THEODORE DREISER

TITANUL

TRADUCERE DE IOANA RALEA
EDITURA PENTRU LITERATURĂ UNIVERSALĂ
Bucureşti – 1 9 6 8
Theodore Dreiser THE TITAN
The World Publishing Company, New York

CAPITOLUL I

Oraşul nou

În ziua în care Frank Algernon Cowperwood, eliberat, părăsi închisoarea din Philadelphia, îşi dădu seama că viaţa pe care o dusese în acest oraş, din copilărie, se isprăvise. Adio tinereţe şi, odată cu ea, visurile unor afaceri măreţe. Trebuia s-o ia din nou de la început.

Ar fi de prisos să repetăm cum a doua criză care a urmat falimentului dezastruos al lui *Jay Cooke* & *Comp*. l-a îmbogăţit pentru a doua oară. Într-un fel, această avere redobândită îl mai domolise puţin. Soarta părea să-i surâdă din nou. Se săturase, oricum, până peste cap de bursă, ca mijloc de existenţă, nici să nu mai audă de ea! Avea să-şi încerce norocul într-altă parte, atâtea posibilităţi îi stăteau în faţă, în Far West – la tramvaie, misit funciar, câte şi mai câte. Philadelphia nu-l mai interesa. Deşi acum era liber şi bogat, oamenii cu pretenţii tot mai credeau că purtarea lui fusese scandaloasă, iar lumea finanţelor şi buna societate se uitau încă de sus la el. Trebuia să-şi croiască singur drum în viaţă, neajutat de nimeni, sau doar pe ascuns, iar prietenii de odinioară să-i urmărească ascensiunea de la distanţă.

Aşa stând lucrurile, într-o bună zi luă trenul, condus la gară de fermecătoarea sa iubită, care abia împlinise douăzeci şi şase de ani. O privea cu tandreţe, deoarece Aileen era chintesenţa unui anumit tip de frumuseţe feminină.

— La revedere, scumpa mea, rosti zâmbind, când clopoţelul anunţă plecarea trenului. Scăpăm noi curând de oraşul ăsta. Nu-ţi face inimă rea. Mă întorc în două-trei săptămâni, sau, dacă nu, trimit după tine. Te-aş lua acum,

dar nu ştiu cum e pe acolo. Să văd unde ne instalăm şi pe urmă mă ocup eu şi de povestea asta cu banii, şi atunci să te ţii. N-o să trăim mereu aşa, în umbră… Divorţez, apoi ne căsătorim, şi totul o să meargă strună. Ce nu faci cu bani!

O privea cu ochii lui mari, reci şi pătrunzători, iar ea îi prinse capul în mâini.

— Vai, Frank! Ce dor o să-mi fie de tine! Eşti tot ce am pe lume.

— În două săptămâni, îi mai spuse zâmbind în timp ce trenul pornea, îţi telegrafiez sau mă întorc. Fii cuminte, iubito.

Se uita după el sorbindu-l din ochi, nebună de dragoste – un copil alintat, răsfăţata familiei, o fire pătimaşă – tipul de femeie făcută să placă. Înălţă capul, împodobit de un păr frumos, auriu-roşcat, şi-i trimise o sărutare. Apoi plecă, cu paşi mari, siguri, cu mers legănat – genul de femeie după care bărbaţii întorc capul.

— Uite-o, asta-i fata aia a lui Butler, spuse unui coleg un impiegat de la Căile ferate. Ce zici? Cred că nimeni nu-şi poate dori ceva mai bun.

Asta era tributul firesc pe care totdeauna pasiunea şi invidia îl plăteşte frumuseţii şi vitalităţii. Aşa a fost de când e lumea.

Pentru prima dată în viaţa lui, Cowperwood făcea o călătorie mai lungă decât până la Pittsburg. Aventurile sale din viaţa comercială, deşi strălucite, nu depăşiseră hotarele lumii plicticoase şi grave din Philadelphia – o lume cu oameni convenţionali şi politicoşi, în care unii năzuiau la supremaţie în societatea americană cu aceleaşi pretenţii cu care aspirau la tradiţionala conducere a vieţii comerciale, cu istoria ei, cu spiritul ei plutocrat, conservator, cu o respectabilitate onctuoasă şi, în fine cu toate preferinţele şi pasiunile care decurg de aici. Îşi aducea aminte cum înaintea prăbuşirii sale ajunsese aproape stăpânul acestei lumi spilcuite, cu principii de fier, pe care atunci o credea a lui. De fapt făcea parte din ea. Acum însă, era un proscris, un fost puşcăriaş, deşi milionar. Dar aşteaptă! îşi repeta el mereu. Cursa o câştigă

cel care aleargă mai iute. Da, iar victoria va fi de partea celui mai tare. O să vadă el dacă lumea are să cuteze să-l calce în picioare.

În sfârşit, după o călătorie de două zile, odată cu zorile, Chicago îi apăru înaintea ochilor. Petrecuse două nopţi într-un tren Pullman de un lux ostentativ – într-un vagon care voia să compenseze lipsa de confort printr-un rafinament de prost gust, cu mare risipă de pluş şi cristaluri – când începură să apară primele cantoane, singuratice, din metropola preriei. Şinele pe lângă care mergea trenul se înmulţeau, stâlpii de telegraf erau tot mai încărcaţi de braţe şi sârme, ca un păienjeniş. Departe, înspre oraş, apărea ici-colo câte o căsuţă stingheră de muncitori, locuinţa unui suflet aventuros care îşi clădise la aşa mare distanţă o colibă pipernicită ca să poată astfel să se bucure de avantajele mici dar sigure care apar din continua dezvoltare a oraşului.

Şesul – întins ca o masă – era acoperit cu iarbă veştedă, pământie, rămasă de anul trecut, bătută uşor de adierea dimineţii. Dedesubt începea să mijească iarba tânără, verde, stindardul prev estitor al noului an. O atmosferă cristalină îmbrăca, nu se ştie de ce, conturul ceţos al oraşului, prins ca o muscă în chihlimbar, şi-i dădea un fel de subtilitate artistică, care-l emoţiona pe Frank. De multă vreme ahtiat de artă şi cunoscător ambiţios – colecţia sa din Philadelphia, strânsă şi apoi irosită, îi formase gustul şi-i oferise prilej de desfătare, iar mai târziu şi de multă tristeţe – el aprecia orice tablou încântător pe care-l descoperea în natură.

Şinele, una lângă alta, se înmulţeau din ce în ce. Vagoane de marfă adunate aici, cu sutele, din toate colţurile ţării – galbene, roşii, albastre, verzi, albe… (îşi aduse aminte că Chicago era punctul terminus pentru treizeci de linii de cale ferată, ca şi cum aici ar fi fost capătul lumii.) Căsuţele joase cu unul sau două etaje, deşi din lemn nou, erau nespoite şi afumate, mohorâte. La bariere aşteptau tramvaie, căruţele şi cabrioletele cu roţile pline de noroi. Băgă de seamă ce drepte şi întinse erau

străzile, ce prost pavate erau trotuarele şi cum urcau şi coborau mereu – ici un şir de trepte, colo un adevărat peron în faţa unei case şi mai departe un drumeag lung de scânduri întinse direct pe glodul preriei. Ce mai oraş! Iată şi un braţ al râului Chicago, murdar şi ţanţoş, cu apa lui neagră şi plină de păcură, purtând puzderie de remorchere care gâfâia., cu silozuri înalte, roşii, cafenii sau verzi, cu depozite de cărbuni sau de cherestea de un galben-cafeniu, imense şi înnegrite de fum.

Aici era viaţă; văzu asta din prima clipă. Aici clocotea un mare oraş în devenire. Ceva trepidant în atmosferă îl atrăgea. Cât de diferit era de Philadelphia, în unele privinţe! Şi Philadelphia i se păruse un oraş fremătător, cândva i se păruse minunat chiar – o întreagă lume. Chicago, evident mai puţin dezvoltat, promitea să-l depăşească. Aici simţea mai multă tinereţe, avea nădejdi mai mari. Într-o explozie de soare matinal care se revărsa între două depozite de cărbuni şi pentru că trenul se oprise ca să dea voie unui pod mobil să se retragă, lăsând vaselor mari, încărcate cu cherestea şi grâne cale liberă – în amândouă direcţiile – se uită la un grup de d’ocheri irlandezi, trândăvind pe marginea unui depozit de lemne, într-o curte al cărei zid mergea de-a lungul apei. Bărbaţi voinici, în cămăşi albastre sau roşii, încinşi la brâu cu o curea, specimene umane frumoase, cu pipe în gură, arşi de soare, plini de îndrăzneală. De ce erau oare atât de chipeşi, se întrebă. Acest oraş primitiv, murdar, părea a fi făcut să dezvăluie tot felul de privelişti, care mai de care mai pitoreşti şi mai emoţionante. Părea pur şi simplu un cântec! Aici era o lume tânără, viaţa crea ceva nou. Ar fi mai bine poate pentru el să nu se mai ducă de loc în nord-vestul ţării; dar hotărârea o va lua mai târziu.

Deocamdată avea nişte scrisori de recomandaţie adresate unor persoane simandicoase din Chicago. Voia să stea de vorbă cu câţiva bancheri, cu doi-trei reprezentanţi ai firmelor de agentură şi comision. îl interesa de asemenea bursa din Chicago, nu de alta, dar cunoştea şi pe faţă şi pe dos toate chiţibuşurile afacerilor, aici se

încheiau nişte tranzacţii cu cereale foarte importante.

Trenul trecu în sfârşit pe lângă un şir de calcanuri de case ca vai de lume, intră pe peronul lung, cu acoperişul părăginit – şandramale din care rămăsese intactă doar partea de sus – şi făcându-şi loc printre cărucioarele de bagaje clămpănind de zor, pe lângă locomotivele care scuipau aburi şi prin forfota călătorilor, mergând grăbiţi încoace şi încolo, Frank ieşi din gară, îşi croi drum până la Canal Street şi chemă o trăsură – una din şirul lung de vehicule care trădau spiritul de organizare al unei metropole. Hotărî să tragă la hotelul *Grand Pacific*, cel mai mare şi cel mai bine cotat din oraş; acolo spuse birjarului să-l ducă. În drum spre hotel studia aspectul străzilor exact cum ar fi făcut cu un tablou care l-ar fi interesat, îl emoţionau micile tramvaie galbene, albastre, verzi, albe şi cafenii, care străbăteau străzile, şi caii numai ciolane, istoviţi, cu zurgălăi la gât. Tramvaiele astea parcă erau şubrede, făcute doar din lemne de foc, frumos vopsite şi din loc în loc cu bucăţi de sticlă şi de alamă lucioasă; totuşi îşi dădea seama ce avere puteai să scoţi din ele, dacă bineînţeles oraşul ar fi continuat să se dezvolte în acelaşi ritm. Avea, şi asta o ştia prea bine, o adevărată vocaţie pentru tramvaie. Mai presus de tranzacţiile de bursă, de bancă, îl fascina gândul tramvaielor şi vastele perspective de câştiguri pe care le sugerau.

CAPITOLUL II

În recunoaştere

Oraşul Chicago! Oraşul de a cărui dezvoltare numele lui Frank Algernon Cowperwood va fi curând indisolubil legat! Cine va fi câştigătorul laurilor acestei Florenţe a vestului? Acest oraş ca o flacără care cântă, inima Americii, acest poet în pantaloni de *cow-boy* şi în piele de ţap, acest titan necioplit şi primitiv, acest Burns citadin. Aşezat la marginea unui lac strălucitor, un rege zdrenţăros, un ţărănoi cerşind cu o epopee pe buze, un vagabond, un oraş haimana cu mintea unui Cezar şi în suflet cu forţa dramatică a unui Euripide! Oraşul bard, care cântă fapte măreţe şi mari năzuinţe, cu bocancii

greoi, cufundaţi adânc în mocirla vremii. Fie Atena veşnic a ta, o, Eladă, iar tu Italie, fii de-a pururi stăpâna Romei! Chicago este Babilonul, Troia, Ninive, al unei lumi mai tinere. Aici se întâlnesc vestul uluit şi estul plin de speranţe. Aici oameni flămânzi veniţi din uzine şi de pe ogoare, romantici şi cu mintea plină de poezie, şi-au durat un imperiu, slăvind gloria din mocirlă.

O mulţime bizară, venită din New York, Vermont, New Hampshire, Mâine, oameni serioşi, răbdători, hotărâţi, necizelaţi câtuşi de puţin, ahtiaţi să cucerească un lucru pe care când îl dobândesc nu sunt nici măcar în stare să-i ghicească sensul, oameni dornici de a fi consideraţi mari, hotărâţi să ajungă fără să ştie cum. Aici vine proprietarul visător din Sud, prădat de avuţiile sale; studentul plin de speranţe de la Yale, de la Harvard şi Princeton; minerul răzvrătit din California sau din munţii Stâncoşi, cu pungile doldora de aur şi argint. Aici se află străini dezorientaţi, zăpăciţi de o limbă pe care n-o cunosc – unguri, polonezi, suedezi, nemţi, ruşi – căutându-şi compatrioţii, ferindu-se de vecinii de alt neam.

Aici întâlneşti negri, prostituate, spărgători de greve, cartofori şi aventurieri, romantici prin excelenţă. Un oraş cu o minoritate de băştinaşi; un oraş ticsit cu pleava a o mie de oraşe. Lumina caselor de prostituţie se zăreşte de departe, în cârciumi auzi muzică de banjo, de ţiteră şi de mandolină; în această viaţă minunată a noii metropole din vest s-au strâns toate visurile şi brutalitatea vremii, cu gândul să tragă de aici maximum de plăcere – şi cu siguranţă că vor izbuti.

Primul om important din Chicago la care s-a dus Cowperwood a fost preşedintele băncii naţionale din *Lake City*, cea mai mare organizaţie financiară din oraş, cu depuneri de peste paisprezece milioane de dolari. Banca se afla la Munroe, pe Dearborn Street, la câteva străzi de hotelul lui.

— Vezi ce poţi să afli despre omul ăsta, porunci domnul Judah Addison, preşedintele băncii, când îl văzu pe Cowperwood că intră în anticamera lui.

În biroul lui Addison erau aşezate nişte geamuri care-i permiteau, dacă îşi întindea gâtul, să vadă pe toţi cei care intrau în camera sa de primire, înainte ca aceştia să-l observe pe el, şi din primul moment a fost izbit de înfăţişarea şi forţa noului venit. Pentru că era foarte familiarizat cu lumea bancară şi cu marile afaceri, în general, căpătase calmul şi stăpânirea de sine, calităţi pe care însă Cowperwood le avea din fire.

La cei treizeci şi şase de ani ai săi Cowperwood avea o neaşteptată siguranţă de sine: era binevoitor, abil, incisiv, cu o căutătură de câine Tera Nova sau ciobănesc, la fel de nevinovat şi de atrăgător. Avea nişte ochi minunaţi, uneori blânzi şi vioi, luminaţi de o inteligenţă adâncă şi umană, care puteau brusc să devină duri şi fulgerători. Ochi amăgitori şi de nepătruns, care ispiteau atât bărbaţii cât şi femeile de toate condiţiile sociale.

Secretarul cu care vorbise preşedintele se întoarse cu scrisoarea de recomandaţie a lui Cowperwood, şi imediat intră şi acesta.

Domnul Addison se sculă instinctiv în picioare, lucru pe care îl făcea rar.

— Sunt încântat să te cunosc, domnule Cowperwood, spuse el politicos. Te-am văzut intrând. Vezi geamurile mele? Sunt aşa făcute ca să pot trage cu ochiul la tot ce se petrece în afară. Te rog ia loc. Nu vrei să iei un măr? Deschise sertarul din stânga şi scoase câteva mere roşii, lucioase şi întinse unul lui Cowperwood. Eu întotdeauna mănânc un măr la ora asta.

— Mulţumesc, nu… răspunse Cowperwood, amabil, între timp cântărind inteligenţa şi firea bancherului, nu iau niciodată nimic între mese, dar vă mulţumesc pentru amabilitate. Sunt în trecere prin Chicago şi m-am gândit că ar fi bine să nu mai aştept şi să aduc scrisoarea de recomandaţie acum. Aş dori câteva informaţii despre investiţiile care se pot face în acest oraş.

Addison, un om scund, gras şi roşu la faţă, cu favoriţi cărunţi care coborau până la lobul urechii şi nişte ochi căprui-cenuşii, ageri, strălucitori – un om mândru, vesel şi

mulţumit de sine – molfăia mărul pe care-l luase şi-l privea pe Cowperwood care vorbea. După cum se întâmplă des în viaţă, lui Addison îi plăcea sau îi displăcea cineva la prima vedere şi avea foarte multă încredere în judecata sa asupra oamenilor. Pentru un conservator ca Addison era aproape absurd felul în care, de la început, se simţea atras de Cowperwood – un om superior lui în toate privinţele – nu atât din cauza scrisorii de la Drexel, care sublinia „geniul său financiar indiscutabil” şi avantajul pe care l-ar reprezenta pentru Chicago stabilirea tânărului în oraş, dar mai ales din cauza privirii irezistibile a acestuia. Rezerva pe care Cowperwood o menţinea inflexibilă avea ceva profund uman, care-l mişca pe colegul său mai vârstnic. Fiecare în felul său era o adevărată enigmă, tânărul din Philadelphia însă, desigur, o enigmă mult mai subtilă. Addison, pentru toată lumea trecea drept cetăţeanul model, care se ducea regulat la biserică; el reprezenta un punct de vedere la care Cowperwood nu s-ar fi coborât niciodată. Amândoi oameni aprigi, avizi să obţină tot ce se poate obţine de la viaţă – dar Addison nu avea forţa lui Cowperwood, fiindu-i teamă, foarte teamă de răul pe care viaţa ar fi putut să i-l pricinuiască. Omul din faţa lui însă nu ştia ce-i frica. Addison, cumpătat, filantrop, aproba de formă plicticoasele convenienţe sociale, dădea impresia că-şi iubeşte nevasta, de care se săturase până peste cap, şi se desfăta, în taină, aiurea. Omul dinaintea lui nu prea era dus la biserică, nu se destăinuia decât prietenilor intimi, pe care îi domina prin inteligenţă, şi făcea exact ce-i plăcea.

— Ei bine, uite, domnule Cowperwood, reluă Addison. Noi, cei din Chicago, avem o părere atât de bună despre noi înşine încât uneori ne e frică să spunem tot ce gândim de teamă să nu fim luaţi puţin drept lăudăroşi. Suntem ca mezinul familiei, care ştie că ar putea să-i snopească-n bătăi pe ceilalţi fraţi, dar n-o face pentru că nu vrea – în orice caz nu încă. Deocamdată nu prea suntem frumoşi, dar cine a pomenit băiat frumos în perioada de creştere? Nicio grijă, până la urmă tot o să fim. Pantalonii,

pantofii, hainele şi pălăriile ne rămân mici din şase în şase luni şi de aceea avem un aer puţin demodat, dar hainele astea urâte, domnule Cowperwood, ascund muşchi şi oase solide, şi când începi să cunoşti oraşul, n-o să te mai uiţi atât de mult la haine.

Domnul Addison închise puţin ochii săi rotunzi şi oneşti care acum aveau o privire severă. Vocea i se înăspri şi brusc căpătase un sunet metalic. Cowperwood îşi dădea bine seama că interlocutorul său era sincer îndrăgostit de oraşul lui de adopţiune. Chicago era metresa lui adorată. După o clipă, pielea din jurul ochilor i se încreţi, expresia gurii se înmuia şi zâmbi.

a-Aş vrea să-ţi spun cât mai mult, continuă Addison. Sunt atâtea lucruri interesante de spus.

Cowperwood îl încurajă cu o privire blândă, ceru amănunte despre o anumită industrie, apoi despre alta, despre o meserie sau alta şi despre diferite profesiuni. Aici era o atmosferă care nu semăna cu cea din Philadelphia – mai aerisită, mai generoasă. Tendinţa de parvenire şi de a trage cât mai multe foloase din resursele locale, caracteristică Vestului, lui Cowperwood îi plăcea, era un aspect al vieţii, indiferent dacă lui îi va sluji sau nu. Are să-i folosească în carieră, cine ştie. Trebuia să-şi şteargă trecutul de fost puşcăriaş; avea deocamdată o nevastă şi doi copii – cel puţin în faţa legii – de care era hotărât să se descotorosească (din punct de vedere financiar, însă, dorea să le dea tot sprijinul). Va avea nevoie de această atitudine entuziastă şi fără prejudecăţi a Vestului, ca să i se ierte indiferenţa şi curajul cu care refuzase totdeauna să se supună convenienţelor sociale. *Fac ce-mi place* era legea după care se conducea, dar pentru asta trebuia să potolească şi să înfrângă prejudecăţile celorlalţi. Bancherul, deşi nu prea maleabil, putea totuşi deveni un prieten de nădejde şi util.

— Oraşul, domnule Addison, mi-a făcut o impresie cât se poate de bună, spuse Cowperwood, după un timp, deşi în sufletul lui recunoştea că asta nu era decât în parte adevărat; nu-i venea de loc să creadă că până la urmă se

va resemna să trăiască într-un loc plin de hârtoape şi schele, cum era pe atunci Chicago. Din tren n-am văzut decât o parte din oraş. Îmi place iureşul vieţii de aici. Cred că-i un oraş de viitor.

— Ai venit, cred, prin Fort-Wayne, spuse Addison, superior, şi ai văzut partea cea mai urâtă. Trebuie să-ţi arăt cartierele mai frumoase. Apropo, la ce hotel stai?

— La *Grund Pacific*.

— Şi cât timp rămâi pe aici?

— Numai o zi-două.

— Ia să văd, spuse Addison, scoţându-şi ceasul. Cred că n-ai nimic împotrivă dacă ne întâlnim cu câţiva din oamenii noştri importanţi… avem la clubul Union *League o* sală, sus, unde ne ducem din când în când să luăm masa Dacă-ţi face plăcere, aş vrea să vii cu mine acolo la ora unu. Găsim cu siguranţă câţiva dintre ei – un avocat de-ai noştri, ceva oameni de afaceri, judecători.

— Perfect, zise simplu financiarul din Philadelphia. Sunteţi cât se poate de amabil. Ar mai fi câţiva oameni pe care vreau să-i cunosc, adăugă Cowperwood, ridicându-se şi uitându-se la ceas. Dau eu de clubul *Union* şi singur. Unde se află biroul lui *Arneel* & *e Comp*?

Când îl auzi pomenind de marea Societate a conservelor de carne, unul din depunătorii cei mai importanţi ai băncii sale, Addison schiţă un gest de încuviinţare. Acest tânăr, cu cel puţin opt ani mai mic decât el, îi dădea impresia unui viitor magnat al finanţei.

La dejunul de la *Union Club*, după ce discută cu Arneel, un conservator corpolent şi agresiv, şi cu iscusitul preşedinte al bursei, Cowperwood făcu cunoştinţa unui grup eterogen de oameni între treizeci şi cinci şi şaizeci şi cinci de ani, strânşi în jurul mesei, într-un cabinet particular, cu mobilă grea de nuc negru sculptat, pe perete cu portretele unor vechi cetăţeni ai oraşului, şi cu o tentativă artistică în vitrourile pestriţe care împodobeau ferestrele. Asistenţa se compunea din oameni înalţi, scunzi, slabi sau obezi, bruni sau blonzi, cu ochi şi fălci care variau de la tipul tigru, râs şi urs la tipul vulpe, dulău

domesticit şi buldog morocănos. În această societate aleasă fiecare era cineva.

Lui Cowperwood îi plăcea atât domnul Addison cât şi domnul Arneel şi-i considera iscusiţi şi serioşi. Anson Merrill, de asemenea, îi păru interesant, un om mărunt, amabil şi îngrijit, care sugera palate, feciori şi în general viaţa luxoasă de pe vremuri; Addison i-l prezentase drept faimosul prinţ al colonialelor, negustorul de frunte, cu ridicata şi în detaliu, din Chicago.

Mai era şi un anume domn Rambaud, unul din fondatorii societăţilor de cale ferată; Addison i se adresă cu un zâmbet jovial:

— Domnul Cowperwood a sosit de la Philadelphia şi nu este încă sigur dacă doreşte sau nu să piardă ceva bani aici, la noi. N-ai vrea să-i vinzi o bucată din pământul ăla prost, pe care-l ai în nord-vest?

Rambaud – un om slab, palid, cu o barbă neagră, un om cu multă forţă interioară, îmbrăcat, după cum observase Cowperwood de la început, cu mai mult bun gust decât majoritatea celorlalţi – îi aruncă lui Cowperwood o privire perspicace, dar rezervată, cum îi şade bine unui om bine crescut; avea un zâmbet enigmatic, dar binevoitor. Cowperwood îi răspunse printr-o privire pe care Rambaud n-a putut-o uita niciodată. Ochii lui Cowperwood exprimau mai mult decât ar fi putut exprima orice cuvânt, în loc să-şi piardă timpul cu glume uşoare, domnul Rambaud preferă să-i explice anumite lucruri în legătură cu nord-vestul. Asta – îşi zicea el – l-ar putea interesa pe tânărul din Philadelphia.

Pentru un om care a dus o luptă crâncenă într-una din marile metropole unde a avut de-a face cu tot felul de situaţii, unele dubioase, altele plăcute, cunoscând fel şi fel de oameni de la cei decenţi, cumsecade şi înţelegători, până la pisălogi, pe care, cel puţin în America îi întâlneşti, fără doar şi poate, în vârful piramidei sociale, în orice oraş, mentalitatea şi semnificaţia unui alt grup, din alt oraş, nu se deosebea prea tare de ce cunoştea el; şi totuşi, dacă te gândeşti bine, se deosebea.

Cowperwood ştia acum că lumea se deosebeşte totdeauna întrucâtva, indiferent de perspectiva şi împrejurările din care o priveşti, indiferent de climă sau de altceva. Pentru el, trăsătura cea mai caracteristică a omului o constituie firea lui ciudată, care-l poate face să devină orice sau îl poate reduce la nimic, după cum hotărăsc timpul şi condiţiile exterioare date. În clipele lui de răgaz – când nu era prins de afaceri şi socoteli, de altminteri rare – Cowperwood medita adeseori la sensul real al vieţii. Dacă n-ar fi fost un mare financiar şi, mai presus de asta, un minunat organizator, ar fi putut deveni un filosof individualist remarcabil – o vocaţie la care dacă s-ar fi gândit atunci cât de puţin, i-ar fi părut absurdă. Cariera lui, aşa cum înţelegea el, trebuia să fie legată de aspectul material al vieţii, ori mai degrabă de o teoremă de gradul trei şi patru, sau de acele silogisme în legătură cu lucruri materiale care reprezentau bogăţia.

Venise aici să studieze cerinţele generale şi urgente din Middle Vest – să pună mina, dacă va fi în stare, pe frânele puterii şi ale bogăţiei şi să se ridice la o faimă unanim recunoscută. Din conversaţiile pe care le avusese în dimineaţa aceea aflase despre natura şi semnificaţia abatoarelor, despre posibilitatea de extindere a căilor ferate şi a transportului maritim şi fluvial, despre ponderea uriaşă a tranzacţiilor imobiliare, a speculaţiilor de cereale, a hotelurilor şi a comerţului de fierărie. Aflase despre existenţa unor fabrici care furnizau orice fel de maşini – pentru automobile, pentru ascensoare, pentru maşini de legat snopi, pentru mori de vânt şi aşa mai departe. În Chicago, orice nouă industrie părea prosperă. Într-o discuţie purtată cu preşedintele bursei din Chicago, pentru care avusese o scrisoare de recomandaţie, aflase că foarte puţine acţiuni din Chicago se negociau la bursă. Se făceau speculaţii mai ales în legătură cu griul, porumbul şi tot soiul de cereale. La New York se primeau dispoziţii telegrafice din Chicago pentru jocul de bursă al acţiunilor importate din Est – şi nu se proceda niciodată altfel.

Privea aceşti oameni, simpatici şi politicoşi, care

discutau numai generalităţi fără să-şi destăinuiască planurile, şi se întreba cum o să răzbească el în această lume. Avea atâtea probleme de rezolvat! Niciunul din oamenii ăştia, care din punct de vedere social şi profesional erau agreabili, nu ştia că fusese eliberat din închisoare abia de curând. Atitudinea lor faţă de el, dacă vor afla acest lucru, se va schimba? Şi mai era un lucru pe care nu-l ştiau: că deşi însurat şi tată a doi copii, avea de gând să divorţeze şi să se însoare cu fata care acum luase locul nevestei lui.

— Te interesează într-adevăr Nord-Vestul? îl întrebă domnul Rambaud spre sfârşitul dejunului; părea interesat.

— După ce termin aici, asta aş vrea să fac. Cred că am să mă reped până acolo.

— Nu vrei să te prezint unor oameni interesanţi, care o cm ai se duc la Fargo şi Duluth? Pleacă joi o maşină cu mai mulţi cetăţeni din Chicago şi câţiva din Est. Mi-ar face plăcere să vii cu noi. Eu nu merg decât până la Minneapolis.

Cowperwood acceptă şi-i mulţumi. Urmă apoi o lungă conversaţie despre Nord-Vest, despre cherestea, grâu, vânzări de pământ, vite şi despre viitoarele uzine. Soarta oraşelor Fargo, Minneapolis şi Duluth, atât din punct de vedere financiar cât şi ca municipii, forma subiectul principal al conversaţiei. Fireşte, domnul Rambaud, directorul unor întinse reţele de cale ferată care pătrunseseră în această regiune, avea mari speranţe pentru viitor. Cowperwood simţea instinctiv interesul pe care-l prezentau aceste probleme; gazul aerian, tramvaiele, tranzacţiile de bunuri funciare, băncile, indiferent în ce localitate se găseau, constituiau preocuparea lui principală.

În cele din urmă părăsi clubul ca să se întâlnească cu alte persoane, lăsând în urmă puţin din puternica lui personalitate. Atât domnul Addison cât şi domnul Rambaud, printre alţii, erau sincer convinşi că acest tânăr venit din Philadelphia era unul din oamenii cei mai remarcabili din câţi cunoscuseră vreodată. Şi, de fapt,

Cowperwood tăcuse aproape tot timpul – se mulţumise să asculte.

CAPITOLUL III O seară la Chicago

După prima lui vizită la banca prezidată de Addison şi după o masă intimă în casa acestuia, Cowperwood hotărî că n-ar fi fost frumos din partea lui să-i ascundă adevărul. Addison era un om prea influent şi cu multe relaţii şi, afară de asta, lui Cowperwood îi plăcea foarte mult bancherul. Dându-şi seama că acest om ţine la el, că pare fascinat, îi făcu o mică vizită matinală, după ce se întoarse de la Fargo unde se dusese la sugestia domnului Rambaud. Înainte de a se întoarce la Philadelphia găsise de cuviinţă să mai meargă o dată la domnul Addison, hotărât să-i ofere o versiune atenuată a nenorocirilor sale anterioare, contând că simpatia pe care i-o arăta noul său prieten o să-l facă să-i judece cazul cu mai puţină asprime. Îi spuse toată povestea: cum fusese condamnat, la Philadelphia, pentru delapidare, şi cum îşi ispăşise pedeapsa la Eastern Penitentiary. Îi spuse de asemenea că vrea să divorţeze şi că intenţiona să se recăsătorească.

Addison, deşi nu avea forţa lui Cowperwood, era totuşi în felul său un om tare; îi plăcu curajul lui Cowperwood şi mărturisirea făcută era cu siguranţă un lucru pe care el n-ar fi fost în stare să-l facă. Îi flata şi gustul său pentru senzaţional. În faţa lui se afla un om care coborâse ultima treaptă a decăderii, fusese târât în noroi şi care acum se ridica din nou, puternic, plin de speranţe şi de dârzenie. La Chicago, Addison cunoştea mulţi oameni foarte respectabili, al căror debut n-ar fi rezistat la o examinare mai amănunţită. Şi totuşi asta nu supăra pe nimeni. Unii duceau o viaţă mondenă, alţii însă nu, dar toţi erau oameni puternici. De ce oare n-ar avea şi Cowperwood dreptul s-o ia de la început? îl privi cu luare aminte – se uită la ochii lui, la trupul lui puternic, la chipul neted, frumos, umbrit de o mustăcioară. Apoi îi întinse mâna.

— Domnule Cowperwood, rosti în cele din urmă, căutând cuvintele cele mai potrivite, e inutil să-ţi spun cât

de mult apreciez mărturisirea dumitale. M-a mişcat şi mi-a părut bine că mi te-ai destăinuit. Nu trebuie să mai Vorbeşti despre asta. Din clipa în care ai intrat la mine am avut impresia că eşti un om cu totul deosebit; acum sunt sigur. N-ai nevoie să te scuzi în faţa mea. N-am trăit cincizeci şi mai bine de ani aici fără să cunosc lumea! Eşti binevenit în această bancă şi în casa mea atâta timp cât asta îţi va face plăcere. Pe viitor ne vom mărgini să ne supunem cerinţelor de moment. Aş vrea foarte mult să te instalezi la Chicago, pentru că mie personal îmi placi. Dacă te hotărăşti să te stabileşti aici, sunt sigur că-ţi voi putea fi de folos şi dumneata îmi vei putea fi de folos mie. Nu te mai gândi la ce mi-ai spus, iar în ceea ce mă priveşte, am închis acest subiect pentru totdeauna. Dumneata ai de dat o bătălie. Îţi urez succes. Vei avea de la mine tot sprijinul pe care, în mod cinstit, ţi-l pot da. Uită ce mi-ai spus şi de îndată ce-ţi rezolvi chestiunile dumitale familiale, adu-ţi nevasta aici.

După care Cowperwood luă trenul şi plecă înapoi la Philadelphia.

— Aileen, îi spuse când o întâlni – fata venise să-l aştepte la gară – cred că viitorul nostru este în vest. Am vizitat Fargo şi împrejurimile, dar nu cred că e nevoie să mergem atât de departe. Acolo, cât vezi cu ochii e numai iarbă, câmp şi indieni. Cum te-ai simţi într-o casă din scânduri? o întrebă în glumă, iar la gustarea de dimineaţă să n-ai altceva decât şerpi cu clopoţei prăjiţi şi câini de prerie? Crezi că ai rezista?

— Da! exclamă Aileen veselă, strângându-l de braţ, după ce se urcaseră într-o trăsură închisă. Eu rezist dacă rezişti şi tu. Cu tine merg oriunde. Am să-mi fac o rochie de indiană frumoasă, acoperită de mărgele, cu bucăţi de piele, o pălărie cu pene ca a lor, şi…

— Da, sigur! Rochii frumoase într-o colibă de mineri! Aşa crezi tu.

— Dacă n-aş ţine atât la rochii, ţi-ar trece repede iubirea pentru mine, zise ea cu voioşie. Vai, ce bine-mi pare că te-ai întors!

— Păcat numai că acolo n-am cine ştie ce perspective ca la Chicago. Cred că suntem sortiţi să trăim la Chicago. Am investit capital la Fargo şi o să fim nevoiţi să mergem şi acolo din când în când, dar cred că tot la Chicago o să ne stabilim. N-aş vrea să mă mai duc singur. Nu-mi place… îi strânse mâna. Dacă nu putem pune totul la punct numaidecât, va trebui la început să te prezint drept nevasta mea.

— Ce se aude cu domnul Steger? îi aminti ea. Se gândea la eforturile lui Steger pentru a o convinge pe doamna Cowperwood să accepte divorţul.

— Absolut nimic.

— Păcat! oftă Aileen.

— Ei, nu te mai necăji, se poate şi mai rău.

Îi venise în minte perioada închisorii – şi ea tot la asta se gândea.

După o examinare a condiţiilor din Chicago, Frank hotărî de comun acord cu ea să se mute într-un oraş din Vest de îndată ce va fi posibil.

Ar fi inutil să insistăm asupra primilor trei ani în care încetul cu încetul, Cowperwood se desprinse total de Philadelphia şi începu o nouă viaţă la Chicago. O bucată de vreme se mulţumi să se ducă din când în când la Fargo şi în special la Chicago unde Walter Whelpley, secretarul său, conform directivelor lui, se ocupa de construirea unor clădiri comerciale în oraşul Fargo, a unei mici linii de tramvai şi de amenajarea unui teren pentru un mare târg. Această foarte interesantă iniţiativă se chema *Societatea de Construcţii şi Transport din Fargo*, sub preşedinţia lui Frank A. Cowperwood. Asociatul lui din Philadelphia, domnul

Harper Steger, era atunci însărcinat cu supravegherea contractelor.

Pentru o scurtă bucată de vreme locuise la hotelul *Tremont* din Chicago, mărginindu-se, din cauza prezenţei lui Aileen, să salute oamenii importanţi, pe care-i cunoscuse cu ocazia primei sale vizite acolo, dând pur şi simplu din cap, deocamdată. Se gândea serios să

organizeze un birou de schimb – să se asocieze cu un agent bine cunoscut, care, fără prea mari ambiţii personale, să-l pună la curent cu tranzacţiile bursei din Chicago şi să-i spună care erau persoanele şi afacerile importante din oraş. O dată o luă pe Aileen cu el la Fargo unde, aceasta, cu un aer plictisit de nepăsare superioară, urmărise, alături de el, aspectul oraşului în dezvoltare.

— Vai, Frank! exclamă Aileen, văzând hotelul de lemn, simplu, cu patru etaje, strada lungă şi urâtă, forfotind cu lume, prăvăliile bălţate, din lemn şi cărămidă, şirurile de clădiri triste, şi peste tot numai străzi nepavate. Aileen într-un frumos costum taior, cochetă, sigură de sine, plină de vioiciune, vanitoasă şi cu o tendinţă pronunţată către o eleganţă ostentativă, forma un contrast izbitor cu modestia aspră, cu indiferenţa oamenilor din acea nouă metropolă faţă de farmecul lor personal. Cred că nu te-ai gândit serios că am putea trăi aici.

Se întreba ce relaţii ar putea să-şi facă şi ce posibilităţi avea să strălucească într-o astfel de societate. Chiar dacă Frank ar deveni un om foarte bogat, mult mai bogat decât fusese în trecut – la ce i-ar servi toate astea aici? – la Philadelphia, înaintea falimentului lui şi înainte ca legătura secretă dintre ei să fi fost bănuită, începuse (măcar atât) să primească foarte bine. Dacă în momentul acela ar fi fost nevasta lui, i-ar fi fost foarte uşor să pătrundă în lumea bună din Philadelphia. Aici însă, dumnezeule! Aileen strâmbă din năsucul ei frumos.

— Ce loc groaznic, fu singurul ei comentariu în legătură cu acest oraş agitat, unul din cele mai promiţătoare din Vest.

Chicago însă, cu vârtejul ameţitor al dezvoltării sale, stârni imediat interesul lui Aileen. Deşi era prins cu numeroase întâlniri de afaceri, Cowperwood avea grijă ca Aileen să nu se plictisească. O trimitea să facă cumpărături la magazinele din preajmă şi seara o punea să-i povestească pe unde fusese. Aileen îi urma sfatul şi ieşea într-o trăsură deschisă, elegant îmbrăcată, cu o pălărie mare de culoare cafenie care-i accentua tenul trandafiriu şi

părul auriu roşcat. De mai multe ori, după masă, se plimba cu trăsura pe străzile principale ale oraşului.

Când Aileen avu pentru prima oară prilejul să admire frumuseţea şi luxul din Prairie Avenue, North Shore Drive, Michigan Avenue şi din noile şi somptuoasele locuinţe din Ashland Boulevard, înconjurate de grădini, atmosfera, năzuinţele, speranţele şi savoarea viitorului oraş o tulburară exact cum îl tulburaseră şi pe Cowperwood.

Toate aceste case luxoase fuseseră doar de puţină vreme ridicate. În Chicago oamenii cu faimă se îmbogăţiseră, ca şi ei, de curând. Aileen uita că nu era încă soţia lui Cowperwood; în sinea ei se socotea ca atare. Majoritatea străzilor de culoare brun-deschis aveau un aspect plăcut, tivite cu pomi tineri, nu demult răsădiţi, cu peluze verzi frumos tunse, ferestrele caselor împodobite cu umbrare şi perdele în culori vii, cu dantelă la capătul de jos, prin care sufla o adiere de iunie, un drum cenuşiu de macadam zgrunţuros – toate astea o atrăgeau. Într-una din plimbări s-au dus împreună de-a lungul lacului pe North Shore Drive, iar Aileen, privind apa de un verde albăstrui, pânzele bărcilor din depărtare, pescăruşii şi apoi casele noi şi luminoase, se gândea că odată va fi cu siguranţă stăpâna uneia din aceste splendide locuinţe. Ce mândră va fi atunci! Ce frumos se va îmbrăca! Vor avea, desigur, o casă şi mai frumoasă ca cea a lui Frank de la Philadelphia, cu saloane imense şi o sufragerie unde va putea da baluri şi mese, în care va primi, împreună cu Frank, lumea bogată din Chicago ca pe egalii lor.

— Frank, crezi că o să ajungem să avem şi noi odată o casă frumoasă ca astea? întrebă Aileen, râvnind la ceea ce vedea.

— Ştii ce m-am gândit? îi spuse Frank. Dacă-ţi place cartierul ăsta, o să cumpărăm un teren aici şi-o să-l păstrăm. Cum îmi fac ceva relaţii printre oamenii de care am nevoie şi văd cum mă descurc, construim o casă – ceva într-adevăr frumos, n-avea grijă. Întâi să aranjez cu divorţul şi pe urmă începem. Între timp, dac-o fi să ne sta bilim aici, n-ar strica să procedăm mai cu discreţie. Ei, ce

zici?

Se făcuse cinci şi jumătate, momentul cel mai plăcut al unei zile de vară. Fusese foarte cald, acum însă se răcorise. Şoseaua umbrită de casele din partea de vest a străzii părea îmbibată de un aer ameţitor, în care dansau firele de praf. Cât vedeai cu ochii numai trăsuri, singura distracţie mondenă la Chicago, unde oamenii bogaţi aveau atât de puţin prilejul să-şi etaleze bogăţia. Ierarhia socială nu era încă rânduită clar şi armonios. Zăngănitul harnaşamentului de nichel, argint, uneori chiar aurit, era simbolul material al aspiraţiilor pe scara societăţii, dacă nu chiar al realizărilor. Aici, oamenii venind de la treburi – de la birou sau de la uzină – se grăbeau spre casă, de-a lungul acestei şosele excepţionale din sudul oraşului, Via Appia din South Side, toţi aspiranţi grăbiţi la mari averi. Oameni bogaţi care se cunoscuseră întâmplător în afaceri, aici se salutau. Fete elegante, băieţi cu educaţie aleasă, femei frumoase se duceau în oraş în docare, trăsuri, în echipaje de ultimul tip şi-şi conduceau acasă, după plictiseala ocupaţiilor zilnice, taţii şi fraţii, rudele şi prietenii. Atmosfera era plină de aspiraţii mondene, optimiste, plină de tinereţe, de afecţiune şi de o înfloritoare viaţă materială care se recrea aci în desfătare. Cai ageri, frumoşi, rasaţi, câte unul sau câte doi, cu hamuri zornăitoare, se întreceau de-a lungul şoselei largi, tivită cu iarbă; casele sclipeau ca o mărturie a bogăţiei şi a mulţumirii fericiţilor proprietari.

— O! exclamă Aileen brusc, privind bărbaţii înalţi şi viguroşi, femeile frumoase, fetele şi băieţii, observând saluturile şi plecăciunile schimbate între ei, emoţionată şi uimită de tot acest romantism, tare-aş vrea să trăiesc în Chicago. Cred că e mai plăcut ca în Philadelphia.

Cowperwood, căruia ajunsese să-i meargă atât de rău la Philadelphia, cu toate calităţile lui imense, strânse din buze. Mustaţa lui frumoasă parcă îi accentua şi mai mult expresia sfidătoare. Caii pe care-i mâna erau desăvârşiţi, zvelţi şi nărăvaşi – animale răsfăţate. N-ar fi tolerat nici în ruptul capului o mârţoagă. Mâna cum numai un om care iubeşte caii putea s-o facă, comunicându-le temperamentul

şi energia sa. Aileen sta lângă el, mândră şi cu capul sus.

„Uite ce frumoasă e”, remarcau femeile care treceau pe lângă ea. „Ce fată! Praf te face”, ziceau sau gândeau bărbaţii.

— Ai văzut-o? întrebă un băiat pe sora lui.

— Nu-i lua în seamă, Aileen, spuse Cowperwood, cu o hotărâre care se împotrivea înfrângerii. O să facem parte din lumea lor. N-avea nicio grijă. Ai să capeţi tot ce vrei, ba chiar mai mult.

Degetele lui comunicau o vibraţie hamurilor şi cailor, un curent misterios izvorât dinlăuntrul lui. Remarcabilul său dinamism insufla cailor o vioiciune copilărească. Se înflăcăraseră, ridicau capetele şi ţâfneau.

Aileen ardea de nerăbdare – plină de speranţe, vanitoasă – să fie doamna Frank Algernon Cowperwood, aici, în Chicago, să aibă o locuinţă superbă, să trimită oamenilor invitaţii, care să fie considerate porunci şi cărora să le răspundă lumea întreagă!

— Doamne, doamne, oftă ea, ce mult aş vrea ca toate astea să se îndeplinească acum, imediat.

Viaţa nu te cruţă de frământări şi zbucium nici chiar când atingi culmile cele mai înalte. Dincolo de ele va exista totdeauna tentaţia, mirajul infinitului cu nesfârşita sa durere.

O, viaţă! *o, tinereţe*! *o, nădejdi*! *o, timp*!

O, iluzii, de durere înaripate, cărora teama le dă ghes!

CAPITOLUL IV

Peter Laughlin & Comp.

Cowperwood era foarte mulţumit de asociaţia pe care o realiză cu un fost agent la bursa din Chicago, Peter Laughlin. Laughlin, un om înalt şi slab, juca la bursă şi trăise cea mai mare parte a vieţii lui la Chicago, venit din Missouri de pe când era copil. Agentul de bursă ti pic, de şcoală veche. Semăna la chip cu Andrew Jackson \ iar la trup cu Henry Clay[12]... Davy Crockett8... „Long John”

---

1 Andrew Jackson (1767—1845) preşedinte al Statelor Unite.

2D avid Crockett (1786—1836) — grănicer american, a murit apărînd

Wentworth.[3]

Lui Cowperwood îi plăceau încă de foarte tânăr oamenii originali, care şi ei îl plăceau. Putea, dacă-şi dădea osteneala, să înţeleagă şi să fie înţeles de orice om, indiferent de psihologia fiecăruia. În timpul primelor sale peregrinări în La Salle Street luă informaţii despre cei mai buni agenţi de bursă, pe care-i punea să facă, ca să-i încerce şi să-i cunoască mai bine, mici treburi pentru el. Şi astfel, într-o bună zi, dădu peste bătrânul Peter Laughlin, comerciant de grâu şi porumb care-şi avea biroul în La Salle Street lângă Madison Street şi care făcea nişte afaceri modeste, speculând, pentru el şi pentru alţii, cereale şi acţiuni de căi ferate din Est. Laughlin era un american ager şi prudent, probabil de origine scoţiană, şi care avea toate defectele tradiţionale americane – stângăcia, mania de a înjura, de a mesteca foi de tutun şi alte mici metehne. Lui Cowperwood îi fu de ajuns să se uite la el ca să-şi dea seama că Peter Laughlin e o sursă inepuizabilă de informaţii despre fiecare locuitor cu vază din Chicago – şi numai acest lucru era de mare importanţă. Şi unde mai pui că Peter Laughlin era un om deschis, simplu şi fără pretenţii, calităţi pe care Cowperwood le socotea de nepreţuit.

În ultimii trei ani Laughlin pierduse, o dată sau de două ori, mulţi bani în tot soiul de tentative infructuoase de acaparare, în urmă. cărora credea că a devenit mai prudent sau în tot cazul începuse să-i fie frică.

„Exact omul de care am nevoie”, îşi zise Cowperwood. Şi astfel, într-o bună zi se duse la Laughlin, hotărât să deschidă un cont, nu prea mare, la el.

— Henry, îl auzi pe Laughlin – când intră în biroul spaţios, dar cam prăfuit al acestuia – adresându-se unui tânăr funcţionar care avea un aer solemn, un secretar perfect pentru Peter Laughlin, adu-mi te rog acţeunile alea din Pittsburg şi Lake Erie. Văzându-l pe Cowperwood care aştepca, adăugă: Cu ce vă pot fi de folos?

---

forţă

3s hire.

Cowperwood zâmbi. „Ce curios pronunţă cuvântul *acţiuni*”, îşi spuse el. „Ei bravo, îmi place omul ăsta”.

Se prezentă ca venind din Philadelphia şi îi mărturisi că-l interesau foarte mult iniţiativele financiare din Chicago, că era gata să investească bani în orice acţiuni care promit să crească şi mai cu seamă că era dornic să intre în asociaţii, de preferinţă în cele de utilitate publică, destinate să se dezvolte odată cu oraşul.

Bătrânul Laughlin – om de şaizeci de ani, avea fotoliul său la bursă şi o avere de aproximativ două sute de mii de dolari – îi aruncă lui Frank o privire amuzată.

— Dacă ai fi venit aici acum zece sau cincisprezece ani, ai fi putut câştiga bani în multe afaceri. De pildă, existau atunci nişte societăţi de gaze unde s-au băgat băieţi ca Otway şi Apperson; sau liniile de tramvaie. Eu sunt acela care i-a spus lui Eddie Parkinson că poate scoate bani buni dacă organizează Linia *North State Street*. În schimb mi-a promis că dacă afacerea reuşeşte îmi dă şi mie un pachet de acţiuni: de dat nu mi-a dat niciodată nimic, dar nici nu mi-am pus mare nădejde în el, adăugă laughlin ou resemnare şi cu un zâmbet indulgent. Sunt un om de afaceri care a văzut prea multe… De altfel, acum tot nu mai e acolo. L-au distrus oamenii lui Michaels şi ai lui Kennelly. De, dacă erai aici acum zece – cincisprezece ani puteai câştiga şi dumneata ceva. Da’ ce rost mai are să ne gândim la asta? Azi, acţiunile se vând la aproape o sută şaizeci bucata.

Cowperwood zâmbi.

— Văd, domnule Laughlin, că lucrezi de mult la bursa de aici. Am impresia că ştii multe despre felul în care s-a lucrat pe aici în trecut.

— Da, din 1852, preciză bătrânul. Avea un smoc de păr des care-i şedea în sus, ca o creastă de cocoş, bărbia proeminentă şi un nas uşor acvilin, pomeţii ieşiţi şi obrajii subţiri, cu pielea de culoare închisă, privirea limpede şi pătrunzătoare, ca de râs.

— La drept vorbind, domnule Laughlin, continuă Cowperwood, motivul adevărat pentru care mă aflu în

Chicago este că vreau să găsesc un asociat în afacerile de bursă. Deocamdată eu sunt bancher şi agent de schimb în Est. Am firmă la Philadelphia şi fotoliu atât la bursa de acolo cât şi la cea din New York. Mai am unele afaceri şi în oraşul Fargo. Toate agenţiile mă cunosc. Dumneata ai aici un fotoliu la bursă şi fără îndoială că lucrezi cu New York-ul sau cu Philadelphia. Noua noastră firmă, dacă bineînţeles vei voi să te asociezi cu mine, va putea trata direct cu aceste două oraşe. În ceea ce mă priveşte am multe relaţii bune în afară. Mă gândesc să mă stabilesc definitiv la Chicago. N-ai vrea să lucrăm împreună? Nu crezi că ne-am înţelege?

Cowperwood avea obiceiul, când voia să-şi seducă interlocutorul, să-şi ciocănească degetele celor două mâini, deget cu deget şi în acelaşi timp să zâmbească radios, având în ochi o lumină caldă, magnetică şi aparent afectuoasă.

De fapt bătrânul Peter Laughlin ajunsese la momentul psihologic în care dorea să se ivească o astfel de ocazie. Trăia singur, nu fusese niciodată însurat. Nu găsise femeia care să se împace cu firea lui ciudată. De fapt, nu prea cunoştea femeile, legăturile lui se mărgineau la acele relaţii triste şi ieftine pe care le putea dobândi prin banii oferiţi, de altfel cu multă zgârcenie. Locuia în trei încăperi mici pe West Harrison Street, lângă Throup şi uneori îşi gătea singur mâncarea. Unicul său prieten era prepelicarui afectuos şi blând – o căţea – pe care o chema Jennie şi care dormea în odaia lui. Jennie era docilă şi iubitoare, îl aştepta la birou până termina treaba şi se întorceau seara acasă. Laughlin vorbea cu câinele său cum ar fi vorbit cu un om (poate chiar cu mai puţine rezerve), luând privirile, guduratul şi alte semne drept răspunsuri. Dimineaţa când se scula la patru şi jumătate şi uneori mai devreme chiar, la patru – dormea puţin – îşi trăgea pantalonii (rareori se mai îmbăia acum, doar la o frizerie din centru) şi începea o conversaţie cu Jennie.

— Hai, Jennie, scoală-te „E timpul să te scoli. Trebuie să facem cafeaua şi să luăm gustarea de dimineaţă. Te văd.

eu cum stai aici şi te faci că dormi. Scoală! Ai dormit de-ajuns. Ai dormit cât mine.

Jennie, din pat, îl pândea afectuos cu un ochi, dând din coadă, şi mişca urechea liberă în sus şi în jos. Laughlin se îmbrăca, după ce se spăla pe faţă şi pe mâini, şi îşi punea o cravată veche în formă de sfoară, legată larg şi comod, şi-şi peria părul în sus. Jennie se scula şi se învârtea iubitoare în jurul lui de parcă spunea: „Vezi cum m-am grăbit?”

— Aşa şi trebuie, rostea întotdeauna bătrânul, te scoli mereu ultima, niciodată prima, aşa-i Jennie? Tata trebuie să fie primul întotdeauna.

Iama, când roţile tramvaiului scârţâiau şi degetele şi urechile ameninţau să îngheţe, bătrânul Laughlin, într-un palton cenuşiu gros, vechi, ponosit şi o pălărie pătrată, o băga pe Jennie într-un geamantan negru-verzui şi astfel o transporta în oraş împreună cu câteva din preţioasele acţiuni în care îşi pusese mari nădejdi. Numai aşa o putea lua pe Jennie cu el în tramvai. Când nu era prea frig mergeau pe jos, căci lui îi plăcea să umble. De orbicei ajungea la birou pe la şapte jumătate-opt, deşi treaba nu începea decât după nouă, şi rămânea acolo până la patru jumătate-cinci, citind jurnalele, făcând socoteli când nu era ocupat cu clienţii. Pe urmă, tot cu Jennie, pleca să se plimbe sau se întâlnea cu vreun om de afaceri. Nu-l interesau decât locuinţa sa, gazetele, bursa, biroul lui şi strada. Teatrul, cărţile, tablourile, muzica nu-l atrăgeau – jar femeile numai dintr-un singur punct de vedere, şi ăsta destul de limitat. Cerea atât de puţin de la viaţă încât pentru Cowperwood, căruia îi plăceau oamenii, bătrânul era fascinant. Tânărul bancher se folosea doar de oameni, nu se oprea să-i studieze cum ar face un artist.

Cowperwood îşi dădu imediat seama că bătrânul Laughlin ştia în legătură cu finanţele, tranzacţiile, posibilităţile şi oamenii din Chicago tot ce merita să fie ştiut. Laughlin, comerciant înnăscut şi nicidecum un organizator sau un conducător, nu fusese niciodată în stare să întrebuinţeze cu adevărat constructiv cunoştinţele sale.

Se purta la fel şi la câştig şi la pagubă, mulţumindu-se, în caz de pierdere, să exclame: – Vai! nu trebuia să fac aşa, şi pocnea din degete. Când câştiga vârtos sau avea perspective de câştig, mesteca foi de tutun cu un zâmbet angelic şi, brusc, în mijlocul tratativelor, striga: – Veniţi, băieţi, că iar o să plouă. Era greu să-l prinzi cu vreo şmecherie şi nu pierdea sau nu câştiga decât atunci când se dădea o luptă deschisă pe piaţă ori combina pe cont propriu câte o mică afacere.

Asociaţia Cowperwood-Laughlin nu se perfectă imediat. Bătrânul voia să se mai gândească, deşi avea o slăbiciune pentru Cowperwood. De fapt era menit din capul locului să fie omul şi victima lui Cowperwood. Se întâlneau zilnic şi discutau unele amănunte şi condiţii. În cele din urmă, mânat de instinct, bătrânul Peter ceru o participare egală.

— Oho, dar ce-ai să faci cu atâta?! exclamă Cowperwood, prietenos. Asta se petrecea în biroul lui Laughlin, între orele patru şi cinci după masă; bătrânul mesteca de zor tutun, cu sentimentul că se află în faţa unei probleme frumoase şi interesante. Eu am un fotoliu la bursa din New York şi asta valorează patruzeci de mii de dolari, iar fotoliul de la bursa din Philadelphia face mai mult ca al dumitale de aici. Ele vor constitui, fără îndoială, activul cel mai important al viitoarei noastre firme. Va fi pe numele dumitale. Dar am să mă port totuşi generos. În loc de o treime, cum s-ar cuveni, am să-ţi dau patruzeci şi nouă la sută şi vom numi societatea *Peter Laughlin* Se *Comp*. Ţin la dumneata şi cred că-mi poţi fi de mare folos. Sunt sigur că dacă lucrezi cu mine vei câştiga mai mulţi bani decât ai câştigat lucrând singur. Aş putea intra în combinaţie cu toţi filfizonii de pe aici, dar nu vreau. Ai face bine să nu mai zăboveşti şi să începem treaba.

Bătrânul Laughlin era fericit din cale-afară că tânărul Cowperwood voia să se asocieze cu el. În ultimul timp îşi dăduse seama că toţi tinerei aceia înfumuraţi, apăruţi în ultima vreme la bursă, îl considerau un bătrân de modă veche. În faţa lui se găsea un om venit din Philadelphia,

curajos şi puternic, cu douăzeci de ani mai tânăr ca el, la fel de isteţ – ba parcă mai isteţ chiar – care îi propunea categoric să se asocieze cu el în afaceri. Afară de asta, Cowperwood cu sănătatea şi agresiva sa tinereţe era ca o boare de primăvară.

— Numele firmei nu mă interesează atât de mult, reluă Laughlin Poţi s-o numeşti cum vrei. Cu cincizeci şi unu la sută vei fi oricum cel mai important. Totuşi, sunt de acord… nu fac obiecţii. Cred c-am să ştiu să iau ce mi se cuvine.

— Atunci, s-a făcut! rosti Cowperwood. Ne trebuie alte birouri, nu crezi? Aici e cam întunecos.

— Fă cum crezi că-i mai bine, domnule Cowperwood, mie mi-e tot una. Abia aştept să văd cum ai să aranjezi lucrurile.

Într-o săptămână treaba fu gata până în cele mai mici amănunte, iar după alte două, în centrul cartierului comercial din Chicago apăra deasupra uşii unui apartament elegant, la parterul unei clădiri din Madison Street, colţ cu la Salle, firma *Peter Laughlin & Comp.*, *agentură şi comision în cereale*.

— Ce-o fi cu bătrânul Laughlin? se întrebau agenţii între ei, trecând prin faţa casei pretenţios renovate, cu geamuri splendide de cristal; remarcau, de asemenea., firma de alamă, masivă, împodobită luxos, pusă la dreapta uşii din colţul clădirii. Ce s-o fi întâmplat? Credeam că s-a isprăvit cu el, când colo… Cine-o mai fi şi Compania *asta*?

— Habar n-am, cred că vreun individ venit din Est.

— Ei, ce să-ţi spun, se lansează. Ia te uită, mă rog, la geamurile astea de cristal!

Şi astfel începu cariera financiară a lui Frank Algernon Cowperwood, la Chicago.

În care este vorba de o nevastă şi de o familie

Dacă îşi închipuie cineva, măcar o clipă, că această iniţiativă financiară a dovedit din partea lui Cowperwood grabă sau superficialitate greşeşte în aprecierea dârzeniei şi perspicacităţii acestui om. Cele treisprezece luni petrecute în penitenciarul districtului din Est i-au dat

răgazul să mediteze temeinic asupra vieţii şi asupra felului în care era orânduită şi l-au făcut să adopte o dată pentru totdeauna o atitudine bine chibzuită. El putea, trebuia şi era hotărât să conducă singur. De acum înainte nimeni nu va mai avea dreptul să pretindă ceva de la el decât în calitate de solicitant. Nu mai voia asociaţii periculoase cum se întâmplase cu Stener şi alţii, care îl duseseră de râpă la Philadelphia. Curajul şi talentul lui pe tărâm financiar îl plasau în fruntea tuturor şi asta o s-o dovedească. Oamenii se vor învârti în jurul lui ca planetele în jurul soarelui.

Ceva mai mult, după dezastrul de la Philadelphia ajunsese să creadă că niciodată poate nu va mai face parte din lumea bună, în sensul în care aşa-zisa buna societate dintr-un oraş înţelege această expresie; şi meditând, în clipele de răgaz, îşi dădea seama că mai mult ca sigur nu-şi va găsi viitorii săi aliaţi în rândul celor bogaţi şi bine văzuţi de societate – simandicoşii, care formau o tagmă restrânsă – ci printre debutanţii plini de vigoare care se ridicaseră de jos sau se vor ridica, fără ambiţii de parvenire. Şi erau mulţi din ăştia. Dacă va avea noroc şi în urma unor eforturi uriaşe va dobândi o mare putere în lumea financiară, atunci îşi va putea impune voinţa şi va putea dicta în buna societate. Cu o fire mai degrabă individualistă, ba chiar anarhistă şi fără un grăunte de spirit democratic, temperamental vorbind, ţinea totuşi mai mult cu masele, pentru care avea o mare înţelegere. Aşa se poate, într-un fel, explica dorinţa sa de a alege ca asociat pe Peter Laughlin – un om atât de naiv şi ciudat. II-a ales, ca un chirurg când îşi caută un anumit bisturiu pentru operaţie, şi, cu toată şiretenia lui, bătrânul Laughlin era menit să nu fie în această asociaţie decât un instrument în mâinile puternice ale lui Cowperwood, un simplu trepăduş, gata să primească ordine de la această minte ageră şi ascuţită. Deocamdată Cowperwood se mulţumea să lucreze la adăpostul firmei *Peter Laughlin* & *Comp.*, de fapt prefera chiar astfel; conducând totul din umbră şi evitând atenţia indiscretă a oamenilor, va da încetul cu

încetul câteva lovituri prin care spera să-şi dobândească o situaţie solidă în viaţa financiară de mâine a oraşului Chicago.

Între timp, Harper Steger, avocatul lui Cowperwood, lucra din răsputeri să câştige încrederea doamnei Cowperwood, care-i bănuia pe avocaţi în măsura în care îl bănuia şi pe îndărătnicul ei soţ. Cowperwood considera demersurile lui Steger ca o măsură preliminară de mare importanţă pentru consolidarea situaţiei financiare şi mondene de la Chicago – atât a lui cât şi a lui Aileen. Doamna Cowperwood, o femeie înaltă, cam plinuţă, căpătase în ultimul timp o expresie aspră care însă nu reuşea să şteargă cu totul urmele unei frumuseţi trecute acum, care îl interesase cândva pe Cowperwood. Zbârcituri pronunţate apăruseră în dreptul ochilor, gurii şi nasului. Avea înfăţişarea unei femei distante, gata oricând să critice, indiferentă, filistină şi susceptibilă”.

Steger, cu abilitatea lui – avea graţia contemplativă a unui cotoi la pândă – era omul ideal care să trateze cu ea. Nu existase de când lumea un tip mai oportunist şi mai viclean, dar plin de tact. Deviza lui ar fi putut fi: „Vorbeşte cu blândeţe şi calcă tiptil”.

— Scumpă doamnă Cowperwood, pledă el într-o clipă masă de primăvară, aflându-se în salonaşul ei modest din Philadelphia – nu-i nevoie să-ţi spun ce ora remarcabil este soţul dumitale, şi nici cât de inutil ar fi să i te împotriveşti. Chiar dacă recunoaştem greşelile lui – şi sunt de acord cu dumneata că are berechet... (doamna Cowperwood părea enervată) totuşi la ce bun să-i cerem socoteală? Ştii... şi domnul Steger, schiţând un gest de regret cu mâna sa subţire şi elegantă, ce fel de om este domnul Cowperwood şi că n-ar sluji la nimic să-l contrazici. El nu-i un om obişnuit. Un om obişnuit nu trece prin ce a trecut el ca apoi să se ridice la situaţia de azi. E mai bine să renunţi la el, ascultă-mi sfatul. Consimte să divorţezi. El doreşte şi e gata să asigure viitorul dumitale şi al copiilor. Şi, sunt convins că va fi generos. Acum e foarte iritat de refuzul dumitale, iar dacă ai să te încăpăţânezi, mi-e teamă că veţi

ajunge la judecată. Eu, drept să-ţi spun, aş prefera să ajungem la o înţelegere amicală înainte ca lucrurile să meargă prea departe. Ştii, desigur, cât am regretat felul în care s-au desfăşurat evenimentele. Îmi pare extrem de rău că lucrurile stau atât de prost.

Domnul Steger ridică ochii, cu o expresie mâhnită şi dezaprobatoare. Regreta din tot sufletul curentele potrivnice care conduceau lumea asta zbuciumată.

Doamna-Cowperwood, pentru a cincisprezecea sau chiar a douăzecea oară asculta, cu răbdare, acelaşi discurs. Va să zică Frank n-avea de gând să se întoarcă la ea, iar Steger îi arăta tot atâta prietenie ca oricare avocat. Şi apoi, îl socotea o relaţie agreabilă. Cu toată profesia lui machiavelică, avea încredere în – el, dar numai pe jumătate. Steger expunea mai departe, cu tact, punctele importante. În cele din urmă, la a douăzeci şi una vizită, în aparenţă foarte îngrijorat, îi aduse la cunoştinţă că soţul ei era hotărât să n-o mai ajute cu bani şi să înceteze de a mai plăti cheltuielile ei şi ale copiilor, că n-avea de gând să-i mai dea nimic până ce tribunalul nu va fixa suma cuvenită, şi că el, Steger, se vedea silit să se retragă. Doamna Cowperwood înţelese că era nevoită să cedeze şi-şi formulă pretenţiile. Dacă saţul ei va depune în numele ei şi al copiilor două sute de mii de dolari (suma fusese sugerată de Cowperwood) şi dacă mai târziu îi va găsi o situaţie fiului lor, Frank junior, ea acceptă divorţul. Dar toate astea îi displăceau profund. Era clar că asta va însemna un fel de triumf al lui Aileen Butler, ceea ce de altfel a şi fost. Dar, la urma urmelor, această femeie decăzută fusese complet compromisă în Philadelphia. Era puţin probabil că Aileen va mai cuteza vreodată să ridice capul, în societate, oriunde s-ar afla. Consimţi să facă o cerere redactată de Steger şi graţie manevrelor acestui domn abil, cererea a fost înaintată tribunalului în cea mai desăvârşită taină. După vreo şase săptămâni apăru un mic paragraf în trei din jurnalele din Philadelphia, prin care se aducea la cunoştinţă pronunţarea unui divorţ. Citind acest paragraf doamnei Cowperwood nu-i veni să creadă că

evenimentele stârniseră atât de puţine comentarii. Se temuse de o publicitate mult mai mare. Habar n-avea de campania subtilă, de demersurile juridice şi de concursul obţinut din partea presei de către avocatul abil al soţului ei. Cât despre Cowperwood, când văzu, cu ocazia unei vizite la Chicago, anunţul într-un ziar, oftă uşurat. În sfârşit, se terminase! Acum se putea căsători cu Aileen. Şi-i trimise o telegramă enigmatică de felicitare. Când o citi, Aileen simţi un fior de fericire. În curând va deveni soţia legitimă a lui Frank Algemon Cowperwood, financiarul care debutase în mod atât de strălucit la Chicago. Şi pe urmă…

„O! exclamă ea când primi telegrama la Philadelphia. Ce minunat! Acum voi fi doamna Cowperwood! Doamne, doamne!”

Prima doamnă Cowperwood, când se gândea la legătura bărbatului ei cu Aileen, la falimentul, la închisoarea, la operaţiile extraordinare cu ocazia falimentului Jay Cooke şi la actuala lui ascensiune în lumea financiară, considera tainele vieţii ca pe un lucru de neînţeles. Trebuie să existe un Dumnezeu – scrie şi în *Biblie*. Soţul ei, oricât ar fi el de imoral, nu putea fi cu desăvârşire rău – copiii îl iubeau, iar el avusese grijă, cu prisosinţă, de viitorul ei şi al lor. Când îl arestaseră nu fusese desigur mai vinovat ca mulţi alţii care erau liberi. Totuşi fusese condamnat, lucru de care ei îi păruse întotdeauna rău. Era un om capabil şi necruţător. Nu prea ştia ce să creadă despre el. Singura persoană într-adevăr vinovată era Aileen Butler – femeia aceea decăzută, vanitoasă, proastă şi fără frica lui Dumnezeu, care îi sucise capul lui Frank şi cu care probabil se va căsători. Dumnezeu o s-o pedepsească, desigur. Trebuie s-o pedepsească. Şi astfel, doamna Cowperwood se ducea în fiecare duminică la biserică şi se străduia să creadă că orice s-ar întâmpla, până la urmă dreptatea va învinge.

Noua stăpână a casei

În ziua în care Cowperwood se căsători cu Aileen – ceremonia avusese loc într-un sătuleţ numit Dalston, lângă

Pittsburg, în Pennsylvania de vest, unde se opriseră cu acest scop – Frank îi declară:

— Iubita mea, acum începem într-adevăr o viaţă nouă. Succesul nostru depinde numai de noi. De aceea te rog să mă asculţi, deocamdată să stai mai retrasă. Evident, o să trebuiască să ne facem câteva cunoştinţe, n-avem încotro. Domnul şi doamna Addison sunt foarte nerăbdători să te cunoască… i-am amânat şi aşa destul. Dar cred că e bine deocamdată să nu facem prea multă vâlvă. Oamenii vor începe fără îndoială să ne iscodească, mai ales dacă o să ne afişăm. Planul meu este să aşteptăm o vreme şi apoi să ne construim o casă frumoasă pe care să nu trebuiască s-o mai transformăm ulterior. La primăvară, dacă treburile merg bine, plecăm în Europa; acolo ne vom face o idee despre ce e frumos. Vreau să am o galerie mare de tablouri şi în timpul călătoriei vedem noi ce mai putem găsi în materie de pictură, obiecte de artă şi aşa mai departe.

Aileen era emoţionată şi nerăbdătoare.

— Vai, Frank, îi spuse ea, în culmea fericirii, eşti un om minunat! Tu faci tot ce-ţi pui în gând, nu-i aşa?

— Nu chiar tot, protestă el. Dar nu pentru că nu vreau eu. Ştii, există cazuri în care norocul joacă un rol destul de important.

Aileen stătea în faţa lui, cum i se întâmpla deseori, cu mâinile ei durdulii şi încărcate de inele pe umerii lui şi uitându-i-se în apa adâncă şi liniştită a ochilor. Un alt om în locul lui, mai puţin energic, cu gânduri nu atât de multiple şi de variate, n-ar fi putut avea privirea asta directă. Înfrunta curiozitatea şi suspiciunea lumii cu o sinceritate prefăcută, dezarmantă, la fel ca sinceritatea unui copil. Adevărul e că Aileen avea o mare încredere în el, şi numai în el, şi de aici curajul de a face numai ce-i place. Nedumerită, Aileen nu ştia ce să creadă.

— Oh, tigrul meu, leul meu frumos.

O ciupi de obraz şi zâmbi. „Biată Aileen”, îşi zise. Ce puţin cunoştea misterul de nepătruns al personalităţii lui, mister chiar şi pentru el sau, mai bine zis, în special pentru

el.

Îndată după căsătorie plecară la Chicago şi se instalară provizoriu în cel mai frumos apartament al hotelului Tremont. Mai târziu găsiră o casă mobilată şi relativ mică, de pe strada Douăzeci şi trei, colţ cu Michigan Avenue, care putea fi închiriată pentru o bucată de vreme, împreună cu o trăsură cu cai.

Au închiriat-o deci şi numaidecât au angajat un majordom, servitori şi tot ce era necesar într-o casă „bine ţinută”. Din amabilitate şi nicidecum pentru că socotea important sau bine venit să înceapă o ofensivă mondenă, Frank îi invită pe soţii Addison şi alte câteva persoane despre care ştia sigur că n-aveau să-l refuze – Alexander Rambaud, preşedintele Societăţii *Chicago & Northwestern*, cu soţia, Taylor Lord, un arhitect pe care-l consultase în ultimul timp şi care i se părea o relaţie acceptabilă. T. Lord ca şi familia Addison făceau parte din lumea bună, deşi personalităţi mai puţin proeminente.

Nicio grijă, Cowperwood ştia exact ce trebuie să facă! Casa pe care o închinase era o locuinţă încântătoare, puţin cenuşie, nu prea mare: avea nişte trepte de granit, cu balustradă, care duceau la uşa vestibulului, foarte spaţioasă şi boltită. Vitraliile contribuiau la atmosfera interiorului cu o notă pronunţat artistică. Din fericire casa era mobilată cu gust, iar pentru masa pe care voia s-o dea Cowperwood ceruse concursul unui restaurator excelent şi al unui artist decorator. Cât despre Aileen, ea n-avea altceva de făcut decât să se gătească, să-şi aştepte musafirii şi să fie frumoasă.

— Cred că nu-i nevoie să-ţi mai spun, i se adresă Cowperwood dimineaţa, înainte de a pleca, că diseară vreau să fii încântătoare, iubito. Vreau să placi soţilor Addison şi domnului Rambaud.

Pentru Aileen sfatul era inutil. Îndată după ce sosise la Chicago căutase, şi până la urmă a descoperit, o cameristă franceză. Deşi îşi adusese multe rochii de la Philadelphia, mai comandase la cea mai bună şi scumpă casă de mode din Chicago – Theresa Donovan – o seamă de

lucruri pentru iarnă. Doar cu o zi înaintea dineului primise o rochie de mătase, galben aurie, acoperită cu o dantelă verde groasă, care se armonizau cât se poate de bine cu părul ei de aur roşu şi cu braţele şi umerii albi. În seara dineului, în budoarul lui Aileen era o adevărată revărsare de mătăsuri, satinuri, dantele, lenjerie, podoabe pentru păr, parfumuri şi bijuterii – într-un cuvânt, tot ce putea contribui la desăvârşirea frumuseţii feminine. Odată angajată în combinarea unei noi toalete, Aileen nu mai avea linişte, era fără astâmpăr, iar camerista ei, Faclette, trebuia să umble ca o sfârlează. Ieşită din baie, ca o veneră de ivoriu, trecu de la lenjeria de mătase, ciorapi şi pantofi, la aranjatul părului. Fadette avea idei noi pentru părul lui Aileen. „N-ar vrea doamna să încerce o torsadă în jurul capului, la modă acum?” Şi doamna era de acord. Astfel încercau când o pieptănătură, când alta, cu pletele ei bogate şi lucioase. Dar parcă tot nu mergea. Apoi au împletit părul, dar efectul le displăcu; în cele din urmă se opriră la o dublă meşă împletită, care cădea pe frunte, fixată cu două panglici – de un verde-închis, formând un X deasupra frunţii – prinse cu o diademă de briliante. Îi venea minunat! în dezabieul ei roz de mătase şi dantelă subţire se ridică în picioare şi se privi în oglinda lungă din perete.

— Da! exclamă Aileen în cele din urmă, lăsându-şi capul când într-o parte, când într-alta.

Apoi luă rochia de la Donovan, foşnind, vaporoasă. O puse pe ea, încă nedecisă, şi se studie cu ochi ex-itici, în timp ce Fadette i-o aranja la spate, la umeri şi-i potrivea trena ca să cadă cât mai bine.

— Vai, doamnă! stingă camerista. Oh, *charmant*! Rochia se potriveşte perfect cu părul. Cât de bogat şi frumos cade aici – arătă cu degetul la şolduri unde dantela forma un gen de bască ajustată. Oh, dar este prea. prea frumos.

Aileen era radioasă, dar nu zâmbea. Îşi făcea tot felul de griji. Nu atât de rochia ei, care evident avea să fie fără cusur, dar trebuia să-i placă nu numai domnului Addison –

un om bogat, din lumea bună – ci şi domnului Eambaud, personaj foarte influent, după spusele lui

Frank. Ceea ce dorea era să apară în cea mai bună lumină. Pe oamenii ăştia trebuia să-i seducă nu numai prin fizic, dar şi prin inteligenţa şi graţia ei de femeie de lume, şi asta nu era chiar atât de simplu. Cu toţi banii şi luxul pe care-l afişase la Philadelphia, nu făcuse niciodată parte din lumea bună, în sensul adevărat al cuvântului, nu dăduse niciodată recepţii de oarecare amploare… Frank era omul cel mai însemnat din câţi cunoscuse până atunci. Domnul Rambaud avea cu siguranţă o nevastă severă şi de modă veche. Ce o să vorbească oare cu ea? Dar cu doamna Addison? Trebuia să ştie câte-n lună şi-n stele! Ca să-şi potolească neliniştea şi să-şi mai dea puţin curaj, în timp ce se îmbrăca, Aileen se trezi vorbind cu glas tare; dar continuă să se gătească, aducând ultimele retuşuri frumuseţii ei.

Când, în sfârşit, coborî să vadă cum arătau salonul şi sufrageria – Fadette se apucase să strângă maldărul de rochii care nu trecuseră examenul – Aileen era ca o viziune de basm, o fermecătoare apariţie în nuanţe aurii şi verzi, cu un păr bogat, cu braţe sculpturale, ca de fildeş, cu o splendidă linie a gâtului, cu piept şi rotunjimi armonioase. Se simţea frumoasă, dar era puţin enervată. Frank avea un ochi sever. Intră în sufrageria pe care arta restauratorului o transformase într-un fel de casetă de bijuterii; florile, argintăria, aurul, cristalurile colorate şi albul imaculat al feţei de masă dădeau o mare strălucire încăperii, ca un opal scăpărând lumini discrete. Trecu apoi în salon unde se găsea un pian scăldat în roz şi aur; pe el aşezase partiturile cântecelor şi pieselor instrumentale pe care le ştia cel mai bine. De fapt, Aileen nu era o pianistă strălucită.

Pentru prima oară în viaţă încetase de a se mai simţi o fetişcană – se simţea o femeie în toată firea, cu răspunderi serioase, chemată să joace un rol, care, la drept vorbind, nu i se potrivea. Preocupările ei fuseseră totdeauna îndreptate către aspectul artistic, monden şi

spectaculos al vieţii, asupra căruia, din păcate, nu avea o concepţie prea clară şi, de aceea, nu izbutea să se concentreze pentru a înfăptui ceva definit, concret. Când îi plăcea un anumit lucru atunci se înflăcăra, curiozitatea ei depăşea orice măsură.

Tocmai atunci se auzi clinchetul cheii lui Frank în uşă. Era aproape şase. Intră zâmbitor, stăpân pe sine, creând o atmosferă de plăcută siguranţă.

— Ei bine! rosti Frank, examinând-o în lumina difuză a salonului, cu aplicele dispuse în mod judicios. Ce viziune fermecătoare! Aproape că nu îndrăznesc să te ating. Ai multă pudră pe braţe?

O strânse la piept, iar ea, sigură acum de succes, înălţă capul ca şi cum i s-ar fi luat o piatră de pe inimă. Nu mai încăpea nicio îndoială, Frank o găsea încântătoare.

— Mi-e teamă că te-ai făcut numai pudră. Deh… oricum, tot trebuie să te schimbi.

Şi-i cuprinse gâtul cu braţele ei pline şi catifelate, iar el se simţea mulţumit. Iată femeia ideală. O frumuseţe… Gâtul ei era pus în valoare de un colier de turcoaze şi degetele prea încărcate cu inele erau totuşi frumoase. Avea un parfum discret de levănţică sau de zambile. Era fermecat de părul ei şi mai ales de bogăţia materialului galben al rochiei, care lucea ca aurul prin dantela verde şi deasă.

— Minunat, fetiţo, în astă seară te-ai depăşit. N-am văzut încă rochia asta. Unde ai găsit-o?

— Aici, la Chicago.

Frank îi ridică mâna fierbinte, privind cu atenţie trena rochiei şi o puse să se învârtească.

— N-ai nevoie de sfaturi. Ai putea deschide o şcoală.

— Îmi stă bine? întrebă Aileen, cochetă, deşi încă nesigură; şi asta numai din cauza lui.

— Eşti minunată. Mai frumos nici că se poate. Splendid!

Îi venise inima la loc.

— Aş vrea ca şi prietenii tăi să gândească la fel. Şi acum grăbeşte-te, du-te şi te îmbracă.

Frank se duse sus, iar ea îl urmă după ce se mai uită o dată prin sufragerie. Totul era pus la punct. Frank se pricepea ca un adevărat maestru.

La ora şapte se auzi tropotul cailor şi imediat Louis, majordomul, deschise uşa. Aileen coborî emoţionată, cu inima la gură, încercând să se gândească la lucruri agreabile şi încă nesigură dacă va plăcea oaspeţilor ei. Cowperwood se afla lângă ea într-o stare de spirit şi o atitudine complet diferită de a ei. Viitorul lui era sigur, iar viitorul lui Aileen depindea numai de el. Ascensiunea pe scara ierarhiei sociale, care pentru ea era o problemă atât de importantă, pentru el nu avea aceeaşi semnificaţie.

Dineul se desfăşură cu succesul scontat, atât în privinţa organizării cât şi ca amuzament. Cowperwood, om cu gusturi şi preocupări variate, discută problema căilor ferate cu multă precizie şi pricepere cu domnul Rambaud; cu domnul Lord discută arhitectură, cum ar vorbi un student de mare talent cu profesorul său; şi cu femei ca doamna Addison sau doamna Rambaud, angaja orice conversaţie menită să le intereseze. Aileen, din păcate, nu se prea simţea la largul ei. Dispoziţia şi starea ei de spirit nu oglindeau o concepţie de viaţă, dacă nu serioasă, măcar bine definită. Erau multe lucruri pe care nu le cunoştea Aileen, având doar o idee vagă şi superficială despre ele – un ecou îndepărtat şi nedefinit. Lecturile ei se limitau la câţiva autori care, pentru oameni cultivaţi, nu prezentau niciun interes. Cât despre artă, în general, cunoştinţele ei se rezumau la un şir de nume fără semnificaţie, culese din discuţiile cu Frank. Adevăratul şi singurul lucru pe care putea conta era vibranta şi strălucitoarea ei frumuseţe. Rambaud, un om indiferent, un om de afaceri, cu idei conservatoare, îşi dădu imediat seama de locul pe care o femeie ca Aileen îl ocupa în viaţa lui Cowperwood. Dintr-un anumit punct de vedere era femeia pe care ar fi preţuit-o şi el.

La oamenii tari, preocupările sexuale nu dăinuie până la sfârşitul vieţii, fiind ţinute uneori în frâu de o stoică resemnare. Oamenii aceştia, după cum chiar ei o

ştiu, pot avea mereu experienţe de felul acesta, dar la ce bun? Pentru mulţi acest lucru devine supărător. Totuşi în seara aceea, prezenţa strălucitoare a lui Aileen trezi la domnul Rambaud ambiţii la care renunţase de mult. O privi aproape cu tristeţe. Fusese şi el tânăr. Dar vai, nu stârnise niciodată pasiunea unei astfel de femei. Acum, pe când o privea, ar fi vrut măcar o dată să fi avut parte de un asemenea noroc.

Strălucirea caldă şi bogăţia colorată a prezenţei lui Aileen erau în contrast cu doamna Rambaud în rochia ei simplă de mătase gri, al cărei guler îi ajungea aproape până la urechi. Contrastul era supărător, aproape ca un reproş – dar politeţea şi spiritul doamnei Rambaud reuşiră să restabilească un echilibru plăcut. Făcea parte dintr-o familie de intelectuali din New England – şcoala filosofică Emerson-Theoreau-Channing Phillips – şi era o femeie foarte înţelegătoare. În fond îi plăcea Aileen, îi plăcea şi toată splendoarea ei orientală.

— Ce minunată căsuţă aveţi, îi spuse cu un surâs. Am remarcat-o de mult. Locuim destul de aproape de dumneavoastră ca să ne putem considera vecini.

Privirea lui Aileen exprima mulţumire; deşi nu înţelegea prea bine genul de femeie care era doamna Rambaud, totuşi atât cât putea să-şi dea seama îi plăcea – i se părea că seamănă cu mama ei, dacă aceasta din urmă ar fi avut o educaţie şi o cultură aleasă. În timp ce toată lumea intra în salon Taylor Lord fu anunţat. Cowperwood îi strânse mâna şi-l conduse către ceilalţi.

— Doamnă Cowperwood, începu Lord plin de admiraţie – era un om înalt, cu trăsături aspre şi o fire meditativă – daţi-mi voie să fiu unul din numeroşii cetăţeni ai oraşului Chicago care vă spune „bine aţi venit”. După Philadelphia; viaţa aici o să vi se pară mai puţin elegantă la început, dar până la urmă are să vă placă aşa cum ne place şi nouă.

— Sunt sigură că o să-mi placă, spuse Aileen, zâmbind.

— Acum câţiva ani am locuit la Philadelphia, dar

numai scurtă vreme. De acolo am venit aici, adăugă Lord.

Informaţia nu trecu neobservată de Aileen; dar nu-i acordă prea mare importanţă. Va trebui să fie pregătită pentru astfel de aluzii; va avea de trecut prin momente şi mai grele.

— Îmi place Chicago foarte mult, zise ea, repede. Nu-i găsesc niciun cusur, are mult mai multă viaţă decât Philadelphia.

— Sunt fericit că vă aud vorbind aşa. Mie personal îmi place extrem de mult. Poate şi pentru că aici găsesc atâtea lucruri interesante de făcut.

Admira splendoarea pănjlui şi braţelor ei. La urma urmei, ce nevoie are o femeie frumoasă să fie şi intelectuală, îşi zicea el, conştient că Aileen nu era de un suprem rafinament.

O nouă apariţie a majordomului vesti sosirea domnului şi a doamnei Addison. Pe Addison nu-l deranja de loc să-l frecventeze pe Cowperwood, dimpotrivă, ideea îl atrăgea; atât el cât şi soţia sa aveau o situaţie destul de solidă în societate.

— Ce mai faci, Cowperwood? întrebă el radios, cu o mână pe umărul acestuia – ai avut o idee strălucită să ne chemi astă seară. Doamnă Cowperwood, de un an îi tot spun soţului dumitale să te aducă la Chicago. Nu ţi-a spus? (Addison nu-i destăinuise nevestei sale povestea lui Cowperwood şi a lui Aileen.)

— Ba da, mi-a spus, replică Aileen voioasă, conştientă de efectul farmecului ei asupra lui Addison. Şi eu doream să vin aici. E vina lui că n-am venit mai de mult.

Addison, care o examina discret pe Aileen, îşi zise că nevasta lui Cowperwood era fără îndoială o femeie impresionant de frumoasă. Va să zică din cauza ei divorţase Cowperwood. Nu era de mirare. Ce fiinţă minunată! O compară cu doamna Addison care ieşi dezavantajată. Soţia lui nu avusese niciodată alura şi frumuseţea izbitoare a lui Aileen, deşi poate că era mai deşteaptă. Dumnezeule! De ce nu poate şi el să găsească o femeie ca asta? Viaţa ar căpăta imediat o nouă strălucire.

Şi totuşi în viaţa lui existau femei – frecventări prudente, tainice, dar reale. Mai bine zis existaseră.

— Îmi pare bine să vă cunosc, spunea doamna Addison, o cucoană grasă şi plină de bijuterii. Am impresia că soţii noştri au devenit cei mai buni prieteni. Ar trebui să ne vedem mai des.

Doamna Addison continuă să vorbească într-un stil monden şi banal, iar Aileen avea impresia că lucrurile merg strună. Majordomul aduse o tavă mare cu apetitive şi băuturi şi o puse, atent, pe o masă mai izolată. Apoi se servi masa, iar conversaţia îşi urmă cursul. Se vorbi despre dezvoltarea oraşului, despre biserica pe care o construia Lord câteva străzi mai departe; Rambaud povesti despre nişte escrocherii amuzante în legătură cu vânzarea unor terenuri. Atmosfera era foarte veselă. Şi tot timpul Aileen se străduia să pară că participă cu interes la conversaţia celor două doamne. Doamna Addison îi plăcea mai mult pentru că în prezenţa ei conversaţia era mai uşoară. Aileen ştia că doamna Rambaud era o femeie mai înţelegătoare şi mai inteligentă, dar o intimida puţin; până la urmă trebuia mereu să recurgă la domnul Lord, care-i venea cavalereşte în ajutor, vorbind despre orice-i trecea prin minte. Toţi bărbaţii, în afară de Cowperwood, erau subjugaţi de frumuseţea nemaipomenită a lui Aileen, de albeaţa braţelor ei, de linia seducătoare a gâtului, de rotunjimea umerilor, de părul ei bogat.

CAPITOLUL VII

Chicago şi gazul aerian

F

Dinamismul lui Cowperwood îl întinerise pe bătrânul Peter Laughlin, care acum câştiga bani frumoşi pentru firmă. Aflase de la bursă cancanuri care mai de care mai năstruşnice, şi anticipa cu atâta siguranţă planurile anumitor grupuri şi indivizi, încât asta îi permitea lui Cowperwood să tragă concluzii îndrăzneţe şi fructuoase.

— Pe cuvântul meu, Frank, cred că ştiu exact ce au de gând să facă oamenii ăştia, obişnuia să spună dimineaţa, după o noapte petrecută în locuinţa lui

singuratică din strada Harrison, noapte petrecută în mare parte stând în pat şi meditând. Gaşca de la ocolul de vite (şi când spunea gaşcă se gândea la cei care trăgeau sforile acestor afaceri, ca de pildă Arneel, Hand, Schryhart şi alţii) a început iar să se ocupe de porumb. Acum e momentul, zău, să ne băgăm şi noi în afacerea asta. Ce zici?

Cowperwood, la curent cu multe subtilităţi ale Vestului şi tot mai informat pe zi ce trecea, se obişnuise să ia hotărâri pe loc.

— Ai dreptate. Riscă o sută de mii de bănuţi. Cred că *'New York Central* în câteva zile o să scadă cu un punct sau două. Am putea cumpăra, fără acoperire, la o diferenţă de un punct.

Laughlin n-a înţeles niciodată cum se făcea că Frank Cowperwood părea totdeauna la curent şi gata să treacă la acţiune în treburile locale, cu aceeaşi rapiditate ca şi el. Competenţa lui în privinţa acţiunilor din Est şi în afacerile care se tratau la bursa din Est era explicabilă, dar în treburile din Chicago?

— Ce te face să crezi asta? îl întrebase o dată, nedumerit, pe Cowperwood.

— Păi, Peter, răspunse Cowperwood cu mult calm, ştiu asta de la Anton Videra (unul din directorii băncii *Grâu şi Porumb*) care a fost ieri pe aici, când dumneata te aflai la bursă. Cowperwood descria acum situaţia aşa cum o prezentase Videra.

Laughlin îl cunoştea pe Videra, un polonez puternic şi bogat, care se ridicase în ultimii ani. Era curios felul atât de firesc în care Cowperwood se împrietenise cu aceşti oameni bogaţi şi cât de repede le-a câştigat încrederea. Videra niciodată nu-i arătase lui atâta încredere.

— Hm! bine, dacă aşa spune el, mai mult ca ¿sigur că-i aşa!

Şi, în consecinţă, Laughlin a cumpărat porumbul şi astfel *Peter Laughlin* & *Comp*. a câştigat bani buni.

Dar această agentură de cereale, deşi le asigura fiecăruia un profit anual de aproximativ douăzeci de mii de

dolari, pentru Cowperwood nu reprezenta altceva decât o sursă de informaţii preţioase.

Cowperwood dorea să intre într-o combinaţie care să-i aducă profituri mari pentru care să nu aştepte prea mult şi totodată să-l ferească de a mai ajunge vreodată în situaţia disperată în care l-a găsit focul de la Chicago – fără o acoperire solidă, după cum spunea el. A cointeresă *t* în afacerile sale un grup mic de financiari din Chicago, care aveau ochii pe el – Judah Addison, Alexander Rambaud, Miliard Bailey, Anton Videra – oameni care, fără să deţină supremaţia, dispuneau de mari capitaluri. Ştia că putea apela la ei, cu condiţia să le facă o propunere într-adevăr serioasă. Îl atrăgea în primul rând afacerea cu gazul aerian din Chicago şi asta pentru că în acest domeniu încă neexploatat avea şanse să pătrundă fără să atragă prea mult atenţia; o dată privilegiile acordate – cititorul va înţelege cum – putea să apară ca Hamilcar Barca în inima

Spaniei sau ea Hannitaal la porţile Romei, cerând capitularea şi împărţirea prăzii de război.

Existau pe atunci trei societăţi de gaz aerian în cele trei sectoare administrative ale oraşului – cele trei cartiere sau „districte”, după cum li se spunea – de sud, de vest şi de nord – iar din toate, compania *Gas, Light and Coke*, fondată în 1848, în districtul sudic, era cea mai înfloritoare şi mai importantă. Compania *People’s Gas, Light and Coke* din vest era cu câţiva ani mai tânără ca cea din sud şi apăruse din pricina nesăbuinţei celor de la conducerea companiei din sud, care îşi închipuiseră că nici districtul vestic şi nici cel nordic nu se vor dezvolta prea repede în următorii ani – consiliul municipal, îşi spuneau ei, le va îngădui oricând să-şi extindă conductele şi în celelalte cartiere ale oraşului. A treia societate – *North Chicago Gas Illuminating* – s-a înfiinţat aproape simultan cu cea din vest şi în acelaşi fel ca celelalte – compania din nord recunoştea că intenţiile ei fuseseră identice cu cele ale companiei din vest, adică o delimitare a activităţii ei în sectoarele de care ţineau directorii săi.

Primul pas făcut de Cowperwood a fost să răscumpere şi să comaseze cele trei companii vechi din oraş şi de aceea luă informaţii despre acţionarii lor – despre situaţia lor socială şi financiară. Avea de gând să ofere trei sau patru dolari în plus pentru fiecare dolar din valoarea de pe piaţă a acţiunilor şi astfel să răscumpere cele trei companii şi să le fuzioneze. După care, emiţând o cantitate suficientă de acţiuni ca să-şi acopere toate obligaţiile, să realizeze un mare câştig şi în acelaşi timp să rămână în fruntea conducerii. Se adresă întâi lui Judah Addison, omul cel mai dispus să-l ajute la lansarea unui astfel de proiect. Addison nu-l interesa atât ca asociat, cât mai ales ca unul care să-i furnizeze capitalul necesar.

— Ei bine, am să-ţi spun exact ce cred despre treaba asta, îi mărturisi în cele din urmă Addison. Ideea dumitale mi se pare grozavă. Mă întreb cum nu s-a gândit nimeni la asta până acum şi ai face bine să nu prea vorbeşti că rişti să ţi-o ia careva înainte. E plin oraşul de oameni întreprinzători. Dar eu te simpatizez şi sunt alături de dumneata. Dar încă ceva: n-aş vrea să mă bag în treaba asta personal – sau în orice caz nu pe faţă – îţi promit însă să-ţi procur o parte clin banii de care ai nevoie. Mi se pare bună ideea unei societăţi pe acţiuni, unică, adică a unui trust condus de dumneata în calitate de membru în consiliul de administraţie; e o idee cu care sunt perfect de acord, convins că ai să faci faţă foarte bine la această misiune. În tot cazul eu n-am să apar altfel decât ca omul care finanţează. Numai că o să trebuiască să mai găseşti alte două-trei persoane care împreună cu mine să investească sumele necesare. Te-ai gândit la cineva?

— Da, sigur, răspunse Cowperwood, numai că am vrut să vin întâi la dumneata. Apoi menţionă pe Rambaud, Videra, Bailey şi alţii.

— Foarte bine, fireşte, dacă au să consimtă. Dar chiar şi aşa, nu-s sigur că ai să izbuteşti să-i convingi pe vechii acţionari să lichideze tot. Ei n-au investit banii la întâmplare; considerau această societate de gaz aerian ca pe un bun al lor. Ei au înfiinţat-o şi ţin la ea. Au construit

rezervoarele şi au instalat conductele. Nu cred că o să fie uşor.

Cowperwood constată, după cum prevăzuse Addison, că într-adevăr nu era lesne să-i convingă pe diferiţii acţionari şi directori ai vechilor societăţi să admită planul lui de reorganizare. Niciodată nu-i fusese dat să aibă de-a face cu oameni atât de circumspecţi, de reci. Au refuzat net oferta lui Cowperwood de a cumpăra imediat la trei sau patru dolari în loc de unul. Acţiunile fiecăreia din aceste societăţi erau cotate între o sută şaptezeci şi două sute zece, iar valoarea lor intrinsecă creştea pe măsură ce oraşul se dezvolta şi nevoia de gaz aerian devenise în consecinţă tot mai mare. În afară de asta, toţi suspectau orice combinaţie propusă de un nou venit. În fond cine era Cowperwood? Pentru cine lucra? Lăsa să se înţeleagă că era posesorul unui capital serios, dar nu şi pe cine anume se bizuia. Vechii funcţionari şi directori îşi închipuiau că ar putea fi un complot organizat de conducătorii celorlalte societăţi cu scopul de a-i mătura pe ei. De ce ar vinde? De ce s-ar lăsa ispitiţi de nişte profituri mai mari pe care ar putea să le tragă din acţiuni, care deocamdată le aduceau şi aşa venituri frumuşele.

De aceea, pentru că el venise de curând la Chicago, cu relaţii insuficiente în lumea marei finanţe, Cowperwood fu silit să recurgă la un alt plan. A fost nevoit să organizeze noi societăţi la periferia oraşului, un prim pas în atacul împotriva centrului. Suburbii ca de pildă Lake View şi Hyde Park, cu consilii săteşti şi orăşeneşti proprii, aveau dreptul să acorde privilegii companiilor de gaz aerian, de apă şi de tramvaie, organizate conform legilor în vigoare ale statului. Cowperwood socotea că dacă va putea înjgheba societăţi în aparenţă autonome pentru fiecare oraş sau sat, iar mai târziu o singură companie generală, va fi în situaţia de a pune condiţii vechilor organizaţii. Totul era doar să obţină drepturile şi privilegiile înainte ca rivalii lui să se fi dezmeticit.

Singura dificultate era că el, Cowperwood, nu ştia absolut nimic în materie de gaz aerian – despre producţia

şi distribuirea lui – până atunci nu-l interesase niciodată în mod special. Tramvaiele, care la Philadelphia constituiseră obiectivul său preferat în goana după profituri pentru municipiu şi despre care acum poseda o cantitate enormă de informaţii specializate, aici nu ofereau o sursă de câştiguri reale aşa cum înţelegea el. Întoarse problema în fel şi chip, şi se documentă în materie de gaz aerian, până când, brusc, pentru că era un om norocos, Cowperwood găsi soluţia cea mai la îndemână.

Cândva, de-a lungul dezvoltării companiei *South Sicle* existase, pare-se o societate mai mică întemeiată de un anume Sippens – Henry de Soto Sippens – care izbutise să înscrie şi să-şi asigure, prin tot felul de matrapazlâcuri, un privilegiu, care să-i permită să producă şi să vândă gaz aerian în suburbiile oraşului; avusese însă tot soiul de neplăceri şi de răfuieli cu legea până ce a trebuit să plece sau mai bine zis până ce a fost convins să se retragă. Acum conducea o agenţie imobiliară la Lake View. Bătrânul Peter Laughlin îl cunoştea.

— Este deştept şi destul de abil, îi spuse Laughlin lui Cowperwood. La un moment dat am crezut că o să reuşească, dar l-au prins cu mâţa-n sac şi a trebuit să dea bir cu fugiţii. A explodat o cisternă de lângă râu şi el şi-a închipuit că băieţii au pus treaba la cale. În tot cazul a plecat. N-am mai auzit nimic de el, şi nici nu l-am mai văzut de-un car de ani.

Cowperwood trimise pe bătrânul Laughlin să-l caute pe domnul Sippens şi să vadă cu ce anume se îndeletnicea, şi dacă nu l-ar interesa să intre din nou într-o afacere cu gazul aerian. Astfel, câteva zile mai târziu, Henry de Soto Sippens se prezentă la sediul lui *Peter Laughlin* & *Comp*. Era un om foarte mic de statură şi avea aproximativ cincizeci de ani; purta o pălărie înaltă, pătrată, de fetru tare, şi o haină cafenie, scurtă, cu care se ducea de obicei la birou (vara haina era de doc) şi nişte ghete cu botul pătrat. Semăna a librar sau a spiţer de provincie; la asta se mai adăuga poate şi un aer de doctor sau avocat de ţară. Manşetele prea ieşeau mult din mânecile hainei, cravata

din vestă, iar pălăria o purta dată cam prea tare pe spate; altminteri era un om prezentabil, simpatic şi interesant. Avea cotleţi scurţi – zbârliţi, de un cafeniu roşcat – şi sprâncene stufoase.

— Domnule Sippens, i se adresă Cowperwood, mieros, dacă nu mă-nşel ai lucrat pe vremuri la o societate de gaz aerian, aici în Chicago?

— Da, cunosc problema, cred, mai bine ca oricine, rosti Sippens, gata de luptă. Ani de zile am lucrat în domeniul ăsta.

— Ei bine, domnule Sippens, m-am gândit că ar fi nimerit să înfiinţăm o mică societate de gaz aerian într-unul din satele din jurul oraşului care se dezvoltă văzând cu ochii. Am putea trage un profit din asta. Personal nu sunt specialist în materie de gaz, dar m-am gândit că propunerea mea ar putea ispiti pe cineva versat în acest domeniu. îl privea pe Sippens cu simpatie, dar iscoditor. Mi s-a vorbit despre dumneata ca despre un om cu o vastă experienţă. Dacă eu aş înfiinţa o astfel de societate, cu un capital serios ai fi dispus s-o conduci?

„Oh, cunosc foarte bine problema, aş spune chiar în toate aspectele ei, „era gata să răspundă domnul Sippens, „e un lucru imposibil”. Dar înainte de a deschide gura, se răzgândi.

— Dacă aş fi destul de bine plătit... spuse el circum spect... cred că vă daţi seama de toate dificultăţile pe care le-aş avea de întâmpinat.

— Da, sigur, zise Cowperwood, zâmbind. Ce înţelegi prin *destul de bine plătit*?

— Cu un salariu fix de şase mii de dolari pe an şi eu o participare rezonabilă la câştigurile societăţii – să zicem cincizeci la sută sau cam aşa ceva – aş putea lua propunerea dumitale în serios, preciză Sippens, care urmărea să-l descurajeze pe Cowperwood cu pretenţiile lui exagerate. În afacerile imobiliare cu care se ocupa, scotea, anual, cam şase mii de dolari.

— Nu crezi că patru mii de dolari în mai multe societăţi, ceea ce îţi va aduce până la cincisprezece mii pe

an – plus o participare de aproape zece la sută la fiecare ar fi mai avantajos?

Domnul Sippens chibzui oferta cu atenţie şi prudenţă. Era clar că nu se afla în faţa unui tinerel începător. Se uită la Cowperwood cu multă băgare de seamă şi pricepu numaidecât, fără să mai aştepte alte explicaţii, că acesta se pregătea să dea o mare luptă, fără să ştie ce luptă anume. Cu zece ani în urmă Sippens întrezărise avantajele imense care se puteau obţine din gazul aerian. Încercase să intre în această afacere dar fusese atras într-o cursă şi dat în judecată, după care primise ordinul să lichideze. Apoi, cu toţi banii blocaţi, se trezise la sapă de lemn. Nu uitase nici până azi felul jignitor în care fusese tratat, şi-i părea rău că nu putuse să se răzbune. Credea că epoca ambiţiilor lui financiare se terminase, dar iată că acum se afla în faţa unui om care-i sugera în mod subtil o luptă crâncenă, şi care, precum vânătorul, îşi aduna oamenii cu goarna.

— Ei bine, domnule Cowperwood, răspunse Sippens, cu mai puţin scepticism şi cu mai multă bunăvoinţă, dacă-mi poţi dovedi că propunerea dumitale este serioasă vei găsi în mine un adevărat expert în problemele gazului aerian. Cunosc perfect instalarea conductelor, contractele, privilegiile şi tot utilajul. Eu am montat uzina de la Dayton, Ohio şi de la Rochester, New York. Şi dacă veneam la Chicago ceva mai devreme, azi aş fi fost un om bogat. În vocea lui se simţea un regret.

— Ei bine, atunci, să ştii că ţi-a ieşit norocul în cale, îl îndemnă Cowperwood, abil. Dimineaţa şi cu mine suntem pe punctul să înjghebăm aici o nouă şi mare societate *lă*

de gaz aerian. O să le arătăm noi bătrânilor ăstora cu cine au de-a face. Nu ţi se pare interesantă propunerea? Bani avem destui. Nu asta ne lipseşte – ne lipseşte un organizator, un luptător, un specialist care să construiască uzina, să instaleze conductele şi aşa mai departe. Cowperwood se sculă brusc în picioare, drept şi hotărât – un vechi obicei de-al lui când voia să impresioneze pe cineva. Părea puternic, cuceritor, victorios. Vrei să te

asociezi cu mine?

— Da, domnule Cowperwood, vreau, strigă Sippens, sculându-se în picioare; îşi puse pălăria pe cap, îndesând-o mult spre ceafă. Semăna perfect cu un cocoş pitic, umflat în pene.

Cowperwood îi strânse mâna.

— Pune la punct agenţia dumitale imobiliară. Aş vrea să-mi obţii cât se poate de repede un privilegiu la Lake View şi să-mi clădeşti o uzină. Poţi conta pe tot sprijinul de care ai nevoie. Într-o săptămână sau zece zile aranjez totul. O să ne trebuiască şi un avocat bun, poate chiar doi.

Sippens zâmbi radios, părăsind biroul. Ce minune! După zece ani de aşteptare! Are să le arate escrocilor ălora cine e el. Acum se putea bizui pe un adevărat luptător, un om în genul lui. Sunase ceasul răfuielilor. Dar, în fond, cine era acest Cowperwood? Ce om grozav! O să se informeze. Îşi dădea sama că de acum încolo s-ar arunca şi în foc dacă i-ar cere-o Cowperwood.

CAPITOLUL VIII începe lupta

Cowperwood, după tentativele infructuoase cu directorii celor trei companii de gaz aerian din oraş, îi destăinui lui Addison planul său de a înfiinţa nişte societăţi concurente în suburbii, iar bancherul încuviinţă din ochi.

— Eşti un băiat deştept, exclamă în cele din urmă, exact omul care ne trebuie! Mizez pe cartea dumitale!

Apoi îi atrase atenţia că va avea nevoie de concursul câtorva oameni influenţi din diferite consilii săteşti. Oamenii ăştia sunt mari vulpoi. Şi printre ei sunt doi-trei care-s şi mai hoţi decât ceilalţi: ăştia-s ca berbecii cu talanga în fruntea turmei şi din cauza asta prezintă un fel de garanţie. Ai angajat un avocat?

— Încă nu, dar am eu grijă. Sunt în căutare, îmi trebuie unul bun.

— Evident, nu-i nevoie să-ţi spun ce importanţă are acest lucru. Cunosc pe cineva… pe bătrânul general Van Sickle, care are mare experienţă în treburile astea. Şi cred că se poate conta pe el.

Personalitatea generalului Judson P. Van Sickle a

aruncat de la început o lumină nouă asupra întregii situaţii. Veteranul, om de peste cincizeci de ani, fusese general de divizie în războiul civil şi debutase în cariera lui actuală întocmind acte false de proprietate în sudul statului Illinois, după care introducea o acţiune în justiţie ca să-şi acopere operaţiile frauduloase, comisia de judecată fiind alcătuită din buni prieteni de-ai lui. Acum era un intermediar prosper, care pretindea onorarii serioase. Totuşi nu era încă un om bogat. Proiectul lui Cowperwood era genul de afaceri cu care se mai ocupa. Fără să vrei, îţi venea să-l compari cu oaia care, în ocolul de vite, ademeneşte pe celelalte – dresată să conducă turmele speriate la abator, să le conducă domol la tăiat, destul de înţeleaptă însă ca să stea în urmă tot timpul cât înaintează semenele ei şi astfel să rămână neatinsă. Era un avocat bătrân şi parşiv, care ticluise atâtea testamente false în viaţa lui, călcase atâtea promisiuni, mituise atâţia juraţi sau judecători, cumpărase atâţia legislatori şi consilieri, făcuse atâtea contracte şi acorduri în doi peri şi avusese atâtea expediente, chipurile sub o spoială de legalitate, încât nu mai ştia nici el. În lumea politicienilor, a judecătorilor şi avocaţilor trecea în general drept un om cu relaţii importante, câştigate prin multiplele servicii făcute în trecut. Îi plăcea să se apeleze la el în orice situaţie şi asta mai ales ca să-şi facă de lucru şi să scape de plictiseală. Iarna, când trebuia să se întâlnească cu cineva, se îmbrăca cu un palton vechi de stofă gri, ponosit de câţi ani îl purtase, apoi lua din cui o pălărie de fetru moale, diformă, uzată, pe care o trăgea pe ochi, nişte ochi cenuşii şi inexpresivi – şi o pornea de-acasă. Vara purta nişte haine atât de boţite, încât părea că în ele doarme săptămâni în şir. Îi plăcea să fumeze. Semăna puţin cu generalul Grant; avea mustaţă şi bărbuţă căruntă, veşnic neîngrijită, iar părul des, tot cărunt, îi cădea pe frunte. Sărmanul general! Nu era nici prea fericit, nici prea nenorocit. Întocmai ca Toma Necredinciosul, nu credea în oameni, nu-şi făcea iluzii şi n-avea nici pic de afecţiune pentru nimeni.

— Am să-ţi explic, domnule Cowperwood, ce-i cu consiliile astea mărunte, începu Van Sickle, cu înţelepciune, trecând direct la chestiune, fără preliminariile de rigoare, chiar de la prima întrevedere. Aproape că-s mai păcătoşi decât Consiliul municipal şi asta înseamnă ceva! Fără bani nu poţi face nimic cu tipii ăştia mici. Nu prea-mi place să critic oamenii, dar ăştia-s nişte poame, mamă doamne!… şi scutură din cap.

— Înţeleg, spuse Cowperwood. Nu le intri niciodată în voie, chiar dacă respecţi regulile jocului.

— Mai toţi-s aşa, continuă generalul, îţi scapă tocmai când crezi c-ai pus mai bine mâna pe ei. Încep să vândă şi sunt în stare să alerge cu limba scoasă la societăţile de gaz aerian din nord, să povestească tot, înainte ca dumneata să fi putut face ceva. Şi iar alţi bani, poate chiar alte propuneri şi uite aşa… Apoi adăugă, schimonosindu-se: Totuşi, unul sau doi dintre ei sunt de treabă – dacă bineînţeles ajungi să le stârneşti interesul – domnul Duniway şi domnul Gerecht.

— Pe mine nu mă priveşte cum se va proceda, domnule general, interveni Cowperwood amabil. Ţin însă ca totul să se facă repede şi discret. Nu vreau să-mi bat capul cu detalii. Nu s-ar putea să evităm o prea mare publicitate? Şi cam cât crezi că o să coste?

— Păi, e greu de spus înainte de a studia chestiunea, răspunse generalul, chibzuind. S-ar putea să coste numai patru mii de dolari, după cum s-ar putea să n-ajungă nici patruzeci de mii. Nu ştiu încă. Mi-ar trebui puţin răgaz ca să mă informez. Generalul se întreba cam cât ar fi fost dispus Cowperwood să cheltuiască.

— În orice caz, să lăsăm astea deocamdată. Sunt gata să vin cu toţi banii necesari. Am şi trimis după domnul Sippens, preşedintele companiei de gaz aerian şi combustibil din Lake View, care trebuie să sosească dintr-o clipă-ntr-alta. Va trebui să lucraţi cât mai mult împreună.

După câteva minute apăru şi energicul domn Sippens. Cowperwood le atrase atenţia amândurora că vor trebui să colaboreze şi să evite ca numele lui să apară în

această afacere. După care, bine instruiţi, plecară împreună. Alcătuiau o pereche foarte bizară – generalul, bătrân, flegmatic, dezamăgit, util, fără să-şi dea seama, şi Sippens, deştept, vesel, însufleţit de un sentiment aproape poetic de răzbunare împotriva vechiului lui duşman, *South Sule Gas Company*, prin acest complot destul de subtil al celor din districtul nordic. În zece minute erau ca fraţii. Generalul îi explica lui Sippens politica meschină şi lipsită de scrupule a consilierului Duniway şi natura prietenoasă, dar interesată, a lui Jacob Gerecht. Aşa e viaţa!

În vederea înfiinţării companiei *Ilyde Park*, Cowperwood, pentru că nu-i plăcea niciodată să mizeze toţi banii pe o singură carte, se hotărî să mai găsească un avocat şi un alt om de paie în calitate de preşedinte, deşi era dispus să-l păstreze pe de Soto Sippens ca pe sfetnicul lui permanent în toate chestiunile de ordin practic ale celorlalte trei sau patru companii.

Când se gândea cum să rezolve această problemă apăru în scenă un om mult mai tânăr ca bătrânul general, un oarecare Kent Barrows McKibben, unicul fiu al lui Marshall Scammon McKibben, fostul judecător al Curţii Supreme din Statul Illinois. Kent McKibben avea treizeci şi trei de ani, era înalt, sportiv, un băiat frumos, în genul lui. Cunoştinţele lui în ceea ce priveşte conducerea afacerilor erau precise şi preţioase; ca om însă era cam fandosit şi uneori distant. Cu un aer superior pornea în fiecare dimineaţă la ora nouă – dacă bineînţeles nu intervenea ceva important care să-l cheme mai devreme în oraş – la biroul lui situat într-unul din cele mai frumoase blocuri de pe strada Dearborn. Întâmplarea făcuse ca el să fi redactat actele şi contractele societăţii imobiliare care-i vânduse lui Cowperwood parcelele din strada Treizeci şi şapte, colţ cu Michigan Avenue, iar când hârtiile fuseseră gata, se dusese la biroul acestuia să-l întrebe dacă nu cumva mai erau şi alte amănunte de care Cowperwood ar fi o dorit să se ţină seamă. Când fu introdus, Cowperwood îl măsură din cap până-n picioare cu o privire analitică, şi fu izbit de personalitatea plăcută a lui McKibben. Înfăţişarea lui

distantă şi elegantă îl atrăgea. Îi plăcu felul în care era îmbrăcat, aerul enigmatic şi manierele lui de om de lume. Pe de altă parte, McKibben îşi dădu din prima clipă seama că se afla în lumea marii finanţe. Observase imediat costumul maro deschis al lui Cowperwood, în dungi roşii, cravata asortată şi butonii mici cu camee de la manşete. Masa de lucru, acoperită cu un cristal, era sobră, impecabilă. Lambriurile odăilor erau toate din lemn de cireş lustruit, iar gravurile de pe pereţi reprezentând aspecte din viaţa americană, erau înrămate cu gust. Maşina de scris – care abia apăruse la epoca aceea – trona pe masă. Telexul bursei – nou şi el – comunica continuu preţurile curente. Secretara lui Cowperwood – o tânără poloneză pe care o chema Antoinette Nowak, o brunetă foarte atrăgătoare, părea deşteaptă şi rezervată.

— Cu ce fel de afaceri te ocupi, domnule McKibben? întrebă Cowperwood pe un ton detaşat. După ce ascultă răspunsul lui McKibben, adăugă indiferent: Dacă vrei, poţi trece pe la mine săptămâna viitoare. S-ar putea întâmpla să am atunci ceva pentru dumneata.

Din partea oricărui alt om, sugestia vagă de a-l ajuta l-ar fi jignit pe McKibben; acum, dimpotrivă, îi făcu mare plăcere. Omul din faţa lui îi stimula imaginaţia. Începu să mai renunţe la ifosele de intelectual blazat. Când veni din nou la Cowperwood, acesta îi preciza ce anume ar vrea să-i dea de lucru, iar McKibben se prinse ca peştele de momeală.

— Tare aş dori să încerc, rosti McKibben cu entuziasm. E un lucru pe care nu l-am mai făcut, dar de care cred că mă pot achita. Locuiesc la Hyde Park şi cunosc majoritatea consilierilor de acolo. Aş putea exercita o influenţă destul de mare în favoarea dumitale.

Cowperwood zâmbi cu simpatie.

Astfel se înfiinţa o nouă societate condusă de nişte oameni de paie aleşi de McKibben. Sippens, fără ştii-ea bătrânului general Van Sickle, fusese şi el cooptat consilier consultant. Se ceruse un privilegiu, iar Kent Barrows Mc-Kibben începu să lucreze pe tăcute şi cu mult tact la

societatea *South Side*, câştigând treptat încrederea diferiţilor consilieri.

Mai era şi un al treilea avocat, Burton Stimson, cel mai tânăr dar nu şi cel mai puţin capabil din cei trei – un fel de Romeo, palid, cu păr negru şi cu o privire pasionată, pe care Cowperwood îl cunoscuse pe când tânărul se ocupa de nişte afaceri mărunte de-ale lui Laughlin. Cowperwood îl angajase acum să lucreze la West Side împreună cu bătrânul Laughlin, ca director prezumat, şi cu neobositul şi întreprinzătorul de Soto Sippens în funcţia de consilier consultant. Stimson, însă, departe de a fi un Romeo visător, era un om cu o minte pătrunzătoare, ambiţios, născut în sărăcie şi dornic să parvină. Cowperwood îşi dădu numaidecât seama că agerimea minţii acestui băiat putea duce pe mulţi la sapă de lemn, dar pentru el, putea fi o binefacere. Avea nevoie de subalterni inteligenţi. Era gata să-i plătească bine, să-i facă să muncească serios, să-i trateze cu o politeţe desăvârşită, dar în schimb le cerea un devotament absolut. Stimson, cu toată morga pe care se străduia să o afişeze, ar fi fost în stare să sărute mâna arhiepiscopală. Ce misterioase sunt legăturile care se stabilesc între oameni!

Şi iată cum deodată în North Side, West Side şi South Side începură să se desfăşoare în umbră tot soiul de manevre. La Lake View, bătrânul general Van Sickle şi de Soto Sippens duceau tratative cu consilierul Duniwiy, un farmacist şiret, şi cu Jacob Gerecht, şeful circumscripţiei electorale şi măcelar angrosist, amândoi oameni acomodanţi, dar şperţari din cale-afară; se strângeau la discuţie în odăile din dos sau în magazin şi socoteau centimă cu centimă câştigurile şi beneficiile. La Hyde Park domnul Kent Barrows McKibben, întruchiparea distincţiei, încrezut şi bine îmbrăcat, însoţit de un oarecare J.J. Bergdoll, un nobil subaltern netuns şi jerpelit, aşa-zisul preşedinte al Companiei de *Gaz aerian şi combustibil* din Hyde Park, confereau cu consilierul municipal Alfred B. Davis, fabricant de obiecte din nuiele de trestie şi salcie şi cu domnul Patrick Gilgan, cârciumar, despre o viitoare

împărţire a acţiunilor, oferind bani lichizi, parcele, favoruri şi aşa mai departe. Iar în satul Douglas şi West Park din West Side, imediat dincolo de centura oraşului, Peter Laughlin, firav şi plin. de haz, împreună cu Burton Stimson, puneau la cale o afacere sau mai multe afaceri asemănătoare.

Duşmanul, adică societăţile de gaz aerian ale oraşului, împărţite în trei fracţiuni rivale, nu erau de loc pregătite pentru ceea ce urma să se întâmple. Când în sfârşit veni vestea că se ceruseră nişte privilegii de la diferitele organisme săteşti, înjghebate în corporaţii, cele trei societăţi începură să se suspecteze una pe alta de acaparare, trădare şi hoţie. Fiecare societate trimise câte un avocat cârcotaş la fiecare consiliu sătesc din regiunea respectivă, fără ca deocamdată vreuna din vechile societăţi să ştie cine anume se afla în dosul acestui proiect şi care era adevăratul plan de acţiune. Înainte ca vreuna din societăţi să fi fost îndreptăţită să protesteze, sau să fi luat hotărârea de a plăti o mare sumă de bani, pentru ca astfel teritoriul alăturat să rămână disponibil, înainte de a putea organiza o luptă pe baze legale, consiliul municipal dădu dispoziţii ca cererea noii societăţi să fie satisfăcută şi după o singură expunere a cazului în faţa consiliului şi o singură dezbatere publică, după cum cerea legea, hotărârea înfiinţării societăţii lui Cowperwood se aprobă în unanimitate. O dată chestiunea tranşată, câteva gazete locale, de mâna a doua, gazete cărora Cowperwood pierduse din vedere să le dea bani, începură să scoată ţipete de indignare. Presa centrală de mare tiraj la început nu dădu prea mare atenţie acestor incidente periferice; se mărgini să remarce că satele porniseră pe un drum bun, urmând exemplul consiliului municipal în strălucita sa carieră strădaniei de a da în vileag orice încălcare a legii.

Cowperwood zâmbi mulţumit când citi în ziarele de dimineaţă că fusese aprobat fiecare decret care-i acorda un privilegiu. Zile de-a rândul a ascultat cu satisfacţie rapoartele lui Laughlin, Sippens, McKibben şi Van Sickle despre propunerile care li se făceau pentru negocierea

privilegiilor dobândite. Lucra cu Sippens la planuri pentru instalarea propriu-zisă a uzinelor de gaz aerian. Acum trebuiau emise obligaţii, scoase acţiuni pe piaţă, angajaţi furnizori prin contract, construite rezervoare şi cisterne, şi instalate conducte. Trebuia preîntâmpinat un nou val de protest din partea unui anumit public. De Soto se dovedi în toate aceste împrejurări de o rară eficienţă. împreună cu sfetnicii lui din diferitele sectoare ale oraşului, Van Sickle, McKibben şi Stimson, el reuşi să-i prezinte lui Cowperwood propuneri succinte şi acesta nu avu decât să le aprobe sau să le respingă. Apoi de Soto cumpără, construi şi excavă. Cowperwood extrem de mulţumit de Henry de Soto hotărâse să nu se mai despartă de el niciodată. Iar de Soto, fericit că avea prilejul să se răzbune şi să întreprindă lucruri mari, era cu adevărat recunoscător.

— N-am terminat însă cu escrocii ăştia, îi declară lui Cowperwood într-o bună zi, triumfător. Ne vor da în judecată. S-ar putea chiar să se înţeleagă între ei. Mi-au aruncat odată uzina în aer, acum sunt în stare să facă acelaşi lucru şi cu uzina noastră.

— Dacă le dă mâna… rosti Cowperwood. Ce, noi nu putem provoca explozii? Nu-i putem da în judecată? Mie îmi plac procesele. Îi strângem zdravăn cu uşa, şi pe urmă o să ne roage în genunchi să le dăm pace. Ochii lui străluceau de bucurie.

CAPITOLUL IX

Drumul spre succes între timp poziţia lui Aileen în societate se îmbunătăţise întrucâtva, deoarece deşi era clar că soţii Cowperwood nu puteau fi adoptaţi imediat – nici vorbă de aşa ceva – totuşi nu puteau fi nici ignoraţi. Un factor care a contribuit la crearea unei atmosfere armonioase şi plăcute era incontestabila dragoste a lui Frank pentru soţia lui. Deşi multă lume o găsea pe Aileen cam îndrăzneaţă şi lipsită de rafinament, îşi ziceau că încăpută pe mâna unui om cu o personalitate atât de puternică se va putea transforma. Asta de pildă era părerea doamnei Addison şi a doamnei Rambaud.

McKibben şi Lord credeau şi ei la fel. Dacă Cowperwood o iubea, aşa cum dădea impresia, atunci poate că va izbuti să o „strecoare” în societate.

În felul lui o iubea într-adevăr. Îşi aducea aminte de curajul ei din trecut când, ştiind prea bine că era însurat, că avea un cămin, soţie şi copii şi că familia ei se va opune, călcase peste orice convenienţe sociale şi luptase cu înverşunare pentru dragostea ei, dăruită fără nicio precupeţire. Franic fusese de la început alesul inimii ei şi acum simţea că pentru ea prezenţa lui rămăsese singurul lucru important din viaţă. Chiar dacă uneori îl certa, se necăjea, făcea mofturi, stârnea discuţii, era bănuitoare, îl învinuia că se poartă curtenitor cu alte femei; micile lui abateri n-o supărau prea tare – sau cel puţin aşa pretindea. E drept că nu-l prinsese niciodată c-ar înşela-o. Îi declarase că era gata să treacă orice cu vederea, şi aşa şi era, cu condiţia s-o iubească.

— Eşti diabolic, îi spunea, în glumă. Te ştiu eu, nu te văd eu cum îţi umblă ochii în toate părţile? E drăguţă stenodactilografa care lucrează la tine. Cred că ea e.

— Nu fi proastă, Aileen! răspundea Frank, nu fi vulgară. Ştii bine că nu sunt omul să se lege de o secretară şi pe urmă biroul nici nu e locul cel mai indicat pentru aşa ceva.

— Nu mă prosti tu pe mine. Te cunosc eu. Orice loc îţi convine.

Cowperwood începea să râdă, râdea şi ea, nu avea încotro. Prea îl iubea mult. Atacurile ei erau fără răutate, îl iubea, iar el sfârşea întotdeauna prin a o lua în braţe, o săruta cu tandreţe şi-i şoptea:

— Cine e fetiţa mea mare şi frumoasă? Cine e păpuşa mea cu părul roşu? E adevărat că mă iubeşti chiar aşa de mult? Dacă-i aşa, atunci sărută-mă!

Că erau amândoi stăpâniţi de o puternică pasiune, nu mai încăpea nicio îndoială. Atâta timp cât nu intervenea nimeni şi nimic între ei, era greu ca Frank să conceapă existenţa unei femei mai încântătoare ca Aileen. Nu simţea niciodată acel dezgust plin de tristeţe care vine după

satisfacerea dorinţei. Atracţia ei fizică era indiscutabilă. Vorbea cu ea întotdeauna pe un ton sincer, tachinând-o uneori, dar cu tandreţe şi asta pentru că Aileen nu-i rănea sensibilitatea şi bunul-gust cu banalităţi vulgare sau cu aere de mironosiţă. Deşi amorezată şi deşi cam prostuţă în anumite privinţe, suporta fără să se supere critica lui severă. Putea uneori în felul ei vag şi stângaci să sugereze la nevoie soluţii utile pentru el. Preocupările lor se concentrau asupra societăţii din Chicago, asupra casei pe care o începuseră şi care socoteau că le va înlesni succesul în lumea bună. Aileen găsea că nu existase niciodată o femeie cu şanse atât de mari de reuşită ca ea. Aproape că nu-i venea să creadă. Frank al ei era tare frumos, generos, îndrăgostit. Nu avea nimic meschin. Ce conta dacă din când în când se mai uita la câte o femeie? Sufleteşte îi rămânea credincios – şi oricum, Aileen nu-l prinsese niciodată cu ceva serios. Habar nu avea cât de uşor putea Frank să mintă, ce bine ştia să se apere. În tot cazul ei o iubea la fel de mult ca înainte, iar micile lui escapade n-aveau de ce s-o îngrijoreze.

Frank investise vreo sută de mii de dolari în noua sa societate de gaz aerian şi era încântat de perspectivele succesului; privilegiile aveau valabilitate douăzeci de ani. El va fi atunci un om de aproape şaizeci de ani şi între timp va fi cumpărat vechile societăţi, sau va fi fuzionat cu ele, sau îşi va fi vândut firma cu un mare profit. Dezvoltarea oraşului Chicago îi venea în ajutor. Era hotărât să investească până la treizeci de mii de dolari în tablouri – dacă bine înţeles găsea lucruri de valoare – şi să comande un portret al lui Aileen acum când era încă frumoasă. Arta începea din nou să-l pasioneze. Addison avea patru sau cinci pânze remarcabile – un Rousseau, un Greuze, un Wouwerman şi un Lawrence – găsite cine ştie unde. Se pare că proprietarul unui hotel, un oarecare Collard, manufacturier şi agent imobiliar, fusese posesorul unei impresionante galerii de tablouri. Addison povestea odată de un domn Davis Trask, un magnat în domeniul fierăriei, care ajunsese mare colecţionar. Cowperwood auzise că

mulţi oameni, pe care îi cunoştea, din Chicago, începuseră să colecţioneze tablouri. Acum era momentul să înceapă şi el.

Îndată după ce obţinu privilegiile, Cowperwood îl inetală pe Sippens în biroul lui, lăsându-i pentru moment întreaga răspundere a noii societăţi. În regiunea în care se construiau uzinele închinase nişte birouri mai mici, unde lucrau o seamă de funcţionari. Vechile societăţi intentaseră o serie de procese de interdicţie, de constrângere şi anulare, dar McKibben, Stimson şi bătrânul general Van Sickle luptau mână-n mână, pe baricade, cu înverşunare. Situaţia nu era de loc neplăcută. Poziţia reală a lui Cowperwood continua să fie necunoscută la Chicago. Părea încă un personaj fără importanţă. Numele lui nu fusese asociat, nici măcar în treacăt, cu toată povestea asta. Cowperwood era chiar puţin invidios pe alţii mereu ridicaţi în slăvi. Când oare va începe să strălucească şi steaua lui? Curând, cu siguranţă. Şi astfel, în iunie, Cowperwood şi Aileen se îmbarcară pentru prima lor călătorie în străinătate, hotărâţi să profite cât mai mult de această vacanţă, în tihnă, veseli, bogaţi, sănătoşi.

Călătoria a fost minunată. Addison avu amabilitatea să telegrafieze la New York ca doamna Cowperwood să fie întâmpinată cu flori pe vapor. McKibben îi oferi cărţi de călătorie, iar Cowperwood, neştiind dacă Aileen va primi sau nu flori, trimise şi el două coşuri enorme, aşa că împreună cu ale lui Addison făceau trei, şi care, cu cărţile de vizită respective, îi aşteptau la intrarea pe puntea principală. Câţiva pasageri de la masa căpitanului se străduiau să intre în relaţii cu soţii Cowperwood. Îi invita să joace cărţi sau să asculte muzică. Călătoria pe mare fu însă greu de suportat, iar Aileen nu se simţi bine. Şi pentru că i se părea că arăta rău, rămase mai tot timpul în cabină. Era distantă cu lumea de pe vapor, afară de câţiva faţă de care, de altfel, avea grijă să spună numai ce trebuie. Începea să aibă impresia că este o persoană importantă.

Înainte de plecare cumpărase aproape tot ce se putea găsi la casa Donovan din Chicago. Valuri de lenjerie,

neglijeuri, rochii de stradă, rochii de seară şi costume de călărie. Avea o pungă pe care o purta la ea plină cu bijuterii în valoare de treizeci de mii de dolari. Avea nenumărate perechi de pantofi, ciorapi, pălării şi tot felul de accesorii – şi asta îl făcea pe Cowperwood să se simtă mândru de ea, văzând cât de mult îi plăcea viaţa. Prima lui soţie fusese palidă şi anemică, pe câtă vreme Aileen era plină de viaţă. Fredona, glumea, se gătea şi se răsfăţa.

Există oameni spontani, care nu simt nevoia să se analizeze. Aileen avea doar o vagă noţiune despre pământ şi despre milenarul său trecut. Auzise şi acceptase să creadă că demult de tot existaseră dinozauri şi reptile zburătoare, dar asta n-o impresionase prea mult. Cineva spusese, cândva, sau încă se mai spunea, că ne tragem din maimuţă, ceea ce era desigur absurd, deşi la urma urmei putea fi chiar adevărat. Valurile verzi care se ridicau din ocean, ca nişte coline ameninţătoare, îi stârneau spaimă şi o senzaţie de imensitate, dar nu imensitatea din inima unui poet. Vaporul prezenta toată siguranţa, îi spunea căpitanul – în uniforma lui albastră cu nasturi de alamă – care se străduia să-i placă. Fireşte, avea încredere în el. Cowperwood era tot timpul lângă ea; contempla acest spectacol emoţionant al vieţii cu un ochi bănuitor, rece, dar nu îngrijorat, circumspect, dar fără să formuleze vreo părere.

La Londra, scrisorile de recomandaţie date de Addison le aduseră mai multe invitaţii la operă, la masă, într-o sâmbătă şi duminică la curse, şi aşa mai departe. Trăsuri, docare, cabriolete le stăteau tot timpul la dispoziţie. Au mai fost invitaţi la o petrecere pe un vaporaş pe Tamisa. Gazdele îi considerau pe soţii Cowperwood ca pe nişte relaţii utile din lumea marii finanţe, ca pe nişte invitaţi pe care îi tratau cu multă politeţe, dar atât. Aileen era curioasă să ştie tot. O interesau servitorii englezi, manierele, obiceiurile şi ajunse la concluzia că America rămăsese puţin în urmă şi că mai avea încă multe de învăţat.

— Ascultă, Aileen, noi va trebui să trăim încă mulţi

ani la Chicago, încerca să-i explice Cowperwood. Nu te necăji. Nu-ţi dai seama că oamenilor ăstora nu le plac americanii? Dacă am trăi aici nu ne-ar accepta – în orice caz nu încă. Nu suntem altceva decât nişte venetici în trecere, pe care îi primesc în mod amabil, îi spuse Cowperwood care înţelegea foarte bine situaţia.

De când părăsise America, Aileen fusese continuu răsfăţată. Schimba rochie după rochie. Englezii se uitau după ea – în Iiyde Park unde călărea şi se plimba cu trăsura; la Claridges unde trăseseră; în Bond Street unde-şi făcea cumpărăturile. Englezoaicele însă, majoritatea distante, ultraconservatoare, care apreciau simplitatea, o priveau uşor nedumerite. Cowperwood observa totul, dar nu spunea nimic. O iubea pe Aileen, era femeia frumoasă care-i trebuia – cel puţin deocamdată. Pentru moment ar fi fost de ajuns dacă i-ar fi consolidat situaţia mondenă la Chicago.

După trei săptămâni de viaţă intensă, în care timp Aileen profită de toate vechile şi glorioasele splendori ale Angliei, ajunseră la Paris.

Capitala Franţei trezi în ea un entuziasm de copil.

— Ştii ce, îi spuse lui Cowperwood cu gravitate, chiar a doua zi după sosirea la Paris, englezii habar n-au să se îmbrace: la început am crezut că ştiu, acum însă îmi dau seama că cei mai eleganţi nu fac altceva decât să-i imite pe francezi. Uite, de pildă bărbaţii pe care i-am întâlnit aseară la *Café des Anglais*. N-am văzut nici măcar un englez care să se poată compara cu ei.

— Draga mea, tu ai gusturi extravagante, replică Cowperwood, privind-o cu admiraţie pe când îşi potrivea cravata. Lumea elegantă de aici este aproape prea elegantă, sunt ca nişte paiaţe şi nu m-ar mira ca printre aceşti tineri să fie unii care să poarte şi corsete.

— Ei şi, ce-i cu asta! exclamă Aileen. Mie îmi place. Dacă tot vrei să fii elegant, de ce să nu fii foarte elegant?

— Ştiu, vechea ta teorie, dar totul trebuie să aibă o măsură. Există o limită pe care nu trebuie s-o depăşeşti. E bine să faci concesii chiar dacă din pricina asta s-ar putea

să pari mai puţin elegant decât vrei. Nu trebuie să stârneşti invidia oamenilor cu care trăieşti chiar şi în sensul bun al c-uvântului.

— Ştii ce, spuse Aileen, oprinduseşi uitându-se ia el. Mi-e teamă că ai început şi tu să calci pe urmele fraţilor mei cu idei conservatoare…

Se apropie de el, îi potrivi cravata şi-l mângâie pe păr.

— Păi, cineva trebuie să fie şi conservator, dacă n-ar fi decât pentru bunul mers al familiei, încheie el, zâmbind.

— Se poate, deşi nu sunt sigură că ai să fii tu acela.

— Ce zi minunată. Uite ce frumoase sunt statuile alea de marmoră albă. Vrei să mergem la muzeul Cluny sau la Versailles, sau la Fontainebleau? Diseară mergem s-o vedem pe Sarah Bernhardt la Comedia Franceză.

Aileen era foarte veselă. Ce minunat era să călătoreşti în sfârşit ca o soţie legitimă!

Dragostea lui Cowperwood pentru artă şi viaţă, hotărârea lui de a profita din belşug de ele renăscu puternic în timpul acestei călătorii. La Londra, Paris şi Bruxelles cunoscu pe cei mai mari experţi şi negustori de tablouri. Gustul şi competenţa lui în privinţa picturilor celebre ale vechilor şcoli căpătară o formă definitivă la Londra, prin intermediul unui negustor care recunoscuse în el numaidecât un viitor client; fu invitat împreună cu Aileen să vadă diferite colecţii particulare unde ici-colo făcu cunoştinţă cu pictori celebri, ca de pildă Lord Leighton, Dante Gabriel Rossetti, sau Whistler, cărora le fu prezentat, în treacăt, drept un străin amator de pictură. Pentru ei Cowperwood nu era altceva decât un om politicos, distant şi conservator. Începea să înţeleagă sufletul emotiv şi egocentric al artistului, simţi imediat că nu avea aproape nicio contingenţă cu asemenea oameni, în orice caz nu în sensul unei prietenii posibile. Totuşi exista un teren comun de înţelegere. N-ar fi putut niciodată să admire ceva în mod servil; nu putea fi decât un Mecena princiar. Şi astfel cutreiera galeriile de pictură şi se întreba în cât timp îşi va putea realiza visurile sale măreţe.

Cumpără la Londra un portret semnat de Raeburn; la Paris un peisaj de Millet, care reprezenta munca câmpului, un mic Jan Steen, o scenă de război de Meissonier şi o scenă romantică de curte, de Isabey. Şi astfel i se trezi din nou interesul pentru pictură şi se formă nucleul viitoarei sale colecţii care avea să însemne atât de mult pentru el.

La întoarcerea din Europa, construcţia somptuoasei lor reşedinţe din Chicago constituia interesul principal atât al vieţii lui Aileen cât şi a lui Frank. Datorită unor castele pe care le vizitaseră în Franţa, stilul sugerat de Lord şi adoptat de el, după experienţele făcute în străinătate, fu definitiv acceptat. Domnul Lord socotea că locuinţa lor nu va fi complet gata decât peste un an sau poate un an şi jumătate, dar, evident, timpul aici nu prea avea mare importanţă. Până atunci puteau să-şi întărească poziţia în societate şi să-şi pregătească debutul în lumea bună din Chicago.

Existau, în vremea aceea, mai multe categorii de oameni la Chicago – unii care din sărăcia cea mai neagră se îmbogăţiseră peste noapte, şi care nu puteau uita lesne bisericuţa şi convenienţele sociale ale satului lor; alţii, moştenitori de averi mari, sau veniţi din Est unde bogăţia nu era atât de recentă, puteau înţelege mai bine regulile jocului, şi, în sfârşit, cei născuţi în bogăţie, sensibili la tendinţa către o viaţă americană mai rafinată, începeau să fie minaţi de dorinţa de a face parte din ea – aceştia din urmă alcătuind noua generaţie. Tineretul visa serate dansante la Kinslev, chermese şi divertismente estivale în stil european. Dar deocamdată totul era doar un proiect. Prima categorie, deşi cea mai stupidă, nişte vite încălţate, continua să rămână în frunte, fiind cea mai bogată, banii fiind încă criteriul cel mai important. Petrecerile date de ei erau de o mare plictiseală; aceleaşi şi aceleaşi recepţii din timpul săptămânii, aceleaşi vizite de duminică după masă din Squeedunk şi Hohokus la puterea N. Singurul scop pe care îl urmăreau era să vadă şi să fie văzuţi. Orice tentativă de originalitate atât în felul de a gândi cât şi în purtări era cu desăvârşire exclusă. În fond se cerea doar

un mod stereotip de a gândi şi de a te purta – culmea banalităţii. Ideea de a introduce în mijlocul lor o „femeie de teatru” – cum se obişnuia în Est sau la Londra – nici nu le-ar fi trecut prin cap! Chiar şi un cântăreţ sau un pictor ar fi fost privit chiorâş. Era foarte uşor să depăşeşti măsura! Dacă însă un prinţ european s-ar fi rătăcit la Chicago (lucru care nu s-a întâmplat de altfel niciodată) sau dacă vreun magnat din Est ar fi rămas la Chicago între două trenuri, atunci elita oraşului s-ar fi dat peste cap să-i facă pe plac.

Cowperwood a simţit toate lucrurile astea din primul moment. Îşi închipuise însă, că având bani şi putere, el, împreună cu Aileen şi cu splendida lor casă vor constitui fermentul care va însufleţi lumea asta lipsită de viaţă. Din nefericire însă, Aileen era prea ostentativ dornică de ocaziile care puteau să facă din ea favorita bunei societăţi, sau măcar s-o facă să fie acceptată. Ca orice om primitiv, care era nepregătit să se apere şi se afla la cheremul forţelor capricioase ale naturii, perspectiva unui eşec o făcea aproape să tremure. Îşi dăduse seama de la început de nepotrivirea ei, ca fire, cu un anumit gen de femeie mondenă. Soţia lui Anson Merrill, magnatul manufacturii, pe care o văzuse odată într-un magazin din centru, i se păru mult prea rece şi distantă. Doamna Merrill era o persoană distinsă şi de o cultură aleasă. I se părea că nimeni la Chicago nu putea fi la înălţimea ei. Fusese crescută la Boston şi era destul de familiarizată cu buna societate londoneză, pe care o frecventase deseori. Pentru ea, Chicago nu era altceva decât un oraş comercial sordid. Ar fi preferat de mii de ori să trăiască la New Yox-k sau la Washington, dar era nevoită să rămână aici. De aceea arbora întotdeauna un aer superior faţă de toţi cei pe care accepta să-i frecventeze, arătând, cu o înclinare dispreţuitoare a capului, cu o privire obosită şi cu o mişcare a sprâncenelor arcuite, cât de mult o plictisea totul.

O anume doamnă Henry Huddlestone i-o arătase pe doamna Merrill lui Aileen. Doamna Huddlestone era

nevasta fabricantului de săpun care locuia aproape de actuala reşedinţă a soţilor Cowperwood, şi nici ei nu făceau parte din cea mai bună societate. Auzise că soţii Cowperwood erau oameni bogaţi, prieteni cu soţii Addison, că intenţionau să-şi construiască o somptuoasă locuinţă care va costa două sute de mii de dolari (preţul creşte totdeauna când e vorba de o casă în construcţie). Asta era suficient pentru doamna Huddlestone. Depuse cărţi de vizită la familia Cbwperwood ca vecină, iar Aileen, dornică să-şi câştige simpatii, îi răspunse. Doamna Huddlestone era o femeie mică de statură, nu prea arătoasă, deşteaptă în sensul monden al cuvântului şi cu un remarcabil simţ practic.

— Apropo de doamna Merrill, spuse doamna Huddlestone în ziua aceea, uite-o colo – lângă raionul de confecţii. Are totdeauna un *face-ă-viam* pe care-l ţine ca acum.

Aileen se întoarse şi examină critic o femeie brună, înaltă şi zveltă, aparţinând în mod evident societăţii bune din Vest, foarte distantă, dispreţuitoare şi încrezută.

— N-o cunoşti? întrebă Aileen surprinsă, urmărind-o din ochi pe doamna Merrill, în voie.

— Nu, se scuză doamna Huddlestone. Ei locuiesc în districtul nordic şi la noi în oraş cercurile nu se prea amestecă între ele.

De fapt familiile importante aveau tocmai privilegiul să nu ţină seama de împărţirea arbitrară pe „districte” şi puteau să-şi aleagă prieteni din oricare din cele trei districte ale oraşului.

— Aha! exclamă Aileen, nepăsătoare. Era însă vexată că doamna Huddlestone găsea necesar s-o indice pe doamna Merrill drept o persoană superioară lor.

— Ştii, cred că îşi face puţin sprâncenele, insinua doamna Huddlestone, nu fără invidie. Lumea pretinde că bărbatul ei nu e de o fidelitate exemplară. Există o oarecare doamnă Gladdens, o vecină a lor, care se pare că-l interesează foarte mult.

— Ooo! făcu Aileen, cu prudenţă. Din cauza aventurii

ei din Philadelphia hotărâse să fie circumspectă şi să se abţină de la bârfeli. Săgeţile de acest fel puteau atât de uşor fi îndreptate spre ea!

— Cercul ei însă este totuşi cel mai select din oraş, recunoscu interlocutoarea lui Aileen.

După care ambiţia lui Aileen fu s-o frecventeze pe doamna Anson Merrill şi să fie acceptată de ea fără rezerve. Nu ştia, deşi ar fi putut să bănuiască, că acest ideal nu se va realiza niciodată.

Mai erau însă şi alte persoane care se prezentaseră la prima reşedinţă a soţilor Cowperwood, sau cu care aceştia din urmă intraseră în relaţii. De pildă soţii Sunderland Sledd, domnul Sledd fiind director general de mişcare la una din căile ferate din sud-vest, cu capăt de linie la Chicago – om cultivat şi de gust, cu ceva avere, iar nevasta lui o femeie ambiţioasă şi neinteresantă. Mai erau şi soţii Walter Rysam Cotton, el fiind un angrosist de cafea, dar mai ales cronicarul monden al localităţii; soţia lui făcuse universitatea din Vassar. Apoi, soţii Norrie Simms; Simms era secretarul şi tezaurierul casei de economii şi depuneri *Douglas* şi avea mare putere într-un[4]

anumit grup de financiari, independent de cel reprezentat de Addison şi Rambaud. Şi alţii, printre care soţii Stanislau Hoecksema, blănar bogat; soţii Duane Kingsland, negustor angrosist de făină; soţii Webster Israels, fabricant de conserve; soţii Bradford Carida, bijutier. Toţi aceşti oameni aveau o oarecare poziţie socială. Fiecare locuia în case mari, trăiau din venituri grase şi prin urmare se bucurau de consideraţia concetăţenilor lor. Diferenţa dintre Aileen şi majoritatea celorlalte femei era ca diferenţa dintre realitate şi iluzie. Dar aici se cuvine o explicaţie.

Pentru a cunoaşte într-adevăr mentalitatea femeii americane de la sfârşitul secolului al XIX-lea, ar trebui să ne întoarcem la evul mediu când biserica era înfloritoare şi când poetul zelos şi insuficient informat de realităţile vieţii împodobea femeia cu un nimb mistic. De atunci fetele ca şi

---

4 — Titanul — Theodore Dreiser

femeile măritate au fost învăţate să creadă că femeia era făcută dintr-o argilă superioară celei din care erau făcuţi bărbaţii, şi că ele sunt menite să-i ridice moralmente şi că favorurile pe care le acordau bărbaţilor erau daruri de nepreţuit. Această aureolă trandafirie şi romanţioasă, neavând nimic comun cu morala individualistă, crease totuşi la femei o atitudine de superioritate faţă de bărbat şi chiar faţă de alte femei. La Chicago, în atmosfera în care se trezise Aileen, exista în parte această iluzie. Doamnele cărora le fusese prezentată aparţineau acestei lumi pline de iluzii. Ele se credeau fiinţe desăvârşite, ca personajele din romane şi din arta religioasă. Soţii lor trebuiau să aibă o purtare exemplară, demnă de concepţia ideală a soţiilor lor, iar reputaţia celorlalte femei trebuia să fie neîntinată, Aileen, cu firea ei primitivă şi pasionată, ar fi râs de toate astea, dacă bineînţeles le-ar fi înţeles. Cum însă nu le putea înţelege, în prezenţa anumitor persoane devenea timidă şi nesigură de ea.

Un exemplu în acest sens era doamna Norris Simms, unul din sateliţii doamnei Anson Merrill. O invitaţie la ceai, la dejun, la cină, sau să fie măcar însoţită în oraş de doamna Merrill, constituia pentru doamna Simms cea mai mare fericire. Adora să repete spiritele idolului ei, să informeze lumea despre nemaipomenita sa cultură, şi să povestească cum oamenii refuzau uneori să creadă că e nevasta lui Anson Merrill, deşi doamna Merrill nu se sfia s-o spună. Aceşti castani bătrâni, stâlpii lumii bune din Chicago, îşi aveau desigur originea în Egipt şi Chaldea. Doamna Simms era o femeie banală, fără o personalitate bine definită, deşteaptă, frumuşică, nu lipsită de gust, dar o arivistă. Fetiţele Simms învăţaseră toate manierele şi comportarea din societatea bună a timpului – să se fandosească, să zâmbească afectat, să facă reverenţe şi aşa mai departe, spre marea desfătare a părinţilor. Dădaca lor purta uniformă, iar guvernanta era o adevărată martiră. Doamna Simms era înfumurată, nu se uita decât la cei mai bine decât ea şi avea un dispreţ plin de condescendenţă pentru lumea mediocră în care era silită

să trăiască.

La prima masă la care îi invitase pe soţii Cowperwood, doamna Simms căutase să afle ceva din trecutul lui Aileen la Philadelphia; o întrebă dacă cunoaşte familiile Arthur Leigh, Trevor Drake, Martyn Walker sau pe Roberta Willing. Doamna Simms personal nu cunoştea pe niciuna din ele, o auzise doar pe doamna Merrill pomenindu-le, şi asta deci i se părea o excelentă garanţie. Aileen, hotărâtă să se apere, gata să mintă fără ezitare ca să câştige partida, afirmă că le cunoscuse, deşi în realitate abia le văzuse şi asta înainte ca lumea din Philadelphia să discute legătura ei cu Cowperwood. Afirmaţia lui Aileen îi făcu plăcere doamnei Simms.

— Am să-i spun lui Nellie, zise ea, referindu-se cu familiaritate la doamna Merrill.

Aileen se temea că dacă investigaţiile vor continua, va afla toată lumea că înainte de a fi nevasta lui Cowperwood trăise cu el, că ăsta fusese motivul neformulat al divorţului lui şi că Frank Cowperwood stătuse la închisoare. Singura lor salvare era averea lui şi frumuseţea ei. Dar va fi oare suficient?

Într-o seară au fost invitaţi la masă la familia Duane Kingsland, unde doamna Bradford Carida o întrebă, pe un ton care-i păru lui Aileen foarte semnificativ, dacă o cunoscuse la Philadelphia pe prietena ei, doamna Schuyler Evans. Întrebarea o sperie pe Aileen.

— Nu crezi că au aflat ce-i cu noi? Măcar unii dintre ei? îl întrebă pe Cowperwood în drum spre casă.

— S-ar putea, răspunse Cowperwood, dus pe gânduri, totuşi nu sunt sigur. Eu, în locul tău nu m-aş frământa. Dacă pari îngrijorată, abia atunci au să simtă că e ceva. N-am făcut niciun mister din faptul că am stat la închisoare la Philadelphia şi nici de acum înainte n-am să fac. A fost o nedreptate, m-au băgat acolo fără niciun drept.

— Ştiu, dragul meu, şi s-ar putea să n-aibă nicio importanţă dacă au aflat. Nu văd de ce ar avea. Cât despre noi doi, nu suntem singurii care să fi avut încurcături

familiale.

— Singurul lucru care contează e dacă ne acceptă sau nu. Dacă nu le place, foarte bine. N-avem încotro. Deocamdată să isprăvim casa şi apoi să le oferim un prilej de a se purta cum se cuvine. Dacă nu, mai sunt şi alte oraşe unde ne putem duce. Cu bani faci orice în New York – asta ştiu precis. Acolo putem să ne construim un adevărat palat şi să fim primiţi în societate şi trataţi de la egal la egal – dacă, bineînţeles, avem destui bani – şi eu o să am bani berechet, adaugă el după ce chibzui o clipă. N-ai grijă, cu sau fără voia lor, am să câştig aici milioane şi apoi – ei, apoi vedem noi ce-o să mai fie. Fii liniştită. Nu ştiu dacă există pe lumea asta vreun necaz pe care să nu-l poţi înlătura cu bani.

Cu dinţii încleştaţi, căpătase expresia hotărâtă a unui om periculos, gata de luptă. Apoi luă mâna lui Aileen şi o strânse cu blândeţe.

— Fii liniştită, mai repetă. Chicago nu este singurul oraş din lume. În zece ani o să fim cu siguranţă bogaţi. Te rog să ai încredere. Totul va merge strună. Sunt sigur.

Trecând pe Michigan Avenue cu trăsura, Aileen se uita la luminile şi la casele cufundate în tăcere. Lămpile albe luceau în întuneric şi pe măsură ce se îndepărtau se făceau tot mai mici, ca nişte puncte aprinse. Era noapte, răcoare şi plăcut. Oh, de s-ar putea ca banii lui Frank să le aducă poziţia în societate pe care o dorea, şi mulţi prieteni; oh, ce n-ar da! Nu-şi prea dădea seama că izbânda în această luptă depinde de propria ei personalitate, de faptul că are sau nu personalitate.

CAPITOLUL X

O primă încercare

Inaugurarea casei din Michigan Avenue avu loc târziu, în noiembrie, în toamna anului 1878, aproape doi ani după stabilirea lui Aileen şi Frank la Chicago. Datorită cunoştinţelor făcute la curse, la diferite mese, la ceaiuri şi la recepţiile date de *Clubul Union* şi de *Clubul Calumet* (unde Cowperwood fusese cooptat ca membru datorită protecţiei lui Addison) şi a oamenilor influenţaţi de

McKibben şi de Lord, reuşiră să trimită trei sute de invitaţii din care două sute cincizeci fură acceptate. Până atunci, graţie discreţiei cu care-şi conducea afacerile, nu auzise comentarii în legătură cu el şi nici nu atrăsese atenţia privitor la trecutul lui din Philadelphia. Era bogat, amabil, cu mult farmec şi personalitate. Oamenii de afaceri din Chicago, cei pe care îi frecventa, îl găseau fascinant şi foarte deştept. Frumuseţea şi graţia lui Aileen îi confereau o valoare personală, deşi nu erau încă primiţi în societatea cea mai înaltă.

Este uimitor ce impresie poate produce un om pe care societatea nu l-a definit încă, dacă omul procedează cu tact şi discernământ. Apărea pe atunci în Chicago o publicaţie mondenă săptămânală, de oarecare importanţă şi pe care Cowperwood împreună cu McKibben o aveau la dispoziţie. În general nu poţi face mare lucru într-o împrejurare dacă ţelul pentru care lupţi nu e perfect serios; dar dacă există, ca în cazul de faţă, măcar o umbră de respectabilitate, când e vorba de o mare avere şi de un om cu o personalitate covârşitoare, totul devine posibil. Kent McKibben îl cunoştea bine pe Horton Biggers, redactorul-şef al revistei, în vârstă de vreo patruzeci şi cinci de ani, cu părul cărunt, un om trist, deprimat şi dezamăgit de viaţă – avea, în înfăţişare, ceva de burete sau de moluscă. Aparenta lui bună dispoziţie şi interesul pentru oameni nu se trezeau în el decât în cazuri de forţă majoră. Pe vremea aceea, redactorul monden făcea parte din lumea bună – *de faeto* – şi era tratat mai mult ca musafir decât ca simplu gazetar, deşi chiar şi pe atunci exista tendinţa de a se cam întoarce spatele presei. McKibben, care lucra pentru Cowperwood şi ţinea la el, îi spuse într-o zi lui Biggers:

— Îi cunoşti pe soţii Cowperwood, nu-i aşa?

— Nu, răspunse Biggers, care se lipise numai de cercurile selecte ale oraşului. Cine mai sunt şi ăştia?

— Cowperwood este un bancher din La Salle Street. E din Philadelphia. Doamna Cowperwood este o femeie splendidă, tânără şi aşa mai departe. Îşi construiesc o casă

aici, la Chicago, pe Michigan Avenue. Ar trebui să-i cunoşti. Cred că în curând au să facă parte din lumea bună. Soţii Addison sau şi împrietenit cu ei. Dacă te-ai arăta amabil acum, cred că ţi-ar folosi mai târziu. Cowperwood e un om bun şi generos.

Biggers ciuli urechile. Meseria lui de gazetar monden nu era prea bine plătită şi ocaziile în care putea să mai câştige câte ceva pe de lături se iveau rar. Cei ce doreau să facă parte din lumea bună, cei care abia începuseră să fie primiţi în cercurile selecte şi contau pe aprecieri amabile din partea redactorului-şef, trebuiau să-i subvenţioneze cu generozitate revista. Scurt timp după ce avusese loc această conversaţie, Cowperwood primi un formular pentru un abonament din partea administraţiei gazetei *Saturday Review*. Bancherul trimise un cec de o sută de dolari adresat personal domnului Horton Biggers; după care câteva persoane, nu din cele mai importante, observară că după ce soţii Cowperwood luau masa la ei şi numai atunci, *Saturday Review* relata acest eveniment monden. Soţii Cowperwood păreau să fie bine văzuţi, dar întrebarea era de ce.

Din păcate publicitatea sau succesul monden, chiar moderat, ca tot ce străluceşte iscă bârfeli. Când cineva începe să aibă succes şi se ridică deasupra mulţimii, amatorii de cancanuri stau la pândă şi se întreabă: cine e, ce face şi de ce reuşeşte? Entuziasmul lui Aileen şi geniul financiar al lui Cowperwood îi îndemnau să facă din recepţia lor de inaugurare a noii case un eveniment monden cu totul deosebit, care, dat fiind împrejurările, era o tentativă periculoasă. Chicago se dezvolta totuşi extrem de încet din punct de vedere monden, oamenii erau foarte circumspecţi, cu reacţii, după cum am mai spus, flegmatice, stupide. O recepţie formidabilă, orbitoare ca un foc de artificii, putea reuşi dar putea să însemne şi un fiasco. Membrii cei mai circumspecţi ai societăţii din Chicago, chiar dacă nu vor fi prezenţi la recepţie, vor auzi comen tăriile şi vor aduce ultimele critici, dictând atitudinea definitivă care trebuia adoptată faţă de soţii

Cowperwood.

Invitaţiile fură făcute pentru ora patru şi musafirii rămaseră până la şase şi jumătate, după care, la nouă, urmă o serată dansantă cu o celebră orchestră locală de coarde, un program muzical cu artişti de mare renume şi apoi un supeu nemaipomenit, de la unsprezece la unu, într-un decor luminat ca în basmele chinezeşti. Supeul fu servit la mese mici care ocupau trei din saloanele parterului. Galeria de tablouri a lui Cowperwood se îmbogăţise cu noi achiziţii procurate din străinătate, iar punctul de atracţie era o splendidă pânză de Gerome, care la epoca aceea era la apogeul succesului său – un tablou reprezentând nişte cadâne goale lenevind de-a lungul unei băi orientale, împodobită cu încrustaţii frumoase de piatră viu colorată. Pentru Chicago tabloul era cam îndrăzneţ, şocant pentru publicul neiniţiat, totuşi inofensiv pentru cunoscători. Dădea întregii colecţii, care avea o tonalitate mai degrabă ternă, pata de culoare necesară! mai era şi un tablou de curând primit şi expus, reprezentând-o pe Aileen, pictat de un olandez, Jan van Beers, pe care-l întâlniseră la Bruxelles, vara trecută.

Aileen pozase de nouă ori; pânza era excepţional de frumoasă, în tonuri de pastel: pe fondul unui peisaj de vară – un bazin cu bordura de piatră, colţul unui palat olandez din cărămidă roşie, un strat de lalele şi un cer albastru cu nori pufoşi – Aileen stătea pe braţul încovoiat al unei bănci de piatră, cu picioarele în iarba verde, ţinând alene o umbreluţă roz cu alb, tivită cu dantelă; avea un trup viguros cu rotunjimi armonioase şi era îmbrăcată după ultima modă pariziană – un costum taior de mătase în dungi albastru cu alb; purta o florentină vaporoasă garnisită cu panglică tot albastru cu alb. Pălăria arunca o umbră peste privirea ei voluptuoasă, aproape animalică. Artistul prinsese foarte bine firea, elanul, îndrăzneala şi bravada ei izvorâte din curajul pe care ţi-l dă lipsa de experienţă sau de rafinament. Tabloul avea multă prospeţime, o prospeţime cam ostentativă, ca de altfel tot ce avea legătură cu ea; era făcut să stârnească invidia

celor mai puţin înzestraţi de natură, în schimb era o perfectă interpretare a modelului. În lumina caldă a lămpilor de gaz, acest portret o înfăţişa pe Aileen deosebit de frumoasă, alintată, indolentă, provocatoare, animal de rasă, îngrijit, răsfăţat de toată lumea. Mulţi se opriră în faţa tabloului care stârnea comentarii şoptite sau cu voce tare.

În dimineaţa zilei în care trebuia să aibă loc petrecerea, Aileen se simţi cuprinsă de panică, de îngrijorare, nesigură de felul în care vor decurge lucrurile. Fiank fusese de părere să-i angajeze o secretară, o biată fată, un fel de roabă care trimisese toate invitaţiile, înregistrase-răspunsurile, făcuse comisioanele şi fusese consultata în toate chestiunile de amănunt. Fadette, camerista ei franţuzoaică, se zbătea în chinurile pregătirii celor două toalete necesare: una care trebuia să fie gata pentru ora două, iar cealaltă pentru şase. Subreta scotea din două în două minute câte un *vion Dieu* sau un *parbleu*, căutând de zor câte un articol de îmbrăcăminte sau lustruind o podoabă – o cataramă sau o agrafă. Aileen, care îşi propusese să fie impecabilă, era ca de obicei foarte exigentă în alegerea rochiilor celor mai potrivite, iar Fadette era istovită. Portretul ei, atârnat pe peretele dinspre răsărit al galeriei de tablouri, constituia pentru ea o sursă de inspiraţie; ideea că toată elita oraşului va veni s-o judece o cam speria. Theresa Donovan, cea mai bună croitoreasă a oraşului, îi dăduse unele sfaturi, dar Aileen se opri în cele din urmă la o rochie de catifea maron, o creaţie Worth din Paris, menită să-i scoată în evidenţă umerii şi braţele, armonizându-se încântător cu carnaţia şi părul ei de aur. Încercă nişte cercei de ametist, dar preferă unii cu topaze; puse ciorapi de mătase maron şi nişte pantofi maron, cu nasturi de email roşu.

Din păcate, Aileen nu se comporta niciodată cu dezinvoltura caracteristică femeilor din lumea bună. Nu era niciodată stăpână pe situaţie, ci dimpotrivă, se lăsa dominată de ea. O salva totdeauna calmul superior şi afabilitatea lui Cowperwood. Lângă el se simţea o

adevărată doamnă, oriunde la ea acasă. Lăsată singură, însă, oricât ar fi fost de mare, curajul ei începea să se clatine. Niciun moment nu-şi putea uita trecutul.

Kent McKibben sosi la ora patru, elegant, în redingotă de după masă. Privirea lui pătrunzătoare aprobă, dar nu în întregime, eforturile şi ostentaţia desfăşurată; intră în salonul principal unde stătu de vorbă cu Taylor Lord, care tocmai terminase ultima inspecţie a casei şi se pregătea să plece ca să se reîntoarcă mai târziu. Dacă aceşti doi bărbaţi ar fi fost nişte prieteni intimi, ar fi discutat despre posibilităţile mondene ale soţilor Cowperwood. Relaţiile lor fiind însă strict convenţionale, se mărginiră să vorbească despre fleacuri. Şi tocmai atunci Aileen îşi făcu o scurtă, dar radioasă, apariţie. Kent McKibben avu impresia că niciodată nu fusese atât de frumoasă. Şi la urma urmei, comparată cu femeile plicticoase, lipsite de feminitate, pe care le întâlneai de obicei în saloane, femei şirete, reci, interesate, storcând toate avantajele din situaţia lor solidă, Aileen era admirabilă. Păcat că n-avea mai mult tact, trebuia să fie mai reţinută, nu chiar atât de deschisă. Totuşi, alături de Cowperwood ar fi putut ajunge departe.

— Vă felicit, doamnă Cowperwood, totul este încântător. Tocmai îi spuneam domnului Lord că locuinţa dumneavoastră este un adevărat triumf.

Din partea lui McKibben care era un perfect om de lume şi în prezenţa lui Lord, care era de asemenea apreciat în cercurile bune, aceste complimente o încântară pe Aileen. Radia de fericire.

Printre primii sosiţi fură doamna Webster Israels, doamna Bradford Carida şi doamna Walter Rysam Cotton, care trebuiau să primească musafirii împreună cu Aileen. Aceste doamne nu-şi dădeau seama că riscau astfel să-şi compromită reputaţia pentru lipsa lor de perspicacitate şi exigenţă; fuseseră îmbătate de luxul afişat de Aileen, de succesul din ce în ce mai mare al lui Cowperwood în lumea finanţelor şi de arta rafinată care domnea în noua locuinţă. Gura doamnei Webster Israels avea o formă atât de

caracteristică, încât întotdeauna o făcea pe Aileen, de câte ori o vedea, să se gândească la un peşte; totuşi nu era o fiinţă chiar atât de searbădă şi în ziua aceea fusese vioaie şi chiar atrăgătoare. Doamna Bradford Carida, a căroi rochie *vieux-rose* şi gri argintiu masca un schelet impresionant – o femeie nu complet lipsită de farmec – se entuziasmase şi avea convingerea că această recepţie va rămâne în istoria oraşului un eveniment monden important. Doamna Walter Rysam Cot ton, mai tânără ca celelalte două, avea un soi de spoială dobândită la colegiul Vassar şi se considera superioară lor în multe privinţe; o munceau, ce e drept, vagi bănuieli că soţii Cowperwood n-ar fi exact ce trebuie, dar era clar că făceau progrese şi că puteau, eventual, să-i depăşească pe toţi ceilalţi aspiranţi la un loc în lumea bună. Se simţea deci obligată să fie amabilă.

Viaţa trece uneori de la o strictă individualitate la o tendinţă contrară. Ea devine ca atmosfera tablourilor atât de colorate ale lui Monticelli, unde individualitatea nu mai contează, iar valoarea principală o dă ansamblul strălucitor. Noua casă, cu uşi elegante de sticlă la parter, avea nişte splendide frize cu flori sculptate, şi uşa de la intrare, adâncită în perete şi împodobită de asemenea cu sculpturi florale, fu în scurt timp asediată de o mulţime numeroasă şi pestriţă. O parte din invitaţi fuseseră poftiţi de McKibben şi de Lord, astfel încât nici Aileen şi nici Cowperwood nu-i cunoşteau; sosiră şi fură prezentaţi. Străzile laterale şi piaţeta din faţa clădirii erau ticsite de trăsuri elegante ou cai nărăvaşi. Prietenii intimi au venit mai devreme şi găsind plăcută atmosfera au rămas până mai târziu. Restauratorul Kinsley adusese o adevărată armată de chelneri stilaţi, aliniaţi ca soldaţii sub supravegherea atentă a majordomului casei. Sufrageria era luxos decorată în culori pompeiene, iar risipa de cristaluri îi dădea o strălucire superbă. Bufetul încărcat cu bunătăţi era aranjat cu mare artă. Rochiile de după masă ale doamnelor aveau culorile toamnei şi variau de la gri la purpuriu, maron şi verde, armonizându-se cu pereţii de

nuanţă castanie ai holului de la intrare, cu griul închis şi auriul salonului principal, ou roşul roman din sufragerie, cu albul şi auriul sălii de concert şi cu culoarea neutră, sepia, a pereţilor din galeria de tablouri.

Cowperwood se retrăsese cu bărbaţii în sufragerie, birou şi galeria de pictură, iar Aileen, încurajată de puternica personalitate a soţului ei, trona în vanitatea frumuseţii ei – spectacol demn de a fi privit, aproape înduioşător, întruchiparea deşertăciunii aparenţelor pieritoare, ironia avuţiei şi în acelaşi timp amăgirea ei. Această mulţime care se perinda prin salonul soţilor Cowperwood venise mai mult din curiozitate decât din bune intenţii, mai mult din invidie decât din simpatie, gata să clevetească, fără pic de înţelegere; venise numai să critice.

— Ştii, doamnă Cowperwood, spuse doamna Simms, în treacăt, casa dumitale îmi face impresia unei expoziţii de artă. Nu-mi dau seama de ce.

Aileen simţise intenţia maliţioasă, dar nu găsi ce să-i răspundă. Nu era înzestrată să pună oamenii la punct; se îmbujoră însă de furie.

— Da, crezi? răspunse ea, tăios.

Doamna Simms, satisfăcută de efectul produs, trecu veselă mai departe, însoţită de un tânăr artist care o urma pas cu pas.

Acest mic incident şi altele asemănătoare o făcură pe Aileen să-şi dea seama cât de puţin făcea parte din cercul select al oraşului, care deocamdată nu-i acceptase nici pe ea, nici pe soţul ei. Aproape că o ura pe plicticoasa doamnă Israels, care fusese martoră la ieşirea doamnei Simms; şi totuşi, poziţia doamnei Israels era mai solidă decât a altora – ca probă că până şi doamna Simms îi acordase un „Ce mai faci” convenţional.

Apariţia soţilor Addison, Sledd, Kingsland, Hoecksema şi alţii nu reuşi s-o liniştească. Totuşi, după supeu, tineretul îndemnat de McKibben, deschise dansul şi, cu toate îndoielile ei, aici Aileen era neîntrecută. Era veselă, îndrăzneaţă şi seducătoare. McKibben, un

specialist în misterele şi subtilităţile „promenadei”, avu plăcerea s-o conducă în acest cortegiu feeric, urmat de Cowperwood care-i oferi braţul doamnei Simms. Aileen, într-o rochie de saten alb cu puţin argint din loc în loc, şi cu un colier, brăţări, cercei şi diademă de briliante, avea strălucirea unei prinţese orientale. Exulta de fericire. McKibben, foarte curtenitor, era aproape amorezat de ea.

— E o plăcere să danseze omul ou dumneata, îi şopti admirativ. Eşti atât de frumoasă… un vis!

— Un vis cam solid, replică Aileen.

— Aş fi fericit să-mi pot da seama, spuse el, râzând; iar Aileen, care înţelesese aluzia, schiţă un zâmbet şăgalnic. Doamnei Simms, ocupată cu Cowperwood, îi scăpă, spre marele ei regret, o parte din conversaţie.

După „promenadă”, Aileen, asaltată de un grup zgomotos de tineri veseli şi îndrăzneţi, îi conduse să-i vadă portretul. Invitaţii cu gusturi mai convenţionale, sub influenţa băuturilor, comentau tabloul lui Gerome reprezentând nuduri impudice la un capăt al galeriei, portretul strălucitor al lui Aileen, la celălalt capăt, şi entuziasmul tinerilor pentru gazdă. Doamna Rambaud, fără intenţii maliţioase, atrase atenţia bărbatului ei asupra „poftei de viaţă” a doamnei Cowperwood. Doamna Addison, uimită de bogăţia impresionantă a soţilor Cowperwood, care depăşea cu mult în strălucire, dacă nu şi în proporţii şi opulenţă tot ceea ce realizaseră ei vreodată, îi şopti bărbatului său:

— Omul ăsta trebuie să câştige bani nu glumă.

— Omul ăsta, dragă Ella, e un financiar înnăscut, explică Addison, sentenţios. Face tranzacţii şi cu siguranţă că va câştiga bani mulţi. Nu ştiu dacă vor intra vreodată în rândul bunei societăţi. Dacă ar fi singur, da, fără doar şi poate. Ea e frumoasă, dar mă tem că nu e genul de femeie de care are el nevoie. Este aproape prea frumoasă.

— Aşa cred şi eu. Mie personal îmi place. Dar mi-e frică să nu facă gafe. Ar fi păcat.

Tocmai atunci trecu Aileen prin faţa lor, încadrată de doi tineri veseli; obrajii îi erau îmbujoraţi de plăcere, de

vorbele măgulitoare pe care i le spuneau. Se îndrepta spre camera de muzică, ce dădea în salon, formând sala de bal. Strălucirea mulţimii în vârtejul dansului îi lua ochii; parfumul florilor, sunetul muzicii şi al vocilor aveau ceva îmbătător.

— De mult n-am mai văzut o femeie aşa de frumoasă ca doamna Cowperwood, spuse Bradford Carida reporterului monden, Horton Biggers. E aproape prea frumoasă.

— Crezi că o să placă lumii noastre? întrebă prudent ziaristul.

— E fermecătoare, dar mă tem că nu e destul de reţinută şi nici destul de deşteaptă. Aici ar trebui un alt gen de femeie – mai serioasă. Ea e puţin prea vioaie. Babele astea n-au să se simtă niciodată bine în compania ei. Prea le face să pară bătrâne. Ar avea mult mai mult succes dacă n-ar fi aşa de tânără şi frumoasă.

— Exact asta-i şi părerea mea! exclamă Biggers, care n-avea de fapt nicio părere, era incapabil să ajungă singur la concluzii atât de precise. Acum adoptase acest punct de vedere pentru că venea de la Bradford Carida.

CAPITOLUL XI

Rodul îndrăznelii

A doua zi dimineaţă, familia Norrie Simms şi alte familii discutară, la micul dejun, consecinţele strădaniei soţilor Cowperwood de a fi primiţi în lumea bună şi şansele de reuşită sau de nereuşită pe care le aveau.

— Din păcate, doamna Cowperwood, remarcă doamna Simms, e puţin stângace. Totul era prea ostentativ. Şi ce idee să pună portretul ei la un capăt al galeriei şi tabloul lui Gerome la celălalt. Şi pe urmă informaţia care a apărut astăzi în *Press*! De ce toate astea? Ca şi cum ar şi face parte din înalta societate! Doamna Simms era cam supărată că prietenii ei Kent McKibben şi Taylor Lord se serviseră de ea ca să-i ajute pe soţii Cowperwood.

— Dar lumea, cum ţi s-a părut? întrebă Norrie pe când ungea cu unt o feliuţă de pâine.

— Evident, o lume care nu reprezintă nimic. Noi

eram singurele persoane importante şi acum îmi pare rău că ne-am dus. Şi cine sunt, mă rog, soţii ăia Israels sau Hoecksema? Ce oribilă femeie! (Făcea aluzie la doamna Hoecksema.) N-am întâlnit în viaţa mea o femeie aşa proastă.

— Ieri după masă am vorbit cu Haguenin, de la ziarul *Press*, zise Norrie. Mi-a spus că înainte de a veni aici Cowperwood dăduse faliment la Philadelphia şi că avusese o grămadă de procese. Ştiai?

— Nu, dar doamna Cowperwood pretinde că a cunoscut acolo familiile Drake şi Walker. Voiam să vorbesc cu Nelly despre asta. Întotdeauna m-am întrebat de ce au părăsit Philadelphia, dacă le mergea aşa de bine. De obicei când îţi merge bine într-un loc rămâi acolo.

Simms era gelos de succesul financiar, din ce în ce mai mare al lui Cowperwood la Chicago. Şi apoi comportarea lui Cowperwood dovedea o mare inteligenţă şi un mare curaj, şi asta de obicei irită pe toată lumea, în afară de cei învinşi de soartă sau de cei care reuşesc în alte domenii. Acum, în sfârşit, Simms îşi dădea seama că sosise vremea să ştie precis şi complet cine era şi ce făcuse Cowperwood.

Înainte ca situaţia mondenă a soţilor Cowperwood să se fi rezolvat într-un fel sau altul, se ivi o nouă problemă, cu siguranţă mult mai importantă, deşi Aileen, probabil, n-o socotea astfel. Relaţiile dintre noile şi vechile societăţi de gaz aerian erau puţin încordate. Acţionarii vechilor societăţi se simţeau stânjeniţi. Ar fi vrut să ştie cine se afla în spatele noilor societăţi, care ameninţau să pună mâna pe ceea ce ei considerau de mult drept un bun al lor. În cele din urmă, unul din avocaţii angajaţi de *North Chicago Gas Illuminating Company* ca să lupte împotriva manevrelor lui de Soto Sippens şi ale bătrânului general Van Sickle, văzând că Consiliul municipal din Lake View acordase un privilegiu noii societăţi şi Curtea de apel era gata să-l susţină, recurse la ideea de-a da în judecată Consiliul municipal, învinuindu-l că protejează noua societate şi că toţi consilierii fuseseră mituiţi. Cu timpul se

strânseseră destule dovezi că Duniway, Jacob Gerecht şi alţii din North Side fuseseră cumpăraţi şi darea lor în judecată ar fi întârziat emiterea definitivă a privilegiului, oferind astfel vechilor societăţi răgazul necesar pentru a chibzui ce măsuri să ia în viitor. Avocatul, un anume Parsons, urmărise îndeaproape toate manevrele lui Sippens şi ale bătrânului general şi ajunsese la concluzia că ei nu sunt altceva decât nişte oameni de paie şi că în dosul lor se afla Cowperwood, adevăratul instigator sau, dacă nu el, atunci oamenii pe care-i reprezenta.

Parsons se prezentă la biroul lui Cowperwood pentru a avea o discuţie; nemulţumit de întrevedere, începu să facă investigaţii în legătură cu trecutul lui Cowperwood şi cu oamenii care-l cunoscuseră înainte de a veni la Chicago. Toate aceste cercetări şi contramaşinaţii culminară, la sfârşitul lunii noiembrie, într-un proces la *United States Circuit Court* prin care Frank Algernon Cowperwood, Henry de Soto Sippens, Judson P. Van Sickle şi alţii erau învinuiţi de complot împotriva intereselor unei alte societăţi. Acest proces fu urmat aproape imediat de altele intentate de către societăţile West şi South Side pe baza aceloraşi acuzaţii. Numele lui Cowperwood fu pronunţat în fiecare din aceste cazuri, fiind considerat ca puterea care conducea din umbră noile societăţi şi uneltea să oblige pe cele vechi să cumpere acţiunile celor noi. Trecutul său din Philadelphia fusese comunicat presei de către Parsons, evident parţial şi cu multe reticenţe, şi astfel apăru în jurnale. Deşi „mită” şi „complot” sunt vorbe grele, învinuirile aduse de avocaţi nu puteau dovedi nimic. În schimb o condamnare, indiferent de motivul ei, precedată de un faliment şi urmată de un divorţ şi de un scandal (deşi presa se mulţumea să facă doar vagi aluzii ia toate astea) izbuteau să stârnească interesul publicului şi să concentreze atenţia oraşului asupra lui Cowperwood şi a soţiei sale.

I se ceruse lui Cowperwood un interviu, dar Cowperwood se mărgini să declare gazetarilor că el era doar agentul financiar al celor trei societăţi noi pentru

care, personal, nu investise niciun ban. Mai spuse şi că învinuirile ce i se aduseseră erau neîntemeiate, tertipuri avocăţeşti inventate ca să-i creeze o situaţie cât mai dificilă. Ameninţă de altfel cu un proces pentru calomnie. În orice caz, deşi adversarii nu câştigară nimic cu aceste procese (şi asta pentru că el, Cowperwood, se aranjase să nu fie descoperit ca iniţiatorul acestor noi societăţi), adevărul era că fusese dat în judecată şi că fusese demascat ca un om de afaceri viclean, cu un trecut fără doar şi poate spectaculos.

Într-o dimineaţă, în timpul micului dejun, Anson Merrill îi spuse soţiei sale:

— Văd că ziarele au început să se ocupe de acest domn Cowperwood. Ziarul *Times* era pe masă, în faţa lui, iar el citea titlurile articolelor aşezate în piramidă după moda de atunci. *Mai mulţi cetăţeni din Chicago acuzaţi de comit*)

plot, Frank ALgernon Cowperwood, Judson P. Van Sickle, Henry de *Soto Sippens şi alţii acuzaţi în faţa Curţii*. Urma apoi enumerarea altor amănunte. Credeam că e doar un agent de schimb.

— Nu ştiu mare lucru despre ei, răspunse doamna Merrill, doar ce-am auzit de la Bella Simms. Dar ce scrie acolo?

Domnul Merrill îi întinse ziarul.

— Întotdeauna mi-am zis că trebuie să fie nişte arivişti şi nimic mai mult! exclamă ea. Din câte am auzit, se pare că ea e o femeie imposibilă, eu însă n-am văzut-o niciodată.

— Cowperwood a început bine, pentru un om venit din Philadelphia, rosti domnul Merrill, zâmbind. L-am întâlnit la *Calumet*. Mi s-a părut un om foarte isteţ. În tot cazul lucrează repede şi bine.

În acelaşi timp domnul Norman Schryhart, care până atunci se făcea că nu-l vede pe Cowperwood, deşi îl văzuse la *Clubul Calumet* sau la *Union League*, începu să se intereseze serios cine este şi de unde vine. Schryhart, un om de mare forţă fizică şi intelectuală, înalt, rece şi

impasibil – un om care nu semăna de loc cu Anson Merrill – îl întâlni într-o zi pe Addison la *Calumet*, scurt timp după ce începuse campania de presă. Aşezat confortabil într-o canapea de piele, îl întrebă:

— Spune-mi, Addison, cine este omul ăsta Cowperwood, de care se vorbeşte aşa de mult în ziare? Dumneata cunoşti pe toată lumea. Parcă mi l-ai prezentat şi mie o dată.

— Desigur că da, încuviinţă Addison, vesel, căci cu toate atacurile împotriva lui Cowperwood, era mai degrabă mulţumit decât indispus. Vâlva stârnită de toată afacerea asta dăduse la iveală faptul că Frank Cowperwood conducea operaţiile cu măiestrie şi mai însemna – şi de asta Addison se bucura mai mult ca de orice – că nu dăduse în vileag numele oamenilor care-l ajutaseră. S-a născut la Philadelphia. S-a instalat aici acum câţiva ani ca agent în afaceri de cereale. Acum e bancher, după părerea mea un om destul de priceput. E plin de bani.

— O fi adevărat ce se spune în ziare că ar fi dat faliment pentru un milion de dolari, în 1871, la Philadelphia?

— După câte ştiu eu, e adevărat.

— Bine, dar atunci e adevărat că a fost în închisoare?

— Da, cred că da. Dar îmi închipui că acuzaţia nu prea era întemeiată. După câte am aflat, se pare că au existat nişte presiuni politico-financiare.

— Şi-i adevărat că n-are decât patruzeci de ani, cum spun ziarele?

— Da, cam aşa ceva. Dar de ce întrebi?

— Toată combinaţia asta a lui mi se pare cam complicată… tentativa de a le pune adversarilor revolverul în tâmplă. Crezi că o să reuşească?

— Asta nu ştiu. Nu ştiu decât ce am aflat din ziare, răspunse Addison, prudent. De fapt nu ţinea de loc să discute problema.

Între timp Cowperwood încercase, prin intermediul unui agent al lui, să ajungă la un compromis şi la o fuziune a tuturor celor interesaţi. Se lovea însă de dificultăţi.

— Hm! făcu Schryhart. Se întreba cum de oameni ca el sau ca Merrill, Arneel şi alţii nu se gândiseră mai de mult la asta, sau de ce nu răscumpăraseră ei acţiunile vechilor societăţi. Părăsi clubul cu gândul la ce s-ar putea face, şi chiar a doua zi dimineaţă planul era gata. Schryhart era, ca şi Cowperwood, şiret, rece şi necruţător. Credea mult în oraşul Chicago şi în tot ce era legat de dezvoltarea lui. Problema gazului aerian care, datorită lui Cowperwood, îi apăruse în adevărata ei lumină, nu mai avea pentru el niciun mister. Poate că nu era prea târziu ca un terţ să se ocupe de această afacere şi prin manevre complicate să-şi însuşească profiturile mult râvnite. S-ar fi putut să-l ia în combinaţie şi pe Cowperwood, cine ştie?

Domnul Schryhart, fire foarte autoritară, nu voia să investească bani sau să intre într-o asociaţie în care el să nu aibă partea leului. N-ar fi consimţit niciodată să intre într-o asemenea combinaţie decât cu condiţia ca el să fie şef. Se hotărî să-l invite pe Cowperwood la biroul său şi să discute problema cu el. O puse deci pe secretara lui să-i scrie un bilet prin care, pe un ton superior, îl ruga pe Cowperwood să vină la biroul său pentru „o chestiune importantă”.

Situaţia lui Cowperwood în lumea financiară din Chicago era atunci destul de solidă, deşi personal se mai resimţea încă de pe urma atacurilor înverşunate venite din toate părţile. În astfel de împrejurări, firea lui îl îndemna să manifeste un dispreţ suveran pentru semenii săi – pentru cei bogaţi ca şi pentru cei săraci. Ştia bine că Schryhart, deşi îl cunoscuse personal, nu-l băgase până atunci niciodată în seamă.

Domnul Cowperwood mă roagă să vă comunic, scrise domnişoara Antoinette Nowak în timp ce el îi dicta, *că deocamdată e extrem de ocupat, dar că totuşi i-ar face mare plăcere să-l primească pe domnul Schryhart la biroul său, oricând doreşte*.

Schryhart, un om încrezut şi tiranic, fu puţin enervat când citi scrisoarea. Era însă convins că o întrevedere cu Cowperwood nu putea să strice, ba ar fi fost chiar utilă. Şi

astfel, într-o miercuri după masă, se prezentă la Cowperwood, unde fu foarte bine primit.

— Bună ziua, domnule Schryhart, îl întâmpină Cowperwood, întinzându-i mâna, cordial. Îmi face mare plăcere să te revăd. Cred că ne-am mai întâlnit o dată, acum câţiva ani.

— Da, într-adevăr, aşa cred, replică Schryhart, lat în umeri, cu un cap pătrat, ochi negri şi mustaţă scurtă, tot neagră, deasupra gurii expresive şi severe. Avea nişte ochi implacabili şi scrutători. Am citit în ziare, bineînţeles, dacă poţi avea încredere în ce scriu ziarele, intră el direct în subiect, că te interesează problema gazului aerian din Chicago. E adevărat?

— Nu prea-i bine să pui temei pe ce scrie-n ziare, rosti Cowperwood, amabil. Dar, spune-mi, de ce vrei să ştii?

— Ei bine, la drept vorbind, reluă Schryhart, privindu-l fix ps financiar, problema mă interesează şi pe mine. Am impresia că oferă un domeniu avantajos pentru investiţii, şi diferiţi reprezentanţi ai vechilor societăţi s-au prezentat la mine şi m-au rugat să-i ajut în cazul unei eventuale fuziuni. (Asta nu era de loc adevărat). Mă întrebam pe ce şanse de succes te bizui în operaţia pe care vrei s-o întreprinzi.

— N-aş vrea să discutăm despre acest lucru, zise Cowperwood, zâmbind, decât în cazul în care aş cunoaşte mai bine intenţiile şi relaţiile dumitale. După cum înţeleg, unii acţionari ai vechilor societăţi au apelat la dumneata ca să-i ajuţi.

— Da, exact.

— Şi ai impresia că i-ai putea convinge să fuzioneze? Şi pe ce bază?

— O, cred că e foarte simplu să dai fiecărui acţionar două sau trei acţiuni noi pentru fiecare acţiune veche. Apoi am putea alege un singur grup de directori cu birouri comune, am opri toate procesele şi toată lumea ar fi mulţumită.

Schryhart era calm şi vorbea pe un ton superior, de

parcă Cowperwood nu s-ar fi gândit cu mult în urmă la asta; vedea cu uimire că planul întocmit de el era acum prezentat de Schryhart, un om atât de puternic la Chicago, şi care până atunci găsise de cuviinţă să-l ignoreze.

— În ce condiţii, îl întrebă Cowperwood, precaut, crezi c-ai putea convinge noile societăţi să fuzioneze cu cele vechi?

— În aceleaşi condiţii ca pe cele vechi, bineînţeles dacă ele nu s-au angajat prea mult. Fireşte, nu m-am gândit încă la toate amănuntele. Două sau trei acţiuni pentru una veche, proporţional cu investiţiile. Evident, trebuie să se ţină seama şi de prejudiciile vechilor societăţi.

Cowperwood căzu pe gânduri. Nu ştia dacă era bine sau rău să primească. Asta ar fi fost o ocazie de a vinde tot vechilor societăţi. Dar în felul acesta veniturile vor fi încasate de Schryhart şi nicidecum de el. Pe câtă vreme dacă mai aşteaptă – chiar dacă Schryhart ajunge să contopească cele trei societăţi vechi – Cowperwood avea şanse să impună condiţii mai avantajoase pentru el. Nu prea ştia ce să facă. În cele din urmă îl întrebă:

— Câte acţiuni ale noii societăţi ar rămâne în mâinile dumitale, sau în mâinile grupului de directori, după ce fiecare societate – nouă şi veche – îşi va fi primit partea după sistemul pe care-l preconizezi?

— Cred că treizeci şi cinci sau patruzeci la sută din numărul total, spuse Schryhart, insinuant. Ar merita osteneala.

— De acord, încuviinţă Cowperwood, cu un zâmbet, dar, fiindcă eu sunt cel care a dat jos fructul din pom, s-ar cădea ca o bună parte din acţiuni să mi se lase mie. părere ai?

— Ce vrei să spui cu asta?

— Exact ce-am spus. Eu personal am organizat noile societăţi care au făcut posibilă fuziunea propusă de dumneata. Planul dumitale nu este altceva decât planul la care eu lucrez de mult. Directorilor vechilor societăţi ic e ciudă pe mine, numai pentru că am intrat în câmpul lor de

acţiune. Ei, şi dacă ăsta este motivul pentru care preferă să lucreze cu dumneata, şi nu cu mine, cred că mi se cuvine, în schimb, o parte mult mai mare din acţiuni. Eu, personal, n-am investit prea mult în noile societăţi, sunt mai degrabă un fel de agent de legătură. (Asta era o minciună, dar Cowperwood prefera să-i dea oaspetelui său această impresie.)

— Dragă domnule Cowperwood, zise Schryhart, zâmbind, pare-se uiţi că eu voi fi acela care va investi aproape tot capitalul pentru această operaţie.

— Şi dumneata uiţi că eu nu sunt un naiv. Sunt gata să bag toţi banii necesari şi să-ţi dau o primă frumoasă pentru serviciile dumitale, dacă propunerea mea îţi convine. Uzinele şi privilegiile vechilor societăţi cât şi ale celor noi au oarecare valoare. Nu uita că Chicago este un oraş în plină dezvoltare.

— Da, ştiu, replică Schryhart, evaziv, dar mai ştiu şi că ai de dat o luptă lungă şi costisitoare. În condiţiile actuale nu poţi ajunge la niciun acord cu vechile societăţi. După informaţiile mele nu vor să lucreze cu dumneata. Va fi nevoie de o persoană dinafară, un om ca mine – influent, sau, poate, mai bine zis, cu o poziţie solidă în Chicago. Cineva care să-i cunoască pe toţi oamenii aceştia şi astfel să înlesnească fuziunea. Crezi că există altcineva mai nimerit ca mine?

— N-ar fi de loc exclus să existe, spuse Cowperwood, foarte degajat.

— Nu prea-mi vine să cred; în orice caz nu acum, nu în situaţia asta. Vechile societăţi nu sunt dispuse să lucreze cu dumneata, cu mine însă vor lucra. Nu preferi să accepţi condiţiile mele şi să mă laşi să-i dau drumul şi să isprăvim?

— Pe baza asta, niciodată, replică Cowperwood, simplu. Noi am pătruns prea departe în teritoriul duşman, am realizat prea multe. Trei sau patru acţiuni noi în schimbul unei acţiuni vechi – şi asta indiferent de ce se va oferi acţionarilor noi. Iar din ce rămâne, mi se cuvine o jumătate. Chiar şi aşa, împart cu alţii. (Nici asta nu era adevărat.)

— Nu, se împotrivi Sehryhart, evaziv însă ostil, şi scuturând îndărătnic din cap. Nu se poate. Riscurile sunt prea mari. Aş ceda poate un sfert – dar încă nu ştiu!

— O jumătate sau nimic, stărui Cowperwood, pe un ton ferm.

Sehryhart se ridică.

— Asta-i ultimul dumitale cuvânt, nu? întrebă.

1 – Ultimul!

— Atunci mi-e teamă, reluă Sehryhart, că nu ne vom putea înţelege. Personal, îmi pare rău. Te aşteaptă o luptă de lungă durată şi costisitoare.

— De asta nu m-am îndoit niciodată, răspunse financiarul.

CAPITOLUL XII

Noi planuri

Cowperwood, care îl înfruntase atât de politicos dar ferm pe Sehryhart, descoperi mai târziu că cine ridică sabia de sabie piere. Avocatul său vigilent stătea de gardă la Palatul administrativ unde consiliile orăşeneşti şi săteşti, tribunalele şi aşa mai departe emiteau certificate pentru constituirea unor noi societăţi. Află repede că se pregătea o contraofensivă destul de serioasă împotriva iniţiativelor luate de Cowperwood. Bătrânul general Van Sickle aduse primul vestea că se petrecea ceva în legătură cu societatea *North Side*. Sosi într-o după-masă târziu, cu paltonul lui ponosit, aruncat neglijent pe umeri, şi cu pălăria mică de fetru trasă peste ochii cu sprâncene stufoase.

— Bună seara, domnule general. Cu ce-aş putea să-ţi fiu de folos? îl întâmpină Cowperwood.

Bătrânul se aşeză, cu expresia unui om care aduce o veste proastă.

— Cred că se pregăteşte o furtună, căpitane, i se adresă el, întrebuinţând numele pe care obişnuise să i-l dea.

— Ce s-a mai întâmplat iară? întrebă Cowperwood.

— Deocamdată mai nimic, dar s-ar putea să se întâmple. Cineva, nu ştiu încă cine, vrea să unească cele trei societăţi vechi într-una singură. S-a cerut la

Springfield o autorizaţie pentru constituirea *Companiei unite de Gaz Aerian şi Combustibil din Chicago* şi directorii ţin şedinţe la *Douglas Trust*. Toate astea le ştiu de la Duniway, care s-ar părea că are undeva nişte prieteni informaţi.

Cowperwood, după cum avea obiceiul, îşi apropie vârfurile degetelor de la mâini, apoi începu să le bată uşor şi ritmic.

— Stai, lasă-mă să mă gândesc… Douglas *Trust… acolo e* preşedinte domnul Simms, dar el nu e destul de deştept ca să organizeze un lucru ca ăsta. Cine sunt membrii noii asociaţii?

Generalul îi întinse o listă cu patru nume: nu figura niciunul din directorii vechilor societăţi.

— Toţi oameni de paie! exclamă Cowperwood, scurt. Cred, generale, continuă el, după ce se mai gândi o clipă, că ştiu cine se află în spatele lor; dar nu te teme. Nu ne pot strica planurile, nici dacă societăţile fuzionează. N-au decât două alternative: sau ne vând nouă acţiunile lor sau le cumpără ei pe ale noastre.

Totuşi îl enerva ideea că Schrvhart reuşise să convingă vechile societăţi să se unească, indiferent pe ce bază; intenţia lui Cowperwood fusese să-l trimită pe Addison ca pe un om din afară să le propună el această fuziune. Schrvhart acţionase probabil de îndată ce ieşise de la el. Cowperwood se duse repede să vorbească cu Addison la biroul lui din *Lake National*.

— Ai auzit ultimele ştiri? îl întrebă acesta din urmă pe Cowperwood de cum intră pe uşă. Au de gând să fuzioneze. E opera lui Schryhart. De asta mi-a fost frică. Simms de la *Douglas Trust* va juca rolul de agent de legătură. Nu sunt nici zece minute de când am aflat toate astea.

— Şi eu la fel, zise Cowperwood, calm. Ar fi fost mai bine dacă începeam campania mai demult. Totuşi, nu-i chiar vina noastră. Cunoşti condiţiile contractului?

— Au de gând să strângă acţiunile pe o bază de una la trei, cu aproximativ treizeci la sută din numărul noilor

acţiuni la dispoziţia lui Schryhart, care va avea latitudinea să le vândă sau să le păstreze pentru el. El garantează dobânda. Ideea a fost a noastră… trebuie să recunosc că i-am adus câştigul pe tavă.

— Totuşi n-au scăpat, răspunse Cowperwood, o să mai aibă de furcă cu noi. Acum propun să mergem la Consiliul municipal şi să cerem un privilegiu în alb. Se poate obţine şi, dacă-l obţinem, partida lor e pierdută. Şi ajutaţi de noile societăţi, poziţia noastră va fi mai bună ca a lor. Putem fuziona între noi.

— Asta o să ne coste o grămadă de bani, nu crezi?

— Nu chiar atât de mult. S-ar putea să nici nu fie nevoie să instalăm vreo conductă sau să construim vreo uzină. Încă înainte vor veni să ne ofere toate acţiunile lor sau să ne roage să vindem sau să fuzionăm cu ei. Noi vom fi cei care vor pune condiţii. Lasă pe mine. Nu cumva îl cunoşti pe un domn McKenty? Are un cuvânt greu de spus în toate afacerile locale. Un anume John J. McKenty?

Cowperwood făcea aluzie la un individ care era în acelaşi timp client de tripouri, presupus proprietar sau girant al unui mare număr de case de toleranţă, omul despre care se credea că înscăunează primari şi consilieri municipali şi că învârteşte bani în cârciumi şi întreprinderi contractante, într-un cuvânt, patronul şi zeul lumii politice interlope din Chicago – de care nu puteai face abstracţie când era vorba de programul legislativ al oraşului sau al statului Illinois.

— Nu-l cunosc, spuse Addison, pot însă să-ţi fac rost de o scrisoare de recomandare. Dar de ce?

— Nu mă întreba acum. Caută să-mi procuri o recomandaţie cât mai călduroasă.

— O vei avea chiar azi, îl încredinţă Addison. Ţi-o trimit acasă.

Cowperwood ieşi şi-l lăsă pe Addison să mediteze asupra noii idei. Nimeni nu-l putea întrece pe Cowperwood când era vorba să întindă o cursă adversarului. Adisson se minuna uneori de ingeniozitatea tânărului bancher şi admira fără rezerve felul direct şi incisiv în care acţiona.

McKenty, la care se gândise Cowperwood în acele clipe de cumpănă, era un om interesant şi cu multe resurse, un om pe care ţi-ar fi plăcut să-l întâlneşti în orice ocazie, o figură caracteristică a Vestului şi a oraşului Chicago din epoca aceea. Era un bărbat simpatic, surâzător, politicos şi afabil, care avea ceva din farmecul şi subtilitatea lui Cowperwood. Dar, spre deosebire de acesta, avea un fel de cruzime (ce nu se desluşea de la prima vedere) pe care Cowperwood cu greu ar fi înţeles-o. Cu firea lui atrăgea lumea aceea interlopă, vastă şi tragică, în care sufleteşte îşi găsea un echilibru. Există naturi lipsite total de preocupări artistice, fără năzuinţe pe plan intelectual – naturi reci, lipsite de înclinaţie pentru speculaţii filosofice şi totuşi pline de viaţă; poate nu perfect clare, dar nicidecum complet întunecate – temperamente ceţoase, tainice şi ciudate.

Fusese adus în America de părinţii lui când avea trei ani. Familia McKenty emigrase din Irlanda unde era o foamete cumplită. Îşi petrecu copilăria într-o mahala din districtul sudic, într-o cocioabă lângă un labirint de şine care se întretăiau, iar până la patru ani, în pielea goală, se târâse pe pământul cocioabei. După ce ani de-a rândul lucrase ca zilier la calea ferată, tatăl lui ajunse, în sfârşit, maistru, iar John, unul din cei opt fraţi, fusese de timpuriu rând pe rând remizier la o prăvălie, telegrafist, om de serviciu ocazional la o cârciumă şi în cele din urmă barman. Această ultimă îndeletnicire însemnase, de fapt, adevăratul lui debut în viaţă, pentru că acolo fusese descoperit de către un politician cu minte ageră, care-l încurajase să candideze în parlamentul statului Illinois şi să studieze dreptul. Învăţase încă de mic o grămadă de lucruri – furtul, măsluirea de urne, cumpărarea de voturi, puterea politicienilor de a numi în posturi pe te miri cine, mita, nepotismul, exploatarea viciului – într-un cuvânt tot ce contribuie (sau a contribuit) la constituirea lumii politice şi financiare americane şi în acelaşi timp la declanşarea conflictelor sociale.

Există credinţa în rândul clasei conducătoare că n-ar

avea ce învăţa de la cei de jos. Dacă ai fi putut analiza mintea vastă şi cumpătată a lui John McKenty, ai fi descoperit o înţelepciune neobişnuită şi un noian de amintiri şi mai neobişnuit – o lume întreagă de violenţe, tandreţe, erori, imoralitate, suferinţă, pe care o suportase uneori chiar cu plăcere – viaţa aspră, avidă a unui animal conclus doar de simţuri, instincte şi pofte. Şi totuşi John McKenty avea mina şi tactul unui perfect om de lume.

Acum, la patruzeci şi opt de ani, McKenty era un om extrem de important. În locuinţa lui spaţioasă din West Side, de pe strada Harrison, colţ cu Ashland Avenue se perindau financiari, oameni de afaceri, miniştri, preoţi, cârciumari, adică toţi reprezentanţii unei vieţi politice complicate şi active. La McKenty puteau întotdeauna găsi sfaturile, înţelepciunea, siguranţa sau soluţia de care aveau la un moment dat nevoie şi pentru care ei erau gata să plătească, uneori numai cu simpla lor recunoştinţă, sau cu recunoaşterea lui drept conducător. Pentru poliţiştii pe care îi salva uneori de la destituire, atunci când pe bună dreptate trebuiau să fie daţi afară, pentru mamele ale căror băieţi sau fete o apucaseră pe căi greşite şi pe care el îi scotea din închisoare; pentru patronul bordelului pe care îl scăpase din ghearele poftei nesăbuite a poliţiei după parale, pentru politicienii şi cârciumarii ameninţaţi de furia mulţimii; pentru toţi aceşti oameni, în momentele grele, când faţa lui blândă, prietenoasă, coborâtă parcă din tabloul unui mare maestru, se pleca cu bunătate asupra lor, John McKenty părea un fiu pogorât din lumina cerească, un fel de zeu al Vestului, atotputernic, atotmilostiv, desăvârşit. În schimb ingraţii, oamenii biserieoşi şi moralişti, fariseii neînduplecaţi, intriganţii, vrăjmaşii – toţi aceştia găseau în el un adversar cumplit. Iar oamenii lui – solii unui tron aproape imperial – erau gata totdeauna să-i îndeplinească poruncile. McKenty, omul cu gusturi simple, îmbrăcat fără ostentaţie; însurat şi (cel puţin în aparenţă) fericit; catolic, deşi nu mergea la biserică – McKenty era un om afabil, cordial, cu multă forţă morală şi enigmatic ca Buda.

Cowperwood şi McKenty s-au întâlnit pentru prima oară într-o seară de primăvară, în casa acestuia din urmă. Ferestrele mari erau larg deschise, cu transperantele lăsate, iar perdelele fluturau bătute de un vânt uşor. De afară venea mirosul primăvăratic de verdeaţă şi un iz slab de la ocolul de vite.

Graţie scrisorilor de introducere ale lui Addison şi altele obţinute prin Van Sickle de la un judecător, politician bine cunoscut, Cowperwood fusese invitat la McKenty. De cum sosi i se oferi un whisky, o ţigară de foi şi fu prezentat doamnei McKenty – care, pentru că nu ducea o viaţă mondenă, era incinta tă ori de câte ori se ivea prilejul să întâlnească vreo celebritate din lumea bună – şi în cele din urmă fu poftit în biroul lui. Doamna McKent-v, după cum ar fi putut observa Cowperwood dacă s-ar fi uitat mai bine, era o grăsană de cincizeci de ani, un fel de Aileen la bătrâneţe, păstrând încă urmele unei frumuseţi robuste şi care îşi masca destul de bine trecutul de prostituată. Din fericire, în seara aceea McKenty era extrem de bine dispus. Pentru moment nu-l frământa nicio chestiune politică.

Era începutul lui mai, pomii erau înmuguriţi, vrăbiile şi prihorii îşi cântau veselia pe graiul lor. În aer plutea o ceaţă transparentă şi câţiva ţânţari timpurii dădeau târcoale pe la sitele de la uşi şi de la ferestre. Cowperwood, cu toate grijile care-l frământau, se simţea şi el într-o stare de spirit plăcută. Se bucura de viaţă – în ciuda complicaţiilor ei – şi poate tocmai aceste complicaţii îi plăceau mai mult. Natura era frumoasă, uneori chiar emoţionantă, iar greutăţile, planurile, conflictele, intrigile care trebuiau aplanate – aceste lucruri făceau ca viaţa să merite să fie trăită.

— Şi acum, domnule Cowperwood. Începu McKenty când în cele din urmă intrară în biblioteca răcoroasă şi plăcută, spune-mi cu ce-aş putea să-ţi fiu de folos.

— Ei bine, domnule McKenty, rosti Cowperwood, alegându-şi cu grijă cuvintele şi punând la bătaie toate resursele inteligenţei lui, nu-i cine ştie ce, deşi pentru

mine este. Am nevoie de un privilegiu pe care trebuie să mi-l acorde Consiliul municipal din Chicago şi aş dori să mă ajuţi să-l capăt. Ai putea să mă întrebi de ce nu mă adresez direct membrilor Consiliului. Aşa aş fi făcut dacă nu mă temeam de alte persoane care ar putea să-ţi solicite protecţia. Sunt sigur că n-o să te superi dacă-ţi voi spune că eu te-am considerat totdeauna un fel de arbitru care soluţionează toate dificultăţile politice din Chicago.

Domnul McKenty zâmbi.

— Sunt măgulit, replică scurt.

— În ceea ce mă priveşte, sunt aproape un nou venit aici, continuă Cowperwood, molcom. Mă aflu la Chicago doar de un an sau doi. Vin de la Philadelphia. Am lucrat ca agent şi am făcut investiţii în câteva societăţi de gaz aerian din Lake View, Hyde Park şi din alte locuri în afara oraşului, după cum ai putut vedea recent în ziare. Nu sunt însă proprietarul lor, în sensul că n-am băgat eu toţi banii, nici măcar o bună parte din ei. Nu sunt nici directorul acestor societăţi decât în linii generale. Sunt mai degrabă promotorul şi administratorul lor; e drept că o fac pentru mine, dar o fac şi pentru alţii.

Domnul McKenty dădu din cap.

— Astfel, domnule McKenty, scurt timp după ce am încercat să capăt privilegiile ca să pot începe treaba la Lake View şi la Hyde Park, m-am lovit de interesele care dirijează vechile societăţi de gaz aerian ale oraşului. Cele trei societăţi s-au opus, fireşte, cu tărie ca noi să intrăm într-un fel sau altul în Comitatul Cook, deşi în realitate noi nu ne băgăm peste ei. De atunci n-au încetat să lupte împotriva mea prin procese, somaţii, învinuiri de dare de mită, de comploturi.

— Ştiu, interveni domnul McKenty, am auzit şi eu.

— Perfect. Văzând atâta înverşunare din partea lor le-am făcut oferta să fuzionăm cele trei societăţi vechi cu cele trei noi într-una singură, să obţinem un nou privilegiu pentru compania astfel înfiinţată, şi să înzestrăm oraşul cu o singură administraţie de gaz aerian. Dar n-au vrut nici în ruptul capului – cred, mai ales, pentru că eram străin.

Între timp, o altă persoană, domnul Schryhart – McKenty dădu din cap – care n-a avut nici în clin nici în mânecă cu treaba asta, a intervenit şi a propus să facă el fuzionarea. De fapt, căuta să realizeze tocmai ceea ce am vrut să i-ealizez eu, numai că el mai voia ceva, şi anume, o dată vechile societăţi fuzionate, să invadeze acest nou domeniu al nostru, să ne înlăture, sau să ne silească să vindem prin dobândirea unor privilegii rivale pentru terenurile situate în afara oraşului. După cum ştii şi dumneata, se vorbeşte de o încadrare a acestor suburbii la oraşul Chicago, lucru care ar îngădui celor trei privilegii din oraş să se contopească cu ale noastre. Asta ne obligă pe noi să alegem între mai multe soluţii, după cum o să vezi – fie că vindem acum la cel mai bun preţ pe care-l puteam obţine, sau să continuăm o luptă pur defensivă, lucru care ne va costa mulţi bani, sau să ne ducem la Consiliul municipal şi să cerem un privilegiu pentru a lucra în centrul oraşului – un privilegiu în alb pentru distribuirea gazului aerian în Chicago alături de vechile societăţi – cu singura intenţie de a ne apăra, după cum îi place să spună unuia dintre directorii mei, adăugă Cowperwood zâmbind.

McKentv zâmbi şi el.

— Înţeleg. Vrei un nou privilegiu, domnule Cowperwood. Nu crezi că ceri cam mult? Crezi că lumea din Chicago simte într-adevăr nevoia unei noi companii de gaz aerian? E drept că vechile societăţi nu prea s-au arătat a fi la înălţime… n-aş putea spune că gazul pe care-l întrebuinţez eu, de pildă, e de cea mai bună calitate. Zâmbea şi aştepta răspunsul lui Cowperwood.

— Domnule McKenty, eu ştiu că dumneata ai un deosebit simţ al realităţii, continuă Cowperwood, fără să ţină seama de întrerupere. Şi eu de asemenea. N-am venit la dumneata să-ţi înşir necazurile mele personale în speranţa că v-ar putea interesa din pură simpatie pentru mine. Îmi dau seama că a te duce la Consiliul municipal din Chicago cu o propunere, de altfel perfect legitimă, este un lucru, şi a căpăta aprobarea Consiliului, altul. Îmi trebuie un sfat şi un ajutor, dar nu am venit să le cerşesc.

Dacă aş putea obţine un privilegiu general, după cum ţi-am explicat, asta pentru mine ar reprezenta o mare valoare pecuniară, m-ar ajuta să unesc şi să fructific noile societăţi – sănătoase din punct de vedere financiar şi foarte necesare – şi ar împiedica vechile societăţi să mă distrugă. De fapt, trebuie să capăt acest privilegiu spre a-mi putea apăra interesele şi a-mi continua lupta cu sorţi de izbândă. Ştiu, că în politică sau în afaceri, nu s-ar lega nimeni la cap fără să-l doară. Dacă aş putea obţine acest privilegiu aş da un sfert până la jumătate din tot câştigul meu în această afacere, bineînţeles, dacă izbutesc să pun în aplicare planul de a unifica noile societăţi cu cele vechi... să zicem, între trei şi patru sute de mii dolari. (Nici de data asta Cowperwood nu era perfect sincer, dar prudent.) Nu cred că e nevoie să adaug că dispun de capital din plin. Acest privilegiu mă va plasa într-o poziţie foarte bună. Pe scurt, vreau să ştiu dacă în această chestiune pot conta pe sprijinul dumitale politic şi dacă vrei să te asociezi cu mine în condiţiile pe care ţi le propun. Am să-ţi spun înainte exact cine sunt asociaţii mei. Îţi furnizez toate datele şi amănuntele ca să-ţi poţi face singur o idee despre întreaga situaţie. Dacă vei descoperi la un moment dat că am denaturat cât de cât lucrurile, eşti liber să te retragi. După cum am spus, n-am venit să cerşesc. N-am venit la dumneata cu intenţia de a ascunde ceva sau de a te înşela asupra avantajelor pe care le putem trage de aici. Vreau să cunoşti faptele. Vreau colaborarea dumitale, pe temeiul unor condiţii socotite de dumneata cinstite şi echitabile. În realitate, singurul lucru care mi se reproşează aici este că nu fac parte din lumea bună, altminteri, acest război pentru gazul aerian ar fi fost de mult rezolvat. Toţi cei dispuşi să reorganizeze societăţile sub conducerea domnului Sdiryhart se ridică împotriva mea mai ales pentru că aş fi oarecum străin în Chicago şi nu fac parte din tagma lor. Dacă aş fi fost din tagma lor – aici făcu un gest cu mâna – nu cred că aş mai fi venit astă-seară să-ţi cer sprijinul, deşi nu înseamnă că nu-mi face plăcere să fiu aici sau că n-aş vrea să lucrez cu dumneata oricând.

împrejurările doar ne-au împiedicat să ne întâlnim până astăzi.

În timp ce vorbea, nu-l slăbise din ochi pe McKenty, cu fermitate, dar în acelaşi timp cu candoare; iar acesta din urmă, înţelegând tot tâlcul argumentaţiei, avu tot timpul impresia că se află în faţa unui om neobişnuit, foarte capabil, de o inteligenţă profundă şi plin de forţă. La omul acesta nu încăpeau nici tergiversări, nici scrupule morale, şi totuşi cită subtilitate! Genul de oameni care-i plăceau lui McKenty. Iar aluzia la faptul că lumea bună îl ţinea la distanţă îl amuzase. Înţelesese atât punctul de vedere cât şi intenţia lui Cowperwood, care pentru el reprezenta un tip nou şi simpatic al omului de afaceri. Fireşte, după scrisorile de recomandare cu care se prezentase, avea prieteni influenţi.

Cowperwood ştia precis că pe McKenty nu-l interesau de loc vechile societăţi şi – deşi nu o spusese – n-avea simpatie pentru directorii lor. Îi considera ca pe reprezentanţii unor organizaţii neinteresante, gata să plătească tributuri politice la cerere şi în schimb contând pe anumite avantaje. La fiecare două-trei săptămâni se adresau Consiliului municipal, solicitând când un privilegiu pentru instalarea unor noi conducte (privilegii speciale pentru anumite străzi), când contracte noi (mai avantajoase) pentru luminatul oraşului, când drepturi la docurile de pe malul râului, când reduceri de impozite etc. etc. Personal, McKenty nu se prea ocupa de asemenea lucruri. Avea un subaltern, foarte influent, în Consiliu, un oarecare Patrick Dovvling, un irlandez mătăhălos şi voinic, un adevărat cerber, atent la felul în care lucra administraţia mituită de McKenty. Dowling era când la primar, când la tezaurierul oraşului, când la perceptorul-şef – adică la toţi funcţionarii superiori din administraţia locală – grijuliu ca toate aceste probleme mărunte să fie soluţionate conform dorinţei lui McKenty. Acesta nu cunoştea decât doi sau trei dintre directorii de la *South Side Gas Company* şi chiar pe aceştia îi întâlnise doar din întâmplare şi nu-i prea plăceau. Adevărul era’ că vechile

societăţi erau conduse de oameni care considerau politicienii de tipul lui McKenty sau Dowling ca pe o pacoste; şi dacă îi plăteau sau dacă mai făceau şi alte asemenea nelegiuiri era numai pentru că n-aveau încotro.

— Planul dumitale, răspunse McKenty, jucându-se gânditor cu lănţişorul de aur de la ceas, mi se pare interesant. Evident, vechile societăţi n-or să fie prea încântate că ceri un privilegiu care te va face concurentul lor, dar dacă îl vei obţine nu vor avea încotro. Nu-i aşa? Zâmbea. Domnul McKenty nu mai avea nici urmă de accent irlandez. Dintr-un anumit punct de vedere, ar putea părea o treabă proastă, dar nu în întregime. Sigur că or să protesteze violent, deşi societăţile lor nu şi-au dat niciodată osteneala să mulţumească publicul. Dar dacă dumneata le propui să fuzionezi cu ei, nu văd ce-ar avea de pierdut; până la urmă operaţia se va dovedi tot atât de rentabilă pentru ei ca şi pentru dumneata. Îţi îngăduie doar să poţi dicta condiţii mai avantajoase.

— Exact! exclamă Cowperwood.

— Şi spuneai că dispui de capitalul necesar ca să instalezi conducte în toate cartierele oraşului… iar dacă nu cedează, o să le sufli clientela.

— Da, am destul capital, întări Cowperwood, sau dacă n-am chiar toată suma, o pot avea.

Domnul McKenty îl privi solemn pe domnul Cowperwood. Între ei se creease un fel de simpatie, de înţelegere şi admiraţie reciprocă, dar deocamdată interesul personal îi împiedica să se manifeste. Pe domnul McKenty îl interesa bancherul, pentru că dintre toţi oamenii pe care îi cunoscuse, Cowperwood era unul din puţinii care nu era nici greoi, nici fariseu, nici mincinos.

— Uite, domnule Cowperwood, să-ţi spun ce am să fac, zise el în cele din urmă. Mă voi gândi la propunerea dumitale… Lasă-mă, în tot cazul, până luni. Acum, mai mult decât oricând, ar fi momentul să găsim un motiv legitim pentru emiterea unui decret care să permită înfiinţarea unei companii unificate – asta e cât se poate de clar. De ce nu redactezi un proiect prin care să arăţi exact

ce doreşti să faci şi să mi-l aduci mie? Aşa am putea afla ce cred şi ceilalţi domni de la Consiliul municipal.

Cowperwood schiţă un zâmbet la cuvântul „domni”.

— L-am şi redactat. Iată-l!

McKenty îl luă, plăcut surprins de această dovadă de eficienţă profesională. Întotdeauna îi plăcuseră oamenii de afaceri, puternici – cu atât mai mult cu cât el nu era om de afaceri – iar majoritatea celor pe care-i cunoştea erau slabi şi laşi.

— Lasă-mi-l, şi dacă vrei, ne vedem din nou lunea viitoare. Vino luni.

Cowperwood se ridică în picioare.

— De mult aş fi vrut să discut cu dumneata şi acum îmi pare bine că m-am hotărât. Vei constata, dacă-ţi vei da osteneala să te uiţi în hârtiile astea, că totul corespunde exact realităţii. În afacerea asta sunt mulţi bani de câştigat, cu toate că o să fie nevoie de câtăva vreme până o vom pune pe roate.

Domnul McKenty înţelese.

— Da, încuviinţă el, binevoitor, sigur că da.

Îşi strânseră mâna, schimbând priviri prietenoase.

— Am impresia că planul dumţtaic este excelent, încheie McKenty cu simpatie. Da, da, excelent. Treci pe la mine lunea viitoare şi-ţi spun atunci ce-am hotărât. Vino oricând, dacă ai să-mi mai spui ceva. Eşti întotdeauna binevenit la mine. Frumoasă noapte, nu-i aşa? adăugă el când ajunseră la uşă. Şi ce lună splendidă. Luna, ca o seceră, se înălţase pe cer strălucind.

— La revedere.

CAPITOLUL XIII

Zarurile au fost aruncate

Urmările acestei întrevederi nu se făcură mult timp aşteptate. În afacerile importante ale marii finanţe, problemele se reduc în esenţă la conflicte aproape inexplicabile între personalităţile de seamă. Domnul McKenty, acum că i se atrăsese atenţia asupra problemei gazului aerian, căuta pe toate căile să ia informaţii. Se întreba dacă, de pildă, n-ar fi mai bine să meargă cu

grupul lui Schryhart sau să ia, poate, o altă poziţie. În cele din urmă ajunse însă la concluzia că din punct de vedere politic, planul lui Cowperwood era cel mai potrivit, în mare parte pentru că cei din fracţiunea lui Schryhart, neavând deocamdată nevoie să apeleze la Consiliul municipal, erau atât de lipsiţi de discernământ încât uitau că trebuie să apeleze la aventurierii de la administraţia oraşului.

Când Cowperwood veni a doua oară la McKenty, acesta îl primi cu o bunăvoinţă deosebită.

— Ei bine! spuse el, după câteva fraze cordiale, m-am interesat cum stau lucrurile şi propunerea dumitale mi se pare legitimă. Pune societatea pe picioare şi întocmeşte un plan provizoriu. După care cere un nou privilegiu şi mai vedem noi ce se poate face. Apoi începu o amicală şi lungă discuţie despre felul în care trebuiau să fie împărţite noile acţiuni, dacă n-ar fi bine să fie depuse la o bancă protejată de domnul McKenty până când se vor îndeplini condiţiile indispensabile fuzionării cu vechile societăţi sau înfiinţării celei noi. Era o treabă destul de complicată, iar pentru Cowperwood mai puţin avantajoasă decât ar fi dorit; dar îi convenea pentru că îi permitea să câştige o victorie. Aici, concursul neprecupeţit al generalului Van Sickle, Henry de Soto Sippens, al lui Kent Barrows McKibben şi consilierului Alderman Dowling era, cel puţin pentru o bucată de vreme, indispensabil. Dar până la urmă totul fu gata pentru a da lovitura.

Şi astfel, într-o luni seara, după joia în care, conform regulamentului Consiliului municipal, se prezentau cererile, planul lui Cowperwood, după ce în prealabil fusese discutat în şedinţă publică, a fost rapid dezbătut în Consiliu şi aprobat. De fapt nici măcar n-a avut timp pentru o discuţie publică. Dar asta era fireşte tocmai ceea ce, Cowperwood şi McKenty se străduiseră să evite. A doua zi după joia în care cererea lui Cowperwood a fost supusă Consiliului cu certitudinea că va fi aprobată, Schryhart se repezise, prin avocaţii săi şi prin directorii vechilor societăţi de gaz aerian, la redacţia ziarelor şi-l învinui pe Cowperwood de hoţie ordinară. Dar la ce bun?

Era prea târziu! Presa, totuşi, care asculta de grupul financiar mai puternic, începu o campanie împotriva *celor ce nu ţin seama de drepturile vechilor societăţi* şi cred în necesitatea a două mari societăţi rivale, într-un domeniu în care una singură ar fi de ajuns. Lumea însă, prelucrată sau îndemnată de agenţii lui McKenty să gândească contrariu, nici nu se sinchisea de flecăreala gazetarilor. Vechile societăţi nu prea răsfăţaseră publicul, şi acesta nu era de loc gata să protesteze în favoarea lor.

În seara zilei de luni, când decretul fu în cele din urmă semnat, domnul Samuel Blackman, preşedintele societăţii de gaz aerian *South Side* (un om mic şi pirpiriu, cu favoriţi stufoşi) sta în uşa Consiliului municipal şi declara sus şi tare:

— Asta-i curată escrocherie. Dacă primarul iscăleşte aşa ceva trebuie dat în judecată. N-a fost un singur vot care să nu fi fost cumpărat – niciunul. Iată ce tâlhării se fac în Chicago! Vrasăzică, oamenii care s-au trudit ani de-a rândul să pună pe picioare o societate nu mai au nicio siguranţă.[5]

— Aşa e, tot ce spune Blackman e adevărat, se văita domnul Jordan Jules, preşedintele societăţii *North Side*, un om mic şi gras, cu un cap ca un ou aşezat orizontal, cu o urmă de păr ca un mic breton, cu nişte ochi albaştri şi răi. Era cu domnul Hudson Baker, un tip înalt şi stângaci, preşedintele societăţii West Chicago. Fiecare venise să protesteze.

— Canalia aia din Philadelphia poartă toată vina; el e capul răutăţilor. A sosit ceasul când noi, elementele respectabile din Chicago să ne dăm seama cu ce fel de om avem de-a face. Ar trebui alungat din oraş. Uitaţi-vă la trecutul lui din Philadelphia. Acolo l-au băgat în închisoare, la fel ar trebui să păţească şi aici.

Domnul Baker, de curând oaspetele lui Schryhart şi totodată omul lui de încredere, se arătă a fi de asemenea foarte supărat.

— Omul ăsta-i un şarlatan, îi spuse el lui Blackman.

Habar n-are ce înseamnă să lucrezi cinstit. Se vede cât de colo că nu face parte dintr-o lume onorabilă.

Cu toate astea şi în ciuda lor cererea fu aprobată. A fost o lecţie amară pentru domnul Norman Schryhart, pentru domnul Norrie Simms, şi pentru toţi cei care, din nenorocire, se băgaseră în această afacere. O delegaţie a preşedinţilor celor trei societăţi vechi se duse la primar. Dar acesta, o unealtă în mâinile lui McKenty, lăsându-şi soarta în voia duşmanului, iscăli. Cowperwood obţinu privilegiul, iar ceilalţi, cu toată gălăgia pe care o făcuseră, fură nevoiţi să-şi calce pe inimă şi să se prezinte în faţa şefului. Schryhart era singurul care considera că nu-şi încheiase socotelile cu Cowperwood. O să se mai ivească şi alte ocazii de răfuială şi atunci va face tot posibilul să lupte cu arme egale. Deocamdată însă şiretenia lui îi dicta o atitudine de compromis.

După care, căznindu-se să-şi ascundă mâhnirea îl pândi pe Cowperwood la cele două cluburi la care amândoi erau membri; dar Cowperwood în timpul acestor agitaţii, evitase să le frecventeze aşa că Mahomet fu nevoit să se ducă la munte. Şi astfel, într-o clipă amiază apăsătoare de iunie, se prezentă la biroul lui Cowperwood. Purta un frumos costum nou, gri, de culoarea oţelului şi o pălărie de paie. După moda timpului, în buzunarul de la piept se vedea o elegantă batistă de mătase brodată cu albastru, iar în picioare avea nişte pantofi impecabili.

— Domnule Cowperwood, plec peste câteva zile în Europa, spuse el afabil, şi am trecut pe la dumneata să văd dacă n-am putea ajunge la o înţelegere în problema gazului aerian. Directorii vechilor societăţi sunt, bineînţeles, împotriva înfiinţării unei societăţi rivale, iar eu am convingerea că pe dumneata nu te interesează să duci o luptă fără rost, care, în definitiv n-ar folosi nimănui. Îmi amintesc că erai dispus să lucrăm împreună cu condiţia să deţinem fiecare jumătate din acţiuni şi mă întreb dacă îţi mai menţii propunerea.

— Ia loc, ia loc, domnule Sehryhart, îl pofti, vesel, Cowperwood indicându-i un scaun. Mă bucur că te văd.

Sunt ca şi dumneata ostil unui război de felul acesta. De fapt, nădăjduiesc să-l evit; dar, după cum ştii, de când ne-am văzut ultima oară, lucrurile s-au cam schimbat. Domnii care au înfiinţat această nouă societate investindu-şi banii în ea, abia aşteaptă să continue şi să întemeieze o afacere serioasă. Au toată încrederea că vor reuşi, iar eu sunt exact de părerea lor. E adevărat că s-ar putea ajunge la o înţelegere între societăţile vechi şi cele noi, dar fireşte nu pe baza condiţiilor pe care le-aş fi acceptat înainte. De atunci s-a înfiinţat o nouă societate, s-au emis acţiuni şi s-au cheltuit bani mulţi. (Asta era o minciună.) Aceste acţiuni vor trebui luate în consideraţie în cazul unui nou acord. Ar fi de dorit, cred, o fuziune a tuturor societăţilor vechi şi noi, dar de data asta va trebui să fie bazată pe una, două, trei sau patru acţiuni – după cum se va stabili – la paritate cu toate acţiunile existente.

Domnul Schrvhart era vădit nemulţumit.

— Nu crezi că mergi prea departe? îl întrebă, grav.

— De loc, de loc! Ştii bine că toate aceste noi cheltuieli n-au fost făcute de bunăvoie. (Tonul ironic al lui Cowperwood nu-i scăpă lui Sehryhart, dar acesta nu replică.)

— De acord, dar nu crezi că deoarece acţiunile dumitale n-au acum aproape nicio valoare, ar trebui să fii mulţumit dacă vor fi acceptate la paritate?

— Nu văd de ce, rosti Cowperwood. Perspectivele noastre sunt minunate. Nu poate fi deci vorba decât de o colaborare de la egal la egal. Şi acum vreau să ştiu câte acţiuni contezi să-ţi rămână pentru promovarea acestei noi societăţi, după ce vechii acţionari vor căpăta ce li se cuvine.

— Păi, după cum am mai spus, treizeci până la patruzeci la sută din emisiunea totală, socoti Schryhart, care tot mai spera într-o înţelegere profitabilă pentru el. Cred că s-ar putea aranja ceva pe baza asta.

— Şi cine culege roadele?

— Păi, cel care a organizat totul, zise Schryhart, evaziv. Dumneata, poate, şi eu.

— Şi cum ai să faci împărţeala? Jumătate şi jumătate, cum spuneai la început?

— Cred că aşa ar fi drept.

— Nu e de ajuns, se împotrivi Cowperwood, tăios. De la ultima noastră convorbire am fost nevoit să fac anumite angajamente şi să închei anumite acorduri pe care nu le prevăzusem atunci. Acum tot ce pot face pentru dumneata este să accept trei sferturi.

Schryhart se redresă, hotărât şi agresiv. „Acest lucru, îşi zise el, este o obrăznicie, cu neputinţă! Ce propunere neruşinată *1”*.

— Asta-i exclus, domnule Cowperwood, răspunse cu tărie. Şi aşa cauţi să impui vechilor societăţi prea multe acţiuni fără valoare. Acţiunile vechilor societăţi se vând acum, după cum prea bine ştii, cu unu cincizeci până la doi şi zece. Ale dumitale în schimb n-au nicio valoare. Dacă ţi se dă pentru o acţiune nouă două sau trei vechi, iar trei sferturi din rest să rămână la dispoziţia dumitale, eu, personal, nu mă bag. Dumneata vei avea astfel controlul societăţii şi barca va începe să prindă apă. Frumos exemplu de câştig fără să dai nimic în schimb! Tot ce-aş putea propune vechilor acţionari este jumătate-jumătate şi-ţi spun deschis, chiar dacă n-ai să mă crezi, vechile societăţi n-au să permită niciodată fuzionarea sub controlul dumitale. Sunt prea indignaţi. Sunt exasperaţi. Asta ar însemna pentru dumneata o luptă crâncenă şi costisitoare, iar ei nu vor recurge niciodată la un compromis. Şi dacă vrei să-mi propui ceva într-adevăr rezonabil, sunt dispus să aud ce ai de spus. Altfel mă tem că vorbim degeaba.

100

— Jumătate-jumătate, plus trei sferturi din ce rămâne, repetă Cowperwood, încruntat. Personal nu ţin la controlul societăţii. Dacă directorii vechilor societăţi pot scoate banii necesari să mă despăgubească, în aceste condiţii, de tot ce am investit în afacerea asta, sunt gata să vând. Vreau să recapăt ce am investit şi nu admit să fac nicio concesie. Nu pot vorbi în numele asociaţilor mei, dar

atât timp cât vor negocia prin mine, părerea mea va fi şi părerea lor.

Domnul Schryhart plecă supărat, chiar furios. Propunerea făcută de Cowperwood era curată tâlhărie. Schryhart se gândea să se retragă din vechile societăţi, la nevoie să-şi lichideze acţiunile şi să-i lase pe directori să se descurce singuri cu Cowperwood cum îi va tăia capul mai bine. Atâta timp cât el va mai avea ceva de spus, nu-i va admite niciodată lui Cowperwood să aibă controlul gazului aerian. Prefera la urma urmei să admită propunerea lui de a strânge banii necesari ca să răscumpere investiţiile lui Cowperwood, chiar la sume exorbitante. Atunci vechile societăţi vor putea lucra mai departe după vechea rutină, nestânjenite de nimeni. Tâlharul ăsta… arivistul! Cu felul lui şiret, rapid şi eficace de a lucra! Pe domnul Schryhart îl scotea din sărite.

Toată afacerea se termină printr-un compromis. Cowperwood acceptă jumătate din excedentul de acţiuni ale noii emisiuni generale, două pentru fiecare acţiune a noilor societăţi şi în acelaşi timp vânzând vechilor societăţi tot ceea ce investise în cele noi – într-un cuvânt o lichidare totală. Era o operaţie cât se poate de avantajoasă. Putea să ofere sume frumoase de bani nu numai lui McKenty şi lui Addison, dar şi tuturor colaboratorilor săi. Fusese o lovitură strălucită, după cum îl asigurară şi McKenty şi Addison. Acum era liber să-şi întoarcă privirile către noi cuceriri.

Dar această victorie repurtată într-un anumit domeniu, atrase după sine o înfrângere în altul: situaţia mondenă a lui Cowperwood şi a lui Aileen se afla în mare primejdie. Schryhart, a cărui poziţie în societatea din Chicagoerş foarte solidă, înfrânt de Cowperwood, începuse să-l combată cu înverşunare. Norrie Simms rămăsese, evident, cu vechii săi asociaţi, lovitura cea mai cumplită fu însă dată de doamna Anson Merrill.

Puţin timp după recepţia cu prilejul inaugurării noii case şi în timp ce discuţiile în legătură cu problema gazului aerian şi învinuirile de complot ajunseseră la

punctul culminant, doamna Merrill plecă la New York. Acolo, întâlni din întâmplare o veche cunoştinţă, pe doamna Martyn Walker, din Philadelphia, care aparţinea unei lumi din care Cowperwood avusese cândva ambiţia zadarnică să facă parte. Doamna Merrill, la curent cu interesul stârnit de soţii Cowperwood în cercul doamnei Simms şi în alte cercuri, fu încântată văzând că are ocazia să afle ceva precis.

— Apropo, tu care locuieşti la Philadelphia, ai auzit vreodată ceva despre un oarecare Frank Algernon Cowperwood sau despre soţia lui? o întrebă ea pe doamna Walker.

— Ce? Vai, Nelly dragă, răspunse prietena ei, mirată că o femeie atât de distinsă ca doamna Merrill putea aduce vorba despre asemenea oameni, nu cumva s-au stabilit la Chicago? Cariera lui în Philadelphia a fost în tot cazul cel puţin spectaculoasă. Era prieten cu tezaurierul oraşului care a furat cinci sute de mii de dolari şi amândoi au făcut puşcărie. Şi asta încă nu-i nimic! A trăit cu o fată... o domnişoară Butler, sora lui Owen Butler, ştii, care de altfel a ajuns un om foarte important la Philadelphia şi... Aici doamna Walker se mulţumi să ridice o privire elocventă spre cer. Pe când Cowperwood era la închisoare, tatăl ei a murit, iar familia s-a împrăştiat. Se pare chiar că bătrânul s-ar fi sinucis. (Se referea la tatăl lui Aileen, Edward Malia Butler). După ce a ieşit din închisoare, Cowperwood a dispărut şi am auzit, nu ştiu de unde, că ar fi plecat în Vest, că ar fi divorţat şi că s-ar fi reînsurat. Prima lui nevastă trăieşte şi acuma la Philadelphia împreună cu cei doi copii ai lui.

Doamna Merrill era evident mirată, dar nu lăsă să se vadă nimic.

— O poveste destul de nostimă, ce zici? comentă doamna Merrill, glacială, gândindu-se „ce uşor va fi acum pentru ea să-i pună pe soţii Cowperwood la locul lor, şi ce bine că niciodată nu le dăduse nici cea mai mică atenţie”. Dar pe ea, ai văzut-o vreodată... pe noua lui nevastă?

— Cred că da, dar nu mai ţin minte unde. Parcă-mi

aduc aminte că la Philadelphia se plimba de foarte multe ori călare sau cu trăsura.

— Avea părul roşu?

— Da, da, avea. Era o blondă impresionantă.

— Atunci, cred că ea e. S-a vorbit de curând despre ei în ziarele din Chicago. Dar voiam să fiu sigură.

Doamna Merrill se gândea la ce va spune când se va întoarce acasă.

— Bănuiesc că încearcă să intre în societatea din Chicago, spuse doamna Walker cu un zâmbet superior şi dispreţuitor, care viza atât pe soţii Cowperwood cât şi lumea bună din Chicago.

— Aşa ceva ar putea să încerce în Est, eventual să şi reuşească, răspunse doamna Merrill, sarcastică şi jignită de ofensa adusă lumii bune din Chicago, dar una e să încerci şi alta să reuşeşti.

Acest răspuns puse capăt discuţiei.

Prima oară când doamna Simms avu imprudenţa să pomenească de soţii Cowperwood sau mai bine zis de publicitatea bizară făcută în jurul numelui lor, doamna Merrill fixă o dată pentru totdeauna punctul său de vedere.

— Dacă vrei să mă asculţi pe mine, spuse în cele din urmă doamna Merrill, cu cât ai să-i vezi mai rar cu atât o să fie mai bine. Acum ştiu toată povestea lor. Ar fi trebuit să-ţi dai seama de la început. N-au să fie niciodată primiţi în lumea noastră.

Doamna Merrill nu se mai osteni să explice de ce, în schimb doamna Simms află de la bărbatul ei tot adevărul. Fu îngrozită şi cuprinsă de o virtuoasă indignare. Dar cine era vinovat de tot ce s-a întâmplat, îşi zicea ea. Cine i-i prezentase? Soţii Addison, evident, dar ei aveau o situaţie mondenă inatacabilă. Măcar să-i şteargă pe soţii Cowporwood de pe lista relaţiilor şi a prietenilor ei – ceea ce şi făcu.

Importanţa lor mondenă se înrăutăţi – dar nu chiar imediat, aşa că o bucată de vreme abia dacă-şi dădură seama.

Primele semne de schimbare le observă Aileen, când

obişnuitele cărţi de vizită şi invitaţii, până atunci foarte numeroase, începură să scadă simţitor şi când lumea care de obicei venea miercuri după-masă la ei, zi de primire fixată cam prematur, se împuţina din ce în ce. La început nu înţelegea deloc ce se petrece, refuzând să creadă că imediat după triumful pe care-l avusese ca amfitrioană în noua sa locuinţă, triumf de fapt mai mult aparent, putea să urmeze un declin atât de vizibil al importanţei ei în lumea bună. În cele trei săptămâni care au urmat după petrecerea dată n-au venit decât douăzeci de persoane din aproximativ şaptezeci şi cinci sau cincizeci care s-ar fi putut prezenta sau care ar fi putut cel puţin lăsa cărţi de vizită. Miercurea următoare nu mai veniră decât zece, iar după cinci săptămâni, aproape nimeni. E drept că un mic număr de persoane fără importanţă, care, de fapt, contau pe influenţa ei, şi de oameni care-şi apărau propriile interese, ca, de pildă, Taylor Lord sau Kent McKibben, obligaţi lui Cowperwood în afaceri, rămaseră credincioşi – dar asta era mai rău decât să nu fi venit nimeni.

Situaţia asta o exaspera pe Aileen: era dezamăgită, revoltată, mâhnită, se simţea jignită. În lume există oameni cu firi diferite, există oameni cu piele de rinocer, cu suflet de piatră, care pot suporta aproape orice jignire cu ghidul la o victorie finală, pielea lor e prea groasă ca să sufere. Aileen însă era altfel. Cu tot debutul ei în viaţă, îndrăzneţ, nemaipomenit, prin care sfidase opinia publică şi drepturile primei soţii a lui Cowperwood, începu s-o îngrijoreze ziua de mâine ca şi repercusiunile pe care trecutul le-ar putea avea asupra viitorului. De fapt, purtarea ei de atunci putea fi atribuită unei pasiuni juvenile pentru Cowperwood şi atracţiei irezistibile pe care ei o exercita asupra femeilor. În împrejurări mai fericite s-ar fi putut mărita cu oricine fără să stârnească atâta vâlvă. În situaţia actuală, viaţa ei mondenă trebuia neapărat să fie un succes; avea nevoie de asta ca de o justificare faţă de conştiinţa ei şi, credea ea, faţă de Cowperwood.

— Poţi să pui sandviciurile în răcitor, spuse Aileen majordomului după unul din primele eşecuri; se referea la

excesul de delicatese împodobite cu panglicuţe roz care, neconsumate, fuseseră depuse cu mare pompă pe nişte farfurii superbe de Sèvres. Trimite florile la spital. Citronada şi cruşonul poţi să le dai servitorilor. Păstrează la rece câteva prăjituri pentru masa de seară.

— Da, doamnă, încuviinţă din cap majordomul Lotus şi, ca să toarne gaz peste foc, adăugă: Azi am aviut o vreme foote ceea, cheet che asta a fost cauza. (Vorbea cu un pronunţat accent franţuzesc).

Aileen se aprinse numaidecât, gata să-i strige: „Vezi-ţi de treaba dumitale”. Se stăpâni.

— Da, aşa cred şi eu, se mulţumi să spună, apoi se urcă în camera ei. Dacă o simplă primire fără succes ajunsese să fie comentată de servitori, însemna că lucrurile începeau să meargă prost. Mai aşteptă o săptămână să vadă dacă totul fusese din pricina vremii sau dacă se schimbase într-adevăr ceva în opinia publică. Eşecul fu şi mai total. Cântăreţii angajaţi trebuiră să plece înainte de a-şi fi executat programul. Kent McKibeen şi Taylor Lord, la curent cu zvonurile care circulau, veniră totuşi s-o vadă; aveau însă un aer încurcat şi jenat care nu-i scăpă lui Aileen. O recepţie la care luaseră parte doar aceşti doi bărbaţi plus doamna Webster Israels şi doamna Henry Huddlestone nu prevestea nimic bun. Aileen fu nevoită să invoce o indispoziţie şi să se scuze că nu poate coborî. A treia săptămână, de frica unei înfrângeri şi mai mari, spuse că-i bolnavă. Voia să vadă câtă lume va lăsa cărţi de vizită. Erau exact trei. Asta însemna sfârşitul. Îşi dădea seama că miercurile ei fuseseră un eşec definitiv.

Între timp, Cowperwood avu şi el de luptat cu neîncrederea şi ostilitatea care creştea mereu în jurul lui.

Prima indicaţie a felului în care stăteau lucrurile o avu cu ocazia unui dineu la care fuseseră invitaţi mai demult şi la care, din nefericire, s-au dus. Pe atunci Aileen nu se dumirise încă asupra situaţiei lor reale. Dineul fusese dat de domnul şi doamna Sunderland Sledd, figuri mai puţin proeminente în societate şi care nu auziseră încă vorbele urâte care circulau pe socoteala soţilor

Cowperwood, sau în orice caz, nu ştiau nimic despre noua atitudine pe care lumea bună o adoptase faţă de ei. În acel moment devenise aproape îndeobşte cunoscut – pentru familiile Simms, Carida, Cotton şi Kingsland – că se făcuse o mare greşeală şi că pentru nimic în lume soţii Cowperwood nu puteau fi admişi în societatea lor.

La acest dineu erau invitaţi un număr de persoane pe care soţii Cowperwood îi cunoşteau. Cu toţii, când aflară că riscă să-i întâlnească, se scuzară în ultima clipă – „cu mare regret”. În afară de soţii Sledd veniră la dineu doar domnul Stanislau Hoecksema, împreună cu doamna, de care Frank şi Aileen nu făceau prea mare caz. Masa fu foarte plicticoasă. Aileen pretextă o migrenă şi se retrase devreme.

După câteva zile vecinii lor, soţii Haatstaedt, dădură o recepţie la care Frank şi Aileen fuseseră de asemenea invitaţi mai demult; lumea fu rezervată, lucru nou pentru ei, deşi gazdele se arătau destul de amabile. Înainte, când la asemenea petreceri se găseau personalităţi de seamă în trecere la Chicago, aceştia erau fericiţi să-i cunoască, frumuseţea lui Aileen atrăgând întotdeauna atenţia. În seara aceea, însă, fără niciun motiv precis (cu toate că atât Aileen cât şi Cowperwood bănuiau adevărul) aproape toţi evitau să le fie prezentaţi. Unii care-i cunoşteau dinainte schimbară câteva vorbe cu ei, în treacăt. Tendinţa tuturor era să-i ocolească. Frank înţelese imediat situaţia.

— Cred c-ar fi mai bine să nu stăm târziu, îi spuse lui Aileen. E o serată cam plicticoasă.

Se întoarseră acasă, iar Cowperwood, ca să evite orice discuţie, se duse singur în oraş. Nu voia să spună încă ce credea despre toate aceste întâmplări neplăcute.

Dar prima lovitură serioasă pe care o primi Cowperwood personal avu loc înaintea unei recepţii date de clubul *Union*. Lovitura nu fu directă. Într-o dimineaţă, la banca *Lake National*, Addison îi spuse confidenţial şi din senin:

— Ascultă, Cowperwood, cred că ai început să-ţi dai seama singur cam cum e societatea din Chicago. Ştii şi

punctul meu de vedere în legătură cu anumite lucruri pe care mi le-ai povestit când ne-am întâlnit prima oară aici, despre trecutul dumitale. Ei bine, la ora actuală circulă o grămadă de vorbe despre dumneata şi despre trecutul dumitale… iar cluburile astea la care suntem amândoi membri sunt pline de oameni cu două feţe, ipocriţi, pe care învinuirile de complot apărute în ziare i-au stârnit împotriva dumitale. Există printre ei patru sau cinci acţionari ai vechilor societăţi, hotărâţi să te dea afară. Au cercetat trecutul dumitale şi îşi propun să facă o reclamaţie la comitetul ambelor cluburi. Evident că nu se poate întâmpla nimic, au discutat cu mine, dar vreau să te pun în gardă ca să ştii ce să faci când va avea loc noua recepţie. Vor fi nevoiţi să-ţi trimită o invitaţie, dar o vor face. împotriva voinţei lor. (Cowperwood înţelese.) După părerea mea, ai să scapi de plictiselile astea, şi încă foarte repede, în măsura în care depind de mine; deocamdată însă…

Îl privea pe Cowperwood cu afecţiune.

Acesta din urmă zâmbi.

— Ştii, Judah, mă aşteptam la aşa ceva, spuse Cowperwood liniştit, de mai multă vreme. Să nu te necăjeşti din pricina mea. Nu-i nimic nou pentru mine. Ştiu de unde bate vântul. Şi ştiu încotro să-mi îndrept corabia.

Addison îi întinse mâna.

— Dar în orice caz nu cumva să demisionezi! îl avertiză, prudent. Ar fi un act de slăbiciune pe care ei nu contează, iar mie nu mi-ar plăcea să faci una ca asta. Rămâi ferm pe poziţie. Se vor potoli. Cred că e vorba de invidie.

— Nici prin gând nu mi-a trecut să demisionez. Legal, n-au ce să-mi reproşeze. Sunt convins că dacă am timp să aştept, lucrurile se vor aranja. Totuşi era jignit că trebuia să discute cu cineva lucruri atât de intime.

Pe de altă parte aşa-zisa „societate” avea destulă putere să dea ordine şi să vegheze la executarea lor.

Ceea ce însă l-a costat cel mai mult pe Cowperwood, când a aflat mult mai târziu, a fost jignirea adusă lui Aileen

la uşa casei soţilor Norrie Simms; Aileen se dusese o dată în vizită la ei şi fu înştiinţată la uşă că doamna nu este acasă, deşi pe stradă staţionau trăsurile altor prietene. După câteva zile, spre marea lui mirare şi părere de rău

— Atunci Cowperwood nu cunoştea încă motivul – Aileen se îmbolnăvi de-a binelea.

Viaţa ar fi fost absolut insuportabilă fără succesul lui definitiv în afaceri, triumful lui în pofida întregii opoziţii

— Înfrângerea totală a adversarului în lupta pentru supremaţie în problema gazului aerian. Aileen însă suferea cumplit. Avea impresia că era ţinta oprobriului general şi că va continua aşa la nesfârşit. În intimitatea căminului lor, trebuiră în cele din urmă să recunoască, unul faţă de celălalt, totala prăbuşire a minunatului lor castel clădit pe nisip, oricât de solid ar fi părut la început. Nimic nu poate fi mai chinuitor decât astfel de confidenţe schimbate între oameni care sunt foarte strâns uniţi. Sufletele omeneşti se caută mereu unul pe altul, dar rareori se întâlnesc.

— Ascultă, Aileen, îi spuse odată, când se întorsese acasă pe neaşteptate şi o găsise în pat bolnavă, cu lacrimi în ochi, singură (dăduse voie cameristei să plece în ziua aceea), acum înţeleg despre ce e vorba. Ca să-ţi spun drept, mă aşteptam la aşa ceva. Ne-am cam grăbit. Am forţat puţin nota, şi tu şi eu, dar nu vreau să te văd că iei lucrurile în tragic. Bătălia nu e pierdută. Te credeam mai vitează! Dă-mi voie să-ţi amintesc ceva de care pari să fi uitat. Nu spuneam noi că într-o bună zi banii ne vor soluţiona toate problemele? Chiar acum am câştigat o bătălie în acest domeniu şi am să mai câştig şi altele. Sunt sigur. Iubito, nu trebuie să disperi niciodată, eşti încă mult prea tânără. Eu, de pildă, nu mă descurajez. Ai să câştigi lupta. Şi asta chiar aici, la Chicago. Tot atunci o să ne şi răzbunăm. Suntem bogaţi şi în curând vom fi şi mai bogaţi, şi asta va rezolva totul. Nu mai fi tristă şi zâmbeşte-mi. Mai există şi altceva pe lume, în afară de mondenitate, pentru care merită să trăieşti. Scoală-te, îmbracă-te, hai să facem o plimbare cu trăsura şi pe urmă luăm masa în oraş. Pe mine m-ai uitat? Ce, eu nu însemn nimic pentru tine?

— Ba da, oftă ea adânc, dar se lăsă din nou pe pat. Cu braţele pe după gâtul lui, plângea atât de bucurie pentru mângâierea pe care i-o aducea, cât şi pentru tot ce îndurase până atunci. Am suferit pentru tine ca şi pentru mine, suspină ea.

— Ştiu, ştiu, căută el s-o liniştească; nu te mai gândi la asta. Până la urmă, tot tu ai să câştigi. O să câştigăm amândoi. Hai, sus. Şi totuşi îi părea rău c-o vede atât de slabă. Nu-i plăcea. Într-o zi se va răfui el serios cu lumea bună din Chicago! între timp Aileen îşi revenise. În faţa bărbăţiei cu care înfrunta el situaţia i se făcuse ruşine de slăbiciunea ei.

— Vai, Frank! exclamă ea în cele din urmă, eşti totdeauna atât de minunat şi de drăguţ.

— Nu te mai necăji, zise el vesel. Dacă nu câştigăm partida aici, la Chicago, tot o vom câştiga în altă parte.

Se gândea la măiestria cu care soluţionase problemele privind vechile societăţi de gaz aerian, la domnul Schryhart… La atâtea şi atâtea altele ce le va pune la punct la fel de temeinic, când va sosi timpul.

CAPITOLUL XIV Amoruri tăinuite

În anii care urmară după ostracizarea lor din societate, Cowperwood ajunse să-şi dea seama ce înseamnă să-ţi petreci restul vieţii părăsit de lume sau să te mulţumeşti a trăi într-un cerc de prieteni care îţi vor reaminti neîncetat faptul, destul de neplăcut, că nu eşti socotit deopotrivă cu cei mai de frunte sau în orice caz cu cei mai influenţi oameni din oraş. La început, după ce se stabiliră la Chicago şi Frank încercase s-o introducă pe Aileen în lumea bună, oricât de searbădă li s-ar fi părut această lume, îşi închipuise că o dată acceptaţi, vor putea s-o transforme în ceva interesant, poate chiar strălucit. Dar de când căzuseră în dizgraţie, soţii Cowperwood fuseseră nevoiţi, dacă voiau să-şi facă relaţii, să se mulţumească cu oameni de o condiţie inferioară, fericiţi să-i frecventeze – actori sau actriţe în turneu la Chicago, pe care îi invitau când şi când la masă, pictori sau cântăreţi pe care îi pofteau acasă după ce făceau

cunoştinţă cu ei; şi, desigur, o seamă de persoane obscure, ca de pildă familiile Haatstaedt, Hoecksema, Videra, Bailey şi alţii, încă în relaţii cu ei şi consimţind să vină pe nepusă masă. Lui Cowperwood îi plăcea să invite uneori la prânz sau seara pe un asociat în afaceri, un amator de pictură sau vreun tânăr artist, şi de fiecare dată Aileen era şi ea prezentă. Soţii Addison îi chemau uneori sau veneau la ei, dar asta nu-i amuza, cu atât mai mult cu cât faptul sublinia totala lor înfrângere pe plan monden.

De această înfrângere, îşi zicea Cowperwood, el nu avea nicio vină. În ceea ce-l privea, răzbise destul de bine. Ce păcat că Aileen nu era puţin altfel! Bineînţeles, nici nu-i trecea prin minte s-o părăsească sau să-i reproşeze ceva. Fusese alături de el în perioada grea a închisorii. îl încurajase când avusese aşa de mare nevoie să fie încurajat. Aiieen va găsi totdeauna un sprijin în el, iar după o bucată de vreme se va gândi la o soluţie; deocamdată însă ostracizarea la care fuseseră-condamnaţi era greu de suportat. Cât despre el, ştia că devenea din ce în ce mai interesant, atât pentru oamenii de afaceri cât şi pentru femei. Prietenii pe care şi-i făcuse îi rămăseseră credincioşi – Addison, Bailey, Videra, McKibben, Rambaud şi alţii. Şi anumite femei din lumea bună regretau măcar dispariţia lui dacă nu şi a lui Aiieen. Din când în când încercau să-l invite singur. I. a început refuzase categoric, mai târziu, însă, lua parte la câte un dineu, fără ca ea să ştie.

Abia atunci Cowperwood băgă de seamă deosebirea morală şi intelectuală care exista între ei; deşi se înţelegea cu Aiieen în multe privinţe – emoţional, fizic – erau totuşi multe lucruri pe care el le putea face şi ea nu – culmi la care el se putea ridica fără ca ea să-l poată urma. Lumea din Chicago putea fi o cantitate neglijabilă, dar el o compara pe Aiieen cu ce putea oferi Europa mai bun în materie de femei; căci după expulzarea lor din lumea bună şi după răsunătorul lui succes financiar hotărâse să plece din nou în străinătate. La Roma, la ambasada Japoniei şi a Braziliei (primit datorită bogăţiei lui), şi la noua Curte

italiană unde avu prilejul să întâlnească femei încântătoare, jucând un rol important în lumea bună – contese italiene, doamne din aristocraţia engleză, americance, pline de talent şi de ambiţii artistice şi mondene – toate îl admirau pentru farmecul lui, pentru inteligenţa lui pătrunzătoare şi ageră şi pentru valoarea puternicei sale personalităţi, dar, în acelaşi timp, nu-i scăpa niciodată faptul că Aiieen nu se bucura de acelaşi succes. Prea îşi etala bogăţia. Frumuseţea ei strălucitoare, sănătatea ei erau o ofensă adusă femeilor mai şterse, mai spiritualizate, care de altfel nu erau lipsite de farmec.

— Iată americanca tipică, auzi Cowperwood o femeie spunând la una din recepţiile mari, dar nu prea selecte de la Curtea italiană, unde putea – yeni lume de tot felul şi la care Aiieen ţinuse foarte mult să se ducă.

Cowperwood discuta cu o nouă cunoştinţă – un bancher grec care vorbea englezeşte şi care locuia la Grand Hotel – în timp ce Aileen se plimba prin saloane cu soţia bancherului. Remarca venea de la o englezoaică:

— …Ce lipsită de modestie, ce încrezută… Şi ce naivă.

Cowperwood se întoarse să vadă de cine vorbea. Despre Aileen, iar doamna în chestiune, evident, era o persoană bine crescută, inteligentă, frumoasă. Cowperwood trebuia să recunoască, n-avea încotro, că ceea ce spusese era cel puţin în parte adevărat, dar după ce criteriu oare, putea fi judecată o femeie ca Aileen? Ce să reproşezi unei fiinţe sănătoase, îndrăgostită de viaţă! Lui îi plăcea. Păcat că nu era pe gustul oamenilor cu vederi conservatoare. De ce nu desluşeau şi ei ceea ce vedea el la Aileen – entuziasmul copilăresc pentru lux, aproape ostentativ, explicabil prin faptul că în casa părintească nu se bucurase de climatul dorit şi de care simţea nevoie. Îi părea rău pentru ea, dar în acelaşi timp începu să se întrebe dacă acum nu-i trebuia cumva alt gen de femeie. Lângă o soţie mai rece, cu o sensibilitate artistică mai mare, o femeie mai abilă în felul de a se purta în lume, altceva ar fi!

Se întoarse în America cu un Perugino, cu câteva pânze minunate de Luini, Previtali şi Pinturricchio (acesta din urmă era un portret al lui Cezar Borgia), pe care le găsise în Italia, mai cumpărase două vase mari africane, de culoare roşie, găsite la Cairo, un sfeşnic Louis XV de lemn aurit şi sculptat, descoperit de el la Roma, două candelabre veneţiene frumos lucrate şi o pereche de torşere italiene pentru biroul său. Şi astfel, noile achiziţii îi îmbogăţeau încetul cu încetul colecţia de artă.

Totodată, trebuie adăugat că gustul lui în materie de femei începuse să sufere o profundă modificare. Când o întâlnise prima oară pe Aileen avea o concepţie precisă despre viaţă şi despre femei şi, mai presus de toate, era convins că are dreptul să facă ce-i place. După ce ieşise din închisoare, şi se afla din nou în plină ascensiune, întâlni multe femei care-i aruncaseră priviri galeşe. De atâtea ori i se întâmplase să-şi dea seama de farmecul irezistibil pe care-l exercita asupra lor. Deşi abia de curând însurat, trăia de mulţi ani cu Aileen. Dragostea pentru ea, care la un moment dat îl subjugase aproape, se cam irosise. O iubise nu numai pentru frumuseţe dar şi pentru drăgălăşenia ei; pe de altă parte, puterea altor femei de a stârni în el un interes trecător sau chiar o pasiune era un lucru pe care nici măcar nu încerca să-l înţeleagă, să-l explice sau să-l justifice. Aşa era el. Nu voia s-o jignească pe Aileen. Ea nu trebuia să afle despre atracţia irezistibilă pe care alte femei o exercitau asupra firii sale nestatornice; dar asta era situaţia.

Puţin timp după reîntoarcerea lui din Europa, într-o după-amiază intră în magazinul elegant de galanterie de pe State Street, unicul de altfel, ca să cumpere o cravată. Nu apucă să treacă bine pragul, când văzu o femeie care traversa prăvălia de la un capăt la altul – o femeie care începuse să-i placă, dar numai dintr-un punct de vedere, destul de vag, întâlnind-o întâmplător ici-colo în lume. Era extrem de elegantă şi cochetă, bine făcută, oacheşă, cu păr şi ochi negri, gura mică, un nas drept – în sfârşit, o figură deosebită pentru Chicago, pe vremea aceea. Ceva mai

mult, avea o expresie de inteligenţă stranie în privire, un aer de mare aroganţă, care stârnea în Cowperwood instinctul de stăpânire, nevoia de dominaţie. Femeia îi aruncă o privire provocatoare şi plină de sfidare, care nu dură mai mult de o fracţiune de secundă; el îi răspunse printr-una aprigă, leonină, ca un duş rece. Nu fusese însă o privire aspră, ci pătimaşă şi cu tâlc.

Femeia era soţia, puţin frivolă, a unui avocat prosper, pe care nu-l interesau decât afacerile şi persoana lui. După ocheada pe care i-o aruncase, se făcu că n-o interesează; apoi se opri, având aerul că examinează o dantelă. Cowperwood o urmărea din ochi în speranţa că se va mai uita o dată la el, măcar în treacăt. Avea diferite întâlniri pe care nu voia să le piardă, dar scoase un carnet din buzunar şi scrise pe o foaie numele unui hotel şi dedesubt: „Salon, etajul II, marţi ora 1 după-masă”. Trecând pe lângă ea îi strecură bileţelul în mâna înmănuşată, lăsată pe lângă corp. Degetele se strânseră pe bilet cu un gest mecanic. Observase jocul lui. În ziua şi la ora indicată, îl aştepta la hotel, deşi Cowperwood nu-şi dăduse numele. Această legătură, deşi încântătoare pentru el, a fost scurtă. Femeia era interesantă, dar prea capricioasă.

Tot aşa, într-o scară, la un mic dineu dat de foştii lor vecini din Michigan Avenue, domnul şi doamna Henry Huddlestone, întâlni o fată de douăzeci şi trei de ani care îi plăcu foarte mult, o vreme. N-avea un nume prea atrăgător: o chema Ella F. Hubby, după cum află el mai târziu – dar fata era nostimă. Farmecul ei consta îndeosebi în faptul că era veselă, băieţoasă şi avea o expresie de ştrengăriţă. Interesul pe care i-l arătă Cowperwood stârni îndată admiraţia ei. Era fiica proprietarului prosper al unei firme de agentură şi comision din South Water Street, tânără, naivă, emotivă, sensibilă la ecoul şi strălucirea unei reputaţii, iar doamna Huddlestone îl lăudase atât pe el cât şi pe Aileen în faţa ei, vorbindu-i de lucrurile nemaipomenite pe care le făcuse Cowperwood sau avea să le facă în viitor. Când îl cunoscu, Ella văzu că era încă tânăr, atras de frumos, binevoitor cu ea – şi fu cucerită pe

loc; iar când Aileen nu se uita la ei, îi arunca lui Cowperwood priviri îmbietoare care-i trădau admiraţia şi prietenia ce-o avea pentru el. În consecinţă, când trecură în salon, lui Frank i se păru lucrul cel mai firesc din lume să-i propună, dacă vreodată se va găsi în preajma biroului lui, să se abată şi pe la el. Privirea sa pătrunzătoare şi plină de înţeles fu răsplătită de o privire caldă şi arzătoare din partea ei. Şi astfel începu o scurtă legătură, interesantă, dar fără strălucire. Fata avea prea puţin temperament ca să-l poată reţine după o perioadă de experienţe banale.

Apoi cunoscu, pentru puţină vreme, o altă femeie – o anumită doamnă Joséphine Ledwell, văduvă, deşteaptă, care venise să joace la bursă şi cum dăduse cu ochii de el, când îi fu prezentat, desluşi farmecul unei aventuri cu el. Semăna întrucâtva cu Aileen, dar era mai puţin tânără şi mai puţin frumoasă ca ea, avea însă o inteligenţă mai ascuţită, mai subtilă şi simţ comercial. Pe Cowperwood îl interesa pentru că era cochetă, stăpână pe sine şi prudentă. Făcea tot posibilul ca să-l prindă în mrejele ei şi până la urmă reuşi să-l atragă într-un apartament din North Side, unde locuia, şi care deveni locul lor de întâlnire. Toată povestea dură cam şase săptămâni în care timp Cowperwood ajunsese la convingerea că noua sa iubită nu-i plăcea prea mult. Toate femeile cu care avea relaţii trebuiau să lupte cu frumuseţea lui Aileen şi cu farmecul neobişnuit al primei lui soţii – şi asta nu era uşor.

În această perioadă de viaţă mondenă searbădă, ca în anii de la începutul căsătoriei lui cu prima soţie, Cowperwood întâlni o femeie care avea să-i lase o amintire puternică, de neuitat. Numele ei era Rita Sohiberg, soţia unui violonist danez, Harold Sohiberg, stabilit pe atunci la Chicago – ea însă nu era daneză. Sohiberg era un om foarte tânăr şi, departe de a fi un violonist remarcabil, avea o fire de artist, care se vedea imediat.

Probabil că aţi întâlnit în viaţă oameni convinşi că vor reuşi, fiecare în specialitatea lui – interesanţi, fără îndoială – care, cu un entuziasm nemărginit, îşi închină toate

eforturile idealului pentru care trăiesc. Într-un fel, ei manifestă toate semnele exterioare ale unei vocaţii profesionale şi, totuşi, ele sunt doar ceva de suprafaţă, o poză. Nu trebuia să-l cunoşti prea bine pe Harold Sohiberg ca să-ţi dai seama că făcea parte din această categorie de artişti. Ochii lui aveau o expresie sălbatică, ceva de vijelie autumnală, avea o chică bogată de păr castaniu, pieptănat de la tâmple în sus, cu o singură meşă napoleoniană lăsată pe ochi, obrajii rumeni ca de copil, buze mult prea cărnoase, roşii şi senzuale; un nas frumos, mare, dar niţel acvilin, nişte sprâncene zbârlite şi o mustaţă care-ţi dădea impresia că fâlfâie întocmai ca sufletul lui hoinar şi bezmetic. Părinţii lui îl mătrăşiseră din Danemarca, de la Copenhaga, pentru că până la vârsta de douăzeci şi cinci de ani fusese un fluieră-vânt – se tot îndrăgostea lulea de femei care nici măcar nu voiau să se uite la el. La Chicago, cu mica pensie lunară de patruzeci de dolari trimisă de maică-sa, cu câţiva elevi pe care-i avea şi făcând economii sporadice, izbutea, de bine de rău, să se descurce – când umbla îmbrăcat bine trebuia să-şi strângă cureaua şi viceversa. Avea doar douăzeci şi opt de ani când o întâlnise pe Rita Greenough, din Wichita, Kansas, iar când l-au cunoscut pe Cowperwood, Harold avea treizeci şi patru de ani şi ea douăzeci şi şapte. Rita fusese studentă la Şcoala de bele-arte din Chicago şi pe Harold îl vedea la diferite reuniuni studenţeşti, când i se părea un virtuos neîntrecut şi când viaţa era numai artă şi romantism. Ei… dar primăvara, soarele care lucea pe apa lacului, pânzele albe ale corăbiilor, plimbările şi discuţiile în după-amiezile melancolice, oraşul scăldat într-o ceaţă aurie, totul contribuise la amorul lor. Se căsătoriseră într-o sâmbătă după masă, petrecuseră o zi la Miiwaukee, după care se întorseseră în odaia de lucru a lui Harold, amenajată pentru amândoi; apoi sărutări, sărutări şi iar sărutări, tributul plătit dragostei lor din plin.

Dar viaţa nu se reduce doar la atât, aşa că încetul cu încetul se iviră greutăţile – din fericire legate nu de nevoi băneşti imperioase, pentru că Rita nu era săracă. Tatăl ei

avea un siloz de cereale, mic dar rentabil, la Wichita, şi, după căsătoria ei neaşteptată, continua să-i trimită bani, deşi ideea unei cariere chiar reuşite, în domeniul artei şi muzicii, i se părea bizară, nesigură, şubredă. Tatăl ei, un om slab, amabil, meticulos, pe care nu-l interesau decât micile afaceri comerciale potrivite năzuinţelor mediocre ale oamenilor din Wichita, îl găsea pe Harold tot atât de ciudat ca o bombă căzută din cer şi se purta faţă de el cu mare băgare de seamă. Era un om simplu, clar uman, şi sfârşi prin a fi foarte mândru de această căsătorie – lăudându-se prin oraş cu Rita şi cu bărbatul ei, artistul, invitându-i să petreacă vara la el, ca să-i dea gata pe vecini, iar toamna îşi aducea la Chicago şi nevasta – o femeie cu un aer de ţară – ca să-şi vadă fiica şi ginerele şi să se bucure de călătorie, să mai afle ce e nou, să ia parte la ceaiurile date în odaia de studiu a lui Sohiberg. Toate acestea erau amuzante, tipic americane, naive, aproape neverosimile din multe puncte de vedere.

Rita Sohiberg era o femeie blândă, puţin flegmatică, dar în realitate plină de temperament, o femeie care la patruzeci de ani avea toate şansele să devină grasă, dar care atunci era extrem de atrăgătoare. Avea un păr moale şi mătăsos, castaniu deschis ca nisipul, ochi albaştri cenuşii, umezi şi lucioşi, o piele trandafirie, netedă, dinţi albi şi regulaţi; era cât se poate de conştientă şi de mulţumită de farmecul ei. Pretindea, veselă şi copilăroasă, că nu-şi dă seama de fiorul pe care îl trezea la bărbaţii impresionabili, deşi era tot timpul atentă la efectul pe care-l producea şi felul în care-l producea, dar asta-i făcea plăcere. Era de asemenea conştientă de splendoarea gâtului şi braţelor ei catifelate, de rotunjimile trupului atrăgător, de eleganţa cu care se gătea sau în orice caz de gustul şi originalitatea îmbrăcăminţii ei. Putea să ia o pălărie veche de paie, o panglică, o pană sau un trandafir şi, cu instinct artistic înnăscut, să le transforme într-o pălărie care o prindea de minune. Combina naiv culorile, ca de pildă albul cu diferite nuanţe de albastru sau de roz, tonuri de castaniu cu tonuri de galben deschis, care toate

îi dezvăluiau, într-un fel, sufletul. Apoi îşi împodobea rochiile cu centuri late de mătase cafenie (sau chiar roşie) care îi strângeau talia, iar pe cap purta pălării mari cu boruri moi ce-i umbreau faţa. Dansa graţios, cânta puţin din gură şi destul de bine la pian – uneori chiar strălucit – şi ştia să deseneze. Numai că toate astea erau doar talente de societate, fără a fi o artistă adevărată. La ea, singurele lucruri autentice erau firea-şi mintea, imprevizibile, cu toane. După convenienţele societăţii în care se învârtea, Rita era fără doar şi poate o persoană periculoasă, din punctul ei de vedere însă – drăguţă şi visătoare.

Starea ei de spirit se datora în parte şi faptului că Sohiberg începuse s-o decepţioneze amarnic. La drept vorbind, Sohiberg suferea de cea mai îngrozitoare boală din lume: lipsa de încredere în el şi neputinţa de a desluşi cu adevărat dacă menirea lui era să devină un mare violonist, un mare compozitor sau pur şi simplu un mare profesor de vioară; această ultimă ipoteză: însă refuza s-o admită.

— Sunt un artist, îi plăcea lui să spună (cu accent danez). Vai, ce mă chinuie temperamentul meu artistic! Şi mai departe: Câinii ăştia! Porcii ăştia! Vacile astea! fiind vorba de oameni care, evident, nu-l înţelegeau. La vioară cânta extrem de inegal şi rar nimerea câte o notă subtilă, duioasă sau cu farmec, care să trezească oarecare interes la public – în general însă felul lui de a cânta oglindea starea haotică a minţii. Interpreta cu violenţă, febril, cu gesturi pasionate, sălbatice, încât pierdea controlul asupra tehnicii.

— Oh! Harold! spunea Rita la început, în extaz. Mai târziu, însă, începu să aibă îndoieli.

Ca lumea să te admire, trebuie mai întâi să fi realizat ceva în viaţă, dar Harold nu realizase, de fapt, nimic. Dădea lecţii, se frământa, visa, plângea; şi Rita vedea că mănâncă bine de trei ori pe zi, iar din când în când se mai uita şi la alte femei. Să fie idealul şi pasiunea exclusivă din viaţa unui bărbat, iată puţinul pe care îl cerea Rita ca Răsplată pentru calităţile ei, şi, de aceea, pe măsură ce

treceau anii şi Harold mai întâi în gând şi în dorinţe, apoi în fapte, începu s-o înşele, starea ei de spirit deveni primejdioasă. Făcu socoteala: o elevă, apoi o studentă de la bele-arte, pe urmă nevasta unui bancher, care îl invita să cânte la serate. Apoi Rita începu să fie arţăgoasă; pleca acasă la părinţi, după care urmau perioade de remuşcări cumplite din partea lui Harold, lacrimi, împăcări violente şi pătimaşe şi totul reîncepea de la capăt. Ce putea face?

Rita nu mai era geloasă pe Harold şi nici nu mai credea în geniul lui muzical. Era doar dezamăgită că farmecul ei nu-l împiedica să se uite la alte femei. Tocmai cu asta nu se putea împăca. Era un afront adus frumuseţii ei – căci era într-adevăr încă foarte frumoasă. Era plinuţă, nu chiar atât de înaltă ca Aileen, de falnică, dar mai rotundă şi mai durdulie, mai dulce şi mai seducătoare. Fizic, nu era atât de bine legată, nu avea vigoarea lui Aileen; în schimb, gura, ochii, felul ei distrat de-a fi îi atrăgea pe toţi bărbaţii. Mult mai cultivată decât Aileen, Rita avea cunoştinţe precise de literatură, artă, muzică, în toate problemele de actualitate; iar ca femeie era mai misterioasă şi mai atrăgătoare. Ştia o grămadă de lucruri despre flori, pietre preţioase, insecte, păsări, eroi din romane şi despre proza poetică şi poezie în general.

Când soţii Cowperwood îi întâlniră pe domnul şi doamna Sohiberg prima dată, aceştia din urmă mai aveau odaia de lucru din New Arts Building şi viaţa lor părea senină ca o dimineaţă de mai, în afară de faptul că Harold se descurca destul de greu. Era dezorientat. Întâlnirea avu loc la un ceai dat de familia Haatstaedt, cu care soţii Cowperwood rămăseseră prieteni şi unde Harold cânta la vioară. Aileen venise singură şi, întrezărind prilejul unei distracţii, invită la o serată muzicală pe soţii Sohiberg, care îi făceau impresia unor oameni superiori tipului curent din Chicago. Invitaţia fu acceptată.

Cowperwood îşi dădu seama dintr-o privire ce fel de om era Sohiberg. „Un om imprevizibil, emotiv”, îşi spuse, „Un om probabil inconsecvent, leneş şi incapabil de a-şi găsi de lucru”. Dar într-o anumită privinţă nu-i displăcea.

Sohiberg era interesant ca tip, ca figură artistică – un personaj coborât dintr-o gravură japoneză, parcă, îi spuse bună seara, jovial.

— Doamna Sohiberg, pare-mi-se, i se adresă Cowperwood impresionat de graţia mişcărilor, de aerul ei naiv, spontan. Purta o rochie simplă, în alb cu albastru – cu panglicuţe albastre trecute prin volanele de dantelă ale fustei. Braţele şi umerii goi erau catifelaţi, încântători. Avea o privire vioaie şi în acelaşi timp blândă şi copilăroasă – privirea unei femei răsfăţate.

— Vai, exclamă ea, ţuguindu-şi buzele, într-un fel special, caracteristic, când vorbea – o gură delicioasă cu o expresie bosumflată, credeam că nu mai ajungem. Am dat peste un foc (pronunţa fooc) în Twelfth Street (aici iar pronunţă Twaalfth), peste tot numai pompieri. Vai, ce scântei, ce fumăraie! Şi ce flăcări ieşeau pe ferestre! Aveau o culoare foarte închisă… aproape portocaliu şi negru. Tare-s frumoase când sunt aşa, nu credeţi?

Cowperwood era subjugat.

— Ba da, încuviinţă el, cordial, cu aerul puţin superior dar, în acelaşi timp, prietenos pe care îl lua atât de lesne în anumite ocazii. Avea impresia că doamna Sohiberg ar fi putut să fie fiica lui – era atât de răsfăţată şi de sfioasă – şi totuşi avea certitudinea că se află în faţa unui om în toată firea. Şi ce braţe, ce obraz adorabil! Ea, în schimb, vedea în Cowperwood un bărbat deştept, rece, precis – capabil, chiar foarte, presupunea – cu nişte ochi strălucitori, plini de ironie. Ce puţin seamănă cu bietul Harold, îşi zicea ea, Harold care n-are să ajungă niciodată nimic – nici măcar celebru.

— Îmi pare foarte bine că ţi-ai adus vioara, îi spuse Aileen lui Harold, care se găsea în altă parte a salonului. Mă gândeam cu mare plăcere că ai să vii să ne cânţi ceva.

— Ce drăguţ din partea dumitale, replică Sohiberg cu dulceagul său accent străin. Ce frumoază cază aveţ – Toate cărţile aztea splendide, şi jadurile, şi criztalurile!

Avea un fel de a fi mieros, amabil, îmbietor, care lui Aileen îi plăcea foarte mult. I-ar fi trebuit o nevastă

energică şi bogată care să aibă grijă de el. Era. ca un băieţandru neastâmpărat, zurbagiu.

După ce se servi un mic bufet, Harold cântă la vioară. Cowperwood se uita cu interes la silueta lui – ochii, părul – dar doamna Sohiberg îl interesa mult mai tare şi privirea lui se întorcea necontenit spre ea. Urmărea mişcarea degetelor pe clape, frumuseţea mâinilor şi gropiţelor de la coate. Ce gură adorabilă, ce păr bogat şi vaporos! Dar mai presus de toate astea era atmosfera pe care o crea – un ce aproape imperceptibil al spiritului ei, pe care Frank îl simţea şi care-i stârnea o mare simpatie, aproape o pasiune. Pentru el Rita reprezenta genul de femeie care i-ar fi plăcut. Semăna puţin cu Aileen, dar o Aileen cu şase ani mai tânără (avea acum treizeci şi trei de ani în timp ce doamna Sohiberg doar douăzeci şi şapte), numai că Aileen fusese totdeauna mai voinică, mai robustă, mai puţin diafană. Doamna Sohiberg (îşi spunea el) seamănă cu interiorul bogat colorat al unei scoici de stridie din mările sudului, caldă, exotică şi gingaşă. Dar şi în ea găseai o forţă. În lumea pe care o frecventa nu văzuse niciodată o femeie care să-i semene. Parcă trăia într-un vis, era senzuală, frumoasă. Nu-şi mai dezlipea ochii de pe chipul ei; până la urmă observă şi ea şi întoarse ocheada – cochetă, zâmbitoare şi cu o expresie victorioasă pe buze. Cowperwood era captivat. Oare îi va ceda? Asta era singurul gând. Zâmbetul ei vag putea oare să însemne mai mult decât o simplă amabilitate mondenă? Probabil că nu – dar pe de altă parte putea oare o fire atât de bogată şi de sensibilă să rămână indiferentă la pasiunea lui? Când Rita se sculă de la pian, Cowperwood profită de ocazie ca să-i spună:

— N-ai vrea să ne plimbăm puţin prin galeria de tablouri? Îţi place pictura? îi oferi braţul.

— Ştii, îi spuse doamna Sohiberg graţioasă, chiar irezistibilă, după părerea lui Cowperwood (pentru că era atât de frumoasă), cândva am crezut că am să ajung o mare pictoriţă. Nu-i amuzant? Şi i-am trimis tatii un desen cu dedicaţia: „Adevăratului autor al acestui succes”. Dar

trebuie să-l vezi ca să-ţi dai seama ce nostim e!

Râse încetişor.

Cowperwood avea senzaţia că se trezeşte din nou la viaţă. Râsul ei era ca un balsam, o adiere uşoară într-o zi de vară.

lin

— Uite, începu el în şoaptă, pe când intrau în sala mare cu lumina difuză revărsându-se din nişte unghiuri ascunse, ăsta-i un Luini cumpărat iarna trecută. Reprezintă Căsătoria *mistică a Sfinţiei Ecaterina*. Se opri în timp ce Rita examina expresia extatică a Sfintei cu chipul emaciat. Şi asta, continuă el, este descoperirea mea cea mai importantă până acum. Se aflau în faţa siluetei puternice a lui Cezar Borgia, pictată de Pinturrichio.

— Ce chip ciudat! exclamă doamna Sohiberg, cu naivitate. N-am ştiut că există un portret de-al lui. Dar şi el are ceva de artist, nu-i aşa? Nu citise niciodată povestea satanică şi plină de peripeţii a acestui om, auzise doar vag despre crimele şi uneltirile lui.

— Da, în felul lui... zâmbi Cowperwood, care se documentase asupra vieţii lui Cezar Borgia şi a tatălui său, Papa Alexandru al VI-lea, pe vremea când cumpărase portretul, interesul lui pentru Cezar Borgia datând doar de atunci. Doamnei Sohiberg îi scăpă tâlcui cuvintelor lui Cowperwood.

— Aa, şi uite, doamna Cowperwood, remarcă Rita, întorcându-se către tabloul lui Van Beers. Tonurile sunt cam tari, nu credeţi? spuse ea, cu un fel de superioritate nevinovată care-i plăcu foarte mult lui Cowperwood. Aprecia femeile agere la minte şi oarecum sigure pe ele. Ce culori strălucitoare! îmi place fundalul cu grădină şi nori.

Se trase câţiva paşi înapoi ca să privească, iar Cowperwood n-avea ochi decât pentru ea. Îi contempla profilul şi linia suplă a spatelui. „Ce armonie minunată de forme şi culori! Fiecare gest al ei cântă şi dansează". Ar fi vrut să facă această remarcă, dar se mulţumi să spună:

— Portretul a fost făcut la Bruxelles. Norii şi vasul de

pe perete sunt o adăugire a artistului.

— În orice caz e foarte reuşit, hotărî doamna Sohiberg şi trecu mai departe.

— Îţi place acest Israels? o întrebă el. Se referea la tabloul intitulat *Masa frugală*.

— Da, îmi place, mărturisi Rita, şi acest Bastien Le-Page îmi place, referindu-se la *Fierarii*. Cred însă că maeştrii vechi pe care-i ai sunt mult mai interesanţi. Dacă mai găseşti vreo câţiva ar trebui să-i strângi pe toţi într-o singură cală. Nu crezi? Tabloul ăsta al dumitale, de Geroine, nu-mi place. Când vorbea tărăgăna puţin cuvintele într-un chip care lui Cowperwood i se părea irezistibil.

— Şi de ce mă rog?

— Oh, e cam artificial… nu credeţi? Coloritul e frumos, dar trupurile femeilor sunt prea perfecte. Dar e drăguţ.

Cowperwood n-avea prea mare încredere în competenţa femeilor. Pentru el erau valoroase numai ca piese de artă: uneori însă, ca de altfel acum, dădeau dovadă de un discernământ care îl stimula şi pe al lui. „Aileen, îşi zicea el, n-ar fi în stare să facă o asemenea observaţie. Acum nu mai era nici atât de frumoasă ca femeia asta, nici atât de seducătoare, de naivă, de simplă, de încântătoare şi nici atât de înţeleaptă”. Îşi dădea perfect seama că doamna Sohiberg se măritase cu un fel de prostănac. Oare putea el, Frank Algernon Cowperwood, să-i placă? Ar fi fost cu putinţă ca o femeie ca ea să cedeze altfel decât după ce ar divorţa amândoi şi s-ar recăsători? Cine ştie.

Pe de altă parte, doamna Sohiberg se gândea ce mare om era Cowperwood şi ce atent se purtase cu ea. Îşi dădea seama că o plăcea, constatase aceleaşi simptome şi la aiţi bărbaţi. Cunoştea puterea ei de atracţie şi, deşi o punea în valoare cu maximum de măiestrie, totuşi păstra o oarecare distanţă. Până atunci nu întâlnise niciodată un om care să merite ca ea să-şi schimbe felul de a se purta. „Dar Cowperwood, îşi zicea ea, are nevoie de o femeie cu

mai mult suflet decât Aileen”.

CAPITOLUL XV O nouă dragoste

Dragostea dintre Cowperwood şi Rita Sohiberg a înflorit, fiind încurajată din întâmplare de Aileen, care începuse să aibă pentru Harold o simpatie absurdă şi cu totul lipsită de semnificaţie. Îi plăcea pentru că atunci când era vorba de femei – de femei frumoase – Harold devenea atent, curtenitor şi sensibil la culme; Aileen se gândise că ar putea să-i trimită câţiva elevi şi, în orice caz, o distra să-i viziteze odaia de lucru. Viaţa ei mondenă era, oricum, destul de plicticoasă. Aşa că se ducea pe la ei, iar Cowperwood, mereu cu gândul la Rita, venea şi el. Cu o şiretenie care până la urmă îi va fi fatală, încuraja interesul lui Aileen pentru Harold. Îi propuse să-i cheme pe soţii Sohiberg la masă, să dea o serată muzicală la care Harold urma să cânte în schimbul unei sume de bani. Apoi… loji la teatru, bilete la concerte, invitaţii la plimbare cu trăsura.

Iată că mecanismul intim al vieţii putea să fie la cheremul unei situaţii de acest soi. De îndată ce ajunse o obsesie pentru Cowperwood, Rita, la rândul ei, începu să se gândească intens la el – i se părea pe zi ce trece tot mai seducător – un om straniu, care o captiva. Copleşită de sentimentele lui, conştiinţa o făcea să sufere chinurile iadului. Nu-i făcuse încă nicio declaraţie, dar punea încetul cu încetul stăpânire pe fiinţa ei, o cucerea şi-i tăia orice posibilitate de scăpare. Într-o joi după-amiază, când nici Aileen, nici Cowperwood nu fuseseră liberi să meargă la ceaiul dat de soţii Sohiberg, Rita primi un splendid buchet de trandafiri Jacqueminot, cu o carte de vizită pe care scria: „Pentru cele mai tainice colţuri din casa dumitale”. Ştia precis cine le trimisese şi cât costaseră – niciun ban mai puţin de cincizeci de dolari. Erau simbolul unei lumi bogate din care nu făcuse niciodată parte. Vedea zilnic în ziare numele băncii şi agenţiei lui Cowperwood. Odată, pe la prânz, îl întâlni la magazinul Merrill şi el o invită să ia masa împreună, dar ea se simţi obligată să refuze. Când se uita la ea avea o privire directă şi autoritară şi asta, îşi

zicea Rita, era determinată numai şi numai de frumuseţea ei. Gândurile-i alergau împotriva voinţei spre un viitor în care, poate, acest om plin de vitalitate şi de farmec se va ocupa de ea într-un fel în care Harold nici nu visase. Cu toate astea îşi continua viaţa de până atunci exersând la pian, făcând cumpărături, vizite, citind, meditând eu tristeţe asupra incapacităţii totale a lui Harold, dar oprindu-şi uneori gândurile asupra mâinilor puternice şi frumoase ale lui Cowperwood, care puseseră stăpânire pe fiinţa ei. Ce mâini avea şi ce ochi pătrunzători, tandri şi plini de dârzenie! Puritanismul din Wichita (modificat oarecum de aşa-zisa viaţă artistică din Chicago) dădea o luptă aprigă împotriva manevrelor subtile ale bărbatului, reprezentat în cazul acesta de Cowperwood.

— Ştii ceva, eşti o femeie insesizabilă, îi spuse el într-o seară la teatru, în pauză, când rămăseseră singuri în lojă, în timp ce Aileen cu Harold se plimbau prin foaier. Zgomotul asurzitor al conversaţiilor dimprejur permitea, fără riscul de a fi auzit, să spună orice. Doamna Sohiberg purta în seara aceea o rochie de dantelă, care o făcea extrem de atrăgătoare.

— Ba nu, se împotrivi Pota amuzată şi măgulită de curtea lui, simţindu-i intens farmecul prezenţei fizice, încetul cu încetul căzuse în mrejele lui, vibrând la fiecare vorbă pe care o spunea. Sunt, dimpotrivă, destul de solidă, de substanţială.

Îşi privea braţul rotund şi catifelat. Cowperwood, sensibil la frumuseţea fizică a tinerei femei, la care se mai adăuga şi farmecul personalităţii ei, mult mai bogată decât cea a lui Aileen, era extrem de emoţionat. Senzaţia răscolitoare care-l cuprinsese nu poate fi exprimată în cuvinte (sau rareori numai); se simţea atras de emoţiile ei – ca nişte adieri uşoare de zefir – de toanele, de capriciile ei. Avea voluptatea lui Aileen, dar mai delicată, mai dulce, cu un fond sufletesc mai desăvârşit. Sau, se întreba, m-am săturat pur şi simplu de Aileen. Nu, nu, îşi zicea, nici vorbă. Rita Sohiberg era cea mai adorabilă femeie pe care o cunoscuse vreodată, cu mult mai presus decât toate

celelalte...

— Da, sigur, dar totuşi eşti insesizabilă, continuă Frank, aplecându-se spre ea. Îmi aminteşti de ceva pentru care nu găsesc cuvântul potrivit – un strop de culoare, un parfum, o melodie... ceva fulgerător. Te urmăresc mereu în gând. Mă interesează cunoştinţele dumitale de artă. Îmi place felul în care cânţi la pian... seamănă cu dumneata. Mă faci să mă gândesc la lucruri minunate, cu totul străine de viaţa mea de toate zilele. Mă înţelegi?

— E foarte frumos ce spui – dacă te înţeleg bine. Respiră adânc, încetişor, puţin teatral. Mă faci să mă cred. (Gura ei formă un „Ou încântător). M-ai descris foarte frumos. I se făcuse cald, obrajii îi ardeau, îmbujoraţi de valul unei mari pasiuni.

— Aşa eşti, continuă el stăruitor. Asta e sentimentul pe care mi-l inspiri tot timpul. Ştii, adăugă, aplecându-se peste scaunul ei, am câteodată impresia că n-ai trăit niciodată cu adevărat. Sunt atâtea lucruri care dacă le-ai cunoaşte te-ar ajuta să atingi perfecţiunea. Aş vrea să te trimit în străinătate sau să te iau cu mine... în orice caz trebuie să voiajezi. Pentru mine eşti minunată. Spune-mi, crezi că eu te-aş putea interesa câtuşi de puţin?

— Da, dar ştii – şi aici se opri – mi-e frică de toate astea şi mi-e frică de dumneata. Gura ei păstra acea expresie care îl atrăsese pe Cowperwood când o văzuse pentru prima dată. Nu cred c-ar trebui să vorbim aşa... ce zici? Harold e foarte gelos; sau în orice caz ar fi dacă ar afla. Ce crezi că ar spune doamna Cowperwood?

— Ştiu, ştiu... dar cred că n-are niciun rost să ne gândim la asta acum! Faptul că vorbesc cu dumneata nu are de ce s-o jignească. Viaţa trebuie trăită de oameni... noi doi avem foarte multe lucruri comune. Nu-ţi dai seama? Eşti infinit mai fermecătoare decât toate femeile pe care le-am cunoscut vreodată şi aduci în viaţa mea ceva care nu a existat niciodată până acum. Nu-ţi dai seama? Şi vreau să-mi spui ceva, dar să fii sinceră. Uită-te la mine. Viaţa pe care o duci nu te face fericită, nu-i aşa? Nu te face fericită cu adevărat!

— Nu. Şi-şi mângâia evantaiul cu degetele.

— Eşti măcar cât de cât fericită?

— Am crezut cândva că sunt. Acum însă nu mai cred.

— E foarte clar de ce nu eşti, rosti Cowperwood. Eşti minunată şi viaţa pe care o duci e mult prea limitată pentru tot ce-ai putea să faci. Eşti o persoană de sine stătătoare, nu un acolit care să poarte cădelniţa. Domnul Sohiberg e fără îndoială un tip interesant, dar nu te poate face fericită. Mă surprinde că nu ţi-ai dat seama de asta până acum.

— De unde ştii? răspunse Rita cu puţină tristeţe în glas, poate că mi-am dat… O privi atent; pe ea o trecu un fior. Nu cred că avem dreptul să vorbim aşa, ar fi mai bine să…

Cowperwood puse mina pe spatele scaunului, atingând-o aproape pe umăr.

— Rita, zise, chemând-o pe numele cel mic, eşti minunată!

— O! şopti ea.

Cowperwood n-o mai văzuse pe doamna Sohiberg de mai bine de o săptămână – de zece zile precis. Asta fusese într-o după-amiază când Aileen se duse, într-o cabrioletă de ultimul tip, să-l ia de la birou, după ce trecuse întâi pe la soţii Sohiberg. Stătea în faţă cu Harold, iar în spate era loc pentru Cowperwood lângă Rita. Aileen n-avea nici cea mai mică bănuială cât de mult îi plăcea Rita bărbatului ei. Frank ştia foarte bine să se prefacă. Aileen îşi închipuia că dintre ele două ea era cea mai bine, cea mai frumoasă, cea mai elegantă şi deci cea mai seducătoare. Habar n-avea câtă atracţie exercita această femeie asupra lui Cowperwood – un om atât de activ, de dinamic, aparent atât de puţin sentimental, dar care totuşi ascundea, sub masca unor trăsături exterioare viguroase, un temperament înflăcărat şi romantic.

— Ce plăcut, spuse el, aşezându-se lângă Rita. Ce noapte minunată! Ce frumoasă pălărie de pai, ce frumoşi trandafiri şi ce frumoasă rochie de olandă! Trandafirii erau roşii, rochia albă, străbătută ici-colo de panglicuţe verzi.

Rita era perfect conştientă de motivele entuziasmului său. Ce puţin semăna cu Harold! Ce sănătos, ce spontan, ce iscusit era! Harold fusese în ziua aceea nervos, tunase şi fulgerase împotriva sorţii, a vieţii, şi a lipsei lui de succes.

— În locul tău, nu m-aş mai văita atâta, îi spusese Rita cu amărăciune. Mai bine-ai lucra mai mult şi te-ai înfuria mai puţin.

Discuţia degenerase într-o ceartă de care scăpase numai ieşind să ia aer. Când s-a întors, tocmai sosise Aileen cu o propunere pe care o acceptă cu bucurie şi se duse imediat să se schimbe, ceea ce făcu şi Sohiberg. Surâzători şi fericiţi în aparenţă porniseră cu toţii... Acum, când vorbea Cowperwood, Rita se uita în jur mulţumită. „Sunt frumoasă şi mă iubeşte. Ce minunat ar fi dacă am avea curajul”, îşi zicea cu voce tare, însă, spuse i

— Nu sunt chiar atât de drăguţă. Nu crezi că ziua e frumoasă şi nu eu? Rochia mea e foarte simplă şi astă seară nu prea sunt în apele mele.

— Dar ce s-a întâmplat? întrebă el, aproape strigând. Zgomotul trăsurilor le acoperea vocea. Se aplecă spre ea, dornic să înlăture orice piedică s-ar afla în calea ei, pregătit s-o cucerească prin amabilitate. Nu crezi că te pot ajuta cu ceva? Uite, acum facem o plimbare lungă până ia pavilionul din Jackson Park, şi apoi, după cină ne întoarcem pe clar de lună. Nu-ţi face plăcere? Hai, zâmbeşte puţin şi fii veselă ca de obicei. Nu văd niciun motiv care să te împiedice să fii fericită. Am să fac tot ce-ţi doreşte inima, tot ce-i omeneşte cu putinţă. Îţi dau tot ce vrei, tot ce pot să-ţi dau. Ce s-a întâmplat? Ştii bine cât de mult mă gândesc la dumneata. Dacă-mi laşi în grijă treburile dumitale, n-ai să mai ai niciodată niciun fel de necazuri.

— O, dar nu-i vorba de ceva care depinde de dumneata... în orice caz nu pentru moment. Treburile mele! Ei da! Ce fel de treburi? Treburi simple, foarte simple, toate.

Rita ştia să creeze în jurul ei o atmosferă încântătoare de mister şi pe Cowperwood îl fermeca.

— Dar pentru mine nu eşti simplă, Rita, îi şopti Cowperwood. Şi nici treburile care te privesc nu sunt. Mă interesează foarte mult. Pentru mine însemni foarte mult… ţi-am mai spus-o. Nu vezi ce adevărat e? În ochii mei eşti o fiinţă stranie şi complexă… minunată. Sunt nebun după dumneata. De când te-am întâlnit ultima dată m-am gândit şi m-am tot gândit. Dacă ai necazuri, împarte-le cu mine. Eşti tot ce am mai scump pe lume… unica mea preocupare. Aş putea să-ţi ofer o viaţă cât se poate de uşoară, leag-o de a mea. Am nevoie de dumneata şi dumneata de mine.

— Da, ştiu, apoi se opri. N-a fost cine ştie ce, continuă ea. Ne-am certat puţin…

— Din ce cauză?

— De fapt, din cauza mea. Gura ei era delicioasă. Nu pot să fac pe acolitul, cum ai spus şi dumneata. Remarca lui rămăsese întipărită în mintea ei. Dar acum s-a aranjat… Ce zi minunată! Nu găseşti? Mi-nunată!

Cowperwood o privea; scutură din cap. Îi era infinit de dragă – şi avea o dispoziţie atât de nestatornică! Aileen, care mina şi făcea conversaţie cu Harold, nu putea să-i vadă sau să-i audă. Îi plăcea Sohiberg şi în plus aglomeraţia de vehicule de pe Michigan Avenue îi absorbea toată atenţia. Aşa cum treceau repede pe lângă pomii înmuguriţi, peluzele îngrijite şi straturile proaspete de flori, ferestrele deschise – tot ce forma farmecul primăverii – Cowperwood avea impresia că începe o viaţă nouă. Puterea lui de atracţie, dacă ar fi luat o formă vizibilă, l-ar fi învăluit într-o aureolă sclipitoare. Doamna. Sohiberg începu să fie convinsă că va petrece o seară minunată.

Luară masa afară, la pavilionul din Jackson Park – pui à la Maryland, cu biscuiţi şi şampanie, la sfârşit. Aileen, flatată de veselia lui Sohiberg, subjugat de farmecul ei, se distra de minune, glumind, bând, toastând, râzând şi umblând prin iarbă. Sohiberg îi făcea o curte absurdă şi fără intenţii precise, întocmai ca mulţi alţi admiratori ai ei; ea îl ţinea la distanţă, glumind şi spunându-i „papă-lapte” sau „taci din gură”. Era atât de sigură pe ea încât mai

târziu îi veni foarte uşor să-i povestească lui Frank cât de emoţionat fusese Sohiberg şi cum îşi bătuse joc de el – iar Cowperwood, convins de fidelitatea ei, făcea haz. Sohiberg era atât de nătâng şi în acelaşi timp atât de comod ca soţ.

— Nu-i băiat rău. Pot spune chiar că nu mi-e antipatic, cu toate că nu cred să fie un violonist prea grozav.

După cină se plimbară cu trăsura de-a lungul lacului şi ieşiră într-o pajişte împrejmuită de copaci. De pe cerul senin luna îşi revărsa lumina peste câmpii şi peste lacul care căpătase reflexe argintii. Doamna Sohiberg fusese inoculată cu virusul Cowperwood, iar efectul putea fi fatal. Cu toată firea ei aparent apatică, era o fiinţă care o dată stârnită cu greu se mai putea stăpâni. Rita era o fiinţă plină de dinamism şi pasiune. Începuse să se simtă copleşită de personalitatea lui Cowperwood. Ce minunat trebuia să fie să te iubească un astfel de om! Viaţa cu un bărbat ca el promitea să devină ceva vibrant, plin de culoare. Perspectiva o speria, dar în acelaşi timp o atrăgea ca o lu’mină în noapte…

Ca să-şi recapete echilibrul, începu să vorbească despre artă, despre oameni, despre Paris şi Italia, iar el răspundea pe acelaşi ton, şi în tot timpul ăsta îi mângâia mina, iar o dată, în umbra unor copaci, îi puse mâna pe păr, îi întoarse faţa spre el şi o sărută delicat pe obraz. Rita roşi, tremură, se făcu palidă în faţa acestei stranii furtuni, dar reuşi totuşi să se stăpânească. Era minunat – divin. Se terminase cu platitudinea vieţii ei de până atunci.

— Ascultă-mă, îi spuse el, cântărindu-şi cuvintele, vrei să ne întâlnim mâine la trei lângă podul din Rush Street? Vin să te iau numaidecât, n-ai să aştepţi nicio clipă.

Ea tăcu, îngândurată, visătoare, aproape hipnotizată de universul straniu al fanteziei lui.

— Vrei? o întrebă Cowperwood cu nerăbdare.

— Stai să văd, spuse ea încet, lasă-mă să mă gândesc. Oare se cade?

Şi iar tăcu.

— Da, zise în cele din urmă, respirând adânc. Da… ca

şi cum ar fi pus ceva la cale şi ar fi luat o hotărâre.

— Scumpa mea, şopti el, strângând-o de braţ şi admirându-i profilul în lumina lunii.

— Dar să ştii că-mi vine foarte greu, adăugă ea încet, palidă şi cu respiraţia tăiată.

CAPITOLUL XVI

Jocul destinului

Cowperwood era în al nouălea cer. Se duse într-un suflet la întâlnirea fixată şi descoperi că Rita depăşea toate aşteptările. Era mai dulce, mai deosebită, mai misterioasă decât toate femeile pe care le cunoscuse până atunci. În apartamentul încântător din North Side, pe care îl închinase de la începutul legăturii lor îşi petreceau adesea dimineţile, serile sau după-amiezile, de îndată ce Cowperwood avea un moment liber. O studiase cu un ochi cât se poate de critic, ajungând în cele din urmă la concluzia că e aproape fără cusur. Avea calitatea nepreţuită pe care ţi-o dă tinereţea şi o anumită detaşare în faţa vieţii.

Firea ei – şi asta îl încânta pe Cowperwood – nu avea nicio notă de melancolie. Era, dimpotrivă, cât se poate de sigură pe ea, ceea ce o făcea să uite necazurile din trecut şi să privească cu nepăsare greutăţile care s-ar fi putut ivi. Fără să fie cheltuitoare, îi plăceau lucrurile frumoase, iar ceea ce-l încânta şi-l făcea s-o respecte era că nicio propunere de cheltuieli noi din partea lui, oricât de mascată ar fi fost, nu părea s-o intereseze. Ştia precis de ce avea nevoie, cheltuia cu socoteală, cumpăra lucruri de bun gust, iar felul în care se gătea Rita îi plăcea lui Cowperwood cum i-ar fi plăcut o floare. Pornirile lui pentru această femeie ajunseseră atât de mistuitoare, încât uneori ar fi vrut să n-o mai iubească – să înăbuşe, să potolească atracţia irezistibilă pe care o simţea faţă de ea – dar în zadar – farmecul ei nu putea fi învins. Avea impresia că pasiunea lui o înviora, o făcea mai frumoasă, mai atrăgătoare.

Rita îşi potrivi părul zburlit, se strâmbă cu drăgălăşenie în oglindă, cu gândul la o scamă de amintiri

vagi şi plăcute.

— Algernon, ţi-aduci aminte de pânza pe care am văzut-o împreună la magazinul de tablouri? Se alinta şi-i spunea pe numele cel mic, pentru că îi plăcea mai mult şi găsea că i se potriveşte mai bine când sunt împreună. Cowperwood începuse prin a protesta, dar Rita nu se lăsă bătută. Ţi-aduci aminte ce frumos era albastrul de la haina bătrânului? (Era vorba de *Adoraţia Magilor*). Nu era fruu-mo-o-s?

Tărăgănatul vocii ei şi mina pe care o lua strâmbându-şi gura erau atât de nostime şi de drăguţe încât nu se putea împiedica să n-o sărute.

— Eşti ca o ramură de cireş înflorit, eşti un vis, un porţelan de Dresda.

— Ei, abia mi-am aranjat părul! Ai de gând să-l ciufuleşti din nou?

Glasul şi ochii ei aveau o nevinovăţie veselă şi nepăsătoare.

— Da, fetiţa mea neastâmpărată, chiar aşa am să fac.[6]

— Da, dar nu văd de ce-ar trebui să mă sufoc pentru asta. Şi uite, aproape că mi-a dat sângele când m-ai sărutat. Ce-ar fi să te porţi mai frumos?

— Da. iubito, da, numai că-mi place să te fac să suferi.

— Bine, dacă aşa trebuie.

Ardoarea lui Cowperwood nu se potolea de loc, iar farmecul Ritei continua să-l tulbure. I se părea un fluture cu aripi albe şi galbene sau albastre cu aur şi care ar zbura peste un gard viu de trandafiri sălbatici.

Momentele de intimitate îl făcură pe Frank să-şi dea repede seama ce bine cunoaşte Rita pulsul şi tendinţele vieţii mdene, cu toate că ea nu făcea parte din niciun grup anume. Înţelesese imediat cum vede el lumea, observase ambiţiile lui de colecţionar şi strădania de perfecţionare în toate direcţiile. Îşi dădea limpede seama că Frank nu-şi atinsese încă idealul, că Aileen nu era nevasta care-i

trebuia, ea în schimb ar fi putut să fie. Începuse să vorbească de bărbatul ei – de defectele şi slăbiciunile lui – cu o uşoară indulgenţă. Rita avea aerul că-l scuză; de fapt era sătulă să trăiască alături de un om care din punct de vedere sentimental n-o mai satisfăcea şi ale cărui calităţi intelectuale n-o mai interesau. Cowperwood îi propusese să-i găsească o locuinţă mai încăpătoare, în care să se mute cu Harold. Să isprăvească odată cu economiile meschine de care se tot izbea – şi să-i explice soţului că acest confort suplimentar se datora generozităţii părinţilor ei.

La început, Rita refuză; apoi, însă, Cowperwood, uzând de mult tact, o făcu să cedeze. După un timp îi propuse să-l convingă pe Harold să plece în Europa; va pretexta un nou acces de generozitate din partea familiei. Şi după un adevărat torent de stăruinţe, de dezmierdări şi argumente convingătoare, Cowperwood o făcu pe doamna. Se niberg să-i accepte dominaţia generoasă – să se plece la toate hotărârile lui; Rita devenise ca o pisică răsfăţată. Profita cu circumspecţie de mărinimia lui, pe care o folosea în modul cel mai iscusit.

Legătura dintre Cowperwood şi Rita ţinea de mai bine de un an şi nici Sohiberg, nici Aileen nu aveau nici cea mai mică bănuială. Pe Sohiberg de altfel, era uşor să-l înşeli. Făcu o scurtă vizită în Danemarca, apoi plecă în Germania pentru studii. Anul următor, doamna Sohinerg îl însoţi pe Cowperwocd în Europa. Ailecn nu-şi dădu seama că la Aix Ies Bains, la Biarritz, la Paris, sau chiar la Londra mai exista şi o altă femeie în umbră. Rita îl învăţase pe Cowperwood să adopte un punct de vedere mult mai rafinat. îl făcuse să guste o muzică mai bună, să aprecieze în alt mod, superior, cărţile şi chiar fantele de viaţă. Încuraja tendinţa lui de a colecţiona maeştrii picturii clasice şi îl ruga să fie mai atent în alegerea celor moderni. Cowperwood era în culmea fericirii.

Dezavantajul în această situaţie, ca de altminteri în oricare alta similară, în care aventurierul are de înfruntat o seamă de complicaţii amoroase, este că oricând se poate

stârni o furtună datorită, pe de o parte, unei încrederi neîntemeiate în femei şi, pe de alta, moralei create de noi, privind dreptul de proprietate asupra femeilor. În orice caz, pentru Cowperwood, care se conducea numai după un cod creat de el şi pentru uzul său personal – şi care nu se supunea nici unei alte legi în afară de cazul în care lipsa lui de abilitate îl obliga s-o accepte – perspectiva unor încurcături, supărări, furii sau dureri nu-l abătea nicidecum din cale, perspectivă care, de altfel, era foarte puţin probabilă.

În timp ce un om obişnuit ar găsi chiar şi o singură legătură în afara căsătoriei drept un lucru căruia anevoie i-ar face faţă, Cowperwood, după cum am văzut, intrase aproape simultan în mai multe aventuri de genul ăsta, ultima dintre ele trăind-o cu o pasiune şi cu un entuziasm de care nu fusese niciodată în stare până atunci. Avusese, în cel mai bun caz, doar nişte legături scurte, nişte bagatele, în care sentimentele n-aveau ce căuta. Apariţia doamnei Sohiberg însă adusese o mare schimbare. Constituia, cel puţin deocamdată, totul pentru el. Dar atracţia pe care femeile o exercitau asupra lui, admiraţia lui Cowperwood, chiar dacă fără implicaţii sentimentale, cel puţin de ordin estetic, faţă de frumuseţea femeii şi de misterul în care se învăluia îl împinseră într-o altă aventură, de astă dată, însă, fără consecinţe prea fericite.

O angajase pe Antoinette Nowak ca stenodactilografă şi secretară particulară de cum îşi terminase studiile la un liceu din West Side şi la un institut de comerţ din Chicago. Această fată, ca mulţi copii americani din părinţi străini, era excepţional de reuşită. Aproape nu-ţi venea să crezi că putea fi fiica unor polonezi nevoiaşi, o fetiţă cu un corp atât de suplu şi de frumos, cu un gust atât de sigur în felul de a se îmbrăca, cu un asemenea talent de stenografă, contabilă şi secretară. Tatăl ei muncise mai întâi într-o uzină de laminate, apoi ajunsese proprietarul unei prăvălii de mâna a cincea – cu papetărie, ziare şi ţigări – care de fapt se menţinea datorită traficului de cărţi de joc şi a unei camere lăturalnice, un fel de tripou. Pe Antoinette, la drept

vorbind nu o chema Antoinette, ci Minka (numele de Antoinette îl luase dintr-un ziar de duminică din Chicago); era brună, frumoasă, visătoare, ambiţioasă şi cu speranţe în viitor. Zece zile după ce intrase în serviciul lui Cowperwood îl admira şi-l sorbea din ochi cu pasiune.

Felul îndrăzneţ în care patronul ei trata afacerile i se părea ceva cu totul minunat. Să în soţia unui astfel de om, se gândea ea – să-i trezeşti măcar interesul, dacă nu afecţiunea – trebuie să fie ceva extraordinar. După oamenii plicticoşi în mijlocul cărora trăise până atunci – şi care păreau plicticoşi mai ales în comparaţie cu atmosfera rafinată din împărăţia lui Cowperwood – după oamenii mediocri cu care lucrase la agenţia de vânzări imobiliare, Cowperwood, elegant, cu aerul lui distant, cu manierele simple, dar autoritare, atinsese coarda cea mai sensibilă a firii ei ambiţioase. O zărise odată şi pe Aiieen care coborâse din trăsură şi intrase, mândră, în birou. Purta o etolă călduroasă de blană maron, ghete frumos lustruite şi un costum cafeniu din rips de lină, iar pe cap avea o căciuliţă de blană pusă în valoare de o pană lungă, roşu-închis, care se înălţa ca un pumnal. Antoinette simţi că o urăşte – găsea că ar fi mai bine ca ea, sau în orice caz, tot atât de bine. De ce era oare viaţa atât de nedreaptă? Şi, de fapt, ce fel de om era Cowperwood? Într-o seară, după ce îi dictase o autobiografie veridică dar incompletă, pe care o expediase la cererea lui pe adresa ziarelor din Chicago, puţin timp de la deschiderea agenţiei lui de schimb, Antoinette plecă acasă şi visă la tot ce-i spusese patronul, bineînţeles însă transformat, aşa cum se întâmplă în vis. I se părea că Franic Cowperwood se afla lângă ea, în biroul lui frumos din La Sală; Street şi că o întreabă:

„Antoinette, ce părere ai despre mine?” Nu-i venea să creadă, dar nu-şi pierdu cumpătul. În visul ei Cowperwood o atrăgea foarte tare.

„Vai, îmi pare foarte rău, dar nu ştiu”, răspunse ea. După care Cowperwood o mângâie pe mână, apoi pe obraz, dar se trezi. Apoi începu să se gândească: ce păcat, ce nedreptate că un om ca el a stat în închisoare. Era atât de

frumos. A fost însurat de două ori, prima lui nevastă fusese banală sau meschină. Continua să se gândească la toate astea, a doua zi, când se duse la birou. Dar Cowperwood, preocupat de afacerile lui, nu se uită la ea. Deocamdată făcea planuri în legătură cu problema pasionantă a gazului aerian, iar Aileen, când a zărit-o din întâmplare, i-a dat exact atenţia pe care o dai unui subaltern. Funcţionarele femei erau la epoca aceea un lucru atât de neobişnuit incit treceau drept mişte declasate. De fapt, Aileen abia observase prezenţa ei.

Cam la un an şi ceva după ce Cowperwood şi doamna Sohiberg începuseră să se mi Unească într-ascuns, relaţiile dintre el şi Antoinette Nowak, până atunci strict profesionale, luară o întorsătură mai intimă. De ce? Să se fi plictisit oare de doamna Sohiberg? Nicidecum. Era mai îndrăgostit de ea ca oricând. Sau pentru că nu l-ar mai fi interesat Aileen, pe care o înşelase într-atâta? Da' de unde! Aileen era pentru el uneori chiar mai seducătoare ca la început – poate pentru că el încălcase în mod atât de grosolan drepturile ei de soţie, drepturi care pentru ea însemnau atât de mult. Îi părea rău, dar îşi găsea o justificare când se gândea la faptul că celelalte legături ale lui – cu excepţia doamnei Sohiberg – erau trecătoare. Poate că s-ar fi însurat cu doamna Sohiberg dacă ar fi fost posibil. Ceva mai mult, se gândise de multe ori la şansele pe care le-ar avea de a o convinge pe Aileen să divorţeze, dar astea erau doar ipoteze gratuite. De fapt, îşi spunea că e mai mult ca sigur că nu se vor despărţi niciodată, mai cu seamă că nu era o problemă s-o înşele. Cât despre o fetişcană ca Antoinette Nowak, aceasta făcea parte din simfonia întortocheată a atracţiei erotice, întrucâtva corolarul formulei geometrice a frumuseţii care conduce lumea. Era o brunetă încântătoare, cu nişte ochi în care ardea o flacără veşnică. Cowperwood, care la început abia observase prezenţa ei, devenise din ce în ce mai atent, mirat de forţa uluitoare de transformare a omului în mediul american.

— Părinţii dumitale, sunt de origine engleză,

Antoinette? o întrebă într-o zi Cowperwood cu acea familiaritate simplă, obişnuită la el, ori de câte ori se adresa unui subaltern sau unui om cu o inteligenţă mediocră – atitudine, nejignitoare, şi îndeobşte luată drept un omagiu.

Antoinette, îngrijită şi cochetă, într-o bluză albă şi fustă neagră, cu o panglicuţă de catifea în jurul gâtului, cu părul ei negru, lung şi bogat, împletit, lăsat pe frunte şi prins cu un pieptene de celuloid alb, îi aruncă o privire ce trăda veselie şi recunoştinţă. Avusese până atunci de-a face cu oameni atât de diferiţi în comparaţie cu Cowperwood – bărbaţi conştiincioşi, pasionaţi, iuţi la mânie, din timpul copilăriei sale, bărbaţi care beau şi înjurau, mereu în grevă, participând la marşuri de protest şi mergând la slujbele catolice; apoi cei din lumea afacerilor, ahtiaţi după bani, pe care nu-i interesa nimic în afară de viaţa din Chicago şi de posibilităţile de moment. Bătând scrisori la maşină în biroul lui Cowperwood şi ascultând schimbul de cuvinte, pe un ton vesel şi grăbit, dintre patronul ei şi bătrânul Laughlin, Sippens sau alţii, învăţase o sumedenie de lucruri despre viaţă, mai multe decât îşi închipuise că ar exista pe lume. Fusese ca o fereastră larg deschisă în faţa unei privelişti aproape neţărmurite.

— Nu, domnule, răspunse, lăsând să-i cadă pe carnet mâna fermă, subţire şi albă, în care ţinea un creion negru. Zâmbi cu nevinovăţie, pentru că întrebarea îi făcuse plăcere.

— N-aş fi crezut, spuse el, şi totuşi eşti destul de americană.

— Nu ştiu de ce, reluă ea, solemn. Am un frate tot atât de american ca mine. Nici el, nici eu nu semănăm cu părinţii noştri.

— Cu ce se ocupă fratele dumitale? întrebă Cowperwood într-o doară.

— Lucrează la Ameel & Comp., la cântare. Speră să devină director. Zâmbi.

Cowperwood se uită la ea iscoditor, iar fata, după o

privire iute ca răspuns, lăsă ochii în jos. Pe nesimţite şi fără voia ei, îi apăru o reşeaţă indiscretă în obraji, ca de obicei când se uita Cowperwood la ea.

— Du, te rog, scrisoarea asta generalului Van Sickle, spuse el, ca s-o scoată din încurcătură.

Şi câteva clipe mai târziu fata îşi recăpătă stăpânirea de sine. Totuşi când se găsea mai mult timp lângă Cowperwood o cuprindea o emoţie pe care nu izbutea să şi-o ascundă. O fascina şi simţea în toată fiinţa ei un foc ce arde mocnit. Se întreba de multe ori dacă putea să însemne ceva pentru un om atât de remarcabil.

Interesul din ce în ce mai mare pe care Cowperwood îl arăta Antoinettei se soldă prin capitularea acesteia. Am putea descrie toată rutina muncii cotidiene: rezolvarea corespondenţei, primirea ordinelor şi îndeplinirea obligaţiilor ei profesionale cu indiferenţă şi răceală şi cu iscusinţa unei secretare perfecte; dar la ce bun? De fapt, fără ca munca să sufere câtuşi de puţin, Antoinette nu-şi mai putea lua gândul de la bărbatul din biroul de alături – stăpânul enigmatic care îşi primea subalternii şi un mare număr de oameni de afaceri serioşi ce-şi prezentau cartea de vizită înainte de a fi lăsaţi să intre, se angajau în conversaţii interminabile, şi apoi plecau. Tocmai aceştia, cu care avea discuţiile cele mai lungi, o interesau mai ales. Instrucţiunile pe care le primea erau întotdeauna lapidare. Cowperwood conta pe inteligenţa ei ca să completeze ordinele abia sugerate.

— Înţelegi ce vreau să spun, nu-i aşa? era formula obişnuită.

— Da, răspundea ea, invariabil.

Avea sentimentul că aici e de o sută de ori mai utilă decât fusese vreodată într-altă parte.

Biroul în care lucra era ordonat, sever şi luminos, exact ca şi el. Soarele de dimineaţă pătrundea prin faţada dinspre răsărit, aproape toată de sticlă. Ferestrele, umbrite de nişte jaluzele verzi deschis, creau o atmosferă aproape romantică. Ca şi la Philadelphia, biroul lui Cowperwood semăna cu o cutie mare şi solidă de lemn de

cireş, în care el se putea face nevăzut şi unde nu pătrundea niciun zgomot. Când închidea uşa, odaia devenea sacrosanctă. Avea însă bunul obicei s-o lase deschisă cât mai mult, chiar şi când îşi dicta corespondenţa – câteodată însă nu.

Intimitatea dintre Cowperwood şi domnişoara Nowak se stabili tocmai în timpul acelor jumătăţi de oră când îi dicta, şi uşa rămânea deschisă, deoarece nu făcea prea mare caz de asta. După luni de zile, şi pentru că până atunci fusese exclusiv ocupat cu cealaltă femeie, adică cu Rita, despre care Antoinette nu aflase nimic, intra uneori la Cowperwood emoţionată, alteori sfioasă ca o fetiţă. Nu voia să recunoască deschis că-l dorea. I-ar fi fost frică să admită că e gata să-i cedeze şi totuşi nu exista nici cel mai mărunt fleac legat de fiinţa lui care să nu i se fi întipărit adânc în minte. Totul o fermeca la el – părul castaniu şi des, despărţit întotdeauna, impecabil, printr-o cărare, ochii mari cu o privire directă dar de nepătruns, mâinile îngrijite şi atât de frumoase, hainele elegante, distinse şi dintr-o ţesătură originală. De obicei avea faţă de ea o atitudine rezervată, afară de cazurile când îi cerca să facă ceva, iar atunci – lucru destul de curios – devenea extrem de apropiat, aproape familiar.

Într-o zi, după un lung schimb de priviri – ale ei întotdeauna mai sfioase – în timp ce-i dicta o scrisoare, Cowperwood se ridică şi închise uşa. Asta n-o miră câtuşi de puţin, căci se mai întâmplase şi altă dată – dar în ziua şi în momentul acela şi din cauza unei anumite priviri a lui, privire în care nu era nici afecţiune, nici voioşie, Antoinette simţi că se va întâmpla ceva neobişnuit. O treceau toate căldurile. Avea un trup frumos, chiar mai frumos decât credea, cu braţe, picioare şi sâni bine modelaţi, un profil de puritatea unei monede greceşti – purta părul împletit într-un coc, ca în sculpturile antice. Cowperwood nu era străin de toate acestea. Se întoarse şi, fără să se aşeze, se apropie de ea şi îi luă mâna cu căldură.

— Antoinette, îi spuse, trăgând-o încet către el.

Antoinette îl privi, apoi se sculă, atrasă aproape

irezistibil spre el, cu respiraţia tăiată, palidă, fără vlagă: se simţea moale, inertă. Încercă să scape, îşi trase mina, apoi uitându-se la el, îi întâlni privirea dârză, avidă. Era ameţită – în ochi i se putea citi tot zbuciumul din suflet.

— Antoinette!

— Da, murmură ea.

— Mă iubeşti, nu-i aşa?

Încercă să-şi vină în fire, să împrumute expresiei ei ceva din rigiditatea principiilor în care fusese crescută şi de care credea că va fi veşnic legată. Dar acum o părăsiseră. Dinaintea ochilor îi apăru mahalaua îndepărtată din Blue Island Avenue unde se născuse – cu cocioabele acelea cafenii – în contrast cu biroul impunător şi elegant al acestui om cu o personalitate atât de puternică. El venea dintr-o lume minunată – parcă îi clocotea sângele în vine. Era cuprinsă de o amorţeală plăcută, ameţitoare. Ce fericire!

— Antoinette.

— Vai, nu ştiu ce-i cu mine! Abia putea respira. Dar – totuşi, ştiu, ştiu!

— Îmi place numele tău, spuse el simplu. Antoinette! apoi o trase mai aproape şi-şi petrecu braţul pe după mijlocul ei.

Era speriată, ameţită, şi brusc, nu atât de ruşine cât de emoţie, ochii i se umplură de lacrimi. Se întoarse şi se propti cu mâinile de masă, plecă capul şi izbucni în hohote de plâns.

— Ce-i cu tine, Antoinette? o întrebă el, înduioşat, aplecându-se spre ea. Se poate să cunoşti atât de puţin viaţa? Am crezut că mă iubeşti. Vrei să uit ce s-a întâmplat acum şi să fiu iarăşi ca înainte? Dacă vrei şi poţi, atunci, bineînţeles, voi putea şi eu.

Îşi dădea foarte bine seama că îl iubeşte, că-l doreşte.

Tremura din tot corpul, dar auzea perfect cuvintele pe care le rostea Cowperwood.

— ...Vrei, da? o întrebă după ce lăsă să treacă un timp ca să-şi revină.

— Ah, lasă-mă să plâng, spuse ea, găsind destulă

forţă să răspundă aproape violent. Nu ştiu de ce plâng. Cred că mi-e frică. Te rog să mă ierţi.

— Antoinette, îi repetă el numele, uită-te la mine! Nu mai plânge.

— Nu, nu, acum nu pot. Mă usturā ochii.

— Antoinette, hai uită-te la mine. O luă de bărbie. Crede-mă, nu sunt chiar atât de rău!

— Vai! exclamă ea, întâlnindu-i privirea. Eu… Şi-şi strânse mâinile la pieptul lui, iar Frank i le mângâia, ţirtând-o lipită de el.

— Nu sunt chiar atât de rău, Antoinette. Şi eu sunt ca şi tine… nu-i aşa că mă iubeşti?

— Da, da… Sigur că da!

— Şi n-o să-ţi pară rău?

— Nu. Totul e aşa de neaşteptat! îşi ascunse f-ha la pieptul lui.

— Atunci, sărută-mă!

Îşi lipi buzele de buzele lui şi îl cuprinse cu braţele; el o ţinea strâns.

Încercă, necăjind-o, s-o facă să-i spună de ce plânge, gândindu-se tot timpul la ce ar spune Rita sau Aileen dacă ar afla. La început Antoinette n-a vrut să-i destăinuie de ce plânge – pe urmă recunoscu că avusese sentimentul că săvârşise un păcat. Şi fără să vrea se gândise şi la Aileen, care trecea din când în când pe la biroul lui Cowperwood. Acum împărţea dragostea lui cu ea (doamna aceea arogantă, încrezută, şi vanitoasă). Oricât de curios ar fi părut, Antoinette privea acum poziţia ei cu oarecare mândrie. Avea o părere mult mai bună despre ea însăşi şi despre succesul care-o aştepta în viaţă. Învăţase acum mai mult ca oricând ce înseamnă viaţa, pentru că aflase adevăratul sens al dragostei şi al pasiunii. Viitorul îi surâdea. Se întoarse la maşina de scris cu acest gând. Ce o să iasă din povestea asta? se întreba speriată. Nu se vedea că plânsese. În schimb, chipul oacheş i se îmbujorase, făcând-o să pară şi mai frumoasă. Gândul la Aileen n-o mai tulbura. Antoinette făcea parte din tânăra generaţie care începuse în taină să-şi pună întrebări despre etica şi

moravurile tradiţionale. Avea dreptul la viaţă, oricum şi oricare ar fi fost consecinţele. Simţea încă gustul buzelor lui Cowperwood. Ce-o să-i aducă viitorul?… Ce anume?

CAPITOLUL XVII

Preludiul unui conflict

Consecinţele acestei legături au fost mai puţin însemnate pentru Cowperwood decât pentru Antoinette. Ascultând de impulsul firii lui nestatornice, dezlănţuise» în simţământ pătimaş, care însă în cazul de faţă rămânea o adoraţie deznădăjduită. Antoinette, oricât ar fi suferit de mult din cauza lui Cowperwood, după cum îşi dădu el seama mai târziu, n-ar fi făcut niciodată ceva care să-i pricinuiască vreun rău. Şi totuşi, fără să vrea, ea se dovedi a fi cea care-i deschise lui Aileen calea bănuielilor şi care o convinse de permanenta infidelitate a lui Cowperwood.

Micile întâmplări care declanşară dezastrul au fost relativ banale. La început, nimic mai mult decât faptul că Aileen surprinsese o conversaţie intimă între domnişoara Nowak şi Cowperwood în biroul acestuia, într-o clipă amiază în care toţi funcţionarii plecaseră, şi că la sosirea lui Aileen tânăra secretară fusese cam jenată. După câtva timp, Aileen avusese impresia, deşi nu era prea sigură – că l-a văzut pe Cowperwood cu Antoinette într-un cupeu pe State Street, într-o zi ploioasă de noiembrie, când de fapt trebuia să fi fost plecat din oraş. Aileen ieşea din magazinul Merrill, când tocmai zări trăsura trecând pe lângă trotuar. Fără să fie sigură că văzuse bine, se simţi totuşi impresionată. Să nu fi plecat oare din oraş aşa cum îi spusese ei? Se repezi îndată până la biroul lui Cowperwood ca să-i ducă bătrânului Laughlin o zgardă de toată frumuseţea, pe care o cumpărase pentru câinele lui, Jennie; în realitate însă voia să afle dacă Antoinette era sau nu acolo – nu-i venea să creadă că bărbatul ei putea să aibă ceva cu o stenografă. Faptul că la birou toţi pretindeau că e plecat din oraş şi că Antoinette nu era acolo o mai linişti puţin. Laughlin, naiv, o informă că domnişoara Nowak se dusese la o bibliotecă spre a culege material pentru nişte referate. Asta o făcu pe Aileen să nu

mai fie chiar atât de sigură de ceea ce văzuse.

Nu ştia ce să mai creadă. Fericirea şi aspiraţiile ei erau atât de strâns legate de dragostea şi de succesul lui incit gândul că l-ar putea pierde o făcea să-şi iasă din fire. Chiar şi el se întreba uneori, în timp se străbătea potecile întortocheate ale vieţii lui sentimentale, care ar fi reacţia lui Aileen dacă ar afla de infidelitatea soţului ei. E drept, se certaseră de câteva ori – certuri mărunte şi nesemnificative – pe vremea scurtelor lui aventuri cu doamna Kittridge, doamna Ledwell şi altele. Din când în când, după cum e uşor de imaginat, interveneau absenţe scurte şi fără importanţă, pe care el le explica uşor, sau alte lucruri asemănătoare, care erau mai anevoie de explicat; dar pentru că în toate aceste aventuri nu fusese niciodată vorba de dragoste, nu i-a fost greu să aranjeze lucrurile cât se poate de bine.

— De ce spui asta? o întrebă el atunci când Aileen îi pomeni de călătoria în care n-au fost împreună, reproşându-i că fusese cu altă femeie. Ştii foarte bine că n-am fost cu altcineva. Dacă m-aş ţine de-aşa ceva, ai afla imediat, şi, în orice caz, asta n-ar însemna că te înşel din punct de vedere moral.

— Dea, crezi?! exclamă Aileen indignată. Puţin îmi pasă de fidelitatea ta morală. Păstrează-ţi-o! Pe mine n-ai să mă-mbeţi niciodată cu apă chioară!

Cowperwood izbucnea în râs, râdea chiar şi Aileen, dar ştia că ea avea dreptate, şi-i părea rău. Şi apoi îi plăcea umorul ei tăios. Îşi dădea seama că deocamdată nu-l bănuia de infidelitate. Era clar că o iubea, clar Aileen ştia precis că el are un farmec înnăscut care atrage femeile şi că existau destule femei uşoare gata să-l târască pe căi greşite şi să-i otrăvească zilele, iar el nu s-ar fi dat în lături să le fie victimă!

Atracţia fizică şi roadele ei constituind o parte integrantă a relaţiilor conjugale şi a oricăror relaţii fizice, femeia este totdeauna înclinată să studieze manifestările ei periodice, exact aşa cum marinarul, care se află la cheremul vremii, consultă barometrul. În această privinţă

Aileen nu făcea o excepţie. Era atât de frumoasă, iar din punct de vedere fizic însemnase atât de mult pentru Cowperwood, încât că îi urmărise manifestările pasiunii cu cel mai mare interes, luând reîntoarcerile lui sentimentale drept o dovadă a farmecului ei irezistibil. Dar, încetul cu încetul – şi asta cu mult înainte să fi apărut doamna Sohiberg, sau vreo altă femeie – flacăra pasiunii de odinioară începu să scadă, nu atât de vizibil, însă destul ca să fie îngrijorător. Ailecn se tot frământa, dar fără să facă cercetări. Da, se temea, din pricina situaţiei ei şubrede, datorită eşecului pe plan monden.

Odată cu apariţia doamnei Sohiberg, apoi a Antoinettei Nowak, ca elemente noi în relaţiile dintre ei, gluma se cam îngroşase. Deşi dorea să fie Imn cu ea – fiindcă Ailecn îi era dragă ca om, fiindcă o înşelase de-atâtca ori şi fiindcă ea îl iubea aşa mult – totuşi, Cowperwood se cam înstrăinase. Se depărta de ea în funcţie de stadiul aventurilor lui, pe sfârşite sau în plină ascensiune, fără ca, evident, să-şi neglijeze câtuşi de puţin afacerile, lucru de care Aileen îşi dădea foarte bine seama. Era îngrijorată, dar, în acelaşi timp, atât de sigură de frumuseţea ei incit nu-i venea să creadă că Franic ar putea rămâne multă vreme indiferent. Interesul ei faţă de viitorul şi necazurile lui Sohiberg îi întunecaseră, o clipă, raţionamentul; în cele din urmă însă, începu să simtă încotro bate vântul. Tragicul unor astfel de situaţii e că devin atât de repede ceva banal, străin, fals. Aileen îşi dădu seama de asta şi încercă să protesteze.

— Nu mă mai săruţi ca înainte… Şi puţin mai târziu: Aproape nu te-ai uitat la mine de patru zile. C’ei cu tine?

— Nu ştiu, răspundea Cowperwood, liniştit. Eu cred că te iubesc la fel ca înainte. Nu mi se pare că m-am schimbat. O lua în braţe, o alinta, o mângâia; Aileen însă rămânea bănuitoare şi continua să se frământe.

Psihologia acestui animal care se cheamă om, care are de înfruntat asemenea complicaţii, asemenea zvârcoliri sfâşietoare ale inimii, nu ţine seama de aşa-zisa raţiune sau logică. Este uimitor să vezi cum toate schemele şi

teoriile după care ne conducem cad în faţa afectului, a pasiunii, în faţa vicisitudinilor vieţii. Aileen, de exemplu – la epoca în care dăduse buzna în viaţa primei doamne Cowperwood – ţinea discursuri pline de curaj despre nevoia imperioasă a „iubitului ei Franic” de a-şi găsi o nevastă pe măsura nevoilor, gusturilor şi calităţilor lui, acum însă când iţele i se încurcau din nou şi se punea problema, poate, de a-şi lua o a treia nevastă tot atât de nimerită, dacă nu mai nimerită chiar ca ea – deşi habar n-avea cine putea fi – nu mai judeca la fel. De astă dată beleaua căzuse pe capul ei.

„Nu cumva-şi găsise o femeie pe care o dorea mai mult ca pe ea? Doamne! Ce grozăvie ar fi! Ce-o să se facă?” se întreba îngândurată. Într-o clipă amiază se amărî atât de tare încât o podidiră lacrimile, fără să ştie de ce. Altă dată îi trecură prin minte câte şi mai câte gânduri îngrozitoare, la ce-ar fi nevoită să recurgă… câte zile fripte i-ar face femeii ce-ar îndrăzni să-i strice casa!… Deocamdată nu ştia încă nimic precis. Dar dacă va descoperi o altă femeie în viaţa lui Cowperwood, era oare gata să lupte? Până la urmă ştia că aşa ceva se va întâmpla, deşi tot aşa de bine ştia că dacă declară război – Cowperwood fiind serios îndrăgostit, şi în acelaşi timp complet străin de ea – tot n-ar sluji la nimic. Groaznic… dar ce ar putea face ca să-l recâştige? Asta era problema importantă. Întrebările şi atitudinea ei bănuitoare îl făceau automat pe Cowperwood să devină mai prudent. Îşi ascundea cât putea noua lui stare de spirit – entuziasmul pentru doamna Sohiberg, sau interesul faţă de domnişoara Nowak – şi asta i-a prins bine.

În cele din urmă, însă, schimbarea lui deveni evidentă. Pentru prima oară Aileen începu să-şi dea seama ce se petrece. Asta se întâmpla cam un an după ce s-au întors din Europa. La epoca aceea Sohiberg încă o mai interesa, dar în chip inofensiv, un flirt oarecare. Se gândea că poate i-ar fi plăcut ca amant, dar în comparaţie cu Cowperwood?… Niciodată! Când constată o schimbare în atitudinea lui Frank, se retrase numaidecât, iar după

incidentul cu Antoinette şi cu trăsura, Sohiberg îşi pierdu şi ultima şansă de succes. Aileen se gândea ce îngrozitor ar fi fost să-l piardă pe Cowperwood, mai ales acum când poziţia ei în societate era atât de precară. Poate că de asta o şi neglija acum. Tot ce se poate. Nu-i venea că creadă, totuşi, că după toate declaraţiile pe care i le făcuse el la Philadelphia, după tot devotamentul ei în epoca întunecată în care stătuse degradat în închisoare, ar fi putut să se poarte atât de urât cu ea. Nu, răceala lui nu putea fi decât trecătoare; dar dac-ar protesta cu destulă tărie, sau dacă i-ar face o scenă, Cowperwood va şovăi poate – şi-ar aduce aminte de trecut şi o va iubi, din nou îi va fi devotat. La început, după ce-l văzu în trăsură, sau i se păru că l-a văzut, avusese de gând să-l întrebe; apoi însă, se hotărî să aştepte şi să-l urmărească mai îndeaproape. Poate începuse să umble cu alte femei. Noroc că erau multe la număr. Se simţea rănită în orgoliul ei, până în adâncul inimii, dar nu se va da bătută.

CAPITOLUL XVIII

Încăierarea

Rita Sohiberg, prin firea ei deosebită, îndepărta orice bănuială sau, mai bine zis, găsea totdeauna o portiţă de scăpare din orice încurcătură. Deşi novice în privinţa complicaţiilor vieţii sentimentale, avea o pondere sufletească, un soi de naturaleţe, de îndrăzneală, care o lăsau indiferentă şi stăpână pe sine chiar şi în împrejurările cele mai grele. Chiar dacă ar fi fost surprinsă într-o situaţie compromiţătoare, felul ei de a se purta era cât se poate de obişnuit, plin de naturaleţe şi de candoare şi asta pentru că niciun moment nu avea sentimentul degradării morale – ca şi cum nu i-ar fi fost teamă de consecinţele ce se puteau ivi dintr-o asemenea legătură, nu se sinchisea de propria sa conştiinţă, de ideea păcatului, de gura lumii.

O interesa foarte mult arta şi viaţa – în fond era o nelegiuită – o fiinţă bine înarmată pentru viaţă, insolentă. Iată deci în ce constă calitatea oamenilor tari – şi asta nu implică o mare inteligenţă şi nici nu garantează o victorie

strălucită. S-ar putea spune chiar că privea cu o inconştienţă naivă durerea altora la ananghie. De altfel, chiar când era vorba de neajunsurile ei personale le suporta aproape totdeauna cu tărie – se mai întâmpla să aibă şi remuşcări, fireşte, dar nu prea des – pentru că vanitatea şi certitudinea frumuseţii ei o îndemnau să caute ceva mai bun sau măcar deopotrivă cu ceea ce pierduse.

Obişnuia să treacă aproape regulat pe la Aileen – cu sau fără Harold – şi adesea se plimba în trăsură cu soţii Cowperwood sau se întâlnea cu ei la teatru ori în altă parte. După ce se apropie mai mult de Cowperwood, Rita hotărî să-şi reia cursurile de pictură, un perfect alibi ori de câte ori voia să se întâlnească cu el. Pe de altă parte, de când începuse să aibă bani mai mulţi, Harold devenise mai vesel, mai amator de aventuri şi de femei; Cowperwood o sfătui pe Rita să încurajeze anumite legături ale soţului ei, cu care, dacă i-ar prinde vreodată, să-i închidă gura.

— Lasă-l să se angreneze într-o legătură, îi spunea Cowperwood Ritei. O să punem nişte detectivi pe urmele lui ca să avem toate dovezile la îndemână. Şi atunci n-o să-i mai ardă nici să crâcnească.

— Nu cred că-i nevoie de aşa ceva, se împotrivi ea dulce, cu naivitate. Arc şi aşa destule necazuri. Mi-a şi arătat nişte scrisori – pronunţa „schisori” – pe care le-a primit.

— Da, dar nouă ne trebuie martori. Tu să-mi spui numai când s-o îndrăgosti din nou şi de rest mă ocup eu!

— Păi, dacă vrei să ştii, rosti ea tărăgănând cuvintele, pe un ton amuzat, chiar acum. L-am văzut deunăzi pe stradă cu una din elevele lui… o fată frumuşică, zău.

Cowperwood era încântat. Dat fiind împrejurările, aproape că i-ar fi plăcut – dar nu prea mult – ca Aileen să-i cedeze lui Solilberg, s-o prindă în cursă şi astfel să-şi întărească el poziţia. Şi totuşi, gândindu-se bine, nu tocmai asta dorea. Ar fi suferit un timp dacă Aileen l-ar fi înşelat. Totuşi, puse detectivi pe urmele lui Sohiberg, care descoperiră noua lui aventură cu eleva aceea uşuratică şi dovediră vina lor prin martori; această probă, la care se

adăugau „schisorile” păstrate de Rita, constituiau o dovadă destul de serioasă ca să-i închidă violonistului gura dacă vreodată i-ar fi trăsnit prin minte să facă scandal. Şi astfel liniştea lui Cowperwood şi a Ritei erau asigurate.

Aileen însă, se gândea la Antoinette Nowak şi nu mai putea de curiozitate, de îndoieli şi grijă. N-ar fi vrut să-i pricinuiască necazuri lui Cowperwood, de niciun fel, după experienţa lui amară de la Philadelphia – şi totuşi o înfuria la culme gândul că ar înşela-o. Îi rănise atât vanitatea cât şi dragostea. Ce putea face oare ca să-şi verifice, sau, dimpotrivă, să-şi asiâmpere bănuielile? Să-l urmărească? Era prea mândră, prea vanitoasă ca să-l pândească la colţ de stradă, la birou, în holuri de hotel. Niciodată! Să stârnească o ceartă fără să aibă alte probe? Ar fi fost o prostie, iar în cazul unei explicaţii cu el, Cowperwood, care era mult prea şiret, ax şi avut grijă după asta ca ea să nu-i mai poată aduce nicio dovadă de vinovăţie. Iar, la o adică va tăgădui pur şi simplu. Tristă şi supărată, îşi reaminti cu durere că o dată, cam cu zece ani în urmă, tatăl ei angajase nişte detectivi ca s-o urmărească, descoperind astfel legătura ei cu Cowperwood şi locul unde se întâlneau. Oricât de penibilă, oricât de chinuitoare ar fi fost această amintire, procedeul nu i se mai părea revoltător. Îşi zicea că, în fond, prima dată povestea n-avusese consecinţe prea grave pentru el – în orice caz nu dezastruoase – (aşa credea ea, dar nu ăsta era adevărul), şi că nici acum n-avea de ce să se teamă. (Şi aici iar se înşela.) Dar unei femei pasionate, impulsive, rănite ca Aileen, trebuie să i se ierte eventualele erori de judecată. Era hotărâtă să nu facă nimic înainte de a şti precis ce anume îi putea reproşa iubitului ei bărbat. Înţelegea foarte bine că păşea pe un tărâm primejdios şi asta o făcea să dea înapoi, gândindu-se la eventualele urmări care s-ar ivi. S-ar fi putut s-o părăsească dacă-l întărită prea mult. Dacă se va purta eu ea aşa cum s-a purtat cu prima lui nevastă?

Un timp îşi studie domnul şi stăpânul cu o insistenţă neobosită, întrebând u-se mereu dacă e cu putinţă ca Frank să se fi înstrăinat de ea măcar cu gândul, aşa cum se

înstrăinase cu treisprezece ani în urmă de Lilian; se întreba dacă într-adevăr se încurcase cu o fată atât de vulgară ca Antoinette Nowak şi nu ştia ce să creadă – speriată, clar totuşi îndârjită. Ce era de făcut? Dacă Frank ar mai iubi-o încă, partida n-ar fi pierdută… Dar vai!

După săptămâni de încordare şi frământări se adresă-n cele din urmă agenţiei de detectivi, unul din acele instrumente incomode – la care mulţi nu se dau în lături de a recurge când rămâne singurul mijloc de a soluţiona anumite probleme încurcate privind sentimente rănite sau interese în pericol. Aileen, fiind evident bogată, a fost jecmănită fără pic de ruşine; dar serviciile cerute fură prestate cu mare competenţă. După câteva săptămâni de cercetări, spre marea ci uimire, durere şi chiar disperare, află că soţul ei întreţinea legături nu numai cu Antoinette Nowak, pe care ea oricum o bănuia, ci şi cu doamna Sohiberg. Şi, culmea, în acelaşi timp. Aflând această veste atât de neaşteptată, rămase înmărmurită, pur şi simplu i se tăie respiraţia.

Legătura cu Rita Sohiberg i se păru lui Aileen atunci mult mai gravă decât cu oricare altă femeie pe care o cunoscuse Cowperwood sau avea s-o cunoască vreodată. Dintre toate fiinţele vii femeile se tem cel mai mult de femei şi mai ales când e vorba de o femeie frumoasă şi deşteaptă. Rita Sohiberg devenise încetul cu încetul o persoană importantă pentru Aileen, şi asta pentru că în ultimul an starea materială a Ritei părea să se fi îmbunătăţit în mod simţitor, ceea ce sublinia uimitor frumuseţea şi farmecul ei. O dată Aileen o întâlnise pe Rita într-o cabrioletă nouă şi foarte elegantă. Comentase întâmplarea cu bărbatul ei, care-i spusese:

— Taică-su a pus mâna pe bani. Sohiberg n-ar fi în stare niciodată să-i ofere acest lux.

Aileen îl aprecia pe Harola ca artist, dar îşi dădea seama că Cowperwood are dreptate.

Altă dată, la teatru, o uimi luxul rafinat al rochiei doamnei Sohiberg, jocul pliscurilor de mătase, deschisă la culoare, farmecul desăvârşit al broderiilor şi panglicilor –

infinit de multe, mici şi în formă de rozetă – dovezi indiscutabile ale eforturilor depuse de o mare croitoreasă.

— Ce rochie încântătoare, îi spuse Aileen Ritei.

— Da, răspunse Rita cu indiferenţă. De fapt, la un moment dat pierdusem orice nădejde c-o să mai fie vreodată gata.

Costase nici mai mult nici mai puţin decât două sute douăzeci de dolari, iar Frank fu fericit să achite nota.

Aileen se întorsese acasă gândindu-se la Rita, la bunul ei gust şi la felul armonios în care-şi adaptase rochia personalităţii ei. Fusese într-adevăr fermecătoare.

Dar acum, când descoperea că farmecul Ritei avea asupra lui Cowperwood acelaşi efect ca şi asupra ei, admiraţia i se transformă într-o ură cumplită, aproape animalică. Rita Sohiberg! Ha! Grozav o să se bucure când o afla – şi asta destul de repede – că împărţea amorul lui Frank cu Antoinette Nowak, o biată stenografă. Şi ce încântată va fi

Antoinette, parvenita asta ordinară, când va afla – şi nu putea să nu afle – că amorul lui Frank pentru ea era atât de puţin serios încât o întâlnea la un hotel de mâna a doua sau la un bordel, în timp ce pentru Rita Sohiberg închinase un apartament luxos.

Cu toate că simţea o satisfacţie sălbatică, gândurile i se îndreptau chinuitor către soarta ei, la situaţia nefericită în care se afla acum, şi asta o tortura. Ce mincinos! Ce făţarnic! Ce lichea! îi era groază când îşi amintea de toate declaraţiile de dragoste pe care i le făcuse; apoi o cuprinse o furie cumplită, care creştea din ce în ce. În cele din urmă văzu clar cât de tragic se transformase situaţia ei. Orice s-ar spune, pentru o femeie ca Aileen, să-i furi dragostea unui om ca Frank era ca şi cum ai fi scos un peşte din elementul lui şi l-ai fi lăsat pe nisip, însemna să-i distrugi viaţa, s-o ucizi aproape. Simţea că toate speranţele pe care le avusese vreodată se năruiau. Pentru Aileen gloria sau fericirea de a fi nevasta lui Frank Algernon Cowperwood îşi pierduse strălucirea.

Era în după-amiaza zilei în care primise raportul

detectivilor. Stătea în camera ei, avea o privire obosită, iar în colţul buzelor ei frumoase apăruseră primele zbârcituri – trecutul şi viitorul i se învârteau dureros şi nedesluşit în minte. Brusc se ridică în picioare şi văzu fotografia lui Cowperwood pe scrin. Ochii lui o fixau cu acea căutătură pătrunzătoare. O apucă şi o aruncă pe jos – începu să calce faţa lui frumoasă în picioare; piciorul ei graţios zdrobea fotografia, în sufletu-i rănit clocotind o ură înverşunată. Câinele! Bestia! O chinuia imaginea braţelor albe ale Ritei în jurul gâtului lui şi buzele lor împreunate. O obsedau rochiile ei vaporoase şi ispititoare. Nu admitea să-l cedeze pe Frank Ritei. Nu, această femeie nu trebuia să aibă nimic de-a face cu el, nici ea şi nici Antoinette Nowak, o nemernică, o parvenită, o întreţinută!

Cum era cu putinţă ca un om ca Frank să se înjosească în halul ăsta cu o funcţionară! Nu. Nu va mai admite să aibă secretare femei. Era dator s-o iubească după tot ce făcuse pentru el. Laşul! Era dator să nu se mai ţină după altele. I se învârteau în minte tot felul de gânduri năstruşnice. Era ca nebună şi atât de furioasă încât nu putea face decât lucruri necugetate, absurde şi violente. Se îmbrăcă repede, din ce în ce mai enervată şi dădu ordin să vină trăsura închisă, spunând vizitiului s-o ducă la *New Arts Building*. O să-i arate ea acestei miţe împopoţonate, acestei neruşinate veşnic zâmbitoare, acestui drac cu chip de femeie, că nu-l poate ademeni pe Frank. În trăsură începu să se gândească la toate astea. Să nu creadă c-o să accepte cu resemnare ca Eita să-i fure bărbatul, aşa cum acceptase prima doamnă Cowperwood purtarea ei! Niciodată! Cu ea n-o să-i meargă! mai bine moartea! Sau mai bine o s-o omoare pe Rita Sohiberg, pe Antoinette Nowak, pe Cowperwood şi la urmă se va omorî şi ea. Mai bine aşa decât să piardă dragostea lui Frank. O, da, de o mie de ori mai bine!

Din fericire, la *New Arts Building* n-o găsi nici pe Rita, nici pe Sohiberg, se aflau la o recepţie, aşa că nu putea da de ea nici la apartamentul din North Side, unde Rita se întâlnea din când în când cu Cowperwood sub

numele fals de doamna Jacobs (informaţie pe care o aflase de la detectivi). Aileen şovăi o clipă nefiind sigură dacă e bine să aştepte, apoi îi spuse vizitiului s-o câucă la biroul soţului ei. Se făcuse aproape cinci. Antoinette şi Cowperwood tocmai plecaseră. Dar Aileen n-avea să ştie asta. Se răzgândi înainte de a ajunge la birou. Voia mai întâi s-o vadă pe Rita – şi de aceea porunci din nou vizitiului s-o ducă la Sohiberg. Dar nici acum nu găsi pe nimeni acolo. Furioasă şi fără niciun scop precis, se întoarse acasă tot gândindu-se cum să facă s-o găsească întâi pe Rita Sohiberg singură. Spre marea ei satisfacţie, văzu, cu un sentiment de triumf sălbatic, cum îi cade prada în mină.

Pe la şase, soţii Sohiberg, în drum spre casă de la o recepţie care avusese loc tot pe Michigan Avenue, se opriră, la dorinţa lui Harold, să stea puţin de vorbă cu Aileen. Rita era încântătoare într-o rochie albastru deschis de culoarea levănţicii, cu aplicaţii, ici, colo, din fireturi de argint. Mănuşile şi pantofii aveau ceva romantic, iar pălăria, cu o linie graţioasă, era un vis. Când o văzu, Aileen, care se afla încă în hol şi care deschisese singură uşa de la intrare, abia se putu abţine să n-o plesnească şi să n-o strângă de gât; se stăpâni totuşi şi-i pofti înăuntru. Avea încă destulă voinţă ca să-şi ascundă mânia şi să poată închide uşa. Harold, revoltător de încrezut şi de stupid în redingotă şi joben, aşa cum se purta pe atunci, stătea lângă Rita şi o împiedica pe Aileen să-şi dea frâu liber furiei. Se înclină zâmbind.

— Oh! Acest sunet nu era propriu-zis nici „oh” şi nici „ah”, ci un soi de inflexiune daneză, un „ouu”, care de obicei îi plăcea lui Aileen. Ce mai faci, ma’am Cowperwood? Îmi face plăcere să te văd… ouu.

— Nu vreţi să intraţi un moment în salon? spuse Aileen cu vocea gâtuită. Vin şi eu îndată. Mă duc să iau ceva de sus. Apoi, ca şi când şi-ar fi adus aminte de ceva, o chemă cu blândeţe pe Rita: A, doamnă Solhberg, nu vrei să vii puţin cu mine? Aş dori să-ţi arăt ceva.

Rita o urmă imediat. Se simţea întotdeauna datoare

să fie drăguţă cu Aileen.

— Nu stăm decât o clipă, zise ea amabilă şi răsfăţându-se, apoi ieşi în hol, dar totuşi vin sus.

Aileen o lăsă să treacă întâi, apoi repede, cu pas sigur, intră după ea şi închise uşa. Cu un curaj şi o furie de animal disperat, răsuci cheia în broască; apoi se repezi la ea, palidă, cu o privire de ură sălbatică şi cu degete crispate.

— Aşa! începu privind-o pe Rita şi înaintând spre ea furioasă. Va să zică vrei să-mi furi bărbatul? Te întâlneşti cu el într-un apartament secret! Şi pe urmă vii aici la mine zâmbind şi minţind! Bestie! Neruşinato! Stricato! Am să te învăţ eu minte, bestie cu câlţi în cap! Acum ştiu ce-ţi poate pielea! Am să-ţi arăt eu, o dată pentru totdeauna! Na, na, na!

Şi vrând să ilustreze cuvintele cu gesturi se năpusti asupra Ritei ca o furtună, ca un animal dezlănţuit, lovind-o, zgâriind-o, încercând s-o seringă de gât, smulgându-i pălăria de pe cap, rupându-i dantela de pe lângă gât, pălmuind-o, trăgând-o zdravăn de păr şi vrând s-o sugrume şi s-o sluţească. Îşi ieşise din minţi de mânie.

Atacul acesta brusc, neprevăzut, o paraliza pe Rita Sohiberg. Totul se întâmplase atât de repede, atât de groaznic, încât Rita nu-şi dădu seama despre ce e vorba decât abia după declanşarea furtunii. Nu mai avu timp să spună nimic în apărarea ei, nu izbuti să facă nimic. Îngrozită, în culmea umilinţei, se prăbuşi frântă, copleşită de această ofensivă fulgerătoare. Văzând că Aileen începe s-o bată.

Rita căută în zadar să se apere, scoţând nişte ţipete stridente care se puteau auzi de la un capăt la altul al casei; un zbieret ascuţit, ciudat, de fiară rănită de moarte. Îşi pierdu complet ţinuta aceea elegantă, de femeie pusă la punct până în cele mai miei amănunte. Din atmosfera recepţiei, delicată şi dulceagă, atât de ispititoare pentru ea – cu amabilităţi rostite din vârful buzelor, gângurit, cu poze şi schimonoseli convenţionale, să tot stai să le priveşti – căzuse deodată în această stare de animalitate sordidă, de

care eşti cuprins în clipele de groază. Ochii ei aveau expresia victimei hăituite, buzele livide, faţa albă şi trasă. Se ferea poticnindu-se, oferind astfel un spectacol hâd şi ridicol. Ţipa cât o ţinea gura, zvârcolindu-se, zbătându-se în mâinile puternice ale mânioasei Aileen.

Cowperwood intrase în holul de jos puţin înainte ca Rita să fi început să ţipe. Venise de la birou, aproape imediat după sosirea soţilor Sohiberg şi, aruncând o privire în salon, îl zări pe Harold zâmbitor, radios, având aerul omului de lume de o amabilitate, complezenţă şi un soi de servilism meşteşugit. Purta o redingotă lungă, bine ajustată şi ţinea încă în mână jobenul de mătase.

— Ouu, bună seară, dom Cowperwood, începuse el, dând prietenos din capul numai zulufi, sunt foote fericit să te revăd, când... dar cine ar putea reda în scris strigătul de groază? Nu există nici cuvinte, nici măcar simboluri pentru acele sunete primitive care exprimă spaima şi durerea. Vuia holul de ţipetele ei, biblioteca., salonul, până şi în bucătărie şi la subsol se auzeau.

I Cowperwood, întotdeauna un om de acţiune, stăpân pe nervi şi netimorat, tresări ca un resort.

— Pentru Dumnezeu, ce o fi fost?... Ce ţipăt disperat! Sohiberg, artistul, ca un cameleon care se adaptează la diferitele faze emoţionale ale vieţii, începuse să respire sacadat, alb ca varul la faţă, pierzându-şi treptat cumpătul. < – Doamne, strigă el, ridicând braţele, asta-i Rita! E sus în odaia nevestei dumitale. Trebuie să se fi întâmplat ceva. Ouu... începuse să tremure, îngrozit, aproape complet pierdut. Cowperwood, dimpotrivă, fără să mai şovăie, îşi aruncă haina cât colo şi se repezi pe scară, urmat de Sohiberg. Ce putea să fie? Unde era Aileen? Pe când urca scara în goană avu sentimentul unui dezastru abătut asupra lui. Era îngrozitor, i se făcuse greaţă. Sus ţipetele continuau.

— Mă omoară! Ah, Dumnezeule! Ajutor, ajutor! Un strigăt care de data asta semăna cu un vaiet de groazălung, sfâşietor.

Sohiberg, de frică, era cât pe-aci să facă o criză

cardiacă. Devenise cenuşiu la faţă. Cowperwood dădu buzna, cu mina pe clanţă, apăsă, dar văzând că uşa e încuiată, începu să bată violent, cu pumnul.

— Aileen! zbieră el. Aileen! Ce se întâmplă acolo? Deschide uşa 1

— Ah, Doamne Dumnezeule! Ah! Ajutor, ajutor! Fie-ţi milă… vai, vai, vaaai… gemea Rita.

— Ţi-arăt eu ţie, blestemate! o auzi strigând pe Aileen. Te-nvăţ eu minte, nemernică! Miţă sulimenită! Târfă. Na! Na! Na!

— Aileen! strigă Frank, răguşit, Aileen! Ţipetele continuau, dar Aileen nu răspundea nimic. Atunci Cowperwood se întoarse furios.

— Dă-te la o parte, strigă el la Sohiberg care gemea, incapabil să facă ceva. Adu-mi un scaun, o masă, orice! Majordomul plecă repede să îndeplinească ordinul, dar, fără să mai aştepte să se întoarcă, Cowperwood găsi ce-4 trebuia. Am găsit! spuse, apucând un scaun greu de stejar sculptat, îngust şi înalt, care se afla pe palier, la capătul scării. Îl învârti cu forţă deasupra capului şi… trosc! zgomotul acoperi toate ţipetele care veneau din odaie.

Trosc! Scaunul scârţâi, cât pe-aci să se fărâme, dar uşa nu cedă.

Trosc! Scaunul se făcu bucăţi şi uşa se deschise, zburând în lături. Broasca ieşise din lemn şi Cowperwood sări în odaie unde Aileen, în genunchi pe podea, o lovea, gata4 gata s-o strângă de gât pe Rita, care aproape-şi pierduse cunoştinţa. Cowperwood se năpusti asupra nevesti-sii ca o fiară sălbatică.

— Aillen! urmă el, cu o voce răguşită, sinistră, proasto, tâmpito… dă-i drumul! Ce naiba te-a apucat? Ce vrei să faci? Ai înnebunit de-a binelea?… Tâmpito!… Nebuno!

Îi apucă mâinile puternice, descleştându-i-le. O trase binişor înapoi, sucind-o şi, aproape aruncând-o pe genunchii lui, îi desprinse mâinile din strânsoare. Dar Aiieen, ieşită din minţi de furie tot mai lupta, strigând:

— Lasă-mă-n pace, lasă-mă-n pace! O-nvăţ cu minte!

Dă-mi drumul, javră afurisită, ţi-arăt eu şi ţie, nemernicule, ah…

— Ridicaţi femeia asta! strigă Cowperwood către Sohiberg şi majordom, care intraseră în cameră. Scoteţi-o repede de-aici! Nevastă-mea a luat câmpii. Luaţi-o de aici! Nu s-aude? Nu mai ştia ce face. Luaţi-o şi chemaţi un doctor. Ce dracu' o mai fi şi cu încăierarea asta?

— Vai! gemea Rita, cu rochia ruptă şi aproape leşinată de spaimă.

— Am s-o omor! striga Ailccn. Am s-o omor! Te omor şi pe tine, javră! Oh! şi începu să-l lovească. Te-nvăţ eu minte să mai umbli cu alte muieri, javră! Bestie!

Cowperwood o apucă bine de mâini, zgâlţâind-o cu putere.

— Ce dracu' le-a apucat? Eşti nebună? strigă el furios, în timp ce Rita era scoasă din odaie. Ce ţi-a venit? auzi – s-o omoare! Ce, vrei să vină poliţia? Nu mai ţipa şi stăpâneşte-te sau îţi bag o batistă în gură! Hai, isprăveşte! Destul! N-auzi? Ajunge, nebuno! îi astupă violent gura cu mâna, trăgând-o spre el. O zgâlţâi din nou furios şi brutal. Avea multă putere. Ai de gând să taci odată? repetă el, sau vrei să te strâng de gât? Poate aşa ai să taci! Ţi-ai ieşit din minţi. Isprăveşte, îţi spun. Aha, va să zică aşa te porţi, când ceva nu-ţi merge cum vrei tu? Aiieen, în timpul ăsta, plângea se zbătea, gemea şi, din când în când, ţipa, scoasă din minţi.

— Eşti nebună de legat! mai strigă el învârtind-o şi, trăgând cu greu o batistă din buzunar, îi acoperi obrazul şi-i astupă gura. Poftim! Acum ai să taci! O ţinea în mâini, ca într-un cleşte. O lăsă să se zbată, să se zvârcolească, gata s-o strângă de gât dacă mai continua.

Stăpân pe situaţie, era hotărât să n-o mai slăbească din strânsoare. Stătea ghemuit pe un genunchi, lângă Aiieen, o asculta dus pe gânduri. Pasiunea lui Aiieen avea o forţă neobişnuită. Dintr-un anumit punct de vedere n-o putea condamna. Dragostea ei pentru el era mare şi tot atât de mare fusese şi provocarea ce determinase această catastrofă. Cowperwood o cunoştea destul de bine ca să se

fi aşteptat la un astfel de deznodământ. Totuşi scandalul acesta ruşinos, absurd, îl stânjenea în morga lui obişnuită. Cum era cu putinţă ca cineva să cadă pradă unei astfel de ieşiri vijelioase? Tocmai Aileen! Cum o fi putut s-o maltrateze pe Rita în halul ăsta? Dacă era grav rănită… desfigurată pentru totdeauna?… Dar dacă a omorât-o? Ce grozăvie! Cine ştie ce balamuc mai urmează! Proces! Cariera lui distrusă dintr-un acces năprasnic de furie, moarte… năpastă… Doamne Dumnezeule!

Făcu semn majordomului să vină, tocmai cânc! acesta, care o scosese pe Rita de acolo, se întorcea grăbit.

— Cum se simte? întrebă el, disperat. E rănită grav?

— Nu, domnule, cred că nu. A fost pur şi simplu un leşin. În curând o să-şi revină. Pot să vă ajut cu ceva, domnule?

În altă împrejurare, Cowperwood ar fi zâmbit. De data asta însă era rece şi serios.

— Deocamdată nu, răspunse, oarecum uşurat, continuând s-o ţină strâns pe Aileen. Poţi pleca şi te rog închide uşa. Cheamă un doctor. Aşteaptă în hol. Şi cum vine, anunţă-mă.

Aileen, văzând că lumea se ocupă de Rita şi că i se arată ceea ce, după părerea ei, era prea multă simpatie, dădu să se scoale şi să ţipe din nou; dar nu reuşi – domnul şi stăpânul ei o împiedică să se ridice, ţinând-o strâns de tot. Cowperwood aşteptă să se închidă uşa, apoi repetă:

— Şi acum, Aileen. ai de gând să încetezi? Vrei să mă laşi să mă ridic şi să discutăm liniştit sau preferi să rămânem aşa toată noaptea? Doreşti să mă despart definitiv de tine? înţeleg ce s-a întâmplat, dar sunt stăpân pe situaţie şi rămân stăpân. Dacă nu-ţi vii în fire şi nu te porţi aşa cum trebuie, te părăsesc chiar mâine. Tonul era hotărât. Vrei să stăm de vorbă ca doi oameni cu scaun la cap, sau preferi să te dai în spectacol… să mă faci de râs şi pe mine şi casa noastră, să ajungi şi tu şi eu de ocara servitorilor, a vecinilor, a întregului oraş? Frumoasă reprezentaţie ai dat astăzi, Dumnezeule! Frumoasă, n-am ce zice! auzi, scandal în casa asta, cu bătaie! Credeam că

ai mai multă minte… mai multă demnitate, zău, aşa credeam… Mi-ai primejduit toate şansele de succes în oraşul ăsta J Ai rănit grav sau poate mortal o femeie, ceea ce te poate duce chiar şi la spânzurătoare! auzi ce-ţi spun?

— N-au decât să mă spânzure, gemu Aileen, şi aşa vreau să mor.

Luă mina de pe gura lui Aileen, dădu drumul braţului ei şi o lăsă să se scoale în picioare. Dar Aileen nu se calmase; clocotea încă de furie ca înainte, gata să-i arunce în obraz injurii numai că acum, în picioare, se văzu în faţa unui om rece, autoritar, care o fixa cu o privire duşmănoasă, avea o expresie pe care n-o mai văzuse niciodată în ochii lui – aspră, glacială, pe care nu i-o cunoşteau decât potrivnicii în afaceri şi chiar şi ei, destul de rar.

— Şi acum, gata! strigă el, să nu mai aud nicio vorbă! Niciuna! auzi?

Aileen şovăi, se feri, şi apoi cedă. Toată furia din sufletul ei clocotitor se potoli cum se potoleşte marea când n-o mai bântuie furtuna. Avea pe buze, în suflet, o seamă de cuvinte de ocară pe care ar fi vrut să i le arunce în obraz: „bestie, câine!” frânturi de gânduri îngrozitoare, dar la ce bun? în faţa acestui om cu inimă de piatră, în faţa privirii lui ameninţătoare, vorbele i-au murit pe buze… O clipă îl privi nedumerită, apoi se întoarse şi se trânti pe pat. Îşi acoperi chipul cu mâinile, gura, ochii şi zdrobită de durere se zbătea în hohote de plâns.

— O, Doamne, Dumnezeule! Ce inimă! Ce viaţă! Nu mai vreau să trăiesc! Vreau să mor!

Cowperwood stătea lângă ea în picioare şi o privea. Brusc, îşi dădu seama cât de rănite erau sufletul, inima acestei femei şi se simţi mişcat.

— Aileen, spuse el, apropiindu-se după câteva clipe şi mângâind-o încet, Aileen, nu mai plânge. Sunt aici cu tine. N-am plecat. Viaţa ta nu e complet distrusă. Nu mai plânge. E adevărat, toată povestea asta-i urâtă, dar poate că se aranjează. Hai, linişteşte-te!

Aileen nu răspunse nimic; continua doar să se zbată

şi să geamă, nu se putea stăpâni.

Îngrijorat de soarta Ritei, Cowperwood ieşi în hol. Trebuia să aibă o atitudine demnă, măcar de ochii lumii.

Trebuia să se ocupe de Rita şi să-i dea lui Sohiberg o explicaţie, cât de cât.

— Vino-ncoace, strigă el unui servitor, închide uşa asta şi păzeşte-o. Dacă doamna Cowperwood iese din cameră, să mă chemi numaidecât.

CAPITOLUL XIX

Nici chiar furiile iadului…

Rita nici vorbă să fi murit – era însă numai vânătăi, zgâriată şi pe jumătate strangulată. Avea o scrijelitură în creştet, căci Aileen o dăduse de câteva ori cu capul de parchet şi asta ar fi putut să-i fie fatal, dacă Frank n-ar fi apărut la timp. La început, Sohiberg crezuse că Aileen şi-a pierdut minţile – că avea un acces de nebunie. Ocările sfruntate pe care i le adresase nevesti-sii nu se puteau explica decât aşa. Totuşi, vorbele pe care le auzise începură să-l urmărească. Era şi el într-o stare destul de proastă, încât n-ar fi stricat să fie văzut de un doctor. Buzele i se învineţiseră, era alb ca varul la faţă. Rita fusese transportată într-o cameră de musafiri şi întinsă pe pat; i se adusese acolo apă rece, pomadă şi un antiseptic. Când veni Cowperwood, îşi revenise din leşin şi se simţea mai bine. Dar era totuşi vlăguită şi suferea, fizic şi moral, de pe urma rănilor. Doc >rului i se spusese că doamna venise în vizită şi căzuse pe scară, iar când intră Cowperwood în odaie, medicul tocmai o pansa.

După plecarea acestuia, Cowperwood se adresă servitoarei care o îngrijea:

— Adu-mi puţină apă fierbinte. Rămaşi singuri, se aplecă asupra Ritei şi-i sărută buzele rănite, dar îi făcu semn în acelaşi timp să fie prudentă.

— Rita, spuse încet, ţi-ai revenit complet?

Rita dădu din cap, fără putere.

— Atunci, ascultă, continuă el, aplecându-se din nou şi vorbindu-i răspicat. Fii foarte atentă. Trebuie să înţelegi tot ce-ţi spun, fiecare cuvânt şi să faci exact ce-ţi cer. Nu

eşti rănită grav. Ai să te faci bine. Toată povestea asta o să treacă. Am vorbit cu alt doctor care va veni să te vadă acasă la tine. Harold s-a dus să-ţi aducă altă îmbrăcăminte. Se-ntoarce repede. Când o să te simţi mai bine le vei duce acasă cu trăsura mea. Să nu le necăjeşti. Lucrurile au să se aranjeze. Dar trebuie să negi tot, ai auzit? Tot! Ai să spui sus şi tare că doamna Cowperwood e nebună. Mâine vorbesc cu bărbatul tău şi-ţi trimit o soră care să te îngrijească. Între timp fii atentă ce spui şi cum vorbeşti. Fii calmă. Nu-ţi face idei. Aici eşti în siguranţă şi vei fi în siguranţă şi acasă la tine. Doamna Cowperwood n-o să-ţi mai facă nimic. De asta am eu grijă. Îmi pare foarte rău; te iubesc atât de mult. Am să mă gândesc tot timpul la tine. N-aş vrea ca ceea ce s-a întâmplat aici să schimbe ceva între noi. Pe Aileen n-ai s-o mai vezi.

Şi totuşi ştia bine că ceva se schimbase.

Liniştit de starea în care se afla Plita, se întoarse ia Aileen ca s-o convingă să-şi bage minţile-n cap – să fie cuminte. O găsi în picioare îmbrăcându-se, minată de o hotărâre nouă şi precisă. Starea ei de spirit era alta decât atunci când se trântise pe pat, gemând şi plângând. Începuse să creadă că dacă nu putea să-l domine pe Frank şi să-l facă să regrete faptele lui, era mai bine să plece. „Nu mă mai iubeşte, îşi zicea ea, se vede cât de celo”, aşa se explica pasiunea eu care sărise în ajutorul Ritei şi brutalitatea cu care intervenise în favoarea ei. Şi totuşi nu-i venea să creadă că ăsta-i adevărul. Îşi amintea ce mult o iubise şi ce drăguţ fusese cu ea pe vremuri. Nu, nu-şi pierduse cu totul nădejdea. Până la urmă va ieşi victorioasă din lupta împotriva lui Frank şi a tuturor femeilor lui – îl iubea prea mult – dar pentru un timp era bine să se despartă de el – numai aşa va putea să-l aducă le realitate. Se va scula, *e*? va îmbrăca şi se va muta la un hotel în centru. Şi Frank n-are s-o mai vadă decât dacă va veni după ea. Îi părea bine că puţin deocamdată povestea cu Rita Sohiberg se terminase, cât despre Antoinette Nowak, va vedea mai târziu ce-i de făcut. Gândurile goneau nebuneşte, o durea inima. Nu mai putea plânge şi

trecu treptat de la indignare la o mâhnire adâncă. Încerca, cu degetele tremurânde, să-şi aranjeze părul şi chipul în dreptul oglinzii şi să-şi pună un taior. Cowperwood intră şi rămase uimit şi tulburat în faţa atitudinii neaşteptate a lui Aileen.

— Aileen, spuse el în cele din urmă, apropiindu-se de ea, vrei să discutăm liniştit? Nu cumva ai de gând să faci un lucru de care să-ţi pară rău! N-aş vrea. Şi mie mi-ar părea rău atunci. Sper că nu-ţi închipui că nu te mai iubesc, nu-i aşa? Ştii prea bine că te iubesc. Lucrurile sunt mai puţin urâte decât par. Mă aşteptam să ai mai multă înţelegere pentru mine după tot ce am suferit împreună. N-ai niciun motiv care să justifice ieşirea ta!

— Aa, zău?… strigă Aileen şi se depărta de oglindă în faţa căreia, tristă şi cu amărăciune, îşi aranja părul de aur roşcat. Avea faţa aprinsă şi ochii plânşi. Şi deodată i se păru lui Frank la fel de frumoasă ca în ziua memorabilă, în care, cu ani de zile în urmă o văzuse pentru prima oară la Philadelphia – o fată de şaisprezece ani, într-o pelerină roşie – urcând în goană treptele casei părinteşti. Ce minunată era! începu s-o privească înduioşat.

— Asta s-o crezi tu, mincinosule! Habar n-ai ce mi-au auzit urechile. N-am pus eu degeaba detectivi pe urmele tale, săptămâni de-a rândul. Mi-e şi scârbăj încerci să te dai pe lângă mine ea să afli ce ştiu. Ei bine, dă-mi voie să-ţi spun, ştiu multe. De acum înainte n-ai să mă mai prosteşti cu femei ca Pută Sohiberg sau Antoinette Nowak… cu apartamentele şi bordelurile tale. Te cunosc eu, nemernicule! Şi asta, după toate declaraţiile de amor pe care mi le făceai! Uh!

Se întoarse furioasă spre oglindă, în timp ce Cowperwood o fixa, mişcat de forţa pasiunii ei – această făptură dramatică era grandioasă, într-adevăr demnă de el, în multe privinţe!

— Aileen, îi şopti, fără să piardă speranţa că încetul cu încetul o va convinge. Te rog, nu fii atât de rea cu mine. Parcă n-ai şti cum e viaţa! Nici pic de înţelegere n-ai! Te credeam mai generoasă, mai sensibilă. Nu-s chiar atât de

ticălos.

Se uita la ea gânditor, tandru, sperând că dragostea pentru el o va face să cedeze.

— Înţelegere! înţelegexe! îl privea din nou furioasă. Ce bine te pricepi tu la înţelegere! Pesemne n-am fost înţelegătoare când erai la penitenciarul din Philadelphia! Şi dac-am fost la ce mi-a servit? înţelegere! Bravo! înţelegere ca să vii la Chicago şi să te-nhăitezi cu tot felul de târfe… de funcţionare pârlite şi neveste de muzicanţi! Ce să-ţi spun, multă înţelegere mi-ai mai arătat tu… cu femeia culcată în camera de alături!… Frumoasă dovadă!

Îşi netezi talia suplă şi dădu să-şi pună pălăria şi o pelerină. Dar se hotărî să nu ia nimic şi s-o trimită pe Fadette să-i aducă lucrurile mai târziu.

— Aileen, se rugă Frank, încercând din răsputeri s-o înduplece, faci o mare prostie. Crede-mă. N-ai niciun motiv să faci tot scandalul ăsta… absolut niciunul. Ţipi de nu mai poţi, că se strânge toată mahalaua, te baţi şi acum vrei să pleci. Colac peste pupăză! Nu te las să faci una ca asta. Tot mă mai iubeşti, nu-i aşa? Ştii foarte bine că mă iubeşti. Sunt sigur că nu crezi o iotă din ce spui. Nu, nu poţi crede că nu te iubesc, cu neputinţă, nu-i aşa Aileen?

— Iubire! izbucni Aileen. Parcă tu ştii ce-nseamnă iubirea! Ai iubit tu vreodată pe cineva, nemernicule? Ştiu eu ce numeşti tu dragoste! într-o vreme credeam că mă iubeşti. Huh! Acum am văzut cum mă iubeşti… aşa cum ai mai iubit şi alte cincizeci de femei, aşa cum o iubeşti pe stârpitura aia de Rita Sohiberg, din odaia de alături… mâţa asta jigărită!… scârba!… Sau cum o iubeşti pe Antcinette Nowak! O pârlită de dactilografă! Ah! Habar n-ai ce înseamnă cuvântul dragoste. Vocea ei se transformase într-un suspin amar, iar ochii i se umpluseră de lacrimi fierbinţi, lacrimi de furie care-o usturau. Cowperwood văzu cum plânge şi se apropie de ea cu gândul că va putea face ceva ca să şi-o apropie. Începuse să-i pară într-adevăr rău – şi ar fi vrut s-o facă din nou să-l iubească.

— Aileen, te rog, nu mai fi rea cu mine, fii înţelegătoare. Nu sunt chiar atât de ticălos. Nu vrei să fii

cuminte? încercă s-o mângâie, dar ea se trase repede înapoi.

— Nu te apropia de mine, nemernicule! strigă, furioasă. Ia mina de pe mine! Nu vreau să te mai văd. Plec, nu vreau să mai stau sub acelaşi acoperiş cu tine şi cu amantele tale. Du-te dacă vrei şi stai în North Side cu iubita şi scumpa ta Rita. Mie nu-mi pasă. Cred că ai fost alături s-o consolezi. Scârnăvia! îmi pare rău că nu i-am sucit gâtul. Dumnezeule! Şi, vrând să încheie un nasture, trase cu un gest furios de gulerul bluzei.

Cowperwood era uluit. Nu fusese niciodată martorul unei scene atât de violente şi n-ar fi crezut-o niciodată pe Aileen capabilă de o ieşire ca asta. Nu putea să n-o admire şi totuşi nu putea admite nici brutalitatea atacului împotriva Ritei şi împotriva atitudinii lui reprobabile; se trezi exprimând toate astea printr-o remarcă nefericită:

— Eu, în locul tău, Aileen, aş fi mai indulgent cu femeile, încercă el s-o îmbuneze. Credeam că propria ta experienţă te-a…

Se opri, dându-şi seama că nu trebuia să spună asta. Aluzia la faptul că în trecut fusese amanta lui fu hotărâtoare. Nici n-apucă Frank să rostească bine cuvintele şi Aileen se ridică în picioare, adânc îndurerată.

— Va să zică aşa vorbeşti tu cu mine? Ştiam eu, mă aşteptam c-o să vină şi asta!

Se întoarse către scrinul înalt care-i ajungea până la piept şi care era plin cu obiecte de argint, bijuterii, perii, piepteni; se rezemă de el cu capul pe braţe şi începu să plângă. Cele spuse de Frank fuseseră lovitura de graţie. Îi azvârlea în faţă dragostea nelegitimă din trecut, ca o injurie

— Oh! exclamă şi izbucni în hohote de plâns, în culmea deznădejdii.

Cowperwood se apropie repede de ea, disperat şi plin de remuşcări.

— N-am vrut să spun asta, Aileen, încercă el să-i explice. Nici gând. Dar, de fapt, tu eşti de vină, tu mi-ai scos cuvintele din gură şi n-am avut de loc intenţia să-ţi fac

un reproş. Ai fost într-adevăr amanta mea, dar, Dumnezeule, crezi că te-am iubit mai puţin din pricina asta? dimpotrivă. Şi ştii bine că-i aşa. Trebuie să mă crezi, pentru că e adevărul adevărat. Niciodată n-am socotit aventurile astea ceva important... şi nici n-au fost...

Se uita descurajat la Aileen, care nu-l lăsa să se apropie; era disperat, nedumerit, îi părea foarte rău. Se îndreptă din nou către mijlocul odăii. Aileen se simţi năpădită de o furie pe care nu putea s-o mai stăvilească. Era prea mult.

— Va să zică, asta găseşti tu să-mi spui, după tot ce-am făcut pentru tine? îndrăzneşti să-mi vorbeşti aşa după ce te-am aşteptat şi am plâns aproape doi ani cât ai stat în închisoare? Amanta ta! Aşa-mi trebuie!

Deodată privirea îi căzu pe casetele cu bijuterii şi, furioasă pe toate cadourile pe care Frank i le făcuse la Philadelphia, la Paris, la Roma şi aici în Chicago, deschise brusc capacul şi apucând bijuteriile începu să i le azvârle în cap. Aruncă una după alta toate aceste mărturii ale iubirii adevărate: un colier şi o brăţară de jad verde deschis, montate în aur şi cu un fermoar de fildeş; un şirag de perle identice ca mărime şi culoare, care luceau la lumina serii; un pumn de inele şi de broşe cu briliante, rubine, opale şi ametiste; un colier de smaralde şi o diademă de briliante. Furioasă le arunca în el, se împrăştiau pe parchet, îl loveau în faţă, pe gât, pe mâini. Na! Na! Na! Ia-le! Nu mai vreau să am nimic de la tine şi nici nu mai vreau să am de-a face cu tine. Nu-mi trebuie nimic din ce a fost vreodată al tău. Sunt destul de bogată, slavă domnului, şi fără tine! Te urăsc... Te dispreţuiesc... nu vreau să te mai văd niciodată! Ah!... Nemaigăsina nimic de spus, se repezi în hol şi coborî scările în goană, în timp ce el rămase o clipă năucit, apoi alergă după ea.

— Aileen! strigă el. Aileen, vino înapoi, nu pleca! Dar Aileen alerga din ce în ce mai repede, deschise uşa, o trânti în urma ei şi se trezi afară, în întuneric, cu ochii scăldaţi în lacrimi şi inima zdrobită, Iată deci sfârşitul acelui vis de tinereţe, care începuse atât de frumos. O

considera ca pe oricare alta – o simplă amantă. Îi aruncase trecutul ei în obraz, încercând astfel să le scuze pe celelalte. Să-i arate că nu-i mai brează ca ele! Asta fusese lovitura de graţie! Umbla înecată de plâns, jurând că nu se va mai întoarce niciodată şi că nu-l va mai vedea în viaţa ei.

În timpul ăsta, Cowperwood venea alergând după ea, hotărât, aşa nelegiuit cum era, ca cel puţin deocamdată să nu se despartă de Aileen. Se gândea că îl iubise, că jertfise pe altarul dragostei tot ce avusese mai scump. Nu era drept ca povestea lor să se isprăvească aşa. Trebuia s-o convingă să rămână. Până la urmă o ajunse, sub pomii care păreau mai întunecaţi în bezna nopţii de noiembrie.

— Aileen, îi spuse, apucând-o de braţ şi cuprinzându-i mijlocul. Aileen, iubito, e o nebunie ce faci. Curată nebunie. Ţi-ai ieşit din minţi. Nu pleca! Nu mă părăsi! Te înbesc! Tu ştii că te iubesc! Nu înţelegi? Nu pleca aşa – te rog, nu mai plânge. Te iubesc… ştii foarte bine că-i adevărat şi că te voi iubi întotdeauna… hai, întoarce-te. Sărută-mă. Am să mă îndrept, vei vedea. Mai încearcă o dată. Aşteaptă şi ai să vezi. Hai, nu vrei? Fii drăguţă, hai Aileen, fetiţa mea iubită. Te rog, vino! Te rog!

Dar Aileen continua să se zbată în timp ce Frank o ţinea strâns, mângâindu-i braţele, gâtul, faţa.

— Aileen, se ruga el.

Se smuci; Frank o întoarse către el şi o luă în braţe. Aileen renunţă să se mai zbată, dar continua să plângă, distrusă, deşi într-un fel se simţea din nou fericită.

— Nu vreau, protestă ea. Ştiu că nu mă mai iubeşti. Dă-mi drumul.

Dar el o ţinea mai departe strâns, stăruind până când în cele din urmă Aileen puse ca pe vremuri capul pe umărul lui şi spuse:

— Nu mă sili să vin acum. Nu vreau. Nu pot. Lasă-mă să plec. Poate că am să mă întorc.

— Atunci vin cu tine, îi spuse Frank, molcom. N-are niciun rost. Sunt atâtea lucruri pe care ar trebui să le fac acum ca să pun capăt unui scandal îngrozitor, dar am să

vin cu tine.

Plecară împreună să ia tramvaiul.

CAPITOLUL XX Om şi supraom

Legătura dintre un bărbat şi o femeie, chiar şi atunci când înţelegerea pare perfectă – această floare romantică ce de multe ori se deschide o clipă doar pentru ca apoi să sfârşească tragic – nu poate suporta furtuna distrugătoare care bântuie atât de des. Rita Sohiberg, al cărei sentiment pentru Cowperwood era puternic doar în aparenţă, nu-l iubea atât încât lovitura dată orgoliului ei să nu atenueze pasiunea. Pacostea unei asemenea dezvăluiri, râsul homeric, al lumii de la sine înţeles, vizita absurdă, greşeala ei de a nu fi luat dinainte măsurile pentru a preîntâmpina o asemenea catastrofă, toate acestea o copleşeau. Când îşi aducea aminte cât de simplu, de bucuroasă se băgase în ghearele doamnei Cowperwood, care o făcuse de râsul lumii, se simţea jignită până la disperare, până la demenţă. Ce nemernică, ce nelegiuită! Slăbiciunea ei fizică n-avea nicio importanţă în cazul de faţă – era mai degrabă o mângâiere a fiinţei superioare; totuşi fusese bătută cumplit – nu se mai vedea că e frumoasă, se transformase într-o sperietoare de ciori. Transportată la Sanatoriul Lake Shore, toată noaptea se gândise că îndată ce se va face bine, va pleca undeva departe să-şi refacă nervii zdruncinaţi. Nu voia să-l mai vadă nici pe Sohiberg, nici pe Cowperwood. Harold, bănuitor şi hotărât să afle adevărul, începuse să-i pună tot felul de întrebări în legătură cu atacul ciudat al lui Aileen şi cu motivele care-l pricinuiseră. Dar când fu anunţat Cowperwood, comportarea lui se modifică întrucâtva. Indiferent de bănuielile lui, deocamdată nu voia să se certe cu acest om deosebit.

— Îmi pare foarte rău pentru tot ce s-a întâmplat, se scuză Cowperwood, intrând în cameră, vesel şi sigur de el. Până acum n-am văzut la nevastă-mea semne de dezechilibru mintal. Mare noroc că am venit la timp. Mă simt dator să fac tot ce pot pentru voi. Sper din tot sufletul că nu-i nimic grav, doamnă Sohiberg. Dacă vă pot ajuta cumva – cu orice aţi avea nevoie... se întoarse întrebător

către Sohiberg... aş face-o foarte bucuros. Ce-ar fi dacă ai lua-o pe doamna Sohiberg pentru un timp undeva unde să se odihnească puţin? Aş plăti bucuros toate cheltuielile în vederea însănătoşirii ei.

Sohiberg încruntat şi trist rămase mocnit, fără să reacţioneze la sugestia lui Cowperwood în niciun fel. Rita se simţea încurajată de prezenţa lui Frank, dar, încă speriată, era nedumerită şi tulburată. Se temea să nu izbucnească o discuţie violentă între cei doi bărbaţi. Declară că se simte mult mai bine şi că în curând va fi complet restabilită – că nu era necesar să plece, dar că ar dori să rămână singură.

— Foote curios! declară după un timp Sohiberg nemulţumit. Nu mai înţeleg nimic! Nu mai înţeleg absolut nimic! De ce s-a întâmplat toate aceste? De ce să vourpească aşa? Eram cei mai puni pretini şi când colo s-a repezit la nevastă-mea şi i-a spus toate lucrurile astea ciudate.

— Bine, dar ţi-am spus, dragă domnule Sohiberg, soţia mea nu era în toate minţile. A mai avut crize de-astea, deşi niciuna aşa de violentă ca cea de ieri. Acum şi-a revenit complet şi nu-şi mai aduce aminte de nimic. Dar, dacă vreţi totuşi să discutăm, hai mai bine să trecem dincolo. Soţia dumitale are nevoie de linişte.

În hol, Cowperwood continuă să vorbească cu aceeaşi convingere.

— Şi acum, dragă Sohiberg, ce pot spune? Ce vrei de la mine? Nevastă-mea a adus o ploaie de învinuiri neîntemeiate, ca să nu mai vorbim de felul ruşinos în care a lovit-o pe doamna Sohiberg. După cum ţi-am mai spus, îmi pare extrem de rău. Dar te asigur, doamna Cowperwood are tot felul de halucinaţii. După părerea mea, unicul lucru pe care-l putem face e să lăsăm totul baltă. Nu eşti de acord cu mine?

Harold îşi frământa mintea – situaţia era complicată. Nu se afla, ştia el, într-o poziţie prea bună. De câte ori nu-l acuzase Rita de infidelitate! Aşa că, deodată, începu să se umfle în pene, ridicând tonul.

— Toate astea-ţi convin tumitale, tom-le Cowperwood, spuse el, dispreţuitor, dar cum rămâne cu mine? Cum? Nici până acum nu ştiu ce să cred… Mi se pare foote curios. Şi dacă ce-a spus nevasta tumitale e adevărat?… Dacă nevasta mea a fost văzută cu cineva? Vreau să aflu… Vreau să ştiu tacă-i aşa şi atunci am să… am să… nu ştiu ce-am să fac. Sunt un om foote violent.

Cowperwood schiţă un zâmbet, căci avea tot interesul să nu se stârnească niciun fel de vâlvă. Sohiberg nu-l speria câtuşi de puţin, din punct de vedere fizic.

— Ascultă! exclamă el brusc, uitându-se fix în ochii muzicantului, hotărât să ia taurul de coarne, dacă stai să te gândeşti, dumneata eşti în aceeaşi poziţie delicată ca şi mine. Dacă nu mă înşel, povesăea asta nu m-ar compromite numai pe mine şi pe doamna Cowperwood, ci şi pe dumneata şi pe soţia dumitale, de aceea nu te văd prea bine. Nu poţi s-o ponegreşti pe doamna Sohiberg, fără de

ca implicit să nu ieşi prost şi dumneata… n-ai încotro. Niciunul dintre noi nu e uşă de biserică… în ce mă priveşte voi fi silit să invoc demenţa şi asta cât se poate de lesne. În schimb, dacă în trecutul dumitale se vor descoperi lucruri mai dubioase, ele vor ieşi fără doar şi poate la iveală. Dacă laşi totul baltă, eu aş fi dispus să vă despăgubesc pe amândoi. Dacă însă faci vâlvă şi dai povestea asta în vileag, atunci voi fi nevoit să mă apăr, cu orice preţ, căutând să ies basma curată.

— Cum? strigă Harold. Me ameninţi? îndrezneşti să ne ameninţi tupă ce toamna Cowperwood te acuză că te întâlneşti cu nevasta mea? Tumneata vorpeşti de trecutul meu? Bravo! îmi place! Las’ că vedem noi! Şi, mă rog, ce anume ştii tumneata despre mine?

— Păi, domnule Sohiberg, reluă Cowperwood calm. Ştiu, de pildă, că nevasta dumitale nu te mai iubeşte de mult, şi te-a întreţinut ca pe un pensionar, că în decurs de şase-şapte ani, poate chiar mai puţin, ai trăit cu tot atâtea femei. De luni de zile sunt consilierul financiar al doamnei Sohiberg şi în acest răstimp am aflat, cu ajutorul unor

detectivi, că în viaţa dumitale au existat Anna Stelmak, Jessie Laska, Bertha Reese, Georgia Du Coin – crezi că trebuie să mai adaug ceva? De fapt, am în posesia mea şi câteva scrisori de-ale dumitale.

— Va să zică asta e! exclamă Sohiberg, în timp ce Cowperwood îl privea drept în ochi. Tumneata ai trăit cu soţia mea! E adevărat, nu? Frumos! Şi mai ai îndrezneala să mă ameninţi, să minţi, să încerci să-mi astupi gura. Las' că vetem noi! Ved eu ce-i de făcut. Aşteaptă până iau legătura cu un avocat. Pe urmă o să ved!

Cowperwood se uita la el cu un ochi critic şi aspru. Ce dobitoc!

— Ascultă… spuse, şi ca să scape de orice ureche indiscretă îi făcu semn să coboare în holul de jos, apoi să iasă în stradă; se opriră în faţa sanatoriului unde briza serii făcea să pâlpâie lumina celor două felinare de gaz. Văd că eşti pus pe rele. Nu-ţi ajunge cuvântul meu cănu-i nimic adevărat în toată povestea asta şi mai mult încă, nu vrei cu niciun chip să te potoleşti. Bine. Să presupunem, în mod cu totul gratuit, că doamna Cowperwood n-ar fi nebună şi că tot ce a spus ar fi adevărat; să presupunem deci că eu aş fi avut o legătură cu nevasta dumitale! Ei şi? Ce mare lucru? Şi ce poţi să faci?

Îl privea pe Sohiberg, cu calm şi ironic, în timp ce acesta din urmă, clocotea de furie.

— A, da? strigă Harold pe un ton melodramatic. Ei bine, am să te omoor, asta am s-o fac… şi o omoor şi pe ea. Am s-o fac un scântal până la cer. Încearcă numai să spui că-i adevărat, şi ai se vezi ce fac!

— Perfect, rosti Cowperwood, încruntat. Mi-am şi închipuit c-ai să reacţionezi aşa. De aceea am venit aici pregătit să-ţi înlesnesc realizarea dorinţei. Şi spunând aceasta scoase din buzunarul hainei două revolvere mici, pe care le luase de acasă, în acest scop. Luceau în întuneric. Le vezi, domnule Sohiberg? Am să te scutesc de osteneala unor cercetări suplimentare. Tot ce-a spus doamna Cowperwood aseară este adevărat şi ştiu foarte bine ce poate însemna, atât pentru mine cât şi pentru

dumneata. Nevasta mea este la fel de normală ca şi mine. Doamna Sohiberg se întâlneşte de luni de zile cu mine într-un apartament în North Side, deşi dumneata n-ai cum dovedi asta. Nu te iubeşte, ci mă iubeşte pe mine. Acum, dacă vrei să mă omori, poftim revolverul, şi i-l întinse. Alege. Dar dacă tot trebuie să mor, nu văd de ce n-am muri împreună.

Tonul lui Cowperwood era atât de rece şi de hotărât Inch Sohiberg, laş până în măduva oaselor, căruia îi era frică de moarte ca oricărui animal sănătos, făcu feţe-feţe. Un revolver, prea de tot. Mâna care i-l împinsese într-a lui era puternică şi fermă. Apucă una din arme, degetele îi tremurau. Vocea metalică, tăioasă a bancherului spulberă şi picătura de curaj care-i mai rămăsese. Cowperwood lua chipul unui om primejdios, diabolic. Se trase înapoi, îngrozit.

— Dumnezeule! exclamă, dârdâind ca varga. Ai de ghind se me omoori? Nu vreau se mai am de-a face cu tumneata! Nu vreau se mai schimb o voorbă cu tumneata. Vreau se ine consult c-un avocat... Se vorbesc cu nevasta mea.

— Nu, n-ai să vorbeşti! se împotrivi Cowperwood, oprindu-l când se pregăti să plece şi-l a pură zdravăn de braţ. Nu-ţi dau voie. Nu te omor dacă dumneata nu vrei să mă omori pe mine – în schimb te silesc să procedezi măcar odată cu cap. Şi acum vreau să-ţi mai spun ceva, după care am terminat. Nu sunt duşmanul dumitale. Vreau să-ţi fac un bine, deşi, personal, nu te apreciez. Mai întâi, învinuirile nevesti-mii sunt false de la un capăt la altul. Am spus aşa pur şi simplu ca să aflu ce crezi. N-o mai iubeşti pe nevasta dumitale şi nici ea nu te iubeşte, îi eşti cu totul indiferent, iar eu am să-ţi propun ceva foarte avantajos. Dacă pleci din Chicago şi nu te mai întorci trei ani sau chiar mai mult, voi avea grijă să ţi se plătească cinci mii de dolari anual la întâi ianuarie – negreşit – cinci mii de dolari! Ai auzit? Sau rămâi aici, cu condiţia să-ţi ţii gura şi în cazul ăsta capeţi numai trei mii de dolari – în rate lunare sau pe an, după cum vrei. Dar – şi te rog fii foarte atent –

dacă refuzi să pleci sau să taci, dacă încerci o singură dată să faci ceva împotriva mea, te omor şi asta imediat. Acum aş dori să pleci de aici şi să-ţi vezi de treabă. Las-o pe nevasta dumitale în pace. Vino după o zi-două, la mine, la birou – banii îţi stau oricând la dispoziţie.

Se opri; Sohiberg se uită la el cu ochii holbaţi, sticloşi. Trăia cea mai uluitoare experienţă din viaţa lui. Cowperwood era diavolul în persoană, sau un suveran, ori şi unul şi altul. „Doamne sfinte", îşi zicea Sohiberg. „E în stare s-o facă! Asta me omoară!" După care îşi aduse aminte de alternativa celor cinci mii de dolari pe an. Şi la urma urmei, de ce nu? Tăcu, şi prin tăcerea lui, încuviinţă.

— În locul dumitale nu m-aş mai duce sus, continuă Cowperwood, aspru. Las-o-n pace. Are nevoie de linişte. Du-te în oraş şi treci mâine pe la mine – iar dacă insişti s-o vezi, vin cu dumneata. Aş vrea să-i relatezi doamnei Sohiberg despre propunerile mele. Dar nu uita ce ţi-am spus.

— Nu, mulţumesc, rosti Harold, istovit. Me duc în oraş. Noapte bună. Şi dispăru.

„N-am avut încotro", îşi zise Cowperwood, puţin jenat. „A fost destul de penibil, dar nu se putea altfel".

CAPITOLUL XXI

Despre tunele

După ce rezolvă problema cu Sohiberg, ce e drept destul de simplu, dar brutal, Cowperwood îşi îndreptă atenţia spre doamna Solhberg. În privinţa ei nu mai avea mare lucru de făcut. Îi explică ce hotărâse să facă pentru ca atât Aileen cât şi Sohiberg să fie inofensivi; Sohiberg va primi lunar o sumă de bani şi se va linişti, iar de Aileen nu va avea de ce să se mai teamă. Apoi o asigură pe Rita de iubirea lui trainică. Numai că Rita se săturase de toate complicaţiile astea. Crezuse la un moment dat că-l iubeşte, dar acum, după povestea cu Aileen, îl vedea într-o altă lumină şi nu mai voia să aibă de-a face cu el. Banii lui, oricât de mulţi ar fi fost, pentru ea nu însemnau mare lucru, ca în cazul altor femei; i-ar fi permis să trăiască în lux, dar la nevoie se putea foarte bine lipsi. Ceea ce o

atrăsese la Cowperwood era poate atmosfera aceea de securitate absolută care-l înconjura parcă – şi ceva strălucitor şi romantic – care însă se spulberase odată cu atacul violent al lui Aileen. Acum îi apărea ca orice muritor de rând, expus aceloraşi furtuni şi aceloraşi naufragii. Atâta doar că era un cârmaci mai bun ca majoritatea celorlalţi. Încetul cu încetul Rita îşi reveni; părăsi sanatoriul, îşi părăsi casa şi plecă în Europa.

Vom trece peste numeroasele detalii. Sohiberg, după lungi meditaţii şi accese de mânie, acceptă în cele din urmă propunerea lui Cowperwood şi se întoarse în Danemarca. Iar Aileen, după zile în şir de certuri, veni înapoi acasă, dar asta numai după ce Cowperwood consimţi să termine cu Antoinette Nowak.

Lui Cowperwood nu-i plăcea însă de loc acest deznodământ brutal. Purtarea lui Aileen o cam scăzuse în ochii lui şi totuşi, oricât ar fi părut de curios, n-o privea cu antipatie. Deocamdată nu voia s-o lase, deşi în ultimul timp ajunsese să creadă că Rita ar fi fost o soţie mai potrivită pentru el. Dar dacă nu se putea, nu se putea. Îşi concentră atenţia asupra afacerilor, cu forţe noi; dar cu gândul la clipele minunate din trecut, când, alături de Rita, ori cu

Rita cuibărită în braţele lui, avusese asupra vieţii o perspectivă nouă, poetică. Tare era drăguţă şi naivă!… Dar ce mai putea face?

Câţiva ani după aceea, Cowperwood s-a ocupat serios de afacerea cu tramvaiele din Chicago. Îşi dădea foarte bine seama că era inutil să se mai gândească la Rita Sohiberg – n-avea să se mai întoarcă la el. Şi nu putea face nimic… în schimb, putea munci, slavă domnului. Îşi demonstrase competenţa şi pasiunea în problema tramvaielor cu mult timp în urmă; era nerăbdător să-şi reia lucrul întrerupt. Se putea spune pe drept cuvânt că avea parcă în sânge tropotul cailor şi clinchetul clopoţeilor de la tramvaie. Trecând prin oraş urmărea cu ochi avizi reţeaua din ce în ce mai întinsă de şine pe care uruiau toată ziua vagoanele. Oraşul Chicago se dezvolta cu iuţeala fulgerului; pe unele străzi aceste mici tramvaie cu cai se

umpleau cu pasageri şi dimineaţa şi seara, iar în orele de vârf erau de-a dreptul ticsite… Dacă ar fi putut pune mina pe una sau pe toate aceste linii”, se gândea el. „Dacă ar fi putut să le unifice şi să le conducă pe toate! O mină de aur!” în orice caz l-ar scăpa măcar de o parte din necazuri… Ce mai încoace şi-ncolo, o mină de aur! Şi… vrabia mălai visează! Trebuia să devină el stăpânul tramvaielor! Nu se gândea decât la acest lucru zi şi noapte.

La Chicago, tramvaiele aparţineau, ca şi gazul aerian, unor societăţi, trei la număr, care reprezentau şi corespundeau celor trei părţi sau sectoare ale oraşului. Societatea *Chicago City Railivay Company* din South Side, a cărei reţea se întindea în sud până la Strada Treizeci şi nouă fusese fondată în 1859 şi constituia o mare sursă de venituri. Deţinea controlul asupra unor linii care însumau şaptezeci de mile şi în decursul anilor s-au mai adăugat, rând pe rând, Indiana Avenue, Wabash Avenue, State Street, Archer Avenue. Dispunea de peste o sută cincizeci de vagoane de tip vechi, presărate pe jos cu paie, fără încălzire, şi de peste o mie de cai; avea o sută şaptezeci de taxatori, o sută şaizeci de conductori, o sută de grăjdari şi un număr foarte mare de fierari, curelari şi specialişti în tot soiul de reparaţii. Iarna mai aveau şi pluguri de curăţat zăpada şi vara vagoane pentru stropit străzile. Cowperwood făcu socoteala că acţiunile, obligaţiile, materialul rulant şi alte bunuri se ridicau la peste două milioane de dolari. Din păcate creanţele societăţii erau în primul rând controlate de Norman Schryhart, adversarul principal al lui Cowperwood şi al planurilor lui, şi de Anson Merrill, care nu-i arătase nici el cândva vreun semn de prietenie. Aşa că nu vedea cum ar fi putut pune mâna pe această societate. Acţiunile ei se vindeau cam la două sute cincizeci dolari bucata.

Societatea *North Chicago City Railway*, fusese înfiinţată în acelaşi timp cu cea din South Side, dar de către un alt grup. Direcţia era compusă din oameni bătrâni, nepăsători şi incompetenţi, iar inventarul era

aproape acelaşi. În ceea ce priveşte societatea *Chicago West Division Railway*, ea ţinuse cândva de *Chicago City* sau *South Side Railway*, acum însă se separase. Nu era chiar atât de rentabilă ca celelalte, dar toate sectoarele oraşelor se aflau într-o continuă dezvoltare. Peste tot, pe toate străzile se auzea clinchetul vesel al clopoţeilor de la grumazul cailor.

Privind acest aspect al oraşului din afară şi gândindu-se la tot ceea ce ar fi putut oferi în momentul acela, ca bogăţie, Cowperwood, mai informat ca oricare altul şi preocupat de viitorul acestor societăţi de tramvaie, era impresionat ce posibilităţi imense de câştig reprezentau şi ce viitor extraordinar aveau, bineînţeles, dacă oraşul Chicago urma să se dezvolte în acelaşi ritm. Cowperwood voia neapărat să cunoască factorii care puteau ajuta sau stăvili dezvoltarea acestor căi de comunicaţie.

Descoperise de curând că ceea ce împiedica de fapt buna funcţionare a reţelei de tramvaie din North şi West Side era intensitatea circulaţiei pe podurile de peste râul Chicago. Între străzile care aveau capătul în dreptul albiei lui şi care uneau cele două părţi ale oraşului curgea acest râu murdar, puturos, dar plin de pitoresc, veşnic aglomerat, cu un trafic intens de bărci, neîntrerupt, fascinant, care ţinea deseori podurile închise sau ridicate pentru mai multă vreme, oprind circulaţia pe cele două maluri ale apei; câteodată aveai impresia că şirul lung de vase nu se mai isprăveşte. Era o privelişte umană încântătoare, desprinsă parcă dintr-un roman de Dickens – un subiect potrivit pentru Daumier, Turner sau Whistler. Trebuia să fii la cheremul vreunui paznic de pod căruia-i mirosea carnea pe el de lene şi care hotăra, după bunul plac, când să lase lumea şi vasele să aştepte, şi cât timp, pentru că se mai întâmpla să nimereşti peste un grup de pierde vară stând şi zgâindu-se cu gura căscată la pădurea de catarge ori la remorcherele îngrămădite unul într-altul, jos, pe apă. Cowperwood, care în cabrioleta lui uşoară aştepta întotdeauna plictisit, grăbit să treacă înainte ca podul să i s-a îi închis, observase de mult că tramvaiele

circulau foarte anevoie între South Side şi West Side. În schimb, circulaţia pe South Side nu întâmpina nicio piedică, neavând de luptat cu râul – de aceea se dezvolta rapid.

Într-o zi, în cursul peregrinărilor lui prin oraş, Cowperwood văzu cu interes că în două locuri, sub râul Chicago – mai întâi în La Salle Street, care străbătea oraşul de la nord spre sud şi apoi pe Washington Street, de la est la vest existau două tunele, umede, înţesate de şobolani, şi care nu puteau fi întrebuinţate – nişte cotloane întunecoase, pline de igrasie, unde apa se infiltrase, luminate cu lămpi de gaz. După cercetări serioase descoperi că fuseseră construite cu mulţi ani în urmă ca să se înlesnească circulaţia vehiculelor, care în dreptul podurilor devenise aproape imposibilă, aşa cum s-ar fi putut bănui de la început.

Atât cei care investiseră banii necesari lucrărilor, cât şi publicul ar fi preferat să plătească o mică taxă şi să utilizeze tunelele, pentru a fi scutiţi de o pierdere de vreme inutilă. Şi totuşi, aşa cum se întâmplă de multe ori cu planurile comerciale frumoase, aşternute pe hârtie sau frământând mintea oamenilor, proiectul nu fusese niciodată realizat. Aceste tunele puteau fi foarte utile dacă ar fi fost bine construite, cu drumuri largi, cu pante lungi şi bine calculate şi cu destul aer şi lumină; din păcate, însă, nu fuseseră judicios adaptate nevoilor publicului. Tatăl lui Morman Schryhart, precum şi Anson Merrill investiseră bani buni în aceste tunele. Dar când, după o lungă perioadă de tergiversări, de altfel infructuoase, şi un deficit de un milion dolari, devenise limpede pentru toată lumea că nu erau rentabile, tunelele au fost vândute oraşului cu aceeaşi sumă, de data asta însă cu un milion de dolari fiecare, deoarece era de la sine înţeles – deşi concepţia este cam romantică – cum că un oraş în plin avânt îşi putea mai uşor permite să piardă o sumă atât de mare decât oricare cetăţean umil, ambiţios şi respectabil. Pentru membrii Consiliului municipal fusese o afacere destul de avantajoasă; dar asta e altă poveste.

După ce descoperi cele două tunele, Cowperwood le cercetă de mai multe ori în lung şi în lat – pentru că, deşi erau închise cu scânduri, mai exista încă un drumuleţ pentru pietoni – şi se întreba de ce oare să nu fie utilizate. Era convins că dacă circulaţia tramvaielor ar fi destul de mare şi deci rentabilă şi dacă panta s-ar fi atenuat, investinau-se o sumă nu prea importantă, atunci una din cauzele care împiedicau dezvoltarea cartierelor North Side şi West Side ar fi dispărut. Dar cum să procedeze? Tunetele nu-i aparţineau. Şi nici tramvaiele. Cheltuielile necesare pentru închirierea şi reconstruirea tunetelor ar fi fost imense. Avea nevoie, chiar şi la pantele cele mai puţin abrupte, de o grămadă de mecanici, de alţi cai, alţi conductori, asta însemna şi alţi bani în plus. Din pricina cailor – care deocamdată erau singurul mijloc de tracţiune – a pantelor lungi, pentru care va trebui să se cheltuiască mulţi bani, Frank nu mai era chiar atât de sigur că această aventură va constitui pentru el un succes.

Totuşi, în toamna anului 1880 sau poate chiar ceva mai devreme (când apucase să se lase prins în tot soiul de mici legături sentimentale, preludiul pasiunii pentru Rita Sohiberg) aflase despre un nou sistem de tracţiune aplicabil la tramvaie, care, împreună cu ivirea arcului voltaic, telefonului şi altor invenţii, avea să schimbe radical viaţa din Chicago. La San Francisco, unde dealurile constituiau un mare obstacol pentru circulaţia aglomerată a tramvaielor, se înfiinţase de curând un mijloc de transport – telefericul, care nu era altceva decât un cablu în mişcare, trecut prin jgheabul roţilor, într-o conductă, şi propulsat de nişte motoare puternice care se găseau în apropierea unor depouri sau în „centrale energetice”. Fiecare vagon avea un dispozitiv, uşor de manevrat, care, printr-un orificiu ajungea la o conductă şi prindea cablul în mişcare. Această invenţie rezolva problema urcării şi coborârii vagoanelor supraîncărcate atunci când era vorba de pante abrupte. Tot cam pe atunci află de la unul şi de altul că societatea de tramvaie din Chicago, condusă în primul rând de Merrill şi de Schryhart, urma să introducă

acest nou sistem de tracţiune – să instaleze cabluri pe State Street şi să utilizeze, ca remorci, vagoanele altor linii care circulau pe străzi periferice şi mai puţin rentabile. Şi brusc avu viziunea soluţiei definitive a problemei din North Side şi West Side – cablurile.

În afară de aglomeraţia din dreptul podurilor şi de problema tunelurilor, mai era şi altceva care îl frământa de oliva timp pe Cowperwood şi anume: lipsa din ce în ce mai mare de eficienţă a societăţii *North Chicago City Railway* precum şi lipsa simţului de prevedere al directorilor, care îi împiedica să găsească soluţia adecvată pentru înlăturarea dificultăţilor. Din punct de vedere financiar situaţia acestei reţele era departe de a fi satisfăcătoare şi oricând se putea ivi o catastrofă. La început reţeaua era considerată aproape cu totul nerentabilă, pentru că populaţia cartierului *North Side* era redusă şi distanţa până la centrul comercial prea mică. Dar populaţia creştea şi pe măsură ce creştea treburile păreau să meargă mai bine. Din nenorocire însă, odată cu îmbunătăţirea situaţiei începură şi staţionările lungi la poduri. Directorii, care consideraseră că lumea nu va folosi prea mult tramvaiele, instalaseră şine de calitate proastă, puţine şi uşoare, un tip de vagoane ieftine, în care iarna îngheţai de frig, iar vara mureai de căldură. În plus, nu se făcuse nimic ca să se prelungească liniile până la centrul comercial. Capul liniei era dincoace de râul care forma bariera nordică a cartierului. În *South Side*, domnul Schryhart se purtase mult mai bine cu pasagerii lui. Instalase o linie secundară care trecea prin faţa magazinului domnului Merrill. Dar ca şi în West Side, iarna vagoanele aveau presărate paie pe jos ca să ţină cald la picioare, iar vara erau aproape toate lipsite de aerisire. Înlăturarea acestor neajunsuri ar fi însemnat cheltuieli mari, pe care directorii nu erau dispuşi să le facă.

Lucrurile au mers mai departe aşa. E adevărat că s-au adăugat linii noi, dar asta numai acolo unde se prevedea un mare câştig de la început, întrebuinţând acelaşi tip de şine de proastă calitate, aceleaşi vagoane

vechi şi hodorogite care te zguduiau şi făceau un zgomot atât de îngrozitor încât de furie călătorii erau în stare să se încaiere. Societatea, asaltată mereu în ultimul timp de reclamaţii şi procese intentate de călători, nu ştia ce măsuri să ia, cum să iasă din impas. Deşi existau în direcţie şi oameni cu cap, ca de pildă inspectorul general Terrence Mulgannon, directorul Edwin Kaffrath sau William Johnson, inginerul constructor al societăţii, alţii însă, ca Onias C. Skinner, preşedinte, şi Walter Parker, vicepreşedinte, erau nişte reacţionari bătrâni, conservatori, apatici, zgârciţi şi, mai rău decât orice, erau fricoşi, n-aveau curajul să se avânte în afaceri pe picior mare. Trebuie să admitem, şi asta cu tristeţe, că de obicei bătrâneţea aduce cu sine neputinţa de a mai întreprinde noi acţiuni, având ca moto: „Ce-i în mână nu-i minciună”.

Cowperwood, la curent cu toate astea, avea un plan măreţ. Îl invită într-o seară pe John McKenty să ia masa la el acasă. Când noul lui prieten, însoţit de nevastă-sa, sosi, şi Aileen îi primi cu un zâmbet radios, hotărâtă să-şi dea toată osteneala să fie drăguţă cu doamna McKenty, Cowperwood îl întrebă:

— Spune-mi, McKenty, ştii ceva despre cele două tunele din străzile La Salle şi Washington?

— Da, ştiu că municipalitatea oraşului le-a preluat fără să aibă nevoie de ele şi că nu servesc la nimic. Dar asta demult, înainte ca eu să fi intrat în afaceri, căută să-i explice McKenty, prudent. Cred că municipalitatea le-a plătit un milion de dolari. Dar de ce?

— Aa, am întrebat doar aşa, rosti Cowperwood, ocolind, deocamdată, chestiunea. Mă întreb dacă sunt într-o stare chiar atât de proastă încât să nu mai poată sluji la nimic. Am citit în ziar că ar fi inutilizabile.

— Da, cred că sunt în stare foarte proastă, replică McKenty. N-am mai trecut pe acolo de ani de zile. La început, ideea fusese să se permită tramvaielor să treacă prin tuneluri şi astfel să se descongestioneze circulaţia din dreptul podurilor. Dar nu s-a făcut nimic, terenul era prea în pantă şi taxele prea mari, aşa că oamenii au continuat

să aştepte să se deschidă podurile. Tunelele astea omorau caii – ţi-o spun din proprie experienţă. Mi s-a întâmplat de multe ori să conduc câte un vehicul încărcat pe acolo. Cred că municipalitatea n-a făcut nicio afacere când le-a cumpărat. Toată povestea a fost o potlogărie. Nu ştiu cine-i amestecat. E de pe vremea când Carmody era primar şi Aldrich tăia şi spânzura în materie de lucrări edilitare.

Apoi tăcu, iar Cowperwood schimbă subiectul şi nu-l reluă decât după masă, când trecură în birou, unde puse prietenos mâna pe umărul lui McKenty, familiaritate care nu-l deranja de loc pe politician, dimpotrivă.

— Ţi-a plăcut afacerea de anul trecut, cu gazul aerian? îl întrebă Cowperwood.

— Cum să nu, răspunse McKenty, cu căldură. Mai mult ca oricare alta. Ţi-am spus şi-atunci. Irlandezului îi plăcea Cowperwood şi-i era recunoscător că-l făcuse să câştige într-un timp foarte scurt sute de mii de dolari.

— Dar ascultă, McKenty, continuă Cowperwood, aparent fără niciun gând ascuns, n-ai observat că reţeaua tramvaielor din oraşul nostru e pe punctul de a suferi o mare transformare? Se vede cât colo. Într-un an, doi o să se folosească în South Side o nouă forţă motrice. N-ai auzit nimic?

— Ba da, am citit ceva despre asta, preciză McKenty, mirat. Luă o ţigară de foi şi se pregăti să asculte. Cowperwood, care nu fuma niciodată, trase un scaun lângă el.

— Uite, am să-ţi explic despre ce e vorba. Toate şinele de tramvai din oraş – ca să nu mai vorbim de cele care vor fi instalate de acum încolo, până să aibă loc această schimbare – vor trebui să fie refăcute după principii cu totul noi. Mă gândesc tocmai la sistemul acela de cabluri. Vechile societăţi, care abia mai pot face faţă cu utilajul lor învechit, vor fi silite să schimbe tot şi să cheltuiască milioane de dolari ca să-l poată moderniza şi dacă problema te interesează, nu cred să nu fi văzut în ce stare se află liniile din North şi West Side.

— Ştiu că au ajuns într-un hal fără de hal, rosti

McKenty.

— Aşa e, întări Cowperwood. Şi după o lungă experienţă cu vechea direcţie a acestor societăţi am ajuns la concluzia c-o să le fie foarte greu să se hotărască. Două sau trei milioane sunt bani mulţi şi n-o să le fie lesne să-i găsească – sau în orice caz, mai greu decât ne-ar fi nouă, dacă bineînţeles am vrea să ne băgăm în afacerea tramvaielor.

— Da, dacă ne-ar interesa… zise McKenty, jovial. Dar cum ai putea să te bagi? După câte ştiu, nu există acţiuni pe piaţă.

— Totuşi, dacă am vrea, s-ar putea, şi am să-ţi spun cum. Deocamdată există un serviciu precis pe care aş dori să mi-l faci. Vreau să ştiu dacă s-ar putea găsi vreun mijloc de a pune mâna pe unul din cele două tunele, de care-ţi vorbeam înainte de masă, lăsate-n părăsire. De fapt, dacă ar fi după mine le-aş lua pe amândouă. Crezi că s-ar putea?

— Da, cred că da, spuse McKenty, surprins, dar nu văd legătura, şi de altfel cred că n-au nicio valoare, am auzit băieţii vorbind, nu demult, că au de gând să le astupe sau să le arunce în aer cu dinamită. Poliţia presupune că înăuntru s-ar ascunde răufăcători.

— În orice caz, de n-ar pune nimeni mâna pe ele, nu cumva să fie închiriate cuiva! Tonul lui Cowperwood era cât se poate de categoric. Şi acum, uite, am să-ţi spun deschis ce am de gând să fac. Doresc să deţin controlul tuturor reţelelor liniilor de tramvaie din North şi West Side – şi asta cât de curând posibil – asupra tuturor liniilor pe care voi putea să le cumpăr, indiferent dacă privilegiile lor sunt vechi sau noi. Şi atunci ai să vezi ce legătură au toate astea cu tunelele…

Se opri ca să vadă dacă McKenty înţelesese ideea lui; politicianul părea nedumerit.

— Nu ţi se pare că pretenţiile dumitale sunt cam mari? îl întrebă McKenty, vesel. Şi nu-nţeleg ce-ai putea face cu tunelurile astea. Dacă totuşi crezi că merită, voi avea grijă să ţi le păstrez.

— Uite, să-ţi explic cum stau lucrurile, răspunse

Cowperwood, dus pe gânduri. Dumneata, în toate afacerile mele, vei fi un asociat privilegiat, dacă bineînţeles vei proceda aşa cum îţi sugerez eu. Tramvaiele, după cum se prezintă azi, nu mai au viaţă lungă, în cel mult opt sau nouă ani ajung la fier vechi. Ai văzut că societatea *South Side* a şi început acţiunea. Celor din *West* şi *North Side* nu prea le vine la-ndemână. Aceasta din urmă nu câştigă deopotrivă cu cea din *South Side* şi unde mai pui că mai au şi podurile alea de străbătut – încă o piedică serioasă la instalarea cablurilor. În primul rând, podurile, ca să poată rezista la acest surplus de greutate şi de tensiune, vor trebui să fie reconstruite. Şi atunci se pune o întrebare. Cine va plăti? Oraşul?

— Asta depinde de cine o cere, răspunse McKenty, amabil.

— Exact, încuviinţă Cowperwood. Şi pe de altă parte, tramvaiele nu mai pot circula cum trebuie din cauza aglomeraţiei vapoarelor de pe râu. Trebuie să aştepte de fiecare dată câte zece – cincisprezece minute, până trec remorcherele şi vapoarele. Chicago a ajuns astăzi un oraş cu peste cinci sute de mii de locuitori. Mă întreb câţi au să fie în 1890. Sau în 1900? Ce o să se întâmple când Chicago va avea opt sute de mii sau chiar un milion de locuitori?

— Ai dreptate, recunoscu McKenty. O să fie greu.

— Da, şi mai rău e că noile linii, cu cabluri, vor trage şi vagoanele separate şi remorcile de pe liniile secundare. N-au să se oprească la capătul podurilor numai vagoane separateci adevărate trenuri – trenuri ticsite de lume. Şi ar fi absurd să se oprească o garnitură întreagă opt, nouă, chiar şi cincisprezece minute, numai ca să lase loc vapoarelor. Lumea n-o să mai înghită multă vreme treaba asta. Ce părere ai?

— Nu... în orice caz, va face scandal, răspuns McKenty.

— Şi atunci, ce crezi că o să se întâmple? Crezi că circulaţia o să devină mai uşoară sau că o să sece râul?

Domnul McKenty se uită la el nedumerit, apoi deodată se lumină la faţă – înţelesese.

— Aa, cum văd, te gândeşti la tunelurile alea. Crezi că mai pot sluji la ceva în halul în care sunt?

— Reamenajarea lor ar costa mai puţin decât construirea unor tuneluri noi.

— Asta-i adevărat, şi dacă mai pot fi folosite vor fi exact ce ai dumneata nevoie. Politicianul era sigur de el, aproape victorios. Sunt proprietatea oraşului şi au costat aproape un milion fiecare.

— Ştiu, zise Cowperwood. Ei, acum îţi dai seama ce planuri am?

— Sigur că-mi dau, zâmbi McKentv, şi să ştii cu ideea dumitale nu-i de loc de lepădat. Jos pălăria! Spune ce planuri ai.

— În primul rând să se ia hotărârea ca municipalitatea să nu cedeze nimănui cele două tuneluri, sub niciun motiv, până ce nu vom şti sigur ce se poate face.

— Poţi fi liniştit.

— În al doilea rând, suntem de acord, nu-i aşa, că de acum înainte n-ai să înlesneşti în mod inutil societăţilor din Nord şi Vest să capete autorizaţii pentru prelungirea liniilor sau vreun alt avantaj. O să am şi eu nevoie de privilegii suplimentare pentru liniile secundare şi periferice.

— Adu-mi cererile de autorizaţie şi voi face tot ce spui. Am mai lucrat cu dumneata şi ştiu că eşti om de cuvânt.

— Îţi mulţumesc, spuse Cowperwood cu căldură. Cunosc valoarea cuvântului dat. Între timp voi merge mai departe să văd cum s-ar putea soluţiona cealaltă problemă. Nu ştiu încă de câţi oameni am nevoie şi nici sub ce formă va apărea noua societate. Dar, oricum, poţi fi sigur că interesele dumitale vor fi bine servite şi că nu voi face nimic fără să te pun la curent şi să-ţi dai avizul.

— Bine, spuse McKenty, cu gândul la noul câmp de activitate care se deschidea în faţa lui. O afacere ca asta între el şi Cowperwood va fi sigur rentabilă pentru amândoi – şi era convins, dintr-o experienţă anterioară, că interesele lui personale nu vor avea de suferit.

— Nu crezi c-ar trebui să ne ducem să vedem ce fac doamnele? întrebă vesel Cowperwood, luându-l pe politician de braţ.

— Ba da, zise McKenty bucuros. Splendidă casă mai ai. Iar soţia dumitale este, dacă-mi permiţi să-ţi spun, cea mai frumoasă femeie pe care am văzut-o vreodată.

— Da, şi eu am considerat-o totdeauna destul de atrăgătoare, rosti Cowperwood, modest.

CAPITOLUL XXII

Şi acum tramvaiele

Printre directorii Societăţii *North Chicago City* se afla şi Edwin L. Kaffrath, un tânăr entuziast. Tatăl lui, mare acţionar al acestei societăţi, murise de curând, lăsând toate acţiunile şi postul de director singurului său fiu. Tânărul Kaffrath, deşi nu era un expert în problema tramvaielor, avea convingerea că se putea descurca perfect, la nevoie. Deţinea aproape opt sute din totalul de cinci mii de acţiuni ale societăţii; restul era împărţit la un număr foarte mare de oameni aşa că îi era greu să exercite un control precis şi eficace. Totuşi, din ziua în care începuse să facă parte din conducerea societăţii – lucru care se întâmplase cu mult înainte ca problema să-l fi interesat pe Cowperwood – fusese totdeauna pentru îmbunătăţiri noi, prelungiri de linii, privilegii suplimentare, vagoane noi, cai mai buni, încălzirea vagoanelor iarna şi aşa mai departe, propuneri care pentru colegii lui păreau o dovadă a unui spirit juvenil aventuros şi deci i se opuneau sistematic.

— Dar vagoanele astea ce mai au? întreba Albert Thorsen, unul din directorii mai vârstnici, în timpul unei şedinţe la care lua parte şi Kaffrath, care protesta ca de obicei. După părerea mea n-au niciun defect; şi eu merg zilnic cu ele.

Thorsen era un om greoi, neîngrijit, cu hainele pline de fire de tutun, avea şaizeci şi şase de ani, îngust la minte, dar jovial. Făcea comerţ cu vopsele, şi purta totdeauna un costum gri, foarte deschis, cu fundul pantalonilor şi mânecile mototolite.

— Poate că tocmai ăsta-i defectul lor, interveni glumeţ Solon Kaempfaert, un amic al lui din Consiliul de administraţie.

I Gluma stârnise râsete.

— Las’ că ştiu eu că vă întâlnesc pe toţi în tramvai.

Ei bine, am să vă spun eu ce defecte au tramvaiele ipka, spuse Kaffrath. Sunt murdare, făcute dintr-un mă-Pfoal prost, iar geamurile zornăie atât de îngrozitor încât nici nu poţi măcar să-ţi aduni gândurile. Şinele sunt proaste, iar paiele alea murdare, pe care le luăm în picioare iama, sunt de-a dreptul greţoase. Nu controlăm şi nici nu întreţinem şinele cum trebuie, de aceea nu mă mir că se plâng pasagerii... Şi eu aş face la fel.

— Nu cred că lucrurile stau chiar atât de rău, interveni preşedintele Onias C. Skinner, care avea nişte favoriţi scurţi şi o faţă blândă şi inexpresivă ca de divinitate chineză. Avea şaizeci şi opt de ani. N-or fi ele cele mai bune vagoane din lume, dar sunt bune. Unele trebuie revopsite şi lustruite, dar în orice caz mai pot încă s-o ducă aşa; Tare mi-ar plăcea să cumpărăm câteva vagoane noi, nu multe... dar asta ar însemna o cheltuială prea mare. Prelungirile liniilor şi distanţele lungi, care-l costă pe călător doar cinci cenţi, nouă ne mănâncă toţi banii.

Aşa-zisele „distanţe lungi”, se limitau de fapt doar la două-trei mile, cart? însă domnului Skinner i se păreau foarte lungi.

— Bine, bine, dar ia uitaţi-vă puţin la *South Side*, stărui Kaffrath. Nu înţeleg cum puteţi vorbi aşa. La Philadelphia s-a introdus sistemul cablurilor, la San Francisco de asemenea. Din câte am auzit, cineva a inventat un vagon care merge cu curent electric, iar noi ne mulţumim cu nişte vagoane eu paie pe jos, care seamănă mai mult a hambare. Groaznic! Găsesc că a venit momentul să privim lucrurile mai serios!

— De ce? întrebă domnul Skinner, am impresia că ne-am descurcat destul de bine cu societatea *North Side*... chiar foarte bine.

Solon Kaempfaert, Albert Thorsen, Isaac White, Anthony Ewer, Arnold C. Benjamin şi Otto Matjes, directorii sooietăţii, persoane solemne, tăceau şi priveau.

Totuşi nu era uşor să-i închizi gura energicului domn Kaffrath. Repeta aceleaşi observaţii de câte ori avea ocazia. Iar faptul că presa comenta din când în când defavorabil activitatea societăţii de tramvaie din North Side nu-i displăcea câtuşi de puţin. Poate că tocmai asta ar fi făcut să urnească din loc proverbiala broască ţestoasă, care se mişcă încet dar sigur.

Deocamdată însă, din cauza înţelegerii dintre Cowperwood şi McKenty, orice încercare a societăţii *North Side de* a obţine privilegii noi pentru străzile pe care nu treceau deocamdată tramvaie sau chiar de a pune mina pe tunelul din La Salle Street, era zădărnicită. Kaffrath însă nu cunoştea aceste dedesubturi şi nici ceilalţi directori ai societăţii. Trist, dar adevărat! Pe de altă parte, McKenty, prin consilierii municipali din *North Side*, totdeauna la ordinele lui, începuse să stârnească un nou val de comentarii şi plângeri. În scopul de a compromite actuala conducere a societăţii. La consiliul municipal se iscase un mare scandal stârnit de o moţiune depusă de cineva pentru a sili societatea *North Side* să renunţe la vechile vagoane şi să pună şine noi şi mai solide. Aceste atacuri, curios, nu se îndreptau decât împotriva societăţii *North Side* şi nu şi împotriva societăţilor din *West* şi *South Side* şi aflate în aceeaşi situaţie. „Omul de pe stradă”, care nu era la curent cu manevrele repetate ale politicienilor de a trage spuza pe turta lor, era mulţumit de această „revoltă generală”. El nu ştia nimic de forţele puse în mişcare şi nici de calculele care declanşaseră această afacere.

Într-o zi, Addison, pare-se cu totul întâmplător. frământându-se în legătură cu cine din societatea *North Side* i-ar fi putut fi de folos lui Cowperwood, ajunse în cele din urmă la tânărul Kaffrath, pe care-l socoti omul cel mai nimerit şi căruia-i fusese cândva prezentat la clubul *Union*.

— Am impresia că pe dumneavoastră, directorii societăţilor *North* şi *West Side* vă aşteaptă cheltuieli

serioase, spuse Addison, care găsise prilejul să-i atragă atenţia.

— Cum adică? întrebă tânărul Kaffrath, curios şi dornic să afle orice ar fi putut avea vreo legătură cu bunul mers al acestei societăţi.

— Păi, dacă nu mă înşel, foarte curând va trebui cu toţii să faceţi mari cheltuieli pentru o totală renovare a liniilor… mă rog, cel puţin aşa vorbeşte lumea… să introduceţi un nou sistem de cabluri, mecanisme noi ca în South Side. *Addison* voia să dea impresia că Consiliul municipal, sau opinia publică sau altcineva avea să silească societatea North Chicago *să-şi* permită luxul unor perfecţionări masive şi costisitoare.

Kaffrath ciuli urechile. Ce anume dorea să întreprindă Consiliul municipal? Asta ar fi vrut să ştie şi discută cu Addison totul până în cele mai mici amănunte – ce material trebuia pentru cabluri, cât va costa construirea centralelor energetice şi faptul că era nevoie de şine noi, de poduri mai solide sau de un alt mijloc de trecere peste sau pe sub râu. Addison ţinea cu tot dinadinsul să sublinieze faptul că *Chicago City* sau *South Side Railway* se bucurau de o situaţie mult mai bună faţă de celelalte două societăţi, pentru că, în cazul lor nu se punea problema trecerii peste apă. Apoi deplânse din nou situaţia dificilă în care se afla societatea *North Side*.

— Am impresia că societatea dumitale va avea multă bătaie de cap, spuse el încă o dată.

Kaffrath era profund impresionat şi chiar deprimat; se gândea că din pricina cheltuielilor masive pentru construirea unor tunele şi pentru alte îmbunătăţiri, valoarea celor opt sute de acţiuni pe care le avea va scade considerabil. Totuşi, se mângâia cu gândul că reamenajările de care pomenise Addison vor face ca, în mare, liniile să devină mai rentabile. Dar până atunci câte piedici mai are de trecut! Vechii directori, îşi spuse, vor trebui să ia neîntârziat măsuri. Odată cu perfecţionarea reţelelor din *South Side* vor trebui şi ei să pornească la acţiune. Dar va izbuti el, Kaffrath, să-i convingă că

afacerea era rentabilă în timp, chiar dacă va fi nevoie să ipotecheze reţelele ani de-a rândul? Se săturase de metodele astea învechite, conservatoare, prudente.

Câteva săptămâni mai târziu, Addison, care continua să lucreze pentru Cowperwood, avu o nouă întrevedere între patru ochi cu Kaffrath, căruia îi spuse, după ce îl rugă să nu dezvăluie deocamdată nimic din ceea ce avea să audă, că de când nu-l mai văzuse aflase lucruri noi. Fusese vizitat, între timp, de o sumedenie de oameni care aveau o vastă experienţă în problema tramvaielor din alte oraşe. Aceştia umblaseră din oraş în oraş, căutând un plasament bun pentru capitalurile lor şi, în cele din urmă, s-au oprit la Chicago. Studiaseră diferite reţele de aici şi ajunseseră la concluzia că *North Chicago City Railway* prezenta posibilităţi care meritau să fie luate în consideraţie. Apoi Addison începu să reproducă, dar cu mare prudenţă, planul elaborat de Cowperwood. Kaffrath, la început sceptic, fu în cele din urmă câştigat. Prea de mult lupta el împotriva metodelor ruginite şi meschine ale vechii direcţii. Nu ştia cine sunt oamenii noi de care-i vorbea Addison, dar în tot cazul planul pe care i-l prezentase se potrivea perfect cu ideile sale. Lucrările, după cum sublinie Addison, ar fi necesitat un capital de mai multe milioane de dolari şi nu vedea cum s-ar fi putut face rost de o sumă atât de mare fără a cere ajutor din afară sau fără ipoteci serioase asupra reţelelor societăţii. Dacă aceşti necunoscuţi vor consimţi să plătească o dobândă serioasă pentru cincizeci şi unu la sută din acţiuni pe o perioadă de nouăzeci şi nouă de ani şi-i vor garanta că poate realiza profituri avantajoase cu toate acţiunile existente, şi dacă la toate astea se mai adăugau şi noile metode de lucru, de ce să nu accepte oferta lor? Oricum, n-ar fi mai rău decât ipotecile care ar distruge vechea societate cu tot inventarul, fără să mai vorbim de direcţie care oricum era incompetentă. Kaffrath nu-şi dădea seama că aceşti noi acţionari aveau să câştige averi imense datorită unor construcţii suplimentare şi a unor fabrici de utilaj, finanţate de Cowperwood şi că, după emiterea unui

mare număr de acţiuni ale liniilor vechi şi noi şi după ce capitalul iniţial va fi garantat („bani grei" cum îi plăcea lui Cowperwood să spună), acesta nu va mai trebui să scoată nici măcar un dolar din buzunar. Cowperwood şi Addison se puseseră de acord, între timp: dacă afacerea reuşeşte vor înfiinţa compania *Chicago Trust*, bazată pe un capital de milioane, cu ajutorul căruia să poată manevra toate afacerile. Kaffrath nu vedea decât prilejul de a obţine, personal, profituri mai mari, pe baza acţiunilor sale, şi şansa de a face parte dintre membrii fondatori ai noii societăţi.

— Asta le tot spun eu oamenilor ăstora de trei ani, îi declară în cele din urmă lui Addison, măgulit de atenţia pe care acesta i-o acordase şi impresionat de marea lui influenţă – dar niciodată n-au vrut să mă asculte. Felul în care au condus societatea *North Side* e pur şi simplu o crimă. Până şi un copil ar fi reuşit mai bine ca noi. Au făcut economii la şine şi la vagoane şi în schimb au pierdut pasageri. Noi avem nevoie de pasageri şi cum îi putem câştiga? Numai oferindu-le tramvaie ca lumea. Şi tocmai asta n-am făcut.

Puţin timp mai târziu, Cowperwood avu o scurtă convorbire cu Kaffrath, cu care prilej îi făgădui nu numai şase sute de dolari pentru fiecare din acţiunile în posesia lui, sau pentru cele pe care va consimţi să le cedeze, ci şi o primă în acţiuni noi, ca răsplată pentru sprijinul acordat. Kaffrath se întoarse la *North Side* jubilând de cotitura pe care o luaseră lucrurile, atât pentru el – rit şi pentru societate. Şi după oarecare chibzuinţă ajunsă la concluzia că cel mai bun mod de a sluji scopurilor lui Cowperwood era să găsească o persoană aparent dezinteresată, care să intervină în mod subtil şi indirect. Drept care îl trimise pe William Johnson, inginerul şef, să discute cu Albert Thorsen, unul dintre directorii mai vulnerabili şi să-i spună că auzise în mare secret cum că Isaac White, Arnold C. Benjamin şi Otto Matjes – alţi trei directori care deţineau cele mai multe dintre acţiuni – primiseră o ofertă foarte serioasă pentru acţiunile lor şi că aveau de gând să

accepte propunerea, lăsându-i pe ceilalţi cu buzele umflate.

Thorsen era în culmea disperării.

— Când ai aflat toate astea? îl întrebă el pe Johnson.

Johnson îi spuse când, dar deocamdată refuza să dezvăluie sursa informaţiilor. Thorsen alergă repede la prietenul său, Solon Kaempfaert, care la rândul lui se duse să-l consulte pe Kaffrath.

— Parcă am auzit şi eu ceva, îi spuse acesta, dar precis nu ştiu nimic.

Rezultatul fu că atât Thorsen cât şi Kaempfaert îşi închipuiră că şi Kaffrath făcea parte din conspiraţia menită să lichideze acţiunile şi să-i lase pe ei în aer. Tragică situaţie!

Între timp, Cowperwood, sfătuit de Kaffrath, intră în legătură directă cu Isaac White, Arnold C. Benjamin şi Otto Matjes – discutând cu ei ca şi cum ar fi fost singurii cu care voia să aibă de-a face. Apoi, puţin mai târziu, se duse în acelaşi scop la Thorsen şi la Kaempfaert, cei doi consimţind, terorizaţi, să lichideze sau mai degrabă să cedeze toate acţiunile la preţul avantajos oferit de Cowperwood, cu condiţia să-i convingă şi pe ceilalţi directori să procedeze la fel. Toate aceste discuţii îi aduseră simpatia unanimă a Consiliului de administraţie. În cele din urmă, la una din şedinţele Consiliului, Isaac White declară că i se făcuse o propunere foarte interesantă şi o comunică celor de faţă.

— Drept să vă spun, eu nu prea ştiu ce să cred, spuse, dar Consiliul, dacă doreşte poate s-o examineze cu atenţie.

Declaraţia lui White îi convinse atât pe Thorsen cât şi pe Kaempfaert că tot ce spusese inginerul Johnson fusese adevărat. Până la urmă, hotărâră cu toţii să-l invite pe Cowperwood să expună Consiliului proiectele sale. Cowperwood veni şi le aduse la cunoştinţă totul, amabil şi zâmbitor, într-o lungă conferinţă. Le arătă clar că reţelele lor trebuiau refăcute în cel mai scurt timp şi că planul propus îi va scuti de muncă şi bătaie de cap. Mai mult

chiar, îi asigura că vor realiza dintr-odată profituri mai mari decât putea să le ofere vechea societate în următorii douăzeci-treizeci de ani. În concluzie, hotărâră că ar fi bine să încerce planul propus de Cowperwood, cu o condiţie: dacă nu reuşea să plătească la timp dobânda făgăduită, reţeaua din North Side devenea iarăşi proprietatea lor. aşa cel puţin credeau ei, şi că el îşi asuma toate angaralele – impozite, taxe în legătură cu râul Chicago, datorii vechi, câteva pensii. Toată povestea avea mai degrabă un aspect idilic.

— Ei bine, băieţi, cred c-am făcut o treabă bună, spuse Anthony Ewer, bătându-l pe Albert Thorsen prieteneşte pe umăr. Am convingerea că sunt în asentimentul tuturor, urând domnului Cowperwood succes. Domnul Ewer era evident în culmea fericirii. Acţiunile lui, şapte sute cincisprezece la număr, în valoare de şaptezeci şi unu de mii cinci sute de dolari, se ridicaseră la valoarea de patru sute douăzeci şi nouă de mii de dolari.

— Ai dreptate! exclamă Thorsen, care se despărţea de patru sute optzeci de acţiuni dintr-un total de şapte sute nouăzeci şi care vedea cum se urcau de la două sute la şase sute de dolari fiecare. E un om interesant. Sper să reuşească.

Când, a doua zi dimineaţă, Cowperwood se trezi în camera lui Aileem – venise târziu acasă căci fusese în oraş cu McKenty, Addison. Videra şi alţii – se întoarse către nevasta lui care mai dormea şi o mângâie, spunându-i:

— Ei bine, fetiţa mea, ieri după masă am încheiat afacerea cu *North Chicago Street Railtvay*. Sunt preşedintele societăţii *North Side* de îndată ce voi organiza noul Consiliu de administraţie. Într-un an sau doi o să fim în sfârşit cineva în târgul ăsta.

Spera că acest fapt, împreună cu altele, va reuşi s-o îmbuneze pe Aileen faţă de el. În ultima vreme, după încăierarea îngrozitoare cu Rita, fusese îngrozitor de posomorâtă, rece, plictisită.

— Da, spuse, cu un zâmbet indiferent, frecându-şi ochii pe jumătate închişi. Purta o cămaşă de noapte

vaporoasă, roz cu alb. Asta-i bine. Nu-i aşa?

Cowperwood se propti într-un cot, se uită la ea şi începu să-i mângâie braţele goale şi rotunde, pe care totdeauna i le admira. Bogăţia părului ei splendid continua să-l farmece.

— Asta înseamnă că într-un an-doi voi putea face la fel şi cu *Chicago West Division Company*, reluă Frank. Numai că povestea va stârni probabil multe comentarii şi asta nu prea-mi convine, deocamdată. Piuă la urmă însă o să iasă bine. Parcă-i văd pe Schryhart, pe Merrill şi pe alţi prieteni de-ai lor, trecând repede la represalii. Au pierdut partida în două dintre cele mai mari afaceri pe care le-a cunoscut vreodată oraşul Chicago – gazul şi tramvaiele.

— Bravo, Frank! Mă bucur pentru tine, zise Aileen, cam tristă. Deşi amărâtă de purtarea lui, nu se putea împiedica să nu-i pară bine de prosperitatea şi succesele lui. Ai să reuşeşti totdeauna.

— Aş vrea să nu mai fi necăjită, Aileen, spuse el, pe un ton afectuos. N-ai vrea să-ncerci să fii fericită alături de mine? Tot ce fac, fac în egală măsură şi pentru tine. Îţi vei putea plăti toate poliţele, chiar mai bine ca mine. Frank zâmbi cât se poate de cuceritor.

— Da… Aileen avea ceva dojenitor în glas, dar şi afecţiune, chiar dacă tonul ei era puţin cam trist… mult bine îmi mai fac mie banii! De dragostea ta am avut nevoie…

— Dar asta o ai, stărui Frank. Ţi-am repetat de-o mie de ori şi-ţi repet: n-am încetat niciodată să te iubesc. Şi ştii bine că aşa e!

— Da… ştiu, spuse, în timp ce Frank o strângea în braţe. Ştiu eu cum iubeşti tu. Dar asta n-o împiedica să răspundă cu căldură la sărutările lui, căci dincolo de toate protestele ei întărâtate se zbătea dorinţa de a-i păstra iubirea intactă sau cel puţin de a redobândi vechea afecţiune, care cândva crezuse că va fi eternă.

CAPITOLUL XXIII

Puterea presei

În ciuda eforturilor lui Cowperwood şi ale prietenilor

săi de a păstra transferul secret, după foarte puţin timp ziarele de dimineaţă fură pline de aluzii la o schimbare importantă în societatea *North Chicago*. Frank Algernon Cowperwood, al cărui nume până atunci nu fusese pomenit niciodată în legătură cu tramvaiele din Chicago, era acum luat drept succesorul probabil al preşedintelui Onias C. Skinner, iar Edwin L. Kaffrath, unul din vechii directori, ca viitorul vicepreşedinte. Oamenii aflaţi în spatele acestei afaceri erau menţionaţi de ziare ca fiind „nişte capitalişti din Est”.

Stând în camera lui Aileen şi răsfoind ziarele de dimineaţă, Cowperwood ajunse la concluzia că încă în ziua aceea va fi vizitat de gazetari care-i vor cere părerea şi noi amănunte în legătură cu această problemă. Se gândea să le ceară un răgaz de câteva zile, în care timp să poată vorbi cu redactorii ziarelor respective – să le câştige încrederea – şi abia atunci să-şi expună politica generală. Asta sigur, va fi pe placul oraşului – şi mai ales pe placul locuitorilor din *North Side*. Pe de altă parte, n-ar fi vrut să făgăduiască lucruri care să-i fie greu să le îndeplinească şi care nu i-ar fi adus niciun profit. Dorea să aibă reputaţie bună şi să fie celebru şi, mai presus de toate, dorea să facă avere; era hotărât să nu renunţe nici la una, nici la alta.

Pentru un om care lucrase în lumea finanţelor atâta vreme pe un tărâm minor – căci aşa considera Cowperwood ceea ce făcuse înainte – acest pas neaşteptat într-un domeniu remarcabil al marii finanţe era un stimulent. Se zbătuse atâta timp la periferia marii finanţe, pregătindu-şi drumul prin ore nesfârşite de meditaţie, proiecte, discuţii, încât acum, când îşi atinsese, în sfârşit, scopul, abia-i venea să creadă că-i adevărat. Chicago era un oraş minunat! Se dezvolta atât de repede, oferea atâtea posibilităţi de succes! Toţi oamenii aceia, care renunţaseră prosteşte la nişte acţiuni pe care le puteau deţine pe timp nelimitat, habar n-aveau ce făcuseră.

Afacerea asta a tramvaielor din Chicago, o dată ce o va avea bine în mină, va deveni o sursă de uriaşe profituri. Va putea să mai atragă alte societăţi, alte capitaluri.

Existau multe linii secundare valorând milioane, pe care va putea pune mina, pe nimica toată, cu ajutorul lui McKenty, şi îi vor aparţine în întregime, fără să mai rămână obligat directorilor vechii societăţi de la *North Chicago* pentru ajutorul dat indirect. Încetul cu încetul, an de an. şi pe măsură ce se va dezvolta oraşul, liniile care se mai aflau sub controlul vechii societăţi, proprietatea lui de fapt, aveau să fie doar un grăunte de nisip, nucleul în jurul căruia va construi o reţea de linii noi, cu mult mai întinsă. Pe urmă liniile din West Side sau chiar cele din South Side… dar de ce toate visurile astea? De ce n-ar ajunge şi el într-o bună zi, stăpânul suprem al tramvaielor din Chicago? Cea mai proeminentă figură a lumii finanţelor din oraş, unul din cei mai puternici magnaţi financiari din Statele Unite!

Cowperwood ştia că în orice iniţiativă publică unde era nevoie de încuviinţarea oamenilor şi unde trebuia să se ţină seama de drepturile lor, ziarele jucau un rol important. Acum, când privirile lacome ale lui Cowperwood se îndreptau către cele două tunele – unul pus de o parte pentru o eventuală anexare a companiei *Chicago West Division*, celălalt destinat tramvaielor din *North Chicago Street Railway* – reorganizate acum de el – nu se putea să nu se împrietenească cu directorii ziarelor importante din localitate. Dar cum să facă?

În ultima vreme, datorită unei afluenţe masive de populaţie venită din provincie sau din alte ţări (mii şi mii de oameni de toate felurile şi categoriile sociale, în căutare de lucru în acest oraş, care, dezvoltându-se, promitea mult) şi din cauza unor idei revoluţionare răspândite de oameni cu principii avansate, aparţinând unor grupări străine, şi anume anarhişti, socialişti, comunişti, locuitorii din Chicago începuseră să capete conştiinţă cetăţenească. În luna mai a anului în care Cowperwood se străduia să aranjeze lucrurile aşa cum îi convenea lui, la Haymarket, o mare piaţă publică din West Side, la unul dintr-un şir întreg de mitinguri muncitoreşti, considerate anarhiste din cauza principiilor anumitor vorbitori, avusese loc o

demonstraţie naţională furtunoasă, unde un fanatic aruncase o bombă care, explodând, mutilase şi omorâse câţiva sergenţi de poliţie, iar pe alţii îi rănise uşor. Această întâmplare adusese pe tapet o dată pentru totdeauna, cu strălucirea unui fulger, întreaga problemă a maselor în lupta împotriva claselor privilegiate, şi îi dăduse o amploare şi o forţă care până atunci n-ar fi fost posibilă, ţinând seama de starea de spirit optimistă, nepăsătoare, chiar inconsecventă a americanului de rând. Acest atentat, cu toate consecinţele lui, fusese ca erupţia unui vulcan: schimb a se radical aspectul vieţii comerciale, iar oamenii începură să se gândească mai cu luare aminte la problemele naţionale şi cetăţeneşti. Ce era oare anarhismul? Dar socialismul? Ce drepturi avea omul de pe stradă la conducerea politică şi economică a ţării? întrebări interesante şi, după explozia bombei – care avu efectul unui pietroi aruncat în apă – stârniseră unde de gândire în cercuri din ce în ce mai largi, până când cuprinseră domenii socotite foarte îndepărtate şi greu de cucerit, ca de pildă redacţiile, băncile şi instituţiile financiare în general şi locurile frecventate de demnitari.

Dar toate astea nu-l tulburau câtuşi de puţin pe Cowperwood. El nu credea nici în puterea maselor, nici în drepturile absolute, cu toate că avea simpatie faţă de indivizi şi era convins că oamenii ca el fuseseră trimişi pe pământ ca să perfecţioneze mecanismul societăţii şi eon1SS

diţiile de viaţă ale omului. Deseori, în aceste zile dinaintea schimbărilor ce se prevedeau, se uita la mulţimea de muncitori adunaţi cu caii lor lângă depozitele companiei, întrebându-se ce-or fi vrând. Erau atâţia proşti printre ei! Semănau a animale, pasivi, sluţi, deznădăjduiţi. Se gândea la locuinţele lor sărăcăcioase, la orele nesfârşite de munca, la leafa lor mizerabilă şi ajunse la concluzia că dacă ceva s-ar putea face pentru ei ar fi să li se plătească salarii omeneşti, şi asta avea de gând să şi facă – asta şi nimic mai mult. Ar fi fost absurd să le ceară să-i înţeleagă visurile şi aspiraţiile – sau să-i împărtăşească dorinţa

mistuitoare de măreţie şi dominaţie socială.

În cele din urmă hotărî c-ar fi mai bine să ia personal legătură cu directorii ziarelor şi să discute cu ei situaţia. Dar când ceru părerea lui Addison, acesta se arătă destul de sceptic. Nu prea avea încredere în gazetari. Îi prinsese cu atâtea matrapazlâcuri politice, îi văzuse lăsându-se duşi de duşmănii şi răzbunări personale, uneori vânzându-şi conştiinţa pentru un blid de linte.

— Uite cum stau lucrurile, Frank, îi spuse o dată Addison. Va trebui să procedezi cu multă prudenţă. Ştii că vechile societăţi de gaz aerian tot nu te-au iertat, cu toate că acum eşti unul din acţionarii lor cei mai importanţi. Schryhart nu te-nghite de loc şi ziarul *Chronicle* este ca şi proprietatea lui. Ricketts va scrie exact ceea ce-i va dicta el. Hyssop de la *Mail* şi de la *Transcript* este un om independent, dar e prezbiterian, deci un moralist rece şi îngâmfat. Ziarul lui Braxton, *The Globe* îi aparţine de fapt lui Merrill, deşi Braxton, personal, e băiat de treabă. Bătrânul general MacDonald, de la *Inquirer*, rămâne bătrânul general MacDonald. Totul depinde de cum se scoală dimineaţa. Dacă ai norocul să-i fii simpatic, te susţine până-n pânzele albe, într-un fel sau altul, numai să nu-l calci pe coadă. E un pezevenchi bătrân. Mie-mi place. Nimeni – nici Schryhart, nici Merrill nu pot scoate o iotă de la el dacă nu vrea să vorbească. Din păcate s-ar putea să nu mai aibă mulţi ani de trăit şi n-am nicio încredere în fiu-său. Haguenin, de la *Press*, e un om la locul lui şi după câte ştiu te simpatizează şi cred că te susţine când e vorba de ceva care consideră el că-i drept şi rezonabil. Ei, ăştia-s oamenii! Dacă poţi, caută să-i câştigi de partea dumitale. Nu cere tunelul din La Salle Street imediat. Lasă să pară că-i ceva la care te-ai gândit mai târziu – numai ca să vii în ajutorul obştii. Important e să faci în aşa fel încât să eviţi ca celelalte societăţi să-ţi declare război. Poţi fi sigur că Schryhart n-o să aibă alt gând de acum înainte decât cum să ţi-o coacă. Cât despre Merrill, eh, ăstuia de-ai putea să-i arăţi calea de-a stoarce şi el ceva pentru magazinul lui, cred că va fi omul dumitale…

În viaţă, un lucru cât se poate de fascinant, dar în acelaşi timp sinistru, este că niciodată nu ştii de unde bate vântul, ce face să înainteze corabia pe apă – boarea aceea binecuvântată care umflă sau pleoşteşte pânzele vasului nostru. Mereu punem câte ceva la cale, dar poate oare cineva doar cu forţa gândului să adauge o părticică cât de mică la propria lui statură? Cine-ar putea să înfrângă Providenţa atunci când îi bate ceasul?

Cowperwood făcea acum primii paşi pe drumul unei mari cariere publice şi diferiţi redactori şi personalităţi din oraş începuseră să-l urmărească cu interes. Augustus M. Haguenin, proprietarul independent, şi totuşi neindependent, al ziarului *Press*, chinuit cum era de necesitatea de a avea un ziar rentabil, îl privea pe Cowperwood cu mare interes. Lipsindu-i spiritul omului autoritar gen MacDonald era însă cinstit, de bună credinţă, prudent şi rezonabil. Cariera lui Cowperwood începuse să-l intereseze încă de la încheierea acordului privitor la problema gazului aerian. După părerea sa, Cowperwood avea să ajungă om mare.

Forţa primitivă, strălucitoare, izvorâtă din machiavelismul necruţător al naturii (dacă se poate numi machiavelism) pare să exercite o atracţie irezistibilă asupra oamenilor adânc ancoraţi în prejudecăţile sociale. Cetăţeanul prudent, cu mijloace materiale modeste, contemplă fără a înţelege o lume iluzorie şi este adesea primul dispus să ierte sau să justifice consecinţele sinistre şi criminale ale teoriilor prin care se ridică cei puternici. Haguenin, urmărindu-l pe Cowperwood, ajunsese la concluzia că are de-a face cu un om care pe plan moral nu rămăsese nimănui dator, un om totdeauna corect cu prietenii, un om pe care te puteai bizui la ananghie. Întâmplarea făcea ca soţii Haguenin să fie vecini cu Cowperwood şi încă din zilele în care soţii Cowperwood zadarnic încercaseră să pătrundă în lumea bună a oraşului, aceştia îi primiseră de la început, iar Cowperwood şi Aileen continuau să-i vadă ca pe toţi cei care le arătaseră oarecare prietenie.

Şi astfel, când într-o zi Cowperwood apăru, pe un viscol năprasnic, la redacţia ziarului *Press* – era chiar în preajma Crăciunului – Haguenin, dând cu ochii de el, se bucură.

— Asta-i iarnă, nu glumă, ce zici? spuse el voios. Cum mai merg afacerile cu *North Chicago Street Railway*? De luni de zile, atât el cât şi ceilalţi directori de ziare îşi dăduseră seama că reţeaua tramvaielor din North Side se va transforma, că se vor introduce linii frumoase cu cabluri, se vor construi centrale energetice şi vagoane elegante; începuse chiar să se vorbească despre nişte amenajări perfecţionate, care să permită pasagerilor să ajungă mai uşor în centru.

— Domnule Haguenin, rosti Cowperwood, zâmbind – purta o haină îmblănită, cu guler de biber, şi avea nişte mănuşi din piele groasă. În chestiunea tramvaielor din North Side am ajuns la un punct în care avem nevoie de ajutorul presei, sau cel puţin de sprijinul ei amical. Greutatea principală la ora actuală e că toate liniile noastre când ajung în oraş se opresc în Lake Street – exact de partea asta a podurilor. Asta înseamnă că pasagerii trebuie să meargă foarte mult pe jos ca să ajungă la străzile situate la sud, şi, după cum cred că ştii, s-au făcut enorm de multe reclamaţii în acest sens. În plus, traficul pe râu a ajuns o adevărată calamitate. Niciodată nu s-au luat măsuri de reglementare şi oricum, fiind atât de intens, mă întreb dacă va putea vreodată fi sistematizat. De fapt, cel mai bun lucru ar fi să se construiască un tunel pe sub apă; numai că ar costa atât de mult încât în situaţia în care ne aflăm, nu ne putem deocamdată permite aşa ceva. Circulaţia din North Side nu poate justifica o cheltuială ca asta şi nici refacerea celor trei poduri din State Street, Dearborn Street şi Clark Street; dacă am introduce sistemul cablurilor, aşa cum intenţionăm, aceste poduri vor trebui refăcute. După părerea mea, această lucrare are aproape tot atâta importanţă pentru public cât are şi pentru noi; de aceea ar fi drept ca şi oraşul să contribuie la această operă de reconstrucţie. Toate terenurile din jurul

acestor linii şi proprietăţile deservite de ele vor spori ca valoare, iar veniturile de pe urma impozitelor comunale vor creşte fantastic. Am vorbit cu mai mulţi financiari de aici din Chicago şi sunt de acord cu mine; dar, după cum e şi firesc în asemenea situaţii, am descoperit că unii politicieni sunt împotriva mea. De cinci mă ocup personal de societatea *North Chicago*, unul sau două ziare s-au cam arătat a-mi fi ostile. (Ziarul lui Schryhart *Chronicle* făcuse unele aluzii la faptul că s-ar putea ca acum, când Cowperwood şi prietenii lui au ajuns la conducere, vechea tactică strigătoare la cer, manevrată la Lake View, Hyde Park şi la celelalte societăţi de gaz aerian, să se repete. Braxton, redactorul-şef al ziarului *Globe*, proprietatea domnului Merrill, un ziar cu o atitudine mai mult sau mai puţin neutră, se mulţumi să exprime speranţe că nu se vor mai întrebuinţa acele metode.) Poate ai auzit, continuă Cowperwood, că avem de gând să facem mari reforme, bineînţeles dacă ne vom putea bucura de o opinie publică favorabilă şi de sprijin adevărat.

După care scoase din buzunar nişte hărţi şi proiecte întocmite cu pricepere şi pregătite anume pentru această ocazie, pe care se puteau vedea principalele linii cu cablu din străzile North Clark, La Salle şi Wells. Toate aceste linii, care duceau în centrul oraşului, se întâlneau în străzile Illinois şi La Salle din *North Side* – şi, deşi Frank nu pomeni de asta deocamdată, ele erau indicate pe hartă cu roşu, ca nişte linii care treceau peste sau pe sub râu, în dreptul străzii La Salle, unde pentru moment nu exista niciun pod, şi apoi de acolo continuau pe o linie de derivaţie de-a lungul străzii La Salle spre Monroe, Dearborn şi Randolph şi înapoi, în tunel. Înainte de expunere, Cowperwood îi dădu răgaz lui Haguenin să se dumirească ce însemna această hartă pentru circulaţia oraşului.

— Pe hartă, domnule Haguenin, am însemnat un plan, care, dacă vom reuşi să obţinem avizul favorabil al oraşului, va curma orice dispută în legătură cu cheltuielile mari pe care le necesită refacerea podurilor şi va duce la

valorificarea unui teren care deocamdată nu reprezintă nicio valoare pentru oraş, dar ar putea căpăta o vastă utilitate publică. Mă refer, după cum vezi, Cowperwood indică cu degetul un punct de pe harta din faţa lui Haguenin, la vechiul tunel din strada La Salle, care acum e închis şi nu mai serveşte nimănui. A fost construit, pare-se, fără a se ţine seama de panta pe care o poate urca un vagon cu încărcătură medie. Când au văzut că tunelul nu poate fi utilizat cu folos, l-au vândut oraşului şi basta. Cine a trecut pe acolo ştie în ce hal se află. Inginerii mei mi-au spus că pereţii s-au coşcovit de igrasie şi că dacă nu se iau măsuri urgente sunt în mare pericol să se prăbuşească. Mi s-a spus, de asemenea, că e nevoie de reparaţii de vreo patru sute de mii de dolari, pentru ca tunelul să poată fi utilizat. Eu cred că dacă societatea *North Chicago Street Railway* ar fi dispusă să facă aceste cheltuieli ca să rezolve problema aglomeraţiei de pe poduri, oferind astfel locuitorilor din North Side un mijloc permanent şi comod de a ajunge în centrul comercial al oraşului, municipalitatea ar trebui, deocamdată, să ne pună acest tunel la dispoziţie în mod gratuit sau în orice caz să semneze un contract pe termen lung, cu o chilie pur nominală.

Cowperwood se opri să vadă ce va spune Haguenin. Acesta din urmă examina harta cu multă atenţie, întrebându-se dacă e cinstit din partea lui Cowperwood să facă o asemenea propunere, dacă municipalitatea trebuie să-i cedeze tunelul fără compensaţie, dacă problema circulaţiei pe poduri e chiar atât de serioasă cât pretinde el, şi, în concluzie, dacă toată combinaţia nu e cumva o manevră abilă pentru a se obţine ceva în mod gratuit.

— Dar asta ce mai e? întrebă Haguenin, indicând pe hartă linia de derivaţie, despre care s-a pomenit.

— Asta, răspunse Cowperwood, e singura metodă pe care am găsit-o pentru deservirea centrului comercial şi a cartierului *North Side* şi pentru rezolvarea problemei podului. Dacă obţinem tunelul şi sper că-l vom obţine, toate vagoanele liniilor din *North Side* vor ieşi pe aici – şi

arătă străzile La Salle şi Randolph – apoi se vor întoarce în cerc… bineînţeles dacă ne va da Consiliul municipal drept de trecere. Nu văd de ce n-ar putea şi cetăţenii din North *Side să* ajungă în centrul comercial, la fel de comod ca şi cei din West *sau* South *Side*?

— Nici eu, fu nevoit să admită domnul Haguenin. Dar (crezi totuşi că e normal ca Consiliul municipal să aprobe cedarea unei străzi pentru construirea unei linii auxiliare fără să ceară niciun fel de compensaţie în schimb?

— De ce nu? rosti Cowperwood, pe un ton oarecum jignit. Când s-au propus îmbunătăţiri edilitare pe care să le suporte oraşul n-a fost niciodată vorba de compensaţii. Societatea *South Side* a avut dreptul să construiască o derivaţie în jurul străzilor State şi Wabash, iar Societatea

Chicago City Passenger Railway are o derivaţie pe străzile Adams şi Washington.

— Da, e adevărat, încuviinţă Haguenin cu oarecari reticenţe. Aşa e. Dar tunelul ăsta… Crezi că ar trebui să fie inclus în aceeaşi categorie de bunuri publice?

În acelaşi timp nu putea să nu se gândească, uitându-se la derivaţia indicată pe hartă, că noua linie cu şirul ei de vagoane şi remorci va conferi centrului comercial un pronunţat aspect de metropolă şi o mare înlesnire cetăţenilor din North Side. Străzile incluse în proiect, minunate artere comerciale, erau o îngrămădire de clădiri cu cinci până la şapte şi chiar opt etaje, din care se revărsau puhoaie de oameni dornici să trăiască – tineri, vioi, optimişti. Dată fiind suprafaţa îngustă pe care tindea să se concentreze viaţa comercială a oraşului, aceste străzi şi terenuri aveau o mare valoare – printre cele mai mari din oraş. Haguenin îşi dădea seama că realizând această derivaţie, vagoanele vor trece, la întoarcere, pe strada Dearbom chiar prin faţa birourilor ziarului său, *The Press*, sporind astfel şi valoarea imobilului, proprietatea lui personală.

— De asta sunt absolut sigur, domnule Haguenin. răspunse Cowperwood răspicat la întrebarea directorului.

Cred că municipalitatea va fi încântată să plătească o sumă de bani ca să pună puţină ordine în circulaţia tramvaielor, mai ales când există o societate care vine cu o propunere avantajoasă, de la care oraşul n-are decât de câştigat. Aplicarea acestui plan de derivaţii aşa cum vi l-am prezentat eu, va însemna de altfel şi o creştere de milioane a valorii terenurilor din North Side şi un câştig de milioane pentru centrul comercial.

Cowperwood îi arătă din nou, cu un aer ferm, harta pe care o adusese, iar Haguenin observă că proiectul constituia fără îndoială o afacere rentabilă şi sănătoasă.

— Eu unul, sunt ultimul care m-aş împotrivi, adăugă el, pentru că noua linie trece pe dinaintea uşii birourilor mele. De altminteri, după câte ştiu, tunelul a costat în jur de opt sute de mii-un milion de dolari. E o problemă delicată. Aş dori să cunosc şi părerea celorlalţi redactori şefi de ziare şi poziţia Consiliului municipal.

Cowperwood încuviinţă din cap.

— Sigur, sigur. Cu plăcere. N-aş fi venit la dumneata dacă nu eram sigur că propunerea mea e perfect justificată... o propunere pe care presa ar trebui s-o sprijine în unanimitate. Când o societate ca a noastră trebuie să facă faţă unor cheltuieli mari şi să recurgă la capital din afară, e normal să ia din timp măsuri ca să preîntâmpine orice opoziţie inutilă şi neîntemeiată. Sper că putem conta pe sprijinul dumitale.

— Şi eu sper; domnul Haguenin zâmbi, după care se despărţiră cei mai buni prieteni din lume.

Ceilalţi directori de ziare – apărători ai drepturilor oraşului – nu se arătară chiar atât de entuziasmaţi ca Haguenin de propunerea lui Cowperwood. Folosirea unui tunel şi a câtorva dintre cele mai importante străzi din centrul oraşului avea fără îndoială o importanţă covârşitoare pentru realizarea planului lui Cowperwood, cu privire la cartierul North Side, dar obţinerea lor în mod gratuit era cu totul altă problemă. De fapt, Schryhart, Merrill şi alţii discutaseră dinainte cu diferiţi editori şi directori de ziare, cu scopul de a afla ce părere au de

această nouă acţiune şi dacă-l vor susţine pe Cowperwood sau nu. Schryhart, care nu-şi revenise încă de pe urma loviturilor primite în bătălia cu gazul aerian, privea bănuitor şi cu invidie această nouă acţiune a lui Cowperwood. Pentru Schryhart, mult mai mult decât pentru ceilalţi, Cowperwood însemna un adversar nou şi periculos în domeniul tramvaielor, deşi toţi fruntaşii vieţii publice din oraş se arătau a fi interesaţi în această problemă.

Într-o seară la *Union League*, stând de vorbă cu domnul Walter Melville Hyssop, redactorul şef şi directorul ziarelor *Transcript* şi *Evening Mail*, Schryhart spuse:

— Am impresia că individul acela, Cowperwood, pregăteşte o lovitură în afacerea cu tramvaiele. Ar fi în stare! Cred că dumneata, ca ziarist, n-ar strica să urmăreşti firul legăturilor lui politice.

Începuseră să circule zvonuri că McKenty ar fi avut şi el un amestec în noua societate. Hyssop, un om chipeş, de talie mijlocie, conformist, nu prea împărtăşea ideea.

— O să descoperim noi la timp ce urmăreşte domnul Cowperwood. Dar, după câte ştiu, e un om energic şi foarte capabil.

j Hyssop şi Schryhart, Schryhart şi Merrill fuseseră buni prieteni şi se frecventau de ani şi ani de zile.

După vizita făcută domnului Haguenin, Cowperwood, lăsându-se condus de mintea lui limpede, care alegea în mod spontan ceea ce putea să-i fie util, se duse la redacţia ziarului *Inquirer*, proprietatea bătrânului general MacDonald, unde află că reumatismele şi clima aspră, nemiloasă, a oraşului Chicago îl siliseră pe bătrânul general să se îmbarce, cu câteva zile în urmă, spre Italia. În absenţa generalului, ziarul era condus de fiul lui, un tânăr de treizeci şi doi de ani, agresiv şi cu spirit mercantil, şi de un redactor şef, numit Du Bois. Cowperwoord descoperi că tânărul Truman Leslie MacDonald, o personalitate puternică, era un om calm şi pătrunzător, care, ca şi el, considera viaţa exclusiv din punctul de vedere al interesului lui personal şi imediat. Ce

mai putea el, Truman Leslie MacDonald, să stoarcă de exemplu dintr-o situaţie dată şi cum ar putea să facă din ziarul *Inquirer* o afacere şi mai importantă decât fusese sub conducerea tatălui lui? N-avea de gând să se lase dominat de buna reputaţie a bătrânului general. Totodată intenţiona să devină impresionant de bogat. Membru de vază al unui grup foarte select de tineri din North Side, călătorea, se plimba cu trăsura, frecventa un club sportiv nou şi accesibil doar elitei şi dispreţuia oamenii de rând, ca fiind total inoportuni în atmosfera rafinată la care aspira el. Domnul Clifford Du Bois, redactorul şef, avea vreo patruzeci de ani, era o secătură, un cinic, care făcea pe distinsul şi care profita în mod abil de ziarul lui Mae Donald ca să-şi facă interesele personale, fără ruşine, chiar sub nasul bătrânului general. Era slab, osos, avea părul spălăcit, ochi albaştri, un nas mare, formidabil, bărbia pătrată. Clifford Du Bois avea totdeauna un principiu: să nu ştie stingă ce face dreapta.

Cowperwood fu, aşadar, primit, în lipsa bătrânului general, de cei doi şmecheri, mai întâi în biroul domnului Du Bois, apoi în biroul domnului Mae Donald. Acesta din urmă auzise multe despre activitatea lui Cowperwood. Oameni care avuseseră legătură cu „războiul gazului aerian” – ca de pildă Jordan Jules, preşedintele vechii companii de gaz aerian *North Chicago*, sau Hudson Baker, preşedintele vechii societăţi de gaz aerian *West Chicago* – îl învinuiseră încă de mult c-ar fi un bandit care-i jefuise, făcându-i să piardă nişte sinecuri foarte rentabile. Şi iată-l acum, invadând teritoriul societăţii de tramvaie *North Chicago* şi venind cu nişte propuneri uimitoare de reorganizare a liniilor din centrul comercial. De ce să nu câştige şi oraşul ceva în schimb, sau, şi mai bine, cei care contribuiau la formularea opiniei publice, de o mare importanţă în reuşita planurilor lui Cowperwood? Truman Leslie Mae Donald după cum s-a spus, nu privea de loc viaţa cu ochii tatălui său. Intenţiona ca în lipsa bătrânului să facă o afacere avantajoasă cu Cowperwood, afacere de care niciodată generalul nu trebuia să afle.

— Înţeleg ideea dumitale, domnule Cowperwood, îi spuse el lui Cowperwood pe un ton distant, dar nu văd interesul oraşului. Înţeleg importanţa propunerii dumitale pentru locuitorii din North Side sau chiar pentru negustorii şi proprietarii din centru: dar, după cum se vede, totul are pentru dumneata o importanţă de zece ori mai mare. Sigur, şi oraşul va beneficia, dar oraşul se dezvoltă oricum şi asta tot pe dumneata te serveşte. Am susţinut întotdeauna că aceste privilegii au o valoare mult mai mare decât aveau înainte. Am impresia că lumea nu-şi dă încă bine seama de acest lucru. Dar ce-i drept, e drept: tunelul are azi mai multă valoare decât avea când a fost construit şi chiar dacă municipalitatea nu-l foloseşte, se va găsi cineva să-l folosească.

Făcea aluzie la concurenţa posibilă a unei alte linii.

Cowperwood simţi că i se urcă sângele la cap.

— Foarte bine, spuse el, păstrând un calm aparent, atunci nu văd de ce-ar fi unii mai îndreptăţiţi decât alţii? Societatea *South Side* are o derivaţie pentru care n-a plătit niciodată o leţcaie, la fel *Chicago City Passenger Railway*. Societatea *North Side* are de gând să facă îmbunătăţiri mai mari ca oricare altă societate, aşa că nu mi se pare corect să se ridice acum şi numai în acest caz problema unor compensaţii sau a unei taxe de privilegiu.

— Da, dar… totuşi s-ar putea să nu fie aceeaşi situaţie. Societatea South *Side de* pildă, deţinea de multă vreme străzile acelea şi n-a trebuit să facă decât legătura între ele. Tunelul însă… e cu totul altceva. A fost cumpărat şi plătit de oraş, nu-i aşa?

— Da, e adevărat… ca să fie ajutaţi nişte oameni care îşi dăduseră seama că nu mai pot scoate nici măcar o para chioară de pe urma lui, replică Cowperwood, acru. Oricum, oraşul n-are ce face cu el, iar dacă nu-l repară, în curând se prăbuşeşte. Şi apoi dacă n-ar fi decât consimţământul proprietarilor de case de-a lungul derivaţiei la care mă gândesc şi tot înseamnă că ar trebui să debursăm o mare sumă de bani. Găsesc că publicul în loc să ne pună beţe în roate ar trebui să facă tot ce-i stă în putinţă ca să ajute o

lucrare de-o asemenea importanţă. Ea va da centrului comercial un aer de metropolă. Ar fi timpul ca Chicago să iasă din scutecele lui de sugaci.

Domnul MacDonald junior scutură din cap. Înţelegea perfect ce voia să spună Cowperwood, dar îl pizmuia şi era invidios pe succesul lui. Acest privilegiu precum şi pretenţiile lui Cowperwood de a căpăta tunelul în mod gratuit reprezentau milioane pentru cel care le-ar obţine. De ce să n-aibă şi el, MacDonald, un avantaj? îl chemă pe domnul Du Bois şi discută cu el propunerea lui Cowperwood. Du Bois înţelese toate aspectele problemei din prima clipă.

— Propunerea mi se pare excelentă, spuse, dar nu văd de ce oraşul n-ar câştiga şi el ceva. La ora actuală opinia publică e mai degrabă împotriva cadourilor oferite societăţilor.

Cowperwood îşi dădu seama unde voia să ajungă tânărul MacDonald.

— Ei bine, care ar fi după părerea dumitale compensaţia echitabilă faţă de oraş? întrebă el, prudent. Era curios să vadă dacă acest tânăr îndrăzneţ va merge atât de departe încât să-şi dea în petic.

— Aa, păi nu ştiu, răspunse MacDonald, cu un gest dezaprobator. N-aş putea spune… ar trebui să fie în raport cu valoarea utilităţii lui actuale. Să mă mai gândesc… N-aş vrea ca oraşul să ceară un preţ care să nu fie rezonabil. Totuşi e clar, privilegiul ăsta are valoare…

Cowperwood fierbea. Punctul lui slab, dacă avea vreunul, era că nu suporta să fie contrazis în niciun fel. Tare i-ar mai fi plăcut lui Cowperwood să-l dea naibii pe acest tânăr arivist, tras la faţă, şi cu privirea rece şi pătrunzătoare! Să-l dea naibii cu ziarul lui cu tot! Plecă, sperând că va putea câştiga sprijinul ziarului *Inquirer* pe altă cale, după întoarcerea bătrânului general.

A doua zi dimineaţă, pe când se afla în biroul lui din strada North Clark, tresări auzind soneria telefonului – invenţie nouă la epoca aceea. Aparatul lui fusese instalat printre primele şi se afla pe peretele din spatele biroului.

După ce schimbă câteva cuvinte cu secretara află că un domn de la *Inquirer* dorea să-i vorbească.

— Aici ziarul *Inquirer*, spuse în receptor o voce care lui Cowperwood i se păru a fi vocea tânărului Truman MacDonald, fiul generalului. Voiaţi să ştiţi, continuă vocea, care ar fi suma considerată drept o compensaţie rezonabilă în chestiunea tunelului. Mă auziţi?

— Da, răspunse Cowperwoord.

— N-aş vrea să vă influenţez în niciun fel, dar dacă mi s-ar cere părerea aş spune că aproximativ cincizeci de mii de dolari în acţiuni ale societăţii de tramvaie *North Chicago* ar fi suficient.

Vocea era tânără, clară, tăioasă.

— Şi cui, după părerea dumitale, ar trebui să se plătească aceşti bani? întrebă Cowperwood, încet şi cu amabilitate.

— Asta, după mine, e o chestiune care ar trebui lăsată pe seama judecăţii dumneavoastră atât de sănătoase.

Vocea tăcu. Receptorul fusese pus în furcă.

„Ei bine, la aşa ceva nu m-aş fi aşteptat!” exclamă Cowperwood, privind, dus pe gânduri, în podea. Un zâmbet îi lumină toată faţa. „N-am să mă las. Nu văd de ce-aş admite să mi se pună beţe în roate. Nu merită, cel puţin nu acum”, şi strânse din dinţi.

Dar îl subestima pe domnul Leslie Truman MacDonald. Îl subestima în primul rând pentru că îi era antipatic şi apoi pentru că spera că se va întoarce generalul şi-l va pune pe fiu-su cu botul pe labe. Dar asta a fost una din greşelile cele mai grave pe care Cowperwood le-a săvârşit vreodată.

CAPITOLUL XXIV

Apariţia Stephaniei Platow în decursul acestei perioade, să o numim plină de succese financiare şi comerciale, relaţiile dintre Aileen şi Cowperwood redeveniseră într-o anumită măsură calme. Cowperwood îşi luase obiceiul să facă în fiecare vară cu soţia lui scurte călătorii peste ocean sau în alte ţări de pe continentul

american, în primul rând ca s-o distreze pe Aileen şi apoi pentru că-i plăcea să călătorească prin lume şi să colecţioneze obiecte de artă, pasiune din ce în ce mai mare. În ultimii doi ani fusese în Rusia, Ţările Scandinave, Argentina, Chile şi Mexic. Plecau de obicei în mai sau în iunie, odată cu grosul turiştilor şi se întorceau în septembrie sau la începutul lui octombrie. Intenţia lui era s-o liniştească pe Aileen cât putea şi să-i dea ocazia să se gândească la succesele mondene pe care le-ar putea avea undeva la New York sau la Londra, dacă nu la Chicago – şi să-i arate că, deşi o înşelase, sufleteşte era tot alături de ea.

Nu-i mai puţin adevărat că între timp Cowperwood devenise destul de şiret incit să simuleze cu abilitate o afecţiune pe care n-o simţea şi să se comporte curtenitor când de fapt n-avea niciun chef s-o facă, sau, mai bine zis, atitudinea lui nu se baza pe o pasiune reală. Era plin de atenţii faţă de ea: îi cumpăra flori, bijuterii, tot felul de fleacuri şi de podoabe; avea grijă să nu – i lipsească nimic, dar în acelaşi timp se uita în jur să vadă ce plăceri extraconjugale îi putea oferi viaţa. Aileen, deşi n-avea nicio dovadă concretă, ştia toate astea, dar n-o împiedicau să fie afectuoasă şi să admire pe omul care, împotriva voinţei ei, reuşea s-o domine.

Poate că v-aţi imaginat vreodată ce simte un general care a suferit o mare înfrângere; sau ce simte funcţionarul care, după mulţi ani de slujbă credincioasă, se vede într-o bună zi dat afară. Oare ce poate oferi viaţa celor care, iubind, îşi dau seama că afecţiunea lor nu mai are nicio valoare, când descoperă că tot ce au jertfit pe altarul dragostei a fost zadarnic? Filosofia? Un joc de păpuşi! Religia? Aceasta nu poate satisface decât spiritele cu înclinaţie pentru metafizică. Aileen nu mai era fata aceea plină de viaţă, dinamică şi graţioasă, pe care o cunoscuse Cowperwood în 1865. E drept că era tot frumoasă, o femeie în toată plenitudinea frumuseţii ei fizice, o femeie care n-avea mai mult de treizeci şi cinci de ani părând de maximum treizeci, dar care, vai, se simţea tânără şi

încântătoare ca la nouăsprezece ani. Oricât ar fi de bine situată, e foarte trist pentru o femeie când îşi dă seama că îmbătrâneşte şi că dragostea, acel minunat uite nu-i, dispare încetul cu încetul în neant.

Aileen, la apogeul frumuseţii ei, vedea cum se stinge dragostea. Nu servea la nimic să-şi spună, aşa cum i se întâmpla uneori, că Frank ar putea s-o iubească din nou, că dragostea lui ar putea să reînvie. Simţul realităţii o făcea în ultimă analiză să priceapă că nu se poate. Cu toate că reuşise s-o înfrângă pe Rita Sohiberg, înţelegea perfect de bine că Frank nu va mai fi niciodată fidel, cum fusese la început. Nu mai era fericită. Dragostea pierise. Acea dulce amăgire, cu contururi trandafirii, se risipise pentru totdeauna. Dispăruse îngeraşul acela zglobiu şi îmbietor cu ochi tulburi şi gura lui Cupidon, acel lăstar gingaş din viţa vieţii, care ne vorbeşte în şoaptă despre primăvara veşnică şi care ne cheamă mereu pe calea străbătută de cohorte istovite, cu picioarele însângerate.

Zadarnice îi erau lacrimile, furia şi chinurile, zadarnic îşi cerceta în oglindă trăsăturile frumoase şi pline, care îşi păstrau încă farmecul şi prospeţimea. Într-o zi, văzându-şi ochii obosiţi şi încercănaţi, îşi smulse de la gât un guleraş încântător pe care tocmai şi-l potrivea şi aruncându-se pe pat, începu să plângă în hohote. La ce mai servea găteala? Podoabele? Frank n-o mai iubea. La ce-i mai trebuia o casă somptuoasă în Michigan Avenue, rafinamentul unui budoar franţuzesc, rochii care epuizau toate resursele artei croitoreselor, pălării care înfloreau pe rafturi ca nişte orhidee? Totul era inutil! Inutil! Amintirile triste dăinuiau grave şi cernite, ca şi corbul din poezie, care, cocoţat sus pe raftul de deasupra uşii, striga *nevermore* L Aileen era conştientă că iluzia minunată care îl legase un timp pe Cowperwood de ea dispăruse pentru totdeauna. E drept că era aici în casă, că paşii lui se auzeau în camera ei, dimineaţa şi seara. Nopţi de-a rândul, nopţi fără poezie, asculta respiraţia lui egală şi-i simţea mâna pe trupul ei. Dar mai erau şi nopţi când rămânea singură – când era „plecat din oraş” – şi când se resemna,

mulţumindu-se cu explicaţiile lui bine ticluite. De ce să ne certăm? se întreba. Ce-ar putea să facă? Aştepta, aştepta mereu, dar pentru ce oare?

Iar Cowperwood, observând schimbările ciudate şi necruţătoare ale timpului asupra fiecăruia din noi, stigmatele vârstei care apar pe furiş şi dispariţia treptată a unei tinereţi pline de măreţie şi strălucire, ofta poate uneori, dar asta nu-l împiedica să-şi întoarcă privirile către aurora veşnică a vârstei fragede. Nu era adeptul unor principii platonice, care să poată înlocui dragostea din tinereţe cu amintiri şi să ia bucuriile camaraderiei drept flăcările pasiunii şi dorinţei de altă dată – amintiri luminoase cristalizate în şiraguri, ca nişte stropi de rouă încremenite şi care încheie o perioadă de fericiri trecute, chinuindu-ne sau, dimpotrivă, aducându-ne alinare. Cowperwood, fiind o victimă a firii lui, suferea din cauza dispariţiei Ritei Sohiberg, făptura aceea plină de delicateţe şi de graţioasă nepăsare, însuşiri pe care Aileen nu le avusese niciodată – şi visa să găsească o femeie care să-i semene. Do fapt, Cowperwood avea veşnic nevoie să vadă în jurul lui tinereţe, iluzia frumuseţii, vanitatea feminină şi noutatea unui temperament necunoscut, exact cum

Niciodată; aluzie la poemul cu acelaşi nume de E.A. Poe.

simţea nevoia să aibă în jurul lui tablouri, porţelanuri vechi, cărţi bisericeşti mâniate, să audă muzică, să trăiască într-o casă somptuoasă şi să se bucure de putere şi de admiraţia unei lumi care să accepte tot ce spune el.

După cum s-a mai menţionat, atitudinea imorală a lui Cowperwood era consecinţa firească a unui temperament cronic imoral, a unei minţi pline de incertitudini, cu tendinţe filosofice către anarhie. Dintr-un anumit punct de vedere s-ar putea spune că era mereu în căutarea realizării unui ideal, dar lucru paradoxal, chiar şi idealurile noastre se schimbă uneori şi ne lasă să orbecăim în beznă. Şi la urma urmei ce este idealul? O nălucă, un nor, un parfum dus de vânt, visul unui izvor de cleştar. O fată ca Antoinette Nowak era pentru el cam mult. Antoinette era

prea aprigă, prea se agăţa de el, aşa că încetul cu încetul şi nu fără mari eforturi, pusese capăt acestei aventuri. După care avusese o serie de legături trecătoare cu alte femei, dar niciuna nu-i plăcuse cu adevărat – Dorothy Ormsby, Jessie Belle Hinsdale, Toma Lewis, Hilda Jewell; nişte nume doar. Una era actriţă, alta stenodactilografă, alta era fata unui client, alta o fată care făcea chete pentru biserică şi care venise la el să-i ceară o subvenţie pentru un azil de orfani. Se găsea uneori în situaţii penibile, ba chiar tragice, dar aşa se întâmplă ori de câte ori te abaţi de la linia de conduită admisă de societatea în care trăieşti, în limbajul îndrăzneţ al lui Napoleon, se poate spune că nu poţi face omletă dacă ţi-e milă de ouă.

Apariţia Stephaniei Platow, evreică rusoaică după tată şi americană din Sud-vest după mamă, a fost un eveniment de seamă în viaţa lui Cowperwood. Era înaltă, zveltă, deşteaptă, tânără, avea optimismul Ritei Sohiberg, dar în acelaşi timp şi un fatalism ciudat care, după ce a ajuns s-o cunoască mai bine, îl impresionă mult pe Cowperwood. A cunoscut-o pe vapor în drum spre Göteborg. Tatăl ei, Isadore Platow, blănar bogat din Chicago, era un om mare, gras şi unsuros – un fel de piftie ambulantă. Avea instinctul comercial solid, tipic la orice evreu, dar care la el era întregit de o filosofie labilă, datorită căreia credea când într-un lucru când într-altul, atâta timp cât niciunul din ele nu dăuna afacerilor lui. Era admiratorul lui Henry George şi al programului atât de altruist al lui Robert Owen, ceea ce nu-l împiedica să fie, în felul lui, un snob dornic de relaţii sociale. Şi totuşi se căsătorise cu Susetta Osborn, o fată din Texas, care-i fusese înainte contabilă. Doamna Platow era o fiinţă gracilă, politicoasă şi rafinată, veşnic atentă la şansele mondene care se prezentau – într-un cuvânt o parvenită. Era destul de abilă ca să priceapă că e indispensabil să fii la curent cu literatura, arta şi evenimentele politice şi de aceea se „da-n vânt” după aşa ceva.

E foarte curios să vezi cum se amestecă şi reapar la copii calităţile şi metehnele părinţilor. Crescând,

Stephanie, deşi aparent semăna atât de puţin cu părinţii ei, moşteni unele caracteristici ale firii lor, care la ea se topiseră în tiparele unui suflet plin de diversitate. Era înaltă, brună, palidă, suplă, cu un soi de melancolie ciudată şi o lumină care sclipea fugitiv în ochii ei castanii, aproape negri. Avea buze pline şi senzuale de Cupidon, o expresie visătoare, chiar languroasă, un gât lung şi graţios, o faţă orientală frumos modelată, cu piele măslinie. Moştenise de la amândoi părinţii o înclinaţie spre artă, literatură, filosofie şi muzică. Nici nu împlinise bine optsprezece ani şi visa să picteze, să cânte, să scrie poezii şi romane, să apară pe scenă – totul şi nimic, fără vreo preferinţă anume, oricând gata să cedeze oricărui capriciu sau entuziasm absurd, care pe moment i se părea admirabil, ideal. Cu alte cuvinte era o fire senzuală, care visa să aibă legături pasionate, când cu un tip de artist, când cu altul – fie el poet sau muzicant – toţi exponenţi ai unei lumi artistice şi emoţionale.

Cowperwood o văzu pentru prima dată într-o dimineaţă de iunie pe vaporul *Centurion*, ancorat în portul oraşului New York. Frank şi Aileen plecau în Norvegia, iar Stephanie cu părinţii ei erau în drum spre Danemarca şi apoi Elveţia. Se apleca peste bara de la tribord. urmărind cu privirea un cârd de pescăruşi cu aripile întinse, care luaseră cu asalt geamul de la bucătărie. Privea cu un aer meditativ, cu gândul aiurea – pe deplin conştientă desigur, de toate astea. Cowperwood nu-i dădu prea mare atenţie; observă doar că era înaltă, mlădie şi că purta o rochie ecosez, gri închis, cu un voal mare de mătase de aceeaşi culoare care-i acoperea umerii, îi prindea talia şi cădea pe unul din braţe, ea un sari indian, şi că întreg costumul îi venea foarte bine. Era foarte palidă, iar după cearcănele de la ochi părea că suferă de dispepsie. Cowperwood observă şi că părul ei negru era acoperit de o pălărie extrem de elegantă. Mai târziu apăru, cu tatăl ei, la masa căpitanului, unde fuseseră invitaţi şi soţii Cowperwood.

Atât lui Frank cât şi lui Aileen le veni greu s-o înţeleagă pe Stephanie, cu toate că amândoi o găsiră

interesantă. Nu-şi dădeau seama că are o fire nestatornică. Era o artistă, sufletul ei n-avea nici contur, nici stabilitate – era ca apa, avea o melancolie trecătoare. Lui Cowperwood îi plăcu faţa ei uşor semită, o anume rotunjime a gâtului, ochii negri şi puţin somnoroşi; pentru gustul lui era însă mult prea tânără şi fără experienţă şi deci nu se mai ocupă de ea. În cele zece zile ale călătoriei o întâlni însă mereu: plimbându-se cu un tânăr evreu care părea s-o intereseze foarte mult, jucând un fel de cricket de vapor, citind cu reculegere într-un colţ, adăpostită de vânt şi stropii de apă – mai totdeauna părea naivă, nefiresc de naivă, distantă şi visătoare. Avea însă clipe în care parcă era cuprinsă de o însufleţire sălbatică, cu ochii strălucitori şi cu o expresie de forţă, lăsând impresia că are o inimă pătimaşă. Într-o zi o văzu aplecată peste o bucată de lemn din care, cu ajutorul unei dălţi de gravor făcută dintr-un oţel subţire, sculpta un *ex-libris*.

Din pricina tinereţii, pentru că pe plan social era lipsită de importanţă şi deoarece nu avea ceea ce se cheamă farmec juvenil, Aileen se împrieteni oarecum cu tânăra fată. Iar Stephanie, deşi mai tânără ca Aileen, era mult mai perspicace. Astfel îşi dădu imediat seama ce fel de femeie era şi cum trebuia să se poarte cu soţia lui Frank. Se împrieteni cu ea, îi gravă un *ex-libris*, îi făcu portretul şi îi spuse în taină că ea era destinată scenei, bineînţeles dacă familia ei va fi de acord. Aileen o invită să vină să vadă, când se va întoarce la Chicago, galeria de tablouri a soţului ei. Nici prin minte nu-i trecea pe vremea aceea ce rol important va juca Stephanie în viaţa lui Cowperwood.

Frank şi Aileen coborâră la Göteborg şi deci nu mai văzură familia Platow până la sfârşitul lui octombrie, când Aileen, simţindu-se singură, îi făcu o vizită Stephaniei, care, după aceea, venea uneori în South Side să-i vadă pe soţii Cowperwood. Îi plăcea să se plimbe prin casă, visătoare, şi să mediteze cu o carte în mână, într-un colţ retras al acestui interior somptuos, îi plăceau tablourile lui Cowperwood, jadurile lui, cărţile lui bisericeşti şi

cristalurile vechi şi strălucitoare. Discutând cu Aileen, observă că, de fapt, aceasta rămânea nepăsătoare la toate aceste lucruri şi că bura de interes pe care-l afişa era pură prefăcătorie, bazată doar pe valoarea comercială a obiectelor colecţionate. În schimb, Stephanie simţea pentru unele cristaluri sau cărţi mâniate un fel de atracţie senzuală, pe care o pot înţelege doar firile cu adevărat artistice. Ele îi deschideau drumul către o lume plină de mister şi de serbări magnifice. Îi plăceau nespus de mult şi nu se mai îndura să plece, încercând aceleaşi stări sufleteşti ca faţă de bogăţia unei muzici orchestrale.

Şi în timpul ăsta se gândea la Cowperwood. Adesea. Oare lui îi plăceau toate aceste lucruri sau le cumpăra doar ca să le cumpere? auzise mult vorbindu-se de pseudoartişti – de oameni care se apropiau de artă din snobism. îl vedea pe Cowperwood plimbându-se pe puntea *Centurionului*. Îşi amintea de ochii lui albaştri-cenuşii, mari, pătrunzători, înţelegători, care păreau sclipitor de inteligenţi. îl vedea mai puternic, mai însemnat ca tatăl ei – era sigură de asta, dar nu-şi putea explica de ce. Avea atâta prestanţă şi totdeauna îi veneau aşa de bine hainele. Vorbele şi faptele lui, chiar şi cele mai neînsemnate, aveau totdeauna ceva prietenos, o căldură... Stephanie simţea expresia ironică din ochii lui şi-şi dădea seama că în fundul sufletului se amuza de ceva pe care ea nu-l putea înţelege.

În primele şase luni după întoarcerea ei la Chicago. Stephanie îl văzu pe Cowperwood foarte rar. Pe atunci era ocupat cu organizarea liniilor de tramvaie, iar ea fusese atrasă de alte lucruri care, deocamdată, o înstrăinaseră de Cowperwood şi de Aileen. Un cerc de prieteni ai mamei ei înjghebase în West Side o trupă de artişti amatori, în scopul, nici mai mult nici mai puţin, decât de a ridica nivelul artistic al scenei. Această problemă veche de când lumea a interesat întotdeauna tineretul fără experienţă. Toată povestea începu în casa unor parveniţi, familia Timberlake. Locuinţa lor luxoasă din Ashland Avenue avea şi o sală de teatru, iar fiica lor. Georgia, o fată de douăzeci de ani, blondă şi romantică, îşi închipuia că ştie să joace.

Doamna Timberlake, o femeie grasă şi o mamă indulgentă, era de acord cu ea. După câteva reprezentaţii plicticoase cu operele lui Milton: *Masca lui Comus*, *Pyramus şi Thisbe* şi după o reconsiderare a poveştii Arlechinului şi a Colombinei, scrisă de unul din membrii trupei, teatrul se mută din casa doamnei Timberlake într-un adevărat studio şi de acolo în *The New Arts Building*. Un pictor portretist, pe nume Lane Cross, care era mult mai puţin pictor decât regizor teatral şi, de fapt, mediocru în ambele îndeletniciri, dar care îşi câştiga viaţa inducând lumea în eroare asupra aşa-zisului lui talent, fu convins să preia conducerea acestor spectacole.

Încetul cu încetul trupa *Garrick*, după cum se hotărâră ei să-i spună, dădu dovadă de oarecare talent şi îndemânare în prezentarea sub o formă sau alta a unui repertoriu de piese clasice. Astfel jucară *Romeo şi Julieta* cu o recuzită foarte redusă, *Femeile savante* de Molière, *Rivalii* de Sheridan şi *Electra* de Sophocle. Aceste spectacole au dovedit iscusinţă şi talent, trupa având două actriţe care ulterior au devenit celebre pe scena americană: una din ele, Stéphanie Platovv. Membrii activi ai trupei cuprindeau vreo zece fete şi femei şi aproape tot atâţia bărbaţi – un număr prea mare pentru a-i putea descrie aici pe fiecare în parte. Printre ei se afla însă şi un tânăr critic dramatic pe care-l chema Gardner Knowles, frumos, încrezut şi cu legături la ziarul *Chicago Press*. Apărea pe la ceaiurile date de actori, marţea, joia şi sâmbăta, discutând cu ei meritele iniţiativei lor teatrale şi plesnindu-şi cu un baston micuţ, lucios, pantalonii impecabili. Şi astfel, trupa *Garrick* începu să fie introdusă în coloanele ziarelor. Lane Cross, pictorul cu faţa întinsă şi cu suflet cleios, care conducea trupa, era, de fapt, un desfrânat, un abil corupător de femei, care înşela pe toată lumea, datorită manierelor lui convenţionale şi elegante. Îi plăceau fete ca Georgia Timberlake, Irma Ottley – o fată îndrăzneaţă cu ten trandafiriu, care îşi încerca norocul în roluri de comedie – şi Stéphanie Platow.

Cele trei fete formară împreună cu Ethel Tuckerman

„o bună dansatoare şi cântăreaţă, dar romantică şi emotivă, un grup de prietene din ce în ce mai intim. Curând, se stabiliră o serie de legături sentimentale care însă, în lumea aceea, în loc să ducă la căsătorie, duceau la un fel de libertate sexuală. Astfel, Ethel Tuckerman deveni iubita lui Lane Cross; o legătură nelegitimă o uni pe Irma Ottley cu un tânăr pierde-vară din lumea bună, Bliss Bridge, iar Gardner Knowles, fervent admirator al Stephaniei Platow, într-o clipă masă în care venise la ea acasă sub pretextul că vrea să-i ia un interviu, o convinse, de fapt cu forţa, să-i cedeze. Lui Stephanie, Gardner îl plăcea, dar nu era îndrăgostită de el; fiind generoasă, pasionată, emotivă, fără experienţă şi cunoştinţă în acest domeniu, vanitoasă, curioasă din fire şi neştiind prea bine care sunt convenienţele stabilite de societate în asemenea împrejurări, nu se împotrivi acestui act mai degrabă brutal. Nu era laşă, era prea plină de vitalitate şi prea puţin convinsă de ceea ce vrea ca să fie laşă. Părinţii n-au aflat niciodată de toată povestea. Iar ea, odată lansată, deveni conştientă de existenţa unei lumi noi – aceea a satisfacerii dorinţelor trupeşti.

Toţi aceşti tineri erau oare imorali? Să lăsăm să ne răspundă sociologii. Un lucru e sigur: nu s-au căsătorit şi n-au avut copii. Dimpotrivă, au dus timp de doi ani o viaţă de fluture care zboară vesel şi fără griji din floare în floare; apoi visul a început să se destrame. S-au iscat certuri pentru roluri, rivalităţi profesionale şi ambiţii personale. Ethel Tuckerman se despărţi de Lane Cross pentru că descoperi că se încurcase şi cu Irma Ottley. Irma şi Bliss Bridge se despărţiră, acesta din urmă transferându-şi sentimentele la Georgia Timberlake. Stephanie Platow, singurul talent real al trupei, se comporta cu o inconsecvenţă din ce în ce mai mare. Aventura ei cu Gardner Knowles începuse când avea aproape douăzeci de ani. După un timp, Lane Cross, cu ambiţiile lui pe plan artistic, mai mult sau mai puţin serioase, şi cu superioritatea pe care i-o conferea vârsta – avea patruzeci de ani, în timp ce tânărul Knowles numai douăzeci şi patru

– i se păru Stephaniei mult mai interesant decât Knowles, iar el fu îndată câştigat. Urmă o legătură pasionată, dar vremelnică cu acest bărbat care i se păru Stephaniei foarte serioasă, dar care de fapt nu a fost aşa câtuşi de puţin. Apoi Stephanie începu treptat, treptat să se dumirească: nu putea găsi fericirea la aceşti oameni, ci undeva departe, odată, va descoperi un bărbat deosebit, cu totul altfel decât aceşti doi. Un vis doar... Se gândea uneori la Cowperwood; dar i se părea cufundat în tot felul de afaceri serioase, prea departe de lumea romantică a artiştilor amatori în care trăia ea.

CAPITOLUL XXV

Melodii orientale

Stephanie produse prima impresie mai deosebită asupra lui Cowperwood într-o seară, când, însoţit de Aileen, se duse la o reprezentaţie cu piesa *Electra*, dată de trupa *Garrick*. Îi plăcu mult în acest rol şi o găsi foarte inimoasă. Câteva zile mai târziu, seara, o întâlni la el acasă, examinând colecţia sa de jaduri – în special nişte brăţări şi o pereche de cercei. Admiră conturul armonios al trupului ei care-i sugera litera S în mişcare. Şi deodată îşi dădu seama că Stephanie e o fată aparte, remarcabilă, hărăzită poate să aibă un viitor strălucit; şi tot atunci începu şi ea să se gândească la Cowperwood.

— Îţi plac? o întrebă Franic, oprindu-se lângă ea.

— Sunt minunate. Verdele ăsta închis şi albul intens, lăptos. Îmi închipui ce frumoase ar fi într-un decor chinezesc. De mult mă tot gândesc că mi-ar plăcea să jucăm o piesă chinezească sau japoneză.

— Da, cerceii s-ar potrivi foarte bine cu părul dumitale.

Până atunci nu-şi dăduse niciodată osteneala să facă aprecieri asupra fizicului ei. Stephanie îşi îndreptă ochii umbriţi, negri, către el – nişte ochi catifelaţi în care parcă pâlpâia o flacără neagră – şi abia atunci Cowperwood observă pentru prima oară cât erau de frumoşi şi ce mâini extraordinare avea, aproape cafenii, ca de malaeză.

Nu mai spuse nimic, dar, a doua zi, Stephanie primi

acasă un pachet pe care nu era scris nimic, conţinând nişte cercei de jad, un inel, o brăţară şi o broşă gravată cu litere chinezeşti. Stephanie fu încântată. Le luă pe toate în mină şi le sărută; apoi îşi puse cerceii, brăţara şi inelul în deget. În ciuda relaţiilor cu prietenii, rudele, colegii şi iubiţii ei, Stephanie nu câştigase prea multă experienţă mondenă. Avea o inimă plină de candoare şi de poezie. Până atunci nu-i făcuse nimeni daruri de prea mare valoare – nici chiar părinţii. Banii de buzunar pe care-i primea la epoca aceea se ridicau la şase dolari amărâţi pe săptămână, plus îmbrăcămintea. Uitându-se, singură în odaie, la frumuseţile primite, se întreba dacă nu cumva Cowperwood începuse s-o placă. Se putea oare să fi trezit interesul acestui om de afaceri, puternic, dur şi rece? îl auzise pe taică-su spunând că era pe punctul să devină foarte bogat. Era oare într-adevăr o mare actriţă, aşa cum pretindeau unii şi să fi fost oare posibil ca oameni puternici şi importanţi ca Frank să se simtă atraşi de ea? auzise de Rachel, de Nell Gwynne, de divina Sarah şi de amorurile ei. Luă darurile preţioase pe care le primise şi le încuie într-o casetă neagră de metal, unde-şi păstra tainele şi lucrurile de preţ.

Simpla acceptare, fără comentarii, a jadurilor era o dovadă suficientă pentru Cowperwood că Stephanie îl privea cu prietenie. Aşteptă deci cu nerăbdare până într-o zi când sosi o scrisoare, la birou, nu acasă – adresată lui „Frank Algernon Cowperwood – Personal”. Scrisul era mic, caligrafic, îngrijit, aproape ca de tipar.

Nu ştiu cum să-ţi mulţumesc pentru darurile dumitale minunate. Nu mi-aş fi închipuit că ai să mi le dai şi sunt sigură că dumneata le-ai trimis. Le accept bucuroasă şi le voi purta cu plăcere. Gestul dumitale a *fost foarte drăguţ.*

Stephanie Platou-Cowperwood examină cu mare atenţie scrisul, hârtia şi textul scrisorii. Pentru o fată care abia împlinise douăzeci de ani, dovedea că are mult tact, că e înţeleaptă şi rezervată. Ar fi putut să-i trimită scrisoarea acasă. Lăsă să treacă o săptămână, după care,

într-o duminică după masă, o întâlni chiar la el acasă. Aileen plecase să facă nişte vizite şi Stephanie avea aerul c-o aşteaptă.

— Îmi place cum arăţi în cadrul ferestrei, îi spuse el. Îţi stă bine în acest decor.

— Serios? şi ochii ei negri-cafenii, aprinşi, începură să strălucească. Boazeria de stejar a camerei, de culoare închisă, era luminată de razele soarelui de iarnă.

Stephanie Platow se pregătise special pentru această ocazie. Părul ei scurt, negru şi bogat, era prins copilăreşte cu o panglică roşie ca sângele, care-i acoperea tâmplele şi urechile. Trupul mlădiu, sculptural şi armonios. Purta un corsaj verde deschis şi o fustă neagră cu garnitură roşie la tiv; braţele catifelate erau goale până la cot. Pe una din mâini purta brăţara de jad de la Cowperwood; ciorapii de mătase erau de acelaşi verde ca şi corsajul şi cu tot frigul de afară purta nişte pantofi foarte decoltaţi, cu o cataramă de alamă.

Cowperwood se duse în vestibul să-şi agaţe paltonul în cuier şi se întoarse zâmbind în salon.

— Unde este doamna Cowperwood? Nu-i aici?

— Valetul mi-a spus că s-a dus să facă nişte vizite. Dar m-am gândit totuşi s-o aştept puţin. Poate că se întoarce repede.

Îşi întoarse faţa oacheşă spre el, zâmbind, cu o privire languroasă şi enigmatică, şi Cowperwood îşi dădu în sfârşit seama, fără nicio rezervă, că are în faţa lui o artistă adevărată.

— Văd că ţi-a plăcut brăţara mea.

— Este minunată, zise şi o examină visătoare. N-o port tot timpul. O ţin în manşon. Am pus-o numai puţin. Le port pe toate la mine – mereu. Îmi plac nemaipomenit de mult. Îmi place să le ating.

Desfăcu o pungă mică din piele de căprioară care se afla lângă ea, împreună cu batista şi un carnet de schiţe de care nu se despărţea niciodată – şi scoase cerceii şi broşa.

Această dovadă de apreciere îi dădu lui Cowperwood o senzaţie ciudată de satisfacţie şi entuziasm. Personal era

mare amator de jaduri, dar îi plăcea şi mai mult ca entu
14*
ziasmul lui să fie împărtăşit de alţii. În rezumat, se putea spune despre el că se simţea mişcat de tinereţea şi speranţele femeilor, mai ales când la tinereţe se mai adăuga frumuseţea şi ambiţia. Avea o mare înţelegere pentru dorinţa lor de a răzbi sau de a realiza ceva în viaţă, orice, şi privea cu o tandreţe aproape părintească – indulgentă şi afectuoasă – vanitatea egoistă şi veşnic trează a multora dintre femei, biete organisme care cresc pe arborele vieţii, care se vor ofili şi se vor mistui atât de repede! Nu cunoştea balada zăpezilor de odinioară, dar dacă ar fi citit-o, i-ar fi plăcut. Niciodată nu s-ar fi atins de femei împotriva voinţei lor, însă dacă firea sau plăcerea le-ar fi purtat către el, nu ar fi avut de pierdut nimic, dimpotrivă. Fapt este că Frank era fără doar şi poate generos în relaţiile cu femeile.

— Ce drăguţ din partea dumitale, îi mai spuse, zâmbind. Îmi pare bine. După care, văzând carnetul de schiţe şi creionul, o întrebă: Ce faci cu astea?

— Nişte schiţe.

— Lasă-mă să mă uit la ele.

— Nu merită, răspunse ea, modestă. Nu prea ştiu să desenez.

— Ce fată talentată, spuse, luându-i caietul. Ştii să pictezi, să desenezi, să faci gravuri în lemn, să faci muzică, teatru.

— Din toate câte puţin! oftă ea, şi întoarse capul, melancolică. În caiet pusese cele mai bune schiţe: nuduri de femei, dansatoare, torsuri, fragmente de siluete în mişcare, capetele unor fete adormite, cu bărbia în sus, pleoapele lăsate – triste şi senzuale, şi alte studii făcute după fraţii, sora şi părinţii ei.

— Sunt minunate! strigă Cowperwood, conştient că are în faţa ochilor o nouă comoară. Doamne dumnezeule, oare unde-i fuseseră ochii? Fata asta era o adevărată bijuterie şi fusese tot timpul sub ochii lui... Câtă nevinovăţie şi puritate! Schiţele din caietul ei dovedeau o

percepţie artistică rafinată, sumbră, care mocnea şi care-l înfiora.

— Mie mi se par foarte frumoase, Stephanie, spuse el, simplu. Se simţea cuprins de un sentiment ciudat, nelămurit, de afecţiune. Cea mai mare pasiune a lui era arta. îl hipnotiza. Ai luat vreodată lecţii de pictură? o întrebă.

— Nu.

— Şi nici de declamaţie?

— Nu.

Stephanie dădu din cap încet, cu tristeţe, dar o tristeţe plină de farmec. Panglicuţa care-i strângea părul ei frumos şi negru peste urechi îl mişcă, în mod ciudat.

— Am înţeles că talentul dumitale de actriţă e autentic şi că ai o fire de artistă pe care abia acum o descopăr. Nu înţeleg ce s-a petrecut cu mine până acum.

— Nu. Sunt sigură că exagerezi, oftă ea. Am impresia că fac toate astea din joacă şi câteodată îmi vine să plâng când îmi dau seama că nu valorez nimic.

— Cum poţi spune asta la douăzeci de ani?

— Sunt destul de bătrână, zâmbi ea, cochetă.

— Stephanie, câţi ani ai exact? întrebă el prudent.

— Împlinesc douăzeci şi unu în aprilie.

— Părinţii dumitale au fost foarte severi cu dumneata?

Scutură din cap cu un aer visător:

— Nu. Dar de ce mă întrebi? Nu prea s-au ocupat de mine. Au iubit întotdeauna mai mult pe Lucille, pe Gilbert şi pe Ormond. Vocea ei avea un ton trist de copil părăsit – vocea cu care, pe scenă, obţinea cele mai mari succese.

— N-au înţeles că eşti foarte talentată?

— Cred că mama simte că aş avea un fel de talent, dar tata nu. De asta sunt sigură. De ce mă-ntrebi?

Îşi înălţă spre el ochii languroşi şi trişti.

— Uite, Stephanie, dacă te interesează părerea mea, să ştii că eu te găsesc minunată. Mi-am dat seama de acest lucru în seara aceea, când te uitai la jaduri. Am avut o revelaţie. Eşti o artistă, o artistă adevărată şi eu am fost

atât de ocupat incit aproape nici n-am observat. Şi acum vreau să te întreb ceva...

— Da...

Stephanie respiră adânc umflându-şi pieptul, îi aruncă o privire, de sub şuviţele de păr negru. Ţinea mâinile împreunate în poală. După o clipă îşi lăsă cu modestie ochii în jos.

— Uită-te la mine, Stephanie. Capul sus. Vreau să te întreb ceva. Ai aflat câte ceva despre mine, de mai bine de un an. Îţi plac?

— Cred că eşti un om minunat, şopti ea.

— Numai atât?

— Nu e destul? Şi îi aruncă o privire de opal negru, lipsită de expresie.

— Văd că ai pus brăţara mea. Ţi-a făcut plăcere când ai primit-o?

— O, da, spuse. Apoi oftă adânc, având aerul că se sufocă.

— Ce frumoasă eşti! adăugă Frank, sculându-se în picioare şi uitându-se la ea.

Scutură din cap.

— Nu.

— Ba da.

— Nu.

— Vino încoace, Stephanie. Aproape. Şi uită-te la mine. Eşti atât de zveltă, înaltă şi graţioasă... Eşti ca o operă de artă orientală.

Stephanie oftă şi cu o mişcare suplă se întoarse către Cowperwood, care-i cuprinse mijlocul.

— Nu cred că e bine ce facem... nu? întrebă cu naivitate, după o clipă, smulgându-se de lângă el.

— Stephanie!

— Cred că e mai bine să plec. Te rog.

CAPITOLUL XXVI

Dragoste şi luptă

Pasiunea lui Cowperwood pentru Stephanie Platow deveni una din cele mai serioase aventuri din câte avusese el până atunci. Asta se petrecea în perioada în care

Cowperwood începuse să se ocupe de chestiunea reorganizării tramvaielor din Chicago. După câteva întâlniri secrete cu Stephanie închiriase, fidel vechiului lui sistem în asemenea situaţii, o garsonieră în centru, unde să se poată întâlni nestingheriţi. Avu cu ea mai multe discuţii care însă nu se dovediră a fi atât de revelatoare cât ar fi dorit el, căci Stephanie – minunată în multe privinţe, un fel de har măiestrit căzut din cer în lumea plicticoasă a vestului – rămânea extrem de enigmatică, greu de cunoscut. Află repede, de-a lungul mai multor discuţii din timpul meselor luate împreună, că avea ambiţia să devină o mare actriţă şi simţea nevoia morală şi profesională de a şti pe cineva care să-i preţuiască talentul şi a cărui încredere în ea să-i dea curaj. Cowpenvood află o mulţime de lucruri despre trupa *Garrick*, precum şi despre familia şi prietenii lui Stephanie, despre certurile din ce în ce mai dese în cadrul trupei. Odată, pe când se aflau împreună într-un loc discret şi agreabil, pe care-l găsise Cowperwood şi când relaţiile dintre ei erau conduse mai mult de instinct decât de intelect, o întrebă dacă vreodată…

— O singură dată, mărturisi ea. timidă.

Asta a fost o mare lovitură pentru Cowperwood. Şi-o închipuise pură şi nevinovată. Stephanie îi explică însă cât de neprevăzută fusese întâmplarea şi cât de neştiutoare era ea pe atunci. Îi descrise aventura pe un ton grav, cu sensibilitate şi patetism, făcuse o analiză introspectivă atât de tristă, de melancolică incit fu uimit şi întrucâtva înduioşat. Ce păcat! Şi Stephanie recunoscu că era vorba de Gardner Knowles. Dar nici el nu era prea vinovat. Aşa se întâmplase. E adevărat că Stephanie încercase să se împotrivească, dar… Şi nu era supărată? Ba da, dar nu voia să-i facă niciun rău. Era un băiat atât de drăguţ, avea o mamă şi o soră foarte simpatice, şi aşa mai departe.

Lui Cowperwood i se părea uimitor. Atinsese acel moment în viaţă, în care lipsa de virginitate la o femeie nu mai avea cine ştie ce importanţă. Dar la Stephanie, atât de fermecătoare, devenea un lucru aproape intolerabil. Se

gândea ce imbecili trebuie să fie părinţii ei s-o lase să trăiască în mediul ăsta „artistic” fără s-o supravegheze îndeaproape. Totuşi îşi dădea seama, din câte ştia, că Stephanie era greu de supravegheat. Părea să aibă o inconştienţă înnăscută, o fire distrată de artistă şi în plus părea o fiinţă cu totul lipsită de apărare. Cum putea oare să continue a fi prietenă cu secătura aia? Şi totuşi Stephanie protesta, pretinzând că după cele întâmplate nu mai existase nimic între ei. Lui Cowperwood însă nu prea-i venea să creadă. Probabil că minţea, dar lui îi plăcea şi aşa! Felul romantic, inconştient în care îi povestise toate astea îl uluise, îl amuza, îl fascina chiar.

— Bine, Stephanie, dar nu se poate ca lucrurile să se fi terminat aşa, fără nicio urmare, spuse Cowperwood, nedumerit. Ce s-a mai întâmplat? Ce-ai făcut?

— Nimic, zise şi scutură din cap.

Cowperwood nu se putu stăpâni să nu zâmbească.

— Dar, te rog, să nu mai vorbim despre asta, stărui că Nu mai vreau. Mă jigneşte. După aceea, n-a mai fost nimic. Asta-i tot.

Stephanie oftă, Cowperwood rămase dus pe gânduri. Răul fusese săvârşit şi cel mai nimerit lucru pe care-l putea face acum, dacă ţinea câtuşi de puţin la ea – şi ţinea – era să uite tot. O privea cu un aer ciudat, nedumerit. Ce suflet minunat! Ce naivă, ce visătoare! Şi ce artistă! Ce talent! Cum să renunţe la ea?

Ar fi trebuit să ştie că-i periculos să ai de-a face cu o femeie ca Stephanie, mai ales când această femeie ştia foarte bine ce înseamnă păcatul, fără a fi fost stăpânită de o mare pasiune. În ultimii doi ani Stephanie fusese mult prea răsfăţată şi iubită ca să se lase cuprinsă de simţăminte. Totuşi, pentru moment, era fascinată de importanţa lui Cowperwood. Ce minunat să fii iubită de un om de valoarea şi forţa lui! îl considera mai mult un mare artist în domeniul lui de activitate, decât un om de afaceri, lucru de care Frank îşi dădu repede seama şi fu măgulit. Spre marea lui bucurie era mai frumoasă chiar decât şi-o închipuise. O femeie în care mocnea o puternică flacără

interioară, o femeie a cărei pasiune deşi sumbră, rivaliza cu a lui. Stephanie nu semăna cu niciuna din femeile pe care le cunoscuse şi primea cu indiferenţă tot ce-i oferea. Avea tot atâta tact ca Rita Sohiberg – chiar mai mult – iar tăcerea ei era uneori aşa de extraordinară!

— Stephanie. spune ceva… La ce te gin deşti? Eşti visătoare ca o băştinaşă din Africa.

Dar ea se mulţumea să zâmbească misterios, schiţându-i mai departe portretul sau modelându-i chipul. Era mereu cu creionul în mână; nu-l lăsa jos decât când, tulburată de febra pasiunii, îl privea în tăcere sau rămânea pe gânduri cu ochii plecaţi. Atunci, întindea spre ea mâinile lui înfrigurate şi Stephanie şoptea:

— Da, dragul meu, da!

Minunate erau zilele acelea cu Stephanie.

Cowperwood îi chemă pe Addison şi pe McKenty ca să se sfătuiască cu ei în legătură cu cererea tânărului MacDonald, privind compensaţia de cincizeci de mii de dolari în acţiuni şi atitudinea celorlalţi directori de ziare – Hvssop, Braxton, Rickett etc. – care se arătaseră oarecum ostili.

— E un băiat de viitor, comentă McKenty, succint, când auzi cum se purtase tânărul MacDonald. 6 să reuşească mai bine decât taică-su… cel puţin într-o anume privinţă. Are să câştige probabil mai mulţi bani.

McKenty îl văzuse pe bătrânul general o singură dată şi îi plăcuse.

— Tare aş vrea să ştiu ce-ar spune generalul de toate astea, interveni Addison, care avea multă admiraţie pentru bătrânul director. Mă tem că n-ar mai dormi bine.

— Vreau să vă mai spun ceva, rosti Cowperwood, gânditor. Tânărul ăsta are să preia într-o zi conducerea ziarului *Inquirer* şi am impresia că nu uită uşor, când e jignit. Zâmbea sardonic. McKenty şi Addison zâmbeau şi ei.

— Fie ce-o fi! exclamă Addison, deocamdată nu-i încă director.

McKenty, care nu vorbea pe faţă decât cu

Cowperwood, aşteptă să rămână singur cu el ca să-i spună:

— Eh, şi ce-ar putea face? Cererea dumitale e rezonabilă. Nu văd de ce oraşul nu ţi-ar acorda tunelul. Aşa cum e acum, tot nu serveşte nimănui la nimic şi derivaţii ca cea pe care o propui dumneata există şi pe alte străzi. Cred că cei care ţi se-mpotrivese şi. ni de fapt filfizonii din State Street, societatea *Chicago City Railway* sau oamenii amestecaţi în afacerile cu gazul aerian, îi ştiu eu ce le poate pielea. Dă-le ce cer şi cauza devine numaidecât morală şi frumoasă. Cum încerci să lucrezi cu alţii îţi şi caută nod în papură. Numai că eu nu prea-i iau în seamă. Consiliul e de partea noastră. Lasă-l să aprobe privilegiul. Cine poate dovedi că n-au făcut-o de bunăvoie? Primarul e un om cu cap şi o să iscălească. Lasă-l pe tânărul MacDonald să trăncănească dacă vrea. Până la un punct… dacă merge prea departe, vorbeşti cu taică-su. Cât despre

Hyssop, e o babă. Niciodată nu l-am auzit susţinând vreo măsură de îmbunătăţire în folosul oraşului… doar dacă-i cerea Schryhart, Merrill, Arneel sau altcineva din grupul lor. Îi ştiu eu câte parale fac. Părerea mea e să-ţi vezi de treabă şi să nu te sinchiseşti de ei. Dă-i dracului! Lucrurile or să meargă atunci când vei fi tot atât de puternic ca şi ei. De acum încolo n-au să mai capete nimic fără plată. Şi aşa n-au făcut niciodată mare lucru ca să mă ajute când doream ceva.

Totuşi Cowperwood rămase rece şi muncit de gânduri. Se întreba dacă să nu-i plătească până la urmă tânărului MacDonald. Addison nu prea vedea cine, din lumea pe care o cunoştea, ar putea să-l influenţeze. În sfârşit, după multă chibzuinţă, Cowperwood hotărî să facă aşa cum plănuise. Drept care, ziariştii, care mişunau în jurul primăriei şi sălii Consiliului municipal, mână-n mână cu consilierul Thomas Dowling, omul lui McKenty în cadrul Consiliului, precum şi ziariştii ocazionali – deşi veneau destul de regulat la birourile companiei *North Chicago Street Railway* – adică la birourile noi şi confortabile pe care şi le instalase Cowperwood în North Side, fură

informaţi că în curând Consiliul va primi două decrete spre aprobare. Unul din decrete acorda folosirea necondiţionată şi pe timp nelimitat a tunelului din Strada La Salle (sub forma unui dar, de fapt), iar al doilea garanta dreptul de trecere prin străzile La Salle, Munroe, Dearborn şi Randolph, pentru derivaţia propusă de Cowperwood. Acesta din urmă acordă presei un interviu foarte amănunţit, explicând cu mare entuziasm tot ce făcuse Compania *North Chicago* precum şi tot ce-şi propunea să facă în viitor şi arătând că prin aceste măsuri vor asigura o dezvoltare extraordinară cartierului North Side şi centrului comercial.

Îndată după aceea, Schryhart, Merrill şi alţi câţiva oameni de afaceri, legaţi de *West Chicago Division Company*, începură să se plângă pe la cluburi sau pe la redacţiile ziarelor lui Ricketts, Braxton, tânărului MacDonald şi altor directori de ziare. Toată această invidie şi ură fuseseră de fapt stârnite de ascensiunea meteorică a lui Cowperwood. N-are nicio importanţă, sublimase Cowperwood ironic, că toate celelalte societăţi care aveau oarecare importanţă în Chicago ceruseră şi căpătaseră avantaje similare, fără plată şi fără condiţii. Era clar că succesul pe care-l obţinuse în afacerea cu gazul aerian, eforturile lui îndrăzneţe dar zadarnice de a pătrunde în lumea bună, trecutul lui la Philadelphia, pe care de altfel na-l făgăduia, îngroziseră cohortele ultrasensibile ale grupului extremist conservator. În ziarul lui Schryhart, *The Chronicle*, apăru un articol intitulat: *Se propune acapararea unui tunel din oraş*. Tonul articolului era cât se poate de agresiv, şi asta îl irită pe Cowperwood. *The Press* însă (ziarul lui Haguenin) se arăta a fi de acord cu ideea unei linii derivate, dar în acelaşi timp declara că nu e foarte sigur dacă e drept să se acorde tunelul fără plată sau nu. Hvssop găsea că e normal ca Societatea să dea în schimbul tunelului o compensaţie care să nu fie doar nominală şi să introducă în contractul privind derivaţia nişte clauze prin care să se specifice obligaţia companiei *North Chicago* de a menţine străzile prin care va trece

derivaţia în perfectă stare şi bine luminate. Ziarul *Inquirer*, condus de domnul MacDonald junior şi de domnul Du Bois, tuna şi fulgera. *Suntem împotriva tunelelor gratuite*, striga ziarul. *Suntem împotriva unor decrete privind privilegiile pentru centrul comercial*. E adevărat că despre Cowperwood personal nu spunea nimic. *The Globe*, ziarul domnului Braxton, afirma cu convingere că nu trebuie acordate drepturi asupra tunelului şi că s-ar putea găsi un traseu mult mai bun pentru derivaţii – mai spaţios şi mai la îndemâna cetăţenilor, care să includă State Street sau Wabash Avenue sau chiar pe amândouă şi care ar trece prin faţa magazinului domnului Merrill. Mai urmară şi alte articole din care reieşea clar locul ocupat de interesele obşteşti în noianul intereselor personale.

Cowperwood, om cu o fire independentă, sigur pe el, absolut indiferent faţă de orice fel de opoziţie, era puţin mâhnit de felul în care fuseseră primite propunerile lui, dar avea convingerea totuşi că cea mai bună soluţie ca să scape de aceste plictiseli ar fi fost să urmeze sfatul lui McKenty şi să facă mai întâi pregătirile necesare. După ce se vor instala cablurile, vor intra în circuit noile vagoane, se va reconstrui tunelul şi se va lumina cum trebuie, după ce în sfârşit se va reduce aglomeraţia de pe pod, lumea îşi va da seama ce mare schimbare în bine se petrecuse şi-l va sprijini.

În cele din urmă totul fu gata şi decretele acceptate de Consiliu în unanimitate. McKenty, care se cam îndoise de succesul final, ceruse să i se aducă un fotoliubalansoar care să rămână în sala de consiliu tot timpul cât vor ţine şedinţele. Se instalase în acest jilţ, în aparenţă ca spectator curios, dar de fapt ca un stăpân, care dicta felul cum trebuia să decurgă lucrările. Nici Cowperwood, nici ceilalţi nu fuseseră puşi la curent cu acţiunea lui McKenty şi nu aflaseră de ea decât atunci când nu se mai putea face nimic. Citind comentariile batjocoritoare din ziare, Addison şi Videra ridicară întâi din sprâncene, apoi se încruntară.

— Am impresia că McKenty exagerează, spuse Addison. Credeam că are mai mult tact. Astea-s rămăşiţele

educaţiei irlandeze pe care a primit-o de mic.

Alexander Rambaud, admiratorul şi discipolul lui Cowperwood, se întreba dacă nu cumva ziarele minţeau, dacă era cu putinţă să existe o înţelegere politică între Cowperwood şi McKenty, care să-i permită să calce în picioare opinia publică. Rambaud găsea propunerile lui Cowperwood atât de rezonabile, de sănătoase, încât nu înţelegea de ce-ar exista o rezistenţă serioasă sau de ce Cowperwood şi cu McKenty ar fi fost siliţi să recurgă la asemenea metode.

Totuşi, în ciuda împotrivirilor, dreptul de acces pe străzile respective fu acordat, iar tunelul închiriat pe nouăzeci şi nouă de ani, contra unei chirii nominale de cinci mii de dolari anual. Se subînţelegea că podurile de pe străzile State, Dearborn şi Clark vor fi reparate sau demolate. Exista însă o clauză, un amănunt, stipulat într-altă parte, care anula acest lucru. Urmară o serie de proteste furtunoase în coloanele ziarelor *Chronicle*, *Inquirer* şi *Globe*, pe care Cowperwood citindu-le se mulţumi doar să zâmbească. „Lasă-i să mârâie”, îşi spunea el. „Eu le-am făcut o propunere cât se poate de judicioasă. De ce s-ar phnge? Eu fac acum mai mult decât *Chicago City Railv; ay*. Sunt invidioşi! Asta e! Dacă toate astea le-ar fi cerut Schryhart sau Merrill, nimeni n-ar fi crâcnit”.

McKenty se duse la birourile companiei *Chicago Trust* să-l felicite pe Cowperwood.

— Băieţii au lucrat *aşa* cum mi-am închipuit, spuse el. Totuşi a trebuit să stau şi eu acolo deoarece auzisem că vreo zece din ei aveau de gând să ne joace festa în ultimul moment.

— Bună treabă, bună treabă! zise Cowperwood încântat. Tot scandalul o să se potolească. Aşa e întotdeauna când ceri ceva. Atmosfera o să se însenineze. Când or vedea ce bine va merge totul uită ei... şi ce bucuroşi vor fi că ne-au dat tunelul!

În dimineaţa după publicarea decretului se făcură o serie de comentarii defavorabile în anumite cercuri importante ale oraşului. Domnul Norman Schryhart, care

în coloanele ziarului său tunase şi fulgerase apărându-se împotriva lui Cowperwood, întâlnindu-l pe domnul Rieketts îl privi cu un aer grav.

— Ei bine, spuse magnatul care avea impresia că interesele lui de la *Chicago City Street Railway* erau ameninţate, văd că prietenul nostru, domnul Cowperwood, a reuşit să-şi impună punctul de vedere în Consiliul municipal. Sunt convins că face uz de bani ca să-şi atingă scopurile cu aceeaşi uşurinţă cu care pompierii se slujesc de apă. Îţi scapă printre degete ca un ţipar. Tare mi-ar plăcea să putem dovedi că există interese comune între el şi politicienii de la Consiliul municipal, sau între el şi domnul McKenty. Sunt convins că şi-a pus în cap să conducă oraşul atât din punct de vedere politic, cât şi din punct de vedere financiar, aşa că trebuie să fim tot timpul cu ochii în patru. Dacă reuşim să ridicăm opinia publică împotriva lui, scăpăm de el cu timpul. S-ar putea să nu se mai simtă bine la Chicago. Îl cunosc personal pe domnul McKenty, dar nu este genul de om cu care mi-ar plăcea să fac afaceri.

Domnul Schryhart folosea în negocierile lui cu politicienii din Consiliul municipal nişte avocaţi de la societatea *South Side*, care, deşi renumiţi, nu prea erau descurc căreţi, căci nu fuseseră în stare să ajungă măcar până la McKenty. Rieketts adoptă cu entuziasm punctul de vedere al lui Schryhart.

— Ai mare dreptate, spuse el cu un aer înţelept şi mulţumit de sine, aranjându-şi un nasture de la vestă, care abia se mai ţinea, şi privindu-şi manşetele. În materie de politică e rege. Trebuie, într-adevăr, să stăm la pândă dacă vrem să-l prindem.

De fapt, Ricketts ar fi fost încântat să treacă de partea lui Cowperwood, dar prea era îndatorat faţă de Schryhart. Nu că ar fi avut cine ştie ce simpatie pentru Cowperwood, dar vedea în el un om de viitor.

Tânărul MacDonald, discutând cu Clifford Du Bois la ziarul *Inquirer* şi gândindu-se cât de puţin câştigase de pe urma convorbirii telefonice secrete pe care o avusese cu

Cowperwood, era foarte iritat şi ironic.

— S-ar părea că prietenul nostru Cowperwood n-a prea ţinut seama de sfaturile noastre. N-ar fi exclus să reuşească, dar ziarul nostru, *Inquirer*, nu şi-a încheiat încă socotelile cu el. Să mai poftească el să ceară şi alte lucruri de la oraş!

Clifford Du Bois contempla mirat expresia acră a tânărului său şef. Nu ştia că MacDonald vorbise în particular cu Cowperwood la telefon, dar ştia în schimb cum ar fi tratat el cu acest financiar abil dacă ar fi fost în locul lui MacDonald.

— Da, Cowperwood ştie într-adevăr să tragă sforile, comentă el. Pritchard, care răspunde de rubrica politică, susţine că cei de la Consiliul municipal de sus până jos, cu primar cu tot şi cu McKenty, au fost mituiţi şi că acest domn Cowperwood, orice-ar cere, i se pune totul pe tavă. Tom Dowling îi face pantofii... înţelegi ce vreau să spun. Bătrânul general Van Sickle lucrează şi el într-un fel sau altul pentru Cowperwood. Totdeauna pehlivanul ăsta bătrân dă târcoale ca o pasăre de pradă când simte mortăciuni pe undeva.

— Mare şmecher, întări MacDonald. Dar lui Cowperwood n-o să-i meargă mult timp aşa. S-a cam întrecut cu gluma. Nu prea-şi cunoaşte lungul nasului!

Domnul Du Bois zâmbi în sinea lui. Îl amuza felul în care Cowperwood trecuse peste MacDonald, cu toate sugestiile acestuia şi se dispensase pentru moment de serviciile ziarului *Inquirer*. Du Bois era convins că dacă bătrânul general ar fi fost acasă, l-ar fi sprijinit pe Cowperwood.

Opt luni după ce pusese mina pe tunelul din La Salle Street şi obţinuse patru dintre străzile centrale, pentru derivaţia lui, Cowperwood trecu la realizarea părţii a doua a planului – şi anume preluarea tunelului din Washington Street şi apoi a companiei *Chicago West Division*, care continua să folosească vagoane vechi, trase de cai. Iarăşi vechea poceşte. Acţionarii de un anumit tip – de care de fapt se lovea la tot pasul – sunt extrem de timoraţi,

sensibili, fricoşi. Sunt ca scoicile care, la cea mai mică primejdie, se închid în carapace şi încetează orice activitate. Percepţia financiară a oraşului începu prin a urmări compania *Chicago West Division*, somând-o să plătească diferite impozite pe tramvaie, care până atunci fuseseră sistematic neglijate. Secţia de întreţinere a şoselelor îi aducea mereu învinuiri că nu execută repararea străzilor. Departamentul în sarcina căruia cădea problema alimentării oraşului cu apă reuşise, prin manevre abile, să descopere că numita companie fură apă. Pe de altă parte, reprezentanţii lui Cowperwood: Kaffrath, Addison, Videra şi alţii se prezentau plini de amabilitate la toţi directorii şi acţionarii companiei, unul după altul, descriindu-le perspectivele strălucite pe care le-ar avea compania *Chicago West Division* dacă ar consimţi să dea cu chirie cincizeci şi unu la sută din acţiunile ei – cincizeci şi unu la sută din o mie două sute cincizeci de acţiuni, fixate, când fuseseră emise, la două sute dolari bucata – şi pentru care le ofereau acum suma ispititoare de şase sute dolari bucata, plus dobândă de treizeci la sută pentru restul acţiunilor disponibile.

Cine rezistă la o asemenea ofertă? Dacă cineva bate un câine şi îl lasă nemâncat şi pe urmă vine altcineva şi-l mângâie, îl răsfaţă şi-i bagă came sub nas, e clar că acesta din urmă îl va putea dresa după plac. Cowperwood ştia toate astea. Emisarii lui, atât cei care promiteau, cât şi cei care ameninţau, erau neobosiţi. La sfârşit – şi n-a fost prea mult de aşteptat – directorii şi acţionarii principali ai companiei *Chicago West Division* capitulară; şi apoi ţinte! Societatea *Chicago West Division* se hotărî brusc să-şi închirieze toate bunurile companiei *North Chicago Street Railway*, care, la rândul ei, deveni chiriaşul lui *Chicago City Passenger Railway*, o linie înfiinţată de Cowperwood ca să preia tunelul din strada Washington. Cum reuşise oare să realizeze toate astea? Iată o întrebare care se afla pe buzele fiecărui bancher din Chicago. Cine erau oamenii sau organizaţia care dispunea de o sumă atât de mare, încât să poată plăti şase sute de dolari pentru fiecare din

cele şase sute cincizeci de acţiuni din o mie două sute cincizeci câte aparţinuseră vechii societăţi *West Division* şi care să poată oferi şi o dobândă anuală de treizeci la sută pentru tot restul? Şi de unde vor scoate banii pentru a instala cabluri pe atâtea linii? Dacă se gândeau mai bine ar fi găsit răspunsul imediat. Cowperwood era un capitalist care investea pur şi simplu bani în viitor.

Înainte ca ziarele sau publicul să fi putut protesta în consecinţă, sute de oameni începură să lucreze zi şi noapte în centrul oraşului, care, din pricina zgomotului puternic al ciocanelor şi luminii orbitoare a torţelor, devenise un infern. Instalau cablurile primei derivaţii mari şi refăceau tunelul din La Salle Street. Acelaşi lucru se petrecea şi în nordul şi vestul oraşului, unde se instalau conducte de beton, se montau vagoane, motoare şi remorci, se construiau noi depouri pentru tramvaie şi se ridicau uzine electrice mari şi strălucitoare. Oraşul, obişnuit de-atâta amar de vreme cu vechile vagoane neîncălzite (cu podelele acoperite cu paie), trase de cai, vagoane care săreau de pe linie şi care făceau halte nesfârşite la poduri, aştepta cu nerăbdare să vadă cât de bun va fi noul sistem. Tunelul din La Salle Street străluci curând în lumina becurilor electrice, care luminau zidurile proaspăt tencuite. Pe străzile şi bulevardele lungi din partea de nord a oraşului se instalară conducte de beton şi şine solide. Construirea uzinelor electrice fu terminată şi noul sistem începu să funcţioneze, în timp ce negocierile contractelor privind schimbările în partea de vest a oraşului îşi urmau cursul.

Schryhart şi asociaţii lui erau uimiţi de rapiditatea cu care se procedase şi de modul fantastic, ameţitor, în care decurseseră operaţiile financiare. Toţi oamenii de afaceri conservatori, interesaţi în problema transporturilor din oraşul Chicago, începură să se întrebe dacă acest tânăr titan venit din est avea cumva de gând să acapareze tot oraşul. Compania *Chicago Trust*, înfiinţată de Cowperwood, Addison, McKenty şi alţii, cu scopul de a organiza emiterea acţiunilor locale şi condusă, după spusele unora, de Cowpenvood, era înfloritoare.

Cowperwood, pare-se, putea iscăli la ora aceea cecuri de milioane de dolari fără să aibă nicio obligaţie faţă de miliardarii din Chicago, mai bătrâni şi mai conservatori. Cel mai supărător în toată povestea era că acest Cowperwood – un arivist, un puşcăriaş, un venetic, pe care se străduiseră să-l ruineze şi să-l ostracizeze din înalta societate – devenise acum o figură atrăgătoare, chiar fascinantă, în ochii publicului. Părerile şi ideile lui, aproape în orice domeniu, erau acum pretutindeni citate. Ziarele, chiar şi cele mai ostile, nu îndrăzneau totuşi să nu-l pomenească. Toţi directorii ziarelor se convinseseră în sfârşit că în lumea financiară apăruse o nouă personalitate cu care nu era aşa uşor să te masori.

CAPITOLUL XXVII

Financiarul vrăjit

E interesant de constatat cum un om atât de înzestrat ca Frank Cowperwood şi atât de prins în problema tramvaielor – problemă vastă care începuse să angreneze mii de oameni – putea găsi atâta linişte şi mulţumire în prezenţa Stephaniei Platow. Poate că n-ar fi o exagerare spunând că Frank regăsea în această femeie firea şi caracterul Ritei Sohiberg. Rita însă nu se gândise niciodată că i-ar putea fi necredincioasă – nici măcar nu-i trecuse prin minte să-l înşele atâta timp cât Cowperwood continua s-o iubească, aşa cum nu-l înşelase nici pe Sohiberg multă vreme după escapadele lui cu alte femei. Stephanie, în schimb, avea convingerea ciudată că dragostea nu era neapărat sinonimă cu fidelitatea fizică, şi că putea foarte bine să ţină la Cowperwood şi în acelaşi timp să-l înşele – teorie care se baza pe faptul că deocamdată nu nutrea sentimente profunde pentru el. îl iubea şi nu-l iubea.

Atitudinea faţă de Cowperwood nu se explica neapărat prin firea ei senzuală, cu toate că şi asta avea o oarecare legătură; se identifica mai degrabă cu o generozitate afectuoasă nelămurită, îi venea greu s-o rupă definitiv cu Gardner Knowles şi cu Lane Cross, după ce

fuseseră atât de drăguţi cu ea. Gardner Knowles o lăuda ici, colo, pe unde putea, şi se străduia să-i facă reclamă printre trupele profesioniste, care veneau la Chicago, s-o ia pe Stephanie în mijlocul lor şi s-o promoveze drept un element de valoare. Lane Cross era mort după ca, dar se manifesta într-un fel care inspira milă şi de aceea, nu-i venea uşor Stephaniei s-o rupă cu el; îşi dădea însă seama că la un moment dat va trebui totuşi s-o facă. Dar mai era şi un al treilea bărbat – un tânăr poet şi dramaturg, numit Forbes Gumey – înalt, blond şi pasionat – unul care apăruse recent pe ring şi-i făcea curte, sau mai bine zis că îi făcea lui, din când în când, căci Stephanie dispunea de timpul ei cum voia. Refuzase, din pricina firii ei de artistă, de boemă, să meargă la şcoală, ca sora ei, şi-şi pierdea vremea cultivându-şi – după cum spunea ea – talentul artistic.

Cowperwood, fireşte, aflase multe despre viaţa ei de actriţă. La început luă toate palavrele auzite pe socoteala Stephaniei cu humor, manifestarea unei naturi pasionate, îndrăgostită de viaţa uşuratică, romanţioasă a lumii teatrului. Treptat, treptat însă libertatea comportării ei sau uşurinţa cu care se ducea când într-un loc când într-altul îl cam îngrijorau – ba se ducea la atelierul lui Lane Cross, ba la garsoniera lui Bliss Bridge, care se pare că obişnuia să-şi primească des prietenii din trupa *Garrick*, ba era în casa domnului Gardner Knowles din North Side, unde după spectacol se dădeau mereu petreceri. Lui Cowperwood i se părea, ca să spunem aşa, că Stephanie duce o viaţă cam liberă, cam superficială. Şi totuşi această viaţă era imaginea perfectă a sufletului ei. Cowperwood însă începu să se cam îndoiască de ea şi să-şi pună anumite întrebări.

— Unde ai fost ieri, Stephanie? o întreba el când se întâlneau la prânz sau scara devreme, sau când venea la noile lui birouri din North Side să-l ia la plimbare, pe jos sau cu trăsura.

— Oh, ieri dimineaţă am fost la atelierul lui Lane Cross să încerc nişte şaluri şi văluri. Are o mulţime – unele din ele minunate – portocalii, albastre. Ar trebui să vezi

cum îmi stă cu ele. Tare aş vrea!

— Ai fost singură?

— Puţin timp. Credeam c-o să fie şi Ethel Tuckerman şi Bliss Bridge acolo, dar au venit mai târziu. Lane Cross e tare drăguţ. E adevărat că-i cam prostuţ uneori, dar mie-mi place. Portretele lui sunt atât de bizare…

Şi Stephanie se lansa în descrierea operelor lui pretenţioase, dar fără nicio valoare.

Cowperwood se minuna, dar nu de şalurile lui Lane Cross, ci de lumea asta în care trăia şi se învârtea Stephanie, lume pe care el n-o prea înţelegea. Nu reuşise niciodată s-o facă pe Stephanie să-i explice clar sensul legăturii ei cu Gardner Ivnowles, o legătură care, după spusele ei, se terminase atât de brusc. Dar, pentru că aşa era firea lui, începu să se îndoiască de Stephanie. Era totuşi atât de drăguţă, de copilăroasă, atât de contradictorie, încât nu ştia ce să mai creadă… era ca o adiere imperceptibilă, ca o floare palidă.

Oamenii cu înclinaţii artistice nu sunt niciodată tentaţi să se certe cu un buchet fermecător de flori. I se părea divină, când venea uneori la el, cu o privire nevinovată, şi îi ceda ca într-un vis frumos de vară. Îi recita totdeauna câteva versuri despre furtuni, despre vânt, despre norii de praf, despre cerul acoperit, despre fum, despre forma clădirilor, despre lacuri şi mai ales despre teatru. Se ghemuia în braţele lui şi-i recita pasagii lungi din *Romeo şi Julieta*, *Paolo şi Francesca*, *Inelul şi cartea*, ori din *Ajunul Sfintei Agnes* de Keats. Îi era groază să se certe cu ea, pentru că Stephanie era ca un trandafir sălbatic, sau ca o întruchipare artistică din natură. Caietul ei de schiţe era veşnic plin de lucruri noi. Ascundea uneori în manşon, sau vara în şalul vaporos de mătase cu care-şi acoperea umerii, o sculptură pe care o făcuse şi pe care i-o întindea lui Frank, cu expresia unui copil sfios, şi dacă lui îi plăcea şi voia s-o păstreze, i-o dăruia. Cowperwood rămânea pe gânduri, neştiind ce să creadă.

Atmosfera asta de îndoială şi suspiciune, de care nu putea scăpa, începu cu timpul să-l deprime şi să-l înfurie

chiar. E adevărat, când erau împreună, Stephanie se purta afectuos, în schimb în lipsa lui era extrem de veselă, fericită. Spre deosebire de alte aventuri ale sale, Cowperwood se trezi de astă dată, puţin după începutul legăturii lui cu Stephanie, întrebând-o dacă-l iubeşte, în loc să fie, ca de obicei, el cel întrebat.

Îşi închipuia că banii, situaţia şi viitorul lui îi dădeau puterea să reţină orice femeie, atrasă de farmecul personalităţii lui. Dar Stephanie era prea tânără, o fire prea poetică pentru a se lăsa impresionată de banii sau de faima cuiva şi nici nu era destul de prinsă de farmecul lui. Îl iubea în felul ei ciudat, dar o mai interesa şi un nou venit – Forbes Gurney. Acest tânăr înalt, melancolic, cu ochi căprui şi păr castaniu, era foarte sărac. Venea din Minnesota ele sud şi nu prea ştia ce vrea să facă, şovăind între ziaristică, poezie sau artă dramatică. Deocamdată lucra la o societate de mobile, unde era încasator de rate lunare şi de unde scăpa de obicei la ora trei după amiază. Încerca, fără prea mare succes, să facă parte din lumea de ziarişti a oraşului şi fusese descoperit de Gardner Knowles.

Stephanie îl întâlnise pe la actorii trupei *Garrick*. Observase de la început faţa lui lunguiaţă cu o cunună de păr ondulat şi mătăsos, gura mare dar frumos conturată, ochii adânci şi expresivi, nasul drept, şi fusese mişcată de aerul visător sau mai bine zis de setea lui de viaţă. Gardner Knowles adusese într-o zi o poezie scrisă de Gurney pe care o luase de la el, şi o citise Stephaniei, lui Ethel Tuekerman, Lane Cross şi Irma Ottley. aflaţi tocmai atunci împreună.

— Ia ascultaţi, spuse brusc Knowles, scoţând hârtia din buzunar.

Era vorba de o grădină a lunii, cu miresmele unor flori palide, de un lac magic, de nişte figuri mitice care simbolizau bucuria, de-o muzică lucidiană, venind de departe.

Un flaut fermecat, un ritm măsurat şi coarde în surdină şitobe au sunat.

Stephanie Platow ascultase în tăcere, mişcată de

această poezie atât de înrudită cu ale ei. Apoi o ceru ca s-o poată citi în tihnă.

— Mie mi se pare încântătoare, spuse ea.

De atunci apărea mereu în preajma lui Forbes Gurney. De ce, nici ea nu ştia prea bine. N-o făcea din cochetărie. Stătea cu el şi vorbea despre roluri, despre piesele în care juca şi despre aspiraţiile ei, doar atât. Îi făcu portretul, aşa cum îl făcuse şi pe al lui Cowperwood şi al altora.

Într-o zi, Cowperwood găsi în carnetul ei trei schiţe care-l reprezentau pe Forbes Gurney, făcute în mod idilic, cu o intensă notă romantică.

— Cine-i ăsta?

— Un tânăr poet care vine pe la teatrul nostru... Forbes Gurney. Are farmec, e atât de palid şi de visător.

Cowperwood se uită la schiţe cu curiozitate, dar imediat simţi cum i se întunecă privirea.

— O nouă victimă a domnişoarei Stephanie? o tachină el. Am impresia că m-am alăturat unui cortegiu cam lung: Gardner Knowles, Lane Cross, Bliss Bridge, Forbes Gurney.

Stephanie tăcea îmbufnată.

— Vai, cum vorbeşti! Bliss Bridge, Gardner Knowles. Recunosc. Îmi plac toţi. dar atât! Sunt drăguţi şi simpatici. Dacă l-ai cunoaşte pe Lane Cross şi ţie ţi-ar plăcea. E un papagal prostuţ! Cât despre Forbes Gurney, vine doar din când în când. Face şi el parte din grupul nostru, dar nu prea-l cunosc.

— Exact! exclamă Cowperwood cu amărăciune, şi totuşi ai avut când să-i faci portretul.

Cowperwood se cam îndoia de vorbele Stephaniei. De fapt era convins că nimic din tot ce spune nu-i adevărat şi nici nu avea încredere în ea. Şi totuşi o iubea cu patimă, poate tocmai din pricina asta.

— Spune drept, Stephanie, i se adresă el într-o zi stăruitor, dar cu multă diplomaţie, trecutul tău nu mă interesează. Suntem destul de apropiaţi ca să fi ajuns la o înţelegere perfectă. Dar nu-i aşa că nu mi-ai spus chiar tot

ce a fost între tine şi Knowles? Spune-mi adevărul, nu mă supăr. Îmi închipui perfect cum s-a întâmplat şi, crede-mă, asta n-o să modifice câtuşi de puţin sentimentele mele faţă de tine.

Pentru prima oară Stephanic în imprudentă. N-avea niciun chef de luptă. Diferitele ei legături o nelinişteau uneori, căci i-ar fi plăcut să apară în ochii lui Cowperwood sau în ai oricărei alte persoane la care ţinea în cea mai bună lumină. În comparaţie cu Cowperwood şi cu afacerile lui. Cross şi Knowles erau nimica toată şi totuşi Knowles o interesa. În comparaţie cu Cov perwood, Forbes Gumey era un cerşetor în zdrenţe şi totuşi avea ceva care-i lipsea lui Cowperwood – un farmec poetic şi trist, care trezea în Stephanie toată simpatia. Bietul băiat, era atât de singur! Cowperwood era atât de puternic, atât de strălucitor, atât de cuceritor!

Poate din dorinţa de a şti exact ce se petrece cu ea. În general, mărturisi:

— De fapt. nu ţi-am spus tot adevărul. Mi-a fost puţin ruşine.

La sfârşitul spovedaniei, care se limita doar la legătura ei cu Knowles (dar şi asta incompletă), Cowperwood fierbea de mânie. De ce să-şi piardă vremea cu o prostituată mincinoasă? Era clar că Stephanie, la douăzeci şi unu de ani, era o adeptă inconştientă a amorului liber. Şi totuşi, fata asta stranie, generoasă, fascinantă, era în felul ei atât de frumoasă, încât lui Cowperwood i se părea cu neputinţă să renunţe la ea. Semăna cu el în multe privinţe.

— Tare mai eşti ciudată, Stephanie, spuse Cowperwood, încercând să-şi înfrângă dorinţa imperioasă pe care o avea de a-i face reproşuri, de a o insulta şi de a o da afară. De ce nu mi-ai spus toate astea de la început? Şi doar te-am tot întrebat! Nu cumva vrei să pretinzi că ţii la mine?

— Cum poţi pune asemenea întrebare? rosti Stephanie pe un ton dojenitor, dându-şi seama că făcuse o prostie şi că n-ar fi trebuit să-i mărturisească nimic. Risca

să-l piardă şi nu voia asta pentru nimic în lume. Ochii lui străluceau plini de gelozie şi de asprime, ceea ce o făcu să izbucnească în plâns. O, ce bine ar fi fost să nu-ţi fi spus nimic! Tot nu sunt lucruri care să aibă vreo importanţă. Şi de altfel nici nu voiam să-ţi spun.

Cowperwood era descumpănit. Cunoştea foarte bine firea oamenilor şi mai ales a femeilor. Bunul simţ îi spunea să n-aibă încredere în Stephanie şi totuşi se simţea atras de ea. Poate că nu minţea şi că lacrimile ei erau sincere.

— Şi eşti sigură că asta-i tot... că n-a mai existat nimeni nici înaintea lui, nici după?

Stephanie îşi şterse ochii. Se găseau în garsonierea lui Cowperwood din Randolph Street, pe care acesta avusese grijă s-o păstreze; încă un loc unde să-şi primească prietenele.

— Cred că nu ţii câtuşi de puţin la mine, îi reproşă Stephanie, tristă. Nu cred că mă înţelegi. Nu ştiu dacă mă crezi... când încerc să-ţi spun cum stau lucrurile, nu înţelegi. Eu nu mint. Nu pot minţi. Dacă ai atâtea îndoieli ar fi poate mai bine să nu ne mai vedem. Eu vreau să fiu sinceră, dar dacă nu mă laşi...

Se opri, tristă, posomorâtă, îndurerată. Cowperwood o privea cu un fel de pasiune. Femeia asta îl atrăgea într-un mod inexplicabil! Nu credea nimic din ce-i spunea, dar îi era cu neputinţă să n-o mai vadă.

— Nu ştiu ce să mai cred! exclamă el, mohorât. N-am de gând să mă cert cu tine că mi-ai spus adevărul. Te rog însă să nu mă minţi. Eşti o fată deosebită. Aş putea face multe pentru tine dacă ai vrea. Ar trebui să-ţi dai seama de asta.

— Dar nu mint, repetă Stephanie, obosită. Credeam că ai observat!

— Fie, rosti Cowperwood, încercând să se amăgească. Dar duci o viaţă atât de liberă, de lipsită de prejudecăţi...

„Ah! se gândi Stephanie, poate că vorbesc prea mult.'1

— Îmi eşti foarte dragă. Îmi placi foarte mult. Te

iubesc, într-adevăr. Te rog, nu mă minţi. Nu mai umbla cu toţi neisprăviţii ăştia. Crede-mă, nu sunt demni de tine. Într-o zi, nu va trece mult, am să pot şi eu divorţa şi atunci aş fi fericit să mă însor cu tine.

— Dar nu umblu cu ei aşa cum crezi tu. Pentru mine nu-s decât o distracţie nevinovată. Îmi sunt simpatici, fireşte. Lane Cross e foarte drăguţ în felul lui, şi Gardner Knowles de asemenea. Toţi s-au purtat foarte frumos cu mine.

Cowperwood simţi că i se face greaţă auzind că Stephanie îl găseşte pe Lane Cross drăguţ. Era furios, dar îşi ţinu totuşi cumpătul.

— Îmi dai cuvântul tău că niciodată n-are să fie ceva între tine şi vreunul din aceşti bărbaţi atâta timp cât vom fi împreună? întrebă pe un ton aproape implorator – un rol cu care nu era obişnuit. Nu vreau să te împart cu nimeni. Nu accept. Nu mă interesează ce ai făcut în trecut, dar de-acum încolo vreau să-mi fii credincioasă.

— Ce idee! Sigur că am să fiu credincioasă! Dar dacă nu vrei să mă crezi… Ah, doamne!…

Stephanie oftă din adâncul inimii, Cowperwood se întunecă la faţă, încercând să-şi ascundă neîncrederea şi gelozia.

— Uite, Stephanie: acum te cred. Am să te cred pe cuvânt. Dar dacă mă înşeli şi descopăr asta, te părăsesc chiar în ziua aceea. Nu admit să mai existe alt bărbat în viaţa ta. În orice caz nu pot înţelege – dacă mă iubeşti – cum de te preocupă toate aceste poveşti. Nu cred c-o faci din pasiune pentru teatru!

— Oh, ai de gând să te mai cerţi mult cu mine? întrebă Stephanie, cu candoare. De ce nu vrei să mă crezi când îţi spun că te iubesc? Poate că… şi-aici talentul ei dramatic îi veni în ajutor şi începu să plângă în hohote.

Cowperwood o luă în braţe.

— Lasă, nu te mai necăji, o mângâie el. Te cred, şi sunt convins că mă iubeşti. Numai că aş vrea să nu fii chiar atât de uşuratică!

Şi astfel, rana se vindecă, vremelnic.

CAPITOLUL XXVIII Stephanie e demascată

Stephanie n-avea nici cea mai mică intenţie să-şi respecte angajamentele faţă de Cowperwood şi deci să-şi schimbe atitudinea faţă de anumiţi oameni. Dar să n-o condamnăm pe Stephanie Platow. Avea o fire nestatornică; era artistă până în vârful unghiilor, iar părinţii ei nici n-o înţelegeau şi nici n-o supravegheau cum trebuie. Cowperwood, cu forţa şi talentul lui, o interesa mult. Dar tot atât de mult o interesa şi Forbes Gurney, atmosfera poetică care îl învăluia, ÎI studia cu atenţie de câte ori se întâlneau şi, găsind că e prea timid şi prea rezervat, se hotărî să-l ademenească. Îşi dădea seama că e singur, trist, sărac, şi tendinţa spre compasiune pe care o are orice femeie o îndemnă să fie afectuoasă cu el.

Scopul ci fu lesne atins. Într-o noapte, pe când erau cu toţii pe iahtul lui Bliss Bridge, un vaporaş foarte iute, Stephanie şi Forbes Gurney se aşezară alături lângă catarg, privind dâra de lumină argintie a lunii care se oglindea în apă, drept în faţa lor. Ceilalţi erau în cabina ofiţerului, de unde puteau fi auziţi râzând şi cântând. Fără doar şi poate, Stephanie începuse să ţină la Forbes Gurney şi cum el era plin de farmec şi ea binevoitoare, prietenii îi lăsară în pace, glumind din când în când pe socoteala lor. Gurney, novice în materie de dragoste, nu prea ştia să profite de norocul care dăduse peste el. Cum să înceapă? îi povestea Stephaniei cum copilărise în lanurile de grâu din nord-vestul ţării, cum plecase din Ohio cu familia când avea doar trei ani şi ce mult trudise în viaţă. I se întâmplase adesea să lase plugul ca să se odihnească la umbra unui pom şi să compună o poezie – indiferent dacă era bună sau nu – ori să se uite cum zboară păsările, să se gândească ce bine ar fi dacă s-ar duce la şcoală sau la Chicago. Stephanie îl privea visătoare; pielea ei închisă căpăta în lumina lunii o nuanţă arămie, iar părul negru strălucea având nişte reflexe neobişnuite, albastrecenuşii. Forbes Gurney, sensibil la frumuseţe sub toate formele ei, îndrăzni în cele din urmă să-i atingă mâna – pe Stephanie, amanta lui Knowles, Cross şi Cowperwood o trecu un fior

din cap până-n picioare. Băiatul ăsta era tare drăguţ. Părul lui ondulat, castaniu, îi dădea ceva din puritatea statuilor greceşti. Stephanie rămase nemişcată, aştepta, sperând că Gurney va merge mai departe.

— Aş vrea să-ţi pot spune ceea ce simt, îi mărturisi el în cele din urmă, cu un glas răguşit şi cu respiraţia tăiată.

Stephanie îşi puse mâna pe a lui.

— Ce drăguţ eşti!

Acum, în sfârşit, Gurney înţelese că poate merge mai departe; se simţi cuprins de o mare fericire. Îi mângâie mâna uşor, îi cuprinse mijlocul cu braţul, îndrăznind apoi să-i sărute obrazul oacheş; Stephanie se feri, cochetând. Apoi, delicat, îşi lăsă capul pe umărul lui, iar el, începu să înşire, în şoaptă, o droaie de nimicuri: ce divină, ce mare artistă, ce minunată era! Cu felul ei de a vedea lucrurile nu puteau evolua decât într-un singur chip. Reuşi să-l aducă la ea acasă, în salonul de la etajul întâi, să-i arate cărţile şi piesele ei şi să-i cânte. O dată în braţele lui, restul depindea numai de ea. Forbes află că nu era chiar atât de nevinovată şi atunci…

Între timp, preocupările lui Cowperwood se concentrau nu numai asupra planurilor pentru construirea unor vaste uzine electrice cu motoare uriaşe acţionate de curent alternativ, asupra problemei salariilor pentru cei două mii de muncitori pe care-i avea acum şi dintre care unii ameninţau cu greva, asupra reparării, consolidării şi amenajării tunelului din La Salie Street şi instalării unei linii auxiliare în străzile La Salle, Munroe, Dearborn şi Randolph, ci se întreba şi „ce-o fi făcând Stephanie”, închipuindu-şi-o în fel de fel de situaţii. Nu putea s-o întâlnească decât rar şi Cowperwood observă că, după ce începuse s-o cam piseze cu confidenţele, care-i scăpau lui Stephanie în legătură cu modul de a-şi petrece timpul şi cu lipsa ei de prejudecăţi în relaţiile cu prietenii, fata nu prea mai aducea vorba despre Gardner Knowles, Lane Cross şi Forbes Gurney şi pomenea mai mult de Georgia Timberlake şi de Ethel Tuckerman. De ce, brusc, aceste reticenţe? O dată îi vorbi totuşi de Forbes Gurney,

spunându-i „c-o duce foarte greu şi că hainele lui lasă mult de dorit, bietul băiat!” Stephanie, datorită darurilor primite de la Cowperwood, se îmbrăca, pe atunci, extrem de elegant. Accepta însă doar atât cât să-şi completeze garderoba după gustul ei.

— De ce nu-l trimiţi la mine? o întrebă Cowperwood. I-aş putea găsi ceva de lucru. Ar fi fost încântat să-i dea o slujbă undeva unde să-l poată urmări şi să descopere cum îşi petrece timpul. Dar domnul Gurney nu veni niciodată să-i ceară slujbă, iar Stephanie încetă să mai vorbească despre sărăcia lui. După un cadou de două sute de dolari pe care Cowperwood i-l făcu în iunie, o întâlni din întâmplare pe strada Washington, însoţită de Gurney. Domnul Gurney, palid şi frumos, era foarte bine îmbrăcat şi purta un ac de cravată care, după cât ştia Cowperwood, îi aparţinuse cândva Stephaniei. Fata nu se arătă câtuşi de puţin descumpănită de această întâlnire. În cele din urmă, într-o zi, recunoscuse că Lane Cross, plecând să petreacă vara în New Hampshire, lăsase în grija ei atelierul, pe care Cowperwood hotărî să-l pună sub observaţie.

La epoca aceea, Cowperwood avea printre salariaţii lui pe un oarecare Francis Kennedy, un tânăr gazetar, spilcuit şi ambiţios. În vârstă de douăzeci şi şase de ani. Scrisese un articol foarte bun în *Sundai/ Inquirer*, prezentându-l pe Cowperwood şi programul lui şi subliniind că e un om remarcabil. Cowperwood apreciase articolul şi când, după un timp, Kennedy venise la el să-i spună că ar dori să se lase de gazetărie şi să-l întrebe dacă nu cumva s-ar găsi ceva de lucru pentru el în domeniul tramvaielor, Cowperwood se gândi imediat că tânărul ar putea fi o unealtă folositoare.

— Am să te numesc un timp secretarul meu, să vedem cum merge, îi spuse cu amabilitate. Există câteva chestiuni mai speciale pe care aş vrea să ţi le încredinţez. Dacă reuşeşti să le rezolvi cum trebuie, aş putea, mai târziu, să-ţi găsesc altceva de făcut.

Kennedy lucra la el de puţină vreme, când Cowperwood îl chemă într-o zi.

— Ascultă, Francis, ai auzit vreodată printre gazetari de un tânăr pe care-l cheamă Forbes Gurney?

Scena se petrecea în biroul particular al lui Cowperwood.

— Nu. domnule Cowperwood. lăspunse Francis, scurt.

Dar de o trupă de actori cu numele de *Garrick* ai auzit, nu-i aşa?

— Da.

— Uite ce, Francis, crezi c-ai putea să faci o treabă de detectiv, în care e vorba de inteligenţă şi tact?

— Cred că da, zise Francis. În dimineaţa aceea era cât se poate de elegant – costum maro, cravată de culoarea granatului, butoni de sardiu. Pantofii erau lustruiţi, iar faţa lui tânără strălucea de sănătate.

— Să-ţi spun despre ce-i vorba! Există o tânără actriţă, profesionistă sau amatoare, cu numele de Stephanie Platow, şi care frecventează atelierul unui pictor – Lane Cross – din *New Arts Building*. S-ar putea să şi locuiască acolo în absenţa pictorului – asta nu ştiu. Doresc însă să aflu ce relaţii există între domnul Gurn35 şi această femeie. Am anumite motive legate de afaceri pentru care vreau să aflu.

Francis Kennedy era numai urechi.

— Nu ştiţi cumva unde aş putea afla câte ceva despre acest domn Gurney? întrebă el.

— Cred că e prieten cu un critic din Chicago numit Gardner Knowles. Ai putea să-l întrebi pe el. Sper că nu e nevoie să-ţi spun că în orice caz nu trebuie să pomeneşti de mine.

— Vai, domnule Cowperwood. Se înţelege de la sine!

Tânărul Kennedy plecă îngândurat. Cum să facă oare?

Cu un adevărat talent de gazetar, începu să se intereseze în dreapta şi în stânga la foştii lui colegi. Află o seamă de date – câte puţin de la fiecare – în legătură cu caracterul acestei trupe şi al femeilor care făceau parte din ea. Pretindea că scrisese o piesă într-un act şi că ar fi

vrut s-o vadă jucată.

Se duse apoi la atelierul lui Lane Cross, prefăcându-se de astă dată că venea pentru un interviu. Liftierul îl informă însă că domnule Cross era plecat din oraş şi atelierul lui era închis.

Domnul Kennedy se gândi o clipă.

— Dar vara, în lipsa lui, nu foloseşte nimeni atelierul? întrebă.

— Ba da, parcă vine pe aici o tânără… Da, da.

— Nu cumva ştii cine e?

— Ba da. O cheamă Platow. Dar de ce vă interesează?

— Ascultă! exclamă Kennedy, examinându-l cu o privire cordială şi insinuantă pe liftier, care era cam jerpelit. Vrei să câştigi nişte bani? Cinci sau zece dolari, fără nicio osteneală?

Liftierul, care câştiga exact opt dolari pe săptămână, ciuli urechile.

— Vreau să ştiu cine vine aici cu această domnişoară Platow şi când. Şi, mă rog, orice în legătură cu asta. Dacă aflu tot ce vreau să ştiu capeţi cincisprezece dolari – cinci îţi dau chiar acuma.

Omul de care depindea soarta ascensorului avea în momentul acela exact şaizeci şi cinci de cenţi în buzunar. Se uită deci la Kennedy cu oarecare scepticism, dar cu mari speranţe.

— Bine, dar ce să fac? întrebă omul. Eu sunt aici doar până la şase. De la şase la douăsprezece se ocupă de lift portarul.

— Nu există vreo cameră goală pe aici, pe undeva? întrebă Kennedy, căruia îi venise o idee.

Faetotumul de la ascensor se gândi o clipă.

— Ba da, e una chiar la intrare.

— Când vine fata de obicei?

— Noaptea, nu ştiu… dar ziua vine uneori dimineaţa, alteori după masa.

— O însoţeşte cineva?

— Uneori un bărbat, elteodată o fată, două… drept să vă spun, nu prea am luat seama.

Kennedy plecă, fluierând.

Din ziua aceea, domnul Kennedy stătu la pândă în această casă, care avea o atmosferă atât de specială. Venea şi pleca tot timpul, atent mai cu seamă la mişcările domnului Gurney. Descoperi ceea ce bănuise de la început, că domnul Gurney venea aici cu Stephanie, rămânea ore întregi cu ea când nu te-aşteptai – după ce pleca, de pildă, un grup de prieteni cu care petrecuseră împreună. Uneori pleca şi domnul Gurney, care se întorcea însă înapoi cu Stephanie, dacă ieşea şi ea odată cu ei, sau singur, dacă Stephanie rămânea în atelier. Lungimea vizitelor varia, iar Kennedy, în dorinţa de a fi cât mai exact, nota pe o hârtie, zilele, data şi durata acestor vizite, băgând apoi hârtia într-un plic sigilat pe care Cowperwood îl găsea dimineaţa pe birou. Cowperwood era furios, dar Stephanie îi plăcea totuşi atât de mult încât nu se hotărî să ia deocamdată nicio măsură. Voia să vadă până unde va merge Stephanie cu ipocrizia.

Această situaţie era ceva nou pentru Cowperwood, iar efectul pe care-l avea asupra lui, cu totul uimitor. Deşi toată ziua ocupat cu afacerile, gândul îi revenea mereu la Stephanie: oare unde era? Ce făcea? Uşurinţa cu care minţea îi amintea că şi el făcea uneori la fel. Gândul că putea să aibă preferinţe pentru altcineva, mai ales acum când el devenise cea mai strălucită figură a oraşului, i se părea inadmisibil. Se simţea bătrân, învins de tinereţea lui Gurney. Era rănit – şi-l durea.

Într-o dimineaţă, după o noapte de insomnie, care-l scosese din sărite, căci se gândise tot timpul la ea, îi spuse tânărului Kennedy:

— Am o idee. Aş vrea să-l convingi pe liftierul cu care lucrezi acolo să-ţi facă rost de o cheie a atelierului şi să te convingi dacă există sau nu zăvor la uşa de la intrare. Pe urmă anunţă-mă şi adu-mi cheia. Şi prima seară când va fi acolo cu domnul Gurney, dă-mi de veste la telefon.

Deznodământul avu loc câteva săptămâni după începutul cercetărilor care dezvăluiseră lucruri atât de triste. Era o seară eu lună, o lună plină şi apăsătoare şi se

simţea adierea blândă a unui vânt cald de vară. În jurul orei patru Stephanie trecuse pe la Cowperwood, care se afla la birou, şi-l anunţase că nu mai putea ieşi cu el în oraş, cum hotărâseră în principiu, mai de mult. Trebuia să se întoarcă acasă în partea de vest a oraşului, ca să se schimbe şi să se ducă la o petrecere sau o serată pe care Georgia Timberlake o dădea în grădină. Cowperwood îi aruncă o privire posomorâtă – cel puţin lui aşa i se păru. Se strădui totuşi să pară vesel, bine dispus şi glumeţ, gândindu-se însă tot timpul ce enigmatică era, ce neruşinată, ce bine-şi juca rolul şi ce prost îl credea! Ar fi înţeles totul până la un punct: tinereţea ei, firea pătimaşă, plină de farmec, imorală, dar n-o putea ierta că nu-l iubea numai pe el aşa cum îl iubiseră atâtea alte femei. Stephanie purta o rochie de vară alb cu negru şi o pălărie florentină mare şi elegantă – împodobită cu maci roşii, puţin lăsată pe partea stângă, iar calota acoperită cu o garnitură de mătase tot alb cu negru – care o făcea să pară extrem de tânără, extrem de drăguţă, un exemplar rar, în care se îmbina armonios originea sa americano-ebraică.

— O să fie o petrecere grozavă, nu-i aşa? o întrebă el vesel, străpungând-o cu privirea lui enigmatică, de nepătruns. Iar tu, cea mai frumoasă din tot grupul acela fermecător! îmi închipui că vin toţi admiratorii tăi – Bliss Bridge, domnul Knowles, domnul Cross, pe toţi îi vei avea la picioarele tale.

Evitase să-l pomenească pe domnul Gurney.

Stephanie, bine dispusă, dădu din cap. Avea aerul omului care se pregăteşte să ia parte la o petrecere cât se poate de nevinovată.

Cowperwood zâmbi, gândindu-se că în curând, poate chiar foarte ourând, va gusta plăcerea unei răzbunări totale. O va prinde cu minciuna. Într-o situaţie compromiţătoare, undeva – poate chiar în atelierul lui Cross – şi o va repudia cu dispreţ. Dacă ar fi trăit în alte timpuri, în Turcia, ar fi pus s-o strângă de gât, s-o bage într-un sac şi s-o arunce în Bosfor. Dar în situaţia actuală, se va mulţumi să se lepede de ea. Continua să zâmbească,

în timp ce-i mângâia mina.

— Petrecere frumoasă! îi strigă el, la plecare.

Mai târziu, acasă fiind – pe la miezul nopţii, Cowperwood primi un telefon de la domnul Kennedy.

— Domnul Cowperwood?

— Da.

— Cunoaşteţi atelierul din *New Arts Building*?

— Da.

— În clipa de faţă e ocupat.

Cowperwood porunci să-i vină cabrioleta la scară. Cu câtva timp înainte pusese un lăcătuş să-i facă un fel de şperaclu cu o gheară găurită la capăt – o gaură care se ajusta la cheia atelierului şi cu care putea deschide uşa chiar dacă era o altă cheie pe dinăuntru. Controlă să vadă dacă o are în buzunar. Sări în cabrioletă şi o porni în galop. La *New Arts Building* dădu de Kennedy, pe care îl trimise acasă.

— Mulţumesc, îi spuse, scurt, de rest mă ocup eu.

Urcă repede scara, fără ascensor, spre camera nelocuită din faţa atelierului de unde putea să observe uşa. Lucrurile stăteau aşa cum îi spusese Kennedy. Stephanie se afla acolo cu Gurney. Palidul poet fusese chemat să-i ofere o noapte de desfătare. La ora aceea era linişte în clădire, ceea ce îi permise lui Cowperwood să audă vocile lor înăbuşite, vorbind pe rând, şi la un moment dat pe Stephanie fredonând refrenul unui cântec. Cowperwood era supărat, dar în acelaşi timp recunoscător că Stephanie îşi dăduse osteneala, în felul ei inconştient, să vină la el să se scuze şi să-l asigure că trebuie să se ducă la o serată dansantă, care avea loc în grădina unor prieteni. Zâmbi cu cruzime, ironic, gândindu-se ce mutră o să facă Stephanie. Scoase încet şperaclul, îi băgă în broască apucând capătul cheii dinăuntru şi întorcând-o. Broasca cedă. fără niciun zgomot. Apucă apoi butonul de la uşă şi simţi cum se mişcă fără pic de zgomot. Apoi tiptil – zgomotul pe care ar fi putut eventual să-l facă fiind acoperit de râsul Stephaniei, pe care-l cunoştea atât de bine – deschise uşa şi intră în odaie.

Auzind tuşea lui aspră, apăsată, cei doi tineri săriră speriaţi: Gurney ascunzându-se după o perdea, iar Stephanie încercând să se acopere cu pătura de pe divan. Nu putea scoate nicio vorbă şi aproape nu-i venea să-şi creadă ochilor. Gurney, plin de bărbăţie şi cutezător, dar nu foarte sigur pe sine, întrebă:

— Cine eşti dumneata? Ce cauţi aici?

Cowperwood zâmbi amabil şi răspunse simplu:

— Nu caut mare lucru. Poate are să-ţi spună domnişoara Platow, şi arătă către ea.

Stephanie, încremenită de privirea rece şi iscoditoare a lui Cowperwood, se trase înapoi, speriată, uitând cu totul de Gurney, care-şi dădu de altfel imediat seama că era vorba de o legătură mai veche – un amant jignit şi furios – şi nu prea se simţea dispus să acţioneze.

— Domnule Gurney, rosti Cowperwood, amabil, după ce-i aruncă Stephaniei o privire cruntă şi dispreţuitoare. Cu dumneata n-am nimic şi n-am de gând să vă stânjenesc. Stau numai câteva clipe. Am venit cu un scop precis. Femeiuşcă asta m-a înşelat cu vârf şi îndesat. M-a minţit tot timpul, cu un aer de mironosiţă – dar niciodată n-am crezut-o. Astă seară mi-a spus că e invitată la o petrecere într-o grădină, undeva, la celălalt capăt al oraşului. A fost amanta mea luni de zile. I-am dat bani, bijuterii, tot ce-a vrut. De altfel, cerceii de jad pe care-i are în urechi sunt de la mine. accentuă făcând semn din cap către ea, vesel. Am venit aici numai şi numai ca să-i dovedesc că nu mă mai poate minţi. Până acum, de câte ori o învinuiam în acest sens plângea, minţindu-mă. Nu ştiu cât de bine o cunoşti, sau cât de mult ţii la ea. Tot ce vreau este să ştie – ea, nu dumneata – se întoarse şi o fixă pe Stephanie – că de azi încolo s-a isprăvit cu minţitul.

În timpul acestui discurs atât de neaşteptat, Stephanie nervoasă, speriată, înmărmurită, dar frumoasă, stătea ghemuită într-un colţ al divanului oriental atât de sugestiv şi-l privea pe Cowperwood într-un fel care arăta limpede că, oricât de uşuratic s-ar fi purtat cu alţii. îl iubea totuşi – şi chiar foarte mult. Omul acesta puternic şi masiv,

care o înfrunta acum necruţător, pusese stăpânire pe imaginaţia ei bogată. Reuşise să-şi acopere întrucâtva trupul, dar braţele şi umerii cu pielea măslinie, sânii, genunchii şi picioarele frumos modelate rămăseseră parţial dezgolite. Părul negru despletit îi cădea pe spate; expresia feţei, plină de candoare, era extrem de tristă, chiar disperată. Se speriase pentru că, de fapt, Cowperwood îi trezea întotdeauna un fel de respect amestecat cu teamă – acest om ciudat, cumplit şi în acelaşi timp fermecător. îl privea, sperând să-l mai ispitească totuşi cu făptura, cu sufletul ei pătimaş, dar Cowperwood, dispreţuitor faţă de Stephanic şi faţă de amantul ei, presupunând că s-ar fi împotrivit, se mulţumi să-i privească zâmbind. Stephanie îşi dădu numaidecât seama ce pierde – un om dârz, minunat. Lângă el, Gurney, palidul poet, nu prea părea mare lucru cu aerul lui romanţios. Stephanie ar fi vrut să spună ceva, să se apere; dar ora clar că Frank nu aştepta explicaţii şi afară de asta mai era şi Gurney. I se puse un nod în gât, ochii i se umplură de lacrimi, chiar şi acolo unde se afla şi, după prima reacţie, de rezistenţă, urmă o alta, de emoţie ascunsă, ca flăcările unui foc pe o mlaştină. Cowperwood cunoştea foarte bine această privire; îi dădea singurul sentiment de triumf posibil.

— Stephanie, doar un cuvânt vreau să-ţi mai spun. Bineînţeles, n-o să ne mai vedem niciodată. Eşti o actriţă bună. Ţine-te de meserie, ai putea ajunge celebră, dacă nu laşi iubirile să te copleşească. Cât despre amorul liber, poate că nu e incompatibil cu ceea ce eşti, dar din punct de vedere monden nu cred că e foarte recomandabil pentru tine. Noapte bună.

Se întoarse şi ieşi cu paşi grăbiţi.

— Ah, Frank! strigă Stephanie fascinată de farmecul lui, într-o ciudată stare de disperare. Nu mai ţinea de loc seama de prezenţa amantului ei care o privea nedumerit.

Dar Cowperwood nici nu se uită la ea. Ieşi în holul întunecat şi coborî scara. Pentru prima oară în viaţă se întâmpla ca imaginea unei femei frumoase, enigmatice,

imorale şi stricate, a unei flori otrăvitoare, să-l obsedeze.

„S-o ia naiba, îşi spuse. S-o ia naiba de bestie! Ce... ce...; întrebuinţa cuvinte tari, urâte, deznădăjduit, pentru că abia acum ştia ce înseamnă să iubeşti şi să pierzi – să doreşti cu pasiune şi să nu dobândeşti, nici acum, nici altă dată. Era hotărât ca drumul Stephaniei Platow să nu se mai întâlnească niciodată cu al lui.

CAPITOLUL XXIX

Certuri de familie

Puţin timp înainte ca Fi-ank să rupă legăturile cu Stephanie, Ailecn află din întâmplare de la mama acestuia, absolut fără voia ci, un lucru care o cam supără. Doamna Platow veni în vizită şi îi vorbi despre succesele fiicei ei la teatru, despre necazurile pe care le avea trupa Garrick şi despre viitorul rol în care urma să joace Stephanie – ceva chinezesc.

— Ce frumoase bijuterii de jad i-aţi dăruit! exclamă ea. cu căldură. Le-am văzut abia deunăzi. Nu-mi spusese nimic până atunci. Îi plac atât de mult încât trebuie să vă mulţumesc şi eu.

Aileen făcu ochii mari.

— Bijuterii de jad! se miră, dar nu-mi mai aduc aminte. Amintindu-şi însă de slăbiciunea lui Cowperwood pentru feunei avu brusc o presimţire. Apoi rămase pe gânduri, foarte nedumerită.

— «Da, sigur, reluă mama Stephaniei, tulburată de mirarea lui Aileen. Colierul şi cerceii de jad. Spune că i-aţi dat dumneavoastră.

— A, da, acuma ştiu despre ce-i vorba, o întoarse repede Aileen. Mi-aduc aminte. Dar de fapt i le-a dat Frank. Sper că i-au plăcut.

Zâmbi amabil.

— Vai, îi plac grozav şi îi stau foarte bine, continuă doamna Platow prietenoasă, închipuindu-şi că a înţeles totul. Adevărul e că Stephanie uitase o dată să-şi închidă cutia în care ţinea fardurile şi maică-sa, căutând ceva în odaie, dăduse peste jaduri şi foarte nevinovată o întrebase ce e cu ele, ca una care cunoştea valoarea jadului. Luată

repede, Stephanie se zăpăcise, cu toate că în aparenţă nu păruse de loc tulburată; îşi reveni însă imediat şi îi povesti maică-sii de o seară petrecută la familia Cowperwood, când Aileen o rugase stăruitor să primească jadurile în dar.

Din nefericire pentru Aileen lucrurile nu se opriră aici. Într-o după-masă, la o recepţie dată de Rhees Grier, un tânăr sculptor cu veleităţi mondene, pe care i-l prezentase Taylor Lord, Aileen simţi pe propria-i piele ce înseamnă, pentru lume, să fii o soţie neglijată. Chiar la sosire surprinse o discuţie între două femei care se aflau într-un colţ, în dosul unui paravan pus acolo ca să ascundă hainele invitaţilor.

— A, uite-o pe doamna Cowperwood, spuse una dintre ele. E nevasta magnatului în afacerea cu tramvaiele, ăla care umbla astă iarnă şi primăvara trecută cu tânăra Platow – aia din trupa *Garrick*.

Cealaltă dădu din cap, privind cu invidie rochia splendidă de catifea verde, pe care o purta Aileen.

— Mă întreb dacă îi e credincioasă, rosti doamna; Aileen se căznea să prindă tot ce spuneau. Pare destul de îndrăzneaţă.

Mai târziu, Aileen reuşi să vadă cine erau gaiţele, fără ca ele s-o observe. Faţa ei trăda un amestec de indignare şi emoţie, dar asta nu-i sluji la nimic. Clevetirile celor două femei o răniseră cât se poate de adânc. Era jignită, furioasă şi nu ştia ce să facă. Ce!... ¿rozilor, să fii expusă unor asemenea comentarii 1 Şi asm numai din pricina infidelităţii soţului ei!

Într-o zi, puţin după discuţia cu doamna Platow, Aileen stătea în uşa budoarului care dădea pe palier, de unde se putea vedea holul de jos, şi acolo două dintre servitoarele ei vorbeau despre relaţiile dintre ca şi Cowperwood şi despre viaţa din Chicago, în general. Una din ele era înaltă şi osoasă, cam de vreo douăzeci şi şapte sau douăzeci şi opt de ani şi era fată în casă; cealaltă, măruntică şi grasă, de vreo patruzeci de ani, era ajutoare de menajeră. Se făceau că şterg praful dar bârfeau, bineînţeles în şoaptă, de aceea se aflau împreună. Cea

înaltă fusese de curând în serviciul familiei Aymar Cochrane, ex-preşedintele societăţii *Chicago West Division Railway*, şi atunci unul din directorii noii societăţi *West Chicago Street Railway Company*.

— Mare mi-a mai fost mirarea, o auzi Aileen pe fată – când m-am trezit trimisă aici. Nu-mi vinea să cred când mi s-a spus. Păi, donşoara Florence fugea de acasă şi s-întilnea cu el de două, trei ori pe stămână. Ce mă miră pe mine e că mă-sa n-a mirosit niciodată nimic.

— Ah! exclamă cealaltă. E tare păcătos când e vorba de muieri. (Aileen nu văzu însă gestul pe care-l făcu femeia). Apăi, era o fetiţă care tot venea pe-aici. Tat-su locuieşte la capătul străzii. Îi zice Haguenin. E proprietaru' ziarului ăla de dimineaţă *Press* şi are o casă frumoasă, puţin mai sus, tot pe strada asta. Nu prea am mai văzut-o în ultima vreme, da' i-am văzut de mai multe ori pupându-se, chiar aici, în odaia asta. Sunt sigură că nevastă-sa ştie tot… sigur. Mamă, ce s-a bătut odată cu una-aşaam auzit – o femeie cu care trăia mnealui, ş-o aducea aici acasă. Am auzit c-a bătut-o măr şi că femeia ţipa ca-n gură de şarpe. Vai, tare mai sunt păcătoşi bărbaţii ăştia când e vorba de muieri.

Un foşnet uşor venit de undeva le făcu pe cele două clevetitoare să se despartă şi să-şi vadă de treburile lor; Aileen auzise destul ca să înţeleagă despre ce era vorba. Ce să facă? Cum să afle mai mult despre aceste femei de care până atunci nu ştiuse nimic? Ce-o mai fi cu Florence Cochrane? Servitoarea fusese angajată cândva la familia Cochrane, i se spusese. Dar Cecily Haguenin, fata lui Haguenin, directorul ziarului cu care erau cei mai buni prieteni! auzi, s-o sărute Cowperwood! Când o să termine el oare cu legăturile astea? O fi având de gând s-o înşele toată viaţa?

Se înfoarse în camera ei, tristă şi agitată, şi începu să se frământe. Se întreba dacă să-l părăsească ori să-i reproşeze deschis purtarea lui, sau să pună alţi detectivi care să-l urmărească. La ce bun? Nu angajase odată nişte detectivi? Parcă l-a împiedicat să! se-ncurce acum cu

Stephanie Platow? Nicidecum. Şi pe viitor o să se poarte altfel? S-ar părea că nu. Era limpede că viaţa ei cu Cowperwood ajunsese la un sfârşit dezastruos şi definitiv. Lucrurile nu mai puteau merge aşa. Greşise, poate, când l-a luat pe Frank de la prima doamnă Cowperwood, deşi nu era prea convinsă, căci doamna Liiian Cowperwood se potrivea atât de puţin cu el... în orice caz, plătea scump! Dacă ar fi fost superstiţioasă, cât de cât, religioasă din fire, dacă ar fi citit cu atenţie Biblia (*şi* n-o citise), şi-ar fi adus aminte de vorba aceea fatidică din Noul Testament: „Cel ce ridică sabia de sabie va pieri”.

Adevărul este că tendinţa continuă pe care o avea Cowperwood de a trece de la o femeie la alta nu putea să nu ducă la un moment dat la consecinţe neplăcute. După dispariţia Stephaniei Platow din viaţa lui, se lansă într-o grămadă de alte escapade amoroase: cu fiica fermecătoare a domnului Haguenin, directorul de ziar, un om cât se poate de respectabil, prietenul cel mai înţelegător şi devotat pe care-l avea Cowperwood în lumea ziariştilor; cu fiica lui Aymar Cochrane, care-i căzuse în mreje, ca şi cu multe altele. De fapt, cel mai adesea Cowperwood era vinovat şi victimă deopotrivă, căci provocarea nu venea numai de la el.

Aventura lui cu Cecily Haguenin începuse foarte simplu. Vechi prieten al familiei şi ducându-se foarte des la ei în casă găsise o victimă la îndemână în această fiinţă plină de voluptate. Cecily era blondă, solidă şi avea pe atunci vreo douăzeci de ani, plinuţă, durdulie, cu ochi mari de un albastru violaceu, extrem de ageră la minte – un fel de păpuşă cu care îi plăcea lui Cowperwood să se joace. De pe vremea când fata mergea la şcoală se născuse între ei o apropiere bazată pe tot felul de giumbuşlucuxi puerile – apoi în perioada studenţiei, în timpul vacanţelor pe care Cecily le petrecea, acasă, s-au apropiat din ce în ce. În ultimul timp, când Cowperwood trecea pe la Haguenin să se consulte cu ziaristul, în biblioteca acestuia, despre anumite acţiuni de viitor, o văzuse mult mai des pe Cecily. Într-o seară – tatăl ei ieşise să verifice măsurile luate de

consiliul municipal în legătură cu problema unor privilegii – Cecily, după o serie de ocheade cu subînţeles şi simpatie, sfârşi prin a-i flutura pe la nas un nou roman, pe care întâmplător îl avea în mină; iar el, drept răspuns, o apucă, cu un gest mângâietor, de mină.

— Să nu crezi că mă poţi ţine aşa uşor, îi spuse ea, glumind.

— Ba pot…

Urmă o mică luptă, după care Cowperwood, fata fiind pe jumătate convinsă, reuşi, cu unele manevre, s-o ia în braţe, şi Cecilv se trezi cu capul pe umărul lui.

— Ei şi? îi întrebă ea cu o privire jumătate speriată, jumătate provocatoare – ce-ai să-mi faci acum? Tot ai să-mi dai drumul.

Da, dar nu imediat.

— Ba chiar acum, tata o să apară dintr-o clipă într-alta.

— Bine, dar deocamdată n-a venit. Ştii că te-ai făcut o fată drăguţă!

Cecilv nu mai rezistă, se uita la el puţin speriată, puţin visătoare: el o mângâia pe obraz şi o săruta. Dar paşii tatălui ei, care se auzeau apropiindu-se, îl întrerupse. Din ziua aceea între ei se înfiripă o înţelegere perfectă, care se poate însă numi frumoasă sau imorală, la alegere.

Faţă de Florence Cochrane – fata lui Aymar Cochrane, preşedintele Companiei de tramvaie *Chicago West Division* – a doua aventură a lui Cowperwood din acea perioadă, tactica fusese aproape identică şi rezultatul acelaşi. Dacă ar fi s-o descriem doar în câteva cuvinte, Florence, deşi blondă, n-avea nimic comun cu Cecilv – era delicată, originală şi visătoare. Pe vremea când o cunoscuse Cowperwood, dovedea unele preocupări intelectuale, îl citea pe Marlowe şi pe Jonson. Cowperwood, preocupat de problema tramvaielor din *West Chicago Street Railway* şi având mereu discuţii cu domnul Cochrane, reprezenta pentru Florence o mare personalitate de tip elizabetan. În sufletul ei trăia o revoltă împotriva vieţii mic burgheze pe care era silită s-o ducă.

Cowperwood îi ghici starea de spirit, glumea cu ea, o privea în ochi şi găsi răspunsul pe care-l aştepta. Nici bătrânul Aymar Cochrane, nici nevasta lui, o femeie cât se poate de respectabilă, nu au bănuit niciodată nimic.

Mai târziu, gândindu-se bine la toate astea, Aileen ajunse la concluzia că, dintr-un anumit punct de vedere, aceste aventuri o mulţumeau, o linişteau. Două femei sunt totdeauna mai puţin periculoase decât una singură şi dacă Frank va continua aşa, nu va putea să se fixeze definitiv la niciuna. Şi astfel, punând totul în balanţă, luând şi alte lucruri în consideraţie, Aileen era convinsă că Cowperwood prefera până la urmă să rămână însurat cu ea.

Dar ce jignire adusă frumuseţii ei! se gândi. Ce sfârşit unt pentru o căsnicie ideală, care părea că va dura cât vor trăi! Ea, Aileen Butler, care în tinereţe se vedea mai frumoasă, mai puternică, mai fermecătoare ca oricare alta, să fie atât de timpuriu înlocuită de noua generaţie – n-avea decât patruzeci de ani.

Şi ce proaste, ce gâşte! Stephanie Platow, Cecily Haguenin, Florence Cochrane, nişte începătoare searbăde! Iar ea, puternică, strălucitoare, cu pielea catifelată, cu faţa fără zbârcituri în jurul ochilor, pe frunte sau pe gât, cu părul auriu şi bogat, cu pasul hotărât, cu o greutate care nu depăşea şaizeci şi cinci de kilograme, la înălţimea ei mijlocie, cu toate avantajele pe care i le putea oferi cosmetica, bijuteriile, rochiile, priceperea şi gustul ei în alegerea materialelor, să fie înlăturată de nişte femeieşti care ştiau să dea din coate. Era aproape de necrezut şi atât de nedrept! Ce viaţă groaznică. Cât de nestatornic putea fi Cowperwood! Doamne, doamne, când te gândeşti că toate astea sunt adevărate! De ce să n-o iubească? Din când în când se privea cu satisfacţie în oglindă şi simţea că o apucă furia. De ce nu-i mai ajungea? De ce avea nevoie de altele, de ce le găsea mai frumoase decât pe ea? De ce protestele lui repetate că totuşi o iubeşte erau mincinoase? Mai existau pe lume şi bărbaţi credincioşi. Tatăl ei fusese un soţ credincios. Amintirea tatălui ei, părerea acestuia

despre felul cum se purtase o făcură pe Aileen să i se strângă inima; asta nu-i schimbă însă punctul de vedere în privinţa drepturilor ei în situaţia actuală. Cu părul ăsta! Cu ochii ei frumoşi, cu braţele astea superbe, catifelate! De ce să n-o iubească? De ce?

Într-o seară, câteva zile mai târziu, Aileen stătea în budoarul ei citind şi aşteptându-l pe Cowperwood, când deodată auzi telefonul. Era chiar el care o anunţa că e silit să rămână la birou până târziu, după care o să plece probabil la Pittsburg pentru vreo două zile, dar se va întoarce sigur a treia zi, socotind şi ziua aceea… Aileen se cam necăji, o trăda şi vocea. Aranjaseră să ia masa cu familia Hoecksema şi apoi să meargă la teatru. Cowperwood îi propuse să se ducă singură; dar ea refuză pe un ton cam tăios şi puse telefonul în furcă, fără măcar să-i spună la revedere. La zece, însă, Cowperwood sună din nou, vestind-o că se răzgândise şi că dacă ea doreşte să iasă – vor lua cina undeva împreună sau îşi vor face alt program – să se îmbrace, dacă nu, vine acasă şi nu mai ies.

Aileen înţelese imediat că Frank avusese probabil anumite planuri de amuzament care căzuseră baltă. După ce-i stricase seara venea acasă să mai dreagă puţin lucrurile. Asta o înfuria. Toate incertitudinile cu privire la sentimentele lui începuseră s-o scoată din sărite. Semnele furtunii se arătau la orizont. Cowperwood apăru, puţin mai târziu, grăbit, o luă în braţe când îi ieşi înainte şi o sărută pe gură. O mângâie pe braţe şi pe umeri, ipocrit, dar cu afecţiune.

— Ce-ai păţit, copilaş? o întrebă, văzând că se încruntă.

— Oh, nimic deosebit, replică Aileen, enervată. Să nu mai vorbim despre asta. Ai mâncat?

— Da, ne-au adus de mâncare la birou. Se referea la Mc-Kenty, la Addison şi la el, iar afirmaţia era adevărată. Fiind de astă dată într-o situaţie onorabilă se simţi obligat să se justifice puţin. N-am avut încotro. Îmi pare rău că afacerile astea îmi iau atâta timp, dar într-o zi, scap eu de ele. Curând! Lucrurile sunt pe cale să se potolească.

Aileen se desprinse din braţele lui şi se îndreptă spre masa de toaletă. O privire în oglindă îi arătă că se ciufulise puţin, aşa că-şi potrivi părul la loc. Se uită la bărbie, apoi se întoarse la cartea ei – „cam îmbufnată”, se gândi Cowperwood.

— Ce s-a întâmplat, Aileen? o întrebă. Nu-ţi pare bine că sunt aici cu tine? Ştiu că în ultimul timp nu prea ţi-a fost uşor; dar nu vrei să uiţi ce-a fost şi să ai puţină încredere în viitor?

— Viitor! Viitor! Nu-mi mai vorbi de viitor. Ce-mi rezervă mie viitorul?

Cowperwood simţea că nu mai era mult până să se dezlănţuie furtuna, dar se bizuia pe puterea lui de convingere şi pe faptul că tot mai ţinea la el, pentru a o potoli.

— De ce vorbeşti aşa, iubito? Ştii bine că te-am iubit şi te voi iubi totdeauna. Recunosc, sunt o sumedenie de fleacuri care deocamdată mă împiedică să stau acasă cât aş dori; dar nu înseamnă că sentimentele mele s-au schimbat. Credeam că-ţi dai seama de asta.

— Sentimentele tale! izbucni Aileen, cu ironie. Da, las’ că ştiu eu ce sentimente ai. Destule ca să oferi altor femei garnituri de jad, bijuterii, şi să alergi după orice fetişcană care îţi iese în cale. Nu-i nevoie să vii acasă la zece pretinzând că vii de dragul mai, când ştiu foarte bine că o faci pentru că nu ţi-a mers alt aranjament. Las’ că ştiu eu cât mă iubeşti. Lasă!

Se trânti mânioasă pe fotoliu şi deschise cartea. Cowperwood o privi cu gravitate; aluzia pe care o făcuse la Stephanie era o revelaţie. Problemele astea în legătură cu femeile puteau uneori să devină de-a dreptul exasperante.

— Dar ce mai e şi asta? întrebă mirat, însă prudent şi cu o nevinovăţie perfect simulată. N-am dat nimănui bijuterii şi jaduri şi nici n-am alergat după „fetişcane”, cum le numeşti tu. Nu ştiu ce vrei să spui, Aileen!

— Vai, Frank! exclamă Aileen obosită şi neîncrezătoare, tare mai minţi! Cum poţi minţi în halul ăsta? M-am săturat de toate astea! Servitorii ştiu ei ceva

când pălăvrăgesc pe la colţuri... până nu faci foc nu iese fum! Eu am pus-o pe doamna Platow să mă întrebe de ce i-ai dăruit fiică-sii parura de jad? Nu ştiu ce rost mai are să minţi! Ca să-mi închizi gura, să nu fac scandal! Te temi să nu mă duc să vorbesc cu domnul Haguenin, sau cu domnul Cochrane, sau cu domnul Platow, sau cu toţi trei deodată. Ei bine, fii liniştit. N-am să mă duc. Mi-e silă de tine şi de minciunile tale. Auzi, Stephanie Platow! O prăjină deşirată! Cecily Haguenin – o fleaşcă! şi Florence Cochrane – aia care seamănă cu un peşte mort! (Aileen avea câteodată talent la caracterizări). Dacă nu m-aş fi purtat atât de rău cu familia mea din Philadelphia, dacă nu m-aş teme de gura lumii şi de răul pe care ţi l-ar pricinui în afaceri, numaidecât aş trece la acţiune! Te-aş părăsi – asta aş face! Şi când te gândeşti că am fost în stare cândva să cred că mă iubeşti sau că ai putea iubi o femeie şi să-i fii credincios! Prostii! Dar puţin îmi pasă. Dă-i înainte! Însă un lucru să ştii! Să nu crezi că am de gând să mai înghit tot ce am înghiţit până acum. Nu, nici prin minte nu-mi trece! N-o să mă poţi înşela la infinit, pentru că nu mai rabd. Nu-s atât de bătrână. Există destui bărbaţi care s-ar da în vânt după mine, dacă tu n-o faci. Ţi-am mai spus odată, dacă mă înşeli, te înşel şi eu. Las’ că te învăţ eu minte. Am să umblu şi eu cu alţii. Da, da! Îţi jur!

— Aileen, o rugă el, în şoaptă, dându-şi seama că în cazul de faţă era inutil să mai spună minciuni. Nu vrei să mă ierţi de data asta? Îndură-te de mine. Uneori, aproape că nu înţeleg nici eu ce-i cu mine. Eu nu-s ca alţi bărbaţi. Suntem de mult împreună. De ce nu vrei să aştepţi puţin? Să mai încerci o dată. Să vezi dacă nu mă schimb. Aş putea să mă schimb.

— Da, sigur, să aştept! Să te schimbi! Ai putea să te schimbi! Dar n-am tot aşteptat? Nu m-am învârtit eu nopţi întregi prin cameră, ca o nebună când nu erai acasă? Să mă îndur de tine – da, da! Dar de mine cine se îndură când sufăr? Ah, doamne, adăugă ea cu violenţă şi pasiune. Ce nenorocită sunt! Ce nenorocită! Mă doare inima! Mă doare!

Cu mâna la piept ieşi iute din cameră, cu pasul ei hotărât care-i plăcuse cândva lui Frank atât de mult şi care nici acum nu-l lăsa indiferent. Ce păcat! Se simţea mişcat, dar ca de un lucru care făcea parte dintr-o lume schimbătoare şi crudă. Ieşi imediat şi se duse după ea (ca în ziua incidentului cu Rita Sohiberg). Îi cuprinse talia cu braţul, dar ea se trase înapoi, furioasă.

— Nu, nu, lasă-mă în pace, strigă. M-am săturat de toate astea.

— Eşti foarte nedreaptă cu mine, Aileen, îi spuse el, făcând o demonstraţie de sinceritate şi de căldură. Te laşi orbită de o simplă aventură care a intervenit între noi... îţi dau cuvântul meu de onoare că nu te-am înşelat nici cu Stephanie Platow, nici cu alta. Se poate să le fi făcut puţină curte, dar asta nu înseamnă nimic. De ce nu vrei să înţelegi? Nu-s chiar atât de păcătos cum mă vezi tu. Sunt băgat în nişte afaceri importante care privesc atât bunăstarea şi viitorul tău cât şi al meu. De ce nu vrei să judeci puţin, să fii generoasă?

Urmă o lungă discuţie – plină de acuzaţiile şi justificările obişnuite. În cele din urmă, însă, din cauza oboselii ei, a mângâierilor lui, a faptului că nu exista nicio soluţie rezonabilă, Aileen capitulă şi pentru moment îi dădu voie lui Frank s-o convingă că în sufletul lui mai rămăsese încă o urmă de dragoste pentru ea. O durea inima. Chiar şi el, încercând s-o liniştească, îşi dădu foarte clar seama că pentru a o convinge de sinceritatea dragostei lui va trebui să facă eforturi mult mai mari pentru a-i da curaj şi a o distra şi că în starea lui actuală şi cu înclinaţia pe care o avea pentru femei, asta era absolut imposibil. Deocamdată s-ar fi putut stabili între ei o înţelegere, dar având în vedere ceea ce aştepta de la el şi punând la socoteală pasiunea şi egoismul ei, n-ar fi durat mult. Cowperwood era sortit să-şi urmeze destinul – iar ea să-l părăsească, dacă va fi nevoie. El însă nu se mai putea opri şi nici nu mai putea da înapoi. Era prea pasionat, prea strălucitor, prea egoist şi prea complex ca să aparţină doar unei singure femei.

CAPITOLUL. XXX

Obstacole

Uneori. Într-o carieră în plină ascensiune piedicile curg, care mai de care mai neaşteptate, iar omul, ca un bun înotător, trebuie să învingă curenţii potrivnici ai vieţii. Unii au noroc, sau le vine într-ajutor cine ştie ce forţă şi atunci un val prielnic îi poartă parcă mereu înainte. Să fie oare forţa divină? Nu neapărat. În orice caz e ceva care scapă înţelegerii noastre. Or fi nişte îngeri păzitori? Mulţi au această convingere spre ghinionul lor. (Dovadă Macbeth). Nu cumva o fi vorba de înclinaţia instinctivă a individului către dreptate, virtute, sau simţul datoriei? Acestea sunt nişte flamuri confecţionate de muritori. Dar cum nimic nu-i dovedit, orice speculaţii sunt îngăduite.

Astfel, de pildă, puţin după ce Cowperwood ajunsese directorul societăţii *West Side* izbucni un conflict între societate şi un cetăţean pe care-l chema Redmond Purdy, care investea bani în proprietăţi imobiliare, se ocupa cu vânzări de pământ şi făcea camătă – conflict care stârni multă vâlvă în Chicago. Tunelurile din străzile La Salle şi Washington funcţionau acum din plin. Dar din cauza întinderii. spre nord şi sud a cartierului West Side s-a simţit nevoia de cabluri şi pe străzile Van Buren şi Blue Island, deci şi de un al treilea tunel la sud de strada Washington, de preferinţă în dreptul străzii Van Buren, pentru că se putea astfel ajunge mai direct în centrul comercial. Cowperwood abia aştepta să construiască acest tunel, deşi nu prea ştia cum să obţină de la oraş dreptul de trecere pe sub strada Van Buren, unde exista un pod cu un trafic foarte intens. Se iscau tot felul de încurcături. În primul rând era nevoie de aprobarea Ministerului de Război din Washington pentru a se construi orice fel de tunel sub râu. În al doilea rând, săpăturile, dacă s-ar fi făcut chiar sub pod, puteau pricinui neajunsuri mari, necesitând închiderea sau chiar desfiinţarea podului. Dat fiind atitudinea critică, ca să nu spunem chiar ostilă, a ziarelor care, de la acordarea privilegiilor pentru tunelurile din străzile La Salle şi Washington îi urmăreau

pas cu pas orice mişcare, Cowperwood se hotărî să nu mai ceară-nimic oraşului în această privinţă şi să cumpere în schimb drepturile de proprietate asupra unor terenuri la nord de pod, care să fie destul de întinse pentru ca săpăturile să poată începe imediat fără ca oraşul să se poată amesteca.

Terenul cel mai nimerit în acest scop – o parcelă de o sută cincizeci pe o sută cincizeci de metri, aproape de malul râului, şi pe care se găsea deocamdată o clădire cu şapte etaje – aparţinea domnului Redmond Purdy, menţionat mai înainte, un om înalt, slăbănog, slinos, care purta manşete şi gulere de celuloid şi vorbea pe nas.

Cowperwood, ca de obicei, începu tratativele, adresându-se unor oameni aparent fără nicio legătură cu această afacere, străduindu-se să cumpere terenul la un preţ convenabil. Dai-Purdy, cămătar zgârcit şi afurisit, ca o capcană de şoareci, auzise ceva despre planul cu tunelul aşa că era pornit pe jecmăneală.

— Nu, nu, şi nu, striga ori de câte ori veneau la el reprezentanţii domnului Sylvester Tocmey, agentul lui Cowperwood, care-şi băga nasul în toate celea. Nu vreau să vând. Pleacă.

În cele din urmă domnul Sylvester Tocmey, la capătul răbdării, se plânse lui Cowperwood, care trimise de îndată după cei doi pescuitori în ape tulburi – generalul Van Sickle şi onorabilul Kent Barrows McKibben. Generalul în cepuse să se cam ramolească şi Cowperwood se gândea să-l scoată la pensie; McKibben însă era în floarea vârstei – frumos, elegant, făţarnic, periculos. Discutară cu domnul Tocmey, după care s-au întors la Cowperwood cu un plan promiţător. Onorabilul Nahum Dickensheets, judecător la Curtea de Apel din Statul Illinois, un om legat de steaua lui Cowperwood prin fire pe care nu e nevoie să le dezvăluim aici, fusese convins după multe stăruinţe, în acest caz de forţă majoră, să-i vină în ajutor cu temeinicile lui cunoştinţe tehnice. La sugestia sa, lucrările de excavaţie pentru tunel începură imediat – întâi la capătul dinspre est, sau mai bine zis dinspre strada Franklin, ca apoi, după

opt luni de săpături, să pornească şi la extremitatea vestică, adică pe Canal Street. Un puţ fu deci săpat la vreo nouă metri în spatele clădirii aparţinând domnului Purdy – între clădire şi râu. Purdy urmărea lucrările mirat, dar totodată sfidător. Era convins că atunci când se va pune problema de a se anexa şi proprietatea lui, societatea de tramvaie *North şi West Chicago Street Railivay* va plăti bani grei, viind nevrând.

„El fir-ar să fie!” îşi spunea adesea în sinea lui, căci nu vedea de loc cum ar fi putut Cowperwood să o scoată la capăt cu petecul acela de pământ; se simţea neliniştit. În cele din urmă, când nevoia de a dobândi terenul la care râvnea deveni un lucru imperios, Cowperwood trimise după proprietar, care se prezentă cu plăcere, aşteptându-se la o convorbire din care nădăjduia să tragă foloase; pentru el ar fi însemnat o mică avere.

— Domnule Purdy, începu Cowperwood cu o blândeţe prefăcută, ai pe malul celălalt al râului o bucată de pământ care-mi trebuie mie. De ce nu mi-o vinzi? Nu crezi că am putea ajunge la o înţelegere?

Zâmbi; Purdy se uita în jur cu o expresie şireată şi lacomă în priviri, întrebându-se cât anume ar putea scoate de la Cowperwood. Clădirea, cu tot ce avea înăuntru şi cu terenul din jur valora cam două sute de mii de dolari.

— De ce s-o vând? E o clădire bună şi-mi foloseşte exact cât ţi-ar putea folosi şi dumitale. Îmi rentează.

— Bine, spuse Cowperwood, dar eu sunt dispus să-ţi ofer un preţ bun pe ea. Şi pe urmă aici e vorba de binele obştesc. Tunelul ăsta ar fi foarte folositor pentru partea de vest a oraşului şi pentru eventualele proprietăţi pe care le-ai mai avea acolo. Cu ce-ţi dau eu poţi cumpăra alte terenuri, tot acolo sau în altă parte şi faci o treabă bună. Tunelul trebuie plasat exact pe locul acela, altminteri nu m-aş osteni să mai discut cu dumneata.

— Da, tocmai asta e, zise Purdy cu îndărătnicie. Te-ai apucat şi-ai săpat tunelul fără să mă consulţi şi acum ai pretenţie să mă dau la o parte? Ei bine, nu văd de ce m-aş retrage ca să-ţi fac dumitale plăcere.

— Dar am de gând să-ţi ofer un preţ bun.

— Cât?

— Dumneata cât doreşti?

Domnul Purdy se scarpină după urechea lui de vulpoi.

— Un milion de dolari.

— Un milion de dolari, exclamă Cowperwood, nu crezi că-i prea pipărat, domnule Purdy?

— Nu, atâta face, spuse acesta, răspicat.

Cowperwood oftă.

— Îmi pare rău, zise el, dus pe gânduri, dar zău că-i prea mult. Nu vrei să iei trei sute de mii de dolari, bani gheaţă, acum, şi să considerăm târgul încheiat?

— Un milion, stărui Purdy, privind grav în tavan.

— Perfect, domnule Purdy, rosti Cowperwood, atunci îmi pare foarte rău. Văd că nu se poate face nimic cu toate că speram să ne înţelegem. Sunt gata să-ţi plătesc o sumă rezonabilă, dar ceea ce ceri dumneata e mult prea mult. E absurd! Poate că ar fi bine să te mai gândeşti. Tunelul se mai poate muta, chiar şi acum.

— Un milion de dolari, stărui Purdy.

— Asta nu se poate, domnule Purdy. Nu face atâta. De ce nu vrei să fii înţelegător? Să zicem trei sute douăzeci şi cinci de mii de dolari şi diseară ai cecul.

— Domnule Cowperwood, nu primesc nici dacă-mi oferi cinci sau şase sute de mii de dolari... nici acum, nici altă dată. Ştiu foarte bine ce drepturi am!

— Atunci, perfect! repetă Cowperwood, asta-i tot ce pot spune. Nu vrei să vinzi, nu vinde! Poate te răzgândeşti mai încolo!

Domnul Purdy pleca şi Cowperwood îşi convocă avocaţii şi inginerii. Într-o sâmbătă după masă, o săptămână sau două mai târziu, când toată lumea plecase din clădirea respectivă, sosi o echipă de trei sute de muncitori, cu târnăcoape, lopeţi şi dinamită. A doua zi, pe la asfinţit (fiind duminică, sărbătoare legală, tribunalul era închis şi deci nu se putea face niciun demers), acea clădire frumoasă, proprietatea particulară a domnului Redmond

Purdy, fu demolată până în temelie şi în locul ei apăru o imensă groapă. Domnul cu guler şi manşete de celuloid aflând, pe la orele nouă în aceeaşi duminică dimineaţă, că imobilul lui era aproape complet la pământ se înfurie, bineînţeles, din cale-afară. Când sosi la faţa locului, roşu de mânie, o parte dintr-un perete mai era încă în picioare. Chemă imediat poliţia. Dar, oricât de curios ar părea, asta nu prea-i folosi la nimic, deoarece li se arătă o hotărâre emisă de cea mai înaltă instanţă judecătorească prezidată de onorabilul Nahum Dickensheets, prin care se interzicea oricui de a interveni în această afacere. (Ulterior, la cererea unui alt tribunal, se descoperi că documentul cu pricina dispăruse fără urmă. De altfel, se zvonea că în realitate nici nu existase şi că nimeni n-a văzut aşa ceva).

Demolarea şi săpăturile continuară. Avocaţii făceau naveta de la un judecător amical la altul. Când vestea acestei fărădelegi nemaipomenite făcu ocolul oraşului, întâlneai peste tot oameni cu ochii holbaţi de mânie, cu respiraţia tăiată, de parc-ar fi fost loviţi de dambla. Totuşi, legea e lege – procedura-i procedură şi în zilele de sărbătoare legală, când tribunalele nu lucrează, nu se putea emite nicio hotărâre. Dar pe la trei după amiază se găsi în sfârşit un magistrat binevoitor care consimţi să semneze o hotărâre prin care se interzicea săvârşirea acestei crime odioase. Între timp însă clădirea dispăruse, iar săpăturile se isprăviseră. Acum nu mai rămânea companiei *West Chicago Street Railway* decât să obţină o altă decizie care să anuleze decizia anterioară, somând ca drepturile, privilegiile şi libertăţile ei să fie respectate. Se crea astfel un conflict care, evident, va duce problema în faţa Curţii de Apel a Statului Illinois unde avea să zacă la infinit. Timp de câţiva ani urmară nenumărate hotărâri, cereri de anulare a primelor hotărâri ca fiind eronate sau discutabile, moţiuni pentru rejudecarea procesului, ameninţări de transferare a cazului pe baza unui privilegiu apărat de constituţie, de la tribunalul Statului Illinois la tribunalul federal ş.a.m.d. Până la urmă litigiul fu rezolvat în afara tribunalului, domnul Purdy devenind în Cele din

urmă mai rezonabil. Între timp însă ziarele, aflâml toate amănuntele în legătură cu tranzacţia, dezlănţuiseră o campanie împotriva lui Cowperwood.

Dar mult mai supărător ca incidentul cu Redmond Purdy era concurenţa unei noi societăţi de tramvaie. Ideea unei societăţi de acest soi răsări întâi în mintea lui James Furnivale Woolsen, un tânăr din California, care ştia foarte bine ce vrea. Încetul cu încetul, începu să se înfiripeze sub formă de cereri supuse şi aprobate de două treimi din locuitorii diferitelor străzi din marginea părţii sucivestice a oraşului, unde trebuia să se construiască noua linie. Acest James Furnivale Woolsen, fiind un om ambiţios, era mai greu de doborât. Pe lângă aprobările şi cererile locuitorilor, pe care Cowperwood nu le putea lua atât de lesne de la el, James Furnivale găsise un mod de tracţiune nou, care se experimenta la epoca aceea în diferite oraşe mai mici – un sistem de propulsie electrică, cu ajutorul unui fir instalat deasupra vagonului şi al unui troleu mobil, despre care se spunea că-i foarte economic, mai practic decât cablul şi chiar mai ieftin decât caii.

Cowperwood auzise mai demult de acest nou sistem electric şi îl studia de câţiva ani cu cel mai mare interes, deoarece promitea să revoluţioneze întregul sistem al tramvaielor. Dar pentru că abia terminase instalarea sistemului său excelent de cabluri, nu i se părea nimerit să renunţe la el. Troleul era deocamdată o inovaţie mult prea îndrăzneaţă şi, în orice caz, nu putea fi aplicat în Chicago decât de el. Se gândea să-l introducă întâi pe liniile secundare şi, mai târziu, poate, pe toate liniile.

Înainte însă de a acţiona împotriva lui Woolsen, acest tânăr simpatic, dornic să parvină, plin de imaginaţie şi de talent oratoric, avusese grijă să se alieze cu diferiţii capitalişti direct interesaţi în această problemă, ca de pildă Truman Leslie MacDonald, care considera că a găsit o ocazie minunată de a-l stoarce de bani pe Cowperwood, şi Jordan Jules, cândva preşedintele companiei de gaz aerian *North Chicago*, care din cauza lui Cowperwood pierduse mulţi bani în războiul gazului aerian. Era greu de

găsit două unelte mai bune cu care să scoată din sărite un om, socotit de ei duşmanul numărul unu. Tt'uman Leslie, cu ochii negri, agresivi, bănuitori şi plini de invidie, mlădios la trup, dar viguros, Jordan Jules, mic şi îndesat, ca o minge, spelb, cu păr blond, rar şi unsuros, care-i crescuse peste gulerul hainei, cu o chelie lucioasă, de la frunte până în creştetul capului, şi cu nişte ochi albaştri, iscoditori, ageri şi crunţi. Ei, la rândul lor, mobilizaseră pe rând pe Samuel Blackman, fost preşedinte al lui *South Side Gas Company*; pe Sunderland Sledd, renumitul director al unor linii ferate locale şi posesor a sumedenie de acţiuni; Norrie Simms, preşedintele societăţii *Douglas Trust*, care însă era puţin mai mult ca un agent. Impresia generală era că tactica defensivă a lui Cowperwood, care consta în a convinge Consiliul municipal să nu acţioneze în niciun chip, nu prezenta un pericol prea mare.

— Eu cred, explica tânărul MacDonald într-o dimineaţă la o şedinţă, că în curând le vom veni de hac. Trebuie neapărat să-i măturăm. Puţină publicitate n-ar strica.

Se adresă tatălui său, directorul ziarului *Inquirer*, care însă refuză deocamdată să se amestece, dându-şi seama că acţionând ar servi interesele fiului lui. Tânărul, furios de nepăsarea Consiliului, se năpusti în această organizaţie şi-l întrebă pe consilierul Alderman Dowling, care continua să fie preşedintele ei, de ce sunt trecute cu vederea hotărârile Consiliului din Chicago. Domnul Dowling – un om masiv, puhav şi placid, cu ochi albaştri, cu o constituţie de fier, buze cărnoase – binevoi să-l informeze că, deşi e preşedintele comitetului însărcinat cu străzile şi aleile oraşului, nu ştia nimic de toată această poveste.

— În ultima vreme nu m-am prea ocupat de astfel de lucruri, rosti el.

Domnul MacDonald se duse să-i vadă pe ceilalţi membri ai comitetului. Dar ei refuzară să-şi spună părerea. Vor trebui mai întâi să studieze problema. Cineva susţinea că ar exista o greşeală de procedură în cererile adresate lor.

Se făcuse, fireşte, vreun matrapazlâc şi, fără îndoială, vinovatul era Cowperwood. MacDonald discută cu Blackman şi cu Jordan Jules şi toţi trei căzură de acord: Consiliul trebuia silit să-şi îndeplinească datoria. Aceasta era o acţiune legală. Luptau pentru instalarea unui sistem de transport nou şi perfecţionat, pe care Consiliul municipal

nu voia să-l introducă în oraş. Deoarece lui Schryhart i se făgăduise o participare şi avea multe şanse să conducă noua societate, el încuviinţă ca hotărârile să fie puse în practică. Rezultatul – un nou scandal în presă.

Ziarul lui Schryhart, *Chronicle*, ziarul lui Hyssop, cel al lui Merrill, precum şi *Inquirer* subliniară că situaţia ajunsese intolerabilă. Dacă grupul influent, la cheremul unui individ atât de sinistru ca Frank Cowperwood, avea să oprească promulgarea oricărei legi privitoare la transportul în oraş, un singur lucru mai rămânea de făcut: un apel adresat alegătorilor pentru răsturnarea potlogarilor. Niciun partid nu putea supravieţui unor asemenea înşelătorii politice şi jonglerii financiare. McKenty, Dowling, Cowperwood şi alţii erau caracterizaţi drept obstrucţionişti lipsiţi de judecată, cu o influenţă coruptivă. Dar Cowperwood se mulţumea să zâmbească. Toate astea nu erau decât vorbărie goală. Mai târziu însă, când tânărul MacDonald ameninţă să dea Consiliul în judecată pentru a-l sili să-şi facă datoria, Cowperwood şi asociaţii săi nu se mai simţiră atât de veseli. O somaţie, adresată Consiliului, chiar dacă n-avea prea mari sorţi de izbândă, putea oferi pe tavă ziarelor ocazii rare de sporovăială şi pe urmă alegerile municipale băteau la uşă. Totuşi, McKenty şi Cowperwood nu deznădăjduiau – aveau birouri, slujbe, fonduri, un paind bine organizat, cârciumi, spelunci şi camere întunecoase, unde noaptea târziu urnele se măsluiau fără nicio ruşine.

Oare Cowperwood avea vreun amestec direct în toate astea? Nicidecum. Dar McKenty? Nici atât. îmbrăcaţi elegant, în stofe scumpe şi cămăşi fine, discutau adesea în

birourile societăţii *Chicago Trust,* în biroul preşedintelui societăţii tramvaielor *North Chicago Street Railway Sistem,* sau în biblioteca domnului Cowperwood. Acolo nu s-au petrecut niciodată pungăşii. Şi totuşi asociaţia directorilor de ziare Schryhart, Simms şi MacDonald pierdu. Partidul domnului McKenty câştigă toate voturile. E drept că o parte dintre cei mai corupţi consilieri ai oraşului căzură, dar ce contează ici, colo, câte un consilier municipal mai puţin! Noii aleşi, cu toate promisiunile şi angajamentele luate înainte de alegeri, puteau fi uşor mituiţi sau convinşi. Şi astfel, elementul anti-Cowperwood se afla exact ca mai înainte; dar antipatia faţă de el era mult mai puternică şi în plus în rândurile opiniei publice încolţise bănuiala că ceva şchioapătă în felul în care Cowperwood conduce societăţile de tramvaie ale oraşului.

CAPITOLUL XXXI Dezvăluiri neplăcute

Descoperirea făcută de directorul Haguenin că fiica lui, Cecily, ar avea anumite relaţii cu Cowperwood coincidea cu neplăcerile acestuia în afaceri şi într-o oarecare măsură le şi agravă. Haguenin aflase totul, nu de la Aileen, care renunţase să mai lupte cu Frank în această privinţă, ci de la reporterul lui monden – o femeie – care, auzind, Dumnezeu ştie de unde, anumite zvonuri şi fiindu-i obligată lui Haguenin pentru multe servicii ce i le făcuse venise la el şi îi spusese totul, fără niciun înconjur. Lui Haguenin, care în ciuda meseriei sale de gazetar era destul de naiv, nu-i venea să creadă. Cowperwood, un om atât de politicos şi pe care părea că-l interesează numai afacerile! auzise, bineînţeles, multe despre el, despre trecutul lui, dar acum avea la Chicago o situaţie de natură să excludă asemenea aventuri, minore, după părerea lui Haguenin. Dar cum în joc era reputaţia fetei lui, o întrebă pe Cecily, care, strânsă cu uşa, mărturisi totul. Fata îi explică, bineînţeles, că e majoră şi că doreşte să-şi trăiască viaţa – teorie pe care o adoptase în mare parte de la Cowperwood. La început, Haguenin nu luă nicio măsură, se gândea s-o trimită pe Cecily la o mătuşă din Nebraska. Dar văzând că fata refuză cu încăpăţânare şi că Frank ar

putea s-o influenţeze sau chiar să treacă la represalii (căci fie spus în treacăt, Cowperwood girase o sută de mii de dolari pentru el), se hotărî să vorbească întâi cu el. Toate astea însemnau fireşte ruperea relaţiilor şi oarecari complicaţii în situaţia lui financiară, care nu-i prea conveneau. Dar altă soluţie nu exista. Tocmai când se pregătea să-i facă o vizită lui Cowperwood, acesta, care încă nu aflase că Haguenin ştie totul despre relaţiile lui cu Cecily, vrând să discute o schimbare în programul Consiliului, îi telefonă să-l invite la masă. Telefonul îl uimi grozav pe Haguenin, cu toate că de fapt îi convenea.

— Sunt extrem de ocupat, răspunse el, foarte abătut. Aş vrea însă să te rog să vii în cursul zilei pe la mine, la redacţie! Vreau să-ţi spun ceva!

Cowperwood, crezând că se ivise cine ştie ce complicaţie politică locală sau ceva în legătură cu ziarul, care l-ar putea interesa şi pe el, fixă o întâlnire pentru ora patru şi un sfert. Sosi la biroul directorului din Press Building, unde Haguenin îl primi grav, posomorât.

— Domnule Cowperwood, începu Haguenin, când îl văzu intrând pe financiar, elegant, îngrijit, cu un aer de amabilitate plină de infatuare, te cunosc de vreo paisprezece ani; ţi-am arătat totdeauna numai înţelegere şi bunăvoinţă. E adevărat, în ultimul timp mi-ai făcut anumite servicii financiare, dar le-am atribuit mai mult prieteniei pe care o aveai faţă de mine, decât vreunui alt motiv. Cu totul întâmplător am aflat de relaţiile care există între dumneata şi fata mea. Am discutat cu ea, a recunoscut tot ce era necesar să ştiu. Bunul simţ elementar, cred, s-ar fi cuvenit să te facă să nu adaugi numele copilului meu pe lista femeilor pe care le-ai dezonorat. Cum însă n-a fost aşa, mă mulţumesc să-ţi spun – domnul Haguenin se încruntă, alb ca varul la faţă – că relaţiile dintre noi doi s-au curmat. Ai girat pentru mine o sută de mii de dolari care-ţi vor fi restituiţi cât se poate de repede şi sunt convins că-mi vei înapoia acţiunile pe care le ai în garanţie. Altul, în locul meu, domnule Cowperwood, ar căuta să se răzbune, pricinuindu-ţi fel de fel de necazuri. Presupun că

nu ai copii, sau, dacă ai, îţi lipseşte în orice caz instinctul patern, altminteri nu m-ai fi lovit atât de crunt. Cred că până la urmă ai să descoperi că modul dumitale de a te purta e inadmisibil, la Chicago, sau oriunde aiurea.

După care, Haguenin se răsuci încet pe călcâie, îndreptându-se către biroul lui. Cowperwood, care îl ascultase cu mare atenţie şi răbdare, fără măcar să clipească, spuse doar atât:

— Am impresia, domnule Haguenin, că privim problema din unghiuri diametral opuse. Dumneata nu poţi înţelege felul meu de a gândi şi eu nu-l pot adopta pe al dumitale. Dar, dacă doreşti, ţi se vor restitui acţiunile de îndată ce vom lichida poliţa girată de mine. Asta-i tot ce pot spune.

Se întoarse şi ieşi cu un aer de totală indiferenţă, gândindu-se cu părere de rău că pierduse sprijinul unui om atât de respectabil, dar spunându-şi, pe de altă parte, că se va descurca şi fără el. Ce absurd era felul în care părinţii insistau ca fiicele lor să fie ceva ce ele nu doreau de loc să fie!

După plecarea lui Cowperwood, Haguenin rămase lângă birou, întrebând u-se unde să găsească repede o sută de mii de dolari şi ce anume trebuie să facă pentru ca Cecily să-şi dea seama de greşeala ei; ce lovitură neaşteptată primise, îşi zicea el, şi tocmai în casa unui prieten! se gândi că Walter Melville Hyssop, care se pricopsise, nu glumă, de pe urma celor două ziare ale sale, l-ar putea salva, iar el îi va restitui banii mai târziu, când ziarul *Press* va prospera din nou. În drum spre casă făcea reflecţii asupra vieţii şi sorţii omului.

Cowperwood se duse la societatea *Chicago Trust* ca să discute cu Videra şi mai târziu acasă, unde avea să se gândească la felul cum să compenseze pierderea suferită. Situaţia şi soarta lui Cecily Haguenin îl preocupau în clipa aceea mai puţin decât multe alte probleme care-i frământau mintea.

Se gândea mult mai serios la o legătură pe care se încumetase s-o stabilească de puţină vreme cu doamna

Hosmer Hand, soţia unui mare financiar şi capitalist. Hand era un om solid, calm, cu o minte greoaie; îşi pierduse de câţiva ani prima nevastă căreia îi fusese pe deplin credincios. După moartea ei se ocupase ani de-a rândul numai şi numai de importantele lui afaceri financiare, totuşi, în cele din urmă, datorită averii imense, unui fizic destul de prezentabil şi situaţiei sociale, se trezi prins în cursă de o oarecare doamnă Jessie Drew Barret care-l însură cu fata ei, Caroline, o fetiţă îndrăzneaţă, ascuţită la minte, calculată şi extrem de veselă. Având ambiţii mondene şi destul de puţin suflet, perspectiva milioanelor lui Hand şi gândul că situaţia ei ar fi extrem de avantajoasă în caz că el ar muri o făcură să treacă uşor cu vederea înfăţişarea lui greoaie şi bătrânicioasă şi să-l considere ca pe un amorez. Bine înţeles, lumea începuse să bârfească; Hand era socotit o victimă, iar Caroline şi maică-sa nişte intrigante interesate; dar cum bogatul financiar era serios îmbrobodit, prietenii şi toţi cei care contau pe sprijinul lui n-aveau încotro, trebuiau să adopte o atitudine deferentă, ceea ce şi făcură. La nuntă venise foarte multă lume. Doamna Hand începu să dea ceaiuri, serate muzicale, recepţii foarte costisitoare.

Cowperwood n-a cunoscut-o nici pe ea, nici pe soţul ei, decât după ce se lansase afacerea tramvaielor. Având mare nevoie de două sute cincizeci de mii de dolari şi, văzând că societatea *Chicago Trust*, *Lake City Bank* şi altele deţineau şi aşa un număr prea mare de garanţii pe numele lui, se gândi într-un moment de inspiraţie să recurgă la Hand. Cowperwood fusese totdeauna mare amator de împrumuturi. Piaţa era plină de poliţe iscălite de el. În felul ăsta intrase de multe ori în legătură cu oameni influenţi, împrumutând pe un termen lung sau scurt, cu o dobândă mare sau mică după cum era cazul, dând uneori peste oameni pe care-i putea întrebuinţa sau cu care ar fi putut să lucreze. Cât despre Hand, cu toate că făcea evident, parte din tabăra adversă – tagma Schryhart – *Union Gas* – *Douglas-Trust* – Cowperwood nu şovăise nicio clipă să se ducă la el. Dorea să învingă sau să prevină

orice impresie nefavorabilă. Hand. un om grav, viclean dar cinstit – auzise unele lucruri rele despre Cowperwood – era înclinat să fie corect şi fără idei preconcepute. Poate că, în fond, Cowperwood era doar victima unor concurenţi invidioşi.

Iată de ce atunci când Cowperwood se prezentă pentru prima oară la biroul lui din Rookery Building, fu primit cu cea mai mare cordialitate.

— Pofteşte, domnule Cowperwood. Am auzit multe despre dumneata de la unul, de la altul şi mai ales din ziare. Cu ce-ţi pot fi de folos?

Cowperwood scoase din buzunar cinci sute de mii de dolari sub formă de acţiuni ale societăţii *West Chicago* /*Street Railway*.

— Aş vrea să ştiu dacă pot obţine până mâine dimineaţă două sute cincizeci de mii de dolari pe ele.

Hand, un tip placid, se uită liniştit la acţiuni.

— Dar cu banca dumitale ce e? întrebă, referindu-se la *Chicago Trust Company*. Nu le poţi depune acolo?

— Banca e pentru moment ocupată cu prea multe afaceri, preciză Cowperwood, cu un zâmbet curtenitor.

— Dacă ar fi să mă iau după tot ce spun ziarele ar trebui să cred că ţi-ai pus în minte să distrugi tramvaiele, oraşul Chicago şi chiar să te ruinezi. Noroc că nu mă iau după ziare. Pentru câtă vreme ai nevoie de banii ăştia?

— Şase luni şi eventual, dacă eşti de acord, chiar un an.

Hand examină acţiunile, sigiliile lor de aur.

— Acţiuni *West Chicago*, în valoare de cinci sute de mii de dolari, cu o dobândă preferenţială de şase la sută, rezumă el. Câştigaţi şase la sută?

— La ora actuală câştigăm opt la sută şi ai să vezi c-o să vină o zi în care aceste acţiuni se vor vinde cu două sute de dolari bucata, iar dobânda lor va ajunge la doisprezece la sută.

— Şi numărul de acţiuni emise de dumneata e de patru ori mai mare decât numărul celor emise de vechea societate. Ei, oraşul creşte! Lasă-le aici până mâine sau

adu-le înapoi. Trimite pe cineva sau cheamă-mă la telefon şi am să-ţi dau răspunsul.

Apoi discutară puţin despre tramvaie şi corporaţii. Hand dorea să afle ceva în legătură cu nişte terenuri din West Chicago – o regiune de lângă Ravenswood. Cowperwood îi dădu cele mai bune sfaturi.

A doua zi Cowperwood îi telefonă lui Hand care spuse că acceptă propunerea şi că-i va trimite un cec. Şi astfel se formară oarecari legături de prietenie între ei, care rămaseră valabile până când legătura lui Cowperwood cu doamna Hand se consumă, fiind dată în vileag.

Cowperwood găsi în Caroline Barret – aşa cum îi plăcea ei să se iscălească uneori – o femeie tot atât de nestatornică şi agitată ca el, însă mai puţin şireată. Fără a fi câtuşi de puţin convenţională, o interesau totuşi succesele mondene, iar de Hand nici nu se sinchisea. După ce se măritase, dorea să-şi scoată pârleala ducând o viaţă plină de distracţii. Aventura ei cu Cowperwood începuse la un dineu oferit de soţii Hand în somptuoasa lor locuinţă de pe North Shore Drive, cu vedere spre lac. Cowperwood fusese invitat de Hand, care voia să discute cu el mai multe probleme privind oraşul Chicago. Doamna Hand se simţea atrasă de reputaţia de don Juan a lui Cowperwood. Era o femeie scundă, cu dinţi albi frumoşi, buze roşii, pe care nu se sfia să le accentueze uneori cu puţin rouge, păr castaniu, ochi mici, căprui, iscoditori, cu o privire veselă, provocatoare. În seara aceea îşi dădu toată silinţa să pară interesantă, deşteaptă, spirituală, şi reuşi.

— Îl cunosc pe Frank Cowperwood din reputaţie, spuse ea, întinzându-i o mână mică şi albă încărcată de inele, cu unghiile date cu carmin, iar palmele cu puţin roşu. Îi străluceau ochii şi dinţii sclipeau. Ziarele din Chicago se ocupă aproape exclusiv de dumneata!

Cowperwood răspunse cu o privire radioasă şi cuceritoare.

— Sunt încântat să vă cunosc, doamnă Hand, şi eu am citit despre dumneavoastră. Dar nădăjduiesc că nu

credeţi chiar tot ce spun ziarele despre mine.

— Şi chiar dacă aş crede, asta tot nu te-ar coborî în ochii mei. În ziua de azi, când realizezi ceva, trebuie să te aştepţi să fi bârfit.

Cowperwood, dornic să-şi asigure colaborarea lui Hand, se întrecu pe sine. Conversaţia lui se limită la generalităţi; dar tot timpul schimbă priviri şi zâmbete discrete cu doamna Hand care, după cum îşi dădu Cowperwood imediat seama, se măritase doar din interes şi era hotărâtă, în ciuda faptului că soţul ei gelos o supraveghea, să profite de viaţă. Există un fel de aviditate la cei care sunt urmăriţi şi vor să scape; de îndată ce se iveşte un prilej de evadare se trezeşte în ei un fel de agitaţie, de strălucire, de veselie. Aşa şi cu doamna Hand. Cowperwood, cunoscător neîntrecut al femeilor, îi studia mâinile, părul, ochii, zâmbetul. După ce o privi un timp şi văzu că mai are o seamă de alte calităţi ajunse la concluzia că doamna Hand ar putea să-i placă, să-l intereseze, dacă ea l-ar plăcea foarte mult pe el. Ochii şi zâmbetele ei grăitoare, obrajii îmbujoraţi îl îndreptăţiră după un timp să considere că izbutise.

Puţină vreme după acest dineu, o întâlni într-o *n* pe stradă şi află de la ea că are de gând să se ducă la nişte prieteni care o invitaseră la Oconomowoc, în Wisconsin.

— Nu cred că ai fost vreodată, vara, atât de sus în nord, nu-i aşa? spuse ea cu un aer puţin superior şi zâmbi.

— N-am fost niciodată, răspunse el, dar nu ştiu de ce-aş fi în stare dacă m-ar întărită cineva... îmi închipui că faci canotaj şi călărie.

— Da, sigur, şi joc tenis şi golf.

— Dar unde ar putea locui acolo un călător ca mine?

— O, există multe hoteluri bune. Asta-i lucrul cel mai simplu. Călăreşti?

— Mai mult sau mai puţin, răspunse Cowperwood, care de fapt era un as în materie.

Să ne închipuim că s-ar întâlni, ca din întâmplare, Frank Algernon Cowperwood cu Caroline Hand, într-o duminică dimineaţă, hoinărind călare pe dealurile colorate

din Wisconsin. O întrecere, în trap vioi; o conversaţie uşoară despre oameni, privelişti, condiţiile locale de confort; obişnuitele lui propuneri directe, puţină curte şi apoi...

Ziua răfuielilor, dacă o putem numi astfel, avea să vină mai târziu.

Caroline Hand era nesăbuită, poate chiar prea nesăbuită. Fără ca de fapt să-l iubească pe Cowperwood avea o mare admiraţie pentru el. El o găsea interesantă, mai ales pentru că era tânără, simpatică, veselă, un nou tip de femeie pentru el.

Se întâlniră după un timp la Chicago, în loc de Wisconsin, apoi la Detroit (unde Caroline avea prieteni), şi în sfârşit la Rockford, unde se mutase o soră de-a ei. Cu mijloacele şi timpul de care dispunea Cowperwood îi era uşor să se deplaseze. În cele din urmă Duane Kingsland, un mare angrosist de făină, credincios, cu principii morale, care-l cunoştea pe Cowperwood şi reputaţia lui, îl întâlni cu doamna Hand mai întâi într-o zi de vară, lângă Oconomowoc şi altă dată la Randolph Street, în apropierea garsonierei lui Cowperwood. Kingsland, dat fiind felul lui de a fi şi faptul că îl cunoştea bine pe bătrânul Hand, îşi spuse că e de datoria lui să-l întrebe dacă nevastă-sa era prietenă cu Cowperwood. Acest lucru provocă o explozie în familia Hand. În faţa învinuirilor bărbatului ei, Caroline tăgădui, bineînţeles, că ar exista ceva vinovat în prietenia ei cu Cowperwood. Totuşi bătrânul ei soţ observase la ea o anumită nervozitate care o trăda, era cam repezită, şi n-o crezu. Se gândi o clipă să stea de vorbă cu Cowperwood; dar fiind un om greoi şi cu simţ practic se hotărî în cele din urmă să înceteze orice legături de afaceri cu el şi să-l atace pe alte căi. Doamna Iiand fu supravegheată şi mai îndeaproape, iar o cameristă, mituită, găsi un bilet mai vechi adresat lui Cowperwood. O încercare de a o convinge să plece în Europa, aşa cum încercase cu ani în urmă bătrânul Butler s-o trimită pe Aileen, fu primită cu proteste indignate, dar Caroline plecă totuşi. Hand, care până atunci avusese faţă de Cowperwood o atitudine

indiferentă, dacă nu cordială, deveni duşmanul lui cel mai înverşunat şi mai periculos. Era un om puternic. Mânia lui nu cunoştea margini. Pentru el, Cowperwood era acum un om sinistru şi primejdios de care Chicago trebuia să scape cu orice chip.

CAPITOLUL XXXII

Un supeu

De când Cowperwood nu se mai ocupa de ea cu aceeaşi asiduitate ca în trecut, Aileen îşi petrecea timpul în tovărăşia a doi prieteni devotaţi şi atenţi: Taylor Lord şi Kent McKibben. Şi unul şi altul ţineau la ea şi o admirau pentru frumuseţea şi vioiciunea ei. Fiind însă obligaţi faţă de Cowperwood şi ştiind cât de mult o iubeşte, se arătaseră, mai ales la început, extrem de rezervaţi în atitudinea lor faţă de Aileen. Mai târziu însă deveniră mai puţin circumspecţi.

Treptat, graţie lor, în timpul celei de-a doua perioade a prieteniei dintre ei, Aileen începu să frecventeze o societate semimondenă. mai puţin plicticoasă. În orice mare oraş există o astfel de lume. un loc de întâlnire al artiştilor, al oamenilor cu idei libere, al celor care dispreţuiesc convenţionalismul, al spiritelor efervescente, locul unde domneşte o atmosferă în care nu se ţine seamă de prejudecăţile burgheze. Este eterna lume a boemei. În mijlocul ei, oameni cu o imaginaţie „trăsnită” a lumii transformă teatrul, saloanele şi toate şcolile de artă în manifestări originale sau ciudate. Dădeai de astfel de cercuri în unele ateliere din Chicago, ca de pildă în cel al lui Lane Cross şi Rhees Grier. Acesta din urmă, de pildă, un fel de artist de salon, cu toate ifosele, convenienţele şi spiritul de adaptabilitate al clanului, avea destul de mulţi adepţi. Autorizaţi de Cowperwood să se ocupe de Aileen în absenţa lui, Taylor Lord şi Kent McKibben o duseră pe rând la atelierul lui Grier şi în alte locuri similare.

În vremea aceea, unul din prietenii acestor doi tineri era un oarecare Polk Lynde, o personalitate mondenă interesantă, al cărui tată era proprietarul unei mari uzine de utilaje agricole. Polk nu avea nicio ocupaţie şi-şi

petrecea timpul la curse, în cluburi, la recepţii mondene – într-un cuvânt făcea tot ce-i trecea prin minte. Era înalt, brun, cu un corp de atlet; avea o mustaţă mică, neagră, ochi căprui-închis, păr negru şi ondulat, şi un fel de a fi elegant şi semeţ. Era totdeauna bine îmbrăcat; extrem de afemeiat şi destul de deştept ca să nu se laude cu succesele sale; o simplă privire totuşi a unui om mai perspicace ar fi fost suficientă ca să-l dea de gol. Aileen îl întâlni pentru prima oară în atelierul lui Rhees Grier unde, întâmplător, cineva i-l prezentă. Ea observă de îndată că avea de-a face cu un om fascinant şi că o fixa cu căldură, avid. La început, Aileen căută să-l ocolească pentru că-l socotea prea îndrăzneţ, deşi i se părea atrăgător. Făcea parte din lumea bună, faţă de care avea atâta admiraţie, dar care, acum ştia, pe ea nu o va accepta niciodată. În afară de Cowperwood, acest om elegant şi cutezător i se păru a fi singurul bărbat a cărui curte – şi asta, bineînţeles, în limitele bunei creşteri – ar putea-o măguli. Dacă vreodată va face o prostie, îşi spunea, o va face cu un om ca el. Fiindcă un asemenea bărbat va şti să o câştige, să o flateze, rămânând totodată un om tare, hotărât, fermecător şi brutal, întocmai ca Frank al ei. Lynde mai avea şi o anume trufie – ce-i lipsea fără doar şi poate lui Cowperwood – efect al vieţii lui trândave, în huzur, care-i conferea un aer plin de superioritate, de tihnă, pe plan social, un fel de nepăsare, de ducă-se-la-naiba, faţă de toanele altora.

Când, după eltăva vreme îl întâlni din nou la o recepţie dată de soţii Courtney Tabor, prieteni de-ai lui Lord, Polk îi spuse:

— Desigur, nu încape îndoială, dumneata eşti doamna Cowperwood, pe care am cunoscut-o acum câteva săptămâni în atelierul lui Rhees Grier. Nu te-am putut uita. De atunci am avut impresia că te văd pretutindeni. Ţi-am fost prezentat de Taylor Lord. Dar ce frumoasă eşti!

Se aplecă spre ea, glumeţ, admirativ, seducător.

Aileen găsi că entuziasmul lui manifestat la o oră a zilei atât de nepotrivită şi într-un cerc aşa de mare era cam

excesiv. De fapt Lynde, după o serie de vizite făcute în cursul după-amiezii, era puţin ameţit de băutură, îi luceau ochii, era congestionat, prezumţios, cinic, dionisiac. Aceasta o făcu pe Aileen să fie prudentă; îi plăcea totuşi faţa lui aspră şi arsă de soare, gura bine desenată şi buclele de zeu grec. Complimentele lui nu erau necuviincioase. Aileen deşi cocheta, încercă să-l evite.

— Vino-ncca' Polk, uite o veche prietenă a ta… Sadie Boutwell… vrea să-ţi vorbească! îi strigă cineva, luându-l de braţ.

— Lasă-mă-n pace! exclamă Polk, binevoitor, deşi puţin înciudat – ciuda confuză a omului ameţit care este întrerupt în toiul unei conversaţii. Ne-i fi vrând să umblu iar prin tot Chicago cu gândul la femeia pe care am văzut-o o dată, undeva… acum după ce-am găsit-o, în sfârşit. Stai, iuţii să schimb două vorbe cu ea.

Aileen râse.

— E foarte drăguţ din partea dumitale. dar o să ne mai întâlnim, poate. De altfel, iată cineva…

Lord. plin de tact, îi îndreptă atenţia către o tânără doamnă care dorea să-i vorbească. Rhees Grier şi Mc-Kibben, aflându-se de faţă, îi veniră în ajutor. Prin efortul lor unit Aileen a fost salvată, iar Lynde îndrumat, cu diplomaţie, în altă direcţie. Această nouă întâlnire nu a rămas ultima. Lynde, şi mai aprins, se hotărâse să facă un ultim efort ca să se apropie de ea. Fără îndoială, alte femei erau mai tinere, poate chiar mai frumoase, dar Aileen întruchipa genul care îi plăcea lui în acel moment: corpolent, voluptuos şi senzual. S-ar fi putut spune poate că doamna Cowperwood nu făcea parte din lumea lui, dar ce importanţă avea asta? Era soţia unui mare financiar, care odinioară fusese primit în buna societate, iar ea, personal, avusese, fără îndoială, un trecut zbuciumat. De asta era sigur. Putea s-o cucerească, dacă voia. De altfel, cu tot ce ştia despre ea şi despre trecutul ei avea să-i fie lesne.

În consecinţă, câteva zile mai târziu, Lynde se încumetă s-o invite la teatru şi apoi la un supeu, împreună

cu Lord, McKibben, soţii Rhees Grier şi o tânără destul de nostimă, domnişoara Chrystobel Lanman, prietenă cu doamna Grier. Planul era să vadă mai întâi, la Hooley, o comedie de care se vorbea mult, apoi să supeze la Richelieu şi să sfârşească seara într-un club foarte select şi foarte la modă din cartierul South Side – locul de întâlnire al actorilor, al jucătorilor de cărţi, al celor mondeni etc. Acolo, într-un cadru extrem de rafinat se putea juca atât ruletă cât şi *trente-et-quarante*, bacara, poker (acest joc nevinovat), fără să mai menţionăm alte distracţii de acelaşi soi.

Grupul era foarte bine dispus şi veselia crescu mai cu seamă după ce ajunseră la Richelieu, unde erau aşteptaţi cu tot felul de bunătăţi ca: ornări, pui fripţi etc. Şi şampanie la gheaţă. După supeu, la cunoscutul club *Alcott*, Lynde decise ca Aileen să fie iniţiată în jocul de bacara, poker şi altele care ar putea s-o tenteze.

— Nu ai decât să te uiţi la mine, doamnă Cowperwood, îi spuse jovial Polk, în timpul mesei – el fiind gazda, o aşezase pe Aileen între el şi McKibben – în tot cazul eu am să te învăţ cum să nu pierzi şi asta nu poate să o facă oricine, adăugă el, cu însufleţire, uitându-se la McKibben care, într-o seară petrecută cu prieteni la un club, dăduse cu multă liberalitate nişte sfaturi care se dovediseră foarte proaste.

— Dumneata joci, Kent? întrebă Aileen, cochetă, întorcându-se către vechiul ei prieten şi îndrumător monden.

— Nu, sincer vorbind, nu, şi McKibben zâmbi prietenos. Mi-am închipuit poate că sunt un jucător, în realitate însă cred că nu sunt. Polk în schimb câştigă tot timpul. Nu-i aşa, Polk? Ai face bine să te iei după el.

Lynde zâmbi acru, deoarece, în anumite cercuri, faptul că pierdea câteodată până la zece sau cincisprezece mii de dolari într-o singură seară era de notorietate publică. De asemenea, se mai ştia despre el că o dată câştigase într-o zi şi o noapte douăzeci şi cinci de mii de dolari, pe care până la urmă îi pierduse.

Lynde nu încetase să se uite la Aileen stăruitor şi cu subînţeles. În tot cursul serii. Iar ea nu îi putea ocoli privirile, şi de altfel nici nu ar fi vrut. Era aşa de drăguţ, la teatru îi vorbise fără să aibă aerul că i se adresează sau că este măcar conştient de prezenţa ei. Aileen îşi dădea perfect de bine seama ce era în capul lui. Uneori, ca în timpul îndepărtat când îl cunoscuse pe Cowperwood, simţea din nou că-i clocoteşte sângele, fără voia ei. Ochii i se aprinseseră. Deşi nu ar fi fost bine, totuşi se putea îndrăgosti de un astfel de om. Ar fi trebuit să-l înveţe minte pe Frank, pentru că prea o neglija. Chiar şi acum. umbra lui Cowperwood mai stăruia asupra ei; dar simţea nevoia unei iubiri depline.

În sala de joc se strânsese o droaie de lume elegantă şi amatoare de asemenea distracţii – actori, actriţe, stâlpii cluburilor, două-trei femei foarte emancipate care făceau parte din înalta societate locală şi câţiva tineri jucători de cărţi, mai mult sau mai puţin onorabili. Lord şi Mc-Kibben începură să propună protejatelor lor cifre câştigătoare pentru primele lovituri la ruletă, în timp ce Lynde se apleca cuceritor peste umerii pudraţi ai lui Aileen.

— Lasă-mă să mizez pentru dumneata pe primele patru numere, propuse el şi aruncă pe masă o monedă de aur în valoare de douăzeci de dolari.

— O, lasă-mă să joc cu banii mei, se împotrivi Aileen, vreau să joc cu banii mei, altfel mi s-ar părea că nu am dreptul la câştig.

— Perfect, dar acum nu se poate, nu se primesc hârtii. Aileen tocmai scosese din geantă un teanc de bancnote noi. Am să mă duc să le schimb în aur şi îmi vei plăti atunci. În tot cazul acum jocurile sunt făcute. Gata, a strigat. Aşteaptă. Poate că ai să câştigi. Urmărea atent bila care, în mersul ei circular, avea să se oprească la un moment dat.

— Stai să văd. Cât mi s-ar cuveni dacă ies primele patru? Aileen încerca să-şi aducă aminte de cazinourile la care fusese în străinătate.

— De zece ori miza, răspunse Lynde. Dar de data

asta ai pierdut. Hai să mai încercăm o dată aceleaşi numere... poate o să avem noroc. Sunt numere care ies foarte des – o dată la zece sau douăsprezece lovituri. Deseori au ieşit chiar de la început. De când nu au mai ieşit primele patru? întrebă Lynde pe un cunoscut care şedea lângă el.

— Cred că de şapte ori – de şase sau de şapte ori. Cum îţi merge, Polk?

— Aşa şi-aşa. Se întoarse din nou către Aileen. Acum o să iasă repede. Sistemul meu este să dublez miza de fiecare dată şi asta, până la urmă, te face să recâştigi tot ce-ai pierdut. Puse două monede a treizeci de dolari pe fiecare număr.

— Doamne! Dar înseamnă trei sute de dolari. Uitasem.

Crupierul anunţă că jocurile sunt făcute şi Aileen fixă cu atenţie bila care se învârtea ameţitor şi se opri brusc.

— Iar am pierdut! exclamă Lynde. Acum punem optzeci de dolari, şi aruncă pe masă patru piese. Ne vom mai încerca norocul şi pe numerele treizeci şi şase, treisprezece şi nouă. împinse cu dezinvoltură câte o sută de dolari aur pe fiecare din ele.

Lui Aileen îi plăcea felul lui de a fi. Semăna mult cu Frank. Lynde avea sângele rece al aventurierului. Tatăl lui, ştiind ce-i putea pielea, îi fixase o sumă mare pe care o primea anual. Aileen recunoştea în el spiritul curajos al lui Cowperwood, cu singura deosebire că se manifesta în alt domeniu. Era foarte posibil ca extravaganţele lui Lynde să-l ducă la un sfârşit senzaţional, dar ce importanţă avea asta? Era un om de lume, cu o solidă situaţie în societate, şi, în fond, la asta, în taină şi cu tristeţe, râvnise totdeauna Aileen. Visul ei nu se împlinise încă şi se putea ca nici în viitor să nu se împlinească.

— Vai, ce emoţie am! strigă ea veselă şi bătând din palme ca pe vremea când era doar o fetiţă. Cât pot câştiga dacă aş câştiga? Gestul ei atrase atenţia jucătorilor. Bila se opri.

— Bravo. De data asta ai câştigat! exclamă Lynde,

care urmărea crupierul. Opt sute, două sute, două sute. Număra încet. Dar pierdem numărul treisprezece. Perfect. Asta înseamnă o mie de dolari câştig, clacă scoatem mizele. Frumos început, ce zici? Acum, clacă vrei să m-asculţi, un timp să nu mai joci pe primele patru. Ce-ar fi să dublezi suma de pe numărul treisprezece – pe care ai pierdut chiar acum – adică să joci după sistemul lui Bates. Am să-ţi explic cum se procedează.

Binecunoscuta îndrăzneală a lui Lynde atrăsese un mic grup în spatele său, iar Aileen, fascinată şi încă neiniţiată în complicaţiile jocurilor de noroc, se mulţumea să-l urmărească din priviri. La un moment dat Lynde se aplecă spre ea şi, văzând că zâmbeşte, îi şopti:

— Ai un păr şi nişte ochi minunaţi! Semeni cu un superb trandafir înflorit, care radiază o lumină splendidă.

— Vai, domnule Lynde, cum poţi vorbi aşa? Când joci, totdeauna eşti aşa?

— Nu, ce ţi-am spus e perfect adevărat! O fixa cu insistenţă în timp ce ea se uita în ochii lui. Continuând să joace tot pentru Aileen, conform sistemului său, dublă miza şi ajunse la o mie de dolari aur.

Aileen încercă să-l convingă să continue pe centul lui, iar pe ea s-o lase să se uite doar.

— Voi miza ceva ici şi colo, pe numere fără soţ, iar dumneata poţi juca după cum doreşti. Vrei?

— Nu... de loc, spuse el, cu sinceritate. Îmi porţi noroc, cu dumneata vreau să joc. Păstrează te rog aurul în geantă. Dacă am să câştig îţi fac un cadou splendid. Dacă însă pierd, pierd banii mei.

— Fie şi aşa. Nu cunosc jocul destul de bine ca să pot juca. Dacă ai să câştigi capăt sigur cadoul?

— Sigur, fie că pierd sau câştig, îi şopti. Şi acum dumneata trebuie să mizezi pe numerele mele – douăzeci pe şapte. Optzeci pe treisprezece. Optzeci pe treizeci. Douăzeci pe nouă. Cincizeci pe douăzeci şi patru. Acum juca după un sistem al lui, iar Aileen, docilă, întinse braţul ei alb şi plin spre numerele indicate de Polk; ceilalţi se opriseră, văzând că ei doi jucau pe sume mai mari decât

alţii. Lynde umbla după efecte care să stârnească admiraţia galeriei. Pierdu într-o singură lovitură o mie cincizeci de dolari.

— Vai, păcat de atâţia bani! strigă Aileen, pe un ton melodramatic, în timp ce crupierul strângea câştigul de pe masă.

— N-are a face, îi luăm noi înapoi, spuse Lynde, zvârlind casierului alte două hârtii de o mie de dolari. Schimbă-i în aur!

Acesta îi dădu doi pumni de aur, pe care Lynde îi trase în dreptul braţelor albe ale lui Aileen.

— O sută pe doi. O sută pe patru. O sută pe şase, o sută pe opt.

Monedele erau de cinci dolari aur fiecare, iar Aileen le rânduia în grămezi mici, galbene, pe care le împingea pe numere. Publicul se opri iar din joc ca să se uite la acest cuplu excentric. Aileen – cu părul roşu-auriu, cu obrajii îmbujoraţi, cu ochii languroşi, cu trupul acoperit de mătăsuri somptuoase şi dantele – şi Lynde drept, cu plastronul cămăşii alb ca zăpada, cu tenul arămiu, cu ochii şi părul negru – alcătuiau, desigur, o pereche bine potrivită, care atrăgea atenţia.

— Ce se întâmplă aici? Ce e asta? întrebă Grier, apropiindu-se. Cine joacă aşa nebuneşte? Dumneata, doamnă Cowperwood?

— Ba nu-i nicio nebunie, replică Lynde, indiferent. Jucăm după un sistem… doamna Cowperwood şi cu mine jucăm împreună.

Aileen zâmbea. În sfârşit era în elementul ei. Avea succes. Atrăgea atenţia lumii.

— O sută pe doisprezece. O sută pe optsprezece. O sută pe douăzeci şi şase.

— Dumnezeule, ce-i cu tine Lynde? strigă Lord, părăsind-o pe doamna Rhees şi apropiindue. Doamna Rhees se luă după el. În jurul mesei se strânsese multă lume – jocul era în toi. Se făcuse două dimineaţa şi toate sălile erau pline.

— Ce interesant! remarcă domnişoara Lanman, de la

celălalt capăt al mesei. Nu mai juca şi privea fascinată. McKibben, lângă ea. se oprise şi el. E-o adevărată nebunie, uite ce de bani! Doamne, ce femeie impunătoare!… iar 18

el…? Mâinile superbe ale lui Aileen treceau, cu graţie, să le tot fi privit, de la un număr la altul.

— Şi, uite, câte hârtii schimbă! Lynde tocmai scosese un teanc nou de bancnote galbene, pe care le transformă în aur. Fac o pereche cum rar întâlneşti, nu-i aşa?

Masa de joc era aproape în întregime acoperită cu aurul lui Lynde, aranjat frumos în teancuri. Lynde juca acum după sistemul Mazarin, care putea să-i dea cinci la unu şi posibilitatea de a face să sară banca. Mulţimea se îmbulzea în jurul mesei, oameni cu feţe lucind în lumina lămpilor.

— Ce îndrăzneală! Ce nebunie! Se auzeau exclamaţii din toate părţile. Lynde părea extrem de calm şi se ţinea drept, cu o privire meditativă, cu dinţii strânşi pe o ţigară care nu ardea. Aileen era fericită ca un copil, încântată că din nou devenise centrul atenţiei. Lord se uita la ea înduioşat, îi plăcea. Găsea că era drept să se distreze şi ea din când în când. Dar ce prostie din partea lui Lynde să se dea în spectacol şi să rişte atâţia bani!

— Nimic nu mai merge! anunţă crupierul şi imediat bila începu să se învârtească, urmărită de ochii jucătorilor. Continua să se rotească, iar Aileen era la fel de absorbită ca şi ceilalţi. Îi ardeau obrajii şi ochii-i străluceau.

— Dacă pierdem şi de data asta, spuse Lynde, mai dublăm o ultimă oară şi dacă tot nu câştigăm ne oprim. Pierduse aproape trei mii de dolari.

— Da, sigur! Cred însă că am face mai bine să ne oprim acum. Dacă nu câştigăm acum, mai pierdem alte două mii de dolari. Nu crezi că ajunge? Nu-ţi aduc prea mult noroc, ce zici?

— Ba da, îi şopti. Pentru mine eşti tot norocul din lume. Mai încercăm o dată. Stai lângă mine pentru ultima încercare. Nu vrei? Dacă o să câştigăm ne oprim.

Bila se opri, odată cu încuviinţarea ei din cap, iar crupierul, după ce achită câteva mici pariuri ici şi colo,

grav, strânse toate mizele în timp ce se auzeau de pretutindeni murmure de dezaprobare şi simpatie.

— Cât, exact, au mizat acum? întrebă mirată domnişoara Lanman pe McKibben. Cred că destul de mult, nu?

— O, vreo două mii de dolari. Aici însă nu înseamnă aşa de mult. Unii ajung până la opt sau zece mii de dolari.

Depinde. McKibben era înclinat să minimalizeze excentricităţile lui Lynde.

— Da, cred, dar totuşi nu în mod obişnuit…!

— Pentru dumnezeu, Polk! strigă Rhees Grier apropiindu-se de el şi trăgându-l de mânecă. Dacă nu ai ce face cu banii dă-mi-i mai bine mie. Pot să-i ridic cu aceeaşi iscusinţă ca şi erupierul şi angajez un camion ca să-i duc acasă, unde vor fi bineveniţi. Felul în care joci este absolut inadmisibil.

Lynde ştia să piardă cu surâsul pe buze.

— Acum sau dublăm miza şi câştigăm sau pierdem şi ne ducem jos să luăm nişte sandvişuri cu brânză şi să bem şampanie. Ce cadou ţi-ar place mai mult? Dar n-are a face. Ştiu eu ceva care ar fi potrivit în amintirea acestei nopţi.

Zâmbi şi mai schimbă alţi bani. Aileen, nu fără remuşcări, aşeză monezile în grămăjoare. Nu era întru totul fie acord cu felul nebunesc în care juca Polk şi totuşi nu-i displăcea. Era sensibilă la spiritul de aventură. Într-o clipă aceleaşi grămăjoare, de data asta însă dublate, fură mizate pe aceleaşi combinaţi de numere – în total patru mii de dolari. Crupierul anunţă că jocurile erau făcute, bila se învârti şi căzu. Cu singura excepţie a unei sume de trei sute de dolari, tot restul de bani fu pierduţi.

— Ei bine, acum hai la masă! exclamă Lvnde calm, întorcându-se către Lord care zâmbea. N-ai un chibrit? Tot timpul am avut ghinion.

Lynde, în fond, nu era complet indiferent, pentru că avusese de gând, cu o parte din câştig, să-i cumpere un colier sau altă bijuterie lui Aileen. Acum va trebui să scoată alţi bani. Totuşi era mulţumit că dăduse impresia unui om care ştie să piardă sume mari cu indiferenţă. Îi

oferi braţul lui Aileen.

— Ei bine, doamnă, n-am câştigat; dar în tot cazul cred că a fost amuzant. Dacă sistemul meu ar fi reuşit, acum am fi fost în posesia unei sume frumuşele. O să avem noroc data viitoare, nu crezi?

Zâmbi fără afectare.

— Da. desigur, numai că trebuia să-ţi port noroc şi când colo, vai de lume!...

O 18*

— Pentru mine eşti întruchiparea norocului, dacă bineînţeles accepţi să fii. Hai să dejunăm mâine la Richelieu, vrei?

— Stai să mă gândesc, spuse Aileen. care, în faţa unui entuziasm atât de stăruitor începea să cam şovăie. În cele din urmă rosti: Aa, nu pot, nu sunt liberă.

— Dar marţi?

Aileen nevrând să pară că făcea prea mult caz de un lucru pe care ar fi trebuit să-l ia mult mai uşurel, răspunse fără ezitare:

— Perfect, atunci marţi! Dar dă-mi în tot cazul un telefon. S-ar putea să fiu obligată să merg în altă parte sau să nu-mi convină ora. Zâmbi prietenoasă.

În puţinele ceasuri care urmară Lynde nu mai rămase singur cu Aileen. Când însă îşi luă rămas bun îi strânse braţul semnificativ. Asta îi dădu un fel de fior şi o făcu să-şi spună că fusese vina ei dacă lucrurile ajunseseră până aici şi asta din pricina dorului ei de viaţă şi de răzbunare şi că deci trebuia să ia o hotărâre. Oare îi făcea într-adevăr plăcere să meargă înainte? Aceasta era o întrebare esenţială şi ştia bine că ar fi periculos să-şi amine hotărârea. Dar, ca în multe cazuri asemănătoare, împrejurările trebuiau să determine atitudinea ei şi era evident conştientă de asta. Taylor Lord, curtenitor, o conduse acasă.

CAPITOLUL XXXIII

Domnul Lynde sare în ajutor

Apariţia, tocmai atunci, a lui Polk Lynde în viaţa lui Aileen a fost o intervenţie gratuită a sorţii, nu lipsită de

umor, determinată de îmbinarea misterioasă a fenomenelor despre care, până acum, nu ştim încă nimic, într-o parte, Aileen sumbră, meditând la destinul ei şi la toată nedreptatea care i se făcuse; dincolo Polk Lynde, răsfăţatul femeilor, interesant şi plin de energie, care se potrivea cu Aileen mai bine ca oricare alt bărbat, cu excepţia lui Cowperwood, bineînţeles.

În multe privinţe Lynde era un om fermecător. Relativ tânăr – avea doar câţiva ani mai mult decât ea – fără o prea vastă cultură, deşi fusese format în una din cele mai bune universităţi din Statele Unite, cu un gust desăvârşit în materie de îmbrăcăminte, prieteni şi modul de viaţă pe care şi-l alesese – dar un desfrânat până-n măduva oaselor. Din adolescenţă şi până atunci îi plăcuseră jocurile de noroc. Mai era şi beţiv inveterat, fără a fi însă un alcoolic. Şi asta pentru că avea o constituţie de fier şi putea consuma orice cantitate de băuturi tari fără să se resimtă. Pe lângă asta mai avea şi ceea ce Gibbon numea „cel mai delicat dintre viciile noastre”, şi anume o mare pasiune pentru femei. Singurul moştenitor al unei imense fabrici de maşini agricole întemeiată de tatăl său cu multă râvnă, sânge rece, trudind din greu ani şi ani, această afacere îl interesa pe Lynde în aceeaşi măsură în care îl interesau misterele şi drepturile sacre ale vechilor caldeeni. Şi totuşi era deplin conştient că fabrica în sine era ceva splendid. Îi plăcea din când în când să-şi aducă aminte de ea şi de terenul dimprejur, de clădirile ei sobre din cărămidă roşie, de coşurile înalte şi de sirenele stridente; ceea ce însă îi displăcea profund era să fie amestecat, câtuşi de puţin, în rutina banală a administrării.

Pentru Aileen, propria-i vanitate şi egocentrism constituiau în momentul acela cea mai mare dificultate. Rar a existat femeie mai vanitoasă şi mai obsedată pe plan sentimental. De ce, se întreba, trebuie să stea acasă, părăsită zile şi zile în şir, făcându-şi sânge rău din cauza lui Cowperwood; el îi mânca sufletul cu felul lui de a trece uşor prin viaţă, avid după plăceri... De te să nu-şi ofere frumuseţea intactă altor bărbaţi, pentru care ea putea fi o

împlinire şi o încântare? Nu era drept? Şi totuşi, chiar şi acum. după tot ce suferise, Cowperwood însemna încă atât de mult pentru ca şi rămăsese, orice ar fi făcut, omul minunat pe care nu se putea hotărî să-l înşele. În clipele lui bune ştia să fie aşa de drăguţ şi de fermecător! începuse prin a refuza insistentele invitaţii la dejun ale lui Lynde şi lucrurile ar fi rămas aşa dacă situaţia nu s-ar fi schimbat. Fapt este că, tocmai atunci şi aproape constant, Aileen se lovea de noi dovezi ale infidelităţii soţului ei.

De pildă, într-o zi, pornise să facă o vizită doamnei Haguenin, cu care dorea să rămână în relaţii de prietenie – cel puţin aparente, măcar atât timp cât adevărul nu va ieşi la iveală – şi i se spuse că „doamna nu este acasă”. Nu mult după aceea, ziarul *Press*, care până atunci fusese favorabil lui Cowperwood şi pe care Aileen îl citea regulat tocmai din această cauză îşi schimbă brusc atitudinea şi începu să-l atace, mai întâi făcând vagi aluzii la faptul că politica şi intenţiile lui Cowperwood nu ar fi în deplin acord cu interesele oraşului. Apoi Haguenin scrise nişte articole de fond despre Cowperwood, articole în care nu se sfia să-l înfăţişeze ca pe un „bandit”, un „aventurier din Philadelphia”, un „om de afaceri fără scrupule” şi aşa mai departe. Aileen ghici imediat cauzele acestei campanii, dar fiind prea preocupată de cele ce se petreceau cu ea însăşi se abţinu de a face vreun comentariu. Imposibil să stăvilească sau să soluţioneze ameninţările proferate de potrivnicii invidioşi ai lui Cowperwood, după cum la fel de greu îi era să se descurce în propriile ei probleme.

Într-o zi, din întâmplare, găsi la rubrica mondenă a săptămânalului *Saturday Review* din Chicago, o informaţie care putea fi pentru Cowperwood lovitura de graţie. *De o bucată de vreme în înalta societate a oraşului se comentează legăturile de dragoste ale unui anumit individ, extrem de bogat şi cu o pseudoproeminenţă mondenă care, odinioară, s-a străduit să fie acceptat în lumea bună*. *Nu este cazul să dăm numele acestui domn, deoarece toţi cei care sunt la curent cu evenimentele din Chicago vor şti despre cine-i vorba*. *Ultimele zvonuri în legătură cu*

reputaţia sa, destul de proastă, se referă la două femei – dintre care una este fiica, iar cea de a doua soţia – ale unor cetăţeni respectabili şi importanţi din Chicago. Aceste ultime aventuri vor avea, fără îndoială, consecinţe grave pentru el şi asta fiindcă îşi *ridică împotriva sa toţi oamenii influenţi – am din lumea finanţelor* cât *şi din cercurile sus-puse ale oraşului. Tatăl în primul caz şi soţid în al doilea sunt personalităţi de vază, oameni cu greutate. Nu o dată opinia publică din Chicago a propus să se pună capăt metodelor banditeşti introduse de el atât în finanţe cât şi în societate, până acum însă nu s-a luat nicio măsură de a fi expulzat din oraş. Şi, culmea, soţia sa, venită din est – după cum se vorbeşte, ar fi făcut în mod scandalos sacrificiul propriei sale reputaţii precum şi al fericirii şi al căminului unei alte femei ca să obţină favoarea de a trăi cu el – continuă să rămână alături de acest individ fără onoare.*

Aileen înţelese perfect la ce făcea aluzie ziarul. „Tatăl” menţionat în articol era desigur Haguenin sau Cochrane, dar mai degrabă Haguenin. „Soţul” – cine putea fi soţul? Nu auzise despre niciun scandal în legătură cu nevasta cuiva. Nu putea fi vorba de Rita Sohiberg şi de bărbatul ei – povestea asta se petrecuse prea de multă vreme. Trebuia să fie ceva recent despre care ea nu aflase încă nimic, şi gândurile o năpădiră, chinuind-o în tot felul. Acum, îşi spuse, prima oară când Lynde o va invita o să accepte.

Câteva zile mai târziu Aileen şi Lynde se întâlniră în sala de aur a restaurantului Richelieu. Deşi lucrul ar putea părea curios din partea unei femei hotărâte să se arate indiferentă. Aileen nu neglijase niciun detaliu al toaletei sale, care ar fi putut contribui s-o facă irezistibilă. Fiind în luna februarie era frig şi pe jos sclipea zăpada îngheţată. Aileen purta o rochie pe care o îmbrăca pentru prima oară în acea zi, o rochie de stofă fină, verde închis, încheiată cu nasturi din lapis lazuli, care formau un „Y” pe piept. Un turban de lutru cu o pană de culoarea smaraldului se asorta cu o somptuoasă haină tot de lutru, închisă cu

nasturi mari de argint. Pantofi de culoarea bronzului. Nişte cercei de lapis lazuli în formă de floare şi o brăţară de aur, simplă şi grea, desăvârşeau ansamblul. Lynde se apropie cu expresia unui cunoscător încântat de ce vede întipărită pe chipul lui frumos şi bronzat.

— Îngăduie-mi să-ţi spun ce minunat arăţi! Şi se aşeză tihnit pe scaunul din faţa ei. Dai dovadă de un perfect bun gust în potrivirea culorilor, iar cerceii se armonizează atât de frumos cu părul dumitale.

Deşi lui Aileen îi era puţin frică de firea lui excesivă, se simţea totuşi atrasă de acest animal viguros şi zvelt care, sub masca omului de lume, ascundea o tărie de fier. Mâinile lui, de artist, cu degete lungi, arse de soare, puternice, sugerau o forţă latentă care la nevoie putea fi folosită. Dinţii şi bărbia se potriveau cu aceste mâini.

— Va să zică ai venit! şi o privi cu insistenţă, în timp ce ea, după ce la început îi înfruntase privirea, lăsă ochii în jos puţin stânjenită.

Lynde examina cu atenţie bărbia, gura şi năsucul impertinent. Obrajii rumeni, umerii şi braţele-i puternice, care se ghiceau sub rochia bine croită, trădau acea vigoare sănătoasă care-i plăcea la femei. Întâi comandă un *Cocktail* cu whisky, după moda veche, insistând să ia şi ea unul. Aileen refuză. Apoi Lynde scoase din buzunar o cutie mică.

— În seara când am jucat rămăsese hotărât să accepţi o amintire, nu-i aşa? Un fel de suvenir… ghiceşti ce e?

Aileen, puţin nedumerită, se uita la cutia în care desigur că se afla o bijuterie.

— Vai, dar nu trebuia… protestă ea. Numai dacă am fi câştigat, aşa ne-am înţeles. Dumneata însă ai pierdut şi învoiala noastră a căzut. De fapt ar fi fost drept să împărţim pierderea. Nici până azi nu te-am iertat că n-ai fost de acord cu asta.

— Oh, ce meschin ar fi fost din partea mea dacă aş fi acceptat! Zâmbea, jucându-se cu cutia de lac, lungă şi îngustă. Sper că nu vrei să fiu meschin. Te rog fii aşa cum

ştiu că eşti şi acceptă regulile jocului. Întâi ghiceşte ce e înăuntru şi pe urmă îţi aparţine.

La această rugăminte stăruitoare, Aileen strânse din buze.

— O, pot să şi ghicesc dacă vrei, spuse, cu un aer de superioritate, dar asta nu înseamnă că am să primesc darul dumitale. Ar putea fi o broşă, sau poate nişte cercei, ori o brăţară...

Lynde tăcea; deschise cutia şi scoase un colier de aur i un vrej de viţă de vie cu frunze artistic cizelate, formând un pandantiv în mijloc cu un opal negru ce lucea îmbietor. Lynde ştia foarte bine că Aileen se pricepe la bijuterii şi că nu-i plăceau decât podoabele scumpe şi frumos lucrate, care i se potriveau. Urmărea expresia figurii ei în timp ce examina colierul în amănunt.

— Vai, e încântător! se entuziasmă ea. Ce frumos opal şi ce model original! Se uită atent la fiecare frunză. Nu trebuia să faci asta. Nu pot să-l accept. Şi aşa am prea multe bijuterii şi, afară de asta... Se întreba ce i-ar putea răspunde lui Cowperwood dacă ar întreba-o de unde îl are. Frank avea atâta intuiţie.

— Asta-i tot? o întrebă Lynde.

— Da, răspunse, nu-l pot primi.

— Nu vrei să-l primeşti ca amintire, chiar dacă... acordul nostru, ştii...

— Chiar dacă ce? întrebă ea.

— Chiar dacă după asta nu ar mai urma nimic. Ar fi doar o amintire. Înţelegi?

Îi prinse degetele în mâinile lui viguroase.

Cu un an sau chiar cu şase luni înainte, Aileen ar fi zâmbit şi şi-ar fi tras mâna înapoi, acum însă ezita. Ce sens ar fi avut acest exces de pudoare, când Cowperwood se purta atât de urât cu ea?

— Vreau să te întreb ceva, rosti Lynde, căruia nu-i scăpase ezitarea lui Aileen şi care continua să-i strângă mâna uşor dar ferm, spune-mi adevărat, ţii la mine măcar un pic?

— Da, sigur, îmi placi, dar asta-i tot.

Fără să vrea se înroşise.

Lynde se mulţumea să o privească fix, cu ochii lui arzători, aprigi. Senzualitatea, care la atâtea femei se asociază cu sentimentalismul, se trezi în Aileen şi o făcu, pentru moment, să-l uite cu desăvârşire pe Cowperwood. Această uitare era o nouă experienţă, inedită, răscolitoare. Simţea că-i arde tot trupul, iar Lynde îi zâmbea blând, dându-i ghes.

— Iubita mea, de ce nu vrei să fim prieteni? Ştiu că nu eşti fericită... se vede. Nici eu nu sunt. Am o fire păcătoasă şi neastâmpărată, care mă împinge să fac tot soiul de prostii. Am nevoie de cineva care să ţină la mine. De ce nu vrei? Ne potrivim atât de bine. Eu simt asta. îl iubeşti aşa de mult? se gândea la Cowperwood, că nu poţi iubi pe nimeni altul?

— O!... pe el! exclamă Aileen, iritată, aproape cu înverşunare. Nu mai ţine de loc la mine. Prea puţin s-ar sinchisi. Nu din cauza lui.

— Dar atunci de ce? De ce nu vrei? Nu sunt genul de bărbat care să-ţi placă? Nu-ţi plac? Nu vezi ce bine ne potrivim? Mâna lui o căuta pe a ei, delicat.

Aileen se lăsă mângâiată.

— Nu-i vorba de asta, spuse, cu emoţie, recapitulând în minte toată viaţa ei cu Frank. Felul în care o iubise la început, declaraţiile lui înflăcărate. Crezuse că viaţa lor va fi ceva atât de minunat şi acum iat-o într-un restaurant, flirtând şi căutând să stârnească compătimirea unui om pe care abia dacă îl cunoştea. Brusc, simţi ca un cuţit în inimă, ochii i se umplură de lacrimi fierbinţi, neaşteptate, şi nu mai putu rosti niciun cuvânt.

Lynde văzu lacrimile şi-i păru rău, deşi frumuseţea lui Aileen îl îndemna să profite de durerea ei.

— La ce bun să plângi, iubito, îi şopti, privind obrajii îmbujoraţi şi ochii de un albastru atât de intens. Eşti frumoasă, eşti tânără, încântătoare. El nu e singurul bărbat din lume. De ce să-i rămâi fidelă când el te înşală! Toată lumea vorbeşte de aventura lui cu doamna Hand. Când găseşti un om care te iubeşte cu adevărat, ce sens

are să-l alungi? Dacă el nu te mai vrea, alţii în schimb te vor şi i-ai putea face fericiţi.

Când auzi numele doamnei Hand, Aileen tresări.

— Aventura cu doamna Hand? întrebă, curioasă. Ce mai e şi asta?

— Cum, nu ştiai? replică el mirat. Credeam că aflaseşi, altfel, desigur, n-aş fi pomenit…

— O, ştiu despre ce-i vorba, zise Aileen, şireată şi puţin ironică. Au fost aşa de multe în genul ăsta… Cred că la asta făcea aluzie Chicago *Review*… *Soţia* marelui financiar. A avut o aventură cu doamna Hand?

— Cam aşa ceva… totuşi îmi pare rău că am vorbit. Crede-mă. Am oroare de clevetiri.

— Solidari până la moarte, nu? îl tachină Aileen, veselă.

— O, nu-i chiar aşa… Nu fi răutăcioasă, te rog. Nu sunt chiar aşa cum crezi. E un principiu de-al meu. Toţi avem slăbiciuni.

— Da, sigur, spuse Aileen, cu gândul la doamna Hand. Va să zică, de ea era vorba, ea era ultima. În tot cazul… începu să cocheteze – de data asta a avut gust. Au fost însă atât de multe! încă una pe răboj.

Lynde zâmbi. Şi el găsea că Frank Cowperwood avusese gust, apoi încercă să schimbe vorba.

— Să uităm toate astea. Te rog, nu te mai gândi la el. Tot nimic nu mai poţi face… Vino-ţi în fire. Îi strânse mâna. Vrei? şi ridică din sprâncene, în semn de întrebare.

— Ce să vreau? întrebă Aileen, pe gânduri.

— Ştii bine. În primul rând colierul. Pe urmă, pe mine. Ochii lui zâmbeau, o rugau, o implorau.

Aileen surâse şi ea.

— Eşti un copil obraznic, îi spuse, absentă. Această revelaţie în legătură cu doamna Hand trezise în sufletul ei dorinţa unei răzbunări. Lasă-mă să mă gândesc puţin. Nu-mi cere să primesc azi colierul. Mi-e cu neputinţă. Tot nu aş putea să-l port. Să ne mai vedem, dacă vrei. Şi mina ei frumoasă făcu un gest de incertitudine, iar el o prinseşi-o mângâie.

— Nu ţi-ar plăcea să vizitezi atelierul unui prieten de-al meu care locuieşte aici, în turn? o întrebă în treacăt. Are o splendidă colecţie de peisaje. Ştiu că te pasionează pictura. Soţul dumitale are câteva din cele mai frumoase pânze.

Aileen înţelese numaidecât ce voia Lynde. Aşa-zisul atelier nu era în realitate decât o garsonieră.

— Azi, nu, îi spuse ea agitată şi chinuită de gânduri. Azi, nu… Altă dată. Şi acum, trebuie să plec, dar o să ne mai vedem.

— Şi cu el ce facem? o întrebă, luând colierul în mână.

— Păstrează-l până data viitoare, s-ar putea să-l iau atunci.

Deveni mai calmă, bucuroasă că putea să plece liniştită; dar sentimentele ei pentru Lynde erau departe de a fi ostile, iar sufletul i se destrăma ca norii împrăştiaţi de vânt. Avea nevoie să câştige timp – nu mult – atâta tot.

CAPITOLUL XXXIV

Hosmer Hand intră în acţiune

Ar fi de prisos să mai spunem că furia solemnă a lui Hand – ca să nu mai vorbim de mânia patetică a lui Haguenin, dublată de indignarea lui Redmond Purdy, care istorisea în dreapta şi în stânga trista lui poveste, şi resentimentul tânărului MacDonald şi al asociaţilor săi de la *Chicago General Company* – a creat o atmosferă foarte încărcată, menită să ducă la un deznodământ dramatic. Dintre toţi, Hosmer Hand era, fără îndoială, cel mai primejdios. Om extrem de bogat, directorul celor mai importante societăţi comerciale şi bancare ale oraşului şi din această cauză în măsură să-i facă lui Cowperwood mult rău în lumea financiară, Hand, foarte îndrăgostit de tânăra lui soţie, deşi fără multă experienţă în materie de femei, a fost uluit şi furios de cutezanţa nesăbuită a lui Cowperwood, care îi călcase în picioare demnitatea cu atâta uşurinţă. În inima lui mocnea flacăra răzbunării.

Cei care cunosc câtuşi de puţin lumea finanţelor cu marile ei aventuri ştiu ce mult înseamnă reputaţia de om

cinstit, solidar, de om care respectă tradiţiile, ce stă la baza succesului iniţiativelor de anvergură. Dacă oamenii nu sunt cinstiţi ei înşişi, nu pierd nădejdea să întâlnească măcar această cinste la ceilalţi. Nu există categorie de indivizi care să se cunoască atât de bine unii pe alţii, care să plece urechea mai mult la zvonuri, fie ele oricât de neînsemnate, dar putând influenţa în vreun fel situaţia financiară sau socială a unuia sau altuia dintre ei, care să fie mai discreţi în privinţa propriilor afaceri şi mai iscoditori în ceea ce priveşte pe cele ale vecinului.

Până acum Cowperwood se bucurase de reputaţie bună, deoarece toţi cunoşteau situaţia excepţională pe care o avea în afacerea tramvaielor; ştiau de asemeni că îşi plătea dobânzile la zi, că îşi organizase un grup care acum, sub conducerea lui, controla *Chicago Trust Company*, *North and West Chicago Street Railways*, şi că *Lake City Bank*, al cărui preşedinte mai era încă Aiddison, considera perfect sigure garanţiile depuse de el. Şi totuşi, chiar înainte de a se fi organizat această opoziţie, se înfiripase un curent antagonist în frunte cu Schryhart, Simms şi alţii – toţi figuri proeminente în *Douglas Trust*; ei nu pierduseră niciodată ocazia de a spune că acest Cowperwood era un intrus, care a făcut carieră prin şmecherii, ca să nu zicem escrocherii, trăgând sforile, atât în viaţa socială cât şi în cea politică. De fapt Schryhart, care împreună cu Hand, Arneel şi alţii fusese director al băncii *Lake City National*, demisionase şi îşi retrăsese toate depunerile cu puţin înainte, pentru că, spunea el, Addison îl favoriza cu împrumuturi atât pe Cowperwood cât şi *Chicago Trust Company*, deşi nu era necesar, iar pentru bancă nu prezenta niciun fel de avantaj serios. Cum însă în vremea aceea nici Arneel, nici Hand nu-i puteau reproşa nimic lui Cowperwood, aceştia au considerat că protestul lui Schryhart se întemeia pe un resentiment personal, iar Addison a explicat că împrumuturile pe care le acordase lui Cowperwood nu erau nici exagerat de mari şi nici disproporţionate faţă de cele acordate altora. De altfel, garanţiile depuse de Cowperwood erau mai mult decât

suficiente.

— Nu vreau să mă cert cu Schryhart, spusese atunci Addison, dar am impresia că acuzaţia pe care o aduce lui Cowperwood e neîntemeiată şi că încearcă să se răfuiască cu el prin *Lake National*. Atât procedeul cât şi locul sunt prost alese.

Hand şi Arneel, amândoi oameni cumpăniţi, fuseseră de acord; îl stimau pe Addison şi lucrurile rămaseră baltă. Schryhart însă le atrăsese atenţia amândurora că Frank Cowperwood nu făcea altceva decât să consolideze *Chicago Trust Company* pe spinarea băncii *Lake City National*, aşteptând ca prima să devină destul de tare ca să nu mai aibă nevoie de sprijinul nimănui. Între timp Addison avea să demisioneze, iar *Lake City* să fie lăsată pe picioare proprii. Deşi Hand n-a fost niciodată influenţat de previziunile lui Schryhart, ele au rămas totuşi întipărite în mintea sa.

Numai după ce aventura cu doamna Hand a ieşit la iveală, poziţia lui Cowperwood, în general, dar mai ales în cercurile financiare, începu să se clatine. Hand, profund jignit, nu se mai gândea decât ia răzbunare. În cadrul unei întruniri a directorilor, scurt timp după necazul pe care-l avusese, îl întâlni pe Schryhart şi-i spuse:

— Ştii, Norman, acum câţiva ani când mi-ai vorbit de Cowperwood am crezut că o făceai din pură invidie… invidia rivalului nemulţumit în afaceri. În ultimul timp însă mi-au ajuns la urechi anumite lucruri care m-au făcut să gândesc altfel. Acum este limpede pentru mine că acest om e putred – din creştet până-n tălpi. E păcat ca un individ de teapa lui să trăiască printre noi.

— Ah, Hosmer, va să zică ai început să-ţi dai seama?! exclamă Schryhart. De când te-am făcut atent. Poate că acum ai să fii de acord cu mine când spun că cetăţenii conştienţi din Chicago ar trebui să ia măsuri.

Hand, trist şi deprimat, îl privi în tăcere.

— Sunt gata să fac orice, zise, numai să mi se spună ce şi cum.

Scurt timp după aceea Schryhart află de la Duane

Kingsland adevărata cauză a mâniei lui Hand şi se grăbi să pună la curent cu această picanterie pe Merrill, Simms şi alţii. Merrill – deşi Cowperwood refuzase să prelungească linia auxiliară din La Salle Street până la State Street care trecea prin faţa magazinului său – într-un fel îl găsea simpatic, îi admirase de la distanţă curajul şi spiritul de aventură; acum însă era profund indignat.

— E clar, Anson, remarcă Schryhart, omul ăsta e un nemernic. E sentimental ca o hienă şi milos ca un păianjen. Presupun că ştii cum s-a purtat cu Hand?

— Nu, habar n-am.

— Ei bine, uite ce-am aflat. Schryhart se aplecase către urechea lui Merrill şi îi împărtăşea, în şoaptă, ştirea senzaţională.

Acesta ridică din sprâncene.

— Zăău?

— Dar stai să vezi cum a întâlnit-o! adăugă Schryhart, scârbit. Mai întâi s-a dus la Hand să-i împrumute două sute cinci zeci de mii de dolari, garantând cu acţiuni deja *West Chicago Street Raihvay*. Întrebi dacă Hosmer e supărat? Cred că acest cuvânt nu-i nici pe departe destul de tare!

— Nu mai spune! rosti Merrill, sec, deşi îi fond găsea incidentul extrem de interesant şi chiar pasionant. Doamna Hand îi plăcuse totdeauna şi lui foarte mult. Nu mă miră.

Îşi aducea aminte că şi nevasta lui stăruise recent să-l invite pe Cowperwood la ei.

Mai târziu, Hand îi destăinui lui Arneel că Frank Cowperwood refuzase, într-o anumită afacere, să-şi respecte cuvântul. Arneel fu mâhnit şi surprins. De altfel, pentru el conta foarte mult faptul că Hand fusese aşa de crunt ofensat. Amândoi hotărâră să-l înştiinţeze şi pe Addison, preşedintele băncii *Lake City*, că de aici înainte orice relaţii cu Cowperwood şi cu *Chicago Trust Company* trebuiau să înceteze. În consecinţă, şi destul de repede, Addison, amabil şi conciliant, consimţi să-l anunţe pe Cowperwood că trebuie să restituie toate împrumuturile. Şapte luni mai târziu Addison demisionă şi fu ales

preşedinte al Companiei *Chicago Trust*. Această dezertare crea mare vâlvă, uimind chiar pe cei care o aşteptau. Ziarele nu mai vorbeau decât despre asta.

— Ei, lasă-l să plece, spuse Arneel lui Hand, pe un ton acru, în ziua în care Addison aduse la cunoştinţa consiliului de administraţie al băncii *Lake City*, hotărârea sa de a demisiona. Dacă doreşte să părăsească o bancă de importanţa instituţiei noastre numai ca să se asocieze cu un astfel de individ, îl priveşte. Va veni ziua când are să-i pară rău!

Tot cam pe atunci, la Chicago se pregăteau noi alegeri. Hand, împreună cu Schryhart şi Arneel – care se asociaseră din prietenie pentru Hand – luară hotărârea să lupte împotriva lui Cowperwood în cadrul acestor alegeri.

Hosmer Hand, simţind pe umerii săi povara unei misiuni, nu înţelegea să tărăgăneze. Totdeauna, odată stârnit, devenea un luptător hotărât şi capabil. Având nevoie în bătălia politică ce trebuia să se declanşeze de un locţiitor ager îşi aduse aminte de un om despre care, de o bucată de vreme se vorbea în cercurile politice din Chicago – un oarecare Patrick Gilgan, acelaşi Patrick Gilgan din războiul gazului aerian dus de Cowperwood la Hyde Park, cu ani în urmă. Acest domn ajunsese un cetăţean destul de prosper. Foarte abil în relaţiile cu oamenii, discret, total lipsit de înţelegere şi deci de conştiinţă în acţiunile de mare importanţă cetăţenească (în legătură cu aşa-zisele drepturi ale maselor populare) – omul făcut să reuşească în politică – era proprietarul celui mai frumos bar din Wentworth Avenue. Lumina orbitoare a noilor lămpi incandescente se reflecta în oglinzile cu multe faţete. Circumscripţia sa era alcătuită din case joase, bătute de ploi şi vânturi, îngrămădite în străzi încă desfundate. Patrick Gilgan ajunsese să fie unul dintre senatorii statului Illinois, viitor candidat în alegerile pentru Congres şi un eventual urmaş al lui John J. McKenty, guvernatorul oraşului, bineînţeles, dacă partidul republican va fi la putere. (Mahalaua Hyde Park, înainte de a fi anexată oraşului, făcuse o politică republicană, iar de

atunci, deşi majoritatea locuitorilor votau cu democraţii, lui Gilgan îi fusese greu să se înroleze în alt partid.) Din toate discuţiile politice care avură loc înaintea alegerilor reieşea clar că Gilgan era cel mai important elector din South Side şi, în consecinţă, Hand trimise după el. Personal, în politică, Hand avea mult mai puţină simpatie pentru strădainţele cuviincioase şi moralizatoare ale unor oameni ca Haguenin, Hyssop sau alţii, care se mulţumeau să predice morala şi să se bizuie în alegeri pe eforturile cetăţenilor cumsecade, decât avea pentru oameni reci şi de o mare logică, tip Cowperwood. Dacă acesta, prin McKenty, putea ajunge la un triumf final, atunci şi el, Hand, va fi în stare să găsească pe cineva pe care o să-l facă la fel de puternic ca McKenty.

— Domnule Gilgan, i se adresă Hand, când irlandezul apăru în biroul său, nu ştiu dacă mă cunoşti... Gilgan era un om de statură mijlocie, spătos, cu ochi cenuşii, vioi şi iscoditori, cu nişte mâini păroase.

— Am auzit vorbindu-se despre dumneata, zâmbi Gilgan. Avea agreabilul accent irlandez. Putem sta de vorbă şi fără să fi făcut cunoştinţă.

— Foarte bine, zise Hand, şi-i întinse mâna. Şi eu am auzit de dumneata, aşa că putem începe. Aş vrea să examinăm împreună situaţia politică din Chicago. Eu personal nu fac politică, dar nu pot rămâne indiferent la ce se petrece în jurul meu. Mă interesează să ştiu cum vezi dumneata alegerile care vor avea loc aici, în Chicago, şi la ce rezultat crezi că se va ajunge.

Gilgan nu înţelegea să-şi dezvăluie părerile politice unul om pe care abia îl cunoscuse şi ale cărui intenţii nu fuseseră clar formulate, de aceea se mulţumi să răspundă:

— Cred că republicanii au multe şanse. Văd că toată presa îi susţine afară de unul sau două ziare. Nu ştiu mai mult decât ce citesc şi aud vorbindu-se.

Domnul Hand ştia că Gilgan, deocamdată, se mulţumeşte să tatoneze. Îi păru bine că omul pe care-l alesese era prudent şi perspicace.

— După cum îţi închipui, domnule Gilgan, nu te-am

poftit aici ca să discutăm despre politică, în general. Vreau să pun în discuţie un caz anume. Cunoşti, întâmplător, pe domnul McKenty sau pe domnul Cowperwood?

— Personal nu cunosc nici pe unul nici pe celălalt. Pe domnul McKenty îl ştiu din vedere, iar pe domnul Cowperwood l-am văzut o singură dată. Apoi tăcu.

— Ei bine, spuse domnul Hand, să presupunem că un grup de oameni influenţi din Chicago s-ar uni şi ar procura fondurile necesare pentru o campanie care să cuprindă tot oraşul, iar dumneata ai dispune de sprijinul total al presei şi al partidului republican, te-ai face atunci forte să organizezi aici o opoziţie care să câştige alegerile de toamnă împotriva partidului democrat? Nu mă refer numai la primar şi funcţionarii importanţi ai administraţiei, ci şi la consilierii municipali. Vreau să fim siguri că grupul McKenty-Cowperwood nu va putea cumpăra pe niciunul din ei în dauna intereselor noastre. Vreau ca partidul democrat să iasă complet la pământ din alegeri, sau în aşa fel încât să nu mai existe om pentru care acest lucru să nu fie evident. Te asigur că vei dispune de fondurile necesare, dacă îmi poţi dovedi mie sau mai bine zis oamenilor la care mă refer, că asta ar fi posibil.

Domnul Gilgan, grav, clipi din ochi. Îşi frecă genunchii, puse degetele în răscroiala vestei, apoi scoase o ţigară de foi, o aprinse şi contemplă tavanul cu o privire de poet. Se gândea şi se tot gândea. Cunoştea foarte bine puterea domnilor McKenty şi Cowperwood. Până acum izbutise, în circumscripţia lui şi în câteva altele vecine, precum şi în Districtul Senatorial numărul optsprezece, reprezentat tot de el, să ţină piept grupului McKenty.

Dar ca să i se ceară să-l înfrângă în tot oraşul Chicago, asta era altceva. Totuşi, perspectiva atât a unor mari sume de bani mânuite de el precum şi posibilitatea de a-l debarca pe McKenty din poziţia sa de lider în Chicago, cu sprijinul aşa numitelor forţe morale ale oraşului, nu i se părea de lepădat. Domnul Gilgan era un politician foarte iscusit, îi plăceau uneltirile, comploturile, combinaţiile şi asta, înainte de toate, pentru că îi amuzau. Luă o expresie

gravă, care în realitate masca buna lui dispoziţie.

— Sunt informat, continuă Hand, că ai alcătuit în districtul şi în circumscripţia dumitale o serioasă organizaţie.

— Fac şi eu ce pot ca să mă menţin pe poziţie, rosti Gilgan, glumeţ, dar ce-mi ceri dumneata acum, adică înfrângerea întregii opoziţii din oraş, asta-i cu totul altă poveste. La alegerile din toamnă vor participa treizeci şi unu de circumscripţii şi toate, în afară de opt, sunt oarecum democrate. Cunosc majoritatea actualilor titulari şi să ştii că pe mulţi dintre ei nu-i poţi păcăli uşor. Pe consilierul Dowling, de pildă, şi asta ţi-o spun eu, e greu să-l tragi pe sfoară. Apoi, mai sunt şi Duvanicki şi Ungerich şi Tiernan şi Kerrigan – toţi oameni întâia. Indicase patru consilieri municipali, cei mai influenţi şi cei mai mari escroci din oraş. Vezi, domnule Hand, aşa cum stau lucrurile acum, partidul democrat deţine toate posturile importante şi este deci în măsură să numească un mare număr de funcţionari în slujbe mici. Aşa stând lucrurile îşi au de la început asiguraţi simpatizanţi politici. Afară de asta, se mai bucură şi de avantajul de a strânge banii cu care tot ei să fie aleşi – alt mare avantaj. Zâmbi. Apoi, acest domn Cowperwood are ca salariaţi în momentul de faţă cel puţin zece mii de oameni şi fiecare şef electoral al circumscripţiei, care este omul său, îi poate trimite un şomer pe care el îl va angaja imediat. Asta contează foaa-rte mult când vrei să elştigi voturi, fără să mai vorbim de fondurile cu care oamenii de soiul lui Cowperwood contribuie în momentul alegerilor. Orice s-ar spune, domnule Hand, să ştii că hârtiile de doi, cinci, şi zece dolari împărţite în ultimul moment la elrciumi sau chiar în faţa urnelor hotărăsc succesul. Bani să am… şi, la această nobilă cugetare, domnul Gilgan se îndreptă din mijloc, marţial, şi ciocni pumnii între ei; scutură scrumul ţigării, fumată pe jumătate, ţinând-o aşa ca să nu-şi ardă mina… – şi atunci răspund de toate circumscripţiile din Chigago, până la ultima. Dar să am bani destui, repetă Gilgan, subliniind ultimele cuvinte. Apoi luă din nou ţigara în gură,

clipi sfidător şi se lăsă confortabil în fotoliu.

— Perfect, încuviinţă, scurt, domnul Hand, la cât s-ar ridica suma de care ai nevoie?

— Ei, asta-i altă chestie, zise Gilgan, îndreptându-se iar din mijloc, sunt circumscripţii în care trebuie cheltuit mai mult. Lăsând de o parte cele opt care sunt la ora asta republicane, ne mai trebuie încă optsprezece ca să avem majoritatea în consiliu. Cu mai puţin de zece până la cincisprezece mii de dolari de circumscripţie nu prea văd ce am putea obţine. Să zicem trei sute de mii de dolari, deşi nu sunt de loc sigur că are să ajungă.

Domnul Gilgan luă iarăşi ţigara, apoi se lăsă în fotoliu, cu ochii din nou în tavan.

— Şi cum anume te-ai gândit să împarţi banii? întrebă domnul Hand.

— Eh, ce rost are să despicăm acum firul în patru?! exclamă domnul Gilgan, sigur pe sine. În politică nu trebuie să te uiţi la fiecare dolar. Există şefi de circumscripţie, directori, şefi de străzi, lucrători pe tărâmul ăsta... Toţi au nevoie de bani ca să câştige simpatia alegătorilor... ar fi o greşeală să punem prea multe întrebări. Banii se cheltuiesc la cârciumi, pe cărbuni pentru o bătrânică, pe nişte ţoale noi pentru nea cutare, când şi când... Apoi, mai e şi retragerea cu torţe... dar cluburile... dar slujbele noi după care se umblă... Nicio grijă, avem ce face cu banii. Trebuie aduşi oameni din alte părţi şi ţinuţi o săptămână, zece zile, pe masă şi casă... Aici făcu gestul omului care personal nu are nicio vină.

Domnul Hand, care până atunci ignorase aceste amănunte, păru oarecum mirat. Ideea colonizării i se părea cam costisitoare.

— Dar cine va împărţi banii? mai întrebă, în cele din urmă.

— În teorie Comitetul republican al districtului, dacă i se încredinţează această misiune, în realitate omul sau oamenii care de fapt conduc lupta. În partidul democrat este – şi nu trebuie să uiţi asta – John J. McKenty, iar în sectorul meu sunt eu şi nimeni altul.

Domnul Hand, un om masiv, care uneori înţelegea greu, se încruntă şi căzu pe gânduri. Făcuse întotdeauna parte dintr-o lume mai mult sau mai puţin rafinată, care nu cunoştea brutalitatea politicii practicată în camerele dosnice ale cârciumilor; toţi însă bănuiau că urnele erau măsluite, că veneau alegători străini, găzduiţi în circumscripţii pentru scopuri precise. Toţi ştiau (adică toţi cei care îşi dădeau seama cât de cât de mersul lucrurilor în lumea asta) că în politică banii erau strânşi de la cei care umblau după slujbe, de la cei care deţineau slujbe, de la beneficiari de tot soiul ai regimului.

Domnul Hand dăduse şi el diverse sume pentru serviciile primite sau pe care le aştepta de la partidul republican. În calitatea sa de mare om de afaceri, nu prea-i venea să critice aceste obiceiuri. Trei sute de mii de dolari însă reprezentau desigur o sumă considerabilă şi nu avea de gând să fie el singurul care să subscrie. Nădăjduia să o strângă de la cei care vor avea încredere în sfaturile şi exemplul său. Se întreba însă dacă o să poată acest Gilgan ţine piept lui Cowperwood? Se uită bine la el şi hotărî – cântărindu-l din priviri – că o să poată şi, în consecinţă, târgul se încheie pe loc.

Gilgan, membru în comitetul central al partidului republican, cu perspective de a ajunge chiar preşedintele acestui comitet, trebuia să se ducă pe rând în fiecare circumscripţie, să stabilească legături cu toate organizaţiile republicane, să desemneze candidaţi reprezentativi şi eficienţi care să neutralizeze puterea lui Cowperwood şi apoi să se străduiască din răsputeri ca să le asigure succesul în alegeri, iar Hand trebuia să mobilizeze financiarii simpatizanţi şi să strângă fondurile necesare. Banii urmau să fie predaţi lui Gilgan, în mână. Membrii importanţi ai partidului republican erau obligaţi să-i acorde, chiar dacă nu pe faţă, sprijinul lor necondiţionat. Gilgan era dator să elştige alegerile, oricât de mulţi bani ar fi costat. Ca răsplată, în alegerile pentru Congres, se va bucura de sprijinul republicanilor şi în tot cazul va lua conducerea *de jacto* a partidului republican

din oraş şi din comitat.

„În tot cazul, îşi spuse Hand, după plecarea domnului. Gilgan, pe viitor, domnului Cowperwood n-are să-i mai meargă la fel de bine ca până acum, iar când va veni timpul ca să-şi prelungească privilegiile, vom trăi şi vom vedea ce are să se întâmple”.

Şi marele financiar însoţi acest discurs cu un mârâit înciudat. Se simţea cuprins de o neţărmurită ură împotriva omului care-i furase, aşa îşi închipuia el, dragostea tinerei şi elegantei sale soţii.

CAPITOLUL XXXV O convenţie politică

Pe atunci, în prima şi a doua circumscripţie din Chicago – circumscripţii care cuprindeau cartierul comercial South Clark Street, portul, digurile râului şi aşa mai departe, existau doi oameni importanţi: Michael Tiernan (alias Mike Zâmbăreţul) şi Patrick Kerrigan (alias Pat Smaraldul) care, în ceea ce priveşte înfăţişarea plină de pitoresc şi atmosfera sordidă în care se simţeau ca la ei acasă, n-aveau pereche în oraş, dacă nu cumva în toată America. Mike Tiernan, „Zâmbăreţul”, falnic proprietar a patru din cele mai mari şi mai abjecte taverne din mahala, era o matahală fălcoasă – de vreun metru optzeci şi cinci înălţime, lat în umeri, cu un cap bovin, care, văzut dintr-un anumit unghi, avea forma de ghiulea, mâini păroase şi zdravene şi nişte picioare uriaşe. Făcuse multe în viaţa lui, de la săpător de şanţuri, la membru în Consiliul municipal, însărcinare dobândită din partea iubitei sale circumscripţii, pe care, pentru un motiv sau altul, nu se dădea niciodată în lături de-a o trăda. În momentul de faţă cea mai mare plăcere a lui era să stea după un grilaj solid de mahon, la biroul lui din lemn de trandafir, într-o încăpere retrasă din imensul local de pe Clark Street, *Luna de Argint*. Aici îşi făcea socoteala veniturilor ce-i reveneau de la toate proprietăţile – baruri, tripouri, bordeie – venituri pe care le încasa sub aripa oblăduitoare a administraţiei locale şi tot aici asculta plângerile şi cererile agenţilor şi chiriaşilor săi.

Domnul Kerrigan, singurul lui rival serios în acest

domeniu dificil şi abject, se deosebea de Mike „Zâmbăreţul” în multe privinţe. Mic de statură, spilcuit, supt la faţă şi cu o mină puţin speriată, făcea impresia unui om sănătos. O mustaţă mare şi zburlită, părul negru ca pana corbului, bogat, despărţit frumos printr-o cărare într-o parte, ochii de un cafeniu închis cu o căutătură isteaţă şi afabilă, alcătuiau un chip destul de prezentabil ca să-ţi fie drag să-l întâlneşti. Avea nişte urechi mari şi dezlipite, ca aripile de liliac, iar adesea în ochii lui lucea un licăr de inteligenţă. Era un afacerist mai iscusit şi mai bogat decât Tiernan. Nu depăşise treizeci şi cinci de ani, în timp ce domnul Tiernan avea patruzeci şi cinci, şi dacă ultimul era cineva în prima circumscripţie, domnul Kerrigan era cineva în a doua şi controla totodată un număr de alegători flotanţi, extrem de utili şi tot pe atât de periculoşi. Cârciumile, barurile gemeau de clienţi, majoritatea în trecere, pe cei mai mulţi aici îi puteai întâlni – hamali în port, muncitori de cale ferată, docheri, vagabonzi, apaşi, hoţi, proxeneţi, gură-cască, detectivi etc. Domnul Kerrigan era trufaş, se credea un bărbat frumos, aşa de frumos că „mureau” femeile după el. Căsătorit, avea doi copii şi o nevastă tânără şi cuminte, dar şi ibovnice pe care le schimba de la an la an, iar printre picături şi alte fete. Se îmbrăca cu eleganţă şi se ferea să poarte bijuterii, doar un smarald imens – plătit cu paisprezece mii de dolari şi care era montat în ac de cravată – purtat la ocazii mari. Faima acestei pietre minunate se răspândise pe toată Dearborn Street, în consiliul municipal; de aici i se trăgea porecla de „Pat Smaraldul”. La început îl măgulise, ca şi medalia de aur cu briliante căpătată de la o fabrică de bere din Chicago, pentru că izbutise să vândă în localurile sale cea mai mare cantitate de butoaie cu bere consumată cândva într-o cârciumă sau bar din localitate. În ultimul timp, deoarece jurnalele începuseră să facă glume pe socoteala lui şi a domnului Tiernan, din pricina succesului şi prosperităţii lor, porecla nu-i mai plăcu.

Poziţia acestor doi oameni faţă de conjunctura de atunci avea un caracter neobişnuit şi, după cum au dovedit

evenimentele ulterioare, trebuia să constituie punctul vulnerabil al campaniei împotriva lui Cowperwood şi McKenty. În primul rând Tiernan şi Kerrigan erau vecini şi buni prieteni; lucrau împreună atât în afaceri cât şi în politică, uneori chiar împletindu-şi interesele, făcându-şi avantaje unul altuia. Treburile în care se virau erau meschine, uneori abjecte, aşa că aveau nevoie să se sfătuiască şi să se îmbărbăteze. Ca inteligenţă şi discernământ politic erau inferiori în multe privinţe unui om ca McKenty; pe măsură însă ce prosperau deveneau tot mai invidioşi de situaţia deosebită a acestuia. Le era ciudă, nu vedeau cu ochi buni felul în care se ridicase McKenty de când lucra împreună cu Cowperwood. Acum, în multe cazuri izbutise să-şi impună punctul lui de vedere obligând poliţia să perceapă taxe şi cerând pentru alegeri mari sume anuale de la fabrici şi industrii protejate de uzinele municipale de gaz şi apă. Într-adevăr, McKenty, traficant înnăscut, ştia totdeauna de unde putea scoate, la mare nevoie, fonduri destinate unor scopuri politice şi nu şovăia niciodată să profite ori de câte ori se ivea prilejul. În politică, McKenty se purtase întotdeauna corect cu Tiernan şi Kerrigan; însă ei nu făcuseră parte niciodată din grupul său restrâns unde se urzeau atâtea comploturi. Când i se întâmpla să aibă drum prin centru, se oprea pe la ei să le spună bună ziua, să se intereseze cum merg treburile şi dacă nu au nevoie de concursul său, dar niciodată nu catadicsise să le ceară o favoare sau să le promită personal vreo recompensă. Asta făcea parte din atribuţiile agenţilor săi, adică indivizi de teapa lui Dowling.

Evident, oameni de acţiune ca Tiernan şi Kerrigan, îndărătnici, primitivi, nemulţumiţi de rarele ocazii în care-şi putuseră arăta talentele, abia aşteptau să mai găsească o cale de a adăuga ceva la veniturile şi la gloria lor.

Circumscripţiile lor însumau cel mai mare număr de voturi din oraş – nu de la cetăţenii cu drept de vot, numărul acestora fiind prea redus, ci de la indivizii veniţi din provincie şi găzduiţi la Chicago pentru alegeri, de la cei care votau de două ori, sau prin măsluirea fără ruşine a

urnelor. O dată, la o alegere de primar, cu un rezultat la început incert, în prima circumscripţie, într-a doua şi parţial în cea vecină s-a votat ilegal (şi după orele reglementare), iar rezultatul a fost o schimbare completă a aspectului politic al oraşului prin numirea unor înalţi funcţionari în posturile cheie. De aceea, la fiecare alegere Kerrigan şi Tieman primeau sume mari de bani de la Comitetul democrat al Comitatului, cu dreptul de a le întrebuinţa cum vor socoti ei de cuviinţă. De obicei trimiteau un calcul global al cheltuielilor necesare, dar totdeauna primeau ceva mai mult decât ceruseră. Niciodată nu dădeau socoteală de banii primiţi şi nici nu fuseseră vreodată întrebaţi. Tiernan primea între cincisprezece şi optsprezece mii de dolari iar Kerrigan douăzeci, douăzeci şi cinci de mii, circumscripţia lui fiind cea care asigura succesul.

În ultimul timp McKenty începuse să-şi dea seama că aceşti doi trebuiau luaţi mai în serios şi asta pentru că influenţa lor creştea treptat. Dar cum să facă? Ca oameni, fără să mai vorbim de reputaţia circumscripţiilor lor şi de metodele pe care le întrebuinţau, nu prea inspirau mare încredere. În acelaşi timp, dezvoltarea într-un ritm extrem de accelerat a oraşului, amploarea luată de afacerile lor personale, voturi duble, măsluirile de urne la ordinea zilei etc., îi făceau să fie tot timpul ca pe jăratec. Cum de nu erau numiţi în posturi înalte? se întrebau mereu. Tiernan, de pildă, ar fi fost încântat să ajungă şerif sau tezaurier al oraşului. Cine ar fi fost mai nimerit ca el? Kerrigan, la ultima adunare a Consiliului municipal, insistase pe lângă Dowling să fie numit împuternicitul oraşului pentru drumuri şi canale – post care îl interesa în mod deosebit pentru marile profituri pe care le oferea; anul acesta însă, ca niciodată, fiindcă se cereau candidaţi cu o reputaţie ireproşabilă pentru a se putea ţine piept înverşunatei opoziţii a partidului republican, o astfel de candidatură era cu neputinţă. Asta ar fi stârnit indignarea cetăţenilor onorabili din oraş. În consecinţă, amândoi, Tiernan şi Kerrigan, recapitulând numeroasele servicii aduse de ei în

trecut, fără să mai vorbim de tot ce li se va mai cere în viitor, erau foarte dezamăgiţi. Aveau o minte prea redusă ca să înţeleagă cât de periculoşi puteau fi în anumite privinţe, pentru orice partid care le-ar încuviinţa candidatura.

În urma consfătuirii pe care o avusese cu Hand, Gilgan, bătând străzile oraşului şi promiţând bani în dreapta şi în stânga, reuşise să stârnească mare vâlvă pentru cauza partidului republicam în circumscripţiile şi în sectoarele în care aşa-zişii „cetăţeni respectabili” formau majoritatea se aştepta ca, datorită campaniei de o înaltă ţinută morală declanşată de presă, să se ridice glasuri, de data asta aproape unanime, împotriva lui Cowperwood. În circumscripţiile mai sărace avea să fie mai greu. Desigur, era posibil ca în schimbul unei serioase sume de bani să găseşti un mardeiaş, pe care să-l împingi să-şi omoare până şi fratele, dar nu te puteai bizui pe asta. Gilgan, care auzise de la unul şi de la altul cât de nemulţumiţi erau Kerrigan şi Tiernan, îşi dădea seama că el, deşi republican, era mai aproape de ei decât de McKenty sau Dowling. Hotărî deci să facă o vizită acestor aventurieri simpatici şi să vadă cum ar putea să-i înstrăineze de actualii lor stăpâni.

După o matură gândire îl căută mai întâi pe Kerrigan, „Pat Smaraldul”, pe care îl cunoştea personal, dar cu care nu prea avea contingenţe politice, şi-l găsi la barul său *Emporium* din Dearborn Street. Acest local, centrul unde se desfăşura viaţa politică de atunci, era foarte spaţios şi, în afara mobilierului luxos, mai avea şi un bar circular din lemn de cireş cu un diametru de douăsprezece picioare, care se înălţa treptat culminând într-un strălucitor etalaj al paharelor de rigoare – simple şi colorate – sticle, etichete şi oglinzi. Pardoseala o alcătuia un daiaj din bucăţi mărunte de marmură în combinaţii de verde şi roşu stins, Iar tavanul, o smângăleală de nuduri roz, durdulii, plutind pe nişte nori diafani. Pereţii erau acoperiţi cu panele de furnir din lemn de trandafir, roşii şi maron, alternativ.

Domnul Kerrigan, când nu avea obligaţii urgente de

îndeplinit, putea fi găsit aici stând la taifas cu prieteni şi urmărind totodată desfăşurarea grandiosului său comerţ de băuturi spirtoase, foarte înfloritor. Când domnul Gilgan veni să-l vadă, domnul Kerrigan era de-o eleganţă impresionantă, într-un costum cafeniu închis, în dungi roşii, abia vizibile, pantofi de piele de Cordova, o cravată bordo împodobită cu faimosul smarald şi o pălărie de paie monumentală, dintr-o împletitură cu totul nouă. În loc de vestă, brâu de mătase, una din ultimele excentricităţi ale modei. Domnul Giigan, care tocmai se îndrepta către el – roşu la faţă, încălzit şi asudat, într-un costum de tweed subţire şi uşor de culoare deschisă, bătător la ochi, o pălărie de paie şi pantofi galbeni – era în contrast flagrant.

— Ce mai faci, Kerrigan? îl întrebă el, amabil – între ei nu fuseseră niciodată conflicte politice. Ce face circumscripţia întâia? Cum merg treburile? Văd că tot n-ai pierdut smaraldul ăla!

— Nu, nicio grijă. Ah, treburile merg bine. Circumscripţia şi ea. Ce mai face domnul Gilgan? Kerrigan îi întinse mâna, prietenos.

— Aş vrea să-ţi spun o vorbă. Ai un moment liber?

Ca răspuns, domnul Kerrigan îl conduse într-o odaie retrasă. În oraş se şi vorbea de o puternică ofensivă republicană la viitoarele alegeri.

Domnul Gilgan se aşeză.

— E vorba de ce o să se întâmple toamna asta, şi zâmbi. Noi doi avem aerul că suntem în două partide vrăjmaşe şi până acuma aşa a şi fost. Totuşi mă întreb dacă de astă dată e bine să rămânem pe poziţiile noastre.

Domnul Kerrigan, şiret, aparent candid, îl fixă cu bunăvoinţă.

— La ce te gândeşti? Sunt totdeauna dispus să ascult o propunere interesantă.

— Ei bine, începu domnul Gilgan prudent, uite despre ce-i vorba. Dumneata eşti în fruntea unei mari şi frumoase circumscripţii pe care o ai la buzunarul vestei, asta ştie toată lumea; acelaşi lucru se întâmplă şi cu Tiernan în circumscripţia lui. Mai ştiu şi că fără voi doi la alegeri n-ar

ieşi totdeauna un primar din partidul democrat. Ei, după ce-am cântărit bine lucrurile îmi dau seama că nici dumneata, nici Tiernan n-aţi fost răsplătiţi aşa cum meritaţi pentru tot ce-aţi făcut.

Domnul Kerrigan avea prea multă experienţă ca să facă vreo observaţie la cele auzite, deşi domnul Gilgan se opri o clipă.

— Aşaa... cum spun, eu am un plan pe care poţi să-l iei sau să-l respingi. Faci cum crezi şi asta fără supărare. Părerea mea e că toamna asta, cu sau fără McKenty, alegerile sunt câştigate de partidul republican, fie că avem, fie că n-avem de partea noastră prima, a doua sau a treia circumscripţie. Matrapazlâcurile ăluia mare – vorbea de McKenty – împreună cu individul acela din North Clark Street – domnului Gilgan îi plăcea să fie uneori puţin misterios – au ajuns la urechile lumii întregi. Ai aflat din presă. Am auzit întâmplător că nişte financiari cu bani mulţi au de gând să cheltuiască sume grase pentru că nu-l înghit pe regele ăsta al tramvaielor. Eu cred că întregul La Salle Street şi Dearborn Street îşi dau mâna împotriva lui. De ce? Habar n-am – dar asta-i situaţia. Poate că dumneata eşti mai bine informat ca mine. În tot cazul ăsta este. Dacă mai pui la socoteală şi faptul că de pe acum sunt opt circumscripţii republicane sigure şi alte zece unde am putea câştiga voturi, cred că începi să vezi unde vreau s-ajung. Totuşi, hai să nu ne bizuim încă pe ultimele zece, să ne mărginim la cele opt sigure. Mai rămân încă douăzeci şi trei de circumscripţii pe care noi, republicanii, totdeauna vi le-am cedat! Dar dacă putem să vă luăm treisprezece din ele împreună cu cele opt despre care ţi-am vorbit, avem majoritatea în consiliu şi – plesnind din degete, adăugă – v-am scos pe dumneata, pe McKenty, pe Cowperwood şi pe toţi prietenii voştri. După care, s-a zis cu privilegiile, contractele cu pavajul străzilor sau combinaţiile cu gazul aerian. Nimic... oricum, pentru cel puţin doi ani, dacă nu mai mult. Dacă câştigăm, punem mâna pe slujbe şi pe afaceri grase... Se opri, îl privi pe Kerrigan vesel şi provocator, apoi urmă după o scurtă pauză:

— Am umblat prin tot oraşul, am intrat în toate circumscripţiile, în toate sectoarele electorale, aşa că ştiu ce spun. Dispunem de bani şi de oameni cu care să începem lupta pe tot frontul. Toamna asta câştigăm. Eu, împreună cu grangurii din La Salle Street şi cu toţi republicanii, democraţii, prohibiţioniştii sau oricine se hotărăşte să meargă cu noi. Ai înţeles? O să dăm cea mai mare luptă politică care a avut vreo dată loc la Chicago. Nu spun niciun nume încă, dar când va sosi ziua ai să vezi cu ochii dumitale. Acuma, uite ce vreau să-ţi cer, şi-ţi spun deschis, fără înconjur. Ţi-ar conveni, după alegeri, ca împreună cu mine, cu domnul Tiernan şi Edström să luăm timp de doi ani conducerea oraşului şi să-l reorganizăm? Dacă eşti de acord, atunci partida e ea şi câştigată. împărţim frăţeşte – poliţia, gazul aerian. apar şoselele, tramvaiele, absolut tot – şi dacă zici, facem împărţeala din capul locului, negru pe alb. Ştiu că dumneata şi Tiernaa lucraţi împreună, altfel nici nu mai deschideam gura. Suedezii se duc şi-n foc pentru Edström – el e sigur pe cel puţin douăzeci de mii de votanţi, toamna asta. Mai e şi Ungerich cu toţi nemţii lui; unul din noi o să facă trampa cu el mai târziu, să-i dea toată slujbele de care are nevoie. Dacă de data asta câştigăm, putem rămâne la putere pe puţin şase sau opt ani – mai mult ca sigur. Apoi”. eh, dar ce rost are să ne ducem cu gândiul prea departe… Oricum, având majoritatea în Consiliu înseamnă că şi primarul e-al nostru.

— Dacă… remarcă, sec, domnul Kerrigan.

— Dacă, repetă domnul Gilgan, răspicat, ai perfectă dreptate. Recunosc, există un mare „dacă”. Prima şi a doua circumscripţie, a dumitale şi a lui Tieman, o dată câştigate de partidul republican fac cât patru sau cinci din celelalte.

— Adevărat, dar, ca să reuşim, ele trebuie să fie câştigate de republicani. Şi tocmai asta nu se poate. Dar ce mai tura-vura, ce vrei de la mine? Vrei să-mi pierd locul în Consiliu şi să fiu dat afară din partidul democrat? Ce urmăreşti? Nu cumva-ţi închipui că sunt nebun de legat?

— Vai de mine, dar cine-a spus vreodată aşa ceva despre Pat Smaraldul, rosti Gilgan, mieros. Eu unul, oricum, nu. Nimeni nu cere să-ţi pierzi locul din Consiliu şi să fii dat afară din partidul democrat. Cine o să te-mpiedice să te alegi şi pe urmă să-i laşi cu buza umflată pe democraţi? Era cât pe ce să spună să-i lovească pe la spate.

Domnul Kerrigan zâmbi. Deşi nemulţumit de felul în care partidul democrat nesocotise serviciile sale, totuşi nu s-ar fi aşteptat la propunerea pe care i-o făcea domnul Gilgan. Ideea în sine era interesantă. „Lovise pe la spate" destul până atunci. Mai fuseseră candidaţi nedoriţi care trebuiau „lucraţi". Dacă partidul democrat era într-adevăr în primejdie să piardă şi dacă Gilgan era într-adevăr cinstit când îi propunea să împartă cu el toate avantajele succesului, parcă n-ar fi fost chiar aşa de rău... Niciodată Kerrigan nu trăsese vreun profit de pe urma lui Cowperwood, McKenty sau Dowling. Dacă prin el aceştia vor pierde alegerile şi totuşi el va rămâne la putere, atunci va putea pune el condiţii. Dacă nu risca să fie dat afară atunci ce-l putea împiedica să se dea cu duşmanii? în tot cazul propunerea merita să fie luată în consideraţie.

— Toate-s bune, însă... spuse Kerrigan, rece, după o lungă meditaţie, cine-mi garantează mie că nu-mi tragi clapa? (Domnul Gilgan păru supărat auzind aceste cuvinte). Dave Morrissey a venit la mine acum patru ani şi m-a rugat să-l ajut şi după aia mi-a dat de m-am pricopsit... Kerrigan făcea aluzie la unul pe care-l ajutase să obţină un post în comitat şi care i-a întors spatele când a fost vorba să-i dea şi el, în schimb, o mână de ajutor ca să devină controlorul şoselelor. Morrissey ajunsese politician de vază.

— Aşa o fi, dar nu-i cazul cu mine, răspunse Gilgan, iritat. Întreabă-i pe toţi din sectorul meu. Întreabă-i pe cei care mă cunosc. Sunt gata să mă învoiesc în scris, negru pe alb, dar să faci şi dumneata la fel. Dacă nu mă ţin de cuvânt, să mă faci de baftă după aia. Te duc la oameni care pun mâna-n foc pentru mine. Pun banii pe masă. De data

asta am berechet. Şi, mă rog, ce pierzi? N-au să te dea afară că nu i-ai susţinut în alegeri. Ce dovezi ar avea? Aducem şi poliţia ca să pară totul cinstit. Pun la bătaie câţi bani vor, numai să iasă circumscripţiile dumitale, ba chiar şi în plus.

Domnul Kerrigan se dumiri deodată că asta ar putea fi o lovitură. Mai întâi, după expresia lui, o să stoarcă de la democraţi douăzeci până la douăzeci şi cinci de mii de dolari cu care să-i lucreze în interesul partidului republican. Situaţia fiind atât de critică, Gilgan îl va umple şi el de bani. Poate că ar fi nevoie de cincisprezece sau optsprezece mii de dolari, atât de la democraţi cât şi de la republicani, iar în ultimul moment, înainte de a măslui urnele, se va vedea dincotro bate vântul. Dacă republicanii vor avea şanse mai mari, atunci îi va fi uşor să dea democraţilor lovitura de graţie, plângându-se că asistenţii săi au fost mituiţi. Dacă balanţa se va apleca de partea democraţilor, atunci îl va lăsa pe Gilgan să cadă şi-şi va însuşi banii lui. În ambele cazuri va realiza un câştig de douăzeci şi cinci până la treizeci de mii de dolari şi totodată îşi va păstra locul în Consiliul municipal.

— Bine, bine! exclamă Kerrigan, cu nepăsare. Dar asta-i o afacere foarte delicată. Nu ştiu de fac bine că mă amestec, chiar dacă avem şanse de câştig. E-adevărat, oamenii de la primărie nu prea contează în ochii mei, sectorul însă este al democraţilor şi eu sunt democrat. Dacă află vreodată că le-am făcut figura cu alegerile, atunci m-am ars.

— Cuvântul meu e sfânt, declară domnul Gilgan, cu îngâmfare şi se ridică de pe scaun. N-am tras pe sfoară pe nimeni de când mă ştiu şi nici nu mi-am călcat vreodată cuvântul. Întreabă-i pe cei din circumscripţia optsprezece. Ai auzit spunându-se, cât îi negru sub unghie, ceva rău pe socoteala mea?

— Nu, asta nu, răspunse Kerrigan, împăciuitor, dar ce-mi propui dumneata domnule Gilgan, nu-i lucru de şagă. N-aş vrea să iau o hotărâre pripită. Circumscripţia asta e considerată democrată şi nu poate să treacă aşa, hodoronc

tronc, la republicani. Mai bine ai vedea ce spune domnul Tiernan, pe urmă mai stăm de vorbă, dar nu acum... nu acum.

Domnul Gilgan părăsi barul, sprinten şi bine dispus.

CAPITOLUL XXXVI

Alegerile bat la uşă

După câteva zile, domnul Kerrigan trecu pe la domnul Tiernan, într-o doară. Domnul Tiernan îi întoarse vizita. Puţin mai apoi domnii Tiernan, Kerrigan şi Gilgan ţinură o conferinţă într-un mic hotel din Milwaukee (ca să nu fie văzuţi împreună). În cele din urmă, domnii Tiernan, Edström, Kerrigan şi Gilgan se întruniră şi puseră la cale un plan de împărţire a profiturilor – mult prea complicat spre a putea fi expus aici amănunţit. Inutil să mai spunem că acest plan cuprindea şi controlul exercitat de fiecare din ei asupra funcţionarilor, mituirea poliţiei, ce profituri proporţionale trebuiau să încaseze fiecare de la tripouri, case de prostituţie, de la societatea de gaz aerian, de tramvaie şi de la alte întreprinderi. Acordul a fost pecetluit cu multe şi solemne făgăduieli. Dacă se va putea pune în aplicare, acest cvadrumvirat avea să dăinuiască ani şi ani. Judecătorii, magistraţii, funcţionarii publici de toate categoriile, şerifii, uzina de apă, percepţia, intrau în acest program. Ce frumos vis politic, demn de toată stima şi consideraţia! La urma urmelor nu era decât un vis, dar chiar şi aşa visătorii trăiau totuşi clipe de înfrigurare.

Campania electorală era în toi. Vara şi toamna (septembrie şi octombrie) se perindau în ritmul fanfarelor partidelor republican şi democrat şi al discursurilor sforăitoare rostite de politicieni, în parcuri, la răspântii, în *wigwamuri1* de lemn, în săli de teatru, în corturi, în saloane de dans – oriunde puteau fi prinşi cu arcanul o mână de oameni şi făcuţi să stea în linişte prin cine ştie ce tertipuri. Presa urla, cum avea obiceiul acest apărător venal al „dreptăţii şi adevărului”. Cowperwood şi McKenty erau ocăriţi la fiecare colţ de stradă. Tramvaie şi panouri pe roţi zbârnâiau pe străzile oraşului cu afişe care spuneau: „Gata cu cârdăşia dintre societăţile de tramvaie

şi consilierii municipali!”, „Nu s-au furat destule străzi?”, „Vreţi ca Frank Cowperwood să pună mâna pe tot oraşul?”

Acelaşi Cowperwood, în fiecare dimineaţă, când se ducea în centru sau seara când se întorcea acasă, vedea toate acestea cu ochii lui. Vedea afişele uriaşe, asculta discursurile defăimătoare rostite împotriva lui şi zâmbea. Acum ştia perfect de unde venea această puternică ofensivă. Hand era în spatele acestei campanii – lucrul fusese descoperit imediat de McKenty şi Addison – şi cu Hand mai erau Schryhart, Arneel, Merrill, *Douglas Trust Company*, proprietarii de ziare, tânărul Truman Leslie MacDonald, vechea gaşcă a gazului aerian, *Chicago General Company* – toţi laolaltă. El îi suspecta pe anumiţi consilieri municipali, care se băteau cu pumnii-n piept că-i sunt credincioşi, că s-ar putea să se fi lăsat cumpăraţi de adversari. McKenty, Addison, Videra, el însuşi, îşi organizau apărarea punct cu punct, cât mai prudent şi mai eficient posibil. Cowperwood îşi dădea perfect seama de consecinţele unei înfrângeri în aceste alegeri. Pentru prima oară va avea loc o luptă cu adevărat crâncenă: dar n-ar fi consimţit să-şi facă sânge rău înainte de vreme.

De altfel, îi rămânea oricum, posibilitatea să convingă tribunalul cu bani, consiliul municipal prin promisiuni de avansare, cu ajutorul primarului şi al procurorului oraşului. „Am eu ac de cojocul lor” era una din expresiile sale favorite, care îi oglindea perfect curajul. Şi totuşi, n-ar fi vrut nici în ruptul capului să piardă.

Una din trăsăturile hazlii ale acestei campanii era că oratorii lui McKenty erau instruiţi să vocifereze la fel de vehement, cerând unele reforme, ca şi republicanii, dar în loc să-l ia cu asalt pe Cowperwood sau McKenty, scoteau în evidenţă rapacitatea societăţii *Chicago City Railicay*, în frunte cu Schryhart, şi dădeau în vileag faptul că acesta urzea un complot ca să capete im privilegiu pentru anexarea străzilor care deocamdată nu fuseseră luate nici de Cowperwood, nici de tagma Schryhart-Hand-Arneel. Interesantă polemică. Partidul democrat afirma că putea dovedi cu mândrie felul uniform şi liberal în care candidaţii

săi interpretau legile vexatorii în vigoare, legi prin care administraţia republicană şi reformiştii încercau să oprească pe bravul muncitor să-şi bea tihnit, duminica, paharul sau halba lui de bere. Pe de altă parte, politicienii republicani susţineau că puteau uşor demonstra că, în fond, McKenty era. mârşavul proprietar al unor „spelunci abjecte”, adevărate lăcaşuri ale pierzaniei, şi că numai sub cârmuirea profund respectabilă a candidatului republican, în postul de primar, s-ar putea zdrobi cârdăşia dintre administraţia oraşului şi viciu şi crimă.

— Dacă voi fi ales, spunea venerabilul domn Chaffee Thayer Sluss, candidatul republican, nici Frank Cowperwood, nici John McKenty nu vor mai îndrăzni să pună piciorul în primărie, decât cu inima curată şi în scopuri cinstite.

— Uraaa! zbiera mulţimea.

— Îl cunosc pe dobitocul care a scris asta! strigă Addison, citind ziarul *Transcript*. Era funcţionar la *Douglas Trust Company*. În ultima vreme a făcut ceva parale în afacerea aceea cu hârtia. Este o simplă unealtă în mâinile lui Schryhart şi ale lui Arneel. N-are curaj nici cât un vierme.

McKenty când văzu şi el articolul spuse:

— Sunt destule căi de-a ajunge la primărie şi fără să te duci personal. Conta cel puţin pe majoritatea în Consiliu

În toată hărmălaia aceasta, deplasările de colo până colo ale lui Gilgan, Edström, Kerrigan şi Tiernan treceau aproape neobservate. Cine a mai pomenit doi oameni atât de versaţi în potlogării ca aceştia din urmă! în timp ce dădeau mina într-ascuns cu Gilgan şi Edström, ticluind pas de pas programul lor politic, în acelaşi timp tratau şi cu Dowling, Duvanicki şi chiar cu McKenty în persoană. Acesta însă începuse să aibă senzaţia, fără să poată spune de ce, că rezultatul alegerilor devenea foarte nesigur şi de aceea îi chemă pe amândoi la el. Primind scrisoarea lui McKenty, domnul Tiernan trecu pe la domnul Kerrigan să vadă dacă şi el căpătase un mesaj.

— Da’ mai e vorbă, te ched! îl întâmpină, voios,

domnul Kerrigan. Iat-o, e-n buzunarul pardesiului. *Scumpe dom'le Kerrigan*, citi el, *n-ai vrea să-mi faci plăcerea de a trece mâine seară pe la mine să luăm masa împreună*? *Domnii Ungerich, Duvanicki şi alte câteva persoane vor veni ceva mai târziu. L-am poftit şi pe domnul Tiernan să vină la acreali oră. Al dumitale, John J. McKenty*. Uite, aşa mi-a scris, ce ţi-am citit, adăugă domnul Kerrigan.

Luă scrisoarea, o sărută în batjocură şi o puse înapoi în buzunar.

— Sigur, şi mie mi-a scris taman la fel, aproape cu aceleaşi vorbe, spuse domnul Tiernan, mieros. Ce zici? A cam început să se trezească, eh? Micuţele noastre circumscripţii, prima şi a doua, au crescut binişor, nu crezi?

— Hm! exclamă sardonic domnul Kerrigan. Afacerea asta nu putea dura în veci. Nu-şi mai încăpeau în piele, ăsta-i adevărul! Ehe, multe o să mai vedem noi!… Şi acum, hai, e timpul să plecăm, ce zici?

— Ai dreptate, încuviinţă domnul Tiernan, afectat. Multe o să mai vedem! Circumscripţiile noastre-s cele mai babane din tot oraşul, cine nu ştie asta. Şi dacă-n ultimul moment le tragem clapa – să vedem pe unde-şi scot cămaşa.

Puse un deget dolofan pe spinarea nasului său borcănat, stacojiu, şi se uită chiorâş la domnul Kerrigan.

— Al dracului de bine le mai potriveşti! rosti vesel scundul politician.

Se duseră la McKenty separat, ca să nu dea impresia că s-au înţeles şi se salutară ca doi oameni care de mult nu se mai văzuseră.

— Cum merge treaba, Mike?

— Ah, aşa ş-aşa, Pat. Da' dumneata cum o mai duci?

— Aşa şi aşa.

— Şi circumscripţia? Crezi c-o să meargă bine în noiembrie?

Cute adânci apărură pe fruntea grasă a domnului Tiernan.

— Încă nu ştiu.

Această conversaţie avea loc de hatârul domnului McKenty, căruia nici prin gând nu-i trecea că cei doi puseseră la cale o infamie.

Mare scofală n-a ieşit din conferinţa lor, atât doar că au discutat despre circumscripţii, cumul de funcţii, despre ce ar putea avea de gând Zeigler să facă cu circumscripţia a douăsprezecea, dacă Pinski avea şanse într-a şasea, Schlumbohm într-a douăzecea şi aşa mai departe. Noii candidaţi republicani întunecau orizontul vechilor circumscripţii democrate, până atunci sigure.

— Şi ce se mai aude cu circumscripţia întâia, Kerrigan? întrebă Ungerieh, american, de origine germană, un om viclean, deşirat şi taciturn. Ungerieh izbutise să intre bine sub pielea lui McKenty, mai mult decât reuşiseră vreodată Kerrigan sau Tiernan.

— O! circumscripţia întâia merge strună, răspunse Kerrigan, cu şiretenie. Da’ ce poţi şti dinainte? Tipul ăla, Scully, cloceşte ceva, dar nu cred c-o să facă mare lucru. Mai ales dacă avem, ca de obicei, ajutorul poliţiei…

Ungerieh era mulţumit; în circumscripţia lui trebuia să lupte împotriva unui rival cu numele de Glover, care arunca în stânga şi-n dreapta bani cu nemiluita. Aşa că de data asta, Ungerieh avea nevoie de sume mult mai importante ca să fie ales. La fel şi Duvanicki.

În cele din urmă, McKenty se despărţi de gealaţii lui, Tiernan şi Kerrigan, mai afectuos ca niciodată. N-avea încredere deplină în ei, nu prea-i plăceau şi nici metodele lor – pur şi simplu banditeşti – dar erau nişte oameni utili.

— Mă bucur că pentru voi, Pat şi Mike, lucrurile par să meargă bine, spuse dând din cap către fiecare în parte. O să avem nevoie de efortul neprecupeţit al tuturor. Mă bizui că o să fiţi la înălţime. Vreau să ieşiţi primii. De altfel, noi o să avem în vedere aceasta când vom da fiecăruia răsplata ce i se va cuveni.

— O, mai e vorbă? poţi să te bizui pe mine… las pe mine… zise domnul Kerrigan, cu însufleţire. Anul ăsta e ceva mai greu, dar încă nu ne dăm bătuţi.

— Aşa zic şi eu, şefule! Asta e valabil şi pentru mine,

strigă domnul Tiernan, cu o voce spartă. Cred c-am să fac ce-am făcut şi până acum.

— Bravo ţie, Mike! îl încurajă McKenty, punându-i binevoitor o mână pe umăr. Şi ţie, Kerrigan. Ale voastre sunt circumscripţiile cheie şi noi ştim asta. Mi-a părut totdeauna rău că şefii partidului democrat n-au catadicsit să vă dea ceva mai ca lumea decât un loc în Consiliu; data viitoare, însă, puteţi fi siguri, îmi pun toată trecerea în joc. intră înapoi în casă şi închise uşa.

Afară, vântul rece de toamnă mătura frunzele şi paiele de pe trotuar. Kerrigan şi Tiernan, deşi împreună, mergeau fără să scoată un cuvânt, până ce ajunseră la o sută de metri de bulevardul Van Buren.

— Bun papagal, ce zici? începu domnul Tiernan, aruncând o ocheadă către domnul Kerrigan, la lumina unui felinar

— Da, aşa le merge gura totdeauna când sunt la ananghie. Promit marea cu sarea, hm!

— Şi asta după zece ani de trudă! Cred c-am aşteptat destul! Mă mir că nu s-a gândit la asta în iunie, la congresul partidului democrat.

— Pe dracu'! Măi, Mikey… şi domnul Kerrigan avu un zâmbet sumbru. Ce copil rău eşti. Prea te-ndeşi repede la plăcinte! mai ai răbdare şi tu doi-patru-şase ani, ca Paddy Kerrigan şi toţi ceilalţi.

— Ei bine, eu unu' nu mai aştept, mirii domnul Tiernan. S-aştept până mi s-or lungi urechile?…

— Şi eu m-am săturat, îi ţinu isonul domnul Kerrigan. Ascultă, avem noi un sistem care face praf treaba aia la anu'. Ce zici?

— Ezact! conchise domnul Tiernan.

Şi se îndreptară liniştiţi spre casă.

CAPITOLUL XXXVII Răzbunarea lui Aileen

Seducătorul domn Polk Lynde se sculă într-o dimineaţă hotărât să ducă la bun sfârşit povestea sa amoroasă cu Aileen şi anume – îşi zise el – asta trebuie să se întâmple chiar azi sau, cel mai târziu mâine. Trecuse o bună bucată de vreme de când luaseră masa împreună şi

cu toate că mereu încercase s-o vadă, Aileen, care-şi dădea seama că era datoare să se mai gândească înainte de a-şi pune în primejdie viitorul, îl ocolise. Înţelesese acum, în faţa stăruinţelor lui Lynde, că nu mai putea tergiversa, continuând să adopte atitudinea unei femei cochete şi indiferente. Dar marea personalitate a lui Cowperwood, care pentru ea avea o semnificaţie covârşitoare, continua, fără voia ei, să o subjuge. Şi asta o tulbura, o zăpăcea, lăsând-o pe gânduri. Altă femeie în locul ei, dacă ar fi trecut prin câte trecuse ea, nu ar fi şovăit o clipă – mai ales acum, după ce aflase şi de povestea cu doamna Hand. Aileen însă nu se putea hotărî; îşi aducea aminte de toate promisiunile şi declaraţiile de dragoste pe care şi le făcuseră în tinereţe şi tot nu putea renunţa la amăgirea atât de inconsistentă a unei posibile reîntoarceri a lui Frank la ea.

Pe de altă parte, nu-i era uşor să-l evite, să-l ducă cu vorba sau să-l înlăture pe Polk Lynde, acest aventurier de salon, acest pirat al dragostei. Lynde era un om hotărât şi, în privinţa asta, semăna cu Frank, iar în materie de femei tactica lui era şi mai îndrăzneaţă ca a acestuia. După o lungă experienţă învăţase că femeile sunt schimbătoare, că au o fire nestatornică, chiar şi atunci când doresc ceva din toată inima. Ca să le cucereşti, trebuie să ai o mână de fier.

De aici i se şi trăgea proasta lui reputaţie. În ziua când dejunaseră împreună, Aileen făcuse această descoperire. Ochii lui negri, gravi, aveau o blândeţe înşelătoare. Aileen simţea că înaintează pe un drum la capătul căruia va fi nevoită să cedeze în faţa voinţei lui şi totuşi se dusese să ia masa cu el.

Lynde, nemulţumit însă de veşnicele amânări ale lui Aileen, se hotărâse să obţină un răspuns definitiv care trebuia să-i fie favorabil. De aceea, în acea zi la ora zece dimineaţa îi telefonă şi, pe un ton glumeţ. Îi reproşă şovăiala şi capriciile. O întrebă dacă nu i-ar face plăcere să admire o colecţie de tablouri aparţinând unui cunoscut al său şi apoi să meargă împreună să danseze la o petrecere aranjată de nişte prieteni neînsuraţi. La răspunsul lui

Aileen că nu are niciun chef, Lynde o rugă să se scuture puţin.

— Admiratorii d'umătale au mult de suferit, o tachină el amabil.

Aileen îşi închipuia că procedase cu mult tact amânând puţin – dar nicidecum definitiv – duelul cu Polk, când, la ora două după amiază, auzi soneria de la intrare şi Lynde fu anunţat.

— Domnul a spus că ştie sigur că sunteţi acasă, explică feciorul care primise un dolar, şi vă roagă să-l primiţi numai o clipă. N-are să vă reţină decât un moment.

Aileen, luată prin surprindere cu atâta îndrăzneală, curioasă să afle dacă nu avea să-i comunice ceva interesant, nemulţumită în fond de şovăielile ei, oarecum fascinată de acest admirator asiduu şi aducându-şi aminte de felul glumeţ şi tandru în care-i vorbise la telefon, hotărî să coboare. Se simţea singură; tocmai citea o carte, îmbrăcată într-o elegantă rochie de interior mov, cu guler şi manşete de ermină.

— Condu-l pe domnul în salonul de muzică, porunci ea feciorului, îndreptându-se într-acolo. Dar de îndată ce-l văzu, i se tăie respiraţia, căci prezenţa lui Lynde nu o lăsa indiferentă. Îşi dădu seama că refuzul ei de a-l vedea dovedea că-i e frică. Acum ştia că laşitatea din trecut nu-i sporea puterea de rezistenţă în prezent.

— Oh! exclamă Aileen, încercând să-l braveze. Nu mă aşteptam să te văd aşa repede după telefonul de azi dimineaţă. Cred că e prima oară că vii la noi. Nu-i aşa? Nu vrei să-ţi scoţi paltonul şi pălăria şi să vii să vezi galeria de tablouri? E mai multă lumină şi poate că o să-ţi placă unele pânze.

Lynde, gata să accepte orice pretext ca să-şi prelungească vizita şi dornic să potolească evidenta nelinişte a lui Aileen, primi, pretinzând totuşi că venise ca să stea numai un moment.

— Am vrut doar să te mai văd o clipă. N-am putut rezista tentaţiei. Uimitoare galerie. Imensă! Portretul dumitale! Cine l-a făcut? A, văd, Van Beers. Splendidă

piesă. Încântătoare!

O examină pe Aileen, apoi se uită din nou la tablou, în care, cu zece ani mai tânără, optimistă, plină de încredere în viaţă, ţinând în mână umbrela în dungi albastre şi albe, stătea pe o bancă de piatră, într-un peisaj olandez, cu cer şi nori. Sedus, aţă t de tablou cât şi de model, Lynde se întrecea în a-i face complimente. Astăzi modelul era mai împlinit, cu obrajii mai coloraţi, cu pielea feţei mai puţin fragedă, aşa cum se întâmplă cu tenul multor femei odată cu trecerea anilor; şi totuşi mai era încă foarte frumoasă – o floare superbă, dar o floare de sfârşit de vară.

— Da, da, uite şi un Rembrandt. Sunt uimit! Nu ştiam că soţul dumitale are o colecţie atât de remarcabilă. Văd că are un Israels, un Gerome şi un Meissonier! Dumnezeule, este într-adevăr o colecţie remarcabilă.

— Unele piese sunt excelente, spuse Aileen, imitându-l pe Cowperwood şi pe alţii, egal de competenţi, cu timpul însă o să scoatem câteva din ele – acest Paul Potter, şi Gova de colo – pe măsură ce găsim altele mai bune.

Repeta ceea ce de atâtea ori îl auzise pe Frank spunând

Convinsă că de aici înainte conversaţia cu Lynde luase o întorsătură firească şi impersonală, Aileen devenise mai stăpână pe sine, interesată de ce spunea el şi încântată de discreta şi plăcuta lui prezenţă. Pentru ea era clar acum că Lynde nu se gândise decât la o simplă vizită de politeţe, iar el, în acest timp o examina cu atenţie, curios să descopere efectul pe care atitudinea lui indiferentă şi politicoasă o avea asupra ei. După o examinare foarte superficială a tablourilor, zise:

— Am fost totdeauna intrigat de casa asta. Ştiam, bineînţeles, că a fost făcută de Lord şi toată lumea spunea că e frumoasă. Acolo e sufrageria, cred?

Aileen, foarte mândră de casa ei, deşi nu o putuse folosi drept cadru al aspiraţiilor mondene, fu încântată să-i arate restul odăilor. Lynde, un om obişnuit cu locuinţe de o

rafinată splendoare – casa lui părintească fiind una din cele mai fastuoase – simula un mare entuziasm. Comenta, pe măsură ce înaintau, bunul gust al ornamentaţiei şi al sculpturilor în lemn, precum şi planul, inteligent şi agreabil întocmit, al odăilor, dispuse în aşa fel încât să creeze mici şi elegante perspective.

— Stai puţin, spuse Aileen, când ajunseră la uşa dormitorului ei, nu ştiu dacă aici nu e dezordine. Mi-ar plăcea să-l vezi.

Deschise uşa, privi şi apoi îl chemă.

— Vino, poţi să intri.

Intră.

— O! cât de fermecător! Ce multă graţie în jocul acestor figurine… o adevărată dantelă, nu-i aşa? Ce minunată îmbinare de culori şi ce bine ţi se potriveşte. Îţi seamănă perfect!

Se opri şi privi uriaşul covor albastru şi galben deschis, patul decorat cu aplicaţii de bronz aurit.

— Foarte frumos, adăugă; apoi brusc, încetând să mai vorbească despre artă şi mobilă, schimbă tactica. (Aileen era în dreapta lui, iar el între ea şi uşă.) Şi deodată: Acum, spune-mi, de ce nu vrei să dansezi cu mine diseară? Va fi încântător! Are să-ţi placă!

Aileen simţi schimbarea din felul lui de a se purta şi îşi dădu seama că vizitarea casei o pusese fatal într-o situaţie care putea uşor deveni primejdioasă. Ochii lui negri şi atrăgători erau elocvenţi.

— Oh, n-am niciun chef să dansez. Nu-mi vine să fac nimic. Eu…

Se îndreptă cu indiferenţă către uşă, dar el o opri cu mina

— Mai stai puţin, îi spuse. Vreau să te întreb ceva. Totdeauna încerci să scapi de mine de parcă ţi-ar fi frică. Nu-ţi plac de loc?

— Ba da, îmi placi; dar nu crezi că ar fi la fel de agreabil să stăm de vorbă în salonul de muzică? Aş putea să-ţi răspund şi acolo de ce caut să te evit. Zâmbea cochetă şi fără să-i mai fie teamă.

Lynde surâdea şi el lăsând să se vadă două şiruri de dinţi regulaţi, de un alb sclipitor. În ochi avea o privire de o perfidă nevinovăţie.

— Ba da, ba da, dar îţi stă atât de bine în odaia dumitale… Nu mă pot hotărî să plec.

— Totuşi, spuse Aileen, continuând jocul, dar puţin stânjenită, cred că mai bine am coborî. Sper că am să-ţi plac tot atât de mult şi în salon.

Făcu un pas, dar se simţi oprită de un braţ egal în forţă cu al lui Cowperwood, prea puternic ca să i se împotrivească. Lynde era un om viguros.

— Nu e frumos să te porţi astfel! Eşti în casa mea. Ar putea să intre cineva. Ce te face să crezi că te poţi purta astfel cu mine?

— Ce mă face? întrebă el, aplecându-se peste ea şi mângâindu-i braţele pline cu mâinile lui bronzate. Poate că nu ceva precis. Persoana dumitale e un motiv în sine. Nu ţi-am spus atunci, când am luat masa împreună la Alcott, ce dulce eşti? N-ai înţeles atunci? Eu credeam că da…

— Ba da, mi-am dat seama că poate îţi plac. Se vedea. Dar atât… ei, cum poţi fi atât de îndrăzneţ? Nici prin gând nu mi-a trecut! Stai! Cred că vine cineva! Aileen se smuci, dar zadarnic. Te rog, domnule Lynde, dă-mi drumul. Nu-i civilizat să insişti în felul acesta brutal, zău, să sileşti o femeie… împotriva voinţei ei. Dacă te-aş fi încurajat cât de puţin… Să ştii că mă supăr.

Din nou zâmbetul perfid, dezvăluind nişte dinţi egali şi strălucitori, şi ochii negri clipind ironic.

— Zău, te porţi cu mine într-un hal făr’ de hal! spuse Lynde. Parcă abia ne-am cunoaşte. Îţi aminteşti ce mi-ai spus atunci, la dejun? Nu te-ai ţinut de cuvânt. Mi-ai dat să înţeleg că ai să vii la mine. De ce n-ai venit? Ţi-e frică de mine sau nu-ţi plac, sau şi una şi alta? Ce delicioasă eşti, ce splendidă… Spune-mi de ce te porţi aşa cu mine!…

Făcu o mişcare, îşi petrecu un braţ pe după mijlocul ei, strângând-o la piept şi privind-o ţintă în ochi; cu celălalt îi imobiliză mina. Brusc îşi lipi buzele de ale ei, apoi o sărută pe obraji.

— Ţii la mine, nu-i aşa? Dacă nu, de ce mi-ai spus că s-ar putea să vii?

O ţinea strâns în braţe, în timp ce ea continua să se zbată. Era pentru Aileen o senzaţie necunoscută – aceea a prezenţei unui alt bărbat, Polk Lynde, singurul om care, în afară de Cowperwood, o atrăsese vreodată. Dar, aici, chiar în odaia ei – putea veni Cowperwood, putea intra vreun servitor.

— Oh, dar ce faci? se împotrivi ea, nefiind încă alarmată de sfârşitul luptei dintre ei şi crezând că, în fond, tot ce dorea el deocamdată era mai multă tandreţe din partea ei. Aici, la mine în odaie! Dacă nu-mi dai drumul imediat, nu eşti omul pe care mi l-am închipuit… domnule Lynde! Domnule Lynde! (Se aplecase peste ea şi o săruta.) Oh, nu-i bine ce faci! Crede-mă! Eu… eu am spus că s-ar putea să vin, dar asta nu însemna că am să şi vin. Şi acum dumneata intri aici şi profiţi de ocazie… Eşti odios. Dacă vreodată am avut vreun sentiment pentru dumneata, acum s-a sfârşit! De asta poţi fi sigur. Dacă nu-mi dai drumul imediat, nu ne mai vedem niciodată, pe cuvântul meu! Nu, nu! Jur că nu! Nu glumesc! Oh, te rog, dă-mi drumul! Să ştii că ţip! De azi încolo n-am să te mai văd niciodată! Oh… A fost o luptă crâncenă, dar zadarnică.

O săptămână mai târziu, într-o seară, Cowperwood, întorcându-se acasă, o găsi pe Aileen fredonând veselă, dar preocupată, pe gânduri. Îşi punea la punct o încântătoare toaletă de seară. Era tânără şi vioaie – aceeaşi făptură, dornică să trăiască, de odinioară.

— Ei, cum te-ai distrat astăzi? o întrebă Cowperwood, bine dispus

Aileen, care îşi spunea, aşa cum îşi spune omul uneori, că dacă greşise, avusese o justificare şi că poate astfel are să-l recâştige pe Cowperwood, se simţea, ca multe femei în ocazii asemănătoare, mai indulgentă faţă de el.

— Foarte bine, răspunse ea. Am trecut pe la soţii Hoecksema, dar n-am stat mult. În noiembrie pleacă în Mexic. Doamna Iloecksema are un cupeu din răchită, o

drăgălăşenie – ce folos, oricât s-ar da peste cap, tot urâtă rămâne. Etta se pregăteşte să intre la Bryn Mawr. Face tot felul de mofturi fiindcă îşi lasă căţeluşa şi pisica acasă. Pe urmă m-am dus la o recepţie dată de Lane Cross, apoi la Merrill… vorbea, desigur, de marele magazin, şi, de-acolo, acasă. M-am întâlnit pe Wabash Avenue cu Tavlor Lord şi cu Polk Lynde…

— Polk Lynde? E un om interesant?

— Da, este, răspunse Aileen. N-am întâlnit încă un om de lume atât de perfect. Are nespus de mult farmec. E ca un băieţandru şi totuşi, dumnezeule, ce bine pare să cunoască viaţa!

— Da, am mai auzit. N-a fost amestecat în povestea cu Carmen Torriba, acum câţiva ani? Cowperwood făcea aluzie la o dansatoare spaniolă care venise în Statele Unite şi de care Lynde, pare-se, fusese teribil de îndrăgostit.

— Ba da, zise Aileen, ostilă. Dar ce ţi-a venit? Cu sau fără asta, tot fermecător rămâne. Mie îmi place.

— Am spus şi eu, aşa… Dar ce te deranjează dacă pomenesc de ceva atât de neînsemnat?

— Lasă, am auzit şi eu de întâmplarea aia, replică Aileen, pe un ton glumeţ. Te cunosc şi pe tine…

— Ce vrei să spui? întrebă Cowperwood, privind-o atent.

— Oh, te cunosc eu… repetă ea, molcom, dar totodată pregătită să se apere. Îţi închipui că am să stau totdeauna cuminte acasă… să fac pe soţia supusă şi iubitoare… în timp ce tu te agăţi de toate femeile? Ei bine, află că nu. Ştiu de ce vorbeşti aşa de Lynde. Spui asta numai ca să mă îndepărtezi de el, în caz că mi-ar plăcea. Ei bine, fac ce vreau. Fac exact ce mă taie capul. Puţin îmi pasă ce crezi tu. Şi aşa nu mai ţii la mine, atunci nu văd ce te-ar deranja dacă alţi bărbaţi mă admiră?

De fapt Frank nu credea că ar fi putut exista ceva între Aileen şi Lynde, mai mult decât între ea şi oricare alt bărbat, totuşi instinctul îl avertiza de o primejdie. Aileen îşi dădea seama că el bănuieşte ceva şi asta declanşase reacţia ei atât de neaşteptată. Ghicind sensul cuvintelor lui

Aileen, Cowperwood se străduia să pară cât se poate de calm.

— Aileen, spuse el afectuos, cum poţi vorbi aşa? De ce spui asta? Ştii bine că-mi eşti dragă. Nu pot şi nici nu vreau să te împiedic să faci ceea ce-ţi place. Tot ce vreau este ca tu să fii mulţumită. Ştii bine cât îmi eşti de dragă.

— Da, ştiu exact felul în care ţii la mine, replică Aileen, schimbând tonul. Te rog, nu începe iar cu vechea poveste. M-am săturat. Ştiu foarte bine ce faci şi am aflat şi despre doamna Hand. Până şi ziarele vorbesc despre asta. În ultima săptămână n-ai stat acasă decât o singură seară şi atunci abia dacă te-am zărit. Nu-mi mai spune nimic! Nu te preface că eşti îndrăgostit de mine. Vechea placă. Să nu crezi că nu ştiu cine este ultima ta pasiune. Dar să nu începi să te tângui şi să-mi ceri socoteală dacă ies în oraş cu alţi bărbaţi şi dacă îmi va place vreunul, ceea ce cu siguranţă că are să se întâmple. Şi când se va întâmpla, cred că-ţi dai seama că va fi numai din vina ta. Atunci să nu te plângi. N-are să-ţi ajute la nimic. M-am săturat să stau acasă ca o proastă; ţi-am mai spus asta de-o sută de ori. Nu crezi, dar vei vedea. Ţi-am spus, am să găsesc eu pe cineva şi aşa are să se şi întâmple. Dacă te interesează, pot să-ţi spun că am şi găsit!

Cowperwood se uita la ea, cu răceală, cu un ochi critic, totuşi înţelegător; dar ea părăsi odaia sfidător, înainte ca el să poată spune ceva. Cobori scările, în camera de muzică de unde, după câteva minute începură să se audă acordurile celei de-a doua *Rapsodii ungare* cântată cu sentiment şi, de data asta, cu neobişnuită emoţie. În felul în care o interpreta Aileen îşi puse toată durerea şi disperarea ei nemărginită. Lui Cowperwood îi displăcea profund ideea că un om încrezut ca Lynde – atât de frumos, de amabil, de aristocrat – o putuse seduce pe Aileen; dar ce să facă, aşa era şi pace. Nu avea dreptul să se plângă. Se simţea totodată cuprins de un dor nostalgic, de o profundă mâhnire, gândindu-se la zilele de odinioară... îşi amintea cum arăta la Philadelphia – o şcolăriţă cu pelerină roşie – în casa ei părintească,

plimbându-se cu trăsura, călărind. Ce frumoasă, ce adorabilă fată era pe atunci! Şi ce amantă încântătoare şi pătimaşă. Era oare cu putinţă ca el să nu o mai intereseze de loc? Era oare posibil să găsească pe cineva care să o iubească cu adevărat şi pe care ea, la rândul ei, să-l iubească? Ce straniu! îşi zicea el.

Când, ceva mai târziu, Aileen intră în sufragerie, într-o rochie de mătase verde, de nuanţa aramei pe care timpul îşi lăsase patina, cu părul strâns într-un coc înalt, o privi şi nu se putu împiedica să n-o admire. Sufletul ei părea tânăr, deşi zbuciumat, sufletul unei femei îndrăgostite, pasionată şi sfidătoare. Cowperwood se gândea ce lucru îngrozitor este dragostea şi focul ei mistuitor, cum ajunge să ne prostească. „Nu suntem altceva decât instrumentul unui imens impuls creator”, gândi. O bucată de vreme, vorbi despre tot felul de lucruri – despre viitoarele alegeri, despre un car cu afişe pe care scria: „*Vreţi să-l lăsaţi pe Cowperwood să pună mina pe tot oraşul*?”

— Asta numesc eu propagandă ieftină, remarcă el.

Apoi îi povesti cum intrase într-un wigwam al republicanilor din străzile State şi Sixteenth, un fel de maghernită în lemn, nevopsită, cu bănci ca vai de lume, unde avusese ocazia să asculte vorbitori care-l înjurau cu vehemenţă.

— La început am vrut să pun oratorului neghiob câteva întrebări, adăugă el, dar m-am răzgândit.

Aileen, fără voia ei, zâmbea. Cu toate păcatele lui, Frank era totuşi un om remarcabil – pusese tot oraşul pe jăratec! Dar la urma urmei ce-i păsa ei cât de minunat este dacă se purta urât cu ea?

— În afară de Lynde, ai mai întâlnit pe cineva care să-ţi placă? o întrebă el, parcă în glumă. Ar fi dorit amănunte, dar nu voia s-o irite prea mult.

Aileen, care-l observase cu atenţie, fiind sigură că va relua acest subiect, îi răspunse:

— Nu, unul îmi ajunge.

— Ce vrei să spui? continuă el, blând.

— Exact ce-am spus, unul îmi ajunge!

— Vrei să spui că eşti îndrăgostită de Lynde?

— Vreau să spun... şi aici se opri ca să-l privească, sfidându-l. În fond, ce-ţi pasă ce vreau să spun? Da, îl iubesc. Dar ce te interesează? De ce-mi pui întrebări? Ce fac eu n-are nicio importanţă pentru tine. Nu ai nevoie de mine. De ce stai aici şi scormoneşti lucrurile, de ce mă tragi de limbă? Dacă până acum nu te-am înşelat, n-am făcut-o din consideraţie pentru tine. Să zicem că m-am îndrăgostit... Ce-ţi pasă ţie?

— Îmi pasă foarte mult; ştii bine că-mi pasă. De ce vorbeşti aşa?

— Da, îţi pasă... se înfurie Aileen, ştiu eu cum îţi pasă! Uite, am să-ţi spun ceva – indignată de impasibilitatea lui, nu se mai putea stăpâni. Îl iubesc pe Lynde şi, mai mult, sunt amanta lui. Am de gând să continui să-i fiu. Dar tu nu te sinchiseşti! Uf!

Privirea ei arunca flăcări, sângele i se urcase în obraz. Răsufla anevoie

Auzind aceste vorbe rostite la furie, dezlănţuite de lunga lui indiferenţă, Cowperwood o fixă cu acea privire aprigă, prin care uneori ţinea piept vrăjmaşilor săi. În aceeaşi clipă se gândi ce uşor i-ar fi fost să-i facă viaţa insuportabilă lui Aileen şi să se răzbune pe Lynde, dar după un moment hotărî că nu ar avea rost. Nu din slăbiciune ci, dimpotrivă, pentru că era conştient de puterea sa. Ce drept avea să fie gelos? Se purtase urât cu ea, destul! Indignarea lui se transformă brusc într-o profundă durere. Se gândi la Aileen, la el, la viaţă, cu marasmul ei de dorinţi şi nevoi. Nu o putea învinui pe Aileen. Incontestabil, Lynde era un bărbat bine. Cowperwood nu dorea nici să se certe cu Lynde, nici să se despartă de Aileen. Pentru moment, nu voia decât să întrerupă orice relaţii intime cu ea şi să aştepte ca Aileen să decidă singură. Poate că, nesilită de nimeni, va voi să-l părăsească. Poate că dacă el va întâlni vreodată femeia visurilor sale, cele întâmplate ar putea constitui un motiv întemeiat ca s-o părăsească. Femeia visurilor sale – unde era? Până acum nu o găsise.

— Aileen, îi spuse cu blândeţe, nu vreau să te văd atât de amărâtă. De ce, la urma urmei? Când s-a întâmplat? Vrei să-mi spui?

— Nu, n-am să-ţi spun, răspunse ea, cu amărăciune. Nu-i treaba ta şi n-am să-ţi spun. Şi de ce întrebi? Tot nu-ţi pasă!

— Ba, dimpotrivă, mă interesează foarte mult, replică el rece, aproape brutal. Când s-a întâmplat? Atâta lucru poţi să-mi spui! Dar privirea lui, care începuse prin a fi glacială şi necruţătoare, deveni caldă, aproape afectuoasă. Voia să afle.

— Nu de mult, de o săptămână! preciză Aileen, ca hipnotizată.

— Şi de când îl cunoşti? o întrebă Cowperwood, curios.

— De vreo patru-cinci luni. L-am cunoscut iarna trecută.

— Şi ai făcut asta pentru că-l iubeşti, sau numai ca să te răzbuni pe mine?

Amintirile frumoase din trecutul lor îl împiedicau să creadă că Aileen încetase să-l mai iubească.

Ridicând iritată din umeri, izbucni:

— Asta-mi place! Bineînţeles, am făcut-o pentru că aşa am vrut şi nicidecum pentru că te iubesc pe tine. Poţi fi sigur. Îmi place insolenţa ta. Stai în faţa mea şi-ţi permiţi să-mi pui întrebări după ce, de atâta vreme, nu te-ai mai uitat la mine. împinse farfuria de dinaintea ei şi vru să se scoale.

— Stai puţin, Aileen, se mulţumi să spună Cowperwood, aşezând calm cuţitul şi furculiţa pe farfurie. Privea peste masa elegantă pe care argintăria, serviciul de porţelan de Sèvres, farfurioare de desert cu fructe frumoase erau rânduite sub lumina catifelată a unor abajururi de mătase. Aileen era în faţa lui. Aş vrea să nu vorbeşti aşa cu mine. Ştii bine că nu sunt un imbecil. Şi mai ştii că orice ai face nu am să mă cert cu tine. Îmi dau foarte bine seama cum s-au petrecut lucrurile, de ce ai făcut asta şi cum ai să te simţi dacă ai să continui... Nu-i

vorba de ce aş putea face eu... O emoţie subită îl făcu să se oprească.

— Da? Aşa crezi? izbucni Aileen, luptând împotriva unei emoţii similare, care începea să pună stăpânire şi pe ea. Calmul lui îi trezise amintiri din trecut. Ei bine, te poftesc să-ţi păstrezi mila pentru tine. Eu, personal, n-am nevoie de ea. Am să mă descurc şi fără tine. Şi te rog să mă laşi în pace.

Împinse din nou farfuria de dinaintea ei, dar de data asta cu atâta putere încât răsturnă un pahar plin cu şampanie. Băutura vărsată lăsă pe faţa de masă imaculată o pată gălbuie, cu multe colţuri. Se sculă şi se îndreptă repede spre uşă. Se sufoca de mânie, de durere, de ruşine şi de regrete.

— Aileen, Aileen, o strigă Frank, fugind după ea, fără să ţină seama de prezenţa majordomului, care, la zgomotul scaunelor mişcate din loc, intrase în sufragerie. (Neînţelegerile dintre cei doi soţi nu erau ceva nou pentru ei). Tu umbli după dragoste, nu după răzbunare. Ştiu, îmi dau seama. Vrei să fii iubită total. Îmi pare rău. Încearcă să mă înţelegi şi pe mine, cum încerc şi eu să te înţeleg. O apucă de braţ şi îi ţinu calea, apoi se îndreptară împreună către salon. Aileen însă era prea stăpânită de emoţie ca să poată vorbi calm sau să asculte ce voia el să-i spună.

— Dă-mi drumul! strigă, furioasă, cu ochii scăldaţi în lacrimi. Dă-mi drumul! Ţi-am spus că nu te mai iubesc! Ţi-am spus că te urăsc! Se smuci şi-l înfruntă sfidătoare. Să nu mai îndrăzneşti să vorbeşti cu mine! Atât îţi spun! Tu eşti vinovat de toate necazurile mele! Eşti vinovat de tot ce am făcut şi să nu cutezi să tăgăduieşti! Ai să vezi! Ai să vezi tu! Am să-ţi arăt eu ce am să fac!

Se zbătu, încercând să scape din strânsoarea lui Cowperwood; în cele din urmă, ca de obicei, se dădu bătută şi începu să plângă în braţele lui.

— Da, acuma plâng, spuse printre lacrimi, dar asta nu înseamnă nimic. E prea târziu! Prea târziu!

CAPITOLUL XXXVIII

Ceasul înfrângerii

Cowperwood, deşi se purta cu un calm desăvârşit, fusese mai profund afectat de infidelitatea lui Aileen decât de campania electorală din toamna aceea, cu toată vâlva pe care o stârnise, sau de faptul că-şi ridicase în cap întreg oraşul Chicago. Nu putea uita zilele minunate de pe vremea când Aileen era tânără şi când dragostea şi speranţa alcătuiau însăşi viaţa ei. Orice ar fi făcut şi la orice s-ar fi gândit, Cowperwood nu reuşea să scape de aceste amintiri obsedante, care-l urmăreau ca o muzică cu acorduri îndepărtate. În fond, deşi om de acţiune, el rămânea totuşi un introspectiv, iar arta, dramaticul şi patetismul idealurilor spulberate nu-l lăsau indiferent. Nu avea resentimente faţă de Aileen – doar un fel de mâhnire la gândul consecinţelor inevitabile din pricină că se lăsa târât de poftele lui nestăvilite, de voinţa de a fi liber. Schimbare! Mereu altceva! Totul trece! Dar cine renunţă la perfecţiune fără o strângere de inimă, chiar dacă această perfecţiune este doar o dragoste absurdă?

În ziua de şase noiembrie avură loc alegerile, cu mare scandal şi, ca rezultat, un eşec răsunător pentru democraţi. Din treizeci şi doi de candidaţi democraţi pentru formarea Consiliului municipal, doar zece fuseseră aleşi, iar opoziţia obţinuse o majoritate de două treimi. Domnii Tiernan şi Kerrigan făceau parte, fireşte, din cei zece aleşi. Alături de ei se găseau un primar republican şi toţi confraţii lui de pe listă, a căror menire era acum să promoveze virtutea şi respectabilitatea.

Cowperwood înţelese semnificaţia noii situaţii şi se hotărî imediat să facă propuneri adversarului. De la Mc-Kenty şi alţii aflase treptat întreaga istorie a trădării lui Tiernan şi Kerrigan, dar nu făcea încă prea mare caz de purtarea lor. Aşa e viaţa. Pe viitor vor trebui supravegheaţi mai atent sau atraşi într-o cursă şi nimiciţi. Cei doi pretindeau că abia putuseră să se strecoare.

— Uite la mine! Abia am ieşit cu o majoritate de trei sute de voturi, declarase, în dreapta şi-n stânga, Kerrigan, pe un ton glumeţ. Zău, era cât pe-ci să-mi pierd circumscripţia.

Domnul Tiernan se apăra cu aceeaşi râvnă.

— Poliţia nu s-a purtat frumos cu mine, protesta el, dârz. I-a lăsat pe ceilalţi să-mi bată oamenii. Am avut numai şase mii de voturi când normal era să am nouă.

Dar cine-i credea!

În timp ce McKenty se gândea la mijloacele prin care, în doi ani, să poată neutraliza efectele acestei victorii vremelnice, Cowperwood avea convingerea că cea mai bună tactică, în cazul lui, era o atitudine de conciliere. Schryhart, Hand şi Arneel, împreună cu tânărul MacDonald, se întrebau ce ar fi de făcut ca această victorie politică să-l paralizeze pe Cowperwood şi să-l împiedice, o dată pentru totdeauna, de a mai ajunge din nou la putere. Urmă o lungă şi complicată luptă (înainte ca Frank Cowperwood să fi putut lua contact cu noii consilieri municipali), în care intra în joc şi o nouă cerere de privilegii şi drepturi pentru societatea *General Electric* – de altfel mult combătută – ca şi acordarea altor drepturi şi privilegii pentru diferite suburbii, de astă dată unor societăţi de mai mică importanţă. În sfârşit, ultimul punct al programului şi cel mai dezavantajos pentru Cowperwood – un lucru pe care până atunci nu l-ar fi considerat posibil – promulgarea unui decret de a construi şi a pune în funcţiune o linie aeriană pentru tramvaie. O anumită societate din *South Sicle* fu autorizată să construiască această linie. A fost poate cea mai cumplită lovitură dată lui Cowperwood, mai ales pentru că introducea un factor nou şi complicat în problema tramvaielor din Chicago care, până atunci, cu toate greutăţile întâmpinate, era în fond, comparativ simplă.

Spre a explica această inovaţie trebuie să reamintim că la New York, cu optsprezece sau douăzeci de ani în urmă, au fost proiectate şi s-au construit o serie de linii aeriene pentru descongestionarea traficului de circulaţie la nivelul străzilor pe acea insulă lungă şi îngustă, linii care s-au dovedit foarte utile. De la început stârniseră interesul lui Cowperwood, ca de altfel tot ceea ce era legat de circulaţia urbană. De câte ori mergea la New York le

examina cu cea mai mare atenţie. Fusese la curent cu constituirea societăţii, cu numele celor care o finanţaseră, cu cheltuielile, cu profiturile şi aşa mai departe. Personal, în ceea ce privea circulaţia în oraşul New York, considera că aceste linii aeriene erau soluţia ideală a problemei. Pentru Chicago, însă, unde populaţia era încă relativ mică – abia atinsese un milion de locuitori împrăştiaţi pe o foarte mare suprafaţă – socotea că, deocamdată, aceste linii nu erau rentabile şi nu vor deveni rentabile încă ani de zile. Câştigul realizat de la circuitele aeriene avea să fie anulat de pierderea clientelei care până atunci folosea liniile obişnuite, iar construirea lor urma pur şi simplu să dubleze cheltuielile, reducând profitul ia jumătate. De câte ori nu se gândise la posibilitatea construirii acestor căi de către alţii – numai să fi fost în stare să obţină un privilegiu, lucru ce păruse până la ultima alegere şi în condiţiile de atunci prea greu de obţinut. În legătură cu asta îi spuse într-o zi lui Addison:

— N-au decât să-şi bage banii în liniile aeriene şi când or s-ajungă să aibă destui pasageri, or să fie datori vânduţi. Atunci vor fi ca şi alo melc, le voi cumpăra pe un preţ de nimic. Addison împărtăşea concluzia lui. Dar între timp, împrejurările făceau construirea acestor circuite aeriene mult mai puţin problematică.

În primul rând interesul publicului pentru liniile aeriene sporise. Erau un element nou în viaţa New York-ului; iar pe atunci exista o serioasă rivalitate între omul simplu din Chicago şi marea metropolă cosmopolită. În acest sens trebuie să spunem, în primul rând, că opinia publică, oricât de naivă sau nesemnificativă ar fi fost, era totuşi îndeajuns de puternică pentru a susţine, cel puţin o vreme, această inovaţie. În al doilea rând, din cauza entuziasmului obştesc mereu crescând şi din cauza renaşterii oraşelor din vest, se desemnase Chicago, cu puţin înaintea alegerilor, ca locul cel mai indicat pentru un uriaş târg internaţional – cel mai mare care fusese vreodată în Statele Unite. Oameni ca Hand, Schryhart, Merrill şi Arneel, fără a mai menţiona directorii şi

proprietarii de ziare, sprijiniseră proiectul cu căldură; la fel şi Cowperwood. Totuşi, de îndată ce oraşul Chicago căpătă dreptul de a organiza târgul, prima grijă a duşmanilor lui Cowperwood a fost să folosească prilejul împotriva lui.

Mai întâi, amplasamentul târgului, datorită intervenţiei noului Consiliu în permanenţă anti-Cowperwood, a fost ales în *South Side*, adică la capătul liniei de tramvai construită de Schryhart, obligând astfel întregul oraş să plătească un tribut acestei societăţi. În acelaşi timp, în mintea l-ai Schryhart şi a celor din tagma sa încolţise ideea, care li se părea excelentă, de a construi acum aceste linii aeriene – nu atât cu gândul unor profituri imediate, ci mai ales spre a-l face pe odiosul magnat să înţeleagă căci constituiau pentru el un grup de adversari primejdioşi, care ar putea la un moment dat invada teritoriul monopolizat deocamdată de el, să-i reteze câştigurile şi astfel să-l obiige să-şi lichideze acţiunile şi să părăsească oraşul. Discuţiile care au avut loc pe această temă între domnii Schryhart şi Hand precum şi între domnii Hand şi Arneel au fost prietenoase şi interesante. Planul, în prima sa formă, era să se construiască o linie aeriană în South Side – la sud de terenul destinat pentru iarmaroc – iar noul circuit o dată ajuns indispensabil şi după ce se vor fi obţinut privilegii valabile şi pentru West Side, South Side şi North Side, cu alte cuvinte pentru întreaga suprafaţă a oraşului – să se continue construirea pe îndelete şi astfel să se poată ura, cu zâmbetul pe buze, călătorie sprâncenată domnului Cowperwood.

Cowperwood nu avea să aştepte întrunirea Consiliului municipal, o lună după alegeri, în linişte, cu mâinile încrucişate, pentru ca adversarul să-l lovească prin surprindere. Chemă imediat pe avocaţii societăţii sale, care-l puseră la curent cu planul rivalilor lui de a construi noile linii aeriene; şi asta i se păru o catastrofă. Era clar că acum Schryhart şi Hand luaseră lucrurile foarte în serios. Cowperwood începu prin a dicta o scrisoare către domnul Gilgan, rugându-l să vină la biroul său. De asemenea,

stărui ca avocaţii săi să descopere ce anume presiuni ar putea fi exercitate asupra noului primar, onorabilul Chaffee Thayer Sluss, presiuni care să-l determine să respingă noile decrete, evident în cazul când acestea i-ar fi fost prezentate spre aprobare – într-un cuvânt ce se putea face ca acesta să-şi schimbe complet punctul de vedere.

Onorabilul Chaffee Thayer Sluss era un om înalt, bine făcut, cam grandilocvent, care se lua foarte în serios – pe sine, acţiunile sale şi posibilităţile pe tărâm social şi în afaceri – privind totul cu superioritate. Cunoaşteţi, poate, tipul de bărbat sau femeie crescut în atmosfera unei familii cu dare de mină şi cu o oarecare poziţie socială, înzestrat cu un număr redus de circumvoluţiuni cerebrale (podoaba creierului omenesc), circumvoluţiuni care de obicei ne ajută să înţelegem viaţa în aspectele ei cele mai tăinuite şi mai întâmplătoare, aceşti oameni care nu au avut de înfruntat greutăţi şi deci lipsiţi de experienţă, se consideră pe ei înşişi – ca şi tot ceea ce fac – demni de cea mai adâncă laudă, având credinţa nestrămutată în ajutorul providenţei. Domnul Chaffee Thayer Sluss, datorită glorioşilor săi strămoşi, cu care de altfel se mândrea berechet, ajunsese la concluzia că personal era un om de o cinste perfectă. Tatăl său făcuse o bură de avere ca angrosist de hamuri. Soţia lui, cu care se căsătorise la douăzeci şi opt de ani – o femeie drăguţă, dar cam zvăpăiată – era fiica unui negustor de murături, a cărui marfă ora destul de apreciată pe piaţă, şi ale cărui fiice treceau în cartierul lui Chaffee Thayer Sluss drept partide bune. După ce căsătoria, cu bogata şi tradiţionala masă de nuntă, avusese loc. tinerii îşi petrecuseră luna de miere la *Garden of the Gods* şi la *Graiul Canon*. Apoi, spilcuitul Chaffee, apreciat de ambele familii pentru ambiţia sa de a parveni, se întorsese la treburile lui de agent al unei fabrici de hârtie şi începuse să strângă cu râvnă bani pe cont propriu.

Onorabilul Chaffee, trebuie să recunoaştem, nu avea defecte mari, numai dacă faptul că era vanitos şi oarecum prea grijuliu în legătură cu viitorul şi şansele sale în viaţă

ar fi considerate ca atare. Avea totuşi un păcat care, dat fiind pe de o parte puritanismul şi austeritatea tinerei sale soţii, iar pe de alta spiritul religios atât al tatălui cât şi al socrului său, îi dădea mult de furcă. În general era sensibil la frumuseţea femeilor şi îi plăceau cu deosebire cele grăsuţe şi cu părul de culoarea griului copt. Din când în când, deşi avea o nevastă ideală şi doi copii adorabili, se uita curios, dus pe gânduri, la siluetele provocatoare ce se ivesc în calea fiecărui bărbat şi care parcă îi fac semne îmbietoare într-ascuns, dacă nu cumva chiar pe faţă. direct.

Oricum, nu trecuseră decât câţiva ani de la căsătorie, fiind socotit un om de o înaltă moralitate, că începu să facă pe Don Juanul. După câteva scurte încercări cu prostituate nu prea agresive şi mai puţin stricate, după o aventură fără urmări cu o fată din birourile sale, care departe de a fi o debutantă în raporturile cu bărbaţii, mai degrabă îi încuraja, domnul Chaffee se lansase în acest soi de viaţă. La început, destul de naiv, încercase să facă pe amantul nebun îndrăgostit. Unele fete, mai deştepte, îi primiseră declaraţiile cu un grăunte de neîncredere, iar distracţiile şi avantajele pe care le oferise fuseseră acceptate de ele ca o răsplată suficientă. Una însă, căreia el îi fusese primul amant, îi ceru o despăgubire de cinci mii de dolari – după ce domnul Sluss trecuse prin momente de mare spaimă şi chinuri (soţia sa, familia ei şi a lui năvăleau, ameninţătoare. În tulburata lui conştiinţă). Această tristă experienţă ar fi trebuit să-l vindece pentru totdeauna de predilecţia lui pentru stenodactilografe sau funcţionare în general. De atunci, o bună bucată de vreme, se mărginise cu stricteţe la cunoştinţe făcute prin oamenii de afaceri, agenţii de schimb şi fabricanţii cu care era în relaţii comerciale cu el şi care, când şi când, îl invitau la câte un chef.

Cu timpul se mai înţelepţise, deşi, vai, din ce în ce mai amator de femei. Mereu în legătură cu negustori şi oameni politici mai de vază, cu care întâmplător se împrietenise şi fiindcă circumscripţia sa electorală era

dintre cele mai importante, începuse să ia cuvântul la întruniri publice şi să ghicească întrucâtva semnificaţia acelei logici potrivit căreia viaţa ar fi păgână şi neînfrânată, iar religia şi morala doar nişte măşti pe care omul, cu vârsta, le poate pune sau scoate ca să-şi satisfacă dorinţele, fanteziile şi capriciile. Dar Chaffee Thayer Sluss nu putea înţelege adevăratul sens al existenţei. Pentru asta trebuia să fi fost mai deştept. Mulţi bărbaţi duc o viaţă dublă, asta-i adevărat, dar oricum, când se gândea la propriile sale rătăciri, duplicitatea i se părea profund condamnabilă. Duminica, atunci când, împreună cu soţia sa se ducea la biserică, îşi dădea seama că religia este un lucru esenţial în viaţa fiecărui om, menită să purifice sufletul. În afaceri se vedea uneori confruntat cu lipsa de logică a moralei sale privind anumite profituri ce nu i se cuveneau sau unele minciuni pe care n-ar fi trebuit să le spună şi aşa mai departe. Dur oricum şi în orice împrejurare, Dumnezeu rămânea Dumnezeu, morala avea ceva superior, iar biserica ceva important. Era un păcat să cedezi tentaţiei cum deseori îi plăcea lui să facă. Trebuia să cauţi să fii mai bun decât semenul tău sau măcar să dai impresia că eşti.

Dar ce te faci cu un imbecil ca acesta, a cărui morală e atât de putredă? În ciuda carierei sale de mare crai şi a remuşcărilor de rigoare, pricinuite de frica de a fi prins, se ridicase, cel puţin în lumea lui, la o situaţie destul de bună. Pe măsură ce devenise mai uşuratic, amabilitatea sa faţă de toată lumea creştea, era mai înţelegător, mai agreabil, în general. Republican convins, era discipolul lui Norrie Simms şi al tânărului Truman Leslie MacDonald. Socrul său era şi bogat şi destul de influent. Luând cuvântul în campaniile electorale şi lucrând pentru partidul republican se dovedise de-al lor. Toate aceste calităţi – competenţa sa, deşi limitată, supleţea şi reputaţia sa de om respectabil – determinaseră pe conducătorii republicani, care tocmai ieşiseră victorioşi în alegeri, să-l propună ca primar, şi în cele din urmă, să-l şi aleagă.

Cowperwood auzise de atitudinea duşmănoasă pe

care primarul Sluss o avusese în timpul campaniei electorale ori de câte ori fusese vorba despre el. Discutase despre aceasta cu fostul senator Joel Avery, care acum era în serviciul său. Avery făcuse recent tot soiul de intervenţii pentru diferite societăţi şi ştia felul în care trebuie să se procedeze la tribunal cu avocaţii, judecătorii şi politicienii influenţi. Cunoştea această lume cum îşi cunoştea codul sau statutul. Avery era un om foarte scund, abia de un metru cincizeci şi doi, cu o frunte lată, păr şi sprâncene de culoarea şofranului, ochi cafenii de pisică, buza de jos răsfrântă, iar în momente de meditaţie acoperind pe cea de sus. După ani de zile, fostul senator învăţase să zâmbească, dar într-un fel neobişnuit, bizar. De obicei, te privea fix, cu buza inferioară ridicată peste cea de sus şi-şi exprima concluziile aproape stereotip, încet şi într-un stil Addisonian[7]. De data asta şi într-o situaţie atât de critică, domnul Avery a fost cel care a venit cu o propunere.

— Am impresia că ar fi ceva de făcut, îi spuse într-o zi confidenţial lui Cowperwood, şi anume, să examinăm, cum să zic, viaţa... sentimentală a domnului Chaffee Thayer Sluss. Privirea felină a domnului Avery avu o sclipire sardonică. Dacă nu mă înşel, judecând omul după aspectul său exterior, ne aflăm în faţa unei persoane care, cu siguranţă, a avut, sau dacă nu a avut va avea, o aventură compromiţătoare, ceva necesita din partea sa mari sacrificii ca s-o muşamalizeze. Toţi suntem oameni şi deci vulnerabili... şi, brusc, buza de jos a domnului Avery se ridică şi o acoperi pe cea de sus, după care se lăsă iarăşi în jos. Şi nu e bine să ne arătăm niciunul din noi prea intransigenţi cu morala şi îngâmfaţi. După părerea mea, domnul Sluss este un om de bună credinţă, dar cam prea sentimental

Domnul Avery sg opri, Cowperwood mulţumindu-se să-l privească amuzat, atât de înfăţişarea lui cât şi de propunerea pe care i-o făcea.

— Ideea nu-i rea, deşi îmi displace să amestec

---

7 Aluzie la Joseph Addison (1072—1719), poet şl publicist englez, al cărui stil este simplu şi precis.

treburile sentimentale cu politica.

— Da, da, continuă domnul Avery, chibzuind, cred că ideea mea nu e proastă. Nu ştiu. E greu de spus.

Până la urmă misiunea de a obţine toate informaţiile în legătură cu obiceiurile, gusturile, tabieturile domnului Sluss a fost încredinţată domnului Burton Stimson, o importantă personalitate în lumea juridică; acesta, la rândul lui o încredinţa secretarului său, domnul Marchbanks. Situaţia, dintr-un anumit punct de vedere, ar putea părea surprinzătoare; însă cei care cunosc cât de cât culisele vieţii politice şi financiare, precum şi modul de administrare a societăţilor, practicat în acea epocă glorioasă, nu se vor mira nicidecum de gama tertipurilor, de cloaca mizerabilă, de marasmul dezastruos în care se zbăteau.

Pe de altă parte, onorabilul Patrick Gilgan nu întârzie să răspundă chemării lui Cowperwood. Indiferent de contingenţele şi tendinţele sale politice, nu voia să ignoreze un om atât de puternic precum Cowperwood.

— Şi cu ce aş putea să vă fiu de folos astăzi, domnule Cowperwood? îl întrebă el când veni; arăta înfloritor şi purta nişte haine elegante cum se cuvenea unui om care de curând avusese o victorie.

— Ascultă, domnule Gilgan, spuse Cowperwood, simplu, fixându-l insistent pe preşedintele consiliului republican al comitatului. Îşi rotea neîncetat degetele mari în timp ce degetele celelalte rămâneau încleştate. Ai de gând să laşi Consiliul municipal să se ocupe de problema societăţii *General Electric* şi de proiectul liniei „L” din South Side, fără să se ţină seama de părerea mea şi fără să am posibilitatea de a intra în acţiune?

Cowperwood ştia bine că Gilgan făcea parte din noul cvadrumvirat hotărât să conducă oraşul, dar avea aerul să creadă că Gilgan era singurul într-adevăr important şi puternic – un om în genul lui McKenty.

— Amice, răspunse Gilgan pe un ton glumeţ, vrei să mă măguleşti. Nu ţin Consiliul municipal în buzunar. Am fost preşedintele comitatului, e drept, şi pe mulţi i-am

ajutat să fie aleşi, dar asta nu înseamnă că pot face ce vreau din ei. Şi de ce, mă rog, n-ar aproba decretul privitor la *General Electric*? După părerea mea decretul e perfect legal şi toată presa îi e favorabilă. Cât despre linia „L”, eu personal nu am niciun amestec şi nici nu mă interesează. Asta e treaba domnului Schryhart şi a tânărului MacDonald.

În fond, tot ce spunea domnul Gilgan era perfect adevărat. Un om care lucra pentru tânărul MacDonald şi care abia intrase în arena politică, un consilier municipal pe nume Klemm, fusese ales ca un fel de „feldmareşal”, iar însărcinarea de a mobiliza pe toţi consilierii recalcitranţi şi de-a le spune în ce constau atribuţiile lor îi revenea lui McDonald şi nicidecum lui Gilgan, Tiernan, Kerrigan sau Edström. Organizarea evadrumviratului din care făcea parte şi Gilgan nu era încă definitiv pusă la punct şi asta în ciuda tuturor strădaniilor depuse de ei.

— Recunosc, am contribuit la numirea fiecărui consilier, dar asta nu înseamnă de loc că-i am pe toţi la picioare, rezumă Gilgan, în orice caz nu încă.

La cuvintele „nu încă”, Cowperwood zâmbi.

— În afară de asta, domnule Gilgan, continuă Cowperwood imperturbabil, dumneata eşti reprezentantul mişcării care, în momentul de faţă, mă combate, şi dumneata eşti persoana care mă preocupă. Acum ai în mână aproape toate, interesele partidului republican şi poţi lua aproape orice hotărâre. Dacă vrei, şi de asta sunt sigur, poţi convinge pe membrii consiliului să tărăgăneze aprobarea decretelor. Nu ştiu dacă ai fost informat, deşi cred că da, că această campanie are ca ţintă izgonirea mea din Chicago. Dumneata eşti un om cu judecată şi cu o mare experienţă în afaceri şi te întreb dacă socoteşti cinstit acest procedeu. M-am instalat în oraş acum şaisprezece sau şaptesprezece ani şi m-am ocupat de problema gazului aerian, lucru la care oricine ar fi putut să se gândească. Am instalat conducte în suburbii, pe North Side, South Side şi West Side, hotărât să dau lucrărilor o cât mai mare amploare. De îndată însă ce am trecut la acţiune,

societăţile mai vechi au început să-mi pună beţe în roate deşi, pe vremea aceea, nu ştirbeam cu nimic drepturile lor.

— Da, îmi aduc aminte, replică Gilgan. De altfel am făcut parte din cei care te-au ajutat să capeţi privilegii pentru Hyde Park. Fără mine nu le-ai fi obţinut niciodată. Băiatul acela, McKibben, bun băiat, nu zic, adăugă Gilgan, cu un zâmbet plin de subînţeles, se mişcă fără să-l auzi; bănuiesc că e tot cu dumneata, nu?

— Da, lucrează pe undeva, rosti Cowperwood, cu indiferenţă, dar să ne întoarcem la ce ne interesează acum. Majoritatea oamenilor care susţin decretul pentru *General Electric*, precum şi privilegiul cerut pentru linia „L”, au lucrat odinioară în afacerea gazului aerian – Blackman, Jules, Baker, Schryhart şi alţii – toţi sunt supăraţi pe mine fiindcă au fost nevoiţi să mă despăgubească. S-au supărat fiindcă am fost capabil să reorganizez vechile societăţi de tramvaie locale şi să le pun pe picioare. Merrill e supărat că nu am construit o linie auxiliară în jurul magazinului său, iar ceilalţi găsesc că şi dreptul de a avea o linie auxiliară ar fi prea mult pentru mine. Sunt cu toţii supăraţi fiindcă am reuşit să iau taurul de coarne şi fiindcă am putut face ceea ce ei trebuiau să fi făcut demult. Prezenţa mea în Chicago îi supără. De fapt. În rezumat, asta-i toată povestea. Ca să poţi realiza ceva, trebuie să câştigi bunăvoinţa Consiliului municipal şi pentru că am obţinut-o şi mai ales pentru că am păstrat-o, adversarii mei au început să mă atace în Consiliu şi să facă politică. Ştiu foarte bine, domnule Gilgan, continuă Cowperwood, pentru cine ai lucrat dumneata în această campanie electorală. Am ştiut de la început de unde veneau banii. Ai câştigat şi ai jucat frumos, iar în ce mă priveşte, nu-ţi port nicio pică; în momentul de faţă însă ce mă interesează este să ştiu dacă eşti hotărât să-i ajuţi mai departe împotriva mea sau nu. Ai de gând să-mi dai posibilitatea să mă apăr? Peste doi ani au să vină alte alegeri. Politica nu seamănă cu o alee de trandafiri aşezată cu multă grijă o dată pentru totdeauna. Oamenii pentru care lucrezi nu fac parte din lumea dumitale – sunt nişte filfizoni. N-au pic de simpatie

pentru dumneata sau pentru oamenii dumitale. Deocamdată ţi se arată prieteni, ca să poată obţine ce vor de la dumneata şi prin asta să-mi dea mie lovitura de graţie. Dar pe urmă, cât timp crezi că au să se mai uite la dumneata?… Cât timp?

— Poate că nu prea mult, replică Gilgan simplu, gânditor, dar a. ş-ai viaţa şi trebuie să o luăm cum e.

— Exact! exclamă Cowperwood, liniştit. Chicago însă rămâne Chicago, iar eu sunt hotărât să stau aici atât timp cât or să stea şi ei. Dacă au să continue lupta împotriva mea – construind linii aeriene ca să-mi taie din câştig sau acordând privilegii unor societăţi rivale – prin toate astea nu vor scăpa de mine şi nici n-or să mă lovească cine ştie ce. Sunt aici şi aici am să rămân, iar situaţia politică de azi nu va fi totdeauna aceeaşi. Dumneata eşti un om ambiţios, se vede. Nu faci politică de plăcere – ştiu asta. Spune-mi exact ce anume urmăreşti şi lasă-mă să văd de n-aş putea să te ajut mai repede chiar decât adversarii mei. Ce pot face pentru dumneata ca să te convingi că poziţia mea e cel puţin la fel de bună ca a lor – dacă nu şi mai bună? Afacerile mele în Chicago sunt perfect corecte. Am creat o admirabilă reţea de tramvaie şi nu vreau să fiu plictisit ia fiecare sfert de oră de pretenţiile unor societăţi rivale care intră pe fir! Oare nu există nicio cale de a pune capăt acestei situaţii? Nu există o modalitate prin care să ajungem la un acord şi să încetăm de a ne hărţui la tot pasul? N-ai putea să te gândeşti la un program de colaborare între noi doi?

Cowperwood tăcu, iar Gilgan rămase o bucată de vreme pe gânduri. După cum spusese Cowperwood, Gilgan nu făcea politică de plăcere. Situaţia lui actuală nu era la înălţimea planurilor grandioase pe care le visase. Tiernan, Kerrigan şi Edström continuau să facă parte din grupul său, dar ridicau nişte pretenţii absurde; reformatorii – adică cei convinşi de presă că Frank Cowperwood era un escroc şi că toată activitatea lui era abjectă – cereau Consiliului municipal să respecte cu stricteţe un program de o înaltă ţinută morală. Nimeni nu va mai putea ocupa o

slujbă, nu se vor mai încheia contracte sau afaceri de orice natură fără ca presa şi publicul să fi fost în prealabil încunoştinţate. Gilgan, chiar la prima consfătuire cu colegii avută după alegeri, începuse să-şi dea seama că se găsea între ciocan şi nicovală; de aceea trebuia să tatoneze şi, în consecinţă, nu prea voia să se grăbească.

— Propunerea dumitale mi se pare prea categorică, rosti Gilgan, după o bucată de vreme, molcom, cerându-mi să-mi părăsesc prietenii tocmai când i-am ajutat să câştige o victorie. Eu nu înţeleg politica în felul acesta. S-ar putea să ai dreptate. Totuşi, un om serios nu are dreptul să-şi schimba părerile după cum bate vântul. Mai trebuie câteodată să se poarte şi cinstit cu amicii săi. Apoi domnul Gilgan se opri, destul de încurcat.

— Perfect, zise Cowperwood, înţelegător, mai gândeşte-te. Politica e o treabă grea. Cât despre mine, m-am amestecat în ea numai de nevoie. Dacă găseşti un mijloc prin care să mă ajuţi pe mine sau prin care să te pot ajuta eu pe dumneata, trimite-mi vorbă. Deocamdată însă nu-mi lua în nume de rău ceea ce ţi-am spus. Sunt un om încolţit şi îmi apăr viaţa. Sigur, voi lupta. Asta însă nu trebuie să ne împiedice de a fi prieteni. Am putea deveni chiar foarte buni prieteni.

— Îmi pare bine că te aud vorbind astfel şi aş vrea să devenim, cum spui, foarte buni prieteni. Dar chiar dacă aş putea convinge consilierii municipali, mai rămâne primarul de care trebuie să ţinem seamă. Nu-l cunosc decât din bună-ziua; dar, după câte ştiu, îţi este potrivnic. Probabil că are să umble cu vorba şi o să scrie în ziare articole împotriva dumitale. Un om ca ăsta poate să-ţi facă mult rău.

— Cu primarul aranjez eu, mai spuse Cowperwood. N-o fi chiar aşa de greu să ajungi la domnul Sluss! Şi poate nu mi-e atât de ostil cum s-ar crede. Mai ştii?

CAPITOLUL XXXIX

Noua administraţie

Oliver Marchbanks, tânărul vulpoi căruia Stimson îi încredinţase sarcina de a descoperi în viaţa domnului Sluss

vreo faptă care să poată fi sancţionată de lege, găsi, după multe eforturi, o poveste destul de compromiţătoare ca să tulbure liniştea onorabilului Chaffee, în cazul în care acesta devenea o unealtă prea supusă în mâna duşmanilor lui Cowperwood. Factorul important în această poveste a fost o oarecare Claudia Carlstadt – o aventurieră, cu talente de detectiv, un fel de prostituată totdeauna cu zâmbetul pe buze, femeie de altfel prezentabilă şi foarte versată. Inutil să mai spunem, Cowperwood nu era la curent cu toate detaliile, deşi un simplu gest aprobator din partea lui declanşase întreg lanţul maşinaţiilor de subminare a lui Chaffee.

Claudia Carlstadt – instrumentul întrebuinţat pentru distrugerea domnului Sluss – era o blondă de douăzeci şi şase de ani, zveltă, plină de prospeţime, total lipsită de scrupule, de o răutate aproape inconştientă, cum nu întâlneşti decât la persoanele interesate şi incapabile de a raţiona – în sensul filosofic al cuvântului. Ca să o putem înţelege ar trebui să cunoaştem lumea mohorâtă din South Halstead Street, de unde se trăgea – una din acele mahalale cu cocioabe vechi şi dărăpănate, unde femei ca vai de capul lor umblă cu bărdaca de bere în mână şi unde obloanele atârnă jalnic de balamale pe jumătate smulse.

În copilărie, Claudia fusese trimisă când după o birjă, când să vândă ziare la întretăierea străzilor Halstead şi Harrison, sau să cumpere cocaină la farmacie. Rochiile şi lenjeria ei, uzate, zdrenţăroase şi murdare, erau făcute din cel mai urât şi mai ieftin material, iar ciorapii, aproape totdeauna rupţi, lăsau să se vadă pielea albă a unor picioare firave. Purta pantofi scâlciaţi prin care iarna intra apa şi zăpada. Se înhăitase cu nişte golani de maidan, stricaţi, de la care învăţase să înjure, să înţeleagă şi să se dedea unor practici josnice – deşi, cum foarte des se întâmplă cu copiii, depravarea nu-i era totală. După moartea mamei Claudia avea unsprezece ani – fugi din mizerabilul orfelinat unde fusese dată şi reuşi să înduioşeze o familie irlandeză din West Side istorisindu-le trista ei poveste. Din această familie făceau parte şi două

fete funcţionare într-un mare magazin. Cu ajutorul lor, Claudia ajunse casieriţă.

Cariera şi viaţa ei de aici înainte deveniră cu totul ciudate şi nestatornice, mai mult decât până atunci. Ne vom mulţumi să menţionăm faptul că această creatură era de o remarcabilă inteligenţă. La vârsta de douăzeci de ani izbutise – datorită relaţiilor ei cu fiul unui fabricant de pantofi şi cu un bijutier bogat – să pună deoparte ceva bani şi să-şi alcătuiască o garderobă elegantă. Cam tot în epoca aceea, un tânăr şi frumos deputat nou ales o luă la Washington şi-i oferi un post oficial. Aceasta însă implica, evident, cunoaşterea steno-dactilografiei, pe care şi-o însuşi cu repeziciune. Mai târziu, graţie unui senator din Vest, intră în serviciul secret neoficial, devenind agentă, meserie care a fost şi este foarte rentabilă. Era folosită pentru a smulge prin complimente şi linguşiri taine care prin mită nu puteau fi descoperite. Stimson o întâlni într-o bună zi la Chicago, unde se întorsese ca să descurce legăturile financiare oculte ale unui deputat al Congresului din Illinois. Tânăra femeie află de la Stimson despre conspiraţia politico-financiară ţesută împotriva lui Cowperwood şi, pentru un motiv nedesluşit, această poveste o fascină. Ştia de la prietenii ci deputaţi unele lucruri în legătură cu Sluss. Stimson îi spuse clar că ar putea câştiga două sau trei mii de dolari, plus cheltuielile, dacă va reuşi să-l compromită pe primar. Şi astfel Claudia Carlstadt ajunse să fie introdusă în viaţa pasională a domnului Sluss.

Realizarea acestui plan nu a fost prea complicată. Prin domnul Joel Avery, Marchbanks făcu rost de o scrisoare de la un politician, prietenul domnului Sluss, în care era vorba despre o tânără văduvă, având în acel moment unele greutăţi financiare, o excelentă steno-dactilografă etc. ete... în căutarea unui post în cadrul noii administraţii. Cu scrisoarea în mână, Claudia se prezentă la biroul primarului, cum s-ar zice, gata de luptă. Purta o rochie elegantă dintr-o mătase neagră groasă, ca podoabe un simplu şirag de perle la gât, iar în degete inele tot cu

perle. Părul ei auriu era aranjat pe tâmple în bucle încântătoare. Domnul Sluss, deşi foarte ocupat, îi fixă totuşi o audienţă, Când se prezentă a doua oară, Claudia îşi prinsese la piept un trandafir de catifea galben şi roşu. Tânăra femeie cu forme pline ştia perfect cum să se poarte, cum să se ridice sau să stea în picioare – prototipul cocotei din Washington, ultramondene. Domnul Sluss, numaidecât impresionat, rămase totuşi circumspect şi atent. Fiind acum primarul unui mare oraş simţea toate privirile aţintite asupra sa. Avea impresia că o mai văzuse o dată pe doamna Brandon, numele sub care Claudia i se prezentase, iar ea se grăbi să-i spună unde anume: o văzuse cu doi ani în urmă la restaurantul Richelieu. El, imediat, îşi aduse aminte de o sumedenie de amănunte.

— Da, da, şi de când nu ne-am mai văzut te-ai măritat şi bărbatul dumitale a murit. Ce nenorocire!

Domnul Sluss se comporta cu o elegantă dezinvoltură cosmopolită, care se potrivea atât de bine – sau cel puţin aşa credea el – unui om ajuns la o atât de înaltă situaţie

Doamna Brandon dădu din cap, cu resemnare. Sprâncenele şi genele umbrite cu negru îi îndulceau trăsăturile feţei, iar în obraz avea o gropiţă plină de farmec, subliniată cu un fard portocaliu. Părea întruchiparea gingăşiei feminine; până şi tristeţea ei era plină de farmec – iar profesional, primarul avea impresia că doamna Brandon trebuie să fie o funcţionară cu multă experienţă.

— Când te-am cunoscut, cred că aveai un post oficial la Washington.

— Da, aveam într-adevăr o mică slujbă la Ministerul finanţelor, după alegeri însă m-au pus în disponibilitate.

Îl privea aplecându-se către el şi scoţându-şi astfel în evidenţă frumuseţea bustului. Dădea impresia că este o femeie care mai făcuse şi altele în afara slujbei de la Ministerul de finanţe. Claudia observă cu ce minuţiozitate o studia domnul Sluss.

Nu-i scăpau nici ghetuţele de lac cu partea de sus din postav, încheiate cu nasturi, mănuşile din şevro negru, cu

tigheluri albe pe partea din afară şi cu nasturi de granat închis, nici colierul de coral pus cu această ocazie, nici trandafirul de catifea galben-roşu. Cu tot doliul era, cu siguranţă, o văduvă elegantă şi optimistă.

— Stai puţin, murmură domnul Sluss, unde locuieşti? Lasă-mă să-ţi notez adresa. Mi-ai adus o foarte drăguţă scrisoare din partea domnului Barry. Dă-mi voie să mă gândesc câteva zile la ce aş putea face pentru dumneata. Azi e marţi. Revino vineri. Să vedem dacă până atunci nu apare ceva.

O însoţi până la uşa biroului şi observă ce mers uşor şi sprinten are. Când îşi luă rămas bun de la el, Claudia îi aruncă o privire duioasă, care-l făcu să ia hotărârea de a-i găsi o slujbă. Era fără îndoială cea mai fermecătoare făptură care îi ceruse vreodată ceva.

Această întrevedere a jucat un rol important în prăbuşirea lui Chaffee Thayer Sluss, căci, după cum i se ceruse, doamna Brandon reveni. De data asta toaleta ei era înviorată printr-un jupon de mătase roşie, ale cărui volane sugestive apăreau de sub postavul negru şi lucios al fustei.

— Spune drept, ai mai văzut aşa ceva? spuse un portar rămas din vechea tagmă, unui confrate. E dată naibii noua administraţie! Ce zici? N-am stat pe ioc!

Îşi încheie haina, îşi potrivi stângaci gulerul, toate astea ca să pară mai elegant, şi-şi privi colegul încântat; amândoi nişte bătrâni trecuţi de şaizeci de ani, prăpădiţi.

Celălalt îl împinse cu mâna.

— Ţine-ţi firea, Bill! Prea o iei repede. Abia am început. Aşteaptă încă şase luni şi atunci ai să vezi.

Domnului Sluss îi făcu plăcere când doamna Brandon veni din nou. Vorbise cu John Bastienelli, noul director general al serviciului impozitelor, al cărui birou era exact dincolo de-al lui, amândouă dând în acelaşi hol. Directorul, ştiind că va avea fără îndoială nevoie de primar, se oferise cu entuziasm să se ocupe de tânăra doamnă.

— Îmi face plăcere să-ţi dau această scrisoare către domnul Bastienelli, rosti domnul Sluss, sunând o

stenografă, şi asta nu numai de dragul vechiului meu prieten domnul Barry, dar şi de-al dumitale. îl cunoşti bine pe domnul Barry? o întrebă, curios.

— Foarte puţin, recunoscu doamna Brandon, simţind că domnului Sluss nu i-ar face plăcere ca ea să fi avut relaţii prea intime cu cei care o recomandaseră. De fapt domnul Amerman m-a trimis la domnul Barry. (Spusese un nume fictiv.)

Domnul Sluss răsuflă uşurat. Când îi întinse scrisoarea pentru domnul Bastienelli ea îl privi din nou cu ochi plini de recunoştinţă, ochi atât de persuasivi şi seducători. Aproape buimăcit, sângele începu să-i clocotească în vine, încât toate intenţiile sale de prudenţă şi circumspecţie faţă de ciudata doamnă se spulberară.

— Spui că locuieşti în North Side? o întrebă şi schiţă un zâmbet stupid.

— Da, am un mic apartament foarte drăguţ, care dă pe Lincoln Park. Nu eram sigură că am să-l pot ţine, dar acum dacă voi fi numită… Ai fost atât de bun cu mine, domnule Sluss, adăugă, cu acelaşi aer de fiinţă năpăstuită care are nevoie de sprijin. Sper că n-ai să mă uiţi cu totul… Dac-aş putea cândva să-ţi fiu de vreun folos…

Domnul Sluss era chinuit de gândul că această femeie fermecătoare, o clipă, fusese atât de aproape de el, şi acum va dispare din viaţa lui poate pentru totdeauna. Pe când se îndreptau către uşă, cu o surprinzătoare îndrăzneală, reuşi să-i spună:

— Trebuie să trec o dată pe la dumneata ca să văd ce-ai aranjat. Şi eu locuiesc în acelaşi cartier.

— O, vino! exclamă Claudia, cu entuziasm. Ce drăguţ ar fi din partea dumitale! Nu am pe nimeni, sunt aşa de singură! Poate joci cărţi? Şi dacă îţi place punciul, să ştii că nimeni nu-l face ca mine. Aş vrea să vezi ce plăcut e la mine.

La auzul acestor cuvinte, domnul Sluss, victima slăbiciunii lui pentru femei, capitulă.

— Am să vin, spuse. Cu siguranţă, şi poate chiar mai curând decât crezi. Trebuie să văd cu ochii mei cum o duci.

Îi luă mâna. Ea o strânse pe a lui cu multă căldură.

— Nu cumva să te răzgândeşti! ciripi ea, alintându-se.

Câteva zile mai târziu, la ora mesei o întâlni în holul

Consiliului municipal unde pur şi simplu îl pândise şi asta ca să-i repete invitaţia la care, de altfel, de data asta el îi răspunse.

Funcţionarii rămaşi de la vechea administraţie, acum ataşaţi pe lângă biroul primarului, primiră instrucţiuni să noteze, în calitate de martori, ora la care doamna Brandon şi domnul Sluss veneau şi plecau de la Primărie. Un bilet pe care acesta îl scrisese tinerei doamne a fost interceptat şi păstrat cu grijă, de asemeni s-au strâns dovezi de întâlniri la hoteluri şi restaurante, suficiente ca să constituie un dosar dezastruos. Aventura primarului a durat vreo patru luni după care brusc, doamna Brandon a fost rechemată la Washington, unde pretindea că este nevoită să plece. Toate scrisorile pe care primarul i le adresase după plecarea ei constituiau o parte importantă a materialului strâns de domnul Stimson spre a fi folosit împotriva domnului Sluss, dacă acesta ar fi încercat să se împotrivească prea violent dezideratelor domnului Cowperwood.

Între timp, programul pe care îl puseseră la cale domnul Gilgan împreună cu domnii Tiernan, Kerrigan şi Edström trecea prin ceea ce se poate numi „zile grele". S-a descoperit treptat, că din cauza caracterului individualist al câtorva din noii consilieri municipali şi din cauza atitudinii de o pretinsă înaltă ţinută morală a susţinătorilor lor politici nu se putea aproba niciun privilegiu fără încuviinţarea unor oameni de o etică ireproşabilă ca Hand, Sluss şi ceilalţi reformişti; şi mai presus de orice, nimeni şi pentru niciun motiv, nu va putea primi bani.

— Şi ce părere ai de toţi lăudăroşii şi escrocii ăştia afurisiţi? îl întrebă Kerrigan pe domnul Tiernan, după o conferinţă cu Gilgan, la care domnul Tiernan fusese în imposibilitate de a lua parte. Au întocmit un proiect de linii aeriene pe tot întinsul oraşului din care nu iese niciun ban

pentru nimeni. Şi, ia spune-mi, ce şi-or fi închipuind că suntem noi?

Domnul Tiernan, în urma discuţiilor pe care le avusese cu Edström, încercă să-şi dea seama de situaţia „reală”, după cum se exprima chiar el; şi, în urma cercetărilor făcute, ajunse la convingerea că un oarecare consilier municipal – domnul Klemm – un foarte respectabil şi deştept american de origine germană din North Side, fusese desemnat ca viitor conducător al republicanilor din Consiliul municipal şi că acest domn împreună cu alţi zece sau doisprezece erau hotărâţi ca, în numele principiilor de înaltă moralitate, să nu aprobe decât măsuri cinstite... Culmea!

La vestea aceasta, domnul Kerrigan, care contase pe câteva mii de dolari de pe urma votului său, în diferite ocazii, căscă nişte ochi nedumeriţi.

— Pe dracu’! exclamă. Ce neruşinare! auzi!

— Am vorbit cu acel Klemm, din circumscripţia douăzeci, spuse domnul Tiernan, sarcastic. Ascultă, ce tip şi ăsta! L-am întâlnit la Tremont, vorbea cu Hvranek. Îţi întindea mina. parc-ar strânge un peşte mort. Şi ce crezi c-a avut obrăznicia să mă întrebe? „Nu eşti dumneata, domnul Tiernan din circumscripţia a doua?” „Chiar el”, am răspuns. „Arăţi mai blând decât îmi închipuiam”, a spus. Ha, ha! îmi venea să-i zic: Dacă mai stai aici îţi dau una peste labe. Tare mi-ar plăcea să-l întâlnesc o dată pe dobitocul ăsta într-o fundătură întunecoasă şi să-i trag vreo câteva pe sub fălci. (Domnul Tiernan aproape că gemea de indignare). Pe urmă a început să spună că nu vede niciun motiv serios care să împiedice înfiinţarea de noi societăţi de tramvaie. „E destul de limpede, zice el, lumea este împotriva monopolurilor sub orice formă”. (Domnul Tiernan îl imita pe domnul Klemm, bătându-şi joc de glasul şi de limbajul său). Să fie al naibii! încheie domnul Tiernan, sentenţios. Aşteaptă numai până o tăbărî pe el Gumble, Pinski sau Schlumbohm... Ha! Ha!

Domnul Kerrigan, la gândul acestor inimoşi consilieri municipali, obişnuiţi cu ciubucuri şi profituri de tot felul.

se lăsă pe scaun şi începu să râdă în hohote.

— Uite despre ce e vorba, Mike, spuse el, uşor ameninţător, aranjându-şi pantalonii strâmţi, eleganţi, de o croială aproape britanică, ne aflăm în faţa bandei de escroci a lui Gilgan şi a venit ceasul să le dăm o lecţie. Şi asta o ştie şi el. Cu mine au să aibă de furcă. Cred că omul ăsta, Cowperwood, are dreptate când zice că toţi indivizii ăştia umblă după bani cu limba scoasă. Dacă Frank Cowperwood e dispus să cheltuiască sume mari ca să scape de ei, atunci să pună şi ăştia banii la bătaie ca să se menţină. Aici nu e vorba de milostenie. Ce ne rămâne nouă de făcut este să câştigăm cât mai mulţi dintre noii consilieri aleşi ca să-i putem forţa pe Schryhart şi pe MacDonald să plătească cu vârf şi îndesat tot ce şi-au pus în cap să ceară. Din spusele lui Gilgan credeam că avem de-a face cu oameni în toată firea. Au aruncat bani cu nemiluita ca să câştige alegerile; acum dacă vor să obţină privilegiul după care umblă – să-l plătească gras. Înţelegi?

— Ai dreptate, încuviinţă Tiernan. Sunt cu totu’ de partea ta.

Scurt timp după această conversaţie, domnul Truman Leslie MacDonald, prin intermediul consilierului Klemm, întocmi o listă a consilierilor pe care ar putea eventual să conteze şi constată, spre marea lui mirare, că numărul lor era mult mai mic decât se aşteptase. Loialitatea în politică e o floare atât de rară! Câţiva dintre ei cu nume bizare, ca de pildă Horback, Fogarty, McGrane, Sumulsky, îi dădeau impresia că se şi înţeleseseră cu adversarul. MacDonald se duse neîntârziat la domnii Hand, Schryhart şi Arneel ca să-i prevină de ceea ce descoperise. Aceştia tocmai se felicitau de recentul lor succes în alegeri care, admiţând că nu ar avea alt rezultat, în tot cazul va aduce un privilegiu în alb pentru linia „L”, şi aceasta va fi de-ajuns ca să-l îngenuncheze pe Cowperwood.

Hand, pus la curent de MacDonald, trimise imediat după Gilgan. Întrebat cam cât de repede se putea conta pe votarea privilegiilor pentru *General Electric* – cerută de domnul Klemm – acesta declară că era obligat, cu tot

regretul, să recunoască existenţa unei mari opoziţii.

— Ce mai e şi asta? strigă Hand, aproape brutal. N-am ajuns o dată pentru totdeauna la o înţelegere precisă în problema asta? Ţi-am dat toţi banii de care ai avut nevoie. Nu? M-ai asigurat că o să am douăzeci şi şase de consilieri care vor vota cu noi. Nu căzusem de acord aşa? Nu cumva vrei acum să-ţi retragi cuvântul?

— Să-mi retrag cuvântul?! se răsti Gilgan, supărat de această acuzare. Eu m-am angajat să aleg douăzeci şi şase de consilieri republicani şi asta am şi făcut. Dar n-am spus că, o dată aleşi, o să-i şi dădăcesc… şi, în tot cazul, nu eu i-am recomandat. Am lucrat cu cei mai influenţi oameni din circumscripţie, cu cei mai bine văzuţi de alegători. Nu mă poţi învinui de toate potlogăriile care se petrec în spatele meu, nu? Dacă nu-s cinstiţi, eu n-am nicio vină.

Pe faţa domnului Gilgan se putea citi nedumerire şi tristeţe.

— Bine, dar dumneata i-ai recomandat, insistă domnul Hand, agresiv. Ai răspuns personal de fiecare dintre ei. Dumneata ai făcut târgul cu ei, n-ai să-mi spui acum că s-au răzgândit şi că nu mai vor să respecte acordul solemn de a lupta până în pânzele albe împotriva lui Cowperwood. Din partea lor nu se poate spune că ar fi vorba de neînţelegere în legătură cu ce li s-a cerut în schimbul alegerii în Consiliul municipal. Presa a subliniat că nicio măsură favorabilă lui Cowperwood nu trebuie să fie aprobată de consilieri.

— Asta aşa-i, replică domnul Gilgan, dar eu nu pot fi tras la răspundere de cinstea fiecăruia dintre ei, în particular. Sigur că eu i-am selecţionat. Asta o recunosc! Dar m-au ajutat şi ceilalţi republicani şi chiar unii democraţi. Am fost silit să le ofer cele mai bune condiţii ca să pun mina pe cei care puteau fi aleşi. Din câte ştiu, cei mai mulţi sunt încântaţi să nu facă nimic pentru Cowperwood. Toate nemulţumirile astea au fost stârnite de privilegiile despre care vorbeaţi şi care urmează să fie date altora.

Fruntea înaltă a domnului Hand se încruntă, iar ochii

lui albaştri îl examinau pe domnul Gilgan cu multă neîncredere.

— Cum îi cheamă pe toţi oamenii ăştia? întrebă. Aş vrea să-mi dai o listă cu numele lor.

Domnul Gilgan, graţie subtilităţii sale, se simţea în siguranţă şi era gata să-i dea numele presupuşilor recalcitranţi care, îşi zicea el, n-aveau decât să se descurce singuri. Domnul Hand scrise numele, hotărât să exercite presiuni şi în acelaşi timp să-l supravegheze îndeaproape pe domnul Gilgan. Dacă va descoperi o abatere de la program, presa va fi pe dată pusă la curent şi i se va cere să tune şi să fulgere împotriva celui vinovat. Consilierii dovediţi că au trădat marea încredere ce li s-a acordat vor fi daţi afară, urmăriţi în circumscripţiile în care fuseseră aleşi şi pedeapsa va fi oprobriul public. Aceste nume vor fi defăimate şi în presă. Iar aluziile obişnuite la diabolicele manevre ale lui Cowperwood vor fi din ce în ce mai numeroase.

În acelaşi timp însă, domnii Stimson. Avery, McKibben, Van Sickle şi alţii lucrau fiecare aparte pentru Cowperwood, ca să capteze bunăvoinţa câtorva consilieri – încă independenţi – şi care, temperamental, nu fuseseră câştigaţi de ideile reformiste. Erau lăsaţi să înţeleagă că dacă în viitorii doi ani se vor abţine de a sprijini mişcarea anti-Cowperwood puteau conta pe o gratificaţie sub forma unui salariu de două mii de dolari pe an sau pe o altă recompensă – poate plata unei poliţe stânjenitoare, în restanţă, sau a unei ipoteci – împreună cu garanţia că operaţiile vor rămâne secrete. Evident, aceste propuneri nu au fost adresate direct persoanelor interesate. Prieteni, vecini sau străini binevoitori, rămaşi până la urmă neidentificaţi, se prezentau afabili cu mesaje misterioase. Graţie acestor metode, vreo unsprezece – în afară de cei zece consilieri democraţi fideli lui McKenty – fuseseră câştigaţi. Schryhart, Arneel şi Hand nu ştiau nimic, deşi planul lor, chiar în timpul elaborării, era astfel subminat şi, oricât s-ar fi zbătut, decretul pentru obţinerea unui privilegiu în alb continua să fie respins. Deocamdată

trebuiau să se mulţumească doar cu un privilegiu pentru o singură linie „L; în South Side, în chiar domeniul lui Schryhart, şi cu un privilegiu acordat societăţii *General Electric* numai pentru o singură linie şi aceea fără mare importanţă – pe care Cowperwood, o va prelua lesne, dacă puterea lui va creşte.

CAPITOLUL XL

O călătorie la Louisville

De aici înainte greutăţile serioase pe care avea să le întâmpine Cowperwood erau deopotrivă politice şi financiare. De-a lungul timpului în care organizase şi finanţase societăţile sale de tramvaie din Chicago, Addison fusese preşedintele băncii *Lake City National*. Cowperwood recursese la această bancă care-i furnizase toate sumele de care avusese nevoie. Ulterior, când Addison trebui să demisioneze şi să ia conducerea companiei *Chicago Trust*, Cowperwood reuşi să obţină ca aceasta să devină un centru de depuneri şi convinsese pe directorii unor bănci rurale să-şi ţină mari sume de bani în seifurile acesteia. Totuşi, din momentul în care lupta împotriva lui şi a intereselor sale deveni mai acerbă, datorită eforturilor neobosite ale lui Hand şi Arneel – oameni importanţi în conducerea unor instituţii de credit din Chicago şi în legătură strânsă cu marea finanţă new yorkeză – apărură semne din ce în ce mai vădite că unele dintre băncile rurale, care-şi depuseseră capitalurile la *Chicago Trust*, fuseseră convinse să-şi retragă banii, din pricina unor presiuni exercitate de o forţă adversă şi că exemplul lor va fi cu siguranţă urmat de celelalte. Abia după o bună bucată de vreme Cowperwood îşi dădu seama de ofensiva financiară dezlănţuită împotriva sa. De la început fusese nevoit să alerge de la New York la Philadelphia, la Cincinnati, Baltimore, Boston – de câteva ori chiar la Londra – cu speranţa că va putea găsi la cineva bani numerar. În cursul acestor călătorii avu ocazia să întâlnească o persoană cu totul neobişnuită, care-i pricinui o serie de complicaţii – unele chiar de natură sentimentală – complet neaşteptate.

În anumite regiuni ale ţării, Cowperwood întâlnise mulţi oameni de afaceri bogaţi, unii gravi, alţii veseli. La Louisville, Kentucky, el cunoscu un oarecare colonel Nathaniel Gillis, om foarte bogat, bun călăreţ, inventator, şi afemeiat, de la care la nevoie putea să împrumute bani. Colonelul era o figură remarcabilă în societatea mondenă din Kentucky şi, deoarece avea simpatie pentru Cowperwood, îi făcuse plăcere să-l însoţească şi să-l prezinte peste tot, în timpul scurtelor vizite ale acestuia în localitate. Într-o zi, pe când Cowperwood se afla la Louisville, colonelul îi spuse:

— Diseară, dragă Frank, dacă-mi dai voie, am să te prezint uneia dintre cele mai interesante femei pe care-o cunosc. Nu-i o femeie virtuoasă, dar are să-ţi placă. A avut o viaţă zbuciumată. Este fosta soţie a doi dintre cei mai buni prieteni ai mei, morţi amândoi, şi fosta amantă a altuia. Mi-e dragă fiindcă îi ştiu pe părinţii ei şi pentru că era o fetiţă deşteaptă; şi acum este încă foarte bine deşi, evident, înaintează în vârstă. Are, aici în Louisville, un fel de casă de întâlnire pentru câţiva din vechii ei prieteni. Ai vreun program pentru diseară? Dacă nu, ai vrea să mergem acolo?

Cowperwood, bun camarad, totdeauna gata să se distreze în compania unor oameni de viaţă ce-i puteau fi şi de folos, acceptă invitaţia.

— Bună idee. Sigur că vin! mai spune-mi câte ceva despre ea. E frumoasă?

— Destul de drăguţă, dar mai interesante sunt femeile cu care e în legătură. Colonelul, cu un cioc cărunt şi cu nişte ochi negri şi vioi, clipi cu subînţeles.

Cowperwood se ridică în picioare.

— Hai să mergem.

Afară ploua. Pentru a perfecta afacerea pe care era în curs de a o trata cu Nathaniel Gillis trebuia să mai zăbovească o zi. Între timp nu aveau nimic de făcut. Pe drum, colonelul îi dădu amănunte în legătură cu povestea lui Nannie Hedden, după numele ei de fată, şi-i relată cum devenise mai întâi doamna John Alexander Fleming şi, mai

târziu, după divorţ, doamna Ira George Carter. Iar acum, vai, era cunoscută în cercul select de iubitori de petreceri din care făcea parte şi el sub simplul nume de Hattie Starr, patroana unei case de toleranţă mai mult sau mai puţin clandestine. Pe Cowperwood nu-l interesă această femeie decât după ce o cunoscu mai bine şi chiar atunci numai din cauza celor doi copii ai ei despre care îi vorbise colonelul. Cel mai mare era o fată din prima ei căsătorie, pe care o chema Berenice Fleming. Se afla atunci la New York, într-un pension elegant. Cel mic Rofie Carter, era la o şcoală militară undeva în Vest.

— Fata, dacă nu mă înşel, continuă colonelul, e leit maică-sa. Eu nu am văzut-o decât de două-trei ori, acum câţiva ani, la vila lor din Est, unde mama el îşi petrece de obicei vara; mi s-a părut că, pentru o fetiţă de zece ani, are cam mult farmec. O să fie o cucoană în adevăratul înţeles al cuvântului. Nu văd însă, cu viaţa pe care o duce maică-sa, cum o să poată rămâne o fată cuminte. Pentru mine e un mister cum de a fost primită în şcoala aceea. Aici poate oricând izbucni un scandal. Sunt convins că fata habar n-are de ocupaţiile mamei. N-a adus-o niciodată aici.

„Berenice Fleming, îşi spuse Cosperwood, ce nume minunat! Dar ce handicap va fi o astfel de mamă în viaţa ei”.

— Ce vârstă are fata acum? întrebă Cowperwood.

— Aşa, vreo cincisprezece ani, nu mai mult.

Când ajunseră în dreptul casei de pe o stradă cam întunecoasă, fără copaci în preajmă, Cowperwood a fost agreabil surprins intrând în nişte încăperi spaţioase şi aranjate cu gust. După câteva minute apăru doamna Carter, nume sub care era cunoscută în societate, sau Hattie Starr, denumirea ei în cercurile mai dubioase. Cum o văzu, Cowpenvood îşi dădu seama că se află în prezenţa unei femei care, indiferent de îndeletnicirile ei actuale, era cu siguranţă o persoană distinsă şi rafinată. Părea extrem de deşteaptă, fără să fie o intelectuală, era bine îmbrăcată, vioaie şi ieşită din comun. Lui Cowperwood îi plăcu eleganţa mersului ei legănat, indiferenţa faţă de poziţia ei

în viaţă, indiferenţă care părea sinceră; o evidentă îndemânare era rezultatul unei deprinderi într-un mediu civilizat. Adoptase o coafură fiu, după moda *empire* venită din Franţa, şi avea un ten uşor pistruiat, care totuşi nu era lipsit de farmec. Ochii, albaştri, cu o privire prietenoasă, se potriveau perfect cu părul: castaniu deschis. Purta o rochie de interior roz, înflorată, care-i scotea în valoare rotunjimile trupului plinuţ, iar ca bijuterii avea doar un simplu şirag de perle.

„Văduvă a doi bărbaţi”, se gândi Cowperwood, „şi mama a doi copii”. După prezentările de rigoare, începu o conversaţie mondenă. Doamna Carter, amabilă, îi spuse lui Cowperwood că auzise vorbindu-se despre el, iar neobosita sa activitate în problema tramvaielor îi era bine cunoscută.

— Domnul Cowperwood fiind cu noi, ar fi poate o idee bună s-o chemăm şi pe Grace Deming.

Grace era o favorită a colonelului.

— În ce mă priveşte, aş fi încântat să stau de vorbă cu doamna Carter, propuse Cowperwood galant şi aproape fără să ştie de ce vorbeşte aşa. Era dornic să afle cât mai mult despre ea. Cu alt prilej, în discuţii mai lungi pe care le avu cu Gillis, află în amănunt povestea vieţii acestei femei.

Nannie Hedden, sau doamna John Alexander Fleming, sau doamna Ira George Carter, sau Hattie Starr era descendenta în linie directă a unor vechi familii din Virginia şi Kentucky – Hedden şi Colter – înrudite de aproape sau de departe cu jumătate din aristocraţia celor patru-cinci state învecinate. Acum. deşi o femeie înzestrată cu multe calităţi, era patroana unei selecte case de întâlnire din acest mic orăşel, care număra abia două sute de mii de locuitori. Ce putuse oare să se întâmple ca să ajungă aici? În tinereţe fusese o femeie de o rară frumuseţe. Se născuse din părinţi cu dare de mină şi prima oară se măritase cu un om bogat – John Alexander Fleming – moştenitorul din moşi strămoşi al unui mare număr de sclavi, al unor vaste plantaţii de tutun, la care se mai adăugau însă şi anumite privilegii, predilecţii şi vicii.

Fusese un om seducător. Făcuse parte din lumea bună a statelor Kentucky şi Virginia. Urmaşe studii juridice, cu intenţia de a intra în diplomaţie, proiect la care renunţase din indolenţă. În schimb îşi dedicase viaţa curselor şi crescătoriilor de cai, femeilor, dansului, vânătorii şi aşa mai departe. La nunta lor, lumea mondenă din Kentucky şi Virginia considerase că era o căsătorie strălucită. Amândoi erau bogaţi. Tinerii continuară să ducă o viaţă mondenă şi deşartă. N-au renunţat nici chiar la flirturile lor, împinse puţin cam departe, deşi acestea presupuneau evident un început de infidelitate. Consecinţele nu se lăsară aşteptate. Într-o frumoasă zi de toamnă, în timpul unei excursii în munţii din North Carolina, Nannie întâlnise un tânăr, Tucker Tanner, băiat vesel şi elegant, iar frumoasa Nannie Fleming – la epoca aceea aşa se numea – îi acordă vremelnic toată dragostea ei. Prietenii binevoitori se înfiinţaseră repede să-i atragă atenţia lui Fleming asupra acestei aventuri de care el nu ştia. Fleming, deşi departe de a fi un puritan, îl întâlni într-o zi pe tânărul Tanner pe un drum de munte şi îi spuse:

— Dacă nu pleci de aici chiar în seara asta, mâine dimineaţă te împuşc.

Deşi îşi dădea bine seama cât de exagerat şi nedrept era practicat aici cavalerismul unui soţ, Tanner înţelese că deznodământul ar fi tragic şi plecă. Doamna Fleming, mâhnită, dar fără cea mai mică remuşcare, se consideră grav ofensată. Aventura stârni multă vâlvă şi comentarii. Certurile se ţineau lanţ; amândoi s-au apucat să bea, până la urmă ajunseră la divorţ. Domnul Tucker Tanner renunţă să ceară mâna iubitei sale atât de compromisă, în schimb domnul Ira George Carter, un tânăr pierde vară, fără niciun ban, dar aparţinând aceleiaşi generaţii şi clase socialo, o ceru în căsătorie şi fu acceptat. De la primul bărbat, Nannie avusese o fată. De la al doilea un băiat. Ira George Carter, înainte să fi ajuns copiii destul de mari şi ca doamna Carter să-şi dea seama de obligaţiile ce-i revin în calitatea ei de mamă, risipi, în tot soiul de speculaţii absurde, cea mai mare parte din averea moştenită de

Nannie de la tatăl ei – maiorul Wickham Iledden. În cele din urmă, după o viaţă petrecută în beţii şi desfrâu, domnul Carter muri şi, odată cu moartea lui, apăru la orizont spectrul mizeriei.

Nannie, lipsită cu desăvârşire de spirit practic, nu renunţase la dragoste şi nici la viaţa ei aventuroasă. Totuşi, prăbuşirea inutilă şi absurdă a lui Ira George Carter, perspectiva unui viitor sumbru pentru copii, o afecţiune şi un simţ al răspunderii din ce în ce mai puternice faţă de ei, o treziră până la sfârşit. Viaţa şi dragostea continuau însă să o atragă. Şansele ei de a se putea adăpa la aceste izvoare cristaline erau acum din ce în ce mai reduse. Femeie la treizeci şi opt de ani, încă destul de frumoasă, nu se putea resemna să se mulţumească cu resturile destinate milogilor. Era îngrozită la gândul mizeriei în care ajung urgisiţii de societate şi de bârfelile batjocoritoare ale celor ce nu ştiu ce-i viaţa. Părăsită de cercul ei, ocolită de oamenii onorabili, averea ei irosită, refuză totuşi să ajungă o obscură croitoreasă sau să trăiască din mila foştilor ei prieteni. Încetul cu încetul, de la amici şi legături vremelnice, ajunse la relaţii scandaloase apoi, o bucată de timp se mulţumi să ocupe în societate un loc intermediar între lumea bună şi lumea interlopă a prostituţiei, până ce deveni la Louisville, dacă nu pe faţă, în tot cazul de fapt, patroana unei caso de toleranţă. Bărbaţii care ştiu cum să procedeze în asemenea ocazii şi care ţin mult mai mult seama de interesul lor personal decât de reputaţia unei femei, o încurajară cu sfaturile lor. Trei sau patru prieteni, printre care şi colonelul Giilis, aveau nevoie de un loc unde să poată să-şi petreacă timpul, să joace cărţi şi să-şi aducă femei. Acum doamna Carter era cunoscută sub numele de Hattie Starr şi sub acest nume era întrucâtva ştiută de poliţia locală – dar numai întrucâtva – care privea casa ei ca pe un loc uneori de o suspectă veselie.

Cowperwood, totdeauna atras de orice ieşea din comun, apreciind caracterul dramatic atât al succesului cât şi al înfrângerii, nu putea rămâne insensibil în faţa

acestei femei răsfăţate, care îşi conducea barca indiferentă, pe apele nesigure ale vieţii. Colonelul Gillis pretinsese o dată că Nannie Fleming, cu ajutorul unui om influent, ar putea să-şi recâştige locul în lumea bună. Atât ea cât şi cei doi copii ai ei, despre care de altfel nu vorbea niciodată, îi inspirau lui Cowperwood multă simpatie. După câteva vizite făcute doamnei Carter, de câte ori se afla la Louisville petrecea ore întregi stând de vorbă cu ea. O dată, când intrară împreună în budoarul ei, Nannie luă repede de pe un scrin o fotografie a fetei şi o aruncă într-un sertar. Cowperwood nu văzuse poza până atunci. Imaginea prinsă în treacăt era a unei fete de cincisprezece – şaisprezece ani. Şi totuşi, instinctul său atât de sigur în a percepe esenţialul în viaţă îl făcu să fie profund impresionat. Era o fetiţă delicată, puţin trasă la faţă, cu un surâs încântător, un cap de o mare fineţe şi un gât subţire şi mlădios. Avea un aer de superioritate şi de profundă plictiseală. Ochii ei exprimau şi o uşoară oboseală, iar pleoapele, pe jumătate închise, o făceau să pară dispreţuitoare. Cowperwood, subjugat de această imagine începu să arate un interes exagerat mamei care, în fond, îl lăsa indiferent.

Puţin mai târziu, o altă fotografie a lui Berenice, descoperită în vitrina unui fotograf din Louisville, îl făcu să ia o atitudine precisă. Era un portret de dimensiuni destul de mari; Berenice trimisese de curând originalul mamei ei, care-l dăduse fotografului pentru a fi mărit. Tânăra fată, cu aerul ei de superioritate, se sprijinea de un cămin în stil colonial, cu o pălărie de paie fină, ţinută neglijent într-o mină, un surâs abia schiţat pe buze. În fond nu era un surâs, ci doar o pâlpâire, iar ochii ei de copil ascuns erau mari, deschişi şi plini de taine. Fata din fotografie, cu aerul acela de simplitate, îl atrăgea pe Cowperwood. Nu ştia că fotografia fusese expusă în vitrină fără autorizaţia doamnei Carter. „O personalitate”, se mulţumi el să remarce, intrând în atelierul fotografului ca să vadă cum să facă s-o scoată din vitrină şi să obţină distrugerea clişeului. Înţelese că cincizeci de dolari vor fi suficienţi pentru

fotografie, clişeu şi copie. Şi astfel, graţie manevrelor lui, căpătă o fotografie pe care o înrămă şi o atârnă în garsoniera din Chicago, unde, uneori după masă, îşi schimba hainele şi unde se putea opri ca să o privească; de fiecare dată admiraţia şi interesul său creşteau. Ea este poate, îşi spunea el, adevărata femeie din lumea bună, vlăstarul unei familii aristocratice, întruchiparea idealului până atunci sugerat doar de făpturi ca doamna Merrill sau de altele din înalta societate.

Puţin timp după această întâmplare, aflându-se întâmplător în Louisville, descoperi că doamna Carter se găsea într-o situaţie foarte dificilă. Treburile ei mergeau cât se poate de prost. Un oarecare maior Hagenback, un om cu vază, murise la ea în casă în împrejurări destul de ciudate. Acest Hagenback era putred de bogat, căsătorit, şi, oficial, locuia cu soţia sa la Lexington, unde îşi făcea apariţia doar din când în când. Moartea lui surveni în urma unui atac de inimă; pe atunci ducea o viaţă desfrânată în compania domnişoarei Trent, amanta lui, o actriţă pe care o instalase la doamna Carter. Poliţia din Louisville fusese pusă la curent cu situaţia reală de un judecător supleant, cam guraliv. Colonelul Gillis şi alţi oameni cu relaţii politice şi mondene interveniră la timp ca să împiedice apariţia în ziare a fotografiilor domnişoarei Trent, doamnei Carter, maiorului Hagenback, a soţiei acestuia, precum şi a altor amănunte bizare în legătură cu locuinţa doamnei Carter. Scandalul a fost înăbuşit, dar doamna Carter era disperată. Nu s-ar fi aşteptat la aşa ceva. De frica clevetirilor, foştii ei prieteni o evitau, iar ea se simţea pur şi simplu deznădăjduită. Când Cowperwood se duse s-o vadă, o găsi plângând şi cu ochii roşii.

— Ce s-a întâmplat? o întrebă, remarcând că purta o rochie de un cenuşiu posomorât. Sper că nu ai vreo neplăcere?

— Vai, domnule Cowperwood, îi explică doamna Carter, cu durere în glas, am avut atâtea necazuri de când nu ne-am văzut. Ai aflat probabil de moartea maiorului Hagenback? Cowperwood care ştia unele lucruri de la

colonelul Gillis, dădu din cap. Ei bine, acum poliţia m-a înştiinţat că trebuie să mă mut, iar proprietarul meu mă dă afară din casă. Când mă gândesc la copiii mei…

Îşi şterse ochii disperată.

Cowperwood rămase pe gânduri, vădit interesat.

— N-ai unde să te duci? o întrebă.

— Am o mică proprietate în Pennsylvania, unde mă duc vara, îi mărturisi ea, dar e greu să locuieşti acolo în februarie. Şi în afară de asta n-am din ce trăi. Singurul meu venit era ceea ce câştigam aici.

Făcu un gest cu mâna arătând odăile dimprejur.

— Casa din Pennsylvania nu e proprietatea dumitale? o întrebă Cowperwood.

— Ba da, însă nu e mare lucru şi nici n-aş găsi cui s-o vând. De mult caut pe cineva, pentru că Berenice s-a săturat de ea

— Dar n-ai nimic pus de o parte?

— Am cheltuit tot cu administraţia acestei case şi cu întreţinerea copiilor la şcoală. M-am străduit să dau lui Berenice şi lui Rolfe posibilitatea de a face ceva în viaţă prin ei înşişi

Auzind repetându-se numele lui Berenice, interesul şi sentimentele lui Cowperwood pentru tânăra fată se treziră din nou. Dacă eventual ar da mamei un mic ajutor nu i-ar veni prea greu. Şi în afară de asta s-ar ivi poate un prilej ca în sfârşit să-i cunoască şi fiica.

— De ce nu vrei să pleci de aici? îi spuse în cele din urmă. În tot cazul, dacă viitorul copiilor dumitale te interesează într-adevăr, atunci actuala dumitale ocupaţie nu-i dintre cele mai bine alese. Va constitui o teribilă piedică în viaţa lor. Vrei ca fata dumitale să fie în rând cu oamenii, nu-i aşa?

— Desigur, rosti, aproape implorându-l.

— Tocmai, mai spuse Cowperwood, care atunci când discuta o problemă serioasă lua aproape totdeauna tonul lapidar şi rece al omului de afaceri deşi, în cazul de faţă, voia să o ajute. Ei bine. de ce nu vrei. deocamdată, să te muţi în casa dumitale din Pennsylvania sau dacă nu acolo,

să te instalezi la New York? Aici nu mai poţi rămâne. Vinde sau ia cu dumneata toate lucrurile pe care le ai. Făcu un gest cu mâna către tot ce se găsea în jurul lor.

— Aş fi foarte bucuroasă, dar acolo din ce trăim?

— Ascultă-mă pe mine şi du-te pentru moment la New York. Astfel vei scăpa de toate cheltuielile de aici şi despre rest, în tot cazul te ajut eu, deocamdată. Acolo poţi în cepe o viaţă nouă. Ar fi păcat pentru copiii dumitale. Am să am grijă de băiat de cum se va face puţin mai mare, cât despre Berenice – îi pronunţă numele aproape în şoaptă – dacă poate rămâne la şcoală până va împlini nouăsprezece – douăzeci de ani, va avea toate şansele să-şi creeze relaţii care, mai târziu, îi vor fi foarte utile. Pe viitor, dacă poţi, singurul lucru ar fi să-i eviţi pe toţi vechii dumitale cunoscuţi de aici. După ce termină şcoala, ar fi foarte bine s-o duci pentru o vreme în străinătate.

— Da, numai să am cu ce, oftă doamna Carter dezarmată.

— Ei bine, acum fă ce te-am sfătuit, pe urmă vom vedea. Ar fi păcat ca un accident ca acesta să distrugă viaţa copiilor dumitale.

Doamna Carter îşi dădea seama că Frank Cowperwood. dacă el consimţea să fie generos, era singurul mijloc de a scăpa de mizerie şi de înjosirile care o ameninţau, de aceea era gata să cedeze emoţiei unei crize de recunoştinţă, dar văzând că el păstrează o atitudine uşor distantă, se abţinu. De altfel, comportarea lui, câteodată generoasă şi plină de căldură, devenea alteori brusc rece şi rezervată, după dispoziţie. În momentul de faţă, Frank se gândea la sufletul nobil al lui Berenice Fleming şi la tot ce ar putea să însemne pentru el.

CAPITOLUL XLI

Fiica doamnei Fleming

Berenice Fleming, atunci când Cowperwood o întâlni pentru prima oară pe mama ei, era una dintre elevele *Şcolii de fete,* condusă de domnişoarele Brewster, de pe River Side Drive, New York, unul din cele mai selecte pensioane din America. Prestigiul în societate al familiilor

Hedden, Fleming şi Carter era o recomandaţie destul de preţioasă ca Berenice să fie acceptată în această instituţie, deşi situaţia mamei ei încetase de a mai fi strălucită. Înaltă, zveltă şi delicată – exact cum şi-o închipuise Cowperwood – cu un păi de culoarea bronzului roşcat, care aducea oarecum cu al lui Aileen, nu semăna cu niciuna din femeile pe care le cunoscuse Cowperwood. Chiar la şaptesprezece ani, superioritatea ei inexplicabilă o deosebea de toate prietenele şi atrăgea admiraţia exaltată a unor făpturi mai puţin dotate, ale căror instincte şi emoţii găseau un mod de exprimare în adoraţia pe care o aşterneau cu evlavie pe altarul ei.

Incontestabil, Berenice era o fată neobişnuită! Chiar la şaptesprezece ani, încă o fetiţă, era perfect conştientă de valoarea, de feminitatea, de importanţa şi de rolul pe care-l putea juca în societate. Avea o piele de blondă, cu câţiva pistrui, şi o faţă uneori prea îmbujorată, nişte ochi de pisică, bizari, profunzi şi albaştri ca noaptea, un nas alungit, o gură destul de frumoasă cu dinţi impecabili şi o bărbie bine modelată; se mişca întotdeauna cu o graţie felină, distantă, indiferentă, sinuoasă, care crea cea mai desăvârşită armonie şi o îmbinare estetică de linii. Unul din marile ei succese îl obţinea în sala de mâncare unde, scăpând de sub supravegherea pedagogilor, cu şase farfurii şi cu o cană de apă aşezate în echilibru pe creştetul capului, umbla, după obiceiul femeilor din Asia şi Africa, cu o suplă legănare a şoldurilor şi cu capul, gâtul şi umerii imobili. Fetele o implorau săptămâni de-a rândul până se hotăra să repete acest „tur de forţă”, după expresia lor. Un alt succes îl dobândea când, ai mâinile la spate şi cu o mişcare plină de avânt a trupului imita Victoria din Samothrace; în biblioteca şcolii se găsea reproducerea statuii.

— Ştii, îi spusese o mică adoratoare cu obrajii rumeni, cred că seamănă leit cu tine şi sunt sigură că avea un cap exact ca al tău. Eşti încântătoare când o imiţi.

Ca răspuns la toate laudele acestea, ochii profunzi, de un albastru aproape negru, aruncau admiratoarei o

privire gravă, fără să pară câtuşi de puţin măgulită. Se impunea admiraţiei şi respectului colegelor ei prin ceva ce nu putea fi exprimat în cuvinte.

Şcoala, deşi condusă de acele nobile doamne – nişte suflete convenţionale, serioase, lipsite de experienţă, meticuloase în materie de disciplină şi etichetă – Berenice nu prea o lua în serios. Îşi dădea perfect de bine seama de semnificaţia socială a acestei instituţii dar, încă de când era doar o fetiţă de cincisprezece – şaisprezece ani, depăşise toate aceste convenţii. Era superioară profesoarelor ei şi fetelor considerate perfecte din punctul de vedere al comportării în societate; toate se strângeau în jurul ei ca să o asculte, să o audă cântând, recitind şi imitând. Iar ea era profund, imperios, aproape sfâşietor conştientă de valoarea în sine a personalităţii sale, şi asta nu legat de familia din care se trăgea, ci de harurile ei înnăscute, de perfecţiunea trupului ei încântător. Una din marile plăceri ale lui Berenice era să se retragă în singurătatea camerei sale, uneori noaptea, în întuneric, poate doar la lumina razelor lunii care se furişau discret în odaie. În această atmosferă poetică, lua atitudini sculpturale, atentă la frumuseţea trupului ei; pe urmă dansa, ca în Grecia Antică, dansuri naive, graţioase, înaripate, fără însă nicio umbră de senzualitate. Şi totuşi, putem oare fi siguri că erau atât de pure? Trupul, îmbrăcat în rochii de un alb de fildeş, care-i plăceau atât de mult, era o realitate indiscutabilă – fiecare părticică a lui. Odată scrise în jurnalul ei secret – altă invenţie a temperamentului ei artistic sau, dacă preferaţi, o afectare: „Pielea mea e atât de minunată, plină de vibraţiile unei vieţi impetuoase, o iubesc, şi tot aşa iubesc muşchii puternici pe care-i acoperă. Sunt îndrăgostită de mâinile, părul şi ochii mei. Mâinile mele sunt lungi, subţiri şi delicate; ochii mei sunt de un albastru închis, aproape negru. Părul meu este cafeniu, cu reflexe roşii ruginii, des şi parfumat. Picioarele mele lungi, musculoase şi neobosite pot dansa toată noaptea. Oh! iubesc viaţa, iubesc viaţa!!” Berenice nu era o senzuală, deşi într-un fel părea să fie,

dar nu ar fi drept s-o numim astfel pentru că avea o mare stăpânire de sine. Ochii ei te minţeau. Minţeau o lume întreagă. Căutarea lor era necruţătoare, deşi de o perfectă politeţe, ironică, sfidătoare şi, cu un imperceptibil surâs pe buze, avea aerul să spună: „Nu mă puteţi desluşi, nu mă puteţi desluşi”. Îşi lăsa capul într-o parte, zâmbea în tăcere, dar chiar în tăcerea ei era minciună; reuşea să dea impresia că în ea nu se petrece nimic şi într-adevăr, deocamdată, nu se petrecea nimic. Şi totuşi era ceva şi anume o convingere profundă pe care îşi dădea toată silinţa să o ascundă. Cât de puţin va cunoaşte lumea firea ei – gândurile şi năzuinţele ei! Cât de puţin o va cunoaşte cu adevărat!

Cowperwood întâlni pentru prima oară pe această Circe, fiica unei atât de nefericite mame, cu ocazia unei călătorii la New York, doi ani după ce-i fusese prezentat doamnei Carter la Louisville. Berenice lua parte la serbarea de sfârşit de an a şcolii Brewster. Doamna Carter, însoţită de Cowperwood, hotărâse să plece din est. Acesta locuia la hotelul Netherland, iar doamna Carter la modestul hotel Grenoble. Au mers împreună să vadă acea tânără minune a cărei fotografie să găsea de luni de zile în apartamentul lui Cowperwood din Chicago. Când Berenice îşi făcu apariţia, ei o aşteptau de câteva minute în austerul vorbitor al şcolii. Intrase cu pas uşor, înaltă, suavă şi de o graţie fermecătoare. Cowperwood, dintr-o privire, îşi dădu seama cu încântare că răspundea perfect la tot ce sugera fotografia ei. Berenice avea un zâmbet bizar pe buze, viclean şi inteligent, dar care în acelaşi timp reuşea să fie prietenos şi tineresc. Fără să se uite măcar o clipă la Frank se îndreptă către mama ei cu braţele întinse, patetic, spunând cu o intonaţie pe cât de naturală, pe atât de bine studiată:

— Scumpa mea mamă! Tu eşti, cu adevărat! Să ştii că toată dimineaţa m-am gândit la tine. Nu eram sigură că ai să vii azi. Te răzgândeşti atât de uşor… Cred că azi-noapte te-am şi visat.

Fusta îi ajungea până la pământ şi avea amploarea şi

foşnetul mătăsii la modă pe atunci. Trebuie să mărturisim că întrebuinţa un uşor şi plăcut parfum.

Cowperwood înţelese că doamna Carter, conştientă de superioritatea fiicei sale şi puţin jenată de prezenţa lui, era în fond foarte mândră de ea. Berenice – el observă numaidecât şi asta – îl măsura cu coada ochiului; o singură privire pe sub genele ei lungi îi ajunse ca să cântărească la justa lor valoare vârsta, puterea, farmecul, averea şi valoarea mondenă a lui Cowperwood. Fără cea mai mică ezitare îl situă ca fiind o mare personalitate într-un anumit domeniu, poate financiar, unul dintre numeroşii oameni importanţi, prieteni de-ai mamei ei, pare-se. Când se gândea la mama ei, era totdeauna nedumerită. Ochii lui mari, cenuşii, care o examinau cu luare aminte, îi dădură impresia că aparţin unui om capabil şi simpatic. Şi, deşi atât de tânără, înţelese imediat că-i plac femeile

şi că deci, fără îndoială, o va găsi fermecătoare, dar ideea de a-i da atenţie nu făcea parte din codul manierelor ei. Se mulţumi deci să se concentreze numai asupra scumpei sale mame.

— Berenice, spuse doamna Carter, pe un ton detaşat, dă-mi voie să ţi-l prezint pe domnul Cowperwood.

Berenice se întoarse şi, o clipă, catadicsi să-i arunce o privire izvorâtă din adâncul ochilor ei albaştri-violet, o privire plină de superioritate, dar prietenoasă.

— Mama dumitale mi-a vorbit uneori despre dumneata, îi spuse el, amabil.

Berenice îşi retrase uşor mina fină, lipsită de căldură, mlădioasă şi catifelată şi, fără să-i răspundă, se întoarse foarte natural din nou spre mama ei. Cowperwood nu părea să o intereseze de loc.

— Ce-ai spune, draga mea, adăugă doamna Carter, după o scurtă conversaţie banală, dacă iarna viitoare aş veni şi eu la New York?

— Aş fi încântatn să locuiesc acasă. M-am săturat de internatul ăsta stupid.

— Vai, Berenice, credeam că-ţi place!

— Nu pot să-l sufăr, dar asta numai fiindcă-i atât de

anost. Fetele de aici sunt atât de proaste.

Doamna Carter ridică ochii spre prietenul ei având aerul să spună: „Ce zici de asta?” Cowperwood, grav, stătea nemişcat. Deocamdată nu se cuvenea să intervină. Observase că pentru motive pe care el nu le cunoştea – poate din cauza vieţii ei zbuciumate – doamna Carter, în prezenţa fiicei sale, poza în cucoană, luând o atitudine romantică şi distantă. La Berenice, aceleaşi aere erau spontane – însăşi expresia firii ei. Tânăra fată era vanitoasă, încrezută, sigură de sine.

— Ce frumoasă grădină aveţi aici, spuse Cowperwood, care dăduse perdeaua puţin la o parte şi privea straturile de flori.

— Da, avem flori frumoase, zise Berenice. Stai puţin să-ţi aduc câteva. Este strict interzis, dar ce mi-ar putea face mai mult decât să mă dea afară şi asta-i exact ce vreau.

— Berenice! Vino-napoi.

Doamna Carter o striga.

Fata, însă, dispăruse într-un vârtej de volane şi linii graţioase.

— Ei, acum spune-mi ce crezi despre ea? întrebă doamna Carter, apropiindu-se de prietenul ei.

— Tinereţe, personalitate, vioiciune… zeci şi zeci de lucruri. Are numai calităţi.

— Aş vrea să fiu sigură că nu va interveni nimic niciodată care să-i strice viaţa.

Berenice se întorcea – cu adevărat un subiect pregătit cu grijă parcă anume pentru un pictor. Avea braţele încărcate cu trandafiri şi măzăriche culese fără milă.

— Ce copil îndărătnic! o certă indulgent mama. Va trebui acum să merg la directoare şi să-i cer scuze. Ce mă fac cu ea, domnule Cowperwood?

— Leag-o în lanţuri de flori şi du-o în Cythera, răspunse Cowperwood, care vizitase o dată această romantică insulă şi-i cunoştea semnificaţia.

Berenice se opri.

— Ce idee frumoasă! Ca răsplată am să-ţi dăruiesc cea mai frumoasă dintre flori. Poftim... Şi-i oferi un trandafir.

Faţă de timiditatea şi discreţia cu care intrase în vorbitor, Cowperwood găsea că acum era cu totul alta. Iată daruri ale unei artiste înnăscute – şi gândindu-se mai bine la Berenice Fleming, îşi dădu seama că, de fapt, asta era. Artistă până în vârful unghiilor, suplă, subtilă, deşteaptă, indiferentă, încrezută, acceptând lumea aşa cum este, sigură că o va avea totdeauna la picioare, că va face sluj în faţa ei ca un căţel supus. Ce făptură desăvârşită! Păcat că nu poate înflori, nestânjenită, în grădina ei imaginară! Ce păcat!

CAPITOLUL XLII

F. A. Cowperwood, tutore

Trecu un timp până ce Cowperwood o întâlni pe Berenice pentru a doua oară şi atunci doar câteva zile în munţii Pocono, la vila unde doamna Carter îşi petrecea verile. Un locşor idilic pe coasta muntelui, la câţiva kilometri de Stroudsburg, în mijlocul unei curioase întretăieri de dealuri care, văzute din ungherele tihnite ale verandei din faţa casei semănau, după cum îi plăcea doamnei Carter să se exprime, cu o turmă de elefanţi şi cămile defiiind în depărtare. Vârfurile care atingeau, la unele dealuri, o înălţime de peste cinci sute de metri, se ridicau verzi şi semeţe. La poalele lor. vizibilă pe o distanţă de peste o milă, şerpuia şoseaua albă şi prăfoasă care cobora la Stroudsburg.

Din banii câştigaţi la Louisville, doamna Carter, pentru verile petrecute aici, îşi plătea un grădinar care, în faţa casei, pe peluza în pantă, avea grijă să sădească flori de sezon. Tot doamna Carter cumpărase o şaretă elegantă, trasă de un cal sprinten cu hamuri frumoase, după ultima modă; atât Rolfe cât şi Berenice aveau ultimul tip de biciclete, cu roţi mici care înlocuiseră tipul mai vechi, cu roţi mari. Berenice îşi aranjase o etajeră cu partituri de muzică clasică şi cântece noi; avea un pian, o poliţă cu cărţi de autorii ei preferaţi, cele necesare pentru pictură,

diferite aparate de gimnastică şi o serie de tunici greceşti pentru dans – singură şi le desena – la care se adăugau o colecţie de sandale şi de fileuri pentru păr. Berenice putea fi deopotrivă o fiinţă activă sau indolentă, meditativă, languroasă sau visând succese mondene, chiar dacă nu urma să le aibă imediat, gata să profite de distracţiile ce-i ieşeau în cale. Într-un cuvânt, era greu de găsit o fată mai precaută şi mai impulsivă decât ea. Datorită unei capacităţi deosebite de a se adapta situaţiilor, ştia perfect cât de imperios necesar era pentru ea să-şi aleagă cercul de care avea nevoie şi să-şi ascundă cu grijă sentimentele şi motivele adevărate ce o conduceau în viaţă. Şi totuşi, era departe de a fi o snoabă sau o fiinţă într-adevăr interesată. Se întrista ori de câte ori îşi aducea aminte de anumite întâmplări din viaţa ei sau a mamei ei – de certurile între doamna şi domnul Carter, tatăl ei vitreg, de pe la şapte până la unsprezece ani (alcoolismul îl ducea uneori pe tatăl ei vitreg la crize de delirium tremens), mutările precipitate dintr-o locuinţă într-alta – tot soiul de întâmplări urâte şi deprimante. Berenice fusese un copil sensibil. Avea amintiri care o obsedau. De pildă, o dată, în prezenţa guvernantei lor îl văzuse pe domnul Carter dând cu piciorul într-o masă şi apucând din zbor, cu o diabolică îndemânare, lampa gata să cadă şi azvârlind-o pe fereastră. Odată, într-un acces de furie, Carter se repezise şi la ea. Ca răspuns la ţipetele de groază ale celor dimprejur, strigase ca un nebun: „Las-o să cadă! N-ar fi rău de şi-ar rupe câteva coaste, copilul ăsta afurisit! „Întâmplarea aceasta rămăsese cea mai precisă amintire legată de tatăl ei vitreg, amintire care o făcea să o judece cu mai multă indulgenţă pe mama ei, chiar atunci când avea motive întemeiate să o condamne. Despre tatăl ei adevărat, tot ce ştia era că divorţase de mama ei – habar n-avea de ce. Ţinea la maică-sa din multe motive, deşi îşi dădea seama că nu o iubeşte fără rezerve. Doamna Carter, după părerea ei, era uneori prea vorbăreaţă, alteori prea reţinută. Vila lor din Pocono sau „Geana pădurii”, după cum o botezase doamna Carter, era locuită în felul de trai

ciudat al familiei. Nu era ocupată decât din luna iunie până în octombrie, când doamna Carter îşi relua treburile din Louisville, iar copiii se întorceau la şcoală. Rolfe era un băiat vesel şi bine crescut, spontan, deschis şi politicos, dar cu o inteligenţă mediocră. De cum îl văzuse, Cowperwood îşi dăduse seama că ar putea deveni, în condiţii normale, un funcţionar de încredere la o bancă, de pildă. În schimb, Berenice, copilul din prima căsătorie, era o fiinţă originală, cu o fire opalescentă.

De cum o văzuse în vorbitorul Şcolii Brewster, Cowperwood înţelesese natura acestei fiinţe în dezvoltare. Ajunsese să cunoască atât de bine diferitele tipuri de femei, încât o creatură deosebită, ca Berenice, îl pasiona, exact cum un cal de rasă poate entuziasma pe amatorul de cai. Şi, după cum un cunoscător descoperă dintr-o sută mânzul care promite să ajungă într-o bună zi câştigătorul unui derby, tot astfel Cowperwood, dând pentru prima oară cu ochii de Berenice Fleming în incinta austeră a şcolii Brewster, avu clarviziunea unei femei frumoase şi răsfăţate, strălucind la vreun garden-party din Newport sau într-un aristocratic salon londonez. De ce? Pentru că Berenice avea alura, graţia, într-un cuvânt o lungă şi nobilă ascendenţă, toate însuşirile care o vor face să triumfe. Iată de ce. Şi pentru toate aceste calităţi ea îl atrăgea în mod irezistibil, mult mai mult decât oricare altă femeie de până atunci.

Acum o vedea pe peluza vilei „Geana pădurii”. Berenice îl puse pe grădinar să bată un stâlp înalt de care legase o minge de tenis şi, împreună cu Rolfe, desfăşura pasele pline de mari eforturi ale jocului „de minge legată”.

Cowperwood primise o telegramă de invitaţie din partea doamnei Carter; aceasta îl întâmpină la gara din Pocono şi-l adusese cu trăsura la vilă. Îi plăceau dealurile verzi, şoseaua galbenă care urca şerpuind şi, în depărtare, căsuţa alburie cu acoperiş de şindrilă cafeniu. Când ajunseră era ora trei după masă; soarele, deşi aproape la asfinţit, lumina încă destul de tare.

— Uite-i acolo! exclamă doamna Carter, veselă, când

trăsura scăpă de coama malului din marginea şoselei, la doi paşi de casă. Berenice, sărind graţioasă, lovea cu racheta mingea legată de stâlp. Numai de jocul ăsta se ţin. Ce copii neastâmpăraţi.

Îi urmărea cu atenţia unei mame iubitoare, ceea ce o ridica mult în ochii lui Cowperwood şi-l făcea să se gândească ce dezastru ar fi dacă năzuinţele ei de fericire pentru aceşti copii nu s-ar realiza – lucru de altfel, foarte posibil. Viaţa e ceva atât de îngrozitor… Câte contradicţii în această femeie. Când o mamă grijulie şi iubitoare, când o codoaşă la dispoziţia bărbaţilor vicioşi. Ce curios, să aibă copii atât de reuşiţi!

Berenice purta în ziua aceea o bluză largă de mătase crem, fustă albă şi pantofi de tenis. Din cauza efortului se îmbujorase la faţă, iar părul arămiu cu reflexe roşcate îi flutura în vânt. Deşi ocoliseră gardul viu, intrând pe poarta din stânga, copiii nu întrerupseră jocul, iar Berenice nici măcar nu se uită la ei, atât era de preocupată. Pentru ea Cowperwood reprezenta un prieten de-al mamei ei, atât. Lui, însă, cu sensibilitatea sa deosebită, nu-i scăpă nimic din graţia mişcărilor ei, din succesiunea rapidă a atitudinilor pline de un farmec minunat şi de naturaleţe. Ar fi dorit să-i împărtăşească doamnei Carter această impresie, dar se abţinu.

— E un joc iute, spuse Cowperwood, privindu-i cu plăcere. Joci şi dumneata?

— O, jucam! Acuma însă m-am cam lăsat. Am mai încercat eu cu Rolfe sau cu Bevy, dar amândoi sunt mult prea tari pentru mine.

— Bevy? Cine e Bevy?

— E diminutivul lui Berenice. Aşa-i spunea Rolfe când era mic.

— Bevy! Drăguţ nume!

— Şi mie-mi place. Şi i se potriveşte, deşi nu ştiu de ce.

Ba ora mesei Berenice apăru înviorată după baie; era într-o rochie subţire de vară, care lui Cowperwood i se păru făcută numai din volane, cu o linie şi mai graţioasă

pentru că Berenice probabil nu purta corset. Mâinile şi faţa ci – o faţă prelungă, îngustă şi drăgălaşă, mâini nervoase şi fine – îi înflăcărau imaginaţia, îi amintea puţin de Stephanie; bărbia lui Berenice era însă mai delicată, deşi mai voluntară, şi mai agresivă, privirea mai inteligentă, mai directă şi totuşi plină de mister.

— Va să zică, iar ne întâlnim, i se adresă Cowperwood, puţin ironic, în timp ce ea, venind pe verandă se cufundă alene într-un fotoliu de paie. Când te-am văzut ultima dată lucrai din greu la New York.

— Călcam regulamentul. Am şi uitat, dar asta a fost un fleac. O! Rolfel strigă, pe tonul ei indiferent, ţi-ai pierdut briceagul, uite-l în iarbă.

Cowperwood, deşi întrerupt, continuă după o scurtă pauză.

— Cine a câştigat jocul acesta emoţionant?

— Eu, fireşte, totdeauna eu câştig la jocul acesta.

[– Da, serios?

— Cu Rolfe, cel puţin… Joacă atât de prost. Se întoarse spre vest – casa avea faţada la sud – şi examină şoseaua dinspre Stroudsburg. Cred că vine Harry Kemp, şopti, mai mult pentru sine. Aduce scrisorile mele – dacă am vreuna.

Se sculă, intră în casă, apoi, câteva clipe mai târziu ieşi din nou şi se duse agale până la poartă, la o distanţă de vreo cincizeci de metri. Tânără şi graţioasă, lui Cowperwood îi făcea impresia că pluteşte. Un băiat elegant, purtând o haină de mătase albastră, pantaloni şi pantofi albi, oprise la poartă o cabrioletă.

— Două scrisori pentru dumneata! exclamă, cu o voce piţigăiată, un fel de falset. Credeam că vei primi opt sau nouă. Straşnic de cald! Nu găseşti? Avea maniere frumoase deşi puţin efeminate, iar Cowperwood îl plasă imediat în categoria imbecililor. Berenice luă scrisorile cu un zâmbet plin de farmec. Trecu prin faţa lui citind fără să-i acorde măcar o privire, apoi Cowperwood îi auzi vocea în casă.

— Mamă, familia Haggerty mă invită la ei în ultima

săptămână din august. Îmi vine să renunţ la Tuxedo şi să mă duc acolo. Îmi place Bess Haggerty.

— Scumpa mea, tu hotărăşti. Şi unde vor fi, la Tarrytown sau la Loon Laice?

— La Loon Lake, desigur, se auzi răspunsul lui Berenice.

„Ce de relaţii mondene are Berenice”, îşi spuse Cowperwood. Începe bine”. Soţii Haggerty erau foarte bogaţi, deţineau mari zăcăminte de cărbuni în Pennsylvania. Harris Haggerty, despre familia căruia vorbea probabil Berenice, avea cel puţin şase sau opt milioane de dolari, iar lumea lor făcea cu siguranţă parte din cele mai înalte sfere.

Seara, după masă, se duseră cu trăsura la Sacidler de la Saddler’s Run, unde lumea dansa şi se plimba sub clar de lună. Pe drum, Berenice fu atât de distantă încât Cowperwood, pentru prima oară în viaţa lui simţi că începuse să îmbătrânească. Cu toată vigoarea spiritului şi trupului său depăşise totuşi vârsta de cincizeci şi doi de ani, în timp ce ea avea doar şaptesprezece. De ce oare tinereţea exercita asupra lui o asemenea fascinaţie? Berenice purta o toaletă albă din dantelă şi mătase, care lăsa să se vadă nişte umeri gingaşi şi graţioşi, un gât zvelt, maiestuos, admirabil modelat. De forţa ei îţi puteai da seama după forma sculpturală a braţelor.

„Poate că e prea târziu, îşi spuse Cowperwood... îmbătrânesc”.

Prospeţimea dealurilor în palida lumină a lunii i se păru tristă.

Când ajunseră la Saddler, după ora zece, localul era plin de tineret, de tot ce avea mai frumos regiunea. Doamna Carter, într-o splendidă rochie de bal argintie cu *vienx rose*, care-i şedea bine, aştepta să fie invitată la dans de Cowperwood, şi aşa se şi întâmplă. Toată seara însă el nu-şi putu lua ochii de la Berenice, care trecea de la un dansator elegant la altul, purtată în vârtejul valsului şi al dansurilor scoţiene. Tocmai atunci venise la modă un nou dans cu paşi repezi şi săltaţi – ridicai pe rând câte un

picior, pe urmă te întorceai şi alergai înapoi şi iar ridicai un picior, apoi spate în spate cu partenerul te legănai în ritmul dansului. Berenice, suplă şi având un simţ dezvoltat al ritmului, reprezenta pentru el naturaleţea plină de graţie şi de nobleţe. Părea să nu ţină seama de nimeni şi de nimic, în afară de spiritul dansului, izvor de emoţii delicate şi de vâs al unei fericiri ce avea să vână. Nu ştia ce să creadă; era însă profund impresionat.

— Berenice, n-ai păstrat nici un singur dans pentru domnul Cowperwood? i se adresă doamna Carter tinerei fete, când într-o pauză, venise din nou la masa lor. Stăteau, scăldaţi în razele lunii, şi discutau despre viaţa mondenă din New York şi Kentucky.

Cowperwood, vexat de intervenţia doamnei Carter, pretinse că dansase destul şi că nu mai avea niciun chef să continue. Mama lui Berenice, îşi spuse el, e o proastă.

— Mi se pare, spuse fata, pe un ton galeş, că am promis toate dansurile; dar aş putea totuşi să las afară pe cineva.

— Te rog, nu pentru mine, stărui Cowperwood. Nu ţin să mai dansez. În tot cazul îţi mulţumesc.

În clipa aceea o ura aproape. Pisică făţarnică! Şi totuşi, în fond, nu putea s-o urască.

— Vai, Bevy, cum vorbeşti? Cred că te porţi foarte urât în seara asta!

— Dar, te rog, spuse Cowperwood, pe un ton hotărât. Nu mai dansez. Nu ţin să mai dansez.

Bevy îi aruncă o privire bizară, un moment – o singură privire plină de înţeles.

— Am un dans pentru dumneata, acum îl implora ea, cu blândeţe şi stăruitor. Am vrut să te tachinez doar. Nu ţi-ar face plăcere să-l dansezi cu mine?

— În condiţiile astea, nu pot refuza, răspunse el, rece.

— E dansul următor, preciză Berenice.

Dansară; la început el continua să fie glacial, fiindcă prea fusese jignit. Nu putea să uite nepăsarea ei şi din cauza asta era reţinut şi stângaci. Această fetişcană

reuşise să-l abată pe el de la linia de conduită perfectă a omului de lume. Dar, în partea a doua a valsului, pasiunea de care era stăpânită îl însufleţi şi pe el. Se simţea la largul lui şi paşii începură să urmeze mai bine ritmul paşilor ei. Se strânse lângă el şi amândoi se avântară într-un straniu unison.

— Dansezi admirabil, zise el.

— Iubesc dansul. Ca înălţime se potrivea foarte bine cu el.

Muzica încetă curând.

— Aş vrea să mergem să luăm o îngheţată, îi spuse lui Cowperwood.

O conduse, amuzat, dar în acelaşi timp tulburat de atitudinea ei.

— Îţi face plăcere să mă tachinezi, nu-i aşa?

— Nu, sunt doar obosită. Toată serata asta mă plictiseşte. Crede-mă. Ce bine ar fi să fim cu toţii înapoi acasă.

— Putem pleca, dacă vrei.

Ajunşi la bufet, Cowperwood îi oferi o îngheţată, iar ea îl examina cu privirea rece a ochilor albaştri, care acum aveau aspectul fără luciu al faianţei olandeze.

— Aş vrea să mă ierţi, îi spuse ea. Am fost insolentă fără să vreau. Nu mă prea simt în apele mele.

— Nu mi s-a părut că ai fost insolentă, minţi el cu generozitate; atitudinea lui se schimbase complet.

— Ba am fost şi sper c-ai să mă iorţi. Aş vrea, sincer îţi spun.

— Te-am iertat din toată inima… puţinul care trebuie iertat.

O aduse înapoi şi o încredinţa unui tânăr care o aştepta. O privea îndepărtându-se în viitoarea dansului. Ceva mai târziu, împreună cu mama ei, se îndreptă către trăsura de afară. Berenice rămase la Saddler. Cineva promisese să o însoţească acasă. Cowperwood se întreba când se va întoarce, care îi era odaia şi dacă îi părea rău cu adevărat şi… Adormind, Berenice Fleming, cu ochii ei albaştri cenuşii, pusese deplină stăpânire pe mintea lui.

CAPITOLUL XLIII

Planeta Marte

Ostilitatea băncilor, care la început determinase călătoriile lui Cowperwood în Kentucky şi în alte părţi ale ţării, atinse în sfârşit punctul culminant. Urmă tentativa lui Cowperwood de a strânge fonduri în scopul continuării unor linii aeriene. Sosise momentul pentru introducerea acestor noi căi de comunicaţie. Era o cerinţă a publicului. Cowperwood cunoştea linia *South Side Alley*, precum şi linia *West Side Metropolitan*, aceasta din urmă încă în stare de proiect şi, amândouă, concepute spre a pregăti terenul pentru crearea liniilor aeriene în general şi, în acelaşi timp, de a combate rezistenţa lui împotriva unui privilegiu în alb acordat adversarilor săi. Îşi dădea perfect de bine seama că dacă nu se va hotărî el să le construiască vor avea grijă alţii. Faptul că mijlocul de tracţiune ideal devenise curentul electric nu conta, nici că toate liniile lui de tramvai vor trebui complet transformate conform noilor condiţii, ori că avea nevoie de mii şi mii de dolari ca să poată înfrunta situaţia politică din ce în ce mai ameninţătoare. Pe deasupra mai era silit să se bage în acest nou domeniu şi să obţină privilegii prin cele mai brutale şi mai subtile metode de mituire politică.

Aspectul financiar al problemei era însă mult mai important ca cel politic. Pentru oraşul Chicago, cu suprafeţe întinse şi o densitate a populaţiei foarte redusă, liniile aeriene constituiau o problemă serioasă. Preţul de cost al fierului, dreptul de trecere, materialul rulant, construirea uzinelor – totul necesita imense sume de bani. Cowperwood, căruia nu-i plăcuse niciodată să investească banii săi proprii când putea să emită şi să vândă acţiuni asigurându-şi conducerea şi controlul operaţiilor, nu ştia încă de unde să facă rost de milioanele necesare pentru investiţiile în materie de oţel de construcţie, costul uzinelor metalurgice, mâna de lucru şi utilajul, înainte ca el să fi putut încasa măcar un dolar de la viitorii săi călători.

Cu ocazia inaugurării *Târgului Mondial* din Chicago,

cedase, ca să aibă linişte, privilegiul pentru linia „L” din

South Side, iar acum această linie devenise destul de prosperă – deşi nu aducea nici pe departe profiturile realizate de deţinătorii circuitelor similare de la New York. Noile linii ce ar urma să fie construite străbăteau cartiere şi mai puţin populate şi, în consecinţă, mai mult ca sigur vor aduce venituri şi mai reduse. Trebuiau găsiţi bani mulţi – o sumă de douăsprezece până la cincisprezece milioane de dolari – şi asta pe simpla garanţie a acţiunilor unei societăţi pentru început total neproductivă şi care, încă mulţi ani, avea să tot plătească la dividende. Addison, constatând că *Chicago Trust Company* era prea înglodată în angarale, se adresă diferitelor bănci de mâna a doua, dar prospere, din oraş, cerându-le să accepte de a investi ceva în emisiunea noilor acţiuni (fiecare în parte, fireşte). Fu mirat şi mâhnit descoperind că toate aceste bănci refuzau să-şi dea concursul.

— Ascultă Judah, am să-ţi explic, spuse confidenţial un preşedinte de bancă. Datorăm lui Timothy Arneel cel puţin trei sute de mii de dolari pentru care plătim doar trei la sută – e un împrumut care trebuie însă restituit la cerere. În afară de asta, noi, când e vorba de tranzacţii urgente, ne bazăm mai ales pe banca *Lake National* unde el joacă un rol important. Am aflat de la prieteni că nu e în termeni buni cu Cowperwood şi noi nu ne putem permite să-l ofensăm pe Arneel. Mi-ar plăcea să pot face ceea ce-mi ceri, dar nu văd cum şi mai ales nu în momentul de faţă.

— Să ştii, Simmons, rosti Addison, că indivizii ăştia îşi fură pur şi simplu căciula. Ştii mai bine ca oricine că această emisiune de acţiuni este o foarte bună investiţie. Campania de presă deşănţată împotriva lui Cowperwood nu are nicio importanţă. Este un om perfect solvabil. Chicago se dezvoltă vertiginos, iar valoarea liniilor lui de tramvaie creşte necontenit.

— Ştiu, ştiu, zise Simmons. Dar ce e cu povestea sistemului aerian rival? Nu crezi că această concurenţă ar putea dăuna liniilor lui Cowperwood, cel puţin deocamdată?

— Din câte ştiu eu de la Cowperwood, preciză Addison categoric, nu poate fi vorba de vreo linie aeriană concurentă. E drept că au obţinut din partea Consiliului municipal un privilegiu pentru o nouă linie în South Side, regiune care, în tot cazul, nu intră în câmpul lui de acţiune; cât despre celălalt privilegiu acordat societăţii *Chicago General Covipany*, acela nu înseamnă nimic. Vor trece mulţi ani până ce va da un cât de mic profit, iar când va sosi momentul Cowperwood are să-l preia dacă va crede de cuviinţă. Peste doi ani se vor face noi alegeri şi atunci administraţia oraşului poate o să-i fie mai puţin ostilă. De altfel, nici de astă dată n-au fost în stare, cu tot ajutorul dat de Consiliu, să-l lovească aşa cum speraseră.

— Adevărat, totuşi Cowperwood a pierdut alegerile.

— Da, dar asta nu înseamnă că va pierde şi următoarele, sau cele care vor mai fi de acum înainte.

— Oricum, sunt informat de existenţa unei conspiraţii, replică Simmons, misterios, al cărei scop este să-l facă să plece; Schryhart, Hand, Merrill, Arneel sunt oamenii cei mai puternici din oraş. Ştiu că Hand a declarat că privilegiile lui Cowperwood nu vor fi prelungite decât în condiţii dezastruoase pentru liniile lui. Dacă zvonul se confirmă, asta o să declanşeze aici o catastrofă. Domnul Simmons era grav şi avea aerul unui om informat.

— Nici vorbă de aşa ceva, se împotrivi Addison dispreţuitor. Hand nu reprezintă oraşul Chicago, nici Schryhart şi nici Arneel. Cowperwood este un om extrem de inteligent. Nu poate fi răpus atât de uşor. Nu ştiu dacă ai auzit de unde s-a iscat toată lupta asta.

— Da, am auzit ceva, zise Simmons.

— Şi crezi ce se spune?

— Oh, ştiu şi eu… Habar nu am. Ba da, cred. Dar nici aşa nu văd ce legătură poate să aibă cu liniile. Dorinţa de câştig pecuniar este suficientă ca să determine pe oricine să sară la luptă. Hand e un om foarte puternic.

Scurt timp după ce avu loc această conversaţie, Cowperwood, trecând pe la biroul preşedintelui *Chicago Trust Company*, întrebă:

— Ia spune-mi, Judah, ce-i cu obligaţiile liniilor L *Northwestern*?

— Tocmai de asta mi-a fost teamă, dragă Frank, răspunse Addison, molcom. Va trebui să căutăm banii aceştia în altă parte, oriunde în afara oraşului Chicago. E clar că Hand. Arneel şi toţi prietenii lor, stârniţi de ceva, s-au hotărât să se unească împotriva noastră. Poate că i-o fi supărat şi demisia mea. Toate băncile, nu mai încape îndoială, în care au un cuvânt de spus refuză sistematic să ne ajute. Ca să mă conving că aşa stau lucrurile m-am adresat şi micii bănci *Tliird National* din Lake View şi băncii lui Charlie Wallin, *Drovers and Traders*, de pe Forthy Seventh Street. Când eram încă la *Lake National*, Wallin mă aştepta mereu la uşa din dos şi se ruga de mine să-l sfătuiesc pentru investiţii oricât de modeste, numai să fie sigure. Acum îmi spune că a primit ordin de la Consiliul de administraţie să nu se amestece în nicio afacere propusă de noi. Şi peste tot la fel; nu mai au curaj. L-am rugat pe Wallin să-mi spună de ce Consiliul se înverşunează împotriva băncii *Chicago Trust* şi a dumitale. La început mi-a răspuns că nu ştie. Pe urmă însă mi-a promis că o să vină să mă ia de la birou să luăm masa împreună. N-am văzut în viaţa mea o politică de struţ mai stupidă ca asta. Îşi închipuie că dacă ne împiedică să obţinem bani aici, la Chicago, înseamnă că n-o să-i putem găsi nici în altă parte! N-au decât să-şi păstreze băncile lor amărâte, să se joace cu ele ca nişte copii care construiesc case din cuburi de lemn! Dacă-i nevoie, aş putea oricând să mă duc la New York şi să strâng în treizeci şi şase de ore douăzeci de milioane de dolari.

Addison se înfierbântase. Pentru el era o experienţă nouă. Cowperwood se mulţumi să-şi răsucească mustaţa şi să zâmbească ironic.

— Nu-i nimic… Te duci dumneata la New York sau mă duc eu?

În cele din urmă ajunseră la concluzia că ar fi mai bine să plece Addison. Acolo însă acesta constată, spre marea lui mirare, că datorită unor cauze misterioase,

opoziţia de la Chicago faţă de Cowperwood se întinsese şi prinsese rădăcini şi în Est.

— Am să-ţi explic ce se petrece aici, spuse Joseph Haeckelheimer, la care se dusese Addison. Haeckelheimer, preşedintele băncii internaţionale *Haeckelheimer, Gotlieh* & Co., era un om mic de statură, infatuat şi prudent. Pe aici circulă tot soiul de zvonuri ciudate despre activitatea domnului Cowperwood, la Chicago. Unii spun că este perfect solvabil, alţii că nu. Ştim, are câteva privilegii excelente care cuprind o mare suprafaţă a oraşului, dar aceste privilegii au valabilitate doar pe douăzeci de ani, adică până cel mai târziu în 1903. După ei te am înţeles, Cowperwood a stârnit animozităţi în rândul oamenilor celor mai importanţi din oraş – unii dintre ei foarte puternici – aşa că va avea mult de furcă atunci când va trebui să şi le prelungească. Eu, evident, nu trăiesc la Chicago şi nu cunosc problema în amănunt, dar corespondentul nostru de acolo m-a prevenit că asta ar fi situaţia. Am aflat că domnul Cowperwood este un om foarte priceput, dar oricât de priceput ar fi, dacă se loveşte de toţi oamenii influenţi din oraş, ei îi pot pric-inui multe neplăceri. Ştii, e foarte uşor să-ţi ridici în cap opinia publică.

— Domnule Haeckelheimer, eşti foarte nedrept cu un om care, într-adevăr, se întâmplă să fie extrem de priceput, susţinu Addison. Aproape nu există om care, realizând ceva valoros, inteligent, să nu stârnească fatal ura şi invidia celorlalţi. Cât despre oamenii influenţi la care faci aluzie ei iau oraşul drept moşia lor şi îşi închipuie că pot face ce vor cu el. De fapt, ei sunt creaţia oraşului şi nicidecum oraşul creaţia lor.

Domnul Haeckelheimer ridică din sprâncene. Îşi aşeză mâinile albe, îngrijite, grăsuţe şi cu degete scurte, pe partea de jos a vestei sale proeminente, în dreptul ultimilor nasturi.

— Poate, dar în toate aceste manifestări, concursul opiniei publice rămâne fără îndoială factorul esenţial, oftă el. După cum ştii o bună parte din capitalul unui om de

afaceri îl constituie talentul lui de a nu stârni opoziţie. Se prea poate ca domnul Cowperwood să fie destul de tare ca să învingă toate astea. Nu ştiu. Eu, personal, nici nu-l cunosc. Îţi spun ce-am auzit.

Reticenţele bancherului indicau un curent nou în cercurile financiare. Haeckelheimer era un om extrem de bogat. Firma *Haeckelheimer, Gotlieb Co.* poseda majoritatea acţiunilor câtorva dintre cele mai importante întreprinderi de căi ferate şi bănci din toată America. Concursul lor nu trebuia nesocotit.

Era limpede că zvonurile care circulau la New York împotriva lui Cowperwood, afară numai dacă n-ar fi dezminţite de evenimente favorabile întâmplate la Chicago, ar putea atrage, cel puţin în cercurile bancare, respingerea oricărei emisiuni de acţiuni făcută de aici înainte de Cowperwood. Mai putea însemna şi refuzul unor bănci mai mici precum şi teama unor deţinători particulari de capitaluri de a investi bani în afacerile lui.

Cowperwood se întristă când Addison îl puse la curent cu tot ce se petrecea. Putem spune chiar că fusese indignat. În toate acestea vedea maşinaţiile lui Schryhart, Hand şi alţii care se străduiau în fel şi chip să-l discrediteze.

— Lasă-i să spună ce vor, declară, plictisit, în tot cazul tramvaiele sunt ale mele… n-am să-i las să mă dea afară din Chicago. Dacă va fi nevoie voi vinde acţiuni şi obligaţii direct publicului. Sunt sute de oameni bucuroşi să-şi plaseze banii în felul ăsta.

Şi tocmai atunci planeta Marte şi Universitatea îi veniră în ajutor. Aceasta din urmă, de unde ani de-a rândul fusese o modestă instituţie culturală a baptiştilor, se transformă brusc, cu ajutorul unui multimilionar de la *Standard Oil,* într-o mare universitate, care atrase interesul lumii culturale din toate statele Americii. Edificiile ei deveniră una din frumuseţile oraşului. Se cheltuiau neîncetat milioane de dolari şi aproape în fiecare lună se construiau noi şi splendide clădiri. Un om remarcabil, de un profund dinamism, fusese adus din Est şi

numit în postul de rector. Lucrările nu se terminaseră încă. Mai erau în proiect dormitoare, tot felul de laboratoare, o enormă bibliotecă; şi, în sfârşit, un telescop uriaş, care, cu o lentilă de o putere până atunci neatinsă, avea să exploreze cerul şi să-i smulgă tainele de nepătruns pentru ochii şi mintea omului până la construirea lui.

Bolta cerească, precum şi metodele avansate ale matematicii şi fizicii folosite pentru cunoaşterea ei, îl pasionaseră totdeauna pe Cowperwood. Se întâmplă ca, tocmai atunci, planeta Marte – planeta războiului, roşie ca focul, să fie vizibilă în apus. Spiritul superficial şi amator de tot ce este senzaţional al publicului se stârni în legătură cu faimoasa teorie a canalelor de pe Marte. Ideea construirii unui telescop mai mare decât cele existente atunci pe pământ şi care ar fi putut aduce noi dezvăluiri în această misterioasă problemă pasiona nu numai pe locuitorii din Chicago, ci lumea întreagă. Odată, către seară, Cowperwood, privind întinderea terenurilor din faţa noii sale centrale energetice din West Madison Street fu izbit de aspectul planetei, care lucea aşa de aproape pe cerul înserării – caldă şi strălucitoare, ca o portocală minusculă în imensitatea unui ocean de argint. Cowperwood stătu locului şi o privi. Era oare cu putinţă să existe acolo canale şi oameni? Viaţa rămânea încă ceva inexplicabil.

Într-o zi, nu după mult timp, Alexander Rambaud îl chemă la telefon şi-i spuse, glumind:

— Ascultă, Cowperwood, să ştii că nu m-am purtat frumos cu dumneata. L-am încredinţat pe doctorul Hooper, de la Universitate, care a fost la mine ca să mă roage să fac parte dintr-un comitet de zece persoane doritoare să contribuie la cumpărarea unei lentile pentru telescopul de care pretinde că are nevoie la pârlita aia de şcoală pe care o conduce, că această problemă ar putea să te intereseze şi pe dumneata. Vrea să găsească pe cineva să-i dea patruzeci de mii de dolari, ori vreo opt sau zece persoane care să contribuie fiecare cu câte patru până la cinci mii de dolari. M-am gândit la dumneata pentru că te-am auzit

vorbind de astronomie.

— Lasă-l să vină, răspunse Cowperwood, care niciodată nu voia să fie mai prejos decât alţii în acte de generozitate, îndeosebi când contribuţia sa avea şanse să ajungă la urechea unor personalităţi din sferele cele mai înalte.

Scurtă vreme după această convorbire, doctorul Hooper se înfiinţă; era un om mic şi gras, roşu la faţă, cu nişte ochi rotunzi, care sclipeau pătrunzători prin ochelarii cu lentile groase, montate în rame de aur. Perfectă onorabilitate, imaginaţie bogată şi creatoare, un mare optimism, deşi deseori dezamăgit, alcătuiau caracteristicile sale principale. Cei doi bărbaţi se examinară atent; unul cu vastul şi pătrunzătorul său spirit critic, pentru care chiar universităţile erau efemere în continua transformare a lumii; iar celălalt cu încredere în balanţa dreptăţii, slujindu-se chiar şi de marile personalităţi, ca de pildă magnaţii finanţei, în desăvârşirea unui ideal înalt.

— Povestea mea, domnule Cowperwood, nu e lungă, începu doctorul. Cercetările noastre în astronomie sunt în momentul de faţă handicapate de faptul că n-avem niciun fel de instrumente, de aparate pe care să le putem numi

24 1

telescop. Ambiţia mea este ca Universitatea să se distingă prin lucrări originale şi de anvergură în acest domeniu, ori, după părerea mea nu se pot obţine succese adevărate decât depăşind ceea ce s-a făcut până acum. Nu eşti de acord cu mine? şi zâmbetul lui scoase în evidenţă albeaţa sclipitoare a dinţilor.

Cowperwood zâmbi amabil.

— Dumneata consideri că un telescop cu o lentilă de patruzeci de mii de dolari ar fi cea mai bună care s-ar putea găsi? întrebă el.

— Da, cu condiţia să fie executată de casa *Appleman Brothers*, din Dorchester, răspunse rectorul. Şi iată de ce, domnule Cowperwood. Tehnicienii acestei firme sunt foarte abili. Pentru o lentilă de dimensiune mare trebuie

ales cristalul potrivit. După cum probabil ştii, e foarte greu să descoperi un cristal mare şi în acelaşi timp fără cusur. Totuşi, recent domnul Appleman l-a găsit. De asemenea, sunt necesari patru, cinci ani pentru şlefuirea şi lustruirea lentilei. Nu ştiu dacă eşti informat, lustruirea se face, în mare parte, cu mâna – se netezeşte cu degetul mare şi cu arătătorul. Afară de asta mai avem nevoie şi de experienţa şi îndemânarea unui optician expert. Astăzi, din păcate, toate acestea costă scump, deşi la drept vorbind, muncitorul nu e niciodată bine plătit, sau cel puţin aşa cred eu… Făcu un gest în aer cu mâna lui îngrijită, albă şi grăsuţă… iar patruzeci de mii de dolari sunt o sumă destul de redusă. Ar fi o deosebită cinste pentru Universitate dacă ar putea intra în posesia celei mai mari lentile din lume, dar totodată şi cea mai puternică şi, prin urmare, mai utilă. Consider că această glorie se va răsfrânge şi asupra celor care vor contribui la achiziţionarea ei.

Lui Cowperwood îi plăcu firea acestui om instruit, artist şi profesor în acelaşi timp; desigur, domnul Hooper era inteligent, sensibil, talentat şi plin de elan pe tărâm ştiinţific. Îi făcu o imensă plăcere să întâlnească un om atât de capabil şi serios faţă de sine şi de ceilalţi.

— Şi crezi că patruzeci de mii de dolari vor ajunge? întrebă Cowperwood.

— Da, domnule, suma asta ne va asigura în orice caz lentila.

— Dar ce faceţi cu lentila dacă nu aveţi terenul, clădirile şi suportul pentru telescop? Sau le şi aveţi?

— Încă nu, dar deoarece şlefuirea va dura cel puţin patru ani vom avea tot timpul să ne ocupăm de detalii, până când lentila va fi aproape gata. În tot cazul am ales locul unde o să amplasăm telescopul – la Lake Geneva – şi, fireşte, n-o să refuzăm nici terenul şi nici celelalte accesorii de care avem nevoie, numai să ştim de unde le putem căpăta.

Iarăşi apărură dinţii sclipitori şi regulaţi, iar ochii scrutători sfredeleau parcă sticlele ochelarilor.

Cowperwood avu viziunea unui plan măreţ. Întrebă la

cât s-ar ridica cheltuielile pentru întregul proiect. Doctorul Hooper socotea că trei sute de mii de dolari ar acoperi totul cu prisosinţă – lentilă, telescop, teren, aparataj, clădire – ar fi ceva nemaivăzut!

— Şi cât aveţi în momentul de faţă din costul integral al lentilei?

— Până acum şaisprezece mii de dolari.

— Plătibili când şi cum?

— În rate – câte zece mii de dolari în timp de patru ani, adică exact timpul necesar opticianului ca să-şi desăvârşească lucrarea.

Cowperwood căzu pe gânduri. O rată anuală de zece mii de dolari timp de patru ani – n-ar fi decât echivalentul unui salariu – cât despre restul sumei era convins că-l va putea procura uşor. Va fi atunci un om mult mai bogat decât era acum, iar planurile lui cu mult mai aproape de realizare. Prin faima pe care o va dobândi (datorită ideii de a pune la dispoziţie suma de trei sute de mii de dolari pentru un telescop ce, evident, îi va purta numele), va găsi desigur credite la Londra, New York şi aiurea pentru proiectele lui din Chicago... Într-o singură zi va deveni cunoscut în lumea întreagă. Se opri; dar ochii săi enigmatici păstrau taina viziunii măreţe care pusese stăpânire pe mintea lui. În sfârşit! în sfârşit!

— Domnule Hooper, spuse Cowperwood, amabil, ce-ar fi dacă în loc de zece oameni care să dea fiecare patru mii de dolari, după cum te-ai gândit, ai găsi un singur om care să-ţi acorde totalul sumei de patruzeci mii dolari în rate anuale de zece mii de dolari? Crezi că ţi-ar conveni?

— Dragă domnule Cowperwood! exclamă, luminându-se la faţă, rectorul entuziasmat. Vrei să spui că dumneata eşti dispus să donezi singur întreaga sumă pentru cumpărarea lentilei?

— S-ar putea. Dar aş vrea să-ţi iei mai întâi un angajament faţă de mine.

— Şi anume?

— Să mi se acorde favoarea de a furniza tot eu terenul şi clădirea – într-un cuvânt telescopul şi întreaga

instalaţie. Presupun că propunerea mea n-o să fie divulgată până ce nu va fi acceptată în mod oficial, adăugă Cowperwood cu prudenţă şi diplomatic.

Noul rector, un om foarte ocupat, muncea mult, având sarcini multiple şi deci era totdeauna fericit când cineva îi venea în ajutor; sculându-se se uită cu multă admiraţie şi recunoştinţă la Cowperwood.

— Dacă aş avea căderea s-o fac, domnule Cowperwood, aş accepta pe loc în numele Universităţii şi ţi-aş mulţumi din toată inima. Sunt obligat însă, măcar de formă, să supun propunerea dumitale în consiliul Universităţii; dar nu am nicio îndoială de felul în care va fi întâmpinată. Sunt sigur că va fi primită cu recunoştinţă şi entuziasm. Dă-mi voie să-ţi mai mulţumesc o dată.

Îşi strânseră mâinile cu căldură, apoi profesorul, acest om integru, plecă grăbit. Cowperwood se lăsă liniştit în fotoliu. Apăsă cu putere vârfurile degetelor unele de altele şi pentru un scurt timp îşi îngădui să viseze. După acest scurt răgaz sună stenografa şi începu să-i dicteze. Nu îndrăznea să-şi mărturisească nici chiar lui însuşi ce imense avantaje va putea trage din această iniţiativă.

Câteva săptămâni mai târziu, propunerea a fost oficial acceptată de consiliul Universităţii şi, cu asentimentul lui Cowperwood, dată publicităţii. Concursul fericit de împrejurări asupra cărora nu e nevoie să mai revenim, conferea acestei frumoase iniţiative o imensă valoare publicitară. Reflectoare şi lentile uriaşe au mai fost donate şi utilizate în multe alte ţări, dar niciodată de dimensiuni comparabile cu cele la care se gândeau acum Cowperwood şi profesorul Hooper. Donaţia era suficient de importantă ca să facă din Cowperwood un Mecena al ştiinţei, îndeobşte recunoscut. Nu numai la Chicago, dar şi la Londra, Paris, New York, adică în toate marile capitale ale lumii, unde se întâlnesc intelectuali şi oameni de ştiinţă de vază, această importantă donaţie, a unui american, probabil fabulos de bogat, deveni obiectul unor înflăcărate discuţii. Generosul donator atrăsese în mod deosebit şi atenţia bancherilor, iar ulterior, când emisarii lui

prezentându-se la întreprinderile bancare propuseră ca privilegiul de cincizeci de ani, ce urma să i se acorde pentru şosele aeriene, să constituie o bază pentru un împrumut garantat prin ipoteci şi prin acţiuni pe care el, Cowperwood, le va emite, aceştia fură primiţi cu multă amabilitate. Un om în stare să ofere trei sute de mii de dolari pentru telescoape, şi asta într-un moment de mari dificultăţi financiare, trebuia să aibă cu siguranţă o avere solidă şi rezerve considerabile. După unele discuţii preliminare, cu prilejul scurtei vizite pe care Cowperwood o făcu în Threadneedle Street la Londra şi în Wall Street la New York, ajunse la o înţelegere cu o societate bancară anglo-americană, care consimţea să preia majoritatea acţiunilor emise în vederea viitoarelor sale proiecte de şosele şi să le vândă în Europa sau aiurea; în schimbul lor Cowperwood obţinea toţi banii necesari pentru începerea lucrărilor. Cu iuţeala fulgerului restul de acţiuni ale vechilor sale linii se ridicară vertiginos, iar toţi cei care uneltiseră împotriva lui, sperând să-l distrugă, scrâşneau din dinţi, nevolnici. Chiar şi firma Haeckelheimer & Co. era acum interesată.

Anson Merrill, care doar cu câteva săptămâni în urmă oferise Universităţii un vast teren pentru sporturi, făcea feţe feţe văzându-şi gloria atât de neaşteptat eclipsată. Hosmer Hand, donatorul unui laborator de chimie, şi Schryhart, care oferise un dormitor pentru studenţi, erau amândoi amărâţi că un dar de o valoare mai redusă putuse stârni, numai pentru că slujea unei idei frumoase, o vâlvă cu mult mai mare. Întâmplarea a fost o nouă manifestare a extraordinarului noroc care părea că nu-l părăseşte niciodată pe Cowperwood – a stelei care veghea asupra lui în ciuda planurilor vrăjmaşe.

CAPITOLUL XLIV

Obţinerea privilegiului

Banii necesari pentru construirea liniilor aeriene fură astfel obţinuţi într-un mod deosebit de spectaculos. Căpătarea privilegiilor însă rămânea deocamdată o problemă nerezolvată şi care implica, între altele,

îmblânzirea lui Chaffee Thayer Sluss, care nu ştia nimic de dovezile strânse de Cowperwood împotriva sa. Sluss protesta cu înverşunare ori de câte ori auzea – confidenţial – din diferite cercuri politice, că se înaintase o cerere pentru obţinerea unui nou privilegiu, al cărui beneficiar trebuia să fie Cowperwood.

— Nu cumva să aprobi aşa ceva, domnule Sluss, îi atrăgea atenţia domnul Hand, care, în vederea unei consfătuiri îl invitase la masă pe primar, omul său de paie. Nu-i lăsa să aprobe, de dumneata depinde… (Ca preşedinte al Consiliului municipal cuvântul lui Sluss avea mare greutate în materie de procedură.) Şi dacă vor să treacă peste capul dumitale, nu te da bătut. Viitorul politic îţi este în joc – reputaţia dumitale, aici. la Chicago. Presa, personalităţile de vază din finanţe şi din societate îţi vor da tot concursul. Altminteri, dacă Frank Cowperwood capătă privilegiul, toată lumea are să-ţi întoarcă spatele. Halal, au să zică, oamenii care au fost aleşi şi au depus jurământul de a îndeplini anumite servicii se întorc acum împotriva susţinătorilor lor şi-i trădează!

Hand spumega de mânie.

Domnul Sluss purta o haină de postav negru fin şi o cămaşă de un alb imaculat. Nu se îndoia niciun moment de succesul cu care va îndeplini punct cu punct ordinele domnului Hand. Va şti să combată violent cererea înaintată; se va opune cu hotărâre în Consiliu şi în toate etapele prin care va trece cererea.

— Voi fi necruţător, declară domnul Sluss, cu emfază. Ştiu eu după ce umblă, iar ei ştiu că eu ştiu.

Domnul Sluss îl privi pe domnul Hand întocmai cum un apărător ai dreptăţii s-ar fi uitat la un alt apărător tot aşa de convins ca el, iar bogatul om de afaceri plecă, liniştit că frânele conducerii se găseau în mâini sigure. Numaidecât după această întrevedere domnul Sluss dădu un interviu prin care-i informa pe toţi consilierii municipali că nu va iscăli niciodată un decret de acest fel.

În aceeaşi dimineaţă în care apăruse interviul, pe la zece şi jumătate, oră la care domnul Sluss venea de obicei

la birou – acesta auzi soneria telefonului său particular. Un secretar îl întrebă dacă ar fi dispus să vorbească cu domnul Frank A. Cowperwood. Primarul, care anticipa laurii unor noi victorii, mulţumit de apariţia declaraţiilor sale pe prima pagină a ziarelor de dimineaţă, era cuprins de o mândrie civică. Plin de gravitate ceru asistentului său să-i dea legătura.

— Domnule Sluss, începu Cowperwood, aici Frank Algernon Cowperwood.

— Da. Ce pot face pentru dumneata, domnule Cowperwood?

— Am citit declaraţiile dumitale din ziarele de dimineaţă, în legătură cu refuzul de a lua în consideraţie ori ce fel de decret prin care mi s-ar acorda un privilegiu pentru vreo linie aeriană în North sau West Side.

— E perfect adevărat, răspunse domnul Sluss, semeţ. Nu voi aproba niciodată…

— Nu crezi, domnule Sluss, că împotrivirea dumitale e cam prematură? E vorba de un lucru care pentru moment nu-i decât un zvon. (Cowperwood, care tot timpul zâmbea în bărbie, era ca o pisică în faţa unui şoricel încolţit.) Aş dori, înainte ca dumneata să fi luat o poziţie definitivă, să discutăm în această privinţă. N-ar fi exclus ca după ce îţi voi expune punctul meu de vedere să încetezi de a te mai arăta un adversar atât de intransigent. Din când în când am trimis câte un prieten de-al meu la dumneata, dar pare-se n-ai găsit de cuviinţă să-l primeşti.

— Este perfect adevărat, replică domnul Sluss, la fel de semeţ, dar nu uita, domnule Cowperwood, că sunt foarte ocupat şi, în afară de asta, nu văd în ce măsură aş putea să te ajut. Dumneata serveşti o cauză pe care eu, ca cetăţean şi din punct de vedere moral, o combat, luptând la rândul meu pentru o cauză diametral opusă. Nu avem un teren comun în felul nostru de a vedea lucrurile şi mai ales nu ştiu cum aş putea să te ajut.

— Un moment, domnule primar, spuse Cowperwood, cu aceeaşi blândeţe şi temându-se ca domnul Sluss, dat fiind tonul său superior, să nu închidă telefonul. S-ar putea

totuşi să existe un teren comun între noi, de care dumneata să nu ştii. Nu vrei să luăm masa împreună la mine acasă sau să mă primeşti la dumneata? Aş putea să trec pe la biroul dumitale să stăm de vorbă. Ar fi din partea dumitale o atitudine rezonabilă şi politicoasă în acelaşi timp.

— Mi-e imposibil să iau azi masa cu dumneata şi nici nu pot să te primesc la birou. Sunt o serie de probleme de care trebuie să mă ocup urgent. De altfel, sunt nevoit să adaug că nu pot avea întrevederi secrete cu dumneata sau cu emisarii dumitale. Iar dacă vii aici trebuie să accepţi ca discuţia noastră să aibă loc şi în prezenţa altor persoane.

— Perfect, domnule Sluss, răspunse Cowperwood jovial. Renunţ să viu la dumneata la birou. În schimb, dacă astăzi înainte de ora cinci nu te prezinţi la biroul meu, atunci mâine la amiază vei fi dat în judecată pentru că ţi-ai călcat promisiunea de căsătorie,[8] iar scrisorile dumitale către doamna Brandon vor fi date publicităţii. Îţi amintesc, de asemenea, că vor avea loc noi alegeri şi că oraşul nostru doreşte să aibă un primar de o moralitate perfectă, atât în viaţa oficială, cât şi în particular. Bună ziua.

Domnul Cowperwood închise telefonul brusc, iar domnul Sluss, palid la faţă, încremenise. Doamna Brandon! încântătoarea, adorabila, discreta doamnă Brandon, care-l părăsise cu atâta nepăsare! Ce putea s-o facă să-l dea în judecată pentru călcarea unei promisiuni de căsătorie şi cum de ajunsese scrisoarea în mâna lui Cowperwood? Doamne Dumnezeule – scrisorile acelea, sentimentale şi stupide! Nevasta lui! Copiii! Biserica şi pastorul plin de ifose moralizatoare! Chicago! Oraşul cu atmosfera convenţională, etică şi religioasă! La drept vorbind, doamna Brandon nu-i scrisese niciodată, nici măcar un bilet... nu ştia mare lucru despre ea.

Îşi aduse aminte de doamna Sluss cu ochii ei albaştri, reci şi severi – şi se sculă în picioare, năucit, trecându-şi mâna prin păr, privind neliniştit în podea. Se îndreptă

8 In Statele Unite ale Americii există o lege care incriminează încălcarea promisiunii de luare în căsătorie.

către fereastră, plesnind enervat din degete, se gândea că centrala telefonică se găsea afară lângă uşa biroului său şi se întreba dacă secretara lui, o tânără nostimă, aparţinând sectei prezbiteriene, nu ascultase convorbirea, ca de obicei. Vai, ce tristă, ce îngrozitor de tristă e viaţa! Dacă toate acestea se vor afla în North Side, Hand, ziarele, tânărul MacDonald vor face oare ceva pentru el? Cu siguranţă că nu. Va mai fi propus din nou ca primar? Niciodată! Cum ar putea opinia publică să-i mai susţină candidatura, când biserica va tuna şi fulgera împotriva imoralităţii, ipocriziei şi sacrilegiului? Ah, Doamne! Doamne! Toţi se purtau atent cu el, fusese un om respectat de toată lumea – cu atât mai rău acum! Cowperwood, acest demon înspăimântător se năpustise asupra lui şi asta tocmai acum când se credea invulnerabil. Iar el nici măcar nu vorbise politicos cu Cowperwood. Ce-o să se facă dacă va căuta să se răzbune?

Domnul Sluss reveni la jilţul său, dar era prea agitat ca să poată sta jos. Se duse la cuier, îşi luă haina, o atârnă înapoi, iar o luă, apoi anunţă la telefon că timp de câteva ore nu va primi pe nimeni şi părăsi clădirea pe o uşă tăinuită. Deprimat, se trezi pe North Clark Street, făcându-şi loc prin forfota străzii, se uita la râul murdar şi aglomerat, la cer, la fum, la clădirile cenuşii. Ce să facă? Oamenii erau uneori atât de aspri şi cruzi! Nevasta lui, copiii, cariera lui politică! Cu neputinţă să semneze decrete în favoarea lui Cowperwood! Ar fi imoral, necinstit, o insultă adusă societăţii. Domnul Cowperwood trădase interesele cetăţenilor, toată lumea ştia. Pe de altă parte nu putea nici să-l refuze, pentru că doamna Brandon, fiinţa fermecătoare şi lipsită de scrupule, fusese un instrument în mâinile lui Cowperwood! Dacă ar putea-o găsi, s-o roage, s-o implore… Dar de unde s-o ia? Nu o mai văzuse de luni de zile. N-ar fi oare mai bine să se ducă la Hand şi să-i mărturisească tot? Hand însă era şi el un om rece, sever şi cu prejudecăţi. Vai, Doamne, Doamne! se întreba, se gândea, ofta, reflecta – dar în zadar.

Fie-vă milă de bietul muritor prins în mrejele

principiilor morale. Poate că în altă ţară, în altă epocă, în alt moment, într-o situaţie similară s-ar fi putut găsi o soluţie mai puţin dezastruoasă pentru Sluss şi nu prea favorabilă pentru un om ca Cowperwood. Atunci însă, în Statele Unite, la Chicago, Sluss ştia prea bine că principiile etice se vor ridica împotriva lui. Ştia prea bine ce aveau să zică despre el Lake View, pastorul, domnul Hand şi toţi prietenii săi incoruptibili. Vai, ce groaznică pedeapsă pentru ofensa pe care o adusese virtuţii.

Se făcuse ora patru fix. Domnul Sluss rătăcise ore întregi în frig şi zăpadă, acuzându-se de ticăloşie şi imbecilitate, iar Cowperwood şedea la biroul său şi iscălea hârtii, privind flăcările focului care ardea în cămin şi întrebându-se dacă primarul va găsi de cuviinţă să-i facă o vizită. O tânără stenografă, îngrijit îmbrăcată, deschise uşa biroului şi anunţă pe domnul Chaffee Thayer Sluss. Acesta intră, trist, abătut, gârbovit, învins, nu mai semăna de loc cu omul trufaş care-i vorbise la telefon cu vreo cinci ceasuri în urmă. Vremea sumbră, frigul pătrunzător de afară şi îndelunga chibzuire a unor fapte care păreau de neîmpăcat – toate acestea l-au făcut să se simtă deznădăjduit. Era palid şi nervos. Deprimarea slăbeşte, îl încrâncenează pe om. Domnul Sluss era parcă mai scund, mai puţin robust acum. Cowperwood îl văzuse de câteva ori la diferite întruniri politice, dar nu-l cunoştea personal. Când bietul primar intră în birou, Cowperwood se sculă şi îi pofti, cu un gest amabil, să ia loc.

— Stai jos, domnule Sluss, îl îndemnă politicos. Ce vreme urâtă, nu-i aşa? Ai venit, cred, să punem la punct cele discutate azi dimineaţă la telefon, nu?

Cordialitatea lui Cowperwood nu era lipsită de sinceritate. Om subtil, căruia-i plăceau şicanele, el avea totuşi acea însuşire înnăscută ce-l făcea să nu profite cu brutalitate de înfrângerea unui adversar. În ceasul victoriei se arăta totdeauna politicos, amabil, binevoitor, chiar compătimitor; de aceea şi de astă dată se comporta la fel şi era sincer.

Primarul Sluss puse pe masă pălăria în formă de

căpăţână de zahăr şi rosti cu emfază, după cum obişnuia chiar în momentele cele mai critice:

— Ei bine, iată, sunt aici, domnule Cowperwood. Ce anume vrei de la mine?

— Ceva foarte rezonabil, domnule Sluss, te asigur. Felul cum mi-ai vorbit azi dimineaţă a fost cam neaşteptat şi, pentru că demult voiam să stăm de vorbă serios, între patru ochi, am folosit această cale! Aş dori, din capul locului, să încetezi de a mai crede că am de gând să profit în mod abuziv de situaţia în care te afli. Deocamdată n-am intenţia să dau publicităţii corespondenţa dumitale cu doamna Brandon. (în timp ce vorbea, scoase din sertar un pachet de scrisori pe care domnul Sluss le recunoscu imediat ca fiind epistolele înflăcărate pe care nu de mult le scrisese frumoasei Claudia. Bietul om gemu văzând aceste covârşitoare dovezi ale vinovăţiei sale.) N-am de gând, continuă Cowperwood, să-ţi zdrobesc cariera şi nici să te oblig să faci ceva împotriva conştiinţei dumitale. Această corespondenţă a ajuns în mâinile mele absolut accidental, aş spune. N-am făcut niciun efort pentru asta. Dar fiindcă se află în posesia mea, cred că ar putea constitui o bază serioasă de discuţie în vederea unui compromis.

Cowperwood nu zâmbea; se mulţumea să se uite gânditor la Sluss şi, ca să întărească adevărul celor spuse, lovea uşor masa cu pachetul de scrisori, indiscutabil autentice.

— Da, încuviinţă domnul Sluss, deprimat. Înţeleg… Şi, în timp ce Cowperwood, discret, privea în altă parte, examină teancul de scrisori. Îşi cercetă pantofii, parchetul, îşi frecă mâinile, apoi genunchii.

Cowperwood observă cât de copleşit era primarul, i se păru ridicol şi vrednic de milă.

— Haide, domnule Sluss, zise Cowperwood, amabil. Curaj! Situaţia nu-i chiar atât de disperată cum crezi. Îţi dau cuvântul meu că n-am să fac nimic pe care dumneata, stând şi judecând ai putea socoti incorect. Dumneata eşti primarul oraşului Chicago. Eu sunt un simplu cetăţean şi nu doresc decât ca dumneata să te porţi leal cu mine. Tot

ce-ţi cer este să-ţi dai cuvântul de onoare că de aici înainte n-ai să te mai amesteci în campania dezlănţuită împotriva mea, şi care, de fapt nu-i altceva decât rezultatul răutăţii şi al invidiei omeneşti. Dar dacă conştiinţa dumitale nu-ţi îngăduie să mă ajuţi de a obţine noi privilegii, ceea ce este după părerea mea o pretenţie perfect legitimă, atunci ter rog ca cel puţin să nu cauţi prilejul de a mă ataca în mod public. Eu pun aceste scrisori în casa mea de fier unde vor rămâne până la terminarea noii campanii electorale, după care le scot şi le distrug. Personal, n-am absolut nimic împotriva dumitale. Nu-ţi cer să iscăleşti un decret aprobat de Consiliu, care să-mi acorde drepturi pentru construirea liniilor aeriene. Ce te rog acum este să te abţii de a ridica opinia publică împotriva mea, mai ales în cazul în care Consiliul ar găsi de cuviinţă să aprobe cererea mea peste capul dumitale. Eşti de acord?

— Dar bine, prietenii mei? Opinia publică? Partidul republican? Nu-ţi dai seama că toţi îmi cer să susţin campania împotriva dumitale? întrebă Sluss, speriat.

— Nu, nu-mi dau seama de loc, răspunse scurt Cowperwood, şi în tot cazul există multe feluri de a susţine o campanie publică. Dacă vrei, dă-le doar impresia, dar nu pune suflet. Şi, te mai rog, când vor veni să te vadă, primeşte-i pe avocaţii mei! Judecătorul Dickensheets e un om cinstit şi talentat. La fel şi generalul Van Sickle. De ce n-ai discuta cu ei, din când în când? Nu în public, bineînţeles, ci într-un loc mai retras, unde să nu bată la ochi. Ai să vezi ce oameni de nădejde sunt!

Cowperwood zâmbi, binevoitor, vrând să-l încurajeze pe Sluss, dar acesta, acum că speranţele sale politice se năruiau, stătea pironit locului, meditând la situaţia sa jalnică.

— Foarte bine, spuse în cele din urmă, frecându-şi mâinile, febril. Este exact la ce mă puteam aştepta. Ar fi trebuit să-mi dau seama. Nu există altă soluţie, dar… Onorabiiul domn Sluss abia-şi putea opri lacrimile care-i ardeau pleoapele; cu un ultim efort îşi luă pălăria şi părăsi odaia. Ar fi inutil să mai adăugăm că după această

întrevedere diatribele sale împotriva lui Cowperwood încetară definitiv.

CAPITOLUL XLV

Zări noi

Toată această luptă trezi în Cowperwood un sentiment de superioritate mai accentuată decât cunoscuse vreodată în viaţă. Până atunci îşi închipuise că duşmanii săi l-ar putea învinge, acum însă nu mai vedea obstacole în calea sa. Poseda o avere însumând douăzeci milioane dolari. Tablourile şi obiectele sale de artă alcătuiau cea mai importantă colecţie particulară din Vest – poate chiar din Statele Unite, excluzând, bineînţeles muzeele. Cowperwood începu să se considere o mare personalitate naţională, dacă nu mondială. Şi totuşi, treptat, îşi dădea seama că atât el, cât şi Aileen, nu aveau nicio şansă să facă parte din elita oraşului Chicago, chiar dacă în cele din urmă succesul său în finanţe va atinge culmi ameţitoare. Cariera lui fusese deseori prea zgomotoasă, atrăsese prea mult atenţia lumii – înstrăinase simpatia unui prea mare număr de oameni. Era hotărât să păstreze controlul tramvaielor din Chicago.

Pe lângă aceste gânduri îl tulbura, pentru a doua oară în viaţa lui, ideea că din cauza complexităţii temperamentului său nici de astă dată nu se însurase cu femeia care să i se potrivească şi că deci îi va fi foarte greu să găsească o soluţie. Aileen, pe lângă toate defectele pe care. i le cunoaştem, mai avea şi pe acela de a nu fi docilă, supusă, cum fusese prima lui nevastă. Şi, pe deasupra, mai pretindea că el avea obligaţia s-o menajeze. Evident, Aileen nu ajunsese să-i displacă total, deşi încetase de a mai fi pentru el la fel de reconfortantă, de atrăgătoare, nu-l mai stimula ca odinioară. Prea se văicărea din pricina lui; devenise cicălitoare. Ar fi vrut s-o compătimească, avea remuşcări chiar pentru că-şi schimbase sentimentele faţă de ea, dar ce putea face? Nu era în stare să-şi pună frâu pornirilor, după cum nici Aileen nu izbutea să şi le înfrâneze pe ale ei.

Situaţia se complicase şi mai mult, odată cu noua lui

pasiune pentru Berenice Fleming. Începuse să ţină la Berenice din ziua în care îi cunoscuse mama. Afecţiunea aceasta, cu timpul, se transformase într-o mistuitoare pasiune, şi asta fără să fi schimbat o privire sau o vorbă cu ea. Există o permanenţă care se cheamă frumuseţe – indiferent dacă poartă hainele zdrenţăroase ale filosofului sau mătăsurile femeii cochete şi răsfăţate. Frumuseţea, ceva mai presus de sex, de vârstă, de bogăţie, strălucea în ochii ei albaştri ca noaptea, în părul răsfirat de vânt.

Vizita pe care o făcuse doamnei Carter la Pocono îl decepţionase, pentru că îşi dădea seama că nu avea nicio şansă să trezească vreodată interesul lui Berenice. De atunci, de câte ori se întâlniseră, ea avea aceeaşi politeţe indiferentă faţă de el. Şi totuşi, conform obiceiului său, Cowperwood nu înţelegea să renunţe la femeia pe care-şi pusese ochii. La început, relaţiile dintre doamna Carter şi el nu fuseseră strict platonice. Sensul prieteniei pe care Cowperwood continua să i-o arate ea îl atribuia şi interesului pentru copiii ei şi pentru viitorul lor. Atât Berenice cât şi Rolfe nu ştiau nimic despre aranjamentele dintre mama lor şi Cowperwood. Respectând făgăduiala pe care i-o făcuse doamnei Carter de a fi protectorul ei moral şi material, Cowperwood îi instalase într-un apartament foarte aproape de şcoala lui Berenice şi unde îşi închipuia că va petrece ore plăcute lângă tânăra fată. Aproape de Berenice! Dorinţa de a-i trezi interesul! Să obţină simpatia ei! Cowperwood nu încerca să-şi mărturisească nici chiar lui însuşi ce rol mare juca această fată în năzuinţa din ultima vreme de a-şi clădi la New York o casă somptuoasă.

Treptat, începu să-l preocupe din ce în ce mai mult ideea de a avea o locuinţă la New York. Palatul său de la Chicago nu era decât un cavou costisitor, unde Aileen stătea tristă, meditând la necazurile ei. Mai mult decât atât, clădirea în sine, pe lângă eşecul monden pe care-l reprezenta, era departe de a mai fi simbolul noului său ideal. În timp ce, dacă bineînţeles planurile îi vor reuşi, casa de la New York va fi o minune – un monument ridicat pentru propria-i slavă.

În diferitele sale călătorii în străinătate, Cowperwood văzuse multe asemenea palate măreţe, unele construite cu pricepere şi migală, sălaş al bunului gust şi al culturii multor generaţii. Colecţia sa de artă, de care era grozav de mândru, se îmbogăţise mult în ultimul timp, puţind deveni baza, dacă nu substanţa în sine, pentru o măreaţă casă memorială. Strânsese un mare număr de tablouri din cele mai importante şcoli; fără să mai vorbim de colecţia de jaduri, de cărţi bisericeşti mâniate, de porţelanuri, covoare, perdele, oglinzi frumos înrămate şi, pentru început, de cele câteva sculpturi, nişte piese originale, rare. Frumuseţea neobişnuită a acestor obiecte, truda neistovită a unor suflete inspirate, din timpuri şi locuri atât de diferite, îl mişcau şi-l umpleau de un sentiment al sublimului. Cowperwood avea pentru artistul adevărat o deosebită veneraţie. Viaţa, îşi zicea, constituie un mister, dar aceşti oameni care se dedică fără ostentaţie frumosului au descoperit ceva de care el era conştient. Viaţa le-a hărăzit anumite viziuni, inimile şi mintea lor se acordează la nişte subtile armonii necunoscute muritorilor de rând. Câteodată, obosit, după o zi grea, intra – seara târziu – în galeria de tablouri, cufundată într-o linişte deplină, aprindea luminile care inundau întreaga încăpere, se aşeza în faţa unui tablou preferat şi medita la firea, starea sufletească, epoca şi omul care-l pictase. Uneori se oprea lângă *Portretul unui Rabin*, un melancolic cap de expresie, de Rembrandt, sau privea *Pinul* de Rousseau, tablou care trăda o meditativă introspecţie; alte ori portretul unei gospodine olandeze solemne, redat cu o mare meticulozitate a desenului, sau rezonanţa suprafeţelor emailate din tablourile lui Hals, sau eleganţa rece a unui Ingres îi stârneau un entuziasm fără margini. Stătea şi se minuna de talentul şi inspiraţia visătorului, artistului; din când în când nu se putea opri să nu exclame: Ce minune! Ce minune!

Cam tot în acea epocă, situaţia lui Aileen începea să se complice. Trecea prin acea stare ciudată a femeilor care încearcă să substituie unui ideal măreţ altul mai mărunt –

şi în cele din – urmă constată că s-au zbătut degeaba. Legătura ei cu Lynde crease doar o diversiune – fusese o consolare vremelnică – abia acum începea să-şi dea seama că făcuse o mare greşeală. Lynde, în felul lui, era un tânăr fermecător. O putuse distra povestindu-i întâmplări din viaţa lui, cu totul diferite de cele trăite de Cowperwood. Când au ajuns în relaţii mai intime, i-a mărturisit, pe un ton detaşat şi glumeţ, despre o sumedenie de aventuri amoroase din Europa şi America. Avea o concep ţie pagină asupra vieţii – era un faun – dar în acelaşi timp făcea parte din societatea bună a oraşului. Sincerul său dispreţ pentru toată lumea din Chicago – cu excepţia câtorva persoane, pe care Aileen le admira în secret şi ar fi vrut grozav să le frecventeze – precum şi familiaritatea cu care vorbea despre unele mari personalităţi din est, din, Paris şi Londra, îl ridicaseră foarte mult în ochii ei. Asta o făcea să-şi închipuie, şi regretăm că trebuie s-o spunem, că faptul de a fi cedat atât de uşor farmecului lui irezistibil nu o înjosea eltuşi de puţin.

Totuşi, pentru că Lynde era cum era – drăguţ, politicos, tandru, dar în fond un băiat de bani gata, un aventurier care nu avea de gând să schimbe esenţial viaţa ei – lui Aileen îi părea rău că se încurcase într-o aventură ce nu putea duce la nimic şi care, mai mult ca sigur, îi înstrăinase pentru totdeauna afecţiunea lui Cowperwood. Acesta în aparenţă era la fel de atent şi de prietenos, dar acum relaţiile dintre ei aveau, reciproc, o nuanţă de vinovăţie şi de incertitudine, ceea ce pe Aileen o făcea să sufere. Până atunci ea fusese cea ofensată – femeia a cărei fidelitate nu fusese niciodată pusă la îndoială şi a cărei încredere şi dragoste statornică fuseseră crunt nesocotite. Acum totul se schimbase. Felul în care Cowperwood o înşelase era fără echivoc; ea însă păcătuise din răzbunare, şi asta începea să atârne în balanţă mai greu.

Orice s-ar spune, necesitatea fidelităţii la femeie, fie că e înnăscută, fie că a fost determinată de o nedreaptă evoluţie a societăţii, stăruie cu precădere în mintea oamenilor, cel puţin a majorităţii lor, iar femeile, să fim

bine înţeleşi, sunt primele care o proclamă sus şi tare. Chiar şi Cowperwood îşi dădea perfect de bine seama că dacă Aileen îl înşelase, n-o făcuse pentru că-l iubea pe el mai puţin sau pe Lynde mai mult, ci pentru că fusese crunt rănită, şi Aileen ştia că el înţelesese situaţia. Dintr-un anumit punct de vedere asta o înfuria şi o făcea agresivă; altminteri, îi părea rău când se gândea că în mod inutil trădase încrederea pe care Cowperwood o avusese în ea. Acum, fără reticenţe, Cowperwood putea face tot ce-i trecea prin minte. Drepturile ei cele mai legitime, suferinţele ei, aceste arme cu care luptase până atunci, le nesocotise ea însăşi. Era prea mândră ca să discute aceste lucruri cu Cowperwood şi totodată îi era greu să suporte felul dezinvolt în care el acceptase situaţia. Zâmbetele, complezenţa, tonul lui glumeţ erau pentru ea nişte jigniri groaznice.

Şi pe deasupra, începuse să se certe şi cu Lynde; acesta îi reproşa sentimentele ei pentru Cowperwood, pe care, spunea el, tot îl mai iubea. Lynde, cu superficialitatea omului de lume, ar fi vrut ca Aileen să-l iubească numai pe el şi să-l uite pe admirabilul ei soţ. Un timp reuşise să-i dea senzaţia că-l place, că e subjugată, că răspunde fără rezerve pasiunii lui. Dar Aileen reacţionase astfel mai mult dintr-un resentiment provocat de indiferenţa lui Cowperwood, decât dintr-o reală dragoste pentru Lynde. Cu toată pretinsa ei mânie, cu tot dispreţul şi lipsa de indulgenţă cu care vorbea despre Cowperwood, continua totuşi să-l iubească şi să se simtă sufleteşte legată de el. Nu după multă vreme Lynde începu să bănuiască adevărul. A fost o tristă revelaţie pentru un Don Juan ca el. Se simţi rănit în amorul lui propriu.

— Tot mai ţii la el? o întrebă pe Aileen, strâmbând din nas. Luau masa într-un separeu la restaurantul Kinsicy, iar ea era deosebit de frumoasă în seara aceea. Lynde îi propusese să aranjeze totul în aşa fel încât să poată pleca cu el trei luni în Europa. Ea însă nici nu voia s-audă. Îi era frică. Acest gest din partea ei ar fi însemnat o ruptură definitivă cu Cowperwood; pentru el, un admirabil motiv

de divorţ.

— Aa, nu din cauza asta! răspunse ea la întrebarea lui Lynde. Nu vreau să merg, pur şi simplu. Nu pot, nu sunt pregătită. De altfel e doar un gând trecător. Te-ai săturat de Chicago pentru că se apropie primăvara. Pleacă tu şi eu te aştept aici sau poate mă hotărăsc să vin mai târziu. Îi zâmbi.

Lynde însă se întunecase la faţă.

— Pe dracu'! Te cunosc eu. Tot îl mai iubeşti. Chiar dacă se poartă cu tine ca un câine. Pretinzi că nu-l iubeşti, dar în realitate eşti nebună după el. Am simţit asta tot timpul. În fond tu nu ţii la mine. Nu poţi, eşti prea obsedată de el.

— Taci! exclamă Aileen, furioasă de atacul lui. Vorbeşti prostii. Nu-l iubesc de loc. Îl admir. Şi cine nu-l admiră? (Pe atunci toată lumea vorijea de Cowperwood.)

E un om extraordinar. Niciodată nu s-a purtat urât cu mine. E un om adevărat… trebuie să recunosc.

Aileen ajunsese să-l cunoască destul de bine pe Lynde ca să-i ştie şi defectele, la care de altfel făcea deseori aluzie când vorbea cu el: că toată viaţa fusese un leneş, un pierde vară, care nu câştigase, prin munca lui, nici măcar un dolar din toţi banii pe care-i cheltuia cu atâta uşurinţă. Ea n-avea destul discernământ ca să înţeleagă diferenţele sociale – iar proeminenta şi viguroasa prezenţă a lui Cowperwood în domeniul economic, la care se mai adăuga şi dispreţul americanilor pentru oamenii fără ocupaţie, îl puneau pe Lynde într-o lumină destul de proastă, în ochii ei.

La această explozie verbală el se întunecă şi mai tare.

— La dracu'! izbucni. Nu te pot înţelege. Câteodată îmi vorbeşti de parcă m-ai iubi. Alteori ca şi cum ai fi îmbrobodită de el. Aş vrea să-mi spui dacă mă iubeşti sau nu. Una din două! Dacă eşti atât de îndrăgostită de el, încât nu poţi pleca o lună sau două de-acasă, atunci e clar că nu te prea omori după mine.

Aileen, din pricina îndelungatei ei experienţe cu Cowperwood, era mult mai tare decât Lynde. În acelaşi timp ea nu voia să-l piardă de teamă că, pierzându-l, nu va mai avea cine s-o iubească. Ţinea la el. Era în tot cazul *o* oază de fericire în viaţa sumbră pe care o ducea, cel puţin deocamdată. Gândul că Frank socotea această legătură ca o trădare a solidarităţii lor de odinioară o potolea. Cu gândul la Cowperwood şi la viaţa ei zbuciumată, distrusă, o cuprinse deznădejdea.

— …La dracu'! mai spuse o dată Lynde, enervat. N-ai decât să stai acasă. În tot cazul eu n-o să mai încerc să te conving… Poţi fi sigură.

Cearta a mai continuat o bucată de vreme, iar când, până la urmă, s-au împăcat, amândoi au rămas cu senzaţia că vor ajunge la un sfârşit care nu-i va mulţumi nici pe unul nici pe celălalt.

Într-o dimineaţă, câteva zile mai târziu, Cowperwood, bine dispus de felul cum îi mergeau afacerile, intră în [odaia lui Aileen, unde încă mai avea obiceiul să-şi termine toaleta şi să mai stea puţin de vorbă cu ea.

— Apropo! exclamă vesel, potrivindu-şi gulerul şi cravata în faţa oglinzii, cum mai merge povestea ta cu Lynde? Bine?

— O, du-te dracului! strigă Aileen, furioasă şi luptând împotriva sentimentelor contradictorii care o chinuiau neîncetat. Bine că ai de ce să te-agăţi, altfel n-ai fi avut ce să mă-ntrebi! Dacă vrei neapărat să ştii, află că-mi merge foarte bine! Minunat! Lynde e un om la fel de bun ca tine, pot spune chiar mai bun., Ţin la el. Cel puţin el mă iubeşte, nu ca tine. Ce-ţi pasă ce fac eu? Nu te sinchiseşti tu de asta, aşa că ce mai întrebi? Te rog să mă laşi în pace.

— Aileen, Aileen, de ce sari aşa? Nu te supăra. N-am făcut-o cu intenţii rele. Îmi pare rău pentru tine şi pentru mine. Ţi-am spus că nu sunt gelos. Ai crezut că vreau să-ţi cer socoteală, dar nici prin gând nu mi-a trecut. Ştiu ce e în sufletul tău – aşa că totul e perfect.

— Daa, fireşte! Uite ce, ai face mai bine să-ţi păstrezi părerile pentru line. Du-te dracului! Du-te dracului! Acuma

ştii?… Ochii ei aruncau flăcări.

Cowperwood se îmbrăcase şi stătea în picioare în mijlocul odăii, în faţa ei, şi Aileen îl privea: era dârz, cutezător, frumos – iubitul ei de totdeauna. Din nou regretă momentul ei de slăbiciune şi în fundul sufletului îl urî pe Cowperwood pentru indiferenţa lui. „Câine”, îi venea să-i strige, „dine fără milă!” dar se răzgândi. Simţea un nod în gât, iar ochii i se umplură de lacrimi. Voia să alerge la el şi să-i spună: O, Frank, nu înţelegi ce se petrece cu mine, cum am ajuns aici? Ai putea să mă iubeşti din nou… Nu vrei?” Dar se abţinu. I se părea că Frank putea înţelege – că va înţelege – dar ştia că în tot cazul, orice s-ar întâmpla, o va înşela totdeauna. Ar fi isprăvit bucuroasă cu Lynde, cu oricare alt bărbat – numai să-i fi spus un cuvânt, să-i fi cerut acest lucru din toată inima.

Puţin după discuţia din odaia lui Aileen, Cowperwood deschise vorba despre planul de a se muta la New York, menţionând că astfel colecţia lui de artă, care sporea mereu, putea fi pusă mult mai bine în valoare, iar ea, Aileen ar avea un nou prilej să intre în lumea bună.

— Asta ca să scapi de mine, aici! spuse Aileen, care nu aflase încă nimic de Berenice Fleming.

— De loc, zise Cowperwood, cu blândeţe. Ştii foarte bine cum stau lucrurile. Pentru noi în Chicago nu există nicio şansă de a fi vreodată acceptaţi în lumea bună. Opoziţia financiarilor împotriva mea e mult prea mare. Având o casă frumoasă la New York, aşa cum am de gând s-o fac, ar însemna un debut frumos în acest oraş. Şi la urma urmei, nu-i nimic de capul ăstora din Chicago. Cei din est dau tonul în America, iar newyorkezii în primul rând! Dacă vrei, vând casa asta şi am putea trăi un timp acolo. Aş sta cu tine cât stau şi aici, poate chiar mai mult.

Îndemnată de cuvintele lui, Aileen, fără să vrea, din vanitate, începu să şi facă planuri de viitor, întrevedea posibilităţi mai largi decât aici. Casa din Chicago devenise un coşmar – locul unde fusese nefericită, plin de amintiri triste. Aici o bătuse pe Rita Sohiberg, aici primise lumea bună din Chicago, dar numai pentru foarte scurt timp,

după care această lume dispăruse pentru totdeauna din viaţa ei: aici aşteptase atâta amar de vreme reîntoarcerile dragostei lui Cowperwood, care, ştia clar acum, nu va mai avea niciodată strălucirea de altă dată. În timp ce Frank vorbea, Aileen îl privea nedumerită, aproape tristă, frământată de îndoieli. Şi totuşi nu se putea împiedica să spere că la New York, unde banii însemnau aşa de mult, cu prestigiul şi bogăţia sa, Cowperwood, pe care ea se va sprijini, va reuşi să pătrundă în lumea bună. „Cine nu riscă, nu câştigă”, fusese deviza ei în viaţă, pavăza sub care luptase, deşi pentru viaţa către care aspira ea nu avusese niciodată însuşiri reale, ci doar o amăgire de culoare şi o strălucire artificială. Biata Aileen, vanitoasă, frumoasă şi plină de speranţe! Dar cum ar fi putut să-şi dea seama?

— Foarte bine, spuse, în cele din urmă, fă cum vrei. Acolo ca şi aici pot trăi, cred… singură.

Cowperwood ştia după ce tânjea Aileen. Ştia ce gânduri o frământă, ce visuri efemere are. Viaţa îl învăţase că doar în împrejurări cu totul neprevăzute o femeie cu trecutul şi defectele lui Aileen ar putea fi bine primită în lumea bună. Deşi nu-i lipsea curajul, dar pentru liniştea lui, nu-i venea să-i spună ce crede. Îi era imposibil să uite că, odată, în spatele sinistrelor gratii ale închisorii districtului estic din Pennsvivania a plâns pe umărul ei. Nu putea fi un ingrat, n-o putea răni, dezvăluindu-i gândurile secrete care pentru el erau atât de clare – o casă splendidă la New York şi visurile unei supremaţii mondene în acel oraş aveau să-i satisfacă vanitatea atât de cumplit încercată la Chicago, aveau să-i liniştească sufletul dezamăgit i şi, în acelaşi timp, Berenice va fi mai aproape de el. Orice s-ar spune, viclenia întortocheată a minţii rămâne o trăsătură reală şi caracteristică a omului. Iar Cowperwood nu era o excepţie. Ştia ce are să se întâmple, până în cele mai mici amănunte, dar se bizuia şi pe naivitatea lui Aileen.

CAPITOLUL XLVI

Umbre şi lumini

Complicaţiile care au decurs din bogata viaţă sentimentală a lui Cowperwood îl făcură să se întrebe dacă liniştea şi pacea sufletească puteau să existe în afara căsniciei.

Când văzu că lucrurile merg prost, doamna Hand plecă în Europa. Acum se întorsese şi voia să se întâlnească din nou cu Cowperwood. Cecily Haguenin, de asemenea, căuta mereu prilej să-i scrie şi să-l asigure de dragostea ei eternă. Florence Cochrane stăruia să-l întâlnească sau să facă tot posibilul să-l întâlnească, deşi Cowperwood de mult nu mai simţea nimic pentru ea. Pe de altă parte Aileen, din cauza complicaţiilor şi a întorsăturii nenorocite pe care o luase viaţa ei sentimentală, începuse să bea. Din pricina eşecului în legătura ei cu Lynde – deşi îi cedase, din partea ei nu fusese niciodată vorba de o dragoste adevărată – pentru că Frank acceptase această aventură cu atâta dezinvoltură, ea căzuse în acea stare de depresiune în care omul se opreşte asupra lui şi se analizează cu amărăciune; iar până la urmă, dacă e o fire mai sensibilă ori mai puţin rezistentă sfârşeşte în desfrâu, sau chiar în moarte. Vai de cel care dă crezare iluziei – în fond, singura realitate – vai de cel care o dispreţuieşte. Pe primul îl aşteaptă dezamăgirea cu toate durerile ei, pe celălalt regretul.

După plecarea lui Lynde în Europa, unde refuzase să-l urmeze, Aileen cunoscuse un oarecare Watson Street, sculptor, un om mediocru. Spre deosebire de majoritatea artiştilor, de obicei oameni săraci, Skeet era unicul moştenitor al directorului unei importante fabrici de mobilă, care nu-l interesa eltuşi de puţin. Îşi făcuse studiile în străinătate, dar se întorsese la Chicago cu scopul de a propaga arta în vest. Era un bărbat mătăhălos, blond, moliu, cu un fel de naturaleţe primitivă, de simplitate care o atrăgeau pe Aileen. Se cunoscuseră la familia Rhees Grier.

Aileen, după plecarea lui Lynde, se simţise abandonată şi, temându-se de singurătate mai mult ca de orice, începu cu Skeet o nouă aventură, care însă nu o

mulţumea sufleteşte. Tipul de om în care credea Aileen, idealul obsedant după care totul trebuie judecat stăruia încă în mintea ei. Cine n-a trăit amintirea unui trecut mai bun care te deprimă şi faţă de care prezentul pare mediocru? Cum se strecoară întunecând visurile din prezent! Aidoma spectrului care apare la ospăţul lui Mackbeth, veşnic cu ochii săi imateriali, plini de o tristeţe filosofică, urmărind zaiafetul sumbru... Peste tot Aileen purta în gând imaginea vieţii pe care ar fi putut s-o trăiască împreună cu Frank. De unde până atunci fumase doar când şi când, acum nu mai lăsa ţigara din gură. De unde până atunci abia dacă sorbea din paharul cu vin, cocktail sau coniac cu sifon, acum începuse să bea vârtos – mai ales un nou amestec de whisky cu sifon, cunoscut sub numele de high *hali* – cu patimă, pentru starea de ameţeală pe care i-o dădea alcoolul şi nicidecum pentru gustul acestuia. De fapt, când beţia devine o deprindere, încetează de a mai fi o poftă trecătoare. De multe ori recursese la aceste băuturi când se certa cu Lynde sau se simţea pur şi simplu deprimată, şi totdeauna era cuprinsă de o indiferenţă agreabilă şi meditativă. Înceta să mai fie tristă. Uneori i se întâmpla să plângă, lacrimile o uşurau, erau ca o ploaie bine venită. Necazurile se prefăceau în arătări de vis, ciudate şi ademenitoare. Se învălmăşeau în jurul ei nu ca ceva identic cu ea, ci ca mişte năluci pe care le putea privi de departe. Câteodată atât ea cât şi aceste vedenii (pentru că se zărea şi pe ea într-un fel de miraj, într-o imagine răsturnată) păreau ca din altă lume, zbuciumate, dar pe ea nu o mai chinuiau. Eterna consolare pe care ţi-o dă alcoolul pusese stăpânire pe ea. La început fusese doar o alinare, un calmant, apoi însă băutura devenise un aliat pe care se putea bizui la ananghie. Şi la urma urmei de ce n-ar fi băut, dacă astfel îşi putea potoli suferinţele morale şi fizice? Din cât îşi putea da seama, niciodată după ce bea nu se simţea rău. Punea atâta sifon în whisky, încât alcoolul era foarte diluat. Luase obiceiul să intre în oficiu unde se păstrau alcoolurile şi să-şi prepare un whisky, sau să ceară, când era singură acasă, să i se

aducă în camera ei o tavă cu o sticlă de Scotch şi un sifon. Cowperwood, tare remarcase prezenţa acestor sticle în odaia ei, precum şi faptul că Aileen bea serios la masă, îşi îngădui să aducă vorba despre asta.

— Aileen, nu cumva exagerezi cu băutura? o întrebă într-o seară, văzând că goleşte un pahar de whisky şi apă, dusă pe gânduri, cu ochii pironiţi la broderia cu care faţa de masă era împodobită.

— Sigur că nu, răspunse supărată, îmbujorată puţin la faţă şi cu limba împleticită. Ce te priveşte? îşi pusese şi ea întrebarea dacă n-o să-i strice tenul cu vremea. Singurul lucru care o mai interesa era frumuseţea ei.

— Am băgat de seamă că ai tot timpul o sticlă în odaie şi mă întreb dacă nu cumva ai uitat de câte ori recurgi la ea.

Încerca să fie plin de tact ştiind-o atât de susceptibilă.

— Ei, şi ce dacă beau? spuse, răstindu-se. Ce importanţă are? Decât să m-apuc de alte prostii, mai bine beau.

Îi plăcea să-l provoace astfel. Întrebările lui dovedeau interesul stăruitor pe care i-l purta şi asta îi făcea în Irucâtva plăcere. În tot cazul nu era absolut indiferent faţă de ea.

— Aş vrea să nu mai vorbeşti aşa. Nimeni nu spune să nu bei, dar cu măsură. Nu cred că are importanţă pentru tine dacă mie-mi place sau nu, dar e păcat, eşti prea frumoasă, prea bine făcută ca să te apuci de aşa ceva. La ce-ţi foloseşte… beţia te distruge atât de repede. De ce te-ai putea plânge? Doamne, câte femei n-au fost în situaţia ta! Eu n-am să te părăsesc, numai dacă nu mă vei părăsi tu. Ţi-am mai spus de o mie de ori. Îmi pare rău când văd cum se schimbă oamenii. Toţi ne schimbăm. Cred că şi eu m-am cam schimbat, dar asta nu înseamnă că tu trebuie să te distrugi. Aş vrea să nu te mai simţi atât de nenorocită. Până la urmă toate lucrurile se vor aranja mai bine decât te-ai aştepta.

Erau doar vorbe ca s-o liniştească.

— Ah! Ah! Ah! Aileen începu deodată să se legene şi să plângă prosteşte ca un om beat; plângea în hohote.

Cowperwood se ridică. Într-un fel scena i se părea îngrozitoare.

— Oh, nu te-apropia de mine! strigă Aileen tot atât de brusc, printre sughiţuri. Ştiu eu de ce vii la mine. Ştiu eu cât îţi pasă de mine sau de cum arăt. Mult te mai sinchiseşti dacă beau sau nu! Beau dacă-mi place şi fac ce vreau. Dacă-mi ajută să uit amarul, treaba mea ce fac – nu te priveşte… Şi, sfidându-l, îşi pregăti un nou whisky şi-l dădu pe gât.

Cowperwood scutură din cap, fixând-o mâhnit.

— Ce păcat, Aileen, adăugă el. Nu ştiu ce să mă mai fac cu tine. N-ar trebui să exagerezi cu whiskyul, nu e o soluţie. O să te ducă de râpă, atâta tot, o să te urâţească.

— Atâta pagubă! exclamă, răstită. Mare lucru a mai fost pentru mine frumuseţea! Mâhnită şi pusă pe harţă se sculă de pe scaun. După un timp Cowperwood veni după ea şi o văzu cum îşi pudrează nasul şi pleoapele. Pe masa ei de toaletă se afla un pahar cu whisky şi apă, pe jumătate plin; se simţi răspunzător şi, în acelaşi timp, incapabil să găsească modul în care ar fi putut s-o ajute.

Îngrijorarea lui pentru Aileen se împletea cu speranţele şi dezamăgirea legate de Berenice. Era o fată atât de remarcabilă – o personalitate în devenire. În ultimul timp, Berenice, spre marea lui bucurie se arătase mult mai prietenoasă, mai comunicativă; în fond nu era fluşturatică, ci dimpotrivă, o fiinţă chibzuită. În felul ei de a gândi descoperise o profundă tendinţă spre problemele intelectuale sau, mai bine zis, o mare sensibilitate artistică. Trăia solitară şi fără griji, în sferele înalte ale lumii ei, când adâncită în gânduri senine, când luând parte cu înflăcărare la viaţa mondenă, atentă la toate valorile acestei vieţi care o înnobila şi pe care ea o înnobila.

Într-o duminică, Cowperwood venise din Est, la Pocono, la familia Carter, a cărei locuinţă se afla cufundată în tăcere, la oarecare altitudine, să se odihnească două-trei zile în acel aer înviorător. Era o dimineaţă de sfârşit de

iunie. Berenice apăru pe verandă, unde Cowperwood examina raportul fiscal al uneia dintre societăţile sale, meditând la afacerile lui, care în ultimul timp luaseră o întorsătură favorabilă. Berenice se purta cu multă naturaleţe faţă de el, îi era simpatic. Zâmbind – cu un farmec indescriptibil – făcea creţuri la nas şi în dreptul ochilor, un zâmbet abia mijit la colţurile gurii.

— Mă duc să prind o pasăre, îi spuse.

— O ce? întrebă Cowperwood, ridicând ochii spre ea şi având aerul că nu a înţeles ce-a spus, deşi, de fapt, auzise perfect. Nu pierdea din ochi nici cea mai mică mişcare a ei. Berenice purta o rochie de dimineaţă cu volane, perfect potrivită împrejurării.

— O pasăre… zise, dându-şi capul pe spate cu graţie. Suntem în iunie şi vrăbiile îşi învaţă puii să zboare.

Cowperwood, până atunci adâncit în probleme de finanţe, se trezi ca prin minune într-o împărăţie în care păsările, puişorii, iarba şi adierile aerului erau mult mai importante ca piatra, cărămizile, acţiunile şi obligaţiile. Se ridică şi veni pe urma paşilor înaripaţi ai lui Berenice, prin pajişte; ea se îndrepta către un desiş de arini unde văzuse o vrabie mamă care-şi îndemna puiul să zboare. De la fereastra odăii ei, Berenice urmărise acest fragment de sociologie în natură. Abia acum înţelese Cowperwood cu toată claritatea nimicnicia preocupărilor sale în mersul etern al vieţii, faţă de râvna fremătătoare de a trăi, care-i dădea ghes din toate părţile şi pe care Berenice o simţea atât de intens. O vedea întinzând mâinile spre pământ şi alergând – aeriană şi graţioasă, aplecându-se ici, colo – după câte un pui de vrabie care fugea de ea. Brusc se lăsă într-o parte, se ridică iute, apoi, radioasă, întorcându-se către el, strigă:

— Uite, l-am prins! Vrea să se lupte cu mine! O. micuţule drag!

Ţinea în căuşul palmei „copilaşul”, cum îi plăcea să-l cheme, cu căpşorul între degetul mare şi arătător, dezmierdându-l cu un deget al mâinii libere, râzând şi sărutându-l, nu atât din dragoste pentru păsărele, ci

fiindcă-şi dădea seama cită măiestrie punea natura în această vietate şi în propria ei fiinţă. Auzind disperatul ciripit al mamei de pe o creangă de lângă ea, Berenice se întoarse şi-i strigă:

— Nu face atâta gălăgie. Am să-i dau drumul.

Cowperwood râdea – îi şedea bine.

— Ea n-are nicio vină, remarcă.

— Aa, ştie că n-am să-i fac rău, spuse Berenice cu vioiciune, ca şi cum chiar aşa ar fi fost.

— Eşti sigură că ştie? Ce te face să crezi?

— Pentru că aşa este. Îţi închipui că nu-şi dau seama când puii lor sunt cu-adevărat în primejdie?

— Dar cum să-şi dea seama? stărui Cowperwood, atras şi interesat de caracterul cu totul personal al logicii lui Berenice. Pentru el, continua să rămână o enigmă. Nu ştia niciodată ce gândeşte.

Ea se mulţumi să-l fixeze o clipă cu ochii ei reci, de un albastru de ardezie.

— Îţi închipui că există numai cinci simţuri? îl întrebă, cu farmec şi candoare. Să ştii că păsările îşi dau perfect seama, şi mama puiului ştie... Se întoarse şi făcu un gest graţios cu mina spre copacul în care acum domnea o linişte deplină. Ciripitul încetase. Ea ştie că nu sunt o pisică.

Din nou apăru pe faţa lui Berenice zâmbetul acela şăgalnic care-i încreţea nasul, colţurile ochilor şi ale gurii. Cuvântul „pisică” avea, spus de ea, un accent în acelaşi timp aspru şi dulce. Cuvântul părea tăiat cu dinţii – cu drăgălăşenie şi forţă. Cowperwood o examina cu atenţia pe care ar fi acordat-o celei mai desăvârşite fiinţe. În faţa lui se găsea atunci femeia care putea, şi va reuşi, să pună stăpânire pe toată fiinţa sa. Dacă va ajunge s-o intereseze câtuşi de puţin, va avea nevoie de toate resursele lui sufleteşti. Privirea ei deveni deodată insesizabilă şi directă, prietenoasă şi totuşi rece şi pătrunzătoare. Părea să spună i „Ca să mă poţi interesa pe mine trebuie să fii tu însuţi cu adevărat interesant”; şi în acelaşi timp nu părea de loc ostilă unei sincere camaraderii între ei. Zâmbetul care-i

încreţea năsucul era destul de elocvent. Cu siguranţă că nu avea de-a face cu o Stephanie Platow, nici cu o Pută Sohiberg. Nu putea pune stăpânire pe ea cum făcuse cu Ella Hubby, Florence Cochrane sau Ceeily Haguenin. Aici era vorba de o puternică individualitate cu aptitudini pentru romantism, pentru artă, filosofie, pentru viaţă. Nu se putea purta cu ea cum se purtase cu celelalte. Şi totuşi Berenice începuse să se gândească destul de mult la Oowperwood. Trebuie să fie, îşi zicea ea, un om extraordinar, aşa spune şi mama, iar ziarele vorbesc mereu despre el.

Puţin mai târziu s-au întâlnit la Southampton, unde Berenice venise cu doamna Carter. împreună cu un tânăr, Greanelle, Cowperwood şi Berenice se duseră să facă o baie în mare. Era o după amiază minunată. Marea, ca un covor albastru încreţit, se întindea la est „la sud şi la vest; iar spre stânga, în faţa lor, se afla încântătorul ţărm de nisip roşcat, formând o curbă armonioasă. Uitându-se la Berenice în costumul de baie şi pantofii de mătase albastră, Cowperwood se simţea copleşit de miracolul vieţii trecătoare – la început tinereţea, plină de prospeţime şi vitalitate, şi apoi bătrâneţea care înseamnă sfârşitul. El, cu o lungă, variată şi zbuciumată experienţă şi această fată de douăzeci de ani cu judecata ei pătrunzătoare, cu un discernământ atât de sigur, încât părea deopotrivă de pricepută în problemele vieţii ca şi el. Nu se putea plânge nici de discuţiile pe care le avuseseră împreună; cunoştinţele ei, observaţiile pe care le făcea dovedeau o judecată sănătoasă şi matură, cu toate că uneori poza, ceea ce era justificat de vârsta fragedă. Plictisită de Greanelle, nu se mai uita la el, îşi petrecea timpul stând de vorbă cu Cowperwood, fascinată de puternica lui personalitate.

— Ştii, îi mărturisi, băieţii ăştia mă plictisesc groaznic uneori. Sunt atât de anoşti. Nu-s decât o pereche de pantofi, o cravată, şosete şi un baston, nimic altceva, puse, Dumnezeu ştie cum, laolaltă. Vaughn Greanelle e ca un manechin ambulant… Un costum englezesc care umblă

cu baston.

— Doamne sfinte, ce rechizitoriu!

— Exact aşa e! Nu ştie decât să joace polo, ori ultimul înot la modă, unde se află cutare sau cutare, sau cine se însoară cu cine! Ce poate fi mai plicticos pe lume?

Îşi dădu capul pe spate şi respiră adânc de parcă ar fi vrut să se elibereze definitiv de tot ce era plictisitor şi searbăd.

— I-ai spus toate astea lui Greanelle? întrebă Cowperwood curios.

— Fireşte că i-am spus!

— Atunci nu mă mir că-i aşa de grav. Cowperwood se întoarse şi-l privi pe băiat, care stătea într-un şezlong alături de doamna Carter şi bătea nisipul cu piciorul. Ciudată fată eşti, continuă el pe un ton familiar, ai atâta vitalitate şi uneori eşti atât de directă.

— Din câte se spune, nu mai mult ca dumneata, pare-se, zise ea, fixându-l cu ochii pătrunzători. Şi apoi, de ce m-aş lăsa plictisită? E un prostănac. Se ţine scai de mine de când suntem aici şi mie nu-mi face nicio plăcere.

Din nou îşi dădu capul pe spate, apoi brusc începu să alerge pe plajă înspre partea unde lumea se rărea din ce în ce, uitându-se în urmă şi având aerul să-i spună lui Cowperwood’s „De ce nu mă urmezi?” Năpădit de un val de entuziasm se luă după ea în fugă şi o ajunse pe un vad unde, din cauza nisipului care se depusese la mal, apa era limpede şi puţin adâncă.

— Uite! strigă Berenice când ajunse lângă ea, uite câţi peşti sunt acolo! Oo!

Intră în apă, la câţiva metri de mai unde, sumedenia de aterine, rit sardelele de mari, se jucau, argintii, în lumina soarelui. Berenice fugea după colonia de peştişori, cum fugise după puiul de vrabie, încercând să-i alunge într-un golfuleţ sau o groapă, mai aproape de mal. Cowperwood, vesel ca un băieţandru, pomi şi el în această urmărire a lor. Alerga într-un suflet. Pierdu un grup, în schimb reuşi să prindă un altul într-o adâncitură ceva mai departe şi o chemă pe Berenice să vină să-i vadă.

— O! exclamă ea. Uite-i aici acum. Vino repede. Îndreaptă-i încoace!

Vântul îi răsfira părul, obrajii trandafirii contrastau cu albastrul luminos al ochilor. Cu mâinile întinse se aplecă deasupra apei – şi Cowperwood făcu la fel – iar peştii, vreo cinci, se zbenguiau agitaţi în faţa lor, luptându-se să scape. Îi încolţiră brusc, iar Berenice cu un salt reuşi să prindă unul. Cowperwood scăpă un altul printre degete; de altfel peştele lui Berenice fusese împins în mâinile ei tot de el.

— Vai! exclamă ea, sărind. Ce minunat! E viu. L-am prins!

Juca tontoroiul, iar Cowperwood o privea şi, ademenit de farmecul ei, deveni grav. Ar fi vrut să-i împărtăşească simţămintele, să-i spună ce încântător se purta cu el.

— Tu eşti… şi făcu o pauză ca să sublinieze importanţa cuvântului, eşti pentru mine singura fiinţă minunată aici.

Berenice se uită o clipă la el nedumerită, ţinând peştişorul viu în mâinile întinse. Cowperwood îşi dădu seama că timp de o secundă ea rămase locului, neştiind cum să interpreteze aceste cuvinte. Mulţi bărbaţi încercaseră să-i facă declaraţii. Se obişnuise cu complimentele. Acum însă era vorba de altceva. Tăcu, dar îi aruncase o privire care spunea clar: „Cred că deocamdată ai face mai bine să nu mai spui nimic”. Cowperwood înţelese, se linişti, dar era adânc tulburat. Berenice îşi dădu seama şi, veselă, iarăşi înereţindu-i-se nasul, adăugă, arătând peştişorul:

— E ea – ntr-un basm. Am impresia că l-am adus de pe altă lume.

Într-adevăr. Cowperwood înţelesese. Berenice nu era o fată căreia să-i poţi vorbi aşa. Şi totuşi, între ei se stabilise un fel de camaraderie, o simpatie de care amândoi erau conştienţi. Dar pentru ca contau şi o influenţau atât şcoala, cât şi convenienţele sociale, nevoia de a-şi câştiga un loc în societate, prietenii ei cu convenţionalismul lor. Dacă Frank Cowperwood n-ar fi fost

însurat, îşi zicea ea, ar fi primit declaraţia lui cu totul altfel – pentru că era un om fermecător. Dar în condiţiile actuale…

Cât despre el, ajunsese la concluzia că Berenice era femeia cu care, dacă ar consimţi să-l accepte, s-ar însura bucuros.

CAPITOLUL XLVII

Chibrituri americane

După lovitura cu telescopul în valoare de trei sute de mii de dolari, pe care Cowperwood îl dăruise cu atâta generozitate Universităţii şi graţie căreia îşi putuse procura banii pentru propriile lui afaceri, duşmanii săi s-au resemnat un timp, numai pentru că nu găsiseră încă noi arme de luptă. Opinia publică, stârnită de presă, continua să-i fie potrivnică. Totuşi, privilegiile sale mai erau valabile încă vreo opt-zece ani, iar între timp situaţia sa putea deveni inatacabilă. Pentru moment, ajutat de ingineri, directori şi consilieri juridici, lucra într-un ritm vertiginos la construirea diferitelor linii aeriene. Totodată, prin Videra, Kaffrath şi Addison, perfecta un plan de împrumuturi, cu restituire la cerere, acordate de unele bănci din Chicago şi anume de băncile care până atunci îi fuseseră ostile – ca să poată trece, dacă va fi nevoie, la represalii.

Speculând stocul mare de acţiuni şi obligaţii pe care le deţinea, câştiga bani cu duiumul, principiul lui fiind să nu dea mai mult de şase la sută celor care cumpărau acţiunile sale, fără însă să aibă vreun capital investit în afacerile lui. Sistemul acesta îi convenea de minune. Când acţiunile produceau mai mult de şase la sută emitea altele, le vindea la bursă şi încasa profitul. Din casa de bani a diferitelor sale societăţi ridica sume enorme, evident sub formă de împrumuturi temporare, personale, care însă ulterior erau trecute de umilii săi subalterni în contul „construcţii”, „utilaj” sau „cheltuieli tehnice”. Cowperwood semăna cu un lup viclean la pândă într-o pădure plantată de el.

Partea proastă în proiectul liniilor aeriene era că o

vreme nu puteau fi rentabile. Concurenţa liniilor noi tindea să reducă valoarea celor obişnuite din oraş, care-i aparţineau. Numărul de acţiuni ale liniilor noi, ca şi de altfel ale liniilor aeriene deţinute de el, era imens. Dacă s-ar fi întâmplat ca preţul lor să scadă, atunci ceilalţi posesori ai acestor acţiuni vor încerca să scape de ele, aruncându-le pe piaţă, depreciindu-le astfel şi mai mult, şi obligându-l pe el să le cumpere ca să le menţină valoarea. Pentru a preveni această situaţie, începu numaidecât cu cea mai mare grijă să strângă o rezervă de obligaţii de stat pentru nevoi imediate, rezervă de cel puţin opt sau nouă milioane de dolari, căci se temea atât de eventuale crize financiare, cât şi de represalii şi nu voia să fie luat prin surprindere într-o luptă pe viaţă şi pe moarte.

În momentul în care Cowperwood începu construirea liniilor aeriene, nu existau semne că o criză gravă pe piaţa financiară americană ar fi iminentă. Dar nu trecu mult şi unele dificultăţi se şi arătau la orizont. Sistemul trusturilor ajunsese la apogeu. Cărbunele, fierul, oţelul, petrolul, maşinile şi zeci de alte produse din comerţ se şi constituiseră în trusturi, iar alte produse ca de pildă pielea, pantofii, frânghia şi altele, treceau aproape una după alta, sub controlul unor indivizi abili şi fără scrupule. La Chicago, Schryhart, Hand, Merrill, Arneel şi alţii câştigau sume imense, sprijinind asemenea iniţiative care cereau bani gheaţă, iniţiative ce le erau indicate de financiari mai puţin importanţi, mulţumiţi să primească firimiturile de la masa îmbuibaţilor. Pe de altă parte, în toată America prindea rădăcini ideea că viaţa economică era în mâinile unor titani – care, fără suflet, fără inimă, lipsiţi de înţelegere şi compasiune pentru omul de rând, îşi puseseră în gând să-l încătuşeze şi să-l aducă în stare de robie, în cele din urmă masele populare, care se zbăteau în ignoranţă şi mizerie, recurseră cu disperare la panaceul oferit de un important politician din vest.

Acest profet, dându-şi seama că aurul devenea tot mai rar şi că banii lichizi şi disponibilităţile ţării intrau sistematic în buzunarele câtorva oameni care-i

întrebuinţau în folosul lor, hotărî că era necesară o mai mare cantitate de monedă care să poată înlesni acordarea creditelor, făcând să scadă dobânda. În minele de argint se găseau încă mari cantităţi de metal care urmau să fie transformate în monezi, într-o proporţie de şaisprezece dolari argint pentru un dolar aur aflat atunci în circulaţie, iar paritatea celor două metale trebuia să fie asigurată printr-un decret al guvernului. Prin această măsură, cei câţiva magnaţi nu vor mai putea niciodată face din monedele curent folosite de popor o armă care să-l ducă la sapă de lemn. De îndată ce se vor lua aceste măsuri vor circula mulţi bani, mai mulţi decât erau în stare să controleze băncile centrale sau oamenii de la conducerea lor. Ce vis frumos, vrednic de o inimă mare şi generoasă, care însă fatal avea să declanşeze o luptă crâncenă pentru câştigarea controlului politic în guvern, şi lupta nu se lăsă aşteptată.

Financiarii, dându-şi seama de schimbările primejdioase care vor rezulta din teoriile noului conducător politic, începură să-l combată atât pe el cât şi ideile partidului democrat al cărui exponent era. Oamenii de rând din amândouă partidele – mai mult sau mai puţin flămânzi şi însetaţi, care nu profitaseră niciodată de nimic – îl proslăveau ca pe un mântuitor, un nou Moise venit să-i scoată din pustiul sărăciei şi mizeriei. Vai de conducătorul care propovăduieşte o nouă doctrină de mântuire şi care din bunătate oferă mulţimii un panaceu menit să vindece durerile oamenilor! Coroana lui va fi şi ea o coroană de spini.

Cowperwood, ca şi ceilalţi financiari cu vază, era împotriva ideii de a menţine prin lege paritatea celor două metale, socotind-o pur şi simplu o nesăbuinţă. El numea această operaţie confiscarea averilor celor puţini în folosul celor mulţi. împotrivirea se datora mai ales fricii provocate de această panică generală, spectrul unei lupte de clasă în care capitaliştii vor dosi banii, îi vor închide în seifuri. Numaidecât începu să ia măsuri de siguranţă. Investi bani numai în acţiuni sigure; convertindu-le pe cele în care nu

avea încredere.

Dar, ca să poată face faţă situaţiei critice, trebui să împrumute sume mari de pe unde putu; cu acest prilej înţelese imediat că băncile vrăjmaşilor săi din Chicago, precum şi din alte oraşe, erau dispuse să accepte în garanţie acţiunile sale, cu condiţia ca împrumuturile contractate să fie rambursabile la cerere. Deşi bănuia că Hand, Schryhart, Arneel şi Merrill urmăreau să-l ruineze, având intenţia să prindă un moment în care să-şi ceară cu toţii rambursarea sumelor şi astfel să-l pună în încurcătură financiară, Cowperwood primi bucuros.

— Cred că ştiu unde vrea să ajungă şleahta asta, îi spusese pe atunci lui Addison. Dar o să treacă mult până să-mi vină ei mie de hac.

Bănuielile îi erau de altfel perfect întemeiate. Schryhart, Hand şi Arneel, urmărindu-l prin agenţii şi misiţii lor, descoperiseră imediat – şi asta chiar în prima fază a agitaţiei în legătură cu moneda de argint şi înaintea dezlănţuirii adevăratei furtuni – că Frank Cowperwood împrumuta sume serioase la New York, Londra, de la unele bănci din Chicago şi în alte părţi:

— Am impresia, spuse într-o zi Schryhart prietenului său Arneel, că amicul nostru s-a cam întrecut cu gluma. S-a depăşit pe sine. Proiectele lui de linii aeriene au înghiţit prea mulţi bani. La toamnă au loc noi alegeri şi el ştie că vom lupta până-n pânzele albe. Are nevoie de bani pentru electrificarea liniilor sale obişnuite. Dacă am putea afla precis cum stă cu fondurile şi de unde s-a împrumutat, atunci am şti ce avem de făcut.

— Dacă nu mă înşel, spuse Arneel, Cowperwood e cam strâmtorat pe plan financiar, sau în tot cazul nu mai are mult. Toată această agitaţie cu moneda de argint începe să scadă valoarea acţiunilor şi să reducă stocurile de bani lichizi. Eu propun ca băncile noastre să-i acorde creditul de care are nevoie, bineînţeles cu condiţia să restituie sumele la cerere. Când va sosi scadenţa, dacă nu plăteşte, îl avem în mină şi nu ne mai scapă, iar dacă putem răscumpăra şi alte împrumuturi făcute la alţii, cu

atât mai bine.

Domnul Arneel rostise aceste cuvinte fără urmă de duşmănie, cu toată greutatea. O dată strâns cu uşa, cine ştie, poate chiar foarte curând, ei îl vor salva – da, îl vor „salva”, însă cu condiţia ca el să părăsească definitiv oraşul Chicago. Existau oameni dispuşi să preia întreaga avere spre binele oraşului, a conducerii sale cinstite şi s-o administreze în consecinţă.

Din păcate, tocmai atunci domnii Hand, Schryhart şi Arneel se lansaseră la rândul lor într-o aventură, care din cauza agitaţiei produsă de problema argintului nu putea să nu aibă urmări rele. Era vorba pur şi simplu de chibrituri, înlesnire care pe atunci, împreună cu multe altele, toi forma obiectul unui trust aducând mari profituri acţionarilor. La toate bursele acţiunile *Chibrituri americane* erau bine cotate şi se vindeau curent cam la o sută douăzeci de dolari.

Geniile financiare care au avut, primii, ideea unificării tuturor societăţilor de chibrituri şi a unui monopol al desfacerii lor în America au fost domnii Hull şi Stackpole – bancheri şi agenţi de schimb. Domnul Phineas Hull era un om calculat, mărunt de statură şi semănând cu o nevăstuică; avea un păr rar. de un castaniu prăfuit, şi o pleoapă, dreapta, care-i cădea peste ochi din cauza unei paralizii parţiale, dădea fizionomiei sale o expresie ciudată, uneori sinistră.

Asociatul său, domnul Benoni Stackpole, cândva surugiu de poştalion în Arkansas, iar mai târziu geambaş, era un om vânjos şi cu scaun la cap – înalt, cu o piele unsuroasă, curajos şi cu mult simţ politic. Fără să aibă mintea unor oameni ca Arneel, Hand sau Merrill, era totuşi foarte capabil şi plin de isteţime. Începuse relativ târziu goana după avere, dar acuma lupta din răsputeri să fructifice pianul ticluit cu ajutorul domnului Hull. Ispitiţi de perspectivele îmbogăţirii, ei începuseră prin a strânge toate acţiunile uneia din companiile de chibrituri, după care au avut posibilitatea să trateze cu proprietarii altora. Brevetele şi procesele tehnologice, până atunci aparţinând

diferitelor companii, au fost comasate, iar câmpul lor de acţiune mărit la extrem.

Dar pentru a realiza toate aceste operaţii era nevoie de sume mari, mult mai mari decât cele pe care le avuseseră atât Hull cât şi Stackpole. Amândoi veniţi din vest, au umblat după capital mai întâi în vest. S-au adresat pe rând lui Hand, Schryhart, Arneel şi Merrill, le-au vândut stocuri mari de acţiuni la preţuri avantajoase. Cu banii astfel dobândiţi. Hull şi Stackpole mergeau înainte mărindu-şi afacerile. Obţinuseră brevete pentru procese tehnologice în exclusivitate, iar ideea invadării pieţei europene şi chiar mondiale începuse să le surâdă. În acelaşi timp, toţi magnaţii care cumpăraseră cu patruzeci şi cinci de dolari bucata acţiunile care acum se vindeau pe piaţă ia o sută douăzeci, se gândeau ce splendid ar fi dacă acest vis al unui monopol s-ar realiza, iar preţul acţiunilor, cum era şi firesc, s-ar ridica la trei sute fiecare. Aşadar, nu strica să deţii în plus câteva acţiuni al căror destin se contura atât de promiţător. De aceea se porni o adevărată luptă: fiecare capitalist începu să strângă un număr cât mai mare, pentru ca în momentul când vor creşte să realizeze o avere.

Un asemenea joc nu poate fi niciodată practicat în aşa fel încât restul comunităţii financiare să ignoreze cu desăvârşire ce se petrece. Curând, în cercurile superioare ale bursei, începură să circule zvonuri despre o apropiată creştere senzaţională a acţiunilor *Chibrituri americane*. Cowperwood află şi el de la Addison, totdeauna la curent cu ultimele zvonuri şi, în consecinţă, amândoi cumpărară cât putură din aceste acţiuni, deşi nu chiar atât de multe încât să nu le poată lichida oricând cu un mic profit. Timp de opt luni acţiunile *Chibrituri americane* s-au urcat încet dar sigur până la a depăşi preţul de două sute de dolari, ajungând chiar la două sute douăzeci. La acest preţ Cowperwood şi Addison au vândut întregul stoc pe care îl aveau, realizând un beneficiu comun de aproape un milion de dolari.

Între timp, inevitabila furtună politică se apropie.

Acest nor, care la început fusese doar cât mâna unui om, crescuse rapid în ultimele luni ale anului 1895, iar în primăvara lui ’96 devenise ameninţător – furtuna era Sata să se dezlănţuie. Odată cu senzaţionala propunere a acelui „Apostol al etalonului argint” ca preşedinte al Statelor Unite x, care avu loc în iulie, financiarii conservatori din ţară fură prinşi de o groaznică deprimare. Tot ceea ce Cowperwood, cu perspicacitate, făcuse cu luni de zile înainte, alţii, mai puţin prevăzători – din Maine până-n California şi din golful Mexic până în Canada – începură şi ei să facă. O parte din depuneri fură retrase de la bănci. Acţiuni slabe sau nesigure erau zvârlite pe piaţă.

În acel moment Schryhart, Arneel, Hand şi Merrill se simţeau prinşi, ca într-o capcană, cu un stoc enorm de acţiuni *Chibrituri americane* în braţe. Dat fiind că strânseseră un număr mare din aceste acţiuni emise în pachete de milioane, se vedeau nevoiţi sau să sprijine piaţa sau să le vândă în pierdere. Pe de altă parte, o sumedenie de deţinători, având nevoie de bani şi aceste acţiuni vânzându-se la două sute douăzeci de dolari, începură să lanseze ordine telegrafic în toate colţurile ţării pentru lichidarea lor la bursa din Chicago, unde întreaga afacere fusese înjghebată şi unde, evident, se puteau găsi cumpărători.

Faţă de această întorsătură toţi promotorii companiei *Chibrituri americane* discutară şi luară hotărârea să susţină preţul. Domnii Hull şi Stackpole, directorii trustului, cel puţin cu numele, au fost însărcinaţi să cumpere, iar ei, la rândul lor au apelat la cei mai importanţi acţionari, cerându-le să cumpere proporţional cu numărul de acţiuni pe care-l deţineau fiecare. Hand, Schryhart, Arneel şi Merrill, copleşiţi de acţiunile care inundau acum piaţa şi pe care trebuiau să le cumpere la două sute douăzeci de dolari ca să le menţină preţul ridicat, se repeziră la băncile lor preferate, ipotecând vaste cantităţi la sume de o sută cincizeci de dolari sau chiar ceva mai mult şi folosind sumele obţinute ca să cumpere alte acţiuni suplimentare pe care erau obligaţi să le ia.

În cele din urmă, totuşi, băncile amice nu mai putură accepta în garanţie aceste acţiuni; momentul devenise critic, iar bancherii, de asemenea, nu mai voiau nici ei să primească.

— Nu, nu şi nu! declară Hand lui Phineas Hull la telefon. Nu mai pot risca un singur dolar în aventura asta şi nici nu vreau! E o afacere foarte bună şi îmi dau seama că şi dumneata de avantajele ei. Dar ce-i prea mult nu-i sănătos. Îţi spun eu, se apropie un crah. De aceea piaţa-i plină de aceste acţiuni. Sunt gata să-mi apăr interesele în această afacere, până la un anumit punct. După cum am zis, sunt de acord să nu vând niciuna din cele pe care le deţin. Mai mult decât atât nu pot face. Ceilalţi asociaţi ai dumitale în această afacere n-au decât să se apere cum ştiu. Am alte probleme care mă interesează în egală măsură, ba chiar mai mult decât *Chibrituri americane*.

Acelaşi lucru s-a întâmplat şi cu domnul Schryhart, care, mângâindu-şi mustăcioara neagră şi ondulată se întreba dacă n-ar face mai bine să vândă ce-i mai rămăsese şi să termine odată; totuşi, se temea de furia lui Hand şi Arneel dacă va lăsa să cadă piaţa, provocând astfel o panică la bursă. Era un mare risc. Până la urmă Arneel şi Merrill se hotărâră să nu vândă niciuna din acţiunile pe care le aveau; dar, după declaraţiile domnului Hull, nimic şi nimeni nu-i va convinge să cumpere nici măcar o singură acţiune în plus, orice s-ar întâmpla!

În acest moment de criză domnii Hull şi Stackpole – amândoi cetăţeni onorabili – erau tare cătrăniţi. Departe de a fi deopotrivă de bogaţi ca „protectorii” lor, averea acestora se afla în mare primejdie. Teama de furtuna care se apropia îl făcea pe domnul Stackpole să se îndrepte către singurul liman de scăpare. Iată-l că soseşte la biroul lui Frank Algernon Cowperwood. Ajunsese la capătul puterilor, iar Cowperwood era singurul om într-adevăr bogat din oraş, neamestecat încă în aceste speculaţii. La început Stackpole îi auzise spunând atât pe Hand cât şi pe Schryhart că, dacă Cowperwood, într-un fel sau altul, ar fi băgat în afacerea asta, ei nu voiau să se amestece. Acest

lucru se întâmplase cu mai bine de un an în urmă. Acum Schryhart şi Hand păreau gata să-i lase pe asociaţii lor în voia sorţii. Nu aveau dreptul să protesteze dacă el, în acest moment de criză, va apela la Cowperwood, pe care spera să se poată bizui.

Domnul Stackpole măsura cam un metru optzeci să cinci, fără pantofi, şi cântărea aproximativ o sută zece kilograme. Purta un costum de olandă maro şi o pălărie de paie; (era pe la sfârşitul lui iulie), ţinea în mână un evantai făcut dintr-o frunză de palmier şi o servietă mică din piele galbenă, în care se găseau acţiunile cu bucluc. Era transpirat şi prost dispus. Îl păştea falimentul, un faliment total. Dacă acţiunile *Chibrituri americane* vor cădea sub două sute de dolari, atunci va fi silit să închidă porţile atât ca bancher, cât şi ca agent de schimb şi, dat fiind obligaţiile pe care şi le asumaseră el şi Hull, vor fi declaraţi faliţi pentru suma de aproximativ douăzeci milioane dolari. Domnii Hand, Schryhart, Arneel şi Merrill vor pierde împreună vreo şase sau opt milioane. Băncile locale vor pierde proporţional, deşi nici pe departe aşa mult, deoarece împrumutaseră la valoarea de o sută cincizeci şi deci vor face doar sacrificiul profitului dintre o sută cincizeci de dolari şi cota cea mai redusă la care ajungeau acţiunile.

Când îl văzu intrând pe noul venit, Cowperwood se uită la el cam ironic – ştia ce-l aduce. Doar cu câteva zile în urmă îi spusese lui Addison că probabil avea să aibă loc un crah.

— Domnule Cowperwood, începu Stackpole, am în servietă cincisprezece mii de acţiuni *Chibrituri americane*, în valoare de un milion cinci sute de mii dolari la paritate, cu o valoare pe piaţă de trei milioane trei sute de mii în momentul de faţă şi care valorează cu prisosinţă trei sute de dolari bucata. Nu ştiu dacă ai urmărit cu atenţie soarta companiei *Chibrituri americane*. Suntem deţinătorii tuturor brevetelor de maşini care economisesc munca omului şi, ceva mai mult, suntem pe punctul de a încheia cu Italia şi Franţa contracte de închiriere a maşinilor şi a

proceselor tehnologice la sume de aproape o sută de mii dolari anual pentru fiecare. Facem sondaje în Austria şi Anglia şi evident că mai târziu o să tratăm şi cu alte ţări. Să ştii că societatea *Chibrituri americane* e menită să aprovizioneze lumea întreagă cu chibrituri, indiferent dacă eu am vreun rol în ea sau nu. Furtuna stârnită de problema argintului ne-a prins în plin ocean şi asta ne cam dă de furcă. Eu am fost totdeauna un om cinstit în relaţiile de afaceri şi am de gând să-ţi spun exact cum stau lucrurile. Dacă putem depăşi criza stârnită de argint, până la începutul anului viitor acţiunile noastre se vor urca la trei sute de dolari bucata. Dacă pe dumneata te interesează aceste acţiuni, poţi să le obţii imediat la preţul de o sută cincizeci de dolari bucata, bineînţeles cu condiţia să te angajezi să nu le scoţi pe piaţă înainte de luna decembrie; sau dacă nu-mi poţi promite asta (se opri o clipă, în speranţa că va ghici gândurile pe faţa lui impasibilă) … aş vrea să-mi împrumuţi, pentru cel puţin o lună, o sută cincizeci de dolari pe acţiune cu o dobândă de zece – cincisprezece dolari la sută. sau la orice altă dobândă ţi-ar conveni.

Cowperwood îşi împreunase mâinile, învirlind cele două degete mari şi meditând ia greutăţile şi incertitudinile materiale ale domnului Stackpole, ajuns la capătul puterilor. Soarta oricărui om este, cu siguranţă, înrâurită de noroc şi de împrejurări; iată că acum Cowperwood avea ocazia minunată de a se răzbuna pe cei care îl urmăriseră cu atâta înverşunare. Dacă va lua aceste acţiuni la o sută cincizeci de dolari şi va negocia imediat întregul stoc la două sute douăzeci de dolari, sau la rigoare la un preţ mai mic, atunci *Chibriturile americane* s-ar prăbuşi catastrofal. Când acţiunile vor ajunge la o sută cincizeci sau mai puţin, atunci îi va fi uşor să le răscumpere pe toate, să-şi încaseze profitul, să plătească domnului Stackpole restanţa şi să primească dobânda, după care, ca pisica sătulă din fabulă, va zâmbi fericit. Toate operaţiile astea el le-ar fi făcut cu aceeaşi dezinvoltură cu care acum îşi învârtea degetele.

— Cine, în afară de dumneata şi de domnul Hull, întrebă Cowperwood amabil, au sprijinit aici în Chicago aceste acţiuni? Cred că ştiu cine, dar dacă n-ai nimic împotrivă aş vrea să fiu sigur.

— Nu, fireşte, n-am absolut nimic împotrivă, răspunse domnul Stackpole, conciliant. Domnul Hand, domnul Sehryhart, domnul Arneel şi domnul Merrill.

— Exact aşa bănuiam şi eu, rosti Cowperwood, pe un ton detaşat. Ei nu le pot lua, nu-i aşa? Au prea multe?

— Au prea multe, încuviinţă domnul Stackpole, abătut. Aş vrea, înainte de a accepta un împrumut pe aceste ac-lţiuni, să insist asupra unui lucru. Ar trebui ca dumneata să te angajezi să nu scoţi niciuna pe piaţă sau, în tot cazul, nu înainte de expirarea termenului la care m-am obligat să-ţi restitui împrumutul. Am impresia să existe oarecari animozităţi între dumneata, domnul Hand şi ceilalţi domni pe care i-am menţionat. Dar, după cum spuneam – şi crede-mă, sunt sincer, în momentul de faţă – aflat în plin naufragiu, mă agăţ şi de-un fir de pai. Dacă vrei să mă ajuţi îţi ofer cele mai avantajoase condiţii şi nu voi uita niciodată serviciul pe care mi l-ai face.

Îşi deschise servieta şi începu să scoată acţiunile – pachete lungi de culoare galben-verzuie, strânse la mijloc cu un elastic lat. Fiecare pachet conţinea o mie de acţiuni.

Deoarece Stackpole avea aerul că i le dă, Cowperwood le luă cu o mină şi le cântări în palmă.

— Regret, domnule Stackpole, îi spuse cu simpatie şi asta după o clipă de aparentă chibzuire, dar mi-e imposibil să te ajut. Sunt şi aşa angrenat în tot soiul de afaceri. De altfel, îmi permit foarte rar speculaţii la bursă. Nu că aş avea ceva anume împotriva vreunuia din domnii pomeniţi. Nu-mi pierd vremea să-i urăsc pe toţi cei care-mi poartă pică. Evident, aş putea, dacă aş vrea, să iau aceste acţiuni, să ţi le plătesc şi mâine să le vând pe piaţă, dar nu mă interesează. Mi-ar fi făcut plăcere să te ajut şi dacă aş fi sigur că le pot păstra trei, patru luni fără niciun risc, aş face-o. Însă... şi aici îşi ridică sprâncenele şi avu o expresie binevoitoare, ia spune-mi, ai încercat la toate băncile din

oraş?

— Aproape la toate.

— Şi te-au refuzat?

— Nici ei nu ştiu cum să scape de ele!

— Păcat. Îmi pare rău, crede-mă. Apropo, nu cumva îl cunoşti pe domnul Miliard Bailey sau pe domnul Edwin Kaffrath?

— Nu, nu-i cunosc, răspunse Stackpole, cu o notă de speranţă în glas.

— Ei bine, iată doi oameni care sunt mult mai bogaţi decât s-ar crede. Li se întâmplă să dispună de mari sume de bani. Ar trebui să cauţi să te-ntâlneşti cu ei, s-ar putea să aibă sume de investit. Şi mai e şi prietenul meu Videra. Nu ştiu cum stă acuma. îl poţi găsi întotdeauna la *Twelftli Ward Bank*. Nu ştiu, dar n-ar fi exclus să ia un număr destul de mare din acţiunile astea. E mult mai bogat decât se crede. Mă surprinde că până acum nu ţi-a spus nimeni să te adresezi lor. (De fapt, niciuna din persoanele susmenţionate n-ar fi participat nici măcar cu un dolar la acest împrumut, fără un ordin de la Cowperwood. Stackpole însă n-avea de unde să ştie. Lumea nu cunoştea legăturile care existau între ei).

— Îţi mulţumesc foarte mult, desigur, mă voi duce, mai zise Stackpole, băgând înapoi în servietă acţiunile fără căutare.

Cowperwood, cu o ostentativă politeţe, sună o stenografă, ca să-i găsească, vorbă să fie, adresa de acasă a acestor domni, apoi îşi luă rămas bun, încurajându-l pe vizitatorul său. În al nouălea cer, omul de afaceri se hotărâse pe loc să se adreseze nu numai lui Bailey şi Kaffrath, dar şi lui Videra. În timp ce se afla pe drum spre biroul primului menţionat, Cowperwood îl căută pe acesta la telefon.

— Ascultă, Bailey, îi spuse, când în sfârşit îl găsi pe bogatul afacerist din domeniul cherestelei, tocmai acum a plecat de la mine Benoni Stackpole, de la firma *Hull* & *Stackpole*.

— Da.

— Are la el cincisprezece mii de acţiuni *Chibrituri americane* – valoarea la paritate e de o sută, valoarea pe piaţă astăzi e de două sute douăzeci de dolari. Încearcă să gajezi toate acţiunile sau măcar o parte la o sută cincizeci de dolari.

— Da.

— Ştii ce se întâmplă cu *Chibrituri americane*, nu?

— Ştiu doar că au ajuns aici datorită unui joc *de la hausse*.

— Bun, fii atent. Aceste acţiuni or să cadă. S-a zis cu ele!

— Da.

— Eu te rog însă să împrumuţi acestui om cinci sute de mii de dolari. împrumuţi gajând la o sută douăzeci bucata sau chiar mai puţin dacă poţi şi apoi sfătuieşte-l să se ducă la Edwin Kaffrath sau la Anton Videra pentru rest.

— Dar bine, Frank, de unde crezi că pot scoate eu cinci sute de mii de dolari? Chiar acum ai spus că or să se prăbuşească.

— Evident, ştiu că personal n-ai, dar poţi să recurgi la Addison de la *Chicago Trust*, care va onora imediat cecul. Trimite-mi acţiunile şi nu te mai gândi la ele. Restul mă priveşte pe mine. Dar pentru nimic în lume nu pomeni numele meu şi nici nu da impresia că te interesează prea mult. Ne-am înţeles? Să nu plăteşti mai mult ca o sută douăzeci de dolari bucata, dacă poţi chiar mai puţin. Mi-ai recunoscut vocea, da?

— Sigur că da.

— După ce termini, vino la mine să-mi spui cum a mers.

— Foarte bine, conchise domnul Bailey, pe tonul unui desăvârşit om de afaceri.

Numaidecât Cowperwood îl sună pe domnul Kaffrath. apoi pe Videra. În mai puţin de trei sferturi de oră îi pregătise pe amândoi pentru vizita ce urma să le-o facă domnul Stackpole, care avea să obţină de la ei toată suma dorită, gajând în medie la o sută douăzeci de dolari

acţiunea. Cecurile vor fi onorate imediat. Sumele aveau să fie luate de la diferite bănci – nu exclusiv de la *Chicago Trust Company*. Cowperwood, indirect, va avea grijă ca banii să fie plătiţi imediat, indiferent de numerarul aflat în bănci. Fiecare bancă trebuia să-i trimită lui acţiunile ipotecate. După perfectarea fiecărui punct al acestui program şi convins că toate băncile la care se apelase ştiau perfect că cecurile erau garantate de el sau de alţi oameni solvabili, se aşeză la masa de lucru aşteptând sosirea emisarilor lui cu acţiunile ce urmau să fie puse la păstrare în seiful său personal.

CAPITOLUL XLVIII

Panica

În ziua de 4 august 1896 oraşul Chicago, lumea financiară de pretutindeni a fost uluită, cutremurată de prăbuşirea societăţii *Chibrituri americane*, ale cărei acţiuni erau printre cele mai solide, precum şi de falimentul pentru suma de douăzeci milioane dolari – a domnilor Hull şi Stackpole, chipurile promotorii societăţii. În ajunul acestei zile, la ora unsprezece dimineaţa, băncile şi agenţiile de schimb din Chicago simţiseră în aer ceva suspect. Din cauza „susţinerii” preţului acţiunilor *Chibrituri americane*, precum şi a dorinţei de a le vinde cât mai grabnic, pachete întregi de asemenea acţiuni venite din toate colţurile ţării erau aruncate pe piaţă, în speranţa că ele vor fi negociate avantajos înaintea catastrofei finale. În jurul bursei, a cărei clădire se ridica la capătul străzii La Salle ca o fortăreaţă sumbră şi cenuşie, mare forfotă – ca şi cum un imens muşuroi de furnici fusese călcat în picioare. Funcţionari şi curieri alergau de colo colo, zăpăciţi de parcă nici ei nu ştiau încotro s-o apuce. Agenţii de schimb, care în ajun păreau să fi vândut toate acţiunile *Chibrituri americane*, au fost primii veniţi la bursă, iar la auzul gongului începură să ofere din nou acţiunile acestei societăţi în pachete groase de două sute până la cinci sute bucăţi fiecare. Agenţii de la *Hull* & *Stackpole* erau, evident, în primele rânduri ale mulţimii agitate şi zgomotoase, cumpărând toate acţiunile vândute la preţul

pe care sperau astfel să-l menţină. Hull şi Stackpole păstrau legătura telefonică şi telegrafică atât cu diferitele personalităţi importante convinse de ei să participe la această campanie *à la hausse*, cât şi cu anumiţi funcţionari şi agenţi de-ai lor. Evident, în aceste împrejurări amândoi erau chinuiţi de gânduri negre. În acel moment jocul nu se mai desfăşura în linii ample şi elegante, caracteristice aspectului atrăgător al luptei marilor finanţe. E trist când pe căile tulburi ale vieţii puhoaie năvalnice sunt zăgăzuite în nişte spaţii înguste şi întortocheate; aceşti doi oameni, Hull şi Stackpole, erau preocupaţi acum de povara lor meschină, dar nu mai puţin dureroasă. Unde să găsească cincizeci de mii de dolari ca să acopere preţul diferitelor pachete de acţiuni? Mare pacoste mai căzuse pe capul lor! Erau şi ei doi oameni ca toţi ceilalţi, cu două mâini şi o forţă fizică limitată, chemaţi să astupe crăpăturile la un dig care se surpa mereu şi dincolo de care mugeau talazurile spumegând până la cer ale unei mări nimicitoare…

La orele unsprezece domnul Phineas Hull se ridică de pe jilţul din capul solidei mese de mahon, venind în întâmpinarea asociatului său.

— Ascultă, Ben, îi spuse, mi-e teamă că nu mai avem ce face. Am ipotecat acţiuni la atâtea bănci ale oraşului, încât ne-ar fi cu neputinţă să ştim ce poziţie adoptă fiecare din ele. Un lucru e sigur, tot atât de sigur cum sunt că mă aflu acum în odaia asta – cineva vinde; dar nu ştiu cine. Nu crezi că ar putea fi Cowperwood sau unul din oamenii la care ne-a trimis?

Stackpole, istovit de încercările prin care trecuse în ultimele săptămâni, era grozav de irascibil.

— De unde vrei să ştiu? se răsti încruntându-se, abătut. Nu-mi vine să cred. N-am avut impresia că pe aceşti oameni îi interesa jocul la bursă. Oricum, noi trebuie, într-un fel sau altul, să facem rost de bani. Numai de n-ar intra în panică vreunul, că atunci s-a zis cu noi. Rău ne-am mai împotmolit, zău…

Pentru a nu ştiu cita oară îşi petrecu mâna pe după guler, parcă prea strâmt, şi-şi suflecă mânecile cămăşii. În

odaie era o căldură înăbuşitoare, deşi îşi scosese haina, dar pe urmă îşi lepădă şi vesta şi rămase numai în cămaşă. Tocmai atunci sună telefonul domnului Hull – cel în legătură cu biroul de la bursă; acesta tresări şi ridică receptorul.

— Da? întrebă, enervat.

— Două mii de acţiuni oferite la două sute douăzeci de dolari! Le iau?

Omul de la telefon, care vorbea pentru un altul aflat la balustrada galeriei rezervate agenţilor de schimb străjuind „parterul”, adică holul central al bursei, transmitea imediat orice semn sau informaţie primită altuia aflat în incintă. Şi astfel „da” sau „nu” spus de domnul Hull se transforma aproape simultan într-o tranzacţie la bursă, plătită cu bani gheaţă.

— Ce zici de asta? întrebă Hull pe Stackpole, acoperind receptorul cu mâna. Pleoapa dreaptă îi era parcă mai căzută pe ochi ca de obicei. Încă două mii de acţiuni de preluat! De unde au mai ieşit şi astea? Ţ! ţ! ţ!

— Am ajuns la fundul sacului. Asta este, răspunse Stackpole abătut şi cu o voce răguşită. Nu se poate, nu se poate! Totuşi am o idee: să sprijinim acţiunile la preţul de două sute douăzeci până la ora trei. Pe urmă ne facem socotelile şi vedem ce datorăm. Între timp văd şi eu ce-mi rămâne de făcut. Dacă băncile refuză să ne ajute, iar Arneel şi grupul său se eschivează, dăm faliment şi gata; dar pe legea mea, nu înainte de a mai încerca o ultimă dată! Poate că n-au să ne ajute, dar…

De fapt domnul Stackpole nu mai vedea ce s-ar fi putut face, în afară de cazul când domnii Hand, Schryhart, Merrill şi Arneel ar fi fost dispuşi să rişte sume mult mai mari, dar îl supăra şi-l durea ideea că amândoi ar fi putut să se prăbuşească fără împotrivire. Stackpole încercă să-i convingă pe Kaffrath, Videra şi Bailey, dar câteşi trei rămaseră neînduplecaţi. Cufundat în gânduri, îşi puse pe cap pălăria de paie cu boruri late şi plecă. Afară erau aproape treizeci de grade la umbră. În centrul oraşului, trotuarele de asfalt şi granit răspândeau o căldură de baie

de aburi, încât abia puteai respira. Cerul fierbinte era de un albastru lăptos, iar soarele lucea aprins pe vârfurile zidurilor înalte ale Clădirilor.

Domnul Hand, în birourile sale din Rookery Building, la etajul şapte, suferea de căldură, dar mai ales de griji. Deşi nu era sărac, şi nici zgârcit, mai mult decât orice pe lume îl dureau pierderile de bani. De câte ori nu văzuse cum întâmplarea sau un calcul greşit făceau dintr-un om aparent puternic şi îndrăzneţ o fiinţă inutilă şi uitată de toţi! De când Cowperwood îi furase dragostea nevestei sale, aproape nimic pe lume nu-l mai interesa în afară doar de amplele lui tranzacţii financiare, în care se includeau investiţii rentabile la vreo cincizeci de societăţi; aceste investiţii însă trebuiau să aducă, fiecare din ele, mari, foarte mari dobânzi. Gândul că măcar una din afacerile sale ar putea da greş, sau că ar fi nevoit să ceară noi credite, era suficient pentru a-i declanşa o senzaţie aproape fizică de nemulţumire şi nelinişte. Un fel de greaţă morală şi intelectuală punea stăpânire pe el zile întregi, sau, în tot cazul, până depăşea obstacolul. Domnul Hand nu putea concepe eşecul.

De fapt societatea *Chibrituri americane* se afla acum într-o situaţie care împiedica aproape cu desăvârşire orice încercare de a i se veni în ajutor. Pe lângă cele cincisprezece mii de acţiuni puse deoparte iniţial pentru ei de către domnii Hull şi Stackpole, Hand, Schryhart, Arneel şi Merrill mai cumpăraseră fiecare câte cinci mii de acţiuni la patruzeci de dolari bucata; dar de atunci fuseseră forţaţi să susţină piaţa cumpărând încă peste cinci mii de acţiuni fiecare, la preţul de o sută douăzeci la două sute douăzeci bucata, din care majoritatea la ultimul preţ. În realitate Hand investise astfel aproape un milion cinci sute mii dolari, iar sufletul lui se întunecase *e* & pana liliacului. La cincizeci şi şapte de ani, un om obişnuit să capete sume mari din toate tranzacţiile sale financiare şi să aibă autoritatea inerentă judecăţii lui infailibile, ajunge, îngrozit, la cheremul întâmplării, al sorţii! Eşecuri de acest fel provoacă de îndată comentarii neplăcute asupra unei

eventuale scăderi a forţei şi puterii de discernământ a celui în cauză.

Astfel, domnul Hand, în acea după-amiază călduroasă de august, şedea într-un fotoliu de mahon sculptat, în colţul cel mai retras al biroului său, şi medita melancolic. De dimineaţă, în faţa unei pieţe care se prăbuşea, ar fi vrut să vândă totul, pe faţă; şi ar fi făcut-o dacă n-ar fi fost împiedicat de telefoanele lui Arneel şi Schryhart. Aceştia cereau cu insistenţă să se ţină o conferinţă în scopul de a strânge unele fonduri – înainte de a se lua altă măsură. Orice s-ar întâmpla, Hand era hotărât ca a doua zi să se retragă, dacă nu se va ivi vreo ameliorare a situaţiei. Voia să iasă din toată povestea asta, afară numai dacă Stackpole sau Hull n-ar găsi un mijloc ingenios de a susţine piaţa fără ajutorul lui. În vreme ce se gândea cum ar putea să se descurce, apăru domnul Stackpole, palid, sumbru, transpirat.

— Asta-i, domnule Hand, spuse el, istovit, am făcut tot ce-am putut. Până acum Hull şi cu mine am menţinut stabilitatea pieţei. Ai văzut ce s-a întâmplat azi între orele zece şi unsprezece. Acum s-a zis cu noi. Am împrumutat până la ultimul dolar şi am gajat ultima noastră acţiune. Averea mea personală precum şi a lui Hull au fost înghiţite. Cineva sau toţi deţinătorii de acţiuni – din afară – ne taie creanga de sub picioare. Paisprezece mii de acţiuni numai de azi dimineaţă! Asta spune multe! Nu se mai poate face nimic dacă dumneavoastră, domnilor, nu sunteţi dispuşi să ne daţi un ajutor cu mult mai substanţial decât până acum. Dacă am putea strânge bani ca să acoperim încă cincisprezece mii de acţiuni…

Domnul Stackpole se opri pentru că domnul Hand ridicase un deget gras şi trandafiriu.

— Să nu mai vorbim despre asta, rosti el, solemn. Nici vorbă de aşa ceva. În ce mă priveşte, n-am de gând să mai vâr nicio leţcaie în afacerea asta. Mai degrabă vând tot ce am – la orice preţ. Şi sunt sigur că toţi ceilalţi sunt de aceeaşi părere.

Domnul Hand, prudent, îşi ipotccase aproape toate

acţiunile la diferitele bănci, ca să aibă sumele necesare pentru alte combinaţii; nu îndrăznise însă să vândă toate acţiunile, ştiind că va trebui la un moment dat să facă faţă încurcăturilor ivite prin jocul de bursă. Dar pentru Stackpole ameninţarea era impresionantă»

Se uita la domnul Hand ca viţelul la poarta nouă.

— Foarte bine... spuse, atunci nu-mi rămâne decât să mă întorc la birou şi să lipesc un anunţ pe uşă. Am cumpărat paisprezece mii de acţiuni şi nu mai avem nicio leţcaie cu care să le plătim. Dacă băncile sau cineva nu acoperă suma pentru noi, suntem pierduţi... faliţi.

Domnul Hand, care ştia că dacă domnul Stackpole va face ce spune însemna şi pentru el pierderea unei sume de un milion cinci sute de mii de dolari, începu să şovăie.

— Te-ai adresat la toate băncile? Ce spune Lawrence de la *Prairie National*?

— Toţi spun la fel, răspunse Stackpole, disperat, de altfel, ca şi dumneata. Niciunul din ei nu mai poate lua nicio acţiune în plus. Din pricina blestematei agitaţii cu argintul – asta e şi numai asta. Acţiunile noastre n-au niciun cusur. În câteva luni, mai mult ca sigur, vor fi iarăşi bune.

— Crezi? făcu domnul Hand, acru. Asta în tot cazul depinde de ce se va petrece în noiembrie... (făcea aluzie la viitoarele alegeri pe plan naţional).

— Da. ştiu, oftă domnul Stackpole, dându-şi seama că teoria lui era în funcţie de anumite condiţii. După care, brusc, strângând pumnul drept, strigă: Să-l ia dracu' pe parvenitul ăla (se gândea la „Apostolul libertăţii argintului”). Numai el e de vină. Şi acum, dacă nu mai e nimic de făcut, mai bine plec. Mai am toate acţiunile pe care le-am cumpărat astăzi şi care ar trebui să le putem gaj a. Tot ar fi ceva, dacă am putea obţine măcar o sută douăzeci de dolari pe bucată.

— Ai dreptate, încuviinţă Hand, m-aş bucura să reuşeşti. Personal însă nu mai pot investi niciun ban. Dar de ce nu te duci să-l vezi pe Schryhart şi pe Arneel? Am vorbit cu ei şi am avut impresia că poziţia lor e aceeaşi cu

a mea; dar dacă vor să mai stea de vorbă, eu n-am nimic împotrivă. Nu prea văd ce s-ar mai putea face, dar poate împreună vom găsi un mijloc de a opri masacrul acţiunilor. Nu ştiu. Numai să nu coboare prea jos.

Domnul Hand îşi zicea că domnii Hull şi Stackpole ar putea fi nevoiţi a doua zi să vândă toate acţiunile pe care le mai aveau cu cincizeci de cenţi pagubă la un dolar sau chiar mai rău. Dacă însă acţiunile puteau fi preluate de băncile lor, pentru ei (adică pentru Schryhart, el şi Arneel) şi vândute ulterior cu un profit, atunci ei îşi vor acoperi o parte din pierderi. S-ar putea ca băncile, din ordinul celor patru magnaţi, să consimtă să facă un ultim efort. Dar cum? Într-adevăr, cum?

Când Stackpole se duse la Schryhart, acesta, trăgându-l de limbă află adevărul asupra vizitei pe care i-o făcuse lui Cowperwood. De fapt şi Schryhart se făcuse vinovat chiar în acea zi: scosese pe piaţă două mii de acţiuni *Chibrituri americane* fără să-şi informeze colegii, şi evident, dorea să afle dacă Stackpole sau altcineva bănuia că el, contrar angajamentului luat, vânduse acţiuni. În consecinţă, supuse pe Stackpole unui interogatoriu foarte riguros, iar acesta, preocupat mai ales de soarta lui, nu se sfii să dea cărţile pe faţă. De altfel, Stackpole găsea că acţiunea sa era justificată de faptul că în orice caz cei patru şi aşa l-ar fi părăsit.

— Şi de ce te-ai dus la el? strigă Schryhart, manifestându-şi uimirea şi indignarea, care, într-o măsură, erau sincere-Socoteam de la sine înţeles ca sub niciun motiv Cowperwood să nu aibă nimic de-a face cu noi. Dacă-i vorba aşa, de ce nu te duci şi la dracu' să-ţi dea o mână de ajutor! Dar în acelaşi timp se gândea: „Ce noroc!" căci demersul lui Stackpole nu însemna pentru el numai o portiţă de scăpare în legătură cu subtilele şi ascunsele sale manevre de bursă, dar şi, în cazul în care cei patru vor fi de aceeaşi părere cu el, o scuză pentru părăsirea firmei *Stackpole* & *Hull* chiar în momentul prăbuşirii.

— Adevărul este, reluă Stackpole, cam jenat şi totuşi cu îndrăzneală, că joia trecută aveam cincisprezece mii de

acţiuni pe care trebuia să scot nişte bani. Nici dumneata, nici prietenii dumitale n-aţi vrut să mai luaţi. La fel şi băncile. I-am telefonat într-o doară lui Rambaud şi el m-a sfătuit să vorbesc cu Cowperwood.

După cum s-a mai relatat, Stackpole se dusese la Cowperwood direct, fără sfatul nimănui, dar în împrejurările de faţă o minciună era absolut necesară.

— Ilambaud! strigă strâmbând din nas Schryhart. E omul lui Cowperwood, şi el ca şi toţi ceilalţi. Mai prost nici că puteai cădea! Păi atunci, nu mai încape nicio îndoială, de acolo vin ţoale acţiunile. Individul ăsta şi prietenii lui au să vândă tot stocul. Trebuia să-ţi închipui că aşa au să facă. Ne urăşte. S-a isprăvit cu dumneata! Nu-i aşa? Crezi că ţi-a mai rămas vreo carte de jucat?

— Niciuna! răspunse Stackpole, solemn.

— Mda, păcat! Ai procedat cât se poate de nesăbuit adresându-te lui Cowperwood... eh, acum să vedem ce mai putem face.

Ideea lui Schryhart, ca de altfel şi a lui Hand, era să determine *Hull & Stackpole* să cedeze băncilor la un preţ derizoriu toate acţiunile pentru ca, prin presiuni asupra băncilor respective, acestea să păstreze stocul ipotecat de el şi de ceilalţi până când compania *Chibrituri americane* se va pune pe picioare şi deci va începe să fie din nou rentabilă. Schryhart era însă furios pe Cowperwood care ştiuse să profite de împrejurare şi să-şi asigure un câştig imens, fără doar şi poate. Fireşte, într-o oarecare măsură criza actuală i se datora lui. După ce plecă Stackpole, Schryhart telefonă imediat lui Hand şi lui Arneel, propunând o întrunire; un ceas mai târziu se aflau împreună cu Merrill în biroul lui Arneel, ca să discute această nouă şi foarte interesantă întorsătură pe care o luau lucrurile. De fapt, în cursul acelei după-amiezi, neliniştea acestor domni creştea din ce în ce. Nu că personal n-ar fi fost în stare să se descurce şi să-şi suporte pierderile, dar efectul moral al unui asemenea faliment (douăzeci milioane dolari), ca să nu mai vorbim de lovitura adusă prestigiului lor şi oraşului Chicago, centrul vieţii

financiare americane, era cât se poate de neplăcut, dacă nu cumva catastrofal – şi colac peste pupăză, Cowperwood, pescuind în ape tulburi, avusese prilejul să câştige parale frumoase. Auzind toată tărăşenia, Hand şi Arneel au scrâşnit din dinţi, iar Merrill, ca de obicei, minunându-se de subtila inteligenţă a lui Cowperwood, nu se putea abţine să nu-l admire.

Există un fel de mândrie civică ascunsă în sufletul celor mai mulţi cetăţeni din sânul unei comunităţi prospere care, adesea, apare în împrejurările cele mai grele. Aceşti patru oameni, desigur, nu constituiau o excepţie. Domnii Schryhart, Hand, Arneel şi Merrill erau foarte preocupaţi de renumele oraşului Chicago, precum şi de reputaţia grupului lor în ochii financiarilor din est. Pentru ei era o lovitură tragică, văzând cum singura lor mare iniţiativă luată recent – ca o ripostă la câteva din uriaşele afaceri pornite în ultima vreme la New York şi aiurea – avea să se prăbuşească atât de prematur. Onoarea lumii financiare din Chicago trebuia salvată pe cât posibil. În consecinţă, când sosi domnul Schryhart, înfierbântat şi tulburat şi le povesti cu amănunte tot ce aflase, prietenii săi îl ascultară cu luare aminte, ciulind urechile.

Era între cinci şi şase după masă, dar soarele continua să ardă vâlvătăi, deşi zidurile clădirilor de pe partea cealaltă a străzii erau cenuşii şi reci, presărate cu pete negre de umbră. Din când în când glasul strident al unui mic vânzător de ziare se auzea strigând „ediţie specială”, amestecat cu zgomotul paşilor grăbiţi ai oamenilor care se îndreptau spre casă, cu zăngănitul tramvaielor… tramvaiele lui Cowperwood.

— Am să vă spun părerea mea, zise Schryhart, în cele din urmă. Cred că am suportat destul manevrele acestui individ josnic. Sigur că nici Hull. nici Stackpole n-aveau dreptul să apeleze la el. S-au expus şi pe ci şi ne-au expus şi pe noi la exact ceea ce ni s-a întâmplat, adică am fost traşi pe sfoară cum scrie la carte. Domnul Schryhart era, pe bună dreptate, zeflemitor, rece, neprihănit, agresiv. Şi apoi, orice financiar de rangul nostru ar fi trebuit măcar

din politeţe să ne consulte şi pe noi său. În tot cazul, să consulte băncile noastre şi să ne ofere prilejul să preluăm, noi, aceste acţiuni. Ar fi venit în ajutorul nostru ca să salveze onoarea oraşului Chicago. Dată fiind situaţia, nu avea niciun motiv să scoată acţiunile pe piaţă. Cowperwood ştia precis efectul pe care devalorizarea lor îl va produce în oraş. Toată lumea va suferi consecinţele, clar lui ce-i pasă! De altfel, Stackpole mi-a spus că se învoise cu ei, sau mai bine zis cu oamenii care evident că-l reprezentau, ca, sub niciun motiv, acţiunile *Chibrituri americane* să nu fie aruncate pe piaţă. Ceva mai mult, sunt absolut sigur că în niciunul din seifurile lor nu mai există, la ora actuală, vreo acţiune de acest fel. Într-o anumită măsură mi-e milă de bietul Stackpole. Evident, situaţia lui era foarte grea. Dar mişelia lui Cowperwood nu are nicio scuză, nici cea mai mică. De când îl cunoaştem nu s-a dezminţit niciodată – omul ăsta nu-i altceva decât un bandit sinistru. Ar trebui neapărat găsită modalitatea de a pune capăt, aici, carierei lui prospere.

Domnul Sehryhart îşi întinse cu o mişcare bruscă picioarele dolofane, îşi potrivi gulerul moale de la cămaşă şi-şi netezi mustaţa, scurtă, aspră, sârmoasă care încărunţise. Ochii lui scăpărau de o ură nestăvilită.

Când discuţiile ajunseră aici, domnul Arneel, cu o putere de judecată care deocamdată nu fusese prea convingătoare, întrebă:

— Cine dintre dumneavoastră ştie ceva în legătură cu actuala stare financiară a domnului Cowpenvood? Nu mă refer la linia „L” din Lake Street, sau la Northwestern. Am aflat că şi construieşte o casă la New York, care, presupun, că-l costă ceva bani. Ştiu că a împrumutat patru sute de mii de dolari de la Chicago *Central*; dar în afară de asta, mai are şi alte sume?

— Da, datorează băncii *Prairie National* două sute de mii de dolari, interveni Sehryhart, prompt; am mai auzit şi de alte sume, dar acum nu-mi aduc aminte la cât s-ar ridica.

Domnul Merrill, un şoricel de om – cărunt, spilcuit,

diplomat, parizian – se agită în fotoliul prea mare pentru el, urmărind pe ceilalţi cu ochi ageri, cu o expresie oarecum împăciuitoare. Deşi avea un vechi dinte împotriva lui Cowperwood, care refuzase să-i facă hatârul de a instala linii de tramvaie prin faţa magazinelor sale, totdeauna privise cu interes surprizele spectaculoase legate de acest om. În fond îi displăcea ideea unor uneltiri împotriva lui Cowperwood. Considera însă de datoria lui ca într-o astfel de consfătuire să-şi spună şi el cuvântul.

— Nu de mult, interveni domnul Merrill, vorbind cam în doi peri, agentul meu, domnul Hill, i-a împrumutat câteva sute de mii de dolari. Şi cred că mai are şi alte sume împrumutate şi neachitate.

Domnul Hand se agită enervat.

În tot cazul, spuse el, e dator la *Third Na*ţional şi la

Lake City cel puţin tot pe atâta dacă nu şi mai mult. Cunosc o bancă de care n-am pomenit încă, unde e debitor cu cinci sute de mii de dolari. Colonelul Ballinger i-a împrumutat două sute de mii şi sunt sigur că-i datorează şi lui Anthony Ewer aceeaşi sumă. A luat de la *Drovers and Traders* în total o sută cincizeci de mii de dolari.

Pe baza acestor informaţii, Arneel socoti că datoriile lui Cowperwood se ridicau la aproximativ trei milioane de dolari, rambursabili la cerere, dacă nu şi mai mult.

— Nu am încă date precise, spuse în cele din urmă Arneel, rar şi răspicat. Dacă diseară o să putem vorbi cu câţiva din preşedinţii băncilor noastre s-ar putea să descoperim fapte noi. Nu vreau să fiu aspru cu nimeni, dar situaţia noastră e gravă. Dacă nu se face astăzi nimic, atunci mâine dimineaţă *Hull & Stackpole* va fi la pământ, cu siguranţă. Avem fireşte, obligaţii faţă de băncile cu care lucrăm şi pentru noi este o datorie de onoare să facem tot posibilul ca să le venim în ajutor. De asta depinde, în bună măsură, reputaţia oraşului nostru, precum şi poziţia lui ca centru financiar american. După cum le-am spus şi domnilor Stackpole şi Hull, personal i-am susţinut cât am putut şi cred că şi dumneavoastră aţi făcut la fel. În situaţia de faţă, singura noastră scăpare ar fi băncile, dar

după cum am aflat ele sunt deja intrate până la gât în ipoteci. Aşa stau lucrurile cel puţin cu *Lake City* şi *Douglas Trust*.

— Cam aşa e cu toate, spuse Hand. Şi aici, Schryhart şi Merrill încuviinţară din cap.

După o scurtă dar semnificativă pauză, domnul Arneel continuă:

— Din câte ştiu nu avem nicio obligaţie faţă de domnul Cowperwood. După cum a subliniat astăzi domnul Schryhart, acest domn, s-ar părea, caută să ne pună beţe-n roate oricând are prilejul. Tare mă tem că e descoperit la diferite bănci cu sumele mari de care pomeneşti. De ce nu i s-ar cere imediat achitarea acestor împrumuturi? Asta ar înzdrăveni băncile locale şi le-ar da posibilitatea, ca la rândul lor, să ne ajute pe noi. Cred însă că atâta timp cât Cowperwood are mâinile libere să lovească se vor abţine de a cere aceste restituiri.

Domnul Arneel. personal, n-avea nimic cu Cowperwood, în orice caz nimic special; totuşi Hand, Merrill şi Schryhart erau prietenii săi. Ei îl considerau pe Arneel pivotul vieţii financiare a oraşului. Ascensiunea lui Cowperwood, ifosele lui napoleoniene erau o ameninţare adusă poziţiei sale de conducător. Vorbind, Arneel nu-şi ridica ochii de pe masa lui de lucru, în dreptul căreia se afla. Se mulţumea să bată, grav, darabana cu degetele. Ceilalţi îl priveau încruntaţi, înţelegând perfect sensul propunerii sale.

— Minunată idee! Minunată! strigă Schryhart. Mă alătur oricărei iniţiative menită să-l îndepărteze pe acest individ. S-ar putea ca situaţia actuală să fie exact ce ne trebuie ca să ne desăvârşim planul. În orice caz am trece impasul şi am ieşi şi câştigaţi dintr-o situaţie proastă.

— Nu văd niciun motiv care să-i împiedice pe creditori să ceară restituirea acestor împrumuturi, adăugă Hand, aşadar sunt gata şi eu să colaborez.

— În ce mă priveşte n-am nimic împotrivă, spuse Merrill. Totuşi socotesc de datoria noastră să fim cu ochii în patru înainte de a lua vreo liotăx are.

— Ce-ar fi să-i chemăm pe bancheri acum, propuse Schryhart, ca să aflăm situaţia exactă a lui Cowperwood şi cât ne-ar costa să sprijinim *Hull* & *Stackpole*? După aceea îl putem informa pe domnul Cowperwood despre intenţiile noastre.

Domnul Hand dădu din cap aprobativ, consultându-şi totodată ceasul de aur neobişnuit de mare, gravat cu desene complicate şi fără valoare artistică.

— Cred, spuse el, că în sfârşit am găsit soluţia cea bună. Propun să-i aducem pe Candish şi pe Kramer de la bursă (făcea aluzie la preşedintele şi la secretarul acestei instituţii) şi pe Simmons de la *Douglas Trust*. În curând vom şti ce avem de făcut.

Hotărâră cu toţii că locul cel mai potrivit pentru întrunirea ce urma să aibă loc era biroul din locuinţa domnului Arneel. Imediat telefoanele începură să zbârnâie, curieri fură trimişi şi telegrame expediate ca să mobilizeze membrii de mâna a doua ai finanţei, pe cerberii credincioşi ai diferitelor vistierii locale, care trebuiau să fie convinşi să iscălească şi ei această decizie secretă, decizie ce evident nu putea fi combătută de te miri ce funcţionăraş sau subaltern.

CAPITOLUL XLIX

Muntele Oii m^2

Nu se fileu se încă opt, oră la care fusese fixată conferinţa, şi personaje marcante din lumea financiară a oraşului Chicago se şi aflau în mare fierbere. Domnii Hand, Schryhart, Merrill şi Arneel erau acum direct interesaţi şi asta explica tot! De la şapte şi jumătate începuse să se audă tropotul cailor, zăngănitul clopoţeilor de la hamuri, iar trăsuri splendide, deschise, trăgeau în faţa reşedinţelor elegante şi un preşedinte de bancă sau cel puţin un director îşi părăsea locuinţa ca să se ducă la domnul Arneel, unde fusese chemat de unul din membrii celor patru mari. Figuri proeminente ca Samuel Blackman, fostul preşedinte al vechii societăţi de gaz aerian din Chicago – acum în consiliul de administraţie al băncii *Prairie National*, Hudson Baker, fostul preşedinte al

societăţii de gaz aerian 1 *Vest Chicago*, acum în consiliul de administraţie al băncii *Chicago Central National*, Ormonde Ricketts, proprietarul ziarului *Chronicle* şi membru în consiliul de administraţie al băncii *Thint National*, Norrie Simms, preşedintele societăţii *Douglas Trust*, Walter Ilysam Cotton, fost agent angrosist de cafea şi acum membru în consiliul de administraţie al diferitelor societăţi, toţi aceştia erau pe drum. Alcătuiau o adevărată procesiune de domni solemni, îngânduraţi. trufaşi, preocupaţi să ia înfăţişarea de rigoare şi să facă o impresie bună.

Pentru că – şi acesta este un adevăr pe care toţi trebuie să-l cunoască – nimeni nu e mai mândru şi mai îngâmfat de zorzoanele vieţii materiale decât cei care le-au dobândit de curând. Se pare că este de o mare importanţă să întruchipezi, dacă nu în fapt, dar cel puţin prin comportări şi atitudine o „prezenţă" adecvată reprezentantului tradiţiilor şi conducătorului clasei celor avuţi. Fiecare din cei mai sus menţionaţi şi încă mulţi alţii. În total treizeci, porniseră la drum, plini de demnitate, pe zăduful unui sfârşit de zi toride ca să ajungă cât mai repede la porţile rasei impunătoare şi confortabile a domnului Timothy Ameel.

Acest important personaj nu era de faţă ca să-şi primească musafirii, şi nici domnii Hand, Schryhart şi Merrill. În asemenea împrejurări n-ar fi fost de demnitatea unor semeţi potentaţi ca ei să-şi primească personal subalternii. La ora fixată pentru întâlnire, cei patru se găseau încă în respectivele lor birouri, desăvârşind fiecare în parte amănuntele planului acceptat împreună şi pe care mai târziu aveau să-l prezinte tuturor, fără prea multă vorbărie şi cu aparentă spontaneitate. Deocamdată musafirii n-aveau încotro, trebuiau să aştepte sosirea gazdelor. Li se serviră băuturi răcoritoare, lichioruri, dar toate astea nu reuşiră să-i înveselească.

Deşi exista un cuier special pentru pălării, nimeni nu-l utilizase din motive necunoscute, fiecare preferase să-şi păstreze această podoabă a capului. Având drept fundal

lambriurile şi scaunele cu huse de olandă, pentru vară, musafirii alcătuiau o adevărată galerie diversă şi destul de interesantă. Domnii Hull şi Stackpole. cadavrele sau victimele care formau motivul şi obiectul acestei grave întruniri, nu erau de faţă în acea încăpere; ei se aflau într-o altă cameră a clădirii de unde puteau fi aduşi şi audiaţi dacă ar fi fost nevoie. Această adunare – aşa-zisa protipendadă – tot ce avea oraşul mai solid şi mai priceput în materie de finanţe, era de o gravitate pe care o întâlne. şti doar în ajunul unui formidabil crah. Înaintea sosirii lui Arneel se putea auzi în odaie un adevărat zumzet de glasuri care comentau zvonurile de la bursă, pe tonul:

— Nu mai spune!

— E chiar aşa de grav?

— Ştiam că lucrurile merg prost, dar nici prin gând nu mi-ar fi trecut că în aşa hal chiar.

— Din fericire noi n-avem prea multe acţiuni din astea. (Declaraţia era făcută de unul din puţinii bancheri norocoşi.)

— Am fost chemaţi aici într-un scop important, nu-i aşa?

— Nu mai spune!

— Doamne, doamne!

Niciun cuvânt de critică din partea nimănui, nici împotriva lui Hand, Schryhart, Arneel sau Merrill, deşi faptul că sprijineau strângerea fondurilor era bine cunoscut. Se credea despre ei că sunt nişte filantropi care invitaseră toată lumea asta în scopul de a-i scăpa pe alţii de ruină şi nicidecum spre a-şi aranja treburile lor. Exclamaţii ca:

— Vai, domnul Hand, ce om minunat! Minunat!

Sau:

— Domnul Schryhart – foarte capabil… ce mai, un om extrem de capabil!

Sau:

— Poţi fi sigur că aceşti oameni nu vor lăsa nici acum să se întâmple ceva grav în treburile oraşului.

Pretutindeni se auzeau asemenea osanale. Faptul că

imense cantităţi de numerar şi valori erau în joc în numele unuia sau altuia din cei patru circula între bancheri ca un zvon misterios. Nimeni din cei prezenţi nu ştia – cel puţin deocamdată – că Frank Cowperwood sau prietenii lui ar fi tras vreun profit sau că erau într-un fel sau altul amestecaţi.

Exact la ora opt şi jumătate domnul Arneel, dezinvolt, intră primul, iar Hand, Schryhart şi Merrill sosiră puţin mai târziu, fiecare separat. Frecându-şi mâinile şi ştergându-şi sudoarea de pe faţă cu batistele, se uitau împrejur încercând, în împrejurări atât de grele, să pară cât se poate de detaşaţi şi de bine dispuşi. Aveau de salutat mulţi prieteni vechi, trebuiau să se intereseze de sănătatea nevestelor şi a copiilor lor. Domnul Arneel purta un costum de olandă gălbuie şi o cămaşă de mătase albă cu dungi albastru deschis. Avea în mână un evantai în formă de frunză de palmier; grumazul lat şi pieptul său frumos dezvoltat îi dădeau un aer patern amintindu-ţi de sânul lui Avram. Chelia lucioasă şi rotundă îi era acoperită cu broboane de sudoare.

Domnul Schryhart, dimpotrivă, cu toată temperatura ridicată, părea tare, solid, de parcă ar fi fost sculptat dintr-un lemn de culoare închisă.

Domnul Hand, un om în genul domnului Arneel, deşi mai robust şi parcă mai voinic, îşi pusese cu acest prilej un costum de mătase bleumarin, cu pantalonii în dungi deschise, puţin bătătoare la ochi. Chipul lui congestionat, arhaic, avea o expresie gravă şi în acelaşi timp încurajatoare, de parcă ar fi spus: „Dragii mei copii, trecem prin momente foarte grele, dar ne vom strădui să facem tot ce ne va sta în putinţă…”

Domnul Merrill era rece, pretenţios şi indolent, exact în măsura în care un negustor îşi poate permite să fie astfel. Din când în când întindea o mână îngrijită şi glacială, zâmbind şi dând politicos din cap, de cele mai multe ori fără să vorbească.

Domnul Arneel, prin importanţa sa primordială, conferită de o avere fabuloasă, ocupa fotoliul prezidenţial

(ceea ce după părerea unanimă i se cuvenea) – care era cu această ocazie deosebit de mare şi aşezat în capul mesei.

A fost un moment de rumoare când la propunerea lui Schryhart înaintă, făcând câţiva paşi, şi luă loc. Ceilalţi trei „mari” se aşezară şi ei.

— Ei bine, domnilor, începu domnul Arneel, sec (avea vocea joasă şi cam răguşită). Voi căuta să fiu cât se poate de succint. Prilejul acestei întâlniri este foarte neobişnuit. Cu toţii sunteţi informaţi, presupun, de situaţia domnilor Hull şi Stackpole. Aproape sigur *Chibrituri americane* se va prăbuşi mâine dimineaţă, dacă nu se iau măsuri radicale astă seară. Întrunirea noastră are loc la propunerea mai multor persoane şi la cererea câtorva bănci.

Domnul Arneel vorbea pe un ton neoficial, parcă ar fi susţinut o conversaţie mondenă, stând de vorbă cu un prieten într-un şezlong.

— Falimentul, continuă el, pe un ton hotărât, dacă are loc, şi eu sper să nu aibă, ar lovi crunt unele bănci şi persoane particulare, lucru pe care vrem cu tot dinadinsul să-l evităm. Principalii creditori ai societăţii *Chibrituri americane* sunt băncile noastre locale şi unii particulari care au avansat bani, primind în gaj acţiunile. Am aici lista lor şi sumele creditate. Totalul se ridică la aproximativ zece milioane dolari.

Domnul Arneel, cu indiferenţa arogantă a omului puternic şi bogat, nu găsi de cuviinţă să explice cum căpătase lista şi nici nu părea câtuşi de puţin alarmat. Se mulţumi s-o scoată, tacticos, dintr-un buzunar şi s-o despărţurească pe masă dinaintea lui. Cei de faţă se întrebau cine ar putea fi pe listă, cu ce sume şi dacă domnul Arneel avea de gând să le-o citească.

— Şi acum, reluă domnul Arneel, grav, aş vrea să vă informez că domnul Stackpole, domnul Merrill, domnul Hand şi cu mine am investit într-o oarecare măsură diferite sume în aceste acţiuni şi până astăzi după masă am considerat de datoria noastră să le susţinem, nu atât în

interesul nostru, cât în cel al băncilor care au primit stocuri de acţiuni în garanţie, şi în interesul oraşului, în general. Am avut încredere în domnul Hull şi în domnul Stackpole. Am fi putut face mai mult dacă ar fi existat cea mai mică speranţă că alţii în afară de noi puteau să ia asupra lor aceste acţiuni fără să se expună prea mult; dat fiind însă noua întorsătură pe care au luat-o lucrurile, suntem convinşi că aşa ceva nu mai este cu putinţă! De o bucată de vreme domnul Hull, domnul Stackpole şi diferiţi directori de bancă au avut motive serioase să creadă că cineva îi lucrează, iar acum bănuiala lor s-a transformat în certitudine. Din cauza acestei certitudini şi pentru că numai o acţiune colectivă din partea băncilor şi a persoanelor direct interesate ar putea salva, în momentul de faţă, prestigiul financiar al oraşului am hotărât să vă convocăm aici. Aceste acţiuni vor continua să inunde piaţa. Nu este exclus ca compania *Hull* & *Stackpole* să se vadă silită să lichideze. În tot cazul un lucru este sigur: dacă până mâine dimineaţă nu putem strânge o sumă însemnată de bani ca să le acoperim datoriile, mâine vor fi declaraţi faliţi. Evident, indirect, această catastrofă se datorează şi agitaţiei create de problema argintului, dar noi credem că a fost provocată de un alt motiv – cu mult mai important – de perfidiile unor manevre locale, care acum au ieşit la iveală şi pun viaţa financiară a comunităţii în situaţia grea în care se află azi. Eu cred că e bine să spun lucrurilor pe nume. Este opera unui singur om – domnul Cowperwood. *Chibrituri americane* putea să se remonteze, iar oraşul să evite primejdia pe care o înfruntă acum, dacă domnul Hull şi domnul Stackpole n-ar fi comis eroarea de a apela la acest individ…

Domnul Arneel se opri, iar domnul Norrie Simms, mai emotiv din fire ca ceilalţi, se simţi dator să strige, cu amărăciune:

— Banditul!

La numele lui Cowperwood, asistenţa manifestase interes, însoţit de un murmur de dezaprobare.

— De îndată ce a luat în garanţie aceste acţiuni,

continuă domnul Arneel, solemn, şi în ciuda cuvântului dat ea nu va scoate o singură acţiune pe piaţă, domnul Cowperwood nu a încetat să le vândă. Ceea ce a făcut şi ieri şi astăzi, necontenit. Peste cincisprezece mii de acţiuni au inundat brusc piaţa, fără să se poată descoperi de unde vin; noi avem însă toate motivele să credem că vin din aceeaşi sursă. Rezultatul este că atât *Chibrituri americane*, cât şi domnii Hull şi Stackpole personal, se află pe marginea prăpastiei.

— Mizerabilul! strigă domnul Norris Simms, indignat, ridicându-se aproape în picioare. (Societatea *Douglas Trust* investise bani grei în *Chibrituri americane*.)

— Ce odios! exclamă domnul Lawrence de la banca *Prairie National*, care, din cauza deprecierii lor, putea să piardă mai mult de trei sute de mii de dolari în acţiuni ipotecate. La această bancă, Cowperwood împrumutase cel puţin trei sute de mii de dolari restituibili la cerere.

— Cu siguranţă că avem de-a face cu maşinaţiile diabolice ale acestui individ, remarcă Jordan Jules, care nu făcuse încă niciun pas înainte în lupta sa cu Cowperwood în legătură cu consiliul municipal şi cu treburile societăţii *Chicago General*. Banca *Chicago Central*, al cărei director era acum Jordan Jules, reprezenta una din băncile la care, cu spiritul său judicios, Cowperwood făcuse împrumuturi.

— E o ruşine să fie lăsat să-şi bată joc de oraş în felul ăsta, spuse domnul Sunderland Sledd, adresându-se vecinului său, domnul Duane Kingsland, directorul unei bănci controlate de domnul Hand.

Atât acesta cât şi Schryhart notau cu satisfacţie efectul cuvintelor domnului Arneel asupra asistenţei.

Domnul Arneel se scotoci din nou prin buzunare şi scoase o altă foaie de hârtie pe care o depuse pe masă, în faţa lui.

— A sosit momentul, continuă grav, când sinceritatea este absolut necesară, bineînţeles dacă vrem să facem ceva – şi eu trag nădejde că vrem. Am însemnate aici parte din împrumuturile contractate de domnul Cowperwood la diferite bănci locale şi încă neachitate. Aş vrea acum să

ştiu dacă dumneavoastră mai cunoaşteţi şi alte împrumuturi asupra cărora aţi dori să ne atrageţi atenţia.

Se uită solemn în jur.

Îndată, domnii Cotton şi Osgood menţionară alte împrumuturi necunoscute până atunci. Cei prezenţi începeau să-şi dea seama, în linii generale, ce avea să urmeze.

— Domnilor, reluă domnul Arneel, înainte de a veni aici m-am consultat cu câţiva dintre oamenii noştri de frunte. Cu toţii am căzut de acord că deoarece atâtea bănci au nevoie de fonduri cu care să înfrunte criza actuală şi cum, de asemenea, nimeni n-are vreo obligaţie specială să se ocupe de interesele personale ale domnului Cowperwood, ar fi poate oportun să i se ceară achitarea împrumuturilor sale, iar cu banii astfel dobândiţi să se vină în ajutorul băncilor şi oamenilor care i-au sprijinit pe domnii Hull şi Stackpole. N-am nimic împotriva domnului Cowperwood – adică, personal nu m-a lezat cu nimic – dar, evident, nu pot admite procedeul de care s-a servit în această împrejurare. Aşadar, dacă nu găsim undeva banii de care aveţi nevoie, atunci domnilor, vă atrag atenţia că vor mai urma şi alte falimente. Multe bănci vor fi asediate de public, dornic să-şi retragă depunerile. În situaţii ca cea de faţă timpul joacă un rol principal, trebuie să ne grăbim.

Domnul Arneel făcu o pauză şi îşi roti privirile. În sală auzea un zumzet de vorbe aprige şi jignitoare la adresa lui Cowperwood.

— Acum e cazul să plătească tot răul pe care l-a pricinuit, spuse domnul Blackman către domnul Sledd. A avut destulă vreme să-şi facă de cap. A venit momentul să-l punem cu botul pe labe.

— Chiar astă seară a sosit momentul, întări domnul Sledd.

Între timp domnul Schryhart se ridică din nou în picioare.

— Eu cred că dacă toată lumea este de acord, domnul Arneel, în calitatea sa de preşedinte, ar putea cere fiecăruia clin domnii aici de faţă să-şi exprime părerea, ca

ea să fie formulată în seri? şi să justificăm astfel scopul acestei întruniri.

Domnul Kingsland, un om înalt, cu favoriţi, se sculă la rândul său şi întrebă cum anume a putut Cowperwood să pună mina pe acţiuni şi dacă cei de faţă erau absolut convinşi că aceste acţiuni care inundau piaţa veneau de la el sau de la prietenii săi.

— Mi-ar displăcea profund gândul că am putea face cuiva o nedreptate, spuse el în concluzie.

Ca răspuns, domnul Schryhart trimise după domnul Stackpole ca să depună mărturie. Parte din acţiuni fuseseră indiscutabil identificate. Stackpole povesti întâmplarea amănunţit, stârnind mânia asistenţei şi aşa pornită împotriva lui Cowperwood.

— Este de necrezut că indivizi care-şi permit să facă astfel de lucruri mai merg cu fruntea sus în lumea financiară, spuse un anume domn Vasto, preşedintele băncii *Third National*, adresându-se vecinului său.

— Eu cred că n-o să întâmpinăm nicio greutate dacă suntem de acord să acţionăm mână-n mină într-o problemă ca asta, rosti domnul Lawrence, preşedintele băncii *Pânirie National*, foarte îndatorat lui Hand pentru diferite favoruri făcute de acesta odinioară şi în prezent.

— Ne aflăm în situaţia, domnul Schryhart nu pierdea niciun prilej ca să mai adauge unele explicaţii, în care o întorsătură politică neprevăzută a iscat o criză la fel de neprevăzută şi de care acest individ se serveşte acum ca să-şi sporească puterea în dauna tuturor. Prosperitatea oraşului nostru nu înseamnă nimic pentru el şi nici situaţia băncilor la care a apelat. Individul ăsta-i o otreapă, şi dacă lăsăm să ne scape prilejul care ni se oferă acum de a-i spune de la obraz ce credem despre el ne facem vinovaţi faţă de oraşul şi confraţii noştri.

— Domnilor, încheie domnul Arneel, după ce diferitele debite ale lui Cowperwood fuseseră înscrise cu minuţiozitate pe o listă, nu credeţi că ar fi trebuit să trimitem după domnul Cowperwood, ca să-i expunem direct hotărârea noastră şi motivele care au determinat-o?

Presupun că suntem cu toţii de acord că trebuie prevenit.

— Cred că ar trebui prevenit, spuse domnul Merrill, care în spatele acestor vorbe blânde întrevedea o lovitură de măciucă dată în moalele capului.

Hand şi Schryhart se uitară unul la altul şi apoi la Arneel, aşteptând ca altcineva să mai vină cu noi propuneri. Văzând însă că nu se pronunţă nimeni, Hand, care spera că aceasta va fi lovitura de graţie pentru Cowperwood, zise cu răutate:

— Dacă dăm de el, nu văd de ce nu i-am spune; cred că nu-i prea târziu. N-ar fi rău să priceapă că are de-a face cu acţiunea colectivă a forţelor financiare care conduc oraşul.

— Exact, adăugă domnul Schryhart. A venit momentul să înţeleagă ce gândesc oamenii avuţi ai acestei comunităţi despre el şi despre metodele lui necinstite.

În sală se auzi un murmur de încuviinţare.

— Perfect! mai spuse domnul Arneel. Anson, dumneata îl cunoşti mai bine ca noi. Poate că ar fi cu cale să-l rogi prin telefon să vină aici. Spune-i că avem o şedinţă executivă.

— Eu cred că ar fi mai bine, dacă dumneata, Timothy, i-ai vorbi personal, replică Merrill.

Arneel, om de acţiune prin excelenţă, se sculă şi părăsi odaia, îndreptându-se către o încăpere mică unde se afla telefonul, un fel de birou minuscul de unde puteai vorbi fără teamă de a fi auzit de cineva.

În seara aceea Cowperwood şedea la biroul său şi examina în detaliu vreo şase cataloage de artă strânse în timpul săptămânii. Ştia că societatea *Chibrituri americane* se va prăbuşi probabil a doua zi dimineaţă. De asemenea aflase prin intermediarii şi agenţii săi de schimb că la ora aceea în casa lui Arneel avea loc o conferinţă. De mai multe ori, în cursul zilei, stătuse de vorbă cu bancherii şi agenţii săi de schimb, îngrijoraţi de posibilitatea unei scăderi a diferitelor acţiuni ipotecate, iar valetul său îl chemase de vreo zece ori să vorbească la telefon cu Addison, Kaffrath şi cu un agent de schimb pe care-l

chema Prosser. Pe acesta din urmă îl angajase în locul lui Laughlin în conducerea speculaţiilor sale particulare; trebuie să adăugăm că mai luase contact şi cu băncile ai căror preşedinţi se aflau acum la conferinţa convocată de Arneel.

Dacă Cowperwood era detestat, suspectat sau temut de puternicii conducători ai acestor instituţii, eu subalternii lor lucrurile nu se petreceau la fel, ba unii sperau ca din simplul fapt că-l trataseră pe Cowperwood cu deferenţă să poată în viitor trage foloase materiale de pe urma lui. Iar el, cu o satisfacţie, nu lipsită de ironie, reflecta la felul în care parase loviturile adversarilor săi.

În timp ce ei chibzuiau cum ar putea acoperi pierderile grave care-i aşteptau a doua zi, el se felicita de câştigurile corespunzătoare. O dată toate tranzacţiile încheiate, Cowperwood se va alege cu aproape un milion de dolari beneficiu. Nu avea impresia că-i nedreptăţise prea mult pe domnii Hull şi Stackpole, cărora oricum nu le mai rămânoa nimic de făcut. Şi dacă el ar fi lăsat să-i scape acest prilej de a-i submina, Schryhart sau Arneel ar fi făcut-o cu siguranţă.

Pe lângă perspectiva unui mare triumf financiar gândul îi mai zbura şi la Berenice Fleming. Aşa se întâmplă uneori chiar şi cu oamenii cei mai inteligenţi. Imaginea lui Berenice nu-l mai părăsea; i se întâmplase chiar s-o viseze. Râdea în sinea lui de felul în care căzuse în mrejele unei fetişcane – şuviţele părului ei roşcat! Dar treburile îl reţineau acum la Chicago şi era obsedat de ea, se întreba cum îşi petrece timpul, unde se duce, spunându-şi cât s-ar simţi el de bine dacă ar fi împreună, uniţi şi fericiţi.

Din păcate, în cursul verii petrecute la Narragansett, Berenice, printre alte distracţii, acorda o oarecare atenţie unui locotenent, un anume Lawrence Braxmar, ofiţer în marina americană, pe care îl găsise acolo, ca ataşat la portul naval din Portsmouth, New Hampshire. Cowperwood, venind să petreacă vreo câteva zile în est, din dorinţa de a mai vedea puţin femeia visurilor sale, fusese dezagreabil impresionat de Braxmar şi de tot ce

prezenţa aceasta ar fi putut să însemne. Până atunci Cowperwood nu-şi făcuse prea multe griji cu privire la tinerii pe care Berenice îi cunoştea. Vrăjit de personalitatea ei, nu concepea ca ceva să poată vreodată şi pentru un timp mai lung sta între el şi îndeplinirea idealului său. Berenice trebuia să fie a lui. Trebuia să cucerească acest spirit radios, învăluit în atâta graţie şi frumuseţe şi astfel să găsească fericirea. Berenice era atât de tânără şi de detaşată, totuşi, încât uneori se întreba cum ar putea să se apropie de ea. Ce anume să-i spună? Ce să facă? Pe Berenice nu o impresionau ci tuşi de puţin nici bogăţia şi nici celebritatea lui Cowperwood. Era obişnuită (fără să-şi dea seama cât de mult îi datora lui pentru aceasta) cu o lume mult mai strălucitoare şi mai statornică decât cea în care trăia el. Examinându-l cu atenţie pe Braxmar, când îl întâlnise pentru prima oară, lui Cowperwood îi plăcuse chipul acestuia, inteligenţa lui, considerându-l un om capabil, dar totodată se întreba cum să scape mai repede de el. Urmărind-o din priviri pe Berenice, care împreună cu locotenentul se plimbau, unul lângă altul, pe faleză, la malul mării, se simţi deodată singur şi oftă. În dragoste, incertitudinea e deseori chinuitoare. Ce n-ar fi dat să mai fie iarăşi tânăr, necăsătorit!

Aşadar, în seara cu pricina îl obseda imaginea ei ca un sumbru ecou venit din depărtare, când, la ora unsprezece şi jumătate, telefonul sună din nou şi auzi o voce joasă şi egală, care-i spunea:

— Domnul Cowperwood? Aici este domnul Arneel.

— Da.

— Câţiva dintre financiarii cei mai importanţi ai oraşului s-au strâns astă seară la mine acasă. Discutăm ce mijloace s-ar putea folosi ca să putem evita, mâine dimineaţă, primejdia unei catastrofe. După cum probabil eşti informat, *Hull* & *Stackpole* se află într-o situaţie grea. Dacă nu facem ceva în sprijinul lor astă seară, mâine dimineaţă vor fi faliţi pentru suma de douăzeci milioane dolari. Nu atât falimentul lor ne interesează cât efectul pe

care l-ar avea asupra acţiunilor în general şi asupra băncilor. Din câte am aflat, o parte din împrumuturile dumitale sunt şi ele în cauză. Domnii aici prezenţi au propus să te chem la telefon şi să te rog să vii, dacă vrei, ca să ne ajuţi să hotărâm ce e de făcut. Până mâine dimineaţă trebuie găsită o soluţie radicală.

La vorbele lui Arneel, Cowperwood reacţionă ca un mecanism bine uns.

— Împrumuturile mele? întrebă el, cu suavitate. Nu văd legătura. Nu datorez niciun ban băncii *Hull & Stackpole*.

— Evident, dar există câteva bănci care deţin acţiuni gajate de dumneata şi aceste bănci – majoritatea lor – au de gând să-ţi ceară chiar astă seară sumele împrumutate de dumneata pentru acţiunile depuse. Ne-am decis să te invităm aici ca să discutăm împreună problema şi ne-am gândit că dumneata ai avea poate o altă propunere de făcut. i

— Înţeleg! exclamă Cowperwood ironic. Ideea dumneavoastră este să mă sacrificaţi pe mine spre a salva *Hull & Stackopole*. Nu-i aşa?

Ochii lui Cowperwood, ca şi cum Arneel s-ar fi aflat în faţa lui, scăpărau de indignare.

— Eh, nu-i chiar aşa, zise acesta precaut, dar ceva trebuie să facem. Nu crezi c-ar fi mai bine să vii aici?

— Cum să nu, vin, rosti Cowperwood, jovial. Mai ales că astea nu-s lucruri pe care să le putem discuta prin telefon.

Puse aparatul în furcă, apoi sună şi spuse să fie trasă trăsura la scară. Pe drum se felicită de prudenţa care-l făcuse, fiindcă se aştepta la un asemenea atac, să pună la o parte în seifurile de la subsolurile companiei *Chicago Trust*, un stoc de obligaţii de stat cu o dobândă mică în valoare de mai multe milioane. Ajungând la ananghie, putea oricând să le depună în gaj. Acum se vor convinge o dată pentru totdeauna ce om puternic şi invulnerabil era.

Cowperwood intră la domnul Arneel. Avea o înfăţişare perfect reprezentativă pentru omul timpului său.

Purta un costum subţire de vară, făcut dintr-o mătase gri şi crem, pălărie de paie cu o panglică alb şi albastru, pantofi maro deschis din pielea cea mai suplă – într-un cuvânt, părea întruchiparea unui om sigur de sine, îngrijit, elegant. O dată introdus în încăpere privi în jur, bravând, ca un leu.

— Frumoasă noapte, domnilor, spuse, îndreptându-se spre scaunul indicat de domnul Arneel. Foarte potrivită pentru o conferinţă. Trebuie să vă mărturisesc că e prima dată când văd atâtea pălării de paie la o înmormântare. Cred că e vorba de înmormântarea mea. Ce doriţi de la mine?

m

Zâmbea liniştit şi cu o uşoară ironie, iar zâmbetul lui, dacă ar fi venit de la oricare altul în afară de el, ar fi stârnit simpatia în rândul asistenţei. La el însă, era dovada unei forţe fundamentale ce, în ascuns, îi înfuria şi-i umplea de venin pe aproape toţi cei de faţă care acum se mulţumeau să se agite enervaţi şi duşmănoşi. Câţiva dintre cei ce-l cunoşteau personal pe Cowperwood îl salutară – Merrill, Lawrence, Simms; în ochii lor însă nu se citea nici urmă de prietenie.

— Ei bine domnilor? întrebă Cowperwood, după câteva clipe de tăcere ameninţătoare, în care-l văzu pe Hand întorcând capul şi privirea lui Schryhart fixând tavanul.

— Domnule Cowperwood, începu, imperturbabil, domnul Arneel, care nu ţinea de loc seama de aerul degajat al noului venit, aşa cum ţi-am comunicat la telefon, noi ne-am întrunit aici pentru a înlătura, dacă va fi posibil, o stare de panică cu urmări foarte grave care-ar putea avea loc mâine. *Hull* & *Stackpole* se află în pragul falimentului. împrumuturile neaehitate sunt considerabile – aici, în Chicago, se ridică la aproape şapte sau opt milioane. Pe de altă parte, există şi un activ de acţiuni, în majoritate aparţinând societăţii *Chibrituri americane*, cu care ar mai putea rezista, dacă, bineînţeles, băncile vor continua să-i finanţeze. După cum ştii, piaţa se prăbuşeşte, iar în bănci e o mare criză de numerar. Trebuie să facem

ceva. În seara asta am studiat cu toţii situaţia şi am ajuns la concluzia că împrumuturile dumitale fac parte din activul cel mai rapid accesibil. împreună cu domnii Schryhart, Merrill şi Hand am făcut până acum tot ce ne-a stat în putinţă ca să împiedicăm catastrofa, clar am constatat că cineva la care *IIull şi Stackpole* au gajat acţiuni le-a negociat ca să spargă piaţa. Pe viitor vom şti cum trebuie lucrat spre a înlătura un asemenea accident (se uită fix la Cowperwood), dar în momentul de faţă avem nevoie imperioasă de numerar, iar împi umuturile dumitale sunt, după cum am spus, cele mai mari şi cele mai accesibile. Crezi că poţi restitui banii mâine dimineaţă?

Arneel clipi grav din ochii săi albaştri şi pătrunzători, iar ceilalţi, ca o haită de lupi hămesiţi, deşi aparent binevoitori, stăteau şi examinau acest ţap ispăşitor, această victimă, deocamdată nevătămată, dar menită pieirii. Cowperwoocl, perfect conştient de starea de spirit a asistenţei, privea în jur afabil şi cutezător. Îşi ţinea pălăria de paie cu panglica albastră în echilibru pe genunchi. Mustaţa lui frumoasă se răsfrângea în sus cu dezinvoltură şi aroganţă.

— Pot achita oricând împrumuturile mele, rosti calm, dar nu te-aş sfătui nici pe dumneata, nici pe oricare dintre domnii aici prezenţi să-mi ceară achitarea lor. Vocea lui liniştită avea totuşi ceva ameninţător.

— Şi de ce nu? întrebă Hand răspicat, cu o voce aspră, întorcându-se în scaun ca să-l privească în faţă. Am impresia că dumneata n-ai dat dovadă de prea mare bunăvoinţă în privinţa lui *Hull* & *Stackpole*. Era încruntat şi-i năvălise sângele în obraz.

— Pentru că, răspunse Cowperwood, zâmbind, şi fără să ţină seamă de aluzia la stratagema sa, cunosc scopul acestei întruniri. Ştiu că aceşti domni aici prezenţi, care nu scot niciun cuvânt, sunt doar nişte unelte ce se mulţumesc să-şi pună parafa pe tot ce decideţi – dumneata, şi domnul Schryhart, şi domnul Arneel, şi domnul Merrill. Ştiu perfect cum dumneavoastră patru aţi speculat aceste acţiuni la bursă, ştiu aproximativ cât aţi pierdut şi că

numai pentru a evita pierderi mai mari aţi hotărât să faceţi din mine un ţap ispăşitor. Ţin însă să vă spun, şi se sculă în picioare, dominând prin prezenţa lui întreaga asistenţă, că nu veţi izbuti. Nu vă puteţi sluji de mine ca să scot castanele din foc cu mâna mea şi niciun fel de întrunire de ochii lumii nu poate asigura succesul unei asemenea încercări. Dacă vreţi să ştiţi ce aveţi de făcut, vă pot spune – închideţi mâine bursa din Chicago şi ţineţi-o închisă. După care lăsaţi firma *Hull* & *Stackpole* să dea faliment, sau dacă nu, strângeţi dumneavoastră patru sumele necesare. Îţi caz că nu puteţi, lăsaţi băncile s-o facă în locul dumneavoastră. Dar dacă la redeschiderea bursei cereţi achitarea fie şi al unui singur împrumut al meu, înainte ca eu să fi vrut să-l plătesc, toate băncile din Chi28[9]

cago vor fi şi sărit în aer.1 Dacă vreţi panică atunci să fie panică. Şi acum, domnilor, bună seara.

Scoase ceasul, se uită, apoi se îndreptă grăbit spre uşă, punându-şi pălăria pe cap. În timp ce cobora repede treptele impunătoarei scări interioare, condus de un fecior care-i deschise uşa, din sala pe care tocmai o părăsise se ridică un murmur de proteste.

— Banditul! exclamă iarăşi domnul Norrie Simms, furios şi uimit de această atitudine arogantă.

— Canalia! zbieră domnul Blackman, de unde o fi având atâţia bani ca să ne vorbească astfel?

— Domnilor, spuse domnul Arneel, profund ofensat de această uluitoare îndrăzneală, dar destul de precaut în faţa mâniei cumplite a lui Cowperwood, n-are rost să dezbatem această problemă în mod pripit. Domnul Cowperwood face cu siguranţă aluzie la nişte împrumuturi pe care le poate acoperi în mod avantajos şi despre care eu personal nu ştiu nimic şi nici nu văd ce-am putea face până nu aflăm despre ce este vorba. Vreunul dintre

---

9 Cowperwood, de fapt, îl ameninţă pe cei prezenţi cu aruncarea pe piaţă a tuturor acţiunilor pe care le deţine, emise de alte societăţi şi al căror preţ, scăzînd, ar provoca falimentul băncilor şi al societăţilor care le garantează.

dumneavoastră ne-ar putea informa?

Nimeni însă nu ştia nimic, iar după o matură chibzuire adoptară o politică de prudenţă. Nu se ceru restituirea împrumuturilor lui Frank Algernon Cowperwood.

CAPITOLUL L

Un palat la New York

Falimentul societăţii *Chibrituri americane*, ce avu loc a doua zi dimineaţă, a fost unul din evenimentele care au zguduit oraşul şi întreaga ţară, stăruind ani de zile în mintea oamenilor. În cele din urmă se hotărâse ca în loc de a cere lui Cowperwood restituirea împrumuturilor sale să fie *

sacrificaţi Hull şi Stackpole, să se închidă bursa şi să se sisteze orice tranzacţii. Prin această măsură se evita cel puţin scăderea sensibilă a acţiunilor, iar ei obţineau un răgaz de câteva zile (zece la număr), în care timp puteau să-şi consolideze cât de cât starea lor precară şi să se întărească pentru a putea ţine piept evenimentelor. Evident, toţi jucătorii de mina două din oraş – cei care contaseră să se îmbogăţească de pe urma acestui crah – erau furioşi şi se văicăreau pe toate căile, dar dat fiind că trebuiau să ţină piept în acelaşi timp unui implacabil directorat al bursei, pieţei servile şi alianţei dintre marii bancheri şi cei patru puternici, n-au mai avut încotro. Preşedinţii băncilor vorbeau grav despre o „simplă criză vremelnică”. Hand, Schryhart şi Merrill, ca să-şi apere interesele, au fost nevoiţi să mai scoată bani din buzunar, iar Cowperwood, triumfător, era ponegrit de caracuda financiară care-l numea „bandit”, „pirat”, „fiară” – întrebuinţând orice expresie jignitoare ce le trecea prin minte. Cei mai mulţi însă recunoşteau, fără înconjur, că aveau de-a face cu un adversar care găsise ac de cojocul lor. Până la urmă le va veni oare de hac? Era el într-adevăr cea mai importantă personalitate financiară din Chicago? Era oare în stare să demonstreze superioritatea lui şi bicisnicia lor, aruncându-le cu tifla în nas faţă de toţi subalternii şi să rămână totuşi în picioare?

— Sunt obligat să cedez! declară Hosmer Hand lui Arneel şi Schryhart la sfârşitul conferinţei ţinută la Arneel, stând încă de vorbă după plecarea celorlalţi. Ne-a bătut, pare-se, în seara asta, dar, în ce mă priveşte n-am terminat cu el. Acum a câştigat, dar n-o să fie aşa totdeauna. Între noi doi e o luptă pe viaţă şi pe moarte. Voi puteţi continua sau renunţa, cum doriţi.

— Bravo, bravo! exclamă Schryhart, bătându-l afectuos pe umăr. Să ştii, Hosmer, îţi stau la dispoziţie cu ultimul dolar al meu. Până la urmă tot are să i se înfunde acestui individ. Sunt alături de dumneata până la capăt.

Arneel, tăcut şi sever, se îndreptă către uşă, însoţit de Merrill şi ceilalţi. Fusese ofensat cu cea mai mare dezinvoltură de un om pe care, acum câţiva ani, îl trata ca pe un subaltern. Cowperwood înfruntase leul chiar în bârlogul său, pusese condiţii celor mai importanţi financiari ai oraşului, ţinându-le piept elegant şi hotărât, privindu-i zâmbitor şi spunându-le de la obraz să se ducă dracului. Domnul Arnecl, încruntat, se uită lung pe sub sprâncene, dar nu găsi soluţia.

— Trebuie să vedem, rosti, adresându-se celorlalţi, ce o să urmeze. Deocamdată n-avem ce face. Criza asta ne-a luat prin surprindere. Dumneata, Hosmer, spui că nu te dai bătut, şi nici eu. Trebuie însă să avem răbdare. Va trebui să începem prin a-l înfrânge din punct de vedere politic şi sunt convins că până la urmă o să reuşim.

Ceilalţi erau recunoscători pentru curajul lui, deşi ştiau că a doua zi vor fi cu toţii obligaţi să dea milioane ca să-şi apere atât interesele lor cât şi ale băncilor. Merrill ajunsese pentru prima oară la concluzia că de aici înainte va trebui să-l atace pe Cowperwood deschis, şi totuşi continua să-i admire curajul. „Dar e prea îndrăzneţ, prea trufaş! Un adevărat leu, îşi zicea. Un om cu inima unui leu din Numidia”.

Şi asta era adevărat.

Din ziua aceea domni un timp o linişte relativă în oraşul Chicago, pentru că la orizont nu se ivise nicio luptă politică. Această linişte semăna însă mai mult cu calmul

dinaintea unei furtuni. Schryhart, Hand, Arneel şi Merrill stăteau tăcuţi la pândă. Preocuparea principală a lui Cowperwood era ca nu cumva să reuşească planul duşmanilor săi, prin care urmăreau distrugerea lui pe plan politic cu ocazia alegerilor în cele trei etape (la fiecare doi ani) de atunci şi până în 1903, când privilegiile sale trebuiau reînnoite. Dat fiind că în trecut îl obligaseră să lucreze împotriva lor prin mită şi martori mincinoşi, în v iitor va avea de întâmpinat piedici din ce în ce mai mari ca să convingă oamenii de la cârmuire. Consilierii venali şi servili care erau la ordinele lui puteau fi înlocuiţi prin alţii care, dacă nu erau mai cinstiţi, cel puţin puteau fi mai credincioşi adversarilor săi şi deci vor împiedica reînnoirea privilegiilor lui. De această reînnoire pentru cel puţin douăzeci, preferabil cincizeci de ani, depindea îndeplinirea proiectelor colosale pe care şi le propusese – colecţia sa de artă, noul lui palat, prestigiul ca om de finanţe din ce în ce mai puternic, reabilitarea în societate şi desăvârşirea triumfului său printr-o unire morganatică sau altfel, cu o femeie demnă să împartă tronul cu el.

Este bizar faptul că ambiţia, această primă şi puternică tendinţă a naturii omeneşti, sfârşeşte prin a deveni dominantă. Cowperwood, la vârsta de cincizeci şi şapte de ani, mai bogat decât ar fi putut visa un om obişnuit, celebru în oraşul lui şi într-un fel în toată ţara, era departe de a crede că-şi atinsese adevăratele scopuri în viaţă. Nu avea încă puterea imensă a unora dintre magnaţii estului sau a celor patru sau cinci bogătaşi din Chicago, care prin muncă, prin trudă şi competenţă – lucruri deosebit de dispreţuite de Cowperwood – realizaseră câştiguri enorme şi inatacabile. De ce, se întreba el, trebuise totdeauna, în tot ce făcuse, să se izbească de o violentă rezistenţă şi de veşnica ameninţare a unui dezastru? O fi fost oare din pricina imoralităţii vieţii sale private? Mai erau şi alţi oameni imorali; în ciuda dogmelor religiei, în ciuda teoriilor absurde impuse de clasa dominantă, masele nu ţineau seama de obicei de preceptele morale. Poate că se datora faptului că era

incapabil să-şi conducă afacerile fără ca prezenţa lui să fie permanent scoasă în evidenţă – clară şi vizibilă pentru toată lumea. Deseori îl munceau aceste gânduri.

Oamenii obişnuiţi, convenţionali, nu se puteau împăca cu firea lui îndrăzneaţă şi dispreţuitoare şi cu obiceiul său de a spune lucrurilor pe nume. Mulţi se simţeau jigniţi de amabila lui superioritate pe care o luau drept o bătaie de joc. Cei slabi se temeau de duritatea pe care o simţeau în privirea lui, aşa cum se teme copilul de foc atunci când s-a ars o dată. Se ştia destul de prefăcut, dar nu suficient de suplu şi de perfid. Oricum, n-avea nevoie şi nici prin gând nu-i trecea să se schimbe – acesta era adevărul; şi totuşi ambiţiile lui nu-i erau pe deplin satisfăcute. Lumea încă nu-l considera drept un titan al dolarului. Nu ajunsese încă la nivelul magnaţilor – al uriaşilor secvoia 1 din Wall Street. La ce bun totul dacă nu făcea parte din acest grup

Pinii secvoia – conifere care cresc în California şi ajung până >a

130 metri înălţime.

şi dacă nu intrase încă în posesia splendidului său palat, recunoscut îndeobşte ca atare, dacă nu avea o galerie de tablouri cu renume mondial, dacă nu o cucerise pe Berenice, milioanele…

Palatul din New York, care, fără îndoială urma să fie una din realizările cele mai importante din a două perioadă a vieţii sale, fusese conceput cu o bogată şi luxuriantă fantezie, rareori întâlnită la oameni, ca şi la plante. După trecerea anilor, adaptarea stilului gotic (al casei lui din Philadelphia) cât şi stilul normand-francez puţin stilizat (al celei din Michigan Avenue) ajunseseră să-i pară nepotrivite. Era convins că o reşedinţă cu adevărat somptuoasă trebuia să se inspire din palatele medievale sau ale renaşterii italiene, aidoma celor pe care le vizitase în călătoriile sale.

Ceea ce îl preocupa mai ales pe Cowperwood era să realizeze o construcţie care să nu reprezinte numai gustul său personal, ci să aibă şi calitatea de a dăinui peste

timpuri, ca în cazul palatelor sau muzeelor şi de care numele lui să rămână legat. După multă caznă, găsise la New York un arhitect absolut în vederile sale – un oarecare Raymond Pyne, un om de lume libertin şi volubil, dar care, înainte de toate era un artist cu un dezvoltat simţ pentru extravagant şi perfecţiune. Împreună au petrecut zile de-a rândul meditând la toate amănuntele acestei viitoare casemuzeu. Aripa de vest a palatului avea să fie dedicată imensei galerii de tablouri; la sud va ridica o a doua galerie pentru sculpturi şi pentru o colecţie bogată de obiecte de artă, cele două aripi dispuse în L, iar la mijloc, locuinţa propriu-zisă, aşezată în unghiul laturilor literei. Construcţia trebuia să fie din porfir, frumos sculptată. Pentru decoraţiile interioare era în proiect folosirea unor materiale de cea mai bună calitate – lemn, mătase, tapiserii, cristaluri, marmură.

Camerele principale erau dispuse în jurul unei curţi centrale cu coloane de alabastru cu vine roz, iar în mijlocul ei se va construi un bazin tot din alabastru împodobit cu argint, şi o fântână arteziană luminată electric. Pe peretele dinspre est vor fi atârnate, în şir, coşuleţe cu orhidee şi alte flori în ghivece, care vor da un colorit încântător, un efect de soare matinal acestui imperiu de o somptuoasă fantezie. Una din camere – un hol de la etajul al doilea – avea să fie căptuşită în întregime cu plăci subţiri de marmură străvezie de culoarea florilor de piersic. În această încăpere, care va primi lumina de afară şi prin aceşti pereţi, lăcaşul unei veşnice aurore, vor fi dispuse bare subţiri pentru păsări exotice, spaliere pentru viţă de vie, bănci de piatră, iar în mijloc un bazin cu apă sclipitoare – şi ecoul unei muzici venind parcă de departe. Pyne îl încredinţase că după moartea lui această încăpere ar putea fi o excelentă sală de expoziţie pentru porţelanuri, jaduri, obiecte de fildeş şi alte piese mici de valoare.

Cowperwood începuse să-şi transporte lucrurile şi o convinsese pe Aileen să-l însoţească la New York. Ingenios şi îndrăzneţ, avea neobrăzarea s-o asigure că acolo o să-şi poată crea o strălucită viaţă mondenă. Planul lui era să dea

impresia unei căsnicii fericite, pur şi simplu pentru că voia ca perioada de tranziţie să treacă pe cât posibil fără discuţii. Mai târziu va putea obţine divorţul sau va ajunge la o înţelegere care să-i asigure o existenţă tihnită în afara vieţii mondene.

Berenice Fleming nu ştia nimic despre planurile lui Cowperwood. Dar construirea splendidului palat trezise în ea înţelegere pentru spiritul artistic care alcătuia nucleul viguroasei lui personalităţi, făcând-o să-şi îndrepte atenţia asupra acestui om. Până atunci îl privise ca pe un arivist venit din vest, care profita de gentileţea mamei ei ca să-şi creeze iluzia unei poziţii mondene. Şi iată că tot ce-i povestise doamna Carter despre personalitatea şi realizările lui se cristalizase într-un strălucit lanţ de realităţi. Acest palat, repetau necontenit ziarele, va fi un giuvaier de o rară măiestrie. Fără îndoială soţii Cowperwood vor căuta să pătrundă în societate.

— Ce păcat, îi spunea odată doamna Carter lui Berenice, că n-a putut divorţa înainte de a se instala la New York. Tare mă tem că n-au să fie primiţi. Pe el l-ar accepta, dar numai cu o altă nevastă; ea însă… aici doamna Carter, care o întâlnise cândva pe Aileen la Chicago, dădu din cap cu îndoială. Nu e genul, n-are nici alura şi nici inteligenţa necesară.

— Dacă e aşa nefericit alături de ea, remarcă Berenice gânditoare, de ce nu se despart? Ea ar putea fi fericită şi fără el. Ce sens are o viaţă de veşnică neînţelegere? Dar probabil că nu vrea să renunţe la situaţia pe care i-o oferă el, adăugă, fiindcă nu e mare lucru de capul ei, pare-mi-se.

— Cred, spuse doamna Carter, că a luat-o de nevastă acum douăzeci de ani, când el nu era încă nici pe departe ceea ce a ajuns azi. N-aş putea spune că e vulgară, dar nu-i destul de deşteaptă. Nu-i de loc la înălţimea soţiei pe care şi-ar dori-o el. Am oroare de mezalianţe de soiul ăsta – dar câte nu sunt… Sper din toată inima, Bevy, să iei un om cu care să te poţi înţelege, deşi cred că aş prefera să te văd decepţionată, decât săracă.

Această discuţie avea loc dimineaţa, în timpul micului dejun, la *Central Park South*. Soarele sclipea în oglinda lacurilor din parc, iar Bevy, într-o rochie de un verde primăvăratic, combinat cu aur vechi, parcurgea rubrica mondenă a unui ziar de dimineaţă.

— Şi eu aş prefera să fiu nefericită, dar bogată, decât nefericită şi săracă, spuse Berenice, agale, fără să ridice ochii.

Mama o privea cu admiraţie; îi cunoştea firea impetuoasă. Ce se va întâmpla cu ea? Se va mărita bine şi repede? Până acum Berenice nu aflase nimic despre zilele negre din Louisville. Majoritatea oamenilor cu care avusese de-a face acolo fuseseră destul de drăguţi ca să păstreze taina. Dar mai erau şi alţii. În momentul în care apăruse Cowperwood în viaţa ei era cât pe ce să se prăvălească!

— De fapt, remarcă Berenice, gânditoare, domnul Cowperwood nu e numai un om avid după bani, nu-i aşa? Mulţi din financiarii care vin din vest sunt atât de plicticoşi!

— Scumpa mea! exclamă doamna Carter, care ajunsese un adevărat satelit al protectorului ci secret, dar tu nu-l înţelegi de loc! E un om minunat, te asigur. Sunt convinsă că Frank Cowperwood are să mai facă multă vâlvă. Poţi spune ce vrei, clar fără bani nimic nu valorezi. Două parale nu mai face educaţia dacă eşti sărac! Eu ştiu toate astea fiindcă am văzut mulţi prieteni de-ai noştri care s-au dat la fund…

În noua casă, un sculptor celebru împreună cu asistenţii săi cocoţaţi pe o schelă lucrau la o friză reprezentând un grup de nimfe care dansau laolaltă, unite prin ghirlande de flori. O dată, s-a întâmplat să treacă pe acolo Berenice şi doamna Carter. Se opriră să privească şi Cowperwood le întâmpină. Făcu un semn cu mâna către figurinele de pe friză şi, adresându-se lui Berenice cu obişnuita lui bună dispoziţie, îi spuse:

— Dacă te luau pe dumneata ca model ar fi ieşit mai bine.

— Ce drăguţ din partea dumitale! îl fixă cu ochii ei albaştri, bizari şi reci. Sunt splendide! Cu toate vechile ei îndoieli, acum ştia sigur că amândoi adorau aceeaşi divinitate – Arta – şi că mintea lui se prosterna ca dinaintea unui altar în faţa a tot ce era frumos.

El se mulţumi s-o privească.

— Casa asta nu va fi pentru mine altceva decât un muzeu, spuse, simplu, când doamna Carter îndepărtându-se nu-l mai putea auzi. Vreau s-o fac însă cât mai frumoasă cu putinţă. Poate că dacă eu n-am să fiu fericit în ea au să fie alţii… şi zâmbi.

Berenice îl privi visătoare – înţelesese. El încerca să-i mărturisească, fireşte, că e singur.

CAPITOLUL LI Reapare Hattie Starr

Berenice, în viitoarea vieţii de lux şi huzur pe care banii lui Cowperwood i-o oferea, nu avusese răgazul să facă planuri de viitor. Cowperwood fusese foarte mărinimos.

— E tânără! spusese el odată doamnei Carter, cu dezinteresată generozitate, vorbind despre perspectivele ei. Ce fiinţă adorabilă! Las-o să se bucure de viaţă! Dacă se căsătoreşte în condiţii bune atunci are să ne restituie tot ce am cheltuit pentru ea – dumneata sau eu. Acum însă dă-i tot ce-i trebuie. Şi semna cecuri cu aerul unui grădinar care cultivă o speţă rară de orhidee.

Adevărul era că acum frumuseţea lui Berenice şi şansele ei de a deveni o adevărată doamnă o entuziasmau atât de mult pe doamna Carter că ar fi fost în stare să-şi vândă sufletul diavolului numai s-o vadă bine căpătuită; şi deoarece banii pentru rochii, echipaj, pentru trena cuvenită trebuiau scoşi de undeva, această mamă se lăsa subjugată de Cowperwood, cu aerul că nu-şi dă seama de situaţia compromiţătoare în care punea tot ce avea mai scump pe lume.

— Oh, cât de bun eşti! îi spunea neîncetat cu lacrimi de recunoştinţă şi fericire în ochi. Până acum n-aş fi crezut că există oameni ca dumneata. Bevy însă…

— Berenice are simţul frumosului, răspundea

Cowperwood, şi nu-s prea mulţi cei care-l au. Îmi face plăcere să văd o fiinţă atât de excepţională care să n-aibă de luptat împotriva greutăţilor. O să reuşească în viaţă.

Dându-şi seama că în atenţia lui Berenice locotenentul Braxmar se află pe primul plan, doamna Carter era destul de pricepută ca să stăruie, insinuantă şi binevoitoare, asupra prieteniei dintre ei. Braxmar, în felul lui, era incontestabil un băiat interesant. Tânăr, înalt, voinic, frumos, admirabil dansator şi, mai presus de toate, vlăstarul unei vechi familii cu o solidă situaţie mondenă, toate acestea erau atribute care pentru Berenice însemnau extrem de mult. Inteligent, serios, cu dezinvoltura omului de lume, era vesel, curtenitor şi sensibil. Berenice îl cunoscuse la un bal din localitate unde se lansa un nou pas de dans – „dansul în hambar”, cum i se zicea, iar tânărul locotenent în frumoasa-i uniformă, având-o pe ea ca parteneră, îl executa cu atâta supleţe încât Berenice se simţi aproape îndrăgostită de el.

— Dansezi minunat, îi spuse. Asta face parte din viaţa dumitale pe valurile oceanului?

— Dans în fundul mării! rosti el cu un zâmbet încântător. Da, da, căci după bătălie dansez cu o ghiulea, nu ştiai?

— Oh, oribilă glumă! Neînchipuit de proastă!

— Nu mi se pare. Pot face şi mai proaste!

— Mie mi se pare proastă, spuse Berenice, nu pot suporta asemenea glume. Şi continuă să danseze. După dans, locotenentul se aşeză lângă ea; mai târziu se plimbară sub clar de lună şi el îi povestise despre viaţa pe mare, despre casa părinţilor lui din sud şi despre familia sa.

Doamna Carter, care-l văzuse cu Berenice şi-i fusese prezentat, spuse a doua zi dimineaţă:

— Bevy, îmi place locotenentul tău. Cunosc şi nişte rude de-ale lui. Sunt din Carolina. Are să pună mina pe avere... Sunt putrezi de bogaţi. Crezi că te place?

— S-ar putea... da, aşa cred, răspunse Berenice detaşată; nu prea îi convenea acest vădit interes matern al

doamnei Carter. Deocamdată ar fi preferat ca totul să se desfăşoare mai pe ocolite, iar mama ei punea problema prea direct. Are în cap numai maşini şi aparate, încât mă îndoiesc că-l poate interesa prea mult o femeie. E mai mult un vas de război decât un bărbat.

Se strâmbă. iar doamna Carter comentă veselă:

— La toţi le suceşti capul, ştrengăriţo! Atunci, crezi că şi ţie ar putea să-ţi placă?

— Vai, mamă, ce întrebare! De ce vrei să ştii? Găseşti că e aşa de important să-mi placă?

— Oh, nu lua lucrurile aşa, spuse doamna Carter mieros, dar hotărâtă să pună punctul pe i; gândeşte-te ce situaţie are. Se trage dintr-o familie atât de bună şi este moştenitorul de drept al unei averi imense. Vai. Bevy, n-aş vrea să te grăbesc, să-ţi stric viaţa, dar trebuie să te gândeşti la viitorul tău. Cu firea şi gusturile tale, banii contează nespus de mult şi dacă nu te măriţi cu un om bogat, nu văd de unde o să-i capeţi. Tatăl tău a fost atât de cheltuitor, iar tatăl lui Rolfe şi mai şi.

Doamna Carter oftă.

Pentru prima oară în viaţa ei Berenice acordă o atenţie serioasă acestei probleme. Se întrebă dacă ar putea să-l suporte pe Braxmar ca tovarăş de viaţă, dacă i-ar plăcea să-l urmeze în jurul lumii, să se mute din nop în sud, dar îi fu imposibil să ia o hotărâre. Intervenţia mamei îi stricase tot cheful. De fapt, în acest moment de incertitudine, gândul ei se îndrepta instinctiv spre Cowperwood care ducea, în felul lui nesăţios, singurul fel de viaţă după care într-adevăr tânjea. Îşi aminti de imensa lui bogăţie, de regretul că splendidul său palat nu va fi decât un muzeu, de privirile lui, de gesturile neînsoţite de cuvinte prin care şi-o apropiase. Dar Cowperwood era un om însurat şi aproape bătrân şi deci pentru ea lipsit de interes – în timp ce Braxmar era tânăr şi plin de farmec. Cum putuse mama ei să sublinieze cu atâta lipsă de tact că ar trebui să se gândească serios la avantajele unei astfel de căsătorii? 1-1 făcea aproape antipatic. Să fie oare situaţia lor financiară chiar atât de nesigură?

În acest moment de criză unele întâmplări mondene din trecut căpătară pentru Berenice un sens nou. De pildă, doar câteva săptămâni înainte de a-l fi cunoscut pe Braxmar, fusese invitată la moşia familiei Corscaden Batjer, din Redding Hills, de pe Long Island. Într-o zi se afla împreună cu stăpâna casei în salonul vilei Hillerest, care dădea spre frumoasa privelişte, deşi îndepărtată, a canalului din Long Island

Doamna Fredericka Batjer, şatenă, cu pielea albă, era o femeie rece şi calmă – desprinsă parcă dintr-o pictură olandeză. Era îmbrăcată cu o rochie de casă dintr-un material gri cu argint, iar părul îl purta strâns într-un coc, după moda vechii Elade. Ţinea pe genunchi un coş javanez unde păstra lucrul de mână – o broderie de inspiraţie norvegiană, de altfel nu prea reuşită.

— Bevy, îi spuse ea ţi-aduci aminte de Kilmer Duclma, nu-i aşa? Nu era şi el la familia Haggerty când ai fost la ei, vara trecută?

Berenice, care scria nişte scrisori la un birouaş în stil Chippendale, ridică ochii, amintindu-şi brusc de tânărul în chestiune. Kilmer Duclma – înalt –, voinic, plin de ifose, purta cu nonşalanţă hainele elegant neajustate aşa cum o cerea ultimul cuvânt al modei. Avea un mers egal, studiat, fandosit, indiferent, o faţă plină şi rumenă, privirea puţin absentă şi părea să ia totul cu o detaşată amabilitate. Era fiul mai mic al lui Auguste Duclma, bancher, afacerist, miliardar şi va moşteni de la tatăl său o avere de aproximativ şase până la opt milioane. Cu un an înainte, pe când se afla la familia Haggerty, se ţinuse tot timpul după Berenice, în aparenţă fără vreun scop precis.

O clipă doamna Batjer o privi atent, apoi îşi reluă lucrul de mână.

— L-am invitat pentru *weekend*, îi spuse.

— Da? se miră Berenice, amabilă, mai vine cineva?

— Bineînţeles, o asigură doamna Batjer, indiferentă. Cred că nu-ţi spune nimic Kilmer.

Berenice zâmbi enigmatic.

— Bevy, îţi aduci aminte de Clarissa Faulkner? S-a

măritat cu Romulus Garrison.

— Mi-o amintesc foarte bine. Unde e acum?

— A închiriat pe timpul iernii castelul Bricul din Ars. Romulus e un prost, în schimb Clarissa e atât de deşteaptă! Ştii, mi-a scris că are un adevărat cerc de admiratori. Aproape toată lumea bună de la Londra şi de la Paris o frecventează! Cât trebuie să-i placă genul ăsta de viaţă! Biata fată! La un moment dat eram tare îngrijorată în privinţa ei.

Fără să lase să se vadă că a înţeles, lui Berenice nu-i scăpase sensul acestei analogii care evident exprima adevărul. Niciodată nu-i prea devreme când e vorba să te gândeşti la viitor. Se simţise cuprinsă de un tulburător sentiment al datoriei.

Kilmer Duclma sosise vineri la douăsprezece cu şase. valize, fiecare de un alt model, şi cu un servitor personal; manifesta un entuziasm absurd pentru polo şi vânătoare (două boli contractate de la un grup de vânători cu care petrecuse un timp în Berkshire). Un compliment abil, formulat chipurile de domnişoara Fleming şi transmis cu mult tact lui Duclma de către doamna Batjer, îl aduse imediat pe acesta la picioarele lui Berenice cu o propunere de plimbare pentru duminică, la Saddle Rock.

— Hi! Hi! Nu ştii ce plăcere îmi face să te revăd. Hi! Hi! nu l-am mai întâlnit pe Haggerty de un veac. După ce ai plecat ne-ai lipsit foarte mult. Hi! Hi! Mie, în orice caz... De când nu te-am văzut, joc polo. Sunt tot timpul cu trei cai după mine. Hi! Hi!... un grajd întreg.

Berenice se luptase din răsputeri să-şi menţină aerul de senină simpatie, hotărâtă să-şi facă datoria. Se gândea la castelul Brieul, la cercul de admiratori ai Clarissei Garrison, la primele semne ale trecerii timpului. Plimbarea fusese foarte plicticoasă, conversaţia o corvoadă, efortul de a participa, titanic – peste puterile ei. A doua zi, luni, fugi, lăsând să treacă trei zile până la weekend-*ul* din Morristown. Doamna Batjer – care ştia să tragă o concluzie dintr-un simplu detaliu – oftase. Domnul Corscaden al ei, în afară de avere nu avea alte calităţi, dar ce să-i faci, viaţa

trebuie trăită, iar oamenii ambiţioşi trebuie sau să moştenească bani sau să înveţe cum se câştigă. O intrigantă proastă şi nesuferită va pune repede mâna pe Duclma şi atunci... găsea că Berenice nu era destul de abilă.

Berenice nu se putea împiedica să nu facă legătura între acest incident şi intervenţia doamnei Carter în favoarea locotenentului Braxmar. Din viaţa lor se dezvăluia încetul cu încetul un fapt important, tulburător, absolut dezagreabil şi anume că atât mama ei cât şi ea erau sărace şi că, indiferent de nobila lor ascendenţă, Berenice era un fel de intrusă în lumea bună. Nu se vorbea niciodată de averea ei, numele ei nu apărea în conversaţii şi nu auzea niciodată comentarii în legătură cu situaţia ei de moştenitoare bogată. Toţi imbecilii încrezuţi şi serbezi din societate erau la pândă că să găsească fete toănte, dar cu un cont inepuizabil în bancă. Ea era o sibarită înnăscută, o pasionată de arta ţesăturilor frumoase, adora recepţiile măreţe, iubea puterea şi succesul în toate manifestările lor; visase totdeauna descătuşarea sufletului şi a artelor – vis pe care numai omul cel mai bogat din lume, şi nimeni altul, ar fi putut să i-l împlinească. Dar în acelaşi timp nutrea vaga speranţă că dacă ar putea găsi un om care să ţinăla ea şi pe care să-l iubească sau măcar să-l admire puternic – cineva care să aibă nevoie temeinic şi sincer de ea – atunci ar fi bucuroasă să i se dăruiască din toată inima. Dar cine putea fi acel om? îi plăcuse Braxmar dar inteligenţa ei pătrunzătoare şi analitică cerea o personalitate mai viguroasă, mai aprigă, un om a cărui forţă irezistibilă s-o atragă. Şi totuşi trebuia să fie circumspectă şi să câştige partida cu cărţile pe care le avea în mină.

De-a lungul verii petrecute la Narragansett prezenţa lui Braxmar nu prea-l stânjenise multă vreme pe Cowperwood; tânărul locotenent primise ordin special să plece în grabă la Hampton Roads. Dar în noiembrie, Cowperwood, părăsindu-şi afacerile complicate de la Chicago, venise la New York şi imediat începu să o viziteze

pe doamna Carter în apartamentul din Central Park South unde locuia cu fiica ei. Acolo dădu din nou cu ochii de locotenent, care sosi într-o seară în splendida lui uniformă de gală ca să o însoţească pe Berenice la un bal. Purta pe capul lui frumos an chipiu înalt, avea epoleţi auriţi, iar reverele pelerinei răsfrânte lăsau să se vadă o bogată căptuşeală de mătase purpurie. Sabia prinsă de centiron zăngănea la fiecare pas. Era ca o flacără jucăuşă – întruchiparea tinereţii. Cowperwood, prins în necruţătorul val al vieţii – vârsta, nepotrivirea, irezistibila atracţie a iubirii şi forţei – aproape că se zvârcolea de durere.

Ce frumoasă era Berenice în rochia ca un nor diafan – strânsă pe corp! oftă. Din odaia de alături unde se făcea că citeşte, o privea încordat. Cum o să reuşească el, oricât de abil şi prevăzător ar fi, să învingă trecerea timpului? Cum ar putea place tinereţii? Braxmar era tânăr, frumos, avea prestanţă. Berenice, tânără, voioasă şi plină de speranţe, se pregătea să plece. După câteva clipe, Cowperwood se ridică şi, pretextând afaceri urgente, plecă grăbit. Dar asta numai ca să se poată retrage în apartamentul său dintr-un hotel apropiat şi să mediteze. În astfel de împrejurări un om ca oricare altul s-ar fi dat la o parte din faţa logicii bazate pe străvechile raţiuni de cavalerism, sacrificiu, datoria de a năzui către idealuri măreţe etc., etc., cedând locul tinereţii; ar fi respectat convenţiile sociale, s-ar fi mulţumit cu o viaţă morală şi virtuoasă.

Cowperwood nu privea însă lucrurile dintr-un punct de vedere prea altruist. „Fac ce-mi place”, fusese totdeauna deviza sa şi în consecinţă oricât de bine ar fi înţeles sentimentele lui Berenice pentru altul sau faţă de dragoste în sine, n-ar fi vrut să renunţe la ea atâta timp cât nu avea siguranţa că orice speranţă pentru el era pierdută. Fuseseră momente în care se stabilise un fel de intimitate între el şi Beranice şi care-l îndreptăţeau să creadă că nu-i era complet indiferent. Pe de altă parte această poveste cu locotenentul, pe care ceva mai târziu i-o destăinui doamnei Carter, nu trebuia trecută cu vederea. Şi în tot cazul, dacă

Berenice nu era îndrăgostită, în schimb Braxmar era.

— De când a plecat, a asaltat-o cu scrisori, îi spuse într-o după-amiază doamna Carter lui Cowperwood. Nu cred că e genul de om care să se mulţumească cu un refuz.

— În tot cazul e genul care de obicei reuşeşte, relevă Cowperwood, cu răceală.

Doamna Carter dorea să fie sfătuită. Braxmar era un om cu calităţi. Îi cunoştea familia. La moartea tatălui său va moşteni cel puţin şase sute de mii de dolari, dacă nu mai mult. Dar cum rămânea cu trecutul ei din Louisville? Dacă se descoperea mai târziu? N-ar fi oare bine ca această primejdie s-o găsească pe Berenice măritată?

— E într-adevăr o problemă, nu-i aşa? rosti Cowperwood, calm. Eşti sigură că s-a îndrăgostit?

— O, n-aş putea spune asta, dar ştii. sentimentele se transformă atât de repede în dragoste. Niciodată n-am să cred că Berenice poate să-şi piardă capul după cineva. E prea chibzuită. Ştie însă că trebuie să-şi croiască un drum în viaţă, iar domnul Braxmar este. desigur, o partidă bună! Cunosc foarte bine pe verii lui, familia Clifford Porter.

Cowperwood se încruntă. Grijile pe care şi le făcea din cauza lui Berenice îl chinuiau. Era hotărât s-o cucerească, chiar cu preţul reputaţiei ei. Prefera ca Berenice să-şi recapete locul cuvenit în societate alături de el, decât să şi-l păstreze neştirbit, cu un altul. Necesitatea de a recurge la un astfel de procedeu i-a fost însă cruţată.

Închipuiţi-vă un restaurant într-unul din cele mai elegante hoteluri din New York, pe la miezul nopţii, după o seară petrecută la operă, unde Cowperwood îi invitase pe Berenice cu locotenentul Braxmar şi doamna Carter. Acum juca rolul gazdei dezinteresate şi a unchiului protector. În timpul spectacolului, pe când medita la discreditarea lui Braxmar. fusese atent cu Berenice, amabil, şi cu o dispoziţie senină. Pândea momentul, ca un adevărat demon, urmărindu-le din priviri pe doamna Carter şi pe Berenice, aşezate în fotoliile din faţă, îmbrăcate în toalete luxoase, cum poartă femeile la operă. Doamna Carter era într-o rochie de mătase galben-deschis, cu diamante; iar

Berenice într-una de culoare purpurie şi *vieux rose*. Un pieptene cu pietre scumpe îi prindea părul. Locotenentul, în impresionanta lui uniformă, zâmbea şi vorbea cuviincios, admirând cântăreţii, şoptindu-i lui Berenice tot felul de nimicuri care plac atât de mult femeilor. Din când în când, ca să-l distreze pe Cowperwood, făcea comentarii asupra personalităţilor din marină, care se aflau în seara aceea în sală. De la operă s-au urcat în trăsură şi, prin străzi bătute de viat, au ajuns la *Waldorf* unde îi aştepta o masă reţinută din vreme.

Cowperwood, după ce consultă lista, comandă vinurile, apoi începu să vorbească despre *Boema*, spectacolul pe care tocmai îl văzuseră. Moartea lui Mimi şi durerea lui Rodolfo, redată de splendidele arii ale lui Puccini, îl fermecaseră.

— S-ar putea ca această lume creată artificial să n-aibă nicio legătură cu adevăraţii artişti, cu toate astea reprezintă foarte bine viaţa boemei, remarcă el.

— Trebuie să recunosc că nu mu pricep, spuse Braxmar, serios. Viaţa boemei o cunosc doar din cărţi – din *Trilby* de pildă şi… Dar pentru că nu-i mai venea în minte alt titlu, după o ezitare, continuă: îmi închipui că la Paris cam aşa trebuie să fie.

O privea pe Berenice, aşteptând o confirmare şi un zâmbet din partea ei.

Datorită culturii, înţelegerii şi simţului ei artistic, fiecare scenă din spectacol o fascinase. Fusese vrăjită când de patetismul, când de veselia muzicii, se lăsase cuprinsă de un entuziasm imposibil de formulat în cuvinte, lucru pe care mintea ei îl percepea cu claritate. La un moment dat, în vreme ce Berenice era pierdută în visare, cu mâinile încrucişate pe genunchi, cu ochii aţintiţi pe scenă, atât Braxmar cât şi Cowperwood îi priviseră cu atenţie şi cu aceeaşi emoţie şi admiraţie buzele întredeschise şi profilul delicat. Berenice se trezi, conştientă că amândoi se uitau la ea, continuă să păstreze aceeaşi atitudine câteva clipe, apoi oftă uşor trezită parcă dintr-un vis. Acum îşi reamintea acest mic incident şi plăcerea cu care văzuse

spectacolul.

— E foarte frumos! murmură ea. Nu ştiu ce să spun! Poate că sunt oameni care trăiesc aşa. În tot cazul e mult mai frumos astfel, decât să te plictiseşti confortabil. Numai tragismul dă vieţii grandoare.

Se uită la Cowperwood care o măsura din ochi, apoi la Braxmar; acesta se închipuia pe un vas de război, în postul de căpitan, deschizând focul. Cowperwood îşi aducea aminte de momentele grefe prin care trecuse. Fără indo iată, viaţa lui fusese destul de dramatică spre a o putea mulţumi pe Berenice.

— Mie nu prea-mi place suferinţa, cred... interveni doamna Carter. Te cam saturi când ai de întâmpinat mereu numai întâmplări triste. În viaţa de toate zilele sunt şi-aşa destule drame.

Cowperwood şi Braxmar schiţară un surâs aproape imperceptibil. Berenice, gânditoare, îşi întoarse privirea spre sală. Lumea de la mese, zgomotul paharelor şi al farfuriilor, forfota chelnerilor, acordurile muzicii, reuşiseră să-i schimbe gândurile, ca şi saluturile şi zâmbetele noilor veniţi, care o recunoşteau pe ea şi pe Braxmar, dar nu şi pe Cowperwood.

Brusc, printr-o uşă laterală care dădea în cafeneaua-bar unde se servea şi grătar, apăru un individ cherchelit, aparent din „lumea bună”, cu hainele în dezordine, pelerina de seară atârnând neglijent pe un umăr. jobenul turtit într-o mână nesigură, cu ochii injectaţi şi buza inferioară proeminentă a sfidare; chipul lui exprima un fel de „după mine potopul”, ciuda şi superioritatea pe care un desfrânat, un beţiv, fără voia lui şi le însuşeşte. Privea împrejur posomorât, nesigur; apoi văzându-l pe Cowperwood se îndreptă într-acolo cu un pas mai mult hotărât decât sigur. Când ajunse exact în faţa grupului – care şi aşa era un punct de atracţie pentru sală – se opri ca şi când ar fi recunoscut pe cineva şi, apropiindu-se, puse mina, amabil şi puţin protector, pe umărul gol al doamnei Carter.

— Ce mai faci, Hattie? o întrebă, cu un rânjet ironic.

Cu ce te ocupi aici, la New York? Sper că n-ai lichidat treburile din Louisville. Ascultă, pisicuţo! Lasă-mă să-ţi spun ceva! De când ai plecat, n-am mai avut o singură fată ca lumea care să-mi placă – niciuna! Dacă deschizi aici o casă, dă-mi de veste, vrei?

Se aplecă pe umărul ei, rânjind binevoitor, în timp ce scotocea în buzunarul vestei albe ca să găsească o carte de vizită. Cowperwood şi Braxmar, dându-şi perfect seama de sensul acestor cuvinte, automat se sculară în picioare în acelaşi timp. În timp ce doamna Carter se trăgea înapoi, ferindu-se de străin, Braxmar (el fiind cel mai aproape de agresor) îl apucă de guler, când îşi făcură apariţia oberul însoţit de alţi doi chelneri.

— Ce s-a întâmplat aici? Ce a făcut? se informară.

Străinul, cu acelaşi rânjet, de data asta agresiv şi la ach cea tuturor, strigă claf şi răspicat:

— Nu pune mina pe mine… Da’ tu cine eşti? Ce te bagi? Ce dracu’ vrei? Ce, crezi că nu ştiu ce fac? Mă cunoaşte, nu-i aşa, Hattie? Ea e Iiattie Starr, din Louisville… întreab-o dacă nu mă crezi! Conducea unul din cele mai straşnice… care a existat vreodată la Louisville. Ce te superi, mă rog? Las-ea ştiu eu ce fac. Ea mă ştie.

Nu se mulţumea să protesteze; se zbătea, luptându-se cu ei, destul de pornit. Cowperwood, Braxmar şi chelnerii formaseră un cordon, forţându-l pe agresor să iasă în vestibul, apoi afară, unde chemară un poliţist.

— Individul ăsta trebuie arestat, protestă Cowpex wood, cu tărie, când îşi făcu apariţia reprezentantul forţei publice. A insultat în mod grosolan două doamne – invitatele mele. E beat şi violent. Vreau să depun o plângere. Poftim cartea mea de vizită. Fii bun şi spune-mi unde trebuie să mă prezint. I-o înmână, în timp ce Braxmar, cu scrupulozitatea militarului, examinând pe individ, îi spunea:

— Ai merita să te omor în bătăi. Aş face-o, dacă n-ai fi beat. Dacă te considei-i un gentleman şi ai o carte de vizită, te i-og să mi-o dai. O să stăm de vorbă mai târziu. Cu o expresie aspră şi glacială, întipărită pe faţă, se

apropiase de domnul Beales Chadsey din Louisville, Kentucky.

— De acord, dom căpitan, se strâmbă Chadsey, batjocoritor. Sigur că am o carte de vizită – nu face nimic. Ţine. Poţi să mă găseşti când ai poftă la Hotel Buckingham, Fifth Avenue, colţ cu Fiftieth Street. Am dreptul să vorbesc cu cine vxeau, unde vreau şi când vreau, ai înţeles?

Se scotocea prin buzunare împotrivindu-se, iar poliţistul îl aştepta ca să-l x idice. Negăsind însă cartea de vizită, adăugă:

— E-n ordine. Scrie! Beales Chadsey, Hotel Buckingham, sau Louisville, Kentucky. Caută-mă când vrei. Asta-i Hattie Starr şi mă cunoaşte. Nu mă-nşel. E imposibil! Câte nopţi n-am petx ecut în casa ei!

Braxmar era gata să sară la el şi ar fi făcut-o dacă nu intervenea la timp poliţistul.

Berenice şi doamna Carter rămăseseră la masă. Aceasta din urmă, agitată, palidă, buimăcită, nu ştia ce să mai facă, susţinând că fusese victima unei confuzii.

— Vai, dar de unde şi până unde, se apăra doamna Carter. Ce om oribil! Ce groaznic! Nu l-am văzut în viaţa mea!

Berenice, tulburată, uimită, se gândea la modul familiar şi deşănţat, la rânjetul cu care străinul se adresase mamei sale – ce ruşine, ce oroare. Să fi fost cu putinţă ca un om chiar foarte beat să se înşele într-atât? Să fie aşa de dispreţuitor, să stăruie, să vrea morţiş să explice – ce lucruri groaznice îi fusese dat să audă!

— Hai, vino, mamă, spuse Berenice cu demnitate şi blândeţe. Nu face nimic, totul s-a aranjat, Putem pleca acasă chiar acum. Ai să te simţi mai bine după ce vom fi ieşit de aici.

Chemă un chelner şi-i spuse să anunţe pe domnii cu care veniseră că s-au dus la garderoba doamnelor. împinse un scaun care le stătea în cale şi-i dădu braţul mamei ei.

— Când mă gândesc cum m-a putut insulta… continuă să mormăie doamna Carter. Aici, în acest restaurant luxos şi în faţa locotenentului Braxmar, a

domnului Cowperwood… E înspăimântător, nemaipomenit!

Doamna Carter străbătu salonul aproape scâncind. iar Berenice privea în jur cu demnitate, cu o expresie de superioritate aristocratică, dar cu inima grea, conducându-şi mama spre ieşire. Ce putea sta la baza acestor afirmaţii grosolane? De ce oare chefliul acela alesese din toate femeile de acolo tocmai pe mama ei, căreia să-i arunce în faţă astfel de cuvinte jignitoare? De ce o fi atât de distrusă mama ei, dacă nu era nimic adevărat în cele afirmate de el? Foarte ciudat, foarte trist, groaznic, oribil! Ce o să spună de o scenă ca asta lumea, lumea pe care o cunoştea atât de bine, lumea avidă de cancanuri? Pentru prima oară în viaţă semnificaţia şi oroarea ostracizării îi apăru o clipă în faţa ochilor.

A doua zi dimineaţă, în urma unei vizite pe care o făcuse la sediul Poliţiei din Jefferson Market, locotenentul Braxmar, declară că dacă domnul Beales Chadsey nu va repara greşeala pe care o făcuse era hotărât să-l împuşte, în consecinţă, următoarea scrisoare cu antetul hotelului Buckingham fu scrisă şi adresată doamnei Ira George Carter – 36, Central Park South:

Stimată doamnă.

Ieri seară, într-o stare de ebrietate condamnabilă, pentru care îmi este cu neputinţă să găsesc cât de cât o explicaţie, am fost cauza nefericită a unei ofense adusă dumneavoastră, fiicei dumneavoastră şi prietenilor, ofensă pentru care cu umilinţă aş vrea să vă cer iertare. Nu găsesc cuvinte să-mi exprim aici sinceritatea cu care regret tot ce-am putut face sau spune şi de care acum nu-mi mai aduc bine aminte. Starea mea de spirit când sunt sub influenţa alcoolului este totdeauna *agresivă şi plină de ură şi mă face, cum a fost cazul ieri seară, să declar lucruri care ştiu că sunt complet neîntemeiate. Abrutizarea în care mă găseam m-a făcut, nu ştiu de ce, să vă confund cu o vestită femeie din Louisville. Vă rog să-mi iertaţi purtarea mea ruşinoasă şi jigni*toare *pentru care vă cer cele mai sincere scuze. Nu ştiu cum anume aş putea repara ce am făcut, dar vă stau întru totul la dispoziţie.*

Deocamdată, sper că veţi accepta această scrisoare aşa cum a fost scrisă, ca o compensaţie care ştiu bine că nu va putea fi niciodată satisfăcătoare.

Al dumneavoastră devotat.

Beales Chadsey în acelaşi timp, locotenentul Braxmar era convins, chiar înainte ca această scrisoare să fie scrisă şi trimisă, că acuzaţia adusă doamnei Carter era perfect întemeiată. Beales Chadsey spusese, la beţie, ceea ce douăzeci de oameni treji şi chiar poliţia din Louisville puteau uşor confirma. Chadsey, înainte de a scrie scrisoarea, ţinuse să-i explice clar lui Braxmar cu tot ceea ce afirmase cu o seară înainte era purul adevăr.

CAPITOLUL LII

În dosul cortinei

Bereniee, citind scrisoarea de scuze a lui Beales Chadsey, pe care mama ei – istovită de atâtea emoţii – i-o înmuiase a doua zi dimineaţă, îşi zicea că seamănă cu gestul galant al omului care regretă o anumită atitudine, păstrându-şi însă punctul de vedere. Doamna Carter se purta de parcă într-adevăr ar fi fost vinovată. Prea căuta să se apere. Bereniee ştia că dacă voia ar fi putut descoperi singură adevărul – dar la ce bun? Până şi gândul acesta îi producea silă şi, la urma urmei, cine era ea ca să judece cu atâta asprime?

Cowperwood sosi devreme şi încercă să dea întregii întâmplări o faţă cât mai bună. Povesti cu amănunte cum se dusese împreună cu Braxmar la poliţie ca să depuuă o plângere şi cum Chadsey, trezit din beţie, după o noapte petrecută la răcoare, renunţase să mai fie arogant şi se scuzase cu umilinţă. Cowperwood văzând scrisoarea primită de doamna Carter, exclamă:

— A, da… Ne-a promis din toată inima că va scrie această scrisoare dacă i se va da drumul. Braxmar a socotit că era dator s-o facă. Eu aş fi vrut ca judecătorul să-i trântească o amendă zdravănă şi cu asta basta. Era beat şi prin urmare…

Cowperwood, în prezenţa lui Bereniee şi a mamei ei, căuta să dea impresia că nu ştie nimic, dar de îndată ce

rămase singur cu doamna Carter, atitudinea lui se schimbă.

— Nu te lăsa copleşită. Întâmplarea n-are nici cea mai mică importanţă. Braxmar nu crede că omul ăsta spune adevărul, iar pentru Bereniee scrisoarea e destul de convingătoare. Trebuie să ai aerul că nu-ţi pasă. Totul depinde de atitudinea dumitale. Pari încă tulburată. Nu se cade, te dai singură de gol.

Pe de altă parte, acest incident i se părea lui Cowperwood bine venit. După toate probabilităţile era unicul prilej de a scăpa de locotenent. După părerea lui Cowperwood purtarea doamnei Carter ar fi trebuit să braveze totul. Se simţea ceva mai liniştită; rămasă singură începu însă să plângă. Bereniee, intrând din întâmplare în odaia ei şi găsind-o cu lacrimi în ochi, îi spuse:

— Vai, mamă, te rog, ce sunt copilăriile astea? Nu te-nţeleg de loc!… Poate c-ar fi mai bine să mergem undeva la ţară să ne odihnim, dacă nu te poţi stăpâni.

Doamna Carter protestă şi o încredinţa că era doar o reacţie nervoasă, dar Berenice se gândea că nu iese fum până nu faci foc.

După cele întâmplate, atitudinea tinerei fete faţă de Braxmar, deşi prietenoasă, era totuşi mai distantă ca de obicei. În ziua următoare veni la ea ca să-i spună ce indignat fusese de cele petrecute la Waldorf şi să-i propună să iasă împreună. Continua să fie drăguţă, dar rezervată. Pentru ea incidentul Beales Chadsey era, fireşte, închis, dar nu acceptă invitaţia locotenentului.

— Mama şi cu mine vrem să ne ducem pentru câteva zile la ţară, îi spuse, amabil. Nu ştiu precis când o să ne întoarcem; dacă vei mai fi aici, atunci cu siguranţă ne vom mai întâlni. Ai să afli, oricum, şi atunci o să treci pe la noi. Se apropie de fereastra care dădea într-o curte interioară unde soarele de dimineaţă cădea pe florile din ghivecele de lângă geam şi începu să smulgă frunze uscate.

Braxmar, tipul americanului romanţios, captivat de farmecul, de cumpătul şi demnitatea de care tânăra fată dăduse dovadă în această împrejurare, văzând-o hotărâtă

să-i redea numaidecât libertatea, se simţi copleşit, aşa cum se petrece cu sufletul omenesc în faţa unei enigme. Berenice stârnise în el o reacţie egal de misterioasă pentru cel care o încearcă precum şi pentru cel care a provocat-o. Apropiindu-se de ea cu o pornire în acelaşi timp îndrăzneaţă, plină de respect şi spontană, exclamă:

— Berenice! Domnişoară Fleming! Nu mă goni, te rog! Nu încerca să scapi de mine. Sper că n-am făcut nimic rău. Te iubesc la nebunie. Nu pot îndura gândul că s-ar putea întâmpla ceva care să ne despartă. N-am îndrăznit să-ţi vorbesc până astăzi, dar trebuie să-ţi spun acum. Te iubesc din prima seară de când te-am văzut. Eşti o fiinţă minunată! Nu ştiu dacă merit, dar te iubesc. Te iubesc cu pasiune şi din tot ce e mai bun în mine. Te admir şi te respect. Puţin îmi pasă dacă este adevărată sau nu povestea asta – nu mă interesează. Vrei să fii soţia mea? Te rog, mărită-te cu mine! îmi dau seama că nu merit nici să-ţi leg şiretul de la pantof, dar încă de pe acum situaţia mea e bună şi sper ca în viitor să-mi câştig un renume. Oh! Berenice! întinse braţele, dramatic, dar nu înainte, ci în jos, drepte, ţepene. Nu ştiu ce m-aş face fără dumneata. Nu-mi dai nicio speranţă?

Artistă desăvârşită în redarea tuturor gingăşiilor sexului frumos – suplă şi diversă – Berenice, câteva clipe, se gândi ce anume să facă şi să spună. În tot cazul nu-l iubea pe locotenent în aceeaşi măsură în care el o iubea şi totodată suferea în mândria ei de cele aflate despre doamna Carter, ceea ce impunea necesitatea de a se salva într-un fel sau altul; şi asta era pentru Berenice o cruntă lovitură. Regreta lipsa de tact cu care Braxmar găsise tocmai acum de cuviinţă s-o ceară în căsătorie, deşi nu se îndoia câtuşi de puţin de spontaneitatea şi sinceritatea emoţiei care-l îndemnase să vorbească.

— Am să-ţi spun ceva, domnule Braxmar, răspunse ea cu o privire gravă, nu-mi cere să mă hotărăsc acum. Îmi dau seama ce simţi. Totuşi mă tem că ai înţeles greşit purtarea mea, îmi pare rău. Aş vrea ca cel puţin deocamdată să nu te mai gândeşti la mine. Dacă insişti să-

ţi dau un răspuns, n-aş putea să mă hotărăsc decât într-un singur fel: rugându-te să uiţi totul. Mă întreb dacă mă poţi înţelege – dacă îţi dai seama cât mă doare să-ţi spun acest lucru.

Berenice, stăpână pe sine, deşi în fond destul de emoţionată, se opri într-o atitudine perfect studiată. Era cea mai fermecătoare apariţie pe care şi-o putea visa cineva, avea perfecţiunea unei statui din Grecia antică, căreia i s-ar fi adăugat o notă orientală. Era meditativă şi în acelaşi timp calculată.

În acest moment şi pentru prima oară, Braxmar îşi dădu seama că are de-a face cu o fiinţă pe care nu o poate înţelege. Perfect calmă, devenise enigmatică şi poate cu atât mai atrăgătoare cu cât se depărta de el. Tânărul american avu viziunea fulgerătoare a Atlantidei dispărute, a insulelor greceşti, Citera, Cipru şi sanctuarul de la Paphos. Ochii îi luciră, aveau o căutătură bizară şi plină de tâlc. Faţa lui mai întâi aprinsă de emoţie, păli.

— Nu pot crede, domnişoară Berenice, că nu ţii absolut de loc la mine, continuă el, crispat. Aveam impresia că nu-ţi sunt complet indiferent. Dar să ştii, adăugă deodată, cu tăria militarului şi pe un ton sincer, deşi forţat, n-am să te mai plictisesc. Mă înţelegi, nu-i aşa? Cunoşti sentimentele mele şi n-am să mă schimb niciodată. N-am putea rămâne măcar prieteni?

Întinse mâna şi Berenice răspunzând gestului lui îşi dădea seama că pune capăt unei idile romanţioase.

— Sigur că da şi sper să ne revedem curând.

După plecarea lui, Berenice trecu în odaia de alături şi se aşeză pe un scaun de nuiele, cu coatele pe genunchi, cu bărbia sprijinită în palme. Ce sfârşit trist, pentru un lucru atât de nevinovat, de curat! Acum plecase. N-o să-l mai vadă niciodată. Nici nu dorea prea mult să-l mai întâlnească. Viaţa e plină de întâmplări triste, chiar urâte. O da, începuse să le vadă clar.

După vreo două zile, în timpul cărora Berenice sucise şi răsucise firul trist al gândurilor, până ce nu mai putu, se duse în sfârşit la doamna Carter şi-i spuse:

— Mamă, de ce nu vrei să-mi povesteşti ce s-a întâmplat la Louisville ca să ştiu şi eu adevărul? Văd că te frământă ceva. Nu poţi avea încredere în mine? Nu mai sunt un copil şi în afară de asta sunt fata ta. Dacă aş şti despre ce e vorba poate c-aş putea să îndrept într-un fel lucrurile.

Doamna Carter, care totdeauna se complăcuse în rolul unei blânde mame iubitoare, fu uimită de atitudinea curajoasă a fiicei sale. Se înroşi, o trecu un fior şi se hotărî să mintă.

— Ţi-am spus că n-a fost nimic, tăgădui îmbufnată şi nervoasă, nimic altceva decât o penibilă greşeală. Aş vrea ca individul acela îngrozitor să fie pedepsit aspru pentru tot ce mi-a spus. Când mă gândesc cum m-a jignit în faţa copilului meu!…

— Mamă, de ce nu vrei să-mi spui totul în legătură cu Louisville? repetă Berenice întrebarea, fixând-o cu ochii ei reci şi albaştri. N-ar trebui să existe secrete între noi. Cine ştie dacă nu te-aş putea ajuta.

Brusc, doamna Carter îşi dădu seama că fata ei încetase să mai fie un copil sau o tânără mondenă răsfăţată, că era acum o femeie superioară, rezonabilă, înţelegătoare, cu o mai mare intuiţie decât ea; se lăsă într-un fotoliu acoperit cu o stofă înflorată şi căutând cu mina o batistă mică, îşi acoperi ochii cu cealaltă şi începu să plângă.

— Am fost aşa de necăjită, Bevy, încât n-am ştiut ce cale să apuc. Ideea a fost a colonelului Gillis. Voiam să vă ţin, pe tine şi pe Rolfe, în şcoală, şi să vă ofer o şansă în viaţă. Nu-i adevărat nimic din ce a îndrugat individul acela oribil. Colonelul Gillis şi alţi câţiva m-au rugat să le închiriez garsoniere – şi aşa a început toată povestea. Eu nu-s vinovată. N-aveam încotro. Crede-mă, Bevy.

— Şi cu domnul Cowperwood ce este? întrebă Bereniee, curioasă. În ultimul timp îşi tot pusese întrebări în legătură cu el. Avea atâta stăpânire de sine, era profund, dinamic, generos – semăna cu ea.

— Ce să fie, nimic! răspunse doamna Carter, ridicând

ochii gata să-l apere. Dintre toţi prietenii ei Cowperwood îi plăcea cel mai mult. Nu o sfătuise niciodată să facă lucruri urâte şi nici nu folosise casa ei în scopuri personale. N-a făcut altceva decât să mă ajute. El m-a sfătuit să renunţ la Louisville, să mă mut în est şi să mă ocup de educaţia ta şi a lui Rolfe. Mi-a propus să mă ajute până ce voi doi vă veţi putea descurca singuri – aşa am ajuns la New York. Vai! De ce a trebuit să fiu atât de proastă… de ce mi-a fost frică de viaţă? Tatăl tău, domnul Carter, m-a lăsat fără un ban.

Oftă adânc şi cu durere.

— Atunci noi n-avem nimic… nici proprietăţi, nici altceva, nu-i aşa, mamă?

Doamna Carter scutură din cap, în semn că nu.

— Iar noi cheltuim banii domnului Cowperwood?

— Da.

Bereniee tăcu şi se uită pe fereastra de la care se vedea priveliştea vastă a parcului. Pervazul ferestrei încadra ca într-un tablou un mic lac, un deal acoperit cu copaci şi în prim plan un pavilion în stilul pagodelor japoneze. Peste deal se vedeau zidurile galbene şi înalte ale unui mare hotel din Central Park West. Din stradă se auzea uruitul tramvaielor. Pe o aleee în parc trecea un şir de trăsuri particulare; cei din înalta societate ieşiseră la plimbare în aerul proaspăt al după-amiezii reci de noiembrie.

„Sărăcie! Ostracizare!” îşi spunea Bereniee. Era deci constrânsă să se căsătorească cu un om bogat? Sigur, nu mai să-l găsească! Şi pe cine anume? Braxmar? Niciodată! N-avea o inteligenţă prea remarcabilă şi mai fusese şi martorul umilinţei ei. Atunci cine? O, era lungă lista proştilor, a oamenilor de nimic, a libertinilor, a bicisnicilor, care împreună cu cei sobri, prosperi, convenţionali sau zăpăciţi şi plini de bani alcătuiau societatea în care se învârtea. Din când în când mai întâlneai şi câte un om adevărat, dar se punea întrebarea dacă aflând trecutul mamei ei, Berenice l-ar mai putea interesa.

— Ai rupt cu domnul Braxmar? o întrebă doamna Carter, în acelaşi timp curioasă, îngrijorată, plină de

speranţe, deznădăjduită.

— Nu l-am mai văzut din seara aceea, minţi Berenice, prudentă. Nu ştiu dacă am să-l mai văd sau nu. Să mă mai gândesc. Se sculă în picioare. Te rog, mamă, nu-ţi mai face griji. Aş dori să găsim însă un alt mijloc de existenţă, să nu mai depindem de domnul Cowperwood.

Se duse în budoarul ei şi în faţa oglinzii începu să se îmbrace pentru dineul la care fusese invitată. Deci banii lui Cowperwood acoperiseră toate cheltuielile lor din ultimii ani; şi ea fusese totdeauna atât de cheltuitoare pe punga lui – atât de mândră, de vanitoasă, de superioară. Iar el se mulţumea să o fixeze-cu ochii lui atenţi, iscoditori. De ce? Dar n-avea nevoie să se întrebe de ce – acum ştia. Ce rol jucase el! Şi ce proastă fusese că nu văzuse cum stau lucrurile mai de mult! Oare mama ei avusese vreo bănuială? Probabil că nu. Ce lume bizară, paradoxală, imposibilă! Şi, gândind astfel, ochii de foc ai lui Cowperwood o fixau parcă.

CAPITOLUL LIII

O declaraţie de dragoste

Pentru prima oară în viaţa ei Berenice se gândea serios la ce-ar putea să facă. Evident, căsătoria ar fi fost o soluţie, dar în loc să-l cheme înapoi pe Braxmar sau să înceapă o goană stupidă după un bărbat cu şi mai puţine calităţi decât el era poate preferabil să-şi anunţe, simpla, prietenii că mama ei îşi pierduse toată averea şi că ar fi nevoită acum să-şi caute un mijloc de existenţă – să dea lecţii de dans, sau să se facă dansatoare. Cu tot calmul, îi propuse într-o zi mamei sale această soluţie. Doamna Carter, care de mult ducea o viaţă de parazit – habar nu avea cum se câştigă banul prin muncă – ideea aceasta i se păru îngrozitoare. Cum, Bevy, minunata ci fată sau chiar ea însăşi şi deci şi ltolfe să ajungă în aşa hal, încât să trebuiască să pună umărul la treabă, ca orice muritor de rând… după toate visurile ei de mărire? Ofta şi o podideau lacrimile, ferindu-se de ceilalţi. Îi trimise lui Cowperwood o scrisoare explicându-i totul, cubăgare de seamă, şi rugându-l ca atunci când se va întoarce la New York să se

întâlnească în taină.

— Nu crezi c-ar fi mai bine deocamdată să nu schimbăm nimic? îi propuse doamna Carter lui Berenice. Mi se rupe inima când mă gândesc la tine; cu talentul tău să ajungi să dai lecţii de dans! Nu crezi că un timp ar fi bine să nu luăm o hoturâre pripită? Tu ai putea face o căsătorie convenabilă şi atunci totul se va aranja în ce te priveşte. Eu... nu contez, mă descurc, tu însă... Ochii trişti ai doamnei Carter dezvăluiau chinurile prin care trecea. Berenice se înduioşă în faţa afecţiunii sincere a mamei ei; câte prostii făcuse maică-sa, ce slabă era şi ce puţin te puteai bizui pe ea!

Cowperwood, stând de vorbă cu doamna Carter, fu izbit de donchişotismul, de impulsivitatea lui Berenice... auzi, să vrea să-şi schimbe felul de a trăi, să renunţe la viaţa mondenă şi să-şi dăuneze frumuseţii alegând o viaţă de muncă! De acord cu doamna Carter, Cowperwood se grăbi să se ducă la Pocono, unde fusese informat că o va găsi pe Berenice, singură. Din seara incidentului cu Beales Chadsey, Berenice îl evitase.

Ajunse la Pocono, pe la ora unu după-amiază, într-o zi de ianuarie – ninsese – pe un ger de crăpau pietrele; natura era scăldată într-o lumină cristalină, care reflecta razele în puzderie de scântei – juvaieruri sclipitoare, despicând ca nişte fulgere văzduhul. Pe atunci apăruseră automobilele şi Cowperwood venise într-un turism de optzeci cai putere. Caroseria maşinii era de un cafeniu închis şi reflecta lumina pe suprafaţa ei lăcuită. Intră şi rămase în uşă; purta o haină lungă şi căciulă clin blană de astrahan negru.

— Bună ziua. Bevy! strigă, având aerul că nu ştie nimic de absenţa doamnei Carter. Ce mai faci? Ce face mama? E acasă?

Bereniee îl fixă cu privirea ei rece şi directă, pe cât de sinceră pe atât de îndrăzneaţă. Totuşi, zâmbetul de bun sosit cu care îl întâmpină era cam echivoc. îmbrăcată într-un halat albastru, ca de pictor, ţinea în mână o paletă multicoloră care-ţi lua ochii. Picta. Se apucase să picteze şi

în acelaşi timp se tot gândea – asta fiind pentru moment ocupaţia ei principală. Se gândise la Braxmar, la Cowperwood, la Kilmer Duclma şi la mulţi alţii; la teatru, la dans, la pictură. Viaţa ei fusese ca acel creuzet pe care-l avea dinainte; sau ca un joc de figuri puse de-a valma – cu răbdare, cu fiecare piesă aşezată la locul cuvenit s-ar fi putut alcătui o plăsmuire interesantă.

— Intră, te rog, îl pofti. E frig, nu-i aşa? în tot cazul aici ai să găseşti un foc plăcut. Nu, mama nu-i aici. E plecată la New York. Cum de n-ai întâlnit-o acolo? Eşti de mult la New York?

Era veselă, bine dispusă, amabilă, dar distantă. Cowperwood simţea stavila dintre ei doi. totdeauna, nelipsită. Admiţând chiar că l-ar fi putut înţelege, că ar fi ţinut la el, exista totuşi ceva – prejudecăţi, ambiţii, sau vreo deficienţă de-a lui – care o împiedica să se apropie de el, făcând-o să-l ţină mereu la distanţă.

Se uită în jur, la tabloul început, un peisaj de iarnă cu o pantă înzăpezită, aşa cum se vedea de la fereastră, la nişte schiţe cu dansatoare (făcute de curând şi atârnate deocamdată pe perete), adorabile, în tunici scurte. Apoi se uită la ea în halat de lucru, original, şi care-i venea atât de bine.

— Aşadar, Bereniee, în dumneata învinge totdeauna artistul. Arta e lumea dumitale adevărată. N-ai să poţi renunţa la ea niciodată. Schiţele astea sunt incontestabil frumoase: îşi scoase mănuşa şi indică şirul de dansatoare. La drept vorbind nu venisem la doamna Carter. Pe dumneata voiam să te văd. Mi-a scris o scrisoare foarte bizară; mama dumitale pretinde că vrei să renunţi la viaţa mondenă şi să începi să dai lecţii sau cam aşa ceva. Am venit să stăm de vorbă în această chestiune. Nu crezi că ar fi o hotărâre cam pripită?

Vorbea, ca şi cum motive strict obiective, cu totul în afara lui, l-ar fi îndemnat să-i poarte de grijă.

Bereniee, în picioare, lângă tabloul la care lucrase, cu pensula în mână, avea în ochi o expresie rece, curioasă, sfidătoare, echivocă.

— Nu, nu cred, răspunse, liniştită. Ştiu cum stau lucrurile, aşa că pot să-ţi vorbesc deschis. Sunt convinsă că intenţiile mamei au fost întotdeauna foarte bune. Schiţă un uşor zâmbet, plin de tristeţe. Mi-e teamă însă că inima îi e mai bună decât mintea. Cât despre dumneata, îmi place să cred că ai avut, de asemenea, cele mai frumoase intenţii. De altfel sunt sigură de asta. Ar fi din partea mea o lipsă de recunoştinţă să-mi fi închipuit altceva. (I se păru atunci că ceva în adâncul privirii fixe a lui Cowperwood se schimbă). Totuşi nu cred c-o mai putem duce aşa. Mama şi cu mine suntem sărace. Atunci de ce să nu mă apuc de ceva? Nu văd altă soluţie.

Tăcu. iar Cowperwood o privea tăcut. În halatul atât de simplu, cu ochii albaştri care-l scrutau, cu părul roşu desfăcut pe spate, părea cea mai desăvârşită fiinţă pe care o văzuse vreodată. Ce inteligenţă ascuţită, atotcuprinzătoare! Era atât de abilă, de admirabilă, şi avea ca şi el aceiaşi ochi neînfricaţi. Judecata ei, în orice împrejurare, rămânea lucidă.

— Bereniee, îi spuse, calm, lasă-mă să-ţi explic. Mi-ai făcut onoarea să vorbeşti despre motivele care m-au determinat să-i dau bani mamei dumitale. Într-adevăr, din punctul meu de vedere au fost cum nu se poate mai frumoase. N-am să pomenesc nimic despre felul cum am văzut lucrurile la început. Acum ştiu însă perfect cum au evoluat. Dacă-mi îngădui, stând aici împreună, am să-ţi vorbesc cu toată sinceritatea. Nu ştiu dacă ţi s-a spus că după ce am cunoscut-o pe doamna Carter am aflat întâmplător de existenţa dumitale, fapt care atunci nu m-a interesat în mod special. I-am fost prezentat de un prieten al meu – un financiar, care o admira foarte mult. Făcând cunoştinţă cu ea am admirat-o şi eu pentru că am descoperit în ea o adevărată doamnă… mă interesa. Într-o zi am zărit o fotografie a dumitale, pe care a ascuns-o înainte ca eu să fi avut timpul să spun ceva. Poate îţi aduci aminte despre ce fotografie vorbesc. Puseseşi luată în profil şi pe atunci să fi avut vreo şaisprezece ani.

— Da, îmi aduc aminte, zise Berenice, simplu şi calm

de parcă ar fi ascultat o spovedanie.

— Ei bine, fotografia mi s-a părut foarte interesantă. Informându-mă am aflat tot ce am putut despre dumneata. Mai târziu în vitrina unui fotograf din Louisville am văzut o alta mărită. Am cumpărat-o. O am acum în biroul întreprinderilor mele din Chicago. În a doua fotografie stai în dreptul unui şemineu.

— Îmi amintesc, mai spuse Berenice, mişcată dar încă neconvinsă.

— Şi acum dă-mi voie să-ţi vorbesc puţin de viaţa mea. N-o să dureze mult. M-am născut la Philadelphia. Familia mea a trăit totdeauna acolo. Toată viaţa m-am ocupat de tranzacţii bancare şi de tramvaie. Prima mea soţie era o prezbiteriană habotnică, plină de prejudecăţi. Avea şase sau şapte ani mai mult ca mine. O vreme am fost fericit cu ea. Am avut doi copii care trăiesc. Dar am întâlnit-o pe actuala mea soţie. Era mai tânără ca mine – cel puţin cu zece ani – şi foarte frumoasă. În anumite privinţe este mai deşteaptă ca prima mea soţie şi în orice caz mai puţin convenţională, mai generoasă. M-am îndrăgostit de ea şi după plecarea mea din Philadelphia am divorţat şi ne-am căsătorit. Eram pe atunci îndrăgostit până peste cap de ea. Mi se părea o tovarăşă de viaţă ideală şi continui să găsesc că are multe calităţi deosebite. Cu timpul însă gustul meu în ceea ce priveşte tipul de femeie ideală s-a schimbat încetul cu încetul. După diferite experienţe am ajuns la concluzia că ea nu este de loc femeia visurilor mele. Nu mă înţelege. Nu pretind că eu mă înţeleg mai bine pe mine însumi, dar am impresia că undeva ar putea să existe o femeie care să mă poată cunoaşte mai bine decât pot eu să mă cunosc – care să descopere în mine lucruri noi şi care, în tot cazul, să ţină la mine. Trebuie să-ţi mărturisesc că totdeauna am iubit femeile. Pentru mine există în lumea asta un singur ideal şi anume femeia pe care aş dori să o am.

— Cred că e destul de greu pentru o femeie, oricum ar fi ea, să descopere cum ar trebui să fie ca să-ţi placă, zise Berenice, zâmbind cochetă. Cowperwood rămase

netulburat.

— Recunosc că e greu, doar dacă întâmplător ea ar fi exact femeia unică, despre care vorbesc, rosti el, grav.

— Am impresia că în tot cazul, pentru ea, lucrul nu va fi uşor, adăugă Berenice, aproape în glumă, dar cu o notă de simpatie în glas.

— Aş vrea să-ţi fac o mărturisire, spuse Cowperwood, grav şi puţin împotriva voinţei lui. Nu încerc să mă dezvinovăţesc. Femeile pe care le-am cunoscut ar fi fost pentru alţi bărbaţi nişte soţii ideale – dar nu pentru mine. Barem atât am învăţat de la viaţă – şi asta m-a schimbat.

— Şi crezi cumva că acest proces de transformare s-a terminat? îl întrebă Berenice cu aerul ei ironic, provocator, superior şi amuzat care îl descumpănea, fascinându-l.

— Nu, nici nu spun că s-a terminat, dar în tot cazul idealul meu de femeie pare să se fi cristalizat. De ani de zile a rămas neschimbat. Deseori mă obsedează. Să ştiu că există acest ideal. Chiar şi în ştiinţă există o stea polară.

Vorbind, Cowperwood îşi dădea seama că pentru un om ca el toate acestea erau o adevărată spovedanie. Venise la ea în primul rând cu gândul de a o domina şi ca să-şi impună punctul de vedere. În realitate lucrurile se petreceau aproape invers. Ea părea să fie stăpână pe situaţie. Suplă, zveltă, deşteaptă, talentată, stătea în faţa lui şi-l obliga să i se destăinuiască – dar el n-o vedea în lumina asta, ci ca pe o femeie inteligentă, atotînţelegătoare, bună şi oarecum maternă, capabilă să vadă, să simtă şi să priceapă. Era sigur, pe de altă parte, că ea este pe deplin conştientă de întreaga situaţie, că dacă va încerca va reuşi să o facă să-l înţeleagă. Oricum era el, sau orice s-ar fi întâmplat vreodată, ea nu-l va judeca dintr-un unghi de vedere meschin. Nu era în stare de aşa ceva. Răspunsurile date de ea până atunci erau o chezăşie.

— Da, încuviinţă Berenice, avem cu siguranţă o stea călăuzitoare, dar dumneata pare-se n-o poţi găsi. Crezi că există pe lume o femeie care să corespundă idealului dumitale?

— *Am* şi găsit-o, rosti el, mirat de ingenuitatea şi totodată de complexitate; minţii ei, a lui şi a oamenilor în general. Mintea, cu adâncimile ei insondabile, îl uluia uneori. Sper că te vei gândi serios la ce-ţi voi spune acum fiindcă în cele ce urmează se află explicaţia multor lucruri. Fotografia dumitale m-a atras la început fiindcă era imaginea idealului spre care tindoam şi pe care dumneata îl crezi atât de schimbător... Asta s-a întâmplat acum aproape şapte ani – iar de atunci el a rămas absolut neschimbat. Când te-am văzut la şcoala dumitale din Riverside Drive am fost pe deplin încredinţat că nu mă înşelasem. Deşi n-am spus nimic eram convins că în sfârşit găsisem ceea ce căutam. Ţi se pare poate că n-aş avea dreptul la asemenea sentimente? Să ştii că multă lume ar fi de părerea dumitale. În tot cazul le-am avut, le am şi ele explică relaţiile mele cu mama dumitale. La Louisville, când doamna Carter a venit să-mi povestească despre neajunsurile ei, am fost fericit s-o ajut atunci, de dragul dumitale. Asta a şi fost motivul pentru care am continuat. Dar ea nu şi-a dat seama. În unele privinţe doamna Carter nu e prea deşteaptă. Tot timpul am fost îndrăgostit de dumneata... clin tot sufletul. Aşa cum stai acum îmi pari neînchipuit de frumoasă – eşti idealul despre care îţi vorbeam. Fii liniştită, n-am să te stânjenesc. (Berenice se trăsese puţin la o parte. Se temea şi pentru el clar şi pentru ea – un om atât de puternic, o forţă atât de mare! N-avea încotro, trebuia să-l ia în serios, era atât de grav). Tot ce-am făcut pentru dumneata şi pentru mama dumitale am făcut fiindcă te iubeam şi fiindcă voiam să te ajut să atingi perfecţiunea pentru care socoteam că fuseseşi creată. Până acum nu ţi-am spus că dumneata ai fost motivul – principalul motiv – care m-a îndemnat să construiesc casa din Fifth Avenue. Am vrut să clădesc ceva demn de dumneata. Un vis? Sigur. Toate faptele noastre au ceva de vis. Frumuseţea acelei clădiri, dacă se poate spune astfel, ţi se datorează dumitale. E frumoasă pentru că m-am gândit la dumneata.

Tăcu, iar Berenice rămase neclintită. La început voise

să protesteze; pe urma însă vanitatea ei, pasiunea pentru artă, pentru mărire, toate erau în joc. Se întreba în acelaşi timp, dacă acest Cowperwood avea intenţia să facă din ea doar o amantă sau să aştepte până va putea să o ia de soţie.

— Cred că doreşti să ştii dacă vreau sau nu să mă căsătoresc cu dumneata, continuă Cowperwood, care îi ghicise gândul. În privinţa asta nu sunt altfel decât majoritatea bărbaţilor. Am să-ţi spun deschis. Voiam să te cuceresc, indiferent cum. Am trăit tot timpul cu speranţa că te vei îndrăgosti de mine. aşa cum m-am îndrăgostit eu de dumneata. Când, nu de mult, a apărut Braxmar, l-am urât, dar nicio clipă nu m-am gândit că aş putea să mă amestec. Eram gata să renunţ. Am fost gelos pe toţi bărbaţii pe care i-am văzut vreodată cu dumneata – tineri sau bătrâni. Am fost gelos chiar pe doamna Carter pentru că era atât de aproape de dumneata, iar eu nu puteam fi. Dar în acelaşi timp voiam să ai tot ce-ţi dorea inima. Nu mi-aş fi îngăduit să mă amestec dacă ai fi găsit un om pe care să-l iubeşti cu adevărat şi clacă aş fi ştiut că pe mine nu m-ai putea iubi… Acum cunoşti toată povestea, dar nu pentru asta am venit aici. Nu ca să-ţi spun asta…

Se opri. aşteptând poate ca ea să intervină; Berenice însă sg mărgini să întrebe:

— Da?

— Ce am vrut să ştii este că doresc să trăieşti aşa cum crezi de cuviinţă. Indiferent ce-ai gândi despre mine sau despre ce ţi-am spus, vreau să nu te îndoieşti de sinceritatea mea. de faptul că sunt dezinteresat cu privire la ce-ţi voi spune acum. Visul meu, legat de dumneata, nu s-a sfârşit. Dacă dumneata ai dori, norocul ar putea face din mine omul preferat. Dar vreau să-ţi trăieşti viaţa şi să fii fericită fără a ţine seama de mine. Am visat, dar recunosc, a fost o greşeală. Capul sus – ai tot dreptul! Fii o doamnă. Mărită-te cu omul pe care-l iubeşti cu adevărat. Eu voi avea grijă să-ţi fac o zestre, după cum se cuvine. Berenice, te iubesc, dar de aici înainte afecţiunea mea se va schimba într-o dragoste paternă. Iar la moartea mea te

voi trece în testament. Dar, ca şi până acum, trăieşte-ţi viaţa aşa cum înţelegi. N-aş putea fi fericit decât ştiindu-te fericită.

Se opri, cu ochii aţintiţi încă pe chipul ei, convins că măcar atunci spusese adevărul. Da, după moartea lui, ea va figura în testamentul său. Dacă va continua să ducă o viaţă mondenă în căutarea unui soţ, va putea găsi, cine ştie, un om de care să se îndrăgostească, dar între timp s-ar putea, de asemenea, ca sentimentele ei pentru el să se transforme într-o profundă afecţiune. Ce mai contau cheltuielile lui faţă de toată mulţumirea şi desfătarea de a-i fi dobândit astfel prietenia şi înţelegerea, de a deveni confidentul în care ea să poată avea încredere?

Berenice, pe care într-o anumită măsură totdeauna a interesat-o Cowperwood şi căreia de altfel, dat fiind temperamentul ei trebuia să-i placă pentru spontaneitatea lui, pentru modul simplu, direct şi bărbătesc de a se fi purtat acum, se simţea profund mişcată de cinstea şi generozitatea de care dădea dovadă. Chiar dacă se putea îndoi de trăinicia sentimentelor lui, în clipa de faţă sinceritatea sa părea indiscutabilă. Şi mai mult, lunga perioadă de dragoste şi de admiraţie ascunsă, gândul că un om atât de puternic îşi făcuse astfel de visuri – ce măgulitor! O mângâiere pentru ruşinea trecutului şi vanitatea rănită.

Mărturisirea lui cinstită avea un fel de nobleţe răscolitoare, fascinantă. Se uită la el, la tâmplele lui puţin încărunţite – pentru unele femei o podoabă din cele mai atrăgătoare – şi nimic pe lume n-o putea împiedica să se simtă cuprinsă de un fel de duioşie pentru el. Se vedea că are nevoie de femeia fără de care cu fiecare gest arăta că n-ar putea trăi, de o femeie cultivată, plină de temperament, rafinată, sensibilă – şi în tot cazul avea dreptul să viseze la ea. În ochii ei deveni un fel de supraom, dar totodată un băieţandru obraznic: frumos, puternic, optimist, nu mult mai bătrân ca ea, împins de o arzătoare forţă interioară care-l gonea fără încetare. Berenice se întreba dacă într-adevăr o iubea chiar atât de

mult şi dacă era capabil de un simţământ atât de puternic pentru ea sau pentru oricare altă femeie. Dar nu putea să nu recunoască totuşi cât se străduise ca să-i sădească afecţiunea. Ce sens ar fi avut? De ce spunea, de ce făcea toate astea? Afară, automobilul lui cafeniu sclipea în zăpadă. El era marele Frank Algernon Cowperwood din Chicago şi o implora pe ea, un copil, să fie bună cu el, să nu-l alunge pentru totdeauna din viaţa ei! Era măgulitor pentru ea, îi exalta mândria şi imaginaţia.

În sfârşit Berenice îi spuse:

— Ţin mai mult la dumneata acum. Acum cred în dumneata. Mai mult decât înainte. Asta nu înseamnă că am să te las să-ţi cheltuieşti banii cu mine sau cu mama. Nu. Dar te admir, m-ai făcut să te admir. Cred că înţeleg ce se petrece cu dumneata. Ştiu către ce aspiri. Şi asta, într-un fel, am ştiut totdeauna. Acum însă nu trebuie să mai spui nimic. Aş vrea să mă gândesc la ce mi-ai spus. Nu ştiu dacă va fi uşor. (Avu iar impresia că în adâncul ochilor lui se mişcă ceva). Deocamdată să nu mai vorbim despre asta.

— Dar, Berenice, o rugă el, nu ştiu dacă înţelegi. Sunt atât de singur... sunt...

— Ba da, am înţeles, răspunse ea, întinzându-i mâna. De azi, orice s-ar întâmpla, vom fi prieteni, fiindcă-mi placi. Dar să nu ceri să iau numaidecât o hotărâre. Nu pot. Nu vreau. Nu cred că e momentul.

— Chiar acum când sunt gata să-ţi dau tot ce doreşti, când tot ce-mi aparţine valorează atât de puţin în ochii mei?

— Nu înainte de a fi luat o hotărâre! Nu, nu, accentuă ea. Aşa, dragul meu tutore! chicoti, desprinzându-şi mâna dintr-a lui.

Cowperwood era foarte emoţionat. Ar fi dat milioane să o poată strânge în braţe. Dar se mulţumi să zâmbească semnificativ.

— Nu vrei să urci în maşină, să mergem împreună la New York? Dacă mama dumitale nu-i acasă, poţi sta la Netherland!

— Nu, astăzi nu. Dar am să vin curând – te anunţ

când sau în tot cazul îţi va spune mama.

Cowperwood ieşi în grabă şi după ce vorbi cu şoferul şi-i făcu lui Berenice semn cu mâna se urcă în maşină. Zăpada avea o culoare purpurie în lumina serii; maşina porni spre est. Cowperwood ar fi dorit să ajungă la New York la ora mesei. Ce n-ar fi dat ca relaţiile lor să rămână mereu aşa ca acum, prieteneşti. Dacă s-ar putea!

CAPITOLUL LIV

Se caută privilegii pe cincizeci de an.

Cowperwood, cu toată satisfacţia momentană graţie felului prietenos în care Berenice îi primise mărturisirea, ştia din atitudinea ei plină de şovăiri că nu câştigase mare lucru. Printr-o bizară intervenţie a sorţii, Braxmar, tânărul lui rival, fusese înlăturat, iar Berenice avusese prilejul să-l vadă pe el în lumina dragostei şi devotamentului ce-i purta. Şi totuşi era evident că nu le preţuieşte aşa cum se cuvenea. Acum, mai mult ca oricând îşi dădea seama că era prins în mrejele unei extraordinare personalităţi. Berenice privea viaţa dintr-un punct de vedere cu totul deosebit şi foarte personal şi el nu o putea face să se plece în faţa voinţei lui. Pentru acest motiv, mai mult decât pentru oricare altul – căci graţia şi frumuseţea îi subliniau doar farmecul – se îndrăgostise nebuneşte. Îşi tot spune: „Dacă trebuie, pot trăi şi fără ea”, dar ajunsese la faza în care numai gândul de a renunţa era ca o lovitură de cuţit în inimă. Ce rost mai are, la urma urmelor, viaţa sau bogăţia, celebritatea, dacă nu poţi avea femeia care îţi place? Ce era oare dragostea, acest misterios răsfăţ indefinisabil al spiritului, către care aspiră cei puternici, adesea mai mult decât cei slabi? Până la sfârşit însă înţelese: într-un potir luminos îi apăru frumuseţea ca o finalitate a celebrităţii, puterii, forţei – frumuseţea în care se desluşesc emoţia, cultura, pasiunea şi visurile unei femei ea Berenice Fleming. Asta era şi NUMAI ASTA. Dincolo – nimic altceva decât decrepitudine, întuneric, tăcere.

Între timp, datorită râvnei şi iscusinţei consilierilor şi agenţilor lui, jurnalele de duminică se întreceau în

descrierea noului său palat din New York – cât a costat, valoarea terenului, familiile bogate care îi vor deveni vecine. Apăreau fotografiile lui Aileen şi Cowperwood şi articole pe două coloane care anticipau recepţiile în stil mare pe care ei le vor da şi cum vor fi pretutindeni primiţi cu plăcere datorită imensei lor bogăţii. De fapt, aceste informaţii nu erau decât obişnuitele palavre din presă, simple speculaţii gazetăreşti. Căci, în vreme ce la ştiri generale se scria cu litere de-o şchioapă despre averea lui Cowperwood, în coloanele de cronici mondene despre protipendadă era ignorat cu desăvârşire.

Uneltirile anumitor personalităţi din înalta societate din Chicago, care difuza informaţii asupra trecutului său, se puteau ghici din atitudinea cluburilor, a asociaţiilor şi chiar a unor biserici din care dacă făceai parte căpătai un fel de paşaport monden ce-ţi deschide porţile pe tărâmuri dacă nu spirituale, oricum pământeşti, dar supreme. De aceea, deşi emisarii lui Cowperwood erau destul de activi, au constatat curând că scopul lor nu putea fi atins decât în timp. La New York erau mulţi care nu pierduseră nădejdea că vor fi primiţi în buna societate, dar aceştia aveau atuuri pe care soţii Cowperwood nu le aveau. După ce câteva cluburi selecte îi respinseră cererea de a fi admis ca membru, iar biserica Sfântul Thomas amina mereu să-i acorde o strană, după ce invitaţiile sale i-au fost refuzate de mai mulţi miliardari pe care îi cunoscuse cu prilejul unor tranzacţii comerciale, Cowperwood începu să-şi dea seama că palatul său va fi în cele din urmă numai un splendid muzeu, fără însă să-i mai poată servi şi la altceva.

În acelaşi timp geniul său financiar fusese răsplătit prin câteva noi succese materiale, dintre care cel mai important putea fi considerat o alianţă ofensivă şi defensivă pe care reuşi să o înjghebe între el şi casa *Haeckelheimer*, *Gotloeb* & Co. Martori ai felului în care Cowperwood, cu o mână de fier, găsise mijlocul de a transforma o înfrângere într-o victorie, după primele alegeri atât de furtunoase aceşti domni îşi schimbaseră complet părerea şi, declarând că ar fi bucuroşi să ajute

finanţarea oricăror noi iniţiative luate de Cowperwood, erau la curent, ca şi mulţi alţi financiari, cu triumful său legat de falimentul societăţii *Chibrituri americane*.

— Tare teştept trebuie să fie Cowperwood ăsta. spuse Gotloeb unor asociaţi ai lui, frecându-şi mâinile şi zâmbind. Aş vrea să-l cunosc.

Ca urmare, i se sugeră lui Cowperwood o vizită în imobilul uriaşei bănci. Domnul Gotloeb îl primi şi-i întinse o mână prietenoasă:

— Am auzit multe despre Şieago, îi declară în jargonul său germano-ebraic, tar tespre tumniata şi mai multe, cred. Dar, ia spune-mi. ai di gând să înghiţi toate tramvaiele şi liniile aeriene di-acolo?

Cowperwood îi răspunse cu cel mai candid zâmbet:

— De ce? Vrei să-ţi las şi dumitale ceva?

— Nu, tar nu m-aş da înlături să-ţi fiu asociat în câţiva investiţii.

— Sper că-ţi dai seama, domnule Gotloeb, că pentru dumneata porţile mele sunt întotdeauna larg, foarte larg deschise.

— Trepuie întâi să mă mai gândeesc, da? să ştii că n-ar fi ti loc rău… Bucuros de cunoştinţă.

Dezvoltarea neîncetată a oraşului Chicago a fost elementul important al succesului financiar obţinut de Cowperwood, element pe care el de altfel îl prevăzuse de la început. Când sosise la Chicago, Cowperwood găsise acolo o câmpie mlăştinoasă, murdară, numai cocioabe, cu trotuare desfundate şi un centru comercial ca vai de el, iar acum devenise o uluitoare metropolă cu peste un milion de locuitori şi care, puternică şi mândră, cuprindea cea mai mare parte din suprafaţa comitatului Cook. Acolo unde odinioară dacă exista un simulacru de cartier al finanţei, unde doar ici-colo dădeai de câte o clădire frumoasă de comerţ, de un hotel sau de birourile unor mari administraţii, acum blocuri de cincisprezece şi chiar optsprezece etaje se ridicau de o parte şi de alta a străzilor, ca un defileu între stânci.

De la ultimele etaje puteai privi viaţa simplă, tihnită a

numeroaselor şi vastelor cartiere unde se construia neîncetat. Dincolo de acestea erau alte cartiere cu case elegante, parcuri, locuri de distracţii şi, mai departe, imensele gări de triaj şi cartierele uzinelor. În inima comercială a acestei lumi Frank Algernon Cowperwood devenise într-adevăr o figură de o uriaşă semnificaţie. Ce lucru minunat să observi cum cresc oamenii până ajung ca nişte coloşi şi pun stăpânire pe tot ce-i înconjoară! Adevăraţi smochini de India, cărora le cresc rădăcini din toate ramurile şi formează astfel o pădure – pădure a unei complexe vieţi comerciale ce înfloreşte într-o mie de aspecte materiale… Tramvaiele lui Cowperwood formau o reţea, societăţile parazite Gold *Thread* – toate legate între ele şi deservind două din cele trei sectoare importante ale oraşului.

În 1886, când Cowperwood se înfipsese bine în afaceri, toate aceste reţele reprezentau un capital de şase – şapte milioane (toate încercările de a mai scoate noi acţiuni garantate de această proprietate imobiliară fusese epuizate). Acum însă, sub conducerea lui, reprezentau un capital între şaizeci sau şaptezeci de milioane, majoritatea acţiunilor emise şi vândute fiind supuse unui procedeu prin care douăzeci la sută din ele controlau restul de optzeci la sută. Cowperwood, deţinătorul celor douăzeci la sută din acţiuni împrumuta bani, gajându-le drept garanţie. În ceea ce priveşte corporaţia *West Side*, se emiseseră acţiuni în valoare de treizeci de milioane şi aceste acţiuni, datorită întinderii liniilor şi traficului imens în orele de vârfdimineaţa şi seara cetăţeanul modest plătea transportul cu banul lui greu câştigat – ajunseseră să fie atât de căutate la bursă încât această cerere conferea liniei o valoare intrinsecă, adică aproximativ de ţi-ei ori suma investită pentru construirea ei. Compania *North Chicago*, care în 1886, avusese o valoare intrinsecă de ceva mai mult de un milion, acum nu putea fi evaluată la mai puţin de şapte milioane, reprezentând astfel un capital de aproape cincisprezece milioane. Linia fusese evaluată cu o sută de mii de dolari pe milă mai mult decât ar fi

costat în realitate construirea unei noi linii identice. Vai de sărmanul om de rând, care nu e destul de deştept ca să înţeleagă sau să conducă vasta iniţiativă creată de existenţa şi nevoile lui!

Aceste colosale bunuri, care aduceau dividende de zece până la douăsprezece la sută pentru fiecare acţiune de o sută de dolari, erau dacă nu proprietatea personală a lui Cowperwood, în tot cazul sub controlul său. împrumuturi de milioane de dolari care nu figurau în registrele societăţii el le transformase în bani lichizi şi cumpărase cu ei case, moşii, trăsuri, tablouri, obligaţii de stat garantate în aur, asigurându-şi astfel o avere stabilă în parte depusă şi închisă în seifuri. Cu maro trudă contenciosul său, şi aşa istovit de muncă, realizase o unificare sub forma *Consolidated Traction Company of Illinois*, compania unificată de tracţiune din Illinois a tuturor liniilor periferice, fiecare cu privilegii separate, cu capitaluri individuale, dar funcţionând, graţie unor uluitoare jonglerii de contracte şi acorduri, într-una singură, unitară şi armonioasă, alături de celelalte societăţi ale sale.

Cowperwoocl avea de gând să fuzioneze companiile *North Chicago* şi *West Chicago* într-o a treia care să se numească *Union Traction Company*. Preluând acţiunile vechilor societăţi care asigurau o dobândă de zece pitici la doisprezece la sută şi dând pentru fiecare acţiune veche două noi în valoare de o sută de dolari bucata, cu o dobândă de şase la sută, putea să mulţumească acţionarii vechilor societăţi care, cel puţin în aparenţă, nu aveau astfel decât de câştigat. În urma acestor tranzacţii Cowperwood putea să realizeze un frumos beneficiu personal de aproape optzeci de milioane. Reînnoirea privilegiilor sale pe douăzeci, cincizeci sau o sută de ani va impune oraşului Chicago obligaţia de a plăti o dobândă pe aceste valori oarecum fictive, iar averea lui se va ridica la suma de aproape o sută de milioane.

Problema prelungirii acestor privilegii devenise totuşi grea şi foarte complicată. Implica înfrângerea

dușmăniei localnicilor, dușmănie care de curând crescuse ajungând tot mai perfidă. Noul antagonism se datora unor amănunte în legătură cu liniile aeriene. Pe lângă cele două linii existente, Cowperwood mai construise o a treia numită *Union Loop*, pe care se pregătea să o lege nu numai de ale sale dar și cu altele, dintre care cea mai importantă era linia L din *South Side*, aparținând domnului Schryhart, Reușind acest lucru Cowperwood putea apoi să o închirieze dușmanilor săi, urmând ca ei să o deschidă circulației vagoanelor. Oricât le va displace acest lucru vor fi obligați să profite de ocazia ce li se oferea deoarece sectorul deservit de noua derivație era tocmai locul cel mai aglomerat, loc pe unde fiecare cetățean trecea zilnic o dată sau de două ori și traficul enorm îi asigura lui Cowperwood, de la început, o rentabilitate avantajoasă.

Dar acest plan stârni în sufletul dușmanilor săi o împotrivire fără precedent. Grupul Arneel-Schryhart-Hand îl găsea pur și simplu diabolic. Presa condusă de oameni ca Haguenin, Ilyssop, Ormonde Ricketts și Truman Leslie MacDonald (al cărui tată murind între timp, gardurile lui ca director al ziarului *Inquirer* erau aproape exclusiv îndreptate asupra campaniei menite să-l alunge pe-Cowperwood din Chicago) a început, bineînțeles în disperare de cauză, să protesteze în numele democrației trădate. Ziarele cereau sus și tare ca vagoanele de pe liniile lui Cowperwood să fie prevăzute cu locuri pe scaune pentru toți călătorii care astfel, în orele de vârf, nu vor mai fi nevoiți să se țină de minere; cereau să se pună în vânzare, dimineața și seara, bilete de trei cenți pentru muncitori, să acorde corespondență gratuită pe toate liniile sale din nord spre vest și invers, iar douăzeci la sută din venitul brut de pe urma tramvaielor sale să fie vărsat municipalității. *Masele populare trebuie să-și cunoască drepturile și privilegiile*, declara presa. Pentru interesele lui Cowperwood, atât imediate cât și generale, o astfel de tactică era – trebuie să admitem – hotărât potrivnică și ca atare foarte bine văzută de majoritatea dușmanilor săi; conținea totuși elemente ciudate pentru un reacționarultra

conservator ca Ilosmer Hand.

— Nu ştiu dacă-i bine, Norman. Îi spuse el o dată lui Schryhart în cursul unei conversaţii, nu ştiu dacă-i bine. E foarte uşor să stârneşti opinia publică, dar o dată stârnită, e greu s-o mai domoleşti. Americanii sunt şi aşa nemulţumiţi şi atraşi de promisiunile socialiştilor, iar Chicago este cu siguranţă focarul şi centrul acestor frământări. Totuşi, dacă prin asta putem să-l lovim pe Cowperwood atunci, deocamdată, e singura soluţie. Mai târziu, probabil presa va reuşi să liniştească spiritele. Dar ştiu eu…

Mentalitatea domnului Hand era aceea a omului care socoteşte socialismul ca o îngrozitoare marfă importată dintr-o Europă asuprită de monarhie. De ce nu s-o fi mulţumind poporul să se lase condus de oamenii comunităţii americane – puternici, deştepţi şi cu frica lui Dumnezeu? Nu asta înseamnă democraţie? Desigur că da, el însuşi era unul din aceşti oameni puternici. Nu se putea încrede în toată vorbăria asta cu substrat anarhic şi, totuşi, orice armă cu care putea fi lovit Cowperwood era binevenită – oricare!

Cowperwood îşi dădu seama curând că datorită campaniei de presă opinia publică se va uni ameninţător împotriva lui. Şi deşi majoritatea privilegiilor sale nu expirau înainte de 1 ianuarie 1903, totuşi, dacă lucrurile vor continua să meargă aşa, în curând succesul noilor alegeri va fi foarte problematic. Şi aceasta prin mijloace legale, sau ilegale. Consilierii nesăţioşi, lacomi şi venali s-ar fi pretat cu siguranţă tuturor exigenţelor lui Cowperwood, cu condiţia să fie bine plătiţi; dar chiar cei mai hulpavi şi mai corupţi politicieni puteau să înfrunte cu greu lumina orbitoare a notorietăţii acuzatoare şi furia unei opinii publice dezlănţuite. Înverşunarea opiniei publice creştea treptat, datorită eforturilor neobosite ale ziarelor, ca o furtună ameninţătoare. Cowperwood nu putea cere Consiliului o prelungire imediată de douăzeci de ani a unor privilegii care şi aşa nu expirau decât peste şapte ani. Imposibil. În situaţia creată chiar şi consilierii

interesaţi vor şovăi să aprobe o astfel de cerere. Există totuşi şi în politică lucruri care nu se pot face.

Din nenorocire, limita de douăzeci de ani a privilegiilor sale ora în realitate insuficientă faţă de planurile lui Cowperwood. Pentru unificarea la care se gândea acum, unificare, a liniilor sale obişnuite – din sectorul Nord şi Vest – pe baza căreia voia să emită acţiuni în valoare de două sute de milioane de dolari, a câte o sută dolari bucata cu o dobândă de şase la sută (şi asta în locul celor existente cu o dobândă de zece sau douăsprezece la sută, în valoare de şaptezeci milioane dolari) era indispensabil să obţină un termen mult mai lung decât cel atât de scurt acordat de legislaţia statului, admiţând că o modificare a legii în acest sens se putea face.

— Oamenilor nu le prea plac acele priviegii pe termen scurt, remarcase domnul Gotloeb într-o conversaţie avută cu Cowperwood, care ar fi vrut ca *Ilaeckelheimer* & Co. să garanteze întreaga lui emisiune de acţiuni. Sunt aşa di nesigure. Dacă ai putea obţine, să zicem, un priviej de cincizeci sau o sută de ani sau aşa ceva, atunci acţiunile s-ar vinde ca pâinea caldă în Jermania de pildă; ştiu sigur că acolo aş putea vinde în valoare de cincizeci milioane dolari.

Era cât se poate de insinuant şi de stârnitor.

Cowperwood vedea problema la fel ca şi Gotloeb, mai bine chiar. Pentru realizarea planurilor sale uriaşe nu-l satisfăcea de loc o prelungire amărâtă de douăzeci de ani, ou atât mai mult cu cât oraşe ca Philadelphia, Boston, New York şi Pittsburg erau bucuroase să acorde unor societăţi similare cu ale lui privilegii pe cel puţin nouăzeci şi nouă de ani, ha chiar în cele mai multe cazuri pe termen nelimitat. Acestea erau privilegiile acordate marilor societăţi din New York sau din Europa şi pe care Gotloeb sau chiar Addison ar fi vrut ca el să le obţină la Chicago.

— Este, fireşte, important să reînnoim privilegiile pe cel puţin cincizeci de ani, obişnuia să-i spună Addison; şi acest lucru greu şi neplăcut de obţinut era totodată o necesitate indiscutabilă.

Minţilor ingenioase din departamentul juridic subordonat lui Cowperwood, veşnic în căutarea unor noi soluţii legale şi practice, nu le-a trebuit multă vreme ca să priceapă gravitatea situaţiei. Iscusitul domn Joci Avery a venit repede cu o propunere.

— Ai urmărit felul în care lucrează administraţia din New York în legătură cu diferitele probleme de circulaţie ale oraşului? îl întrebă pe Cowperwood respectabilul domn într-o dimineaţă, intrând după ce fusese anunţat. Ţinea între degete o ţigară de foi pe jumătate fumată, iar pe cap purta o pălărioară rotundă de fetru, mai ştrengărească parcă în contrast cu figura şi privirea lui, sinistre şi una şi alta. Domnul Joel Avery era un intelectual capabil.

— Nu în amănunt, răspunse Cowperwood care, deşi în realitate se informase şi reflectase profund la cele menţionate, nu ţinea însă să recunoască. Am văzut ceva dar nu i-am acordat o atenţie deosebită. Despre ce e vorba?

— Ei bine, administraţia are de gând să împuternicească un grup de patru-einci oameni – pe unii la New Yoi-k, pe alţii la Buffalo cred – care să acorde noi privilegii şi să prelungească pe cele vechi cu asentimentul conducerii locale. Aceste comisii vor fixa dările către oraş sau către stat, precum şi taxele de transport. Ele pot reglementa transferuri de capital, emisiunile de acţiuni şi aşa mai departe. Mi-am zis că dacă la un moment dat reînnoirea privilegiilor ajunge să fie dificilă de obţinut aici, ne-am putea adresa organelor legislative ale statului şi să vedem ce s-ar putea face ca să instituim o comisie pentru serviciile de interes public din statul Illinois. Societatea noastră nu va fi singura căreia să-i convină această măsură-Evident, ar fi preferabil ca ea să fie cerută de toată lumea sau cel puţin de altă societate decât a noastră. Iniţiativa însă n-ar trebui să vină de la noi.

Avery ţinea privirile aţintite pe chipul lui Cowperwood, iar acesta se uita la el dus pe gânduri.

— Am să mai reflectez, îi răspunse, să vedem ce e de făcut.

De aici înainte gândul de a constitui o astfel de comisie nix-l mai părăsi pe Cowperwood. Poate că asta putea fi o’s.oluţie – posibilitatea prelungirii privilegiilor pe încă cincizeci sau chiar o sută de ani.

Acest plan însă, după cum află Cowperwood mai târziu, era oarecum în dezacord cu constituţia statului Illinois, care interzicea acordarea privilegiilor speciale sau exclusive oricărei societăţi, corporaţii sau persoane fizice.

— Dar ce contează între prieteni un lucru aşa de neînsemnat cum e constituţia? spusese odată cineva.

Există şi în legislaţie fantezii, sertare pline de praf, în care capitole întregi de legi depăşite sunt puse bine şi uitate. Sumedenie din primele idealuri ale legislatorilor trecură de multă vreme în umbră sau fuseseră anulate de decizii – atât prin apeluri adresate guvernului federal, adică statului însuşi, cât şi prin contracte obşteşti sau prin alte căi – decizii care în fond erau nişte ficţiuni inconsistente ca pânza de păianjen, destul de solide totuşi ca să anuleze intenţiile iniţiale ale legislatorilor. Apoi, Cowperwood nu punea mare preţ pe inteligenţa sau instinctul de autoapărare al oamenilor care formau corpul electoral – rural – al statului Illinois. El auzise de la avocaţii săi nenumărate poveşti pline de haz despre legislaţia diferitelor state, comitate, oraşe, despre tribunale şi despre adunările politice rurale unde se câştigă alegerile în hanurile de provincie, pe şosele şi în ferme.

— Într-o zi, la Petunkey, mă urcam în tren… spunea bătrânul general Van Sickle, sau judecătorul Dickensheets, sau fostul judecător Avery, şi urma o uluitoare poveste despre imoralitatea sau prostia celor de la ţară, sau despre totala ignoranţă în privinţa problemelor politice şi sociale a sătenilor. Jumătate din populaţia statului Illinois trăia la Chicago, unde influenţa lui Cowperwood era puternică; celălalt milion de oameni din oraşe şi regiunile agricole şi din alte douăsprezece mici orăşele nu însemna mare lucru în ochii lui. În tot cazul, îşi ziceau Cowperwood, ce contează o mină de ţărănoi? – nişte bădărani, proşti,

inculţi, care ţopăie pe unde apucă.

Marele stat Illinois – egal în suprafaţă cu Anglia propriu-zisă, fertil ca Egiptul, mărginit de un lac imens şi străbătut de un râu navigabil – avea o populaţie depăşind două milioane de americani şi nu părea locul ideal pentru manipularea şi controlul societăţilor comerciale. Şi totuşi la acea epocă nu exista de la un capăt la altui al pământului o comunitate care să fie mai dominată de spiritul financiar. Cowperwood el însuşi, deşi îi dispreţuia pe ţărani ca indivizi, fusese totdeauna impresionat de această mare comunitate din care, la alegerea lui, făcea parte. Aici veniseră Marquette, Joliet[10], La Salle şi Hennepin[11], visând să găsească o cale spre Oceanul Pacific. Aici se luptaseră Lincoln şi Douglas[12], protagonist şi adversar în controversa cu privire la abolirea sclaviei, aici se ridicase „Joe” Smith[13], propovăduitorul ciudatei dogme americane a mormonilor. Ce stat! îşi zicea Cowperwood câteodată. Ce elucubraţie şi totuşi ce minunat! îl cutreierase adesea în lung şi-n lat, în drum spre St. Louis, Memphis şi Denver şi fusese înduioşat de modestia locurilor – de noile oraşe cu casele lor de lemn, de atmosfera impregnată de tradiţie, de prejudecăţi, de forţa şi de puterea himerelor în care crede americanul. Turlele albe ale bisericii, uliţele satelor, brazdele verzi din faţa caselor umbrite de pomi, câmpia întinsă unde griul creşte în lanuri stufoase şi care iarna e acoperită cu un strat uşor de zăpadă – toate îi aduceau vag aminte de mama şi tatăl său care, în multe privinţe, se potriveau atât de bine cu locurile astea. Şi totuşi nu şovăia să urgenteze

---

10- Louis Joliet (1645—1700) — explorator francez ; împreună cu Marquette au explorat regiunea cursului superior al fluviului Mississippi.

11L ouis Hennepin (1640—1701) — călugăr franciscan şi explorator în America de Nord ; La Salle l-a numit capelan al expediţiei din 1673 în regiunea fluviului Mississippi.

12 Stcplien Arnold Douglas (1313—1861) — om de stat american ; susţinea abolirea sclaviei pe calea paşnică a reformelor.

13J oseph Smith (1805—1844) — conducător religios american, întemeietorul sectei religioase a mormonilor.

măsurile luate în interesul lui, să dea acţiunilor *Union Traction*, în valoare de două sute milioane dolari, o rentabilitate sporită, prin care să-şi asigure un loc inexpugnabil în oligarhia financiară a Americii, ba chiar a lumii întregi.

Administraţia legislativă a statului Illinois era pe atunci condusă de un mic grup de indivizi cârcotaşi, care trăgeau sforile, originari din diferitele târguri, comitate şi oraşe ale Statului, mai toţi în serviciul marilor societăţi. Aceştia erau însă totodată în aceleaşi raporturi cu comunităţile reprezentate de ei şi cu superiorii şi egalii lor din palatul legislativ al oraşului Springfield ca şi cu cei din afara palatului – raporturi care există oriunde între oamenii cu interese comune, pe orice tărâm de activitate. Şi de ce, la urma urmei, i-am ponegri numindu-i cârcotaşi? Dar poate că asta şi erau! Nu însă mai mult ca oricare şobolan viclean, ca orice animal care-şi sapă drum înainte – sau poate ar trebui să spunem în sus.

Principiul cel mai puternic care îi însufleţea pe aceşti indivizi era primul şi cel mai vechi al vieţii – instinctul de conservare. Iată de pildă un fapt banal, care s-a petrecut în spatele unei uşi în palatul legislativ, într-o sală de conferinţe a Senatului, pe la sfârşitul unei sesiuni. Să ni-l închipuim pe senatorul John H. Southack stând de vorbă cu senatorul George Mason Wade, din comitatul Gallatin. Senatorul Southack, clipind din ochi şi ţinând de nasture pe elegantul său coleg, se apropie tot mai mult de el; senatorul Wade – curios, afabil (solid, cu început de burtă, deşi altfel bine făcut – un bărbat frumos şi cu multă experienţă).

— Ştii, George, ţi-am mai spus o dată, rosti confidenţial, că ar putea să ne pice ceva după reconstruirea che31 Titanul – Theodore Dreisef putut Quincy, dacă, bineînţeles o să reuşească. Ei bine, uite că s-a făcut. Ed Truesdale a fost ieri în oraş (spunea asta cu aerul omului care ştie multe şi care te roagă să-ţi ţii gura). Iată cinci sute, numără-i.

Apariţia fulgerătoare a unor bancnote verzi şi

galbene scoase din buzunarul vestei, urmată de numărarea lor de către senatorul Wade – apoi, din priviri, o înţelegere deplină, o aprobare, un semn de recunoştinţă şi de admiraţie care parcă ar fi vrut să spună: „Asta zio şi eu”.

— Îţi mulţumesc, John. Aproape că uitasem. Buni băieţi. Nu-i aşa? Dacă îl mai vezi pe Ed transmite-i salutări din partea mea. Când trebuie să înceapă lupta la Bellville, dă-mi de veste.

Domnul Wade, un bun orator, era mereu solicitat ca să trezească în mase sentimentul de aprobare sau protest în legătură cu posibile crize legislative, şi acum, amabil, se referea tocmai la o ocazie de felul acesta.

O, viaţă! O, politică! O, necesitate! O, foame! O, lăcomie omenească mistuitoare, o, pofte întâlnite la tot pasul!

Domnul Southack, modest, simpatie, liniştit, genul de om privit cu indulgenţă de cei din vârful piramidei comerciale şi considerat de ei, poate, un provincial cârcotaş, era totuşi individul indicat pentru însărcinările ce i se dădeau. Agent capabil, care-şi căuta beneficiul cu sârguinţă, acest om între două vârste – avea doar patruzeci şi cinci de ani – se îmbrăca bine, era calm, binevoitor, curajos. Îndeosebi îl preocupa aspectul material al vieţii, dar nu era un om rece sau rău, ci energic, avea un pas uşor şi sprinten. Deţinătorul unui număr important de acţiuni ale Societăţii C.W. & *I.R.R.*, directorul uneia din băncile comitatului său, comanditar al ziarului *Herald* din Effingham, Southack era un personaj stimat de populaţie. Şi totuşi nu exista în toată administraţia legislativă rurală un individ mai combativ şi mai lipsit de scrupule.

Bătrânul general Van Sickle primise însărcinarea să-l caute pe Southack, fiindcă îl ştia de pe când lucraseră împreună în legislaţie. Avery conducea negocierile. La început, la Springfield, în intrigile legate de interesele statului Illinois, senatorul Southack trebuia să reprezinte societatea *C.W.I.*, proprietara unora dintre marile linii care traversau statul şi care legau oraşul Chicago cu Sudul, Estul şi Vestul. Proprietarii acestor linii ferate întinse pe

un mare număr de kilometri în interiorul statului Illinois erau nerăbdători să-şi extindă privilegiile la Chicago şi în alte părţi şi de aceea urzeau intrigi politice. Printr-o ciudată coincidenţă, societatea de linii ferate era finanţată în primul rând de *Haeckelheimer, Gotloeb* & Co., *din* New York. Legăturile lui Cowperwood cu aceşti financiari nu erau cunoscute încă.

Adresându-se lui Southack, unul din republicanii importanţi din senat, Avery propuse ca împreună cu judecătorul Dickenshetts şi un oarecare Gilson Bickei, avocatul Societăţii *C.W.I.*, să caute sprijinul necesar în senat şi în cameră şi să se poată institui în angrenajul guvernării statului Illinois o comisie pentru serviciile publice (după sistemul newyorkez). Ia această măsură însă, să nu uităm, trebuie adăugată o mică dar foarte semnificativă şi importantă clauză prin care toate societăţile deţinătoare de privilegii aveau să beneficieze timp de cincizeci de ani, cu începere de la data la care proiectul devenea lege, de toate drepturile, prerogativele şi imunităţile – fireşte, inclusiv privilegiile. Această clauză trebuia să se sprijine pe faptul ca orice schimbare radicală, ca de pildă instituirea unei comisii pentru serviciile publice, putea tulbura liniştea şi bunul mers al societăţilor, ce se bucurau ele privilegii valabile pentru încă mulţi ani.

Senatorul Southack găsea că ideea nu era rea deşi, evident, îşi dădea seama perfect despre ce e vorba şi pe cine urma să favorizeze.

— Da, spuse el scurt. Înţeleg situaţia. Dar eu cu ce mă aleg?

— Cincizeci de mii de dolari pentru dumneata dacă reuşeşti, zece mii dacă nu reuşeşti, cu condiţia să fi făcut tot ce se poate face. Câte două mii de dolari pentru fiecare din cei care vor găsi cu cale să te ajute s-o scoţi la capăt, îţi convine?

— Perfect! răspunse senatorul Southack. i

CAPITOLUL LV

Cowperwood şi guvernatorul

O lege pentru instituirea unei comisii a serviciilor

publice putea fi, *ipso facto*, promulgată şi fără discuţii la acea sesiune, dacă clauza arbitrară a prelungirii privilegiilor n-ar fi fost introdusă, şi asta sub pretextul cusut cu aţă albă că o schimbare atât de neprevăzută în planul de organizare al guvernării statului Illinois ar fi dăunat, chipurile, anumitor societăţi. Ori, se vedea cât de colo, clauza avantaja o singură societate. Gazetarii – care roiau ca muştele în sălile parlamentului regional din Springfield, Illinois, înainte de toate vigilenţi şi credincioşi ziarelor lor – au simţit imediat cum stau lucrurile. Nu există păsări de pradă mai aprige ca ziariştii. Aceşti mizerabili (la cheremul presei de opoziţie, sau se văitau sau se complăceau în mocirla scandalurilor) nu numai că erau prezenţi la consfătuirile politicienilor şi plătiţi de diferite societăţi, dar se mai bucurau şi de încrederea guvernatorului, a senatorilor şi a deputaţilor – ba uneori aveau chiar reciproc încredere. Imediat se afla o ştire – un zvon, un vis, un capriciu – pe care senatorul Smith, de pildă, i-l şoptea senatorului Jones, sau deputatul Smith, deputatului Jones, care la rândul lui îl destăinuia lui Charlie White de la *Globe*, sau lui Eddie Burns de la *Democrat* şi aşa mai departe lui Robert Hazlitt de la *Press*, sau lui Harry Emonds de la *Transcript*.

Fără ca cineva să ştie sursa, apăru într-un ziar o informaţie îngrijorătoare. Nici senatorul Smith, nici senatorul Jones nu suflaseră o vorbă. Niciuna din confidenţele făcute lui Charlie White sau lui Eddie Burns nu fusese transmisă. Şi totuşi, informaţia apăruse – era în ziare. Curiozitatea lumii, opinia publică şi ostilitatea dezlănţuiră furtuna. Nimeni nu ştia nimic. Nimeni nu era de vină şi totuşi lupta se declanşase şi trebuia dusă, de aici înainte, pe faţă.

Şi acum, câteva cuvinte despre guvernatorul care în acea vreme prezida Consiliul executiv din Springfield. Era un om bizar ca înfăţişare, înalt, brun, osos. Firea melancolică, meditativă fusese o piedică în cariera lui tristă întrucâtva. Născut în Suedia* venise de copil în America şi, aici, a fost constrâns să-şi croiască singur un

drum în viaţă în cea mai umilitoare sărăcie. Prin temperamentul său intransigent şi energic câştigase simpatia suedezilor din Chicago unde, ca avacat şi iniţiator al multor lucrări de interes public, sfârşise prin a inspira un adevărat cult. Fusese perceptor şi inspector la cadastru, procuror şi, vreme de şase sau opt ani, judecător pe circuitul Illinois. În tot acest timp manifestase tendinţa fermă de a acţiona drept şi cinstit în felul lui, atitudine prin care şi-a câştigat simpatie în rândul idealiştilor. Plin de înţelegere, de altfel fără iluzii, pentru mizeria săracului pronunţase, atât ca judecător cât şi ca procuror, diferite sentinţe care l-au făcut foarte nepopular în tagma celor bogaţi şi puternici. Aceste sentinţe încheiaseră procese de daune, fraude, reclamaţii cu privire la serviciile căilor ferate, dosare în care statul căuta să smulgă diferite bunuri – depouri, docuri şi aşa mai departe – pentru deţinerea cărora nu aveau un drept legal, din mâinile unor puternice societăţi feroviare. În acelaşi timp lumea afla din ziare despre activitatea sa şi, auzindu-l vorbind în diferite ocazii, începuse să-l îndrăgească. Mai presus de orice era un om bun, binevoitor, pasionat, dinamic, un strălucit orator. Dar pe lângă toate acestea era şi mare amator de femei – lucru pe care intelectualii sănătoşi din lumea întreagă îl vor înţelege uşor, spre ruşinea unei epoci ipocrite, care din cauza donchişotismului dogmatic reneagă cele mai puternice dorinţe, cele mai puternice dureri şi bucurii ale omului. Toţi aceşti factori stârniseră împotriva lui duşmănia elementelor ultraconservatoare care-l găseau primejdios. Între timp, prin economii severe şi făcând nişte plasamente judicioase, agonisise o avere frumuşică. Totuşi nu de mult, din cauza nebuniei generale pentru zgârie-nori, îşi investise o bună parte din capital într-o clădire comercială ieftină şi deci nerentabilă. Din pricina acestei greşeli se vedea acum ameninţat de ruină. De un timp încoace era nevoit să alerge de la o bancă la alta ca să ceară sprijin.

Omul acesta, laolaltă cu presa şi financiarii ostili, constituiau, pentru planul lui Cowperwood de a alcătui

comisia de servicii publice, un mănunchi de piedici cărora anevoie le putea ţine piept. Ziarele prinzând de veste la timp de adevăratul scop al planului începură să urle, informându-i pe cititori. În birourile lui Schryhart, Arneel, Hand şi Merrill, precum şi în alte cercuri financiare, după nedumerirea de la început, se ajunsese la o concluzie perspicace, destul de precisă.

— Hosmer, îţi dai seama ce urmăreşte? îl întrebă Schryhart pe Hand. A înţeles că în Chigago e încolţit. În situaţia actuală nu poate obţine de la Consiliu, în mod legal, o prelungire a privilegiului său pentru mai mult de douăzeci de ani şi asta doar peste trei-patru ani. Trebuie să aştepte până la expirarea termenului. El ştie că până o să expire îi vom ridica într-atât în cap opinia publică încât niciun consiliu, nici chiar cel mai corupt, nu va îndrăzni să-i dea satisfacţie, decât dacă va consimţi să despăgubească oraşul cu vârf şi îndesat. Şi asta va pune capăt planului său de a vinde în valoare de două sute milioane de dolari cu şase la sută dobândă acţiunile *Union Traction*. Piaţa nu-l va susţine. Nu poate da oraşului douăzeci la sută şi în acelaşi timp să admită corespondenţe gratuite generale şi să plătească şase la sută pentru două sute milioane de dolari. Cine nu ştie acest lucru? Planul lui era să câştige frumoasa sumă de o sută milioane dolari. Ei bine, nici asta nu se poate. Trebuie să facem aşa fel încât ziarele să-i dea peste cap proiectele. Când propunerea va fi prezentată consiliului, Cowperwood va trebui să plătească oraşului douăzeci sau chiar treizeci la sută din venitul brut al liniilor sale. Va fi silit să ofere corespondenţe gratuite pe toate liniile lui. Şi atunci îl avem în mină. Nu-mi place să încurajez ideile socialiste, dar n-avem încotro. Trebuie! Dacă vreodată reuşim să scăpăm de el, ştim noi cum să închidem gura ziarelor. Iar lumea o să uite; cel puţin să sperăm că aşa va fi.

Între timp, cuvântul „trafic” ajunsese la urechile guvernatorului – o expresie la ordinea zilei, sinonimă cu corupţie în termeni juridici. Guvernatorul, un om cu scaun la cap, nu era amestecat în campania financiară îndreptată

împotriva lui Cowperwood şi nefiind susceptibil de a fi influenţat raţional sau afectiv de acuzaţii tendenţioase aduse acestuia, nimic nu-l împiedica să mediteze cu seriozitate la întreaga problemă. Îşi dădea seama vag ce urmărea Cowperwood. Învinuirea de a fi un seducător, lansată în repetate rânduri în legătură cu magnatul tramvaielor, crimă ce scandaliza oraşul sufocat de convenţionalism, pe el nu-l tulbura de loc. Chiar şi el simţea că din vraja misterioasă a Mroditei izvora progresul omenirii.

Auzise despre ascensiunea rapidă a lui Cowperwood – că în ciuda piedicilor mari pe care le întâmpina scotea maximum de profit din toate ocaziile ce i se iveau. În acelaşi timp, ştia că actualul serviciu de transport al tramvaielor era departe de a fi satisfăcător. Dacă el va susţine cauza lui Cowperwood, asta ar putea oare să însemne că trădează încrederea pe care marele corp electoral din Illinois i-o acordase? Nu era totuşi de datoria lui ca în mod cinstit şi deschis să lupte împotriva a ceea ce se găsea la baza iniţiativelor lui Cowperwood – lăcomie, ambiţii nesăţioase, un imens egoism – în opoziţie cu altruismul idealului creştinesc şi al teoriei guvernării democrate?

Viaţa te înalţă pe culmi dramatice şi prin urmare estetice, şi oricând, oriunde, în lupta pentru câştigarea bunurilor materiale intră şi conceptul de ideal. Acesta a aprins o dată pentru totdeauna focul care a mistuit cetatea Troiei, el a răsunat în tropotul de cai la Arbela şi în bubuitul tunurilor la Waterloo. Pretutindeni au fost în joc idealuri, visurile unui singur om, în contradicţie poate cu visurile supreme ale unei cetăţi, ale unui stat, ale unei naţiuni – umilinţele, strădaniile penibile ale unei democraţii care încearcă, orbecăind în întuneric, să se salte în picioare. Guvernatorul îşi dădea seama că în acest conflict din cadrul unui stat presărat cu cocioabe, în care trăiesc măscărici şi bădărani, scripcari care ţopăie la iarmaroc, se ciocnesc idealul unui singur om şi idealul tuturor oamenilor.

După o matură chibzuinţă guvernatorul Swanson hotărî să respingă proiectul de lege. Cowperwood, ca totdeauna liniştit, cu o nestrămutată încredere în propria-i logică şi în puterea personalităţii era hotărât să nu se lase împiedicat de nimic ce ar sta în calea triumfului său menit să-l aşeze în cele din urmă pe magnificul tron al învingătorului. Graţie unui procedeu întortocheat, izbuti să introducă proiectul său în Consiliu cu tot focul neîncetat al presei. Apoi trimise diferiţi emisari – membri ai corpului legislativ, reprezentanţi ai societăţii C.W. & L, membri ai altor corporaţii – Swanson însă rămase neclintit. Conştiinţa lui nu-l lăsa să aprobe o astfel de lege. În cele din urmă, într-o zi, pe când se găsea în biroul său din Chigago – încăpere fatidică aflată în clădirea predestinată să-i aducă ruina şi care era acel *raison d'être* a unei perioade de griji şi deprimare – intră, dezinvolt şi plin de sine, judecătorul Nahum Dickensheets, de un timp avocat jurisconsult al companiei *North Chicago Street Railivays*. Un munte de om, îngrijit îmbrăcat, cu o faţă plăcută de gânditor, de om care judecă, cu o privire acerbă, aspră, insinuantă. Swanson îl ştia bine după reputaţia pe care o avea, dar nu erau decât simple cunoştinţe.

— Ce mai faci, domnule guvernator? Mă bucur că te revăd. Am auzit că te-ai întors la Chicago şi aflând din ziarele de dimineaţă că te ocupi acum de proiectul de lege înaintat de Southacic, în legătură cu serviciile publice, m-am gândit să vin la dumneata şi, dacă n-ai nimic împotrivă, să stăm puţin de vorbă. De trei săptămâni încerc să tot ajung la Springfield ca să discutăm înainte ca dumneata să fi tras o concluzie. Îmi dai voie să te întreb dacă te-ai hotărât să te opui?

Fostul judecător, curat, parfumat, agreabil, purta în mină o servietă mare, neagră pe care o aşeză jos, lângă el.

— Da, domnule judecător, răspunse Swanson, sunt aproape hotărât să-l resping. Nu văd practic motivul pentru care l-aş sprijini. După mine este specios şi vizează doar anumite cazuri şi deocamdată nu prezintă vreun interes deosebit, pare inutil.

Guvernatorul avea un uşor accent suedez, dar se exprima ca un intelectual autentic.

Urmă apoi o lungă discuţie calmă şi filosofică în jurul argumentelor pro şi contra. Guvernatorul era obosit, distrat dar gata să asculte cu bunăvoinţă orice argumente într-o problemă pe care de mult o cunoştea foarte amănunţit. Evident, ştia că Dickensheets era jurisconsultul companiei *North Chicago Street Railways*.

— Îmi pare bine, domnule judecător, că am avut plăcerea să ascult cele spuse de dumneata, zise guvernatorul în cele din urmă. Nu vreau să ai impresia că n-am acordat destulă atenţie problemei care te interesează. Nu ar fi drept. Sunt la curent cu majoritatea lucrurilor care s-au făcut la Springfield. Domnul Cowperwood este un om foarte capabil. Nu-l acuz pe el mai mult decât pe alţi douăzeci de bancheri care acţionează acum în oraş. Ştiu ce dificultăţi întâmpină. Nimeni nu mă poate bănui că aş avea simpatie pentru duşmanii săi – de altfel nici ei nu mă simpatizează. Nu ţin seamă de presă. Aici e vorba de încredere în democraţie – ori idealul meu, în această materie, e foarte diferit de idealul altora, mulţi la număr. N-am respins încă proiectul şi nu-i exclus să se întâmple ceva care să mă hotărască să-l aprob. Deocamdată, intenţia mea – numai dacă nu survine ceva cu totul favorabil legat de acest proiect, în afară de cele ce s-a vorbit până acum – este să-l resping.

— Domnule guvernator, spuse Dickensheets, seulându-se în picioare, dă-mi voie să-ţi mulţumesc pentru amabilitatea dumitale. Sunt ultimul om din lume care ar dori să te influenţeze în a acţiona împotriva convingerilor dumitale şi împotriva simţului de corectitudine. Dar am încercat să-ţi arăt cât este de important, cinstit şi drept ca această problemă a privilegiilor în legătură cu tramvaiele să fie scoasă din domeniul simţămintelor, emoţiilor, pasiunii mulţimii, al invidiei, al combinaţiilor dubioase, şi al tuturor celorlalte intervenţii care subminează şi îngreunează opera domnului Cowperwood. Aici e vorba numai de invidie, îţi spun eu. Duşmanii lui sunt porniţi să

jertfească orice principiu de justeţe şi corectitudine, numai să-l poată distruge. Aşa stau lucrurile.

— Ce spui dumneata poate fi adevărat, răspunse Swanson, totuşi aici e vorba de un alt principiu de care s-ar părea că nu ţii seamă sau care nu te interesează: dreptul poporului, consfinţit de constituţia statului, de a se bucura de reconsiderarea contractelor făcute în numele său, la momentul şi în conformitate cu privilegiul iniţial. Ceea ce vrei dumneata înseamnă legislaţia somptuară; ea ar anula acordul dintre stat şi societăţile de tramvaie, într-un timp în care cetăţenii au dreptul să ceară o largă şi liberă discuţie a acestei probleme în afara influenţei şi controlului legislativ al statului. Ar fi incorect ca în clipa de faţa să cauţi să convingi aparatul legislativ, prin influenţe sau alte mijloace. Propunerile incluse în acei proiect vor trebui supuse poporului care, la viitoarele alegeri le va aproba sau respinge, după cum va crede de cuviinţă. Aşa trebuie să meargă lucrurile. Nu se cade să se intervină pe lângă aparatul legislativ, să fie influenţat sau să se cumpere voturile şi pe urmă să aşteptaţi din partea mea să iscălesc, dându-mi astfel încuviinţarea.

Swanson nu era enervat sau potrivnic, ci calm, holărit şi bine intenţionat.

Dickensheet îşi trecu mâna peste tâmpla lată şi înaltă. Părea că-l frământă ceva – o acţiune sau o declaraţie la care nu se gândise până atunci.

— În orice caz, domnule guvernator, repetă el, vreau să-ţi mulţumesc. Ai fost extrem de amabil. Apropo, văd că ai aici un seif mare şi încăpător. Ridicase servieta pe care o adusese cu el. Îmi dai voie să-ţi încredinţez servieta mea pentru o zi, două? Conţine nişte documente pe care n-aş vrea să le iau cu mine la ţară. Poate nu te-ar deranja s-o încui în seif şi să mi-o restitui când voi trimite după ea?

— Cu plăcere, rosti guvernatorul.

Luă servieta, o aşeză pe o poliţă, mai jos, incluse uşa seifului şi o încuie. Se despărţiră apoi cu o cordială strângere de mână. Guvernatorul se cufundă din nou în gânduri. iar judecătorul se duse în grabă să găsească o

maşină.

Cam pe la unsprezece, a doua zi, Swanson lucra în biroul său, străduindu-se să găsească un mijloc de a face rost de o sută de mii de dolari, cu care să acopere dobânzile, diferite plăţi şi reparaţiile necesare clădirii, valorând mult mai puţin decât costase şi, de aceea, nerentabilă. Meditaţia lui fu întreruptă de omul de serviciu, care deschise uşa şi-i înmână cartea de vizită a lui Frank Algemon Cowperwood. Guvernatorul avea să-l vadă acum pentru prima oară. Cowperwood intră, sprinten, îngrijit, puternic. Semăna cu o bancnotă de un dolar, nou-nouţă – impecabil, precis, perfect conturat

— Domnul guvernator Swanson, dacă nu mă-nşel?

— Da, domnule.

Cei doi bărbaţi se examinau cu atenţie, în defensivă.

— Sunt Frank Cowperwood. Aş dori să am o scurtă convorbire cu dumneata. Îţi voi răpi doar câteva minute. N-aş vrea să reiau vechile argumente, pe care amândoi le cunoaştem. Nu mă îndoiesc câtuşi de puţin că eşti la curent cu toate amănuntele.

— Da, chiar ieri am avut o conversaţie cu judecătorul Dickensheets.

— Întocmai. Acum însă, ştiind tot ce ştii, dă-mi voie totuşi să-ţi mai aduc la cunoştinţă un fapt. Am aflat că eşti un om relativ sărac şi că fiecare dolar de care dispui ai fost obligat să-l bagi în această clădire. Ştiu că ai cerut în două locuri diferite un împrumut de o sută de mii de dolari şi care ţi-a fost refuzat pentru că singura garanţie pe care o poţi oferi este această casă, de pe acum ipotecată de sus până jos. Oamenii care, după cum trebuie să-ţi fi dat seama, te sabotează pe dumneata sunt aceiaşi care luptă şi împotriva mea. Eu sunt o canalie pentru că-s egoist şi ambiţios – un materialist. Dumneata nu eşti o canalie, dar eşti periculos fiindcă eşti un idealist. Indiferent dacă proiectul de lege va fi respins sau nu de dumneata, guvernator al statului Illinois n-ai să mai fi niciodată reales dacă oamenii care mă combat vor izbândi şi în lupta împotriva dumitale.

Ochii negri ai lui Swanson aveau expresia omului care se dumireşte. Încuviinţă din cap.

— Domnule guvernator, am venit astăzi la dumneata ca să-ţi ofer o sumă de bani. bineînţeles, dacă-mi va fi posibil. Nu sunt de acord cu idealurile dumitale. În ultimă analiză, am convingerea că nu pot fi realizate. Evident, eu nu cred în majoritatea lucrurilor în care crezi dumneata. În fond, viaţa poate fi complet diferită decât credem – eu, sau dumneata. Şi totuşi, când mă gândesc la alţii, te prefer pe dumneata. Îţi voi împrumuta cei o sută de mii de dolari şi îţi pot da alte două, trei sau patru sute de mii, dacă doreşti. Nu ai nevoie să mi-i restitui – decât dacă ţii neapărat. Cum vrei. În servieta neagră pe care judecătorul Dickensheets a adus-o ieri aici şi care se află în seiful dumitale se găsesc trei sute de mii de dolari în numerar. El n-a avut curajul să-ţi spună. Iscăleşte proiectul de lege şi lasă-mă să-i înfrâng eu pe cei care vor să mă înfrângă. Pe viitor am să te susţin cu orice sumă de bani, cu orice influenţă de care dispun, în orice luptă politică în care vei voi să intri, fie în statul Illinois, fie pe plan federal.

Ochii l’ui Cowperwood luceau ca ochii unui câine ciobănesc, mare şi blând; în acelaşi timp implorau şi înţelegeau, adânci şi generoşi, ba mai mult decât atât, exprimau percepţia filosofică a unor lucruri inefabile. Swanson se ridică în picioare.

— Nu cumva încerci să mă mituieşti pe faţă? îl întrebă. În ciuda convenţionalismului care-l îndemna să izbucnească în acuzaţii moralizatoare, exprimate solemn, era silit deocamdată să ţină seamă de punctul de vedere al interlocutorului său. Lucrau în domenii diferite, înaintau pe căi diferite, către ce scop final? Domnule Cowperwood, continuă guvernatorul, cu expresia unui personaj din tablourile lui Goya, având în priviri o lumină plină de înţelegere şi simpatie. Cred că ar trebui să fiu indignat de vorbele dumitale, dar nu pot. Pricep punctul dumitale de vedere. Pregret, nu pot să te ajut, nici pe dumneata, nici pe mine. Crezul meu politic, idealurile mele îmi impun să resping proiectul dumitale de lege; trădându-le, în ochii

mei, pe plan politic aş fi pierdut. Se prea poate să nu mă mai aleagă guvernator, dar nici asta nu contează. Aş avea ce face cu banii dumitale, dar nu-i voi accepta. Şi acum, nu-mi mai rămâne decât să-ţi spun bună ziua.

Se îndreptă încet către seif, îl deschise, scoase servieta şi i-o aduse lui Cowperwood.

— Trebuie s-o iei cu dumneata, adăugă.

Cei doi bărbaţi se uitară unul la altul nedumeriţi şi trişti: unul împovărat de griji financiare, politice şi morale, celălalt cu hotărârea neclintită să nu se lase niciodată înfrânt.

— Domnule guvernator, încheie Cowperwood, pe tonul cel mai afabil, mulţumit şi chiar indiferent, ai să apuci o altă legislatură şi alt guvernator care va iscăli proiecte de legi de felul acesta. Foarte probabil nu în această sesiune, dar de întâmplat tot o să se întâmple. Eu nu renunţ fiindcă ceea ce solicit este drept şi corect. În tot cazul, după ce vei respinge proiectul, vino la mine şi am să-ţi împrumut, dacă ai nevoie, o sută de mii de dolari.

Cowperwood plecă. Swanson respinse proiectul. Este de notorietate publică faptul că, ulterior, Cowperwood îi împrumută o sută de mii de dolari ca să-l scape de la ruină.

CAPITOLUL LVI

Berenice trece prin momente grele

La vestea că Swanson a refuzat să semneze proiectul de lege şi că aparatul legislativ nu a avut destul curaj ca să treacă peste acest veto, atât Schryhart cât şi Hand îşi frecau mâinile satisfăcuţi.

— Ei bine, Hosmer, spuse a doua zi Schryhart când se întâlniră la *Union League*, clubul lor preferat, am impresia că totuşi treburile noastre înaintează, nu crezi? De data asta, planul amicului nostru a cam dat greş, ce zici?

Zâmbea radios spre solidul său prieten.

— Într-adevăr, de data asta a pierdut. Mă întreb ce o să mai încerce.

— Nu prea văd. Acum ştie că nu va putea căpăta privilegiile fără un compromis care i-ar înghiţi beneficiile, iar dacă se întâmplă aşa ceva, atunci n-are să-şi mai poată

vinde acţiunile *Union Traction*. Matrapazlâcul ăsta cu proiectul trebuie să-l fi costat exact trei sute de mii de dolari. Şi ce a câştigat în schimb? Noul aparat legislativ, dacă nu mă-nşel, se va teme să încurajeze vreunul din planurile lui. Tare nu-mi vine să cred că ar exista măcar un singur politician în Springfield care să vrea să-şi atragă din nou atacurile presei.

Schryhart se simţea foarte puternic, impunător – strălucit chiar – acum când teoria sa despre publicitatea prin presă începuse să dea roade. Hand, mai taciturn, mai sensibil la incertitudinea lucrurilor de pe lume – la curenţii subterani schimbători care sapă şi minează în profunzime – încuviinţă, fără însă a fi convins:

— S-ar putea…

Între timp Cowperwood, în ceea ce priveşte viaţa sa în est, îşi dădea din ce în ce mai bine seama de zădărnicia strădaniei lui de a obţine pentru Aileen un loc în înalta societate. „La ce bun?” se întreba deseori, urmărindu-i mişcările, gândurile planurile în contrast cu farmecul, bunul gust, graţia şi rafinamentul unei femei ca Berenice, care ar fi putut, dacă voia, să aplaneze toate antagonismele mondene, supărătoare acum pentru el. Acesta era rolul femeii, îşi zicea adesea, şi nu va avea linişte până nu va găsi femeia potrivită.

În acelaşi timp Aileen, privind situaţia numai din punctul ei de vedere şi uimită de ineficacitatea simplei bogăţii când la aceasta nu se adăuga acel ceva monden pe care ea nu părea să-l aibă, nu consimţea să renunţe la visurile ei. Se întreba mereu prin ce anume femeile se deosebesc atât de mult unele de altele. Întrebarea conţinea şi răspunsul, dar acesta era un lucru pe care Aileen nu-l ştia. Ea era încă frumoasă – chiar foarte frumoasă – îi plăcea mult să se gătească după felul şi gustul ei. Pălăvrăgeala presei în legătură cu sosirea unui nou multimilionar din vest şi despre palatul pe care îl construia fusese atât de răsunătoare, încât Aileen sfârşi prin a fi cunoscută până şi de negustorii, de funcţionarii, de servitorii din holurile hotelurilor. Aproape totdeauna, de

câte ori trebuia să-şi spună numele în astfel de locuri era salutată de oameni care aveau o uşoară tresărire, dovedind că o recunoscusem, urmată de priviri rapide şi pline de curiozitate, şoapte sau chiar de comentarii în lege. Asta însemna ceva. Şi totuşi, mult mai importante şi diferite sunt culmile unei vieţi în idene rafinate, în care notorietatea nu prea are ce căuta! În fond, care e deosebirea?

Din cele spuse de Cowpenvood la Chicago, Aileen îşi închipuise că o dată instalaţi la New York el va încerca să-şi consolideze viaţa, să-şi reducă numărul pasiunilor vremelnice şi să dea căsniciei lor o aparenţă de unire şi solidaritate. Acum, când se aflau într-adevăr la New York, ea observă că pe Cowperwood îl preocupau mai mult complicaţiile financiare şi politice, sporite, din Illinois, precum şi colecţia sa de artă, şi mai puţin ce se petrece în casa lui cea nouă. La fel ca şi în trecut, Aileen era mereu nedumerită atât de frecventele lui absenţe seara, cât şi de apariţiile şi dispariţiile subite. Totuşi, oricât de hotărâtă ar fi fost, oricât de furioasă făţiş ori într-ascuns, nu se putea vindeca de boala care pentru ea era Cowperwood. Se lăsa amăgită de aureola ce înconjura o minte şi un suflet cu mult mai mari decât îi fusese dat să cunoască până atunci. Ei n-avea nici onoare, nici virtute, nici bunătate consecventă, nici milă, ci doar o încredere în sine, voioasă, exuberantă, neînfricată, un talaz în plin soare, strălucind în toată splendoarea dimineţii, care sălta, se topea, rostogolindu-se pe marea dezlănţuită a întâmplării. Viaţa, oricât de tristă şi sumbră, cel puţin în aparenţă, nu putea niciodată să-i întunece sufletul. Târându-şi paşii, agale, prin palatul de vis pe care-l construise Cowperwood, Aileen îşi dădea seama ce fel de om era. Fântâna de argint din curtea orhideelor, strălucirea camerei de marmură roz ca piersica, păsările şi florile din această încăpere, extraordinara, uluitoarea colecţie de artă, toate semănau cu el, aveau într-adevăr ceva din sufletul său. Şi – se gândea că ea nu fusese femeia care să fi reuşit să pună stăpânire pe el, să-l ţină legat cu fire de aur tari ca oţelul

de poalele veşmântului ei; că el n-are să mai umble în urma alaiului superiorităţii ei fizice şi sufleteşti, robit de dorinţe! Şi totuşi, Aileen nu voia să renunţe.

Între timp, Cowperwood, cu tact şi cu o nepăsare stoică faţă de propriile sale necazuri, reuşise să stabilească un aranjament, cel puţin provizoriu, cu familia Carter. Pentru doamna Carter el continua să fie un înger coborât din cer. Ceva mai mult, cu o oarecare tristeţe, ea îi pleda cauza, făcându-se chezaşa sufletului dezinteresat şi a generozităţii sale inepuizabile; Berenice, pe de altă parte, ezita între năzuinţa către o situaţie strălucită în lumea bună – în lux şi rang mare – şi dorinţa ei de a se supune moralei sociale curente. Cowperwood fiind un om însurat, din pricina afecţiunii pentru ea banii lui erau mânjiţi. De mult se întreba Berenice care erau în fond relaţiile dintre Cowperwood şi Aileen şi care era cauza neînţelegerii dintre ei. Nu pricepea de ce nici ea, nici mama ei nu-i fuseseră prezentate. Ce fel de femeie era cea de a doua doamnă Cowperwood? în afară de generalităţi, Cowperwood nu vorbise niciodată despre ea. Berenice ar fi vrut să o întâlnească chiar, aşa ca din întâmplare. Şi iată că într-o seară, cu totul pe neaşteptate, curiozitatea i-a fost satisfăcută fără niciun efort din partea ei. Fiind la operă cu nişte prieteni, tânărul care se afla lângă ea o făcu atentă.

— Ai văzut-o pe doamna cu rochie de satin alb şi şal de dantelă verde, din loja nouă?

— Da. Berenice ridică binoclul.

— E doamna Frank Algernon Cowperwood, soţia milionarului din Chicago. Cel cu palatul din strada şaizeci şi opt. Cred că au abonament pentru loja nouă.

Berenice tresări – dar îşi păstră calmul, mulţumindu-se să arunce o privire ca într-o doară către loja indicată. Puţin mai târziu îşi potrivi cu grijă binoclul şi o examină pe doamna Cowperwood. Băgă de seamă cu surprindere că părul lui Aileen avea aproape aceeaşi culoare ca al ei – un roşu mai aprins. Se uită la ochii lui Aileen, uşor încercănaţi, la faţa cu pielea întinsă, la buzele pline, puţin îngroşate de băutură şi desfrâu. Aileen e frumoasă, îşi

spuse – o frumuseţe exclusiv fizică, şi, fireşte, mult mai bătrână decât ea însăşi. Cowperwood se îndepărtase de Aileen din cauza vârstei ei sau din cauza unei profunde nepotriviri pe plan intelectual? Faptul că doamna Cowperwood depăşise de mult patruzeci de ani era clar, dar asta nu o mulţumea pe Berenice şi nici nu considera că ar fi un avantaj. În fond, nu o interesa atât de mult. Totuşi îşi dădea seama că această femeie la care se uita acum cu atâta luare aminte îi dăruise probabil lui Cowperwood cei mai frumoşi ani ai vieţii ei – anii luminoşi ai primei sale tinereţi. Şi acum Cowperwood se săturase de ea! Se vedeau, deşi pudrate, zbârciturile fine la colţurile gurii şi la ochi. Aileen părea de o veselie afectată, cochetă, răsfăţată. O însoţeau doi bărbaţi – unul, actor cunoscut, de o frumuseţe sinistră, cu reputaţie de om brutal şi imoral, celălalt un tânăr arivist, pe care Berenice nu-l cunoştea. Aceste informaţii i le dădu tânărul vorbăreţ cu care venise, la curent mai mult sau mai puţin cu viaţa de noapte din oraş.

— Am aflat că a produs o adevărată senzaţie în lumea boemă, îi spuse. Dacă speră să intre în societate, ăsta-i un debut nenorocit, nu crezi?

— Eşti informat că speră aşa ceva?

— Sunt indicii clare că asta vrea. O lojă aici, o casă pe Fifth Avenue.

Examinarea lui Aileen o lăsă pe Berenice cam nedumerită şi tulburată. Totuşi simţea că-i este infinit superioară lui Aileen. I se părea că sufletul ei pluteşte deasupra pământului locuit de Aileen. A frecventa genul de oameni ca cei care o însoţeau era o greşeală, o lipsă de discernământ. Şi Cowperwood, fără îndoială, era îndreptăţit să fie nemulţumit, dat fiind locul important pe care reuşise să-l dobândească în societate. Aileen rămăsese în urmă, sau mai degrabă nu putuse să se ridice la înălţimile atinse de el, nu i-o luase înainte ca o Victorie înaripată. Berenice îşi spunea că dacă ea ar fi avut de-a face cu un astfel de om ar fi rămas totdeauna misterioasă pentru el, tot timpul l-ar fi făcut să-şi pună întrebări şi să

se îndoiască. Pe faţa ei nu s-ar fi văzut stigmatele îngrijorării şi ale dezamăgirii – ea ar fi ştiut să facă planuri, să viseze, să tăinuiască, să se sustragă. Oricine ar fi fost el, ar fi rămas adoratorul ei fidel.

Cea care gândea astfel era o fată de douăzeci şi doi de ani, nemăritată, dintr-un mediu labil, înaintând pe un teren înşelător. Braxmar ştia totul, ca şi Beales Chadsey şi Cowperwood. Cel puţin trei sau patru cunoştinţe ale ei trebuie să mai fi fost la Waldorf în noaptea fatală. Cât timp o să mai treacă până vor afla şi alţii? Berenice încercase să o evite pe mama ei, pe Cowperwood, să se gândească la situaţia ei în general, acceptând cât mai multe invitaţii, căutând să-şi găsească o posibilitate de existenţă în domeniul artelor. Întâi se gândi la pictură. Făcu două-trei pânze pe care le oferi unor negustori de tablouri. Lucrările ei erau subtile, originale, pline de imaginaţie: un peisaj de iarnă, cu margini purpurii; un faun gânditor, greu ca plumbul parcă şi care medita melancolic în dreptul unei văi înceţoşate; un diavol pândind-o pe Margareta, cufundată în rugă; un interior olandez, inspirat de doamna Batjer, şi o serie de balerine. Negustorii flegmatici şi sumbri recunoşteau că lucrările aveau unele calităţi, dar insistau asupra greutăţii de a plasa pânzele. Existau mulţi începători… în artă trebuie să munceşti timp îndelungat. Dacă va persevera, evident că… să mai aducă şi altele. Berenice îşi îndreptă gândurile spre dans.

Această artă, în sensul ei interpretativ, fusese abia introdusă în America; o oarecare Althea Baker stârnise în lumea bună mare senzaţie prin dansurile ei. Cu intenţia de a reedita sau de a depăşi succesul acestei femei, Berenice concepu o suită de dansuri originale: unul trebuia să se numească *Teroarea* – primăvara, o nimfă dansează în pădure şi este urmărită şi terorizată de un faun; altul, *Păunul*, o alegorie care reprezenta îngâmfarea; altul *Vestala*, studiu coregrafic legat de slăvirea zeilor din epoca romană. După o perioadă petrecută la Pocono, lucrând la costume, figuri şi altele, în cele din urmă Berenice destăinui doamnei Batjer planurile ei, spunându-i că i-ar

place perspectivele de creaţie artistică pe care le oferă dansul şi subliniind că ar putea astfel rezolva problema materială.

— Vai, Bevy, ce vorbeşti! protestă doamna Batjer. Cu posibilităţile tale! De ce nu te măriţi iuţii şi apoi să te apuci de dans? Ai putea astfel să atragi mai mult atenţia.

— Prin scumpul meu soţ? Ce caraghios! Şi pe cine ai zice să iau, acum repede?

— O, la drept vorbind… răspunse doamna Batjer pe un ton puţin dojenitor, cu gândul la Kilmer Duclma. Dar nu văd de ce-ar trebui să te grăbeşti! Dacă te-ai hotărî să faci din dans o profesie, atunci să ştii că eu nu te mai cunosc – cu atât mai mult dacă ar face şi alţii la fel.

Berenice îi zâmbi dulce şi cu subînţeles. Doamna Batjer, ori de câte ori făcea vreo propunere, trăgea uşor aerul pe nas şi tuşea. Pentru Berenice era clar că prin această simplă conversaţie schimbase ceva în raporturile ei cu doamna Batjer, în lumea căreia sărăcia era un subiect periculos. O simplă aluzie stârnea un fel de oroare – echivalentul, poate, al ispitei sau al păcatului. Berenice bănuia că alţii s-ar fi putut speria şi mai rău.

Urmă perioada în care se informă personal în locurile unde se hotărăşte soarta angajamentelor teatrale. A fost o experienţă cât se poate de neplăcută. Culoarea şi mirosul birourilor neaerisite, prezenţa oamenilor de serviciu, stângaci şi grosolani, participanţii şi aspiranţii inadmisibili la această lume iluzorie! Brutalitatea! Obrăznicia! Materialismul! Senzualitatea! Toate la un loc o izbiră ca un suflu maladiv şi, în primul moment, o înfricoşară. Ce are să devină rafinamentul într-un astfel de mediu? Sau gingăşia? Cum ar putea cineva într-o astfel de lume să se ridice, păstrându-şi demnitatea şi cumpătul?

În dorinţa de a se apropia de Berenice şi de mama ei, Cowperwood propuse într-o zi să le cumpere o casă în

Park Avenue, în care să poată da recepţii mondene utile lui Berenice şi într-o măsură şi lui, care ar fi fost din când în când invitatul lor. Doamna Carter, pentru care confortul trecea pe primul plan, primi propunerea cu

entuziasm. Îi asigura un viitor la adăpostul dificultăţilor băneşti.

— Ştiu ce fel de om eşti, Frank, îi declară ea. Ştiu că ai nevoie de un loc în care să te simţi acasă. Numai Bevy s-ar putea împotrivi. Din ziua în care javra aia mizerabilă mi-a aruncat în obraz acele învinuiri, n-a mai fost chip să stau de vorbă cu ea. Nu vrea să facă parcă nimic din ce-i spun eu. Ai mult mai multă înrâurire asupra ei decât mine. Dacă îi explici, poate o să-nţeleagă.

Cowperwood văzu numaidecât în această propunere un prilej. Încântat că doamna Carter îşi mărturisise slăbiciunea, se duse la Berenice şi îi vorbi, după metoda lui, cu totală sinceritate.

— Ştii, Bevy, îi spuse într-o după-amiază, găsind-o singură, m-am tot întrebat dacă n-aş face bine să cumpăr aici, în New York, o casă spaţioasă pentru dumneata şi mama dumitale, unde aţi putea da recepţii selecte. Deoarece nu pot cheltui în scopuri personale toţi banii pe care-i am, aş face poate mai bine să-i cheltuiesc cu cineva care ar şti să-i întrebuinţeze pentru lucruri interesante. Şi adăugă glumind: Aş putea face şi eu parte din familie, în calitate de unchi, de văr al tatălui dumitale, sau altcum.

Berenice, care îşi dădea perfect seama de cursa pe care i-o întindea Cowperwood, rămase uluită. Pe de altă parte, nu putea să nu vadă ce mare avantaj i-ar asigura o casă frumos mobilată. Berenice observase de mult că oamenii din lumea bună apreciau un interior fastuos. Ce recepţii splendide ar putea organiza – numai de nu i s-ar mai reproşa mamei ei trecutul din Louisville! Aici e aici! Propunerea lui Cowperwood ar crea o situaţie ca în basmele din o mie şi una de nopţi, având însă o strălucire şi mai mare, sporită de aurul lui Cowperwood. Ce diplomat iscusit era el, totdeauna venea cu un surâs atât de mieros, de cuceritor! Ce mâin-i frumoase, ce abile!

m

— O casă ca cea despre care vorbeşti va mări, cred, datoriile noastre faţă de dumneata până la sume pe care nu le vom putea plăti niciodată, spuse Berenice, cu ironie

şi cu un gest trist, aproape dispreţuitor. Cowperwood, înţelegând că prin inteligenţa ei pătrunzătoare ajunsese pe urmele căilor lui întortocheate, tresări. Berenice trebuia să înţeleagă că soarta ei se afla în mâinile lui! Dar, vai! Va accepta oare să cedeze? Ce repede ar aşterne la picioarele ei cu umilinţă fiecare dolar din imensa lui avere! Va avea tot ce-i putea dori inima, tot ce se poate cumpăra cu bani! Ar fi fost suficient să-i spună, du-te, şi s-ar fi dus; vino, şi ar fi venit.

— Berenice, i se adresă, sculându-se în picioare, ştiu la ce te gândeşti. Îţi închipui că-mi slujesc astfel interesele mele personale, dar nu-i adevărat. Nu te-aş compromite nici pentru toate comoxile Indiei. Cunoşti poziţia mea: fiecare dolar pe care-l am este al dumitale, poţi face cu el ce vrei, aşa cum îţi place. Fără dumneata nu pot concepe viitorul… exceptând doar arta. Nu-ţi cer să te măriţi cu mine – ia tot ce am, calcă în picioare întreaga societate. Să nu-ţi închipui că făcând aceasta am să consider că te-ai îndatorat în vreun fel faţă de mine. Nu, nu. Vreau să fii independentă. Dar răspunde-mi la o întrebare, numai la una, vrei?

— Da.

— Dacă aş fi acum singur şi dacă nu ai fi îndrăgostită sau măritată, mi-ai da vreo atenţie?

Ochii lui o implorau cum nu imploraseră niciodată până atunci.

Ea tresări, părea îngrijorată, severă, apoi, brusc, se linişti.

— Să mă mai gândesc, spuse, în ochi cu o lumină nouă şi dând capul pe spate; întrebarea dumitale e rudă apropiată cu o cerere în căsătorie, nu-i aşa? N-ai nici „un drept să o faci. Nu eşti singur şi e puţin probabil că ai să fii vreodată. De ce m-aş căzni să anticipez viitorul?

Berenice ieşi din cameră, indiferentă, iar Cowperwood rămase puţin locului, pe gânduri. Evident, într-un fel, câştigase o victorie. Nu părea ofensată. îl iubea, era gata să se mărite cu el, dacă numai…

Dacă n-ar fi fost Aileen.

Acum dorea mai mult ca oricând să fie cu totul, definitiv liber. Îşi dădea seama că dacă dorea sincer să o câştige pe Berenice trebuia în primul rând să o convingă pe Aileen să divorţeze.

CAPITOLUL LVII

Aileen joacă ultima carte

Când află pentru prima oară despre existenţa lui Berenice Fleming, Aileen nu locuia de multă vreme în noua ei reşedinţă. În general bănuia că în viaţa lui Cowperwood existau şi alte femei – pe unele le cunoscuse cândva – Stephanie, doamna Hand, Florence Cochrane, sau mai recente – totuşi, atâta timp cât n-o stinghereau, Aileen se mângâia oarecum cu gândul că, în fond, situaţia putea fi şi mai rea. Câtă vreme Cowperwood continua să treacă de la o femeie la alta, fără să se oprească mai mult la una, fără să fie prins în mrejele unei sirene, nu avea motive să deznădăjduiască pentru că, la urma urmelor, ea *fusese* aceea care l-a prins şi a ştiut să-l ţină splendid în frâu – cel puţin aşa credea ea, fără să se mai fi legat de altă femeie, timp de zece ani – victorie de care nu avusese parte nicio femeie, înainte sau după Aileen. Rita Sohiberg ar fi avut sorţi de izbândă… bestia. Cu ce ură se gândea la Rita! între timp Frank înaintase totuşi în vârstă. Trebuie să vină ziua când n-are să mai umble aşa mult după ceva nou sau măcar va socoti că nu mai merită să le schimbe mereu. Numai de n-ar da de femeia aceea, de o Circe care să-l lege la ochi, să-l robească, acum, la bătrâneţe, aşa cum făcuse ea în tinereţe – atunci ar mai fi speranţe. Aileen trăia tot timpul cu groaza că va descoperi tocmai ceea ce avea să descopere ceva mai târziu.

Ieşise într-o zi să facă o vizită unei persoane pentru care Rhees Grier, sculptorul din Chicago, îi dăduse o scrisoare de recomandare. Străbătând Central Park în automobilul nou de fabricaţie franceză pe care i-l cumpărase Cowperwood ca să-i facă plăcere, privirea ei rătăci pe o stradă laterală unde staţiona o maşină identică cu a ei. Era după-masă, devreme, cinci de obicei Cowperwood era; ocupat în Wall Street. Şi totuşi, el era –

cu două femei, pe care Aileen nu le putuse desluşi din goana automobilului. Opri maşina la adăpostul unor tufişuri din spatele cărora nu putea fi văzută. Un şofer, pe care nu-l cunoştea, umbla la motorul frumoasei maşini în timp ce, pe iarbă, în picioare, stăteau Cowperwood şi o fată înaltă, zveltă, cu părul roşu amintind puţin nuanţa părului ei. Fata părea distantă, visătoare, diafană. Deşi incapabilă să o analizeze, Aileen nu-şi putea lua ochii de la ea. În maşină rămăsese o doamnă mai în vârstă, probabil mama fetei, gândi Aileen. Oare cine erau aceste două doamne? Ce făcea Cowperwood aici, în parc, la ora asta? Unde se duceau? Simţi că i se face rău de gelozie, desluşind pe buzele lui Cowperwood un zâmbet a cărui semnificaţie o cunoştea prea bine. De câte ori nu-i mijise pe chip, cu ani în urmă, acest zâmbet! Reuşind să se strecoare neobservată, porunci şoferului ei să urmărească cealaltă maşină, care pomi îndată, la o distanţă de unde să nu fie zărită. Îi urmări până la unul din cele mai mari hoteluri unde Cowperwood şi cele două doamne coborâră şi intrară apoi în restaurant; din spatele unui paravan şi prin nişte manevre din cele mai iscusite, putea să-i cerceteze pe îndelete. Privi cu atenţie fiecare amănunt al figurii lui Berenice – bărbia gingaş ascuţită, privirea limpede şi fixă a ochilor ei albaştri, nasul drept şi delicat, părul arămiu. Chemă apoi un ober, întrebă numele celor două femei şi, în schimbul unui generos bacşiş, obţinu toate informaţiile de care avea nevoie.

— Doamna Ira Carter, cred, cu fiica, domnişoara Fleming. Domnişoara Berenice Fleming. Doamna Carter, fostă Fleming.

Când plecară, Aileen îi urmări cu maşina până în dreptul unei case unde Cowperwood intră împreună cu ele. A doua zi, telefonând la locuinţa respectivă, află că cele două femei locuiau într-adevăr acolo. După câteva ore de frământări angajă un detectiv şi află că Frank era un permanent vizitator al familiei Carter, că automobilul cu care umblau doamnele era al lui, doar că-l ţineau în alt garaj şi că ele făceau parte din înalta societate. Aileen n-ar

fi făcut niciodată uz cu atâta înverşunare de aceste informaţii, dacă nu ar fi observat privirea cu care Cowperwood se uitase la fată în parc şi la restaurant – privirea de netăgăduit a unui om însetat de dragoste.

Nimeni să nu ia în derâdere chinul iubirii neîmpărtăşite! Are tentacule de cancer şi gheara îngheţată a morţii. După tot ce aflase şedea acum în budoarul ei frământându-se. Făcuse nesfârşite curse cu maşina şi pe jos, tot felul de cumpărături, vizite la puţinele persoane cu care ajunsese să se împrietenească, dar peste tot Aileen era obsedată, de dimineaţa până seara, de această nouă femeie. Chipul acela palid şi delicat o urmărea. Încotro se îndreptau, oare, privirile ei distante? Spre Cowperwood? Spre dragoste? Da, da! Pentru Aileen strălucirea palatului se stinse pe vecie, ca şi visurile de a intra în lumea bună. Atâta suferinţă cât îi fusese dat să îndure! în timpul unei absenţe de două săptămâni a lui Cowperwood, lâncezi în camera ei, oftă, indignată, şi apoi începu să bea.

Într-o zi invită la ea un actor care îi făcuse curte cândva la Chicago şi pe care îl reîntâlnise mai târziu în cercul oamenilor de teatru din New York. Nu făcea asta din destrăbălare ci, mai degrabă, din nevoia de a se răzbuna, accentuată de alcool. Urmă o orgie de zile întregi, în care îşi dădeau mâna vinul, bestialitatea, reproşurile, ura, deznădejdea. În sfârşit, trezindu-se se întreba ce ar spune Cowperwood dacă ar afla de cele întâmplate. Ar mai putea s-o iubească? S-o tolereze? Dar ce-i păsa lui de ea? Merita mia ca asta, câinele! O să-l înveţe ea minte, o să-i spulbere visul, o să ducă o viaţă scandaloasă, s-o arate lumea cu degetul, şi pe el! O să-l facă de râs faţă de toată lumea! Niciodată nu va consimţi să divorţeze I Nu-l va lăsa să se însoare cu fata asta părăsind-o pe ea – niciodată, niciodată, niciodată! Când se întoarse Cowperwood, se uită urât la el, fără a catadicsi să-i dea vreo explicaţie.

El bănui numaidecât că fusese spionat şi nu-i scăpară nici ochii ei umflaţi, faţa congestionată şi că duhnea a alcool. Aileen, se vedea limpede, renunţase la visul unei victorii mondene şi se deda… desfrâului, poate? Venireala

New York, fusese un fiasco, îşi zicea el, n-a făcut nici măcar un pas inteligent către reabilitarea ei în societate.

Frecventând mediul anost al artiştilor şi actorilor, unde căuta să se distreze în lipsa lui sau când o neglija, aşa cum făcuse la Chicago, era mai rău decât inutil, ba chiar dăunător. Trebuia, într-o zi, să stea serios de vorbă cu ea, să-i mărturisească deschis pasiunea lui pentru Berenice şi să facă apel la înţelegerea şi bunul ei simţ. Ce scene or să urmeze! Totuşi, poate că va ceda. Disperarea, mândria, scârba ar putea s-o determine. Acum, pe de altă parte, avea posibilitatea să-i ofere o avere însemnată. Putea să plece în Europa, sau să rămână la New York, ducând o viaţă de lux. El, dacă bineînţeles Aileen va admite, îi va rămâne totdeauna prieten, gata oricând să-i dea, la nevoie, o mână de ajutor, un sfat.

Discuţia care a urmat, pe această temă, a avut ceva de coşmar – sumbră şi nefirească, între zidurile unde avu loc. Închipuiţi-vă casa splendidă din Fifth Avenue, cu odăi magnifice luminate *a giorno*, într-o noapte furtunoasă de duminică.

Cowperwood întârziase în oraş, ocupat cu un grup de financiari din Est, care urmau să influenţeze aparatul legislativ din Illinois, în dispută cu el. Aileen se consolase deocamdată cu gândul că pentru Frank dragostea era poate acum un lucru aparte – care, încetând de a mai fi ceva vital nu mai punea stăpânire pe sufletul lui. În noaptea aceea, Cowperwood citea o carte în grădina orhideelor – jurnalul lui Cellini, despre care îi vorbise cineva. Se oprea din când în când să se gândească la cine ştie ce în legătură cu Chicago sau Springfield, sau ca să noteze ceva. Afară ploua cu găleata pe asfaltul luminat electric din Fith Avenue – parcul din faţa casei era cufundat în neguri ca o pânză de Corot.

Aileen, în camera de muzică, cânta la pian, nepăsătoare, gândindu-se la trecut – la Lynde, de care nu mai auzise nimic de şase luni, la Watson Skeet, sculptorul, pierdut şi el pe undeva. Când Frank era în oraş sau acasă, Aileen avea obiceiul să nu iasă, sau în orice caz, să nu

plece prea departe.

Tabieturile de odinioară, de pe când dragostea era în floare, stăruie încă mult timp după ce încetează de a mai avea vreun sens.

— Ce noapte groaznică! spuse ea, apropiindu-se de fereastră, ca să se uite afară pe după o draperie de brocart.

— E urât, nu-i aşa? răspunse Cowperwood, când o văzu că se întoarce spre el. N-ai niciun program în seara asta?

— Nu. r oh, nu! exclamă Aileen, cu nepăsare. Apoi plecă iute, intrând în galeria de tablouri. Se opri în faţa unui tablou de Raphael Sanzio *Sfânta Familie*, de curând achiziţionat, şi privi faţa senină, de madonă italiană medievală. Fecioara părea fragilă, palidă, fără energie, fără viaţă. Existau oare astfel de femei? Oare de ce le luau drept model artiştii? Şi cu toate astea, micul Christ era atât de dulce! Arta o plictisea pe Aileen, cu excepţia momentelor când se afla printre entuziaşti. O emoţiona numai exuberanţa vieţii, nu copia ei, nu o pictură. Se întoarse în camera de muzică, pe urmă în grădina orhideelor şi era gata să se ducă sus să-şi prepare o băutură şi să citească un roman, când Frank îi spuse:

— Te plictiseşti, nu-i aşa?

— Nu, sunt obişnuită să stau singură seara, răspunse ea, liniştită şi fără nicio urmă de ironie.

Necruţător cum era, cioplind viaţa ca să o adapteze teoriilor sale, modelând substanţa după forma gândului său, putea fi şi tandru – un curcubeu peste o prăpastie. Ar fi vrut să-i spună „Biată fetiţă! nu eşti fericită cu mine, nu-i aşa?” clar se gândi imediat cum ar primi Aileen asemenea vorbe. Căzu pe gânduri, ţinând cartea în mână, deasupra genunchilor şi privind apa curgând şiroaie, neîncetat, peste statuile de marmură, ce reprezentau sirene zburdalnice, un triton şi nimfe purtate de peşti.

— Nu-i aşa că nu mai eşti fericită în situaţia asta? o întrebă el. Ai fi mai fericită dacă aş pleca de tot? Mintea lui Cowperwood se întorcea la singura problemă care-l

preocupa şi la ocazia ce se ivise acum.

— *Tu* ai fi, răspunse ea. Plictiseala ei nu ascundea decât faptul că era nefericită, fiindcă nu mai putea stârni nici interesul, nici afecţiunea lui.

— De ce vorbeşti astfel? o întrebă.

— Pentru că sunt sigură că asta ai vrea. Ştiu de ce mă întrebi. Ce importanţă are ce vreau eu să fac? Discutăm ce vrei să faci tu. Dacă ar fi după tine, acum că te-ai săturat de mine, m-ai alunga ca pe o gloabă. De aceea mă întrebi dacă nu m-aş simţi mai bine altfel. Ce mincinos eşti, Frank! Ce şiret eşti! Nu mă mir că ai ajuns multimilionar. Dacă ţi-ar fi dat să mai trăieşti încă mult, ai sfârşi prin a înghiţi tot pământul. Să nu-ţi închipui cumva că n-am aflat despre Berenice Fleming aici, la New York, şi de faptul că-i faci curte. Ştiu perfect că te ţii după ea de luni de zile, de când suntem la New York şi cu mult înainte. Crezi că e minunea minunilor, numai fiindcă-i tânără şi face parte din lumea bună. Te-am văzut la Waldorf şi în Park, sorbind fiecare cuvânt pe care-l spunea – privind-o cu adoraţie. Cum se poate ca un om de talia ta să se prostească în halul ăsta? Orice femeiuşcă, dacă are obraji trandafirii şi o faţă de păpuşă, poate să te ducă de nas! Aşa ai păţit cu Rita Sohiberg, cu Stephanie Platow, cu Florence Cochrane, cu Cecily Haguenin şi Dumnezeu mai ştie câte altele, de care nici n-am auzit! Presupun că la Chicago continui să trăieşti cu doamna Hand – putoarea aia ordinară! Acum a intrat pe fir Berenice Fleming şi jerpelita de mă-sa! Din câte am aflat n-ai pus încă mâna pe ea… probabil fiindcă maică-sa e mult prea şireată. Dar până la urmă poate că ai să reuşeşti. Nu după tine umblă, ci dopa banii tăi. Oh! Sunt şi aşa destul de nefericită… dar tu nu mă mai poţi ajuta cu nimic. Ai făcut tot ce-ai putut ca să fiu nenorocită, iar acum mă întrebi dacă n-aş fi mai fericită fără tine. Deştept băiat, n-am ce zice! Te cunosc cum îmi cunosc buzunarele. N-ai să poţi să mă mai minţi de acum încolo, niciodată şi în niciun fel. Nu te pot împiedica să te faci de râs cu toate femeile cu care umbli şi lumea să bârfcască de la un capăt la altul al ţării. O femeie care a

fost văzută cu tine e compromisă pentru totdeauna! În clipa de faţă tot Broadwayul vuieşte că te ţii după Berenice Fleming. Numele ei, mâine-poimâine, va fi tot atât de deocheat ca al celorlalte femei care au fost amantele tale. Mai bine ţi-ar ceda. Dacă a avut vreodată o reputaţie decentă, acum s-a dus, poţi fi sigur de asta.

Acest rechizitoriu îi călca pe nervi lui Cowperwood – îl înfuria – mai ales când pomenea de Berenice. „Ce poţi face cu o astfel de femeie?”, se gândea el. Avea o gură insuportabilă. Când se pornea o ţinea aşa mult şi bine, ca o moară hodorogită. Sigur, sigur, ce greşeală de neiertat să se însoare cu ea! Şi totuşi, chiar şi acum, el era cel care dicta.

— Aileen, rosti, cu răceală, de îndată ce ea tăcu, vorbeşti prea mult. Baţi câmpii. Ai devenit vulgară, nu ţi se pare? Şi acum dă-mi voie să-ţi spun ceva. O fixă cu o privire aspră, vrând s-o domolească. N-am de ce să-ţi cer scuze. Treaba ta ce crezi. Ştiu de ce vorbeşti aşa. Ascultă: vreau să pricepi cât se poate de clar. Până la urmă, indiferent ce fel de femeie ai fi, va trebui să mă înţelegi! Nu mai ţin la tine. Sau, dacă preferi, m-am săturat de tine. M-am săturat de mult. De asta am trăit cu alte femei. Dacă nu m-aş fi săturat de tine, n-aş fi făcut-o. Ceva mai mult, sunt îndrăgostit de alta, de Berenice Fleming, şi cred că de data asta pentru totdeauna. Vreau să fiu liber şi să-mi pot reorganiza viaţa pe alte temeiuri. Vreau să trăiesc şi eu puţin în tihnă înainte de a muri. Nici tu nu mai ţii la mine. Cu neputinţă! Recunosc, m-am purtat urât cu tine – dar dacă te-aş fi iubit cu adevărat, probabil că te-aş fi tratat altfel, nu crezi? Nu-i vina mea dacă dragostea s-a stins. Şi nici a ta. Nu te învinuiesc. Dragostea nu-i ca un foc de cărbuni, pe care oricând să-l poţi aţâţa cu nişte foale artificiale, ca apoi să ardă cu flacără. Focul s-a stins şi totul s-a sfârşit. De vreme ce nu te mai iubesc şi nici nu te-aş mai putea iubi, la ce ţi-ar mai sluji să rămân lângă tine? De ce nu mă laşi să plec, de ce nu vrei să divorţăm? Ai fi la fel de fericită sau de nefericită cu sau fără mine. De ce nu vrei? Vreau să-mi recapăt libertatea. Mă simt nenorocit

aici, de multă vreme. Îţi stau la dispoziţie cu orice-mi vei cere. Îţi las casa asta – tablourile, deşi nu prea văd la ce ţi-ar putea servi. (Cowperwood era hotărât să nu-i dea tablourile, dacă va găsi mijlocul ca să şi le păstreze). Am să-ţi dau o rentă viageră fixată de tine – sau o sumă globală, numaidecât. Vreau să fiu liber şi-ţi cer să nu te opui.

În timpul acestui discurs, Cowperwood stătuse întâi jos, apoi se ridicase în picioare. Declaraţia că dragostea lui murise cu adevărat o făcea pentru prima oară, curajos şi fără înconjur. Aileen pălise puţin şi-şi dusese mâna la frunte, acoperindu-şi ochii. În momentul acela Cowperwood se ridicase în picioare. Era rece, hotărât, însufleţit de simţământul răzbunării. Aileen îşi dădea seama că Frank credea într-adevăr că în inima lui nu mai rămăsese nimic din tot ceea ce fusese cândva – nicio amintire duioasă, nici gândul orelor, zilelor, săptămânilor, anilor care-i legaseră şi care, pentru ea, erau aşa de strălucitori, de minunaţi! Oh, Doamne, deci era adevărat! Dragostea lui pentru ea murise! O afirmase el însuşi. Şi totuşi, nu-i venea să creadă. Nu, nu-i venea… Nu putea fi adevărat!

— Frank, începu ea, apropiindu-se, dar el se feri. Frank! Aileen înainta cu ochii mari deschişi, cu mâinile tremurânde, iar buzele, de emoţie, într-un spasm. Nu-i aşa că nu-i adevărat ce-ai spus? Dragostea ta nu s-a stins de tot, nu-i aşa? Dragostea aceea mare pe care o simţeai pentru mine? Oh, Frank, am fost furioasă, te-am urât, am spus lucruri groaznice, urâte, dar pentru că te iubesc. N-am încetat o clipă să te iubesc. Ştii asta. Am fost atât de nenorocită. Doamne, ce nenorocită am fost! Frank, tu nu ştii – perna mi-a fost udă de lacrimi atâtea nopţi de-a rândul. Am plâns… cât am plâns! Mă dădeam jos din pat şi mă plimbam prin odaie. Am băut whisky, fără apă, whisky curat – fiindcă simţeam o durere şi voiam s-o alin. M-am culcat cu alţi bărbaţi – unul după altul – ştii asta. Dar, oh, Frank, tu ştii că nu voiam să fac acest lucru – nu asta doream. Mi-a fost totdeauna silă de ei, apoi. Am făcut-o

numai pentru că mă simţeam singură şi fiindcă uitai de mine, nu erai drăguţ cu mine. Oh, ce dor mi-a fost de un singur ceas măcar în care să mă iubeşti – o singură noapte, o zi! Există femei care pot răbda în tăcere, dar eu nu pot. Mintea mea nu mă lasă în pace, Frank... gândurile mele îmi dau ghes. Nu pot uita cum alergam către tine, la Philadelphia, cum ne întâlneam mereu în drum spre casă, sau cum veneam la tine în Ninth Street, sau pe Eleventh Avenue... O, Frank, cât de rău m-am purtat cu prima ta soţie! Acum înţeleg... ce mult trebuie să fi suferit! Pe vremea aceea eram doar o fată proastă şi nu ştiam! Nu-ţi aduci aminte cum ne întâlneam zi de zi în Ninth Street şi cum veneam să te văd în fiecare zi la penitenciarul din Philadelphia? Atunci spuneai că ai să mă iubeşti totdeauna şi că n-ai să uiţi niciodată. N-ai putea să mă mai iubeşti... măcar puţin? E adevărat că dragostea ta a murit? Sunt chiar atât de bătrână? M-am schimbat atât de mult? O, Frank, nu-mi spune asta, te rog, nu, te rog, te rog, te rog! Te implor!

Încercă să se apropie şi să pună mâna pe braţul lui, dar Frank se feri iarăşi. I se părea acum, când se uita la ea, antiteza a tot ceea ce ar fi putut să-i placă; nici vorbă de dorinţă fizică sau satisfacţie estetică. Aileen nu-l mai atrăgea, vraja se risipise. Acum căuta un alt tip de femeie, o altă perspectivă, şi mai presus de orice, tinereţea, avea nevoie de tinereţe. O găsise în spiritul lui Berenice Fleming. Şi, totuşi, într-un fel îi părea rău. Se înduioşa – dar înduioşarea lui semăna cu sunetul îndepărtat al tălăngii turmelor de oi sau cu geamătul unei geamandure care se aude mai tare odată cu valurile negre ca noaptea, pe marea furtunoasă.

— Nu înţelegi nimic, Aileen, îi spuse. N-am ce face. Dragostea mea pentru tine a murit, s-a dus. N-o pot chema înapoi. N-o mai simt. Aş vrea să pot, dar degeaba; trebuie să-nţelegi. Sunt anumite lucruri posibile, altele nu.

Se uita la ea, necruţător. Aileen, pe de altă parte, nu vedea în ochii lui – aşa i se părea – decât logica rece a filosofului, a omului de afaceri, a gânditorului, a

negustorului, a intrigantului. Când se gândi la intransigenţa sufletului lui, gata acum să-şi închidă porţile, gonind-o pentru totdeauna, îşi pierdu capul, mâniată, furibundă, ca ieşită din minţi.

— Oh, nu spune asta! îl imploră, prosteşte. Te rog nu spune asta! Te rog nu spune asta! I se părea că totuşi ar putea să-l mai readucă la ea… numai dacă… numai dacă ar ajunge să creadă din nou în ea. Nu vezi în ce stare mă aflu? Nu înţelegi ce e cu mine?

Îi căzu în genunchi şi îl cuprinse pe după mijloc.

— O, Frank! O, Frank! O, Frank! începu să-l strige, plângând. Nu mai pot, nu mai pot, nu mai pot! Am să mor.

— Stăpâneşte-te puţin, Aileen, o rugă. Ce rost are! Nu pot să mă mint şi nu pot să te mint nici pe tine. Viaţa e prea scurtă. Faptele sunt fapte. Dacă aş putea să-ţi spun şi să cred că te iubesc, ţi-aş spune-o pe loc, dar nu pot. Nu te mai iubesc. De ce să-ţi spun că te iubesc?

În sufletul lui Aileen se împleteau o tendinţă pur teatrală, o doză de răsfăţ pueril, capacitatea de a săvârşi fapte absolut iraţionale şi, în sfârşit, în adâncuri, o splendidă sensibilitate, profundă, sumbră şi complicată. Declaraţia lui Cowperwood îi creie impresia că va fi pentru totdeauna zvârlită într-o cumplită singurătate şi prima reacţie o împinse să-i ofere un compromis – era gata să-l împartă cu o altă femeie. Doar nu se luptase cu Stephanie Plat ove, nici cu Florence Cochrane sau Cecily Haguenin, nici cu doamna Hand – cu nimeni, după încăierarea cu Itita Sohiberg, şi era hotărâtă să nu se mai lupte niciodată. Nu-l spionase în legătură cu Berenice, îi întâlnise absolut întâmplător! Ce-i drept, se culcase şi ca eu alţi bărbaţi, dar… Berenice era frumoasă, o recunoştea; dar şi ea, în felul ei. mai era încă. Nu mai putea găsi un locşor pentru ea în viaţa lui? Nu putea fi lot. * pentru am. Îndouă?

Ia aceste cuvinte care exprimau umilinţa şi înfrângerea ei, Cowperwood se întristă. I se făcuse lehamite. Îi era aproape greaţă. La ce bun să mai discuţi? Cum să o faci să înţeleagă?

— Dacă s-ar putea, spuse el, abătut, în cele din urmă,

dar nu se poate.

Brusc, ea se ridică în picioare, cu ochii roşii, dar fără lacrimi.

— Va să zică nu mă mai iubeşti de loc? Niciun pic?

— Nu, Aileen, nu te mai iubesc de loc. Asta nu înseamnă că-mi displaci. Nu înseamnă că nu eşti o femeie interesantă în felul tău şi că nu-mi pare rău. Îmi pare rău, dar nu te mai iubesc. Nu pot. Nu mai pot să am pentru tine sentimentele pe care le-am avut.

Aileen nu-i răspunse imediat, neştiind cum să procedeze. Se făcuse albă la faţă. Era crispată, dar mai spiritualizată, cum nu fusese de mult. O cuprinsese disperarea şi mânia, îi era silă, dar asemenea scorpionului înconjurat de flăcăii, nu se putea întoarce decât împotriva ei însăşi. Ce infern e viaţa, îşi spuse. Ce repede trece şi cum te lasă să îmbătrâneşti îngrozitor de singur. Dragostea nu înseamnă nimic şi nici fidelitatea… nimic, nimic!

În ochii ei apăru deodată o lumină care exprima convingere, intensitate afectivă şi o anumită intenţie.

— Foarte bine! exclamă Aileen, rece, crispată. Ştiu ce am de făcut. Aşa nu mai pot trăi. Până mâine se va sfârşi cu mine. Oricum, voiam să mor, acum m-am hotărât.

Ultimele cuvinte nu le rostise ca pe un strigăt de revoltă, ci doar ca o declaraţie făcută cu mult calm. ca o dovadă a dragostei ei. Lui Cowperwood i se păru ireală, o bravadă, un acces de furie ca să-l sperie. Aileen îi întoarse spatele şi urcă scara cea mare – splendidă construcţie de marmură şi bronz, lată de vreo patru metri, cu balustrada de pilaştri în formă de nereide şi un şir de dansatoare sculptate în piatră. Intră în camera ei şi calmă luă un *coupe-papier* în formă de pumnal – un cuţit cu minerul de bronz şi cu un vârf foarte ascuţit. Ieşi din odaie şi, străbătând balconul situat deasupra grădinii de orhidee în care Frank se afla încă, intră în „camera zorilor”, acolo unde se găseau bazinul, păsările, băncile şi viţa de vie. Încuie uşa, se aşeză; apoi brusc, descoperindu-şi braţul, îşi împunse o vină făcând o tăietură adâncă, şi rămase nemişcată. Sângele începu să curgă. Acum o să vadă dacă

va muri şi dacă el o va lăsa să moară!

Nesigur, uimit, incapabil să creadă că ea putea fi atât de impulsivă, sceptic asupra intensităţii sentimentelor ei, Cowperwood rămase unde-l lăsase Aileen, punându-şi tot felul de întrebări. Nu voia să se lase impresionat – criza de nervi, la femei, e un lucru obişnuit – şi totuşi se întreba dacă Aileen cu adevărat avea să se omoare. Cum ar fi posibil? Ce ridicol! Viaţa e ceva atât de bizar, atât de absurd. Dar acum era vorba de Aileen; femeia care-l ameninţase fusese Aileen şi urcase treptele poate cu gândul să-şi ducă la capăt ameninţarea. Imposibil! Nu era cu putinţă! Şi totuşi, cu toate îndoielile lui, avea o senzaţie de silă, de groază. Îşi aduse aminte cum o atacase pe Rita Sohiberg.

Urcă în grabă scara şi intră în odaia ei. Merse repede de-a lungul balconului, uitându-se în dreapta şi în stânga până ajunse la „camera zorilor". Aici trebuie să fie, îşi spuse Cowperwood, găsind uşa închisă. Încercă să o deschidă – era încuiată.

— Aileen! o strigă. Aileen! Eşti aici? Niciun răspuns. Ascultă. Aceeaşi tăcere. Aileen! Eşti aici? Ce năzbâtie o mai fi şi asta?

„Doamne, e în stare s-o facă", îşi spuse, trăgându-se îndărăt, poate că a şi făcut-o. Nu auzea nimic decât notele bizare scoase de tucanul trezit de lumina pe care o aprinsese Aileen. Broboane de sudoare îi acopereau fruntea. Zgâlţâi clanţa, apoi sună un servitor, ceru cheile de rezervă de la toate uşile, o daltă şi un ciocan.

— Aileen! strigă, dacă nu deschizi imediat, sparg uşa.

Nu se auzea nimic.

— La naiba! exclamă Cowperwood, furios, îngrozit. Un servitor aduse cheile. Nu putea să descuie. În broască se afla cealaltă cheie. Mai există undeva vreun ciocan mai mare? întrebă Cowperwood. Du-te şi adu-l! Adu-mi un scaun! în sfârşit, după multă trudă, reuşi să deschidă uşa, forţând-o cu o daltă.

În faţa bazinului cu apă, pe una din băncile de piaâră clin încântătoarea încăpere – unde răsăritul soarelui părea

că mijeşte de pretutindeni, alintând păsările tropicale cocoţate pe ramuri – zăcea Aileen nemişcată, cu părul despletit, cu faţa palidă, cu braţul stâng atârnând, năclăit de sângele care curgea şiroaie din cauza unei răni adânci. Pe jos o baltă impresionantă de sânge, purpurie, ca o stofă somptuoasă, mai întunecată pe alocuri.

Cowperwood se opri o clipă buimăcit – apoi dădu buzna, îi apucă braţul, îi legă rana cu o batistă ruptă fâşii. Trimise după un doctor: dar în răstimp repeta neîncetat:

— Cum ai putut, Aileen! E de necrezut! Să vrei să te omori! Asta nu-i dragoste! Nu e nici măcar nebunie. Este teatru, prost jucat.

— Chiar nu mă mai iubeşti? şopti ea.

— Cum poţi să mă mai întrebi? Şi cum ai putut să faci una ca asta?

Era mâniat, mâhnit, bucuros că Aileen nu murise, ruşinat – toate la un loc.

— Chiar nu mă mai iubeşti de loc? repetă ea, istovită.

— Aileen, spui prostii. Să nu mai vorbim despre asta acum. Te-ai mai tăiat undeva? o întrebă, pipăind-o la piept şi pe şolduri.

— Atunci de ce nu m-ai lăsat să mor? îl întrebă cu aceeaşi voce, îndepărtată. Odată tot am să mă omor. Sunt hotărâtă.

— Ei bine, altă dată, poate, dar nu astă-seară. Cred că ţi-a trecut pofta, deocamdată. Ai mers prea departe, Aileen, e de necrezut.

Se sculă în picioare şi o privi – rece, sceptic, redevenit omul stăpân pe situaţie – învinsese. După cum bănuia, intenţiile ei nu fuseseră sincere. N-ar fi vrut să se omoare. Ştia că Frank va veni – sperase că va face un ultim efort. Foarte bine. După ce-o va instala în pat, cu o infirmieră la căpătâi, are s-o ocolească sistematic, pe cât posibil, în viitor. Dacă hotărârea ei era sinceră o va duce la îndeplinire în lipsa lui; dar nu-i venea să creadă că o să mai încerce.

CAPITOLUL LVI II

Un jefuitor al bunului public

Bătălia finală dintre Frank Algernon Cowperwood şi forţele potrivnice lui atât din oraşul Chicago, în statul Illinois, cât şi în S.U.A., a avut loc în primăvara şi vara anului 1897 şi la sfârşitul toamnei 1898. În 1396, de îndată ce au fost aleşi noul guvernator şi grupul noilor deputaţi, Cowperwood hotărî că ar fi potrivit să reînceapă lupta neîntârziat. În momentul în care noul corp legislativ se va întruni ca să pornească la lucru va fi trecut un an de când guvernatorul Swanson respinsese proiectul de lege pentru instituirea comisiei serviciilor publice. Până atunci, opinia publică stârnită de presă, avusese timp să se liniştească. Cowperwood, cu ajutorul unor financiari dispuşi să colaboreze cu el – în special *Haechelheimer*, *Gotloeb* & Co. Şi toate forţele secrete reprezentate de ei – a căutat să influenţeze pe noul guvernator şi întrucâtva izbutise.

Noul guvernator de pe atunci, un anume Corporal A.E. Archer – sau fostul deputat Archer, cum i se spunea uneori – era, şi aici se deosebea de Swanson, un amestec ciudat de banalitate şi idealism, unul din acei oameni care se ridică pe căi dubioase, dacă nu absolut inadmisibile. Era un om mic de statură, îndesat, cu păr castaniu, ochi căprui, spiritual, tipul politicianului cu obişnuita concepţie că moralitatea pe tărâm public nu există. La paisprezece ani, fusese toboşar în războiul civil, între şaisprezece şi

optsprezece ani soldat, iar mai târziu citat şi avansat pentru merite militare deosebite. După război, ajunsese în fruntea organizaţiei *Marea armată a Republicii*, şi personalitate proeminentă în diferite iniţiative filantropice importante, instituite în beneficiul veteranilor, văduvelor şi orfanilor de război.

Acest om mărunţel era prototipul americanului care flutură când vrei şi când nu vrei steagul ţării, mestecă tutun, înjură şi nutreşte ambiţii politice măreţe. Alţi membri din aceeaşi organizaţie fuseseră puşi în fruntea listelor de candidaţi la preşedinţie. De ce, îşi spusese, să nu fie şi el? Excelent orator cu toată vocea stridentă în falset, era foarte apreciat datorită purtării lui simple şi apropiate de popor, personalităţii şi forţei sale. Era însă

speculant şi materialist din fire şi în consecinţă, păturile intelectuale nu prea-l apreciau. Pentru desemnarea sa în funcţia de guvernator făcuse obişnuitele promisiuni.

La rândul lui, fusese sondat de Haeckelheimer, Gotloeb, precum şi de diverse alte societăţi care erau de acord cu Cowperwood, în privinţa atitudinii sale faţă de instituirea unei comisii a serviciilor publice. La început Archer refuzase să se destăinuiască. Mai târziu, descoperind că înfiinţarea acestei comisii interesa atât societatea C.W. & *I*, cât şi societatea *Chicago* & *Pacific* (amândouă companii feroviare puternice) şi că alţi candidaţi aveau şi ei mari şanse în lupta pentru postul de guvernator, începu să cedeze declarând, neoficial, că atâta timp cât aparatul legislativ va avea o poziţie favorabilă înfiinţării comisiei, iar presa nu se va arăta prea ostilă, el ar fi de acord să sprijine această cauză. Alţi candidaţi făceau şi ei declaraţii similare, dar se dovedi că cei mai mulţi partizani erau de partea lui Corporal Archer şi, în cele din urmă, acesta a fost desemnat şi ales cu majoritate de voturi.

Puţin după ce noul aparat legislativ se întrunise, un oarecare A.S. Rotherhite, proprietarul ziarului *Journal* din South Chicago, ocupa ca simplu observator, din întâmplare, scaunul domnului Clarence Mulligan, deputat în Congres. Pe când şedea acolo, Rotherhite se simţi bătut cu familiaritate pe umăr de un oarecare senator Ladrigo, f din Menard, şi rugat să iasă împreună cu el în rotondă, unde Rotherhite, lăsându-se luat drept deputatul Mulligan, senatorul Ladrigo îl prezentă unui străin, pe care îl chema Gerard. Acesta din urmă, după doar câteva observaţii preliminare, îi vorbi astfel:

— Domnule Mulligan, vreau să cădem de acord în ce priveşte proiectul de lege Southack, care peste puţin va fi discutat în Congres. Putem conta pe şaptezeci de voturi, ne trebuie încă nouăzeci. Faptul că proiectul de lege este pentru a doua oară discutat în Senat dovedeşte puterea noastră. Sunt autorizat, bineînţeles, dacă vei fi de acord, să mă înţeleg cu dumneata chiar astăzi. În momentul în

care proiectul va fi semnat, votul dumitale o să-ţi aducă două mii de dolari.

Domnul Rotherhite, care întâmplător era un nou recrut al presei de opoziţie, dădu cu această ocazie dovadă de multă dibăcie.

— Scuză-mă, te rog, bâlbâi el, n-am înţeles bine cum te cheamă.

— Gerard, Gerard. Henry A. Gerard, spuse celălalt.

— Mulţumesc, am să mai mă gândesc, replică aşa-zisul deputat Mulligan.

Oricât ar părea de bizar, adevăratul Mulligan îşi făcu apariţia chiar în acel moment – anunţat cu glas tare de mai mulţi colegi care întâmplător se mai găseau în rotondă. După asta atât domnul Gerard cât şi vicleanul senator Ladrigo, văzându-se într-o situaţie cam dificilă se retraseră discret. Inutil să spunem că domnul Rotherhite se grăbi să apeleze la forţa morală a presei care era în măsură să difuzeze această mică poveste. A fost un incident esenţial care avea să aducă iarăşi întreaga problemă pe tărâmul nefast al presei.

Numaidecât, ziarele din Chicago au fost mobilizate. Se ridicară de pretutindeni strigăte învinuind aceleaşi forţe sinistre instigate de Cowperwood, acum din nou la lucru. Deputaţilor şi senatorilor li se dădură avertismente solemne. Atitudinea cinstită a fostului guvernator Swanson se dădea drept exemplu actualului guvernator Archer.

Totul aici, explica un articol de fond din gazeta *Inquirer* a lui Truman Leslie MacDonald, *are un iz de şicană, de intrigă şi jonglerie politică*. *Cetăţenii din Chicago şi populaţia din Illinois ştiu bine cine şi care organizaţii vor fi adevăraţii beneficiari*. *Nu avem nevoie de o comisie a serviciilor publice la cheremul unei societăţi particulare de tramvaie*. *Tentaculele lui Frank Algernon Cowperwood au să acapareze oare din nou acest aparat legislativ aşa cum s-a întâmplat nu de mult*?

Acest foc de baterie, laolaltă cu atacurile acerbe ale celorlalte ziare, îl făcură pe Cowperwood să adopte unele expresii violente.

— Să-i ia dracu' pe toţi! îi spuse lui Addison, într-o zi, pe când luau masa împreună. Am dreptul la prelungirea privilegiilor mele, pe încă cincizeci de ani. Şi voi căpăta acest drept. Uită-te la cei din New York şi Philadelphia. Toate firmele din Est îşi bat joc de noi. Nu vor să înţeleagă care e situaţia. Toate astea sunt maşinaţiile bandei Hand-Schryhart. Ştiu ce urmăresc şi ştiu şi cine trage sforile. Ziarele latră ori de câte ori poruncesc cei doi. Hyssop joacă după cum îi cântă Arneel. MacDonald junior este informatorul lui Hand. Lucrurile stau atât de prost pentru ei încât sunt capabili de orice ca să-l învingă pe Cowperwood. Ei bine, pe mine n-au să mă învingă... mă descurc eu. Aparatul legislativ va aproba proiectul pentru privilegiul meu de cincizeci de ani şi guvernatorul îl va semna. De asta mă ocup eu personal. Am cel puţin optsprezece mii de acţionari, care pentru investiţii făcute acum şase ani, vor un profit satisfăcător şi am de gând să le ofer asta. Nu mai există alţi oameni bogaţi? N-or mai fi şi alte corporaţii care să câştige zecedoisprezece la sută? Şi de ce n-aş fi eu acela? Să fie oare situaţia la Chicago mai proastă ca înainte? Nu întrebuinţez eu douăzeci de mii de oameni şi nu-i plătesc bine? Toată pălăvrăgeala lor despre drepturile poporului şi despre îndatoririle noastre faţă de public... vorbe! Domnul Hand, când e să-şi apere interesele lui personale, ţine oare seama, cât negrul sub unghie, de obligaţiile pe care le are faţă de public? Sau domnul Schryhart? Sau domnul Arneel? Naiba să le ia şi pe ziarele astea! Eu ştiu ce drepturi am. Un aparat legislativ cinstit îmi va da privilegiul cuvenit şi asta ca să mă scape o dată de rechinii politici locali.

Cu timpul, însă, ziariştii deveniseră la fel de abili şi presa la fel de puternică ca politicienii înşişi. Sub marea cupolă a Congresului din Springfield, în holurile şi sălile de şedinţă ale Senatului şi Camerei deputaţilor, în hoteluri şi la ţară, oriunde s-ar fi putut auzi cea mai neînsemnată informaţie, acolo se aflau reprezentanţii presei – ca să vadă, să tragă cu urechea, să scotocească. În această luptă ei câştigau prestigiu şi bani peşin. Tot ei îi convinseseră pe

consilierii municipali reformişti să facă întruniri de masă în circumscripţiile lor. Proprietarii au fost îndemnaţi să se organizeze în grabă; se înjghebă un comitet compus din o sută de cetăţeni cu vază, condus de Hand şi Schryhart. În scurt timp, în holurile, camerele şi sălile de întrunire ale Congresului din Springfield, pe culoarele singurului mare hotel din localitate, se auzeau aproape zilnic paşii apăsaţi ai delegaţiilor agresive de preoţi, de consilieri reformişti şi ai membrilor de comitete cetăţeneşti, care soseau, vorbeau, ameninţau, ţineau discursuri şi în cele din urmă plecau, ca să facă loc schimbului următor.

— Ia spune, domnule senator, ce crezi despre delegaţiile astea? întrebă un oarecare deputat Greenough pe senatorul George Christian, din Grundy, într-o dimineaţă, în timp ce un grup de pastori din Chicago, însoţiţi de primar şi de mai mulţi cetăţeni distinşi, treceau prin rotondă, în drum spre camera unde se afla comitetul căilor ferate şi unde se discuta, neoficial, un proiect de lege care urma să fie prezentat camerei. Nu consideri că oratorii aceştia vorbesc frumos în apărarea mândriei noastre civice şi a educaţiei noastre morale? Ridică privirea în sus, îşi încrucişă mâinile pe stomac, în atitudinea cea mai cuvioasă şi mai plină de respect.

— Da, dragă pastore, îi răspunse, ireverent Christian, fără urmă de zâmbet pe buze. Era un om mic, uscat, cenuşiu la faţă, firav, cu ochi de nevăstuică; o mustăcioară şi un cioc îi împodobeau chipul. Nu uita însă că Domnul nostru ne-a chemat şi pe noi să luăm parte la această operă.

— În tot cazul, încuviinţă Greenough, nu trebuie să precupeţim niciun efort. Recolta este într-adevăr bogată, iar cei care muncesc sunt puţini.

— Ts, ts, pastore, nu exagera. Mai că mă faci să râd, rosti Christian şi cei doi se despărţiră zâmbind cu subînţeles, deşi abătuţi.

Totuşi atitudinea conciliantă a acestor domni nu izbuti să închidă cu desăvârşire gura presei. Presa asta blestemată! Peste tot te loveai de ziarişti, colportând oiâce

frântură de zvon, de conversaţie sau de program care de altfel erau adesea rodul închipuirii lor. Niciodată până atunci cetăţenii din Chicago nu primiseră o lecţie mai frumoasă în arta guvernării – cu toate meandrele ei subtile. Preşedintele Senatului şi preşedintele Camerei au fost somaţi, fiecare în parte, să-şi facă datoria. O pagină pe zi dedicată procedurilor legislative era acum ceva obişnuit în presă. Cowperwood în persoană intră în scenă: bravând, sfidător, inteligent, în ochi cu toată puterea convingerilor sale şi acel magnetism graţie căruia reuşea să facă din oameni sclavâi lui.

Azvârlind masca dezinteresării – dacă am putea spune că o asemenea mască îi slujise vreodată la ceva – acum lucra pe faţă. Plecă la Springfield, unde trase la cel mai bun hotel. Ca un general în timpul unei bătălii îşi strânse trupele în jurul lui. În atmosfera toridă a nopţilor de iunie, sub clar de lună, când străzile oraşului Springfield se liniştiseră iar de la nord la sud, pe sute de mile, şesul întins al statului Illinois era scăldat într-o blândă fulguraţie, în vreme ce ţăranii dormeau în casele lor simple, el lucra cu avocaţii şi agenţii săi.

Într-o asemenea criză, fie-vă milă de bietul legislator de la ţară, hărţuit de pofta unui câştig ivit clin senin, dar binemeritat, şi de frica de a fi învinuit că trădează interesele poporului! Pentru unii din aceşti legislatori din oraşele mici care în viaţa lor nu văzuseră mai mult de două mii dolari bani gheaţă dilema era sfâşietoare. Oamenii se adunau în camerele sau în saloanele hotelurilor ca să discute această problemă. Acasă, îşi petreceau nopţile munciţi de gânduri. Asistau la felul în care marea finanţă îşi impunea voinţa, în timp ce poporul nu avea nici de unele – ce dezastru! Mulţi tineri, directori de ziare provinciale, avocaţi sau politicieni, oameni romantici. idealişti, cu iluzii, erau acum transformaţi în nişte cinici de duzină, sau în funcţionari mituiţi. Până şi umbra credinţei într-un ideal li se răpea oamenilor, ba chiar şi mila pentru semenul lor; erau astfel condamnaţi să ajungă la certitudinea că nu mai există nimic în afara dibăciei de a

smulge, de a acapara. Privind superficial, viaţa părea să-şi urmeze cursul obişnuit; oamenii de rând ai statului Illinois îşi vedeau de treburile lor – fermierii simpli, senatorii, deputaţii din oraşele de provincie stăteau la taifas, meditau, se întrebau unii pe alţii ce puteau face – şi totuşi te simţeai parcă în junglă, viaţa se dezvolta într-un iureş năvalnic, sumbru, înspăimântător, o viaţă deplină, o viaţă cu pumnalul la spate, o viaţă bântuită de isprăvi cutezătoare şi scrâşnet din dinţi hulpavi.

Dar din cauza marilor frământări, legislatorii, şi aşa destul de timoraţi, deveneau din ce în ce mai fricoşi. Prieteni din oraşele lor natale, la instigaţia ziarelor, începuseră să le trimită scrisori. Duşmanii lor politici căpătau tot mai mult curaj. Prea mare era jertfa din partea fiecăruia. Deşi momeala părea lesne de apucat, mulţi erau stăpâniţi de îndoieli, se cam codeau. Când la un moment dat un deputat, un oarecare Sparks, cu proiectul de lege în buzunar, spilcuit şi pomădat, urcă la tribună cerând ca proiectul să facă obiectul lucrărilor camerei, urmă o adevărată explozie. O sută de persoane cereau dreptul de a lua cuvântul. Alt deputat, Disback. capul opoziţiei împotriva lui Cowperwood, numără partizanii „pro” şi „contra” şi constată cu satisfacţie că deşi adversarul îşi pusese în joc toată abilitatea, opoziţia putea conta pe cel puţin o sută două voturi, adică cele două treimi absolut necesare pentru a zdrobi orice măsură care putea fi sugerată de la tribună. Cu toate acestea, acoliţii lui Disback, din prudenţă, lăsară proiectul să fie prezentat şi a doua şi a treia oară. S-au făcut tot felul de amendamente – unul cerea o taxă de trei cenţi în orele de vârf, altul un impozit de douăzeci la sută pe încasările globale. Proiectul s-a înaintat Senatului cu toate modificările, unde au fost şterse şi trimis înapoi Camerei. Dar aici, spre dezamăgirea lui Cowperwood, existau semne vădite că proiectul de lege nu va putea trece.

— Nu se poate, Frank, spuse judecătorul Dickensheets, îi costă prea scump. Ziarele locale îi urmăresc pas cu pas. Pentru ei, nu mai e de trăit.

În această situaţie trebuia să se recurgă la o nouă măsură mai domoală, care să cânte puţin presei în strună, dar o dată găsită, nu-l satisfăcea decât în parte pe Cowperwood. Era vorba de un şiretlic, care conferea Consiliului municipal din Chicago, prin revizuirea vechii legi Horse şi Dummy din 1865, dreptul de a acorda privilegii de cincizeci în loc de douăzeci de ani. Asta însemna că Frank va fi nevoit să se întoarcă la Chicago şi să ducă mai departe lupta acolo. Pentru el era o lovitură grea, dar mai bine decât nimic. Dacă ar mai putea câştiga o singură bătălie pentru aceste privilegii în incinta Consiliului municipal din Chicago, atunci toate visurile i-ar fi fost împlinite. Ar fi fost oare cu putinţă? Nu cumva venise aici, în faţa aparatului legislativ, tocmai ca să înlăture asemenea riscuri? Intenţiile lui vor fi date în vileag în chip brutal! Dar poate că, la urma urmei, dacă preţul va fi destul de ispititor, consilierii municipali din Chicago vor da dovadă de mai mare curaj decât legislatorii de la ţară – poate că vor avea mai multă îndrăzneală. Era singura soluţie.

Astfel, după nu ştiu câte şoşoteli deznădăjduite, consfătuiri, discuţii, precum şi încurajarea materială a deputaţilor, se elaboră o a doua propunere care, de îndată ce se află de eşecul primului proiect de lege respins cu o sută patru voturi contra, a fost înaintat, pe căi foarte întortocheate, prin comitetul judiciar. Acum reuşi să treacă – iar guvernatorul Archer, după ore grele de meditaţie, după îndelungi procese de conştiinţă, iscăli. Mediocru ca inteligenţă, era incapabil să-şi dea seama ce importanţă putea avea pentru el dacă s-ar fi stârnit furia cetăţenilor. Pe când iscălea, alături de el se afla Cowperwood, ziua-n amiaza mare, dând cu tifla duşmanilor săi. Licărul de supremă satisfacţie din priviri arăta că se simte încă stăpân pe situaţie, gata să demonstreze lumii întregi că va trăi destul ca să astupe gura presei din Chicago. Făgăduise, în cazul în care proiectul de lege ar fi fost aprobat, să facă din Archer un om bogat şi independent, printr-o recompensă de cinci sute de mii de dolari, bani

gheaţă.

CAPITOLUL LIX

Capitalul şi drepturile cetăţeneşti

Câte intrigi, câte uneltiri, câte demersuri politice, câte articole în presă nu a cunoscut oraşul de la trecerea proiectului de lege Mears – după numele neînfricatului deputat care primise o mică avere ca să-l prezinte – la 5 iunie 1897 şi până la introducerea acestui proiect în Consiliul municipal din Chicago, în decembrie! în ciuda puternicei opoziţii la adresa lui Cowperwood existau, deopotrivă, în cercurile politice locale, financiari întrucâtva mai flegmatici, care nu-l priveau cu ochi chiar aşa răi. Şi aceştia erau oameni de afaceri – liniile lui Cowperwood treceau prin faţa caselor lor, iar ei le foloseau. Nu înţelegeau de ce serviciul lui de tramvaie se deosebea atât de mult de cel pus la dispoziţia publicului de alte societăţi. Aici avem de-a face cu un tip de oameni cu simţ practic, care, în dârzenia lui Cowperwood, îşi găsea justificarea propriul lor punct de vedere materialist şi nu se sfiau să recunoască. Împotriva acestora însă, se ridicau preoţii, biete trestii bătute de vânt, oameni fără judecată şi care nu înţelegeau decât ceea ce se putea deduce din palavrele curente. Potrivnici mai erau anarhiştii, socialiştii, susţinătorii impozitului unic, apărătorii proprietăţii colective.

Sărăcimea vedea în imensa avere a lui Cowperwood, în povestirile despre casa lui fabuloasă din New York şi despre colecţiile lui de artă, rezultatele unei exploatări neomenoase a celor nevoiaşi. Tuturor acestor nemulţumiri li se adăuga, în detrimentul lui Cowperwood şi faptul că tot în acea epocă, pretutindeni în America creştea sentimentul că se apropia timpul unor vaste schimbări politice şi economice, că tirania marilor industriaşi cu mină de fier va înceta şi că, în locul ei, se va instaura o viaţă mai liberă, mai bogată şi mai fericită pentru oamenii de rând. De curând se propusese ziua de muncă de opt ore în întreaga ţară, ca şi dreptul exclusiv al statului de a dispune de privilegii.

Şi iată că se vorbea despre un mare concern al tramvaielor, care să deservească o populaţie de un milion şi jumătate locuitori, străbătând străzi pe care oamenii înşişi le-au creat prin prezenţa lor strângând ban cu ban, de la toţi cetăţenii umili, obolul lor însumând şaisprezece sau optsprezece milioane de dolari pe an, iar în schimb, după spusele ziarelor, n-au căpătat decât nişte tramvaie proaste, cu vagoane urâte, locuri puţine de stat jos în orele de vârf, fără corespondenţe cu celelalte linii (deşi în fond existau trei sute şaizeci şi două de puncte separate de corespondenţă) şi de la care nu se percepea nici măcar un impozit proporţional cu sumele imense încasate.

Muncitorul, care citea toate acestea la lumina lămpii de gaz în bucătăria sau în camera de zi dintr-o cocioabă sau apartament ca vai de lume, dar care, în celelalte rubrici ale ziarului său mai citeşte şi despre viaţa liberă, de huzur şi lux, a bogaţilor, simţea că i se fură moştenirea ce i se cuvenea de drept. Venise vremea ca Frank Algernon Cowperwood să fie silit să-şi facă datoria faţă de oraşul Chicago. Trebuia împiedicat să obţină un privilegiu pe cincizeci de ani, pe care în trecut l-ar fi cumpărat de la legislatorii din Illinois, umilind astfel nişte oameni cinstiţi. Trebuia încercuit, trebuia să se plece în faţa forţelor legii şi ale ordinii.

Tot ziarele pretindeau – şi pe bună dreptate, dar fără ca cei ce o afirmau să ştie că spun adevărul – că proiectul de lege Mears fusese trecut prin Cameră şi Senat cu ajutorul unei sume de bani peşin, oferită însuşi guvernatorului. Nu se putuse găsi pentru această învinuire nicio dovadă valabilă în faţa legii şi totuşi Cowperwood era acuzat de a fi dat mită în stânga şi-n dreapta. Caricaturile din ziare îl arătau sub înfăţişarea unei căpetenii de piraţi, poruncind oamenilor lui să scufunde vasul Drepturilor cetăţeneşti. Alteori îi dădeau chipul unui ¡bandit cu o mască neagră pe ochi, sau al unui seducător, care strânge de gât o fată blondă – simbolizând oraşul Chicago – şi totodată îi şterpeleşte şi geanta. Această luptă ajunsese să fie cunoscută peste tot în lume. La Montreal, Capetown,

Buenos Aires, Melbourne, la Londra şi Paris, toţi urmăreau fazele acestei dispute neobişnuite. Cowperwood era o figură naţională şi internaţională; fără doar şi poate, marele său vis, deşi modificat de împrejurări, i se îndeplinea *ad literam*.

Trebuie să recunoaştem că financiarii din Chicago, care dezlănţuiseră acest atac feroce împotriva lui Cowperwood, erau destul de îngrijoraţi de întorsătura luată de această campanie – opera lor. În sfârşit, se crease o opinie publică absolut potrivnică lui Cowperwood; dar aici se găseau şi ei, deţinătorii profiturilor uriaşe – dorind beneficii aidoma celor stoarse de Cowperwood şi ameninţaţi prin înseşi manevrele lor de a ajunge să-şi taie singuri craca de sub picioare! Oameni ca Haeckelheimer, Gotloeb, Fishel, marii capitalişti din Est, aflaţi în corpul directorial al unor vaste reţele transcontinentale, al unor bănci internaţionale ş.a.m.d., erau uimiţi de îndrăzneala ziarelor şi a elementelor anti-Cowperwood care merseseră atât de departe la Chicago. Ce lipsă de respect pentru capital! Nu ştiau că privilegiile pe termen lung stau la baza prosperităţii capitalismului modern? Dacă nu se vor lua măsuri la timp, teoriile încurajate la Chicago vor putea câştiga teren şi în alte oraşe mari. În aceste condiţii. America ar putea lesne ajunge o ţară anticapitalistă – socialistă. Proprietatea colectivă ar putea deveni o teorie uşor de pus în practică – şi pe urmă, ce se va întâmpla?

— Ce proşti sunt oamenii ăştia! spuse odată domnul Haeckelheimer, adresându-se domnului Fishel, reprezentantul firmei *Fishel, Stone & Symons*. Eu nu văd nicio deosebire între domnul Cowperwood şi oricare alt mare financiar al zilei. Mi se pare un om extrem de serios şi capabil. Toate societăţile lui dau dividende bune. Nu există prea multe plasamente mai bune ca acţiunile *North and West Chicago Railways*. După mine, ar fi de dorit ca toate aceste linii să se unifice şi să fie puse sub direcţia lui. Ar şti să câştige bani pentru acţionari. Pare foarte priceput în materie de tramvaie.

— Ştii, rosti domnul Fishel, tot aşa de spilcuit şi de

palid ca şi domnul Haeckelheimer, împărtăşind punctul acestuia de vedere, şi eu m-am gândit la ceva asemănător. Ar trebui să se isprăvească odată cu toate certurile şi discuţiile astea. E un climat nefavorabil pentru afaceri – chiar foarte nefavorabil. O dată declanşată povestea cu proprietatea statului, o să fie greu s-o mai opreşti. Prea s-a făcut multă vâlvă.

Domnul Fishel era gras, rotofei ca şi domnul Haeckelheimer, însă mult mai scund. O formulă matematică ambulantă, nu alta! Tigva lui era plină de teoreme financiare şi cifre la puterea întâia, a doua, a treia, până la a patra.

Şi acum priviţi ce întorsătură nouă iau treburile. Domnul Timothy Arneel se îmbolnăveşte subit de pneumonie, moare şi lasă pe fiul său cel mare, Edward Arneel, moştenitorul acţiunilor de la *Chicago City*. Domnul Fishel şi domnul Haeckelheimer, prin intermediari, pe urmă direct, se adresează domnului Merrill în numele lui Cowperwood. Se vorbeşte mult de câştiguri. Cât de rentabil a fost regimul tramvaielor lui Cowperwood faţă de cel al domnului Schryhart. Pe domnul Fishel îl interesează potolirea entuziasmului socialist, ori, tot asta îl interesează şi pe domnul Merrill. După care, numaidecât, domnul Haeckelheimer se duce la domnul Edward Arneel, care nici pe departe nu are dinamismul tatălui său, cu toate că i-ar fi plăcut să-l aibă. El, deşi lucrul poate părea bizar, a ajuns să nutrească un fel de admiraţie pentru Cowperwood şi nu vede rostul unei politici fără alt scop decât municipalizarea liniilor locale. Domnul Merrill, din partea domnului Fishel, se adresează domnului Hand.

— Niciodată! Niciodată! Niciodată! exclamă Hand.

Domnul Haeckelheimer se duce şi el la domnul Hand.

— Niciodată! Niciodată! Niciodată! Dracul să-l ia pe Cowperwood.

Dar ca ultim emisar din partea domnului Haeckelheimer şi a domnului Fishel apare domnul Morgan Frankhauser, asociatul domnului Hand într-o afacere de transport la Minneapolis şi St. Paul, valorând şapte

milioane dolari. E oare necesar ca domnul Hand să fie atât de intransigent? La ce bun să urmărească un plan de răzbunare care nu face altceva decât să stârnească masele, să transforme formula proprietăţii municipale într-o idee politică cu mari şanse de izbândă? Se creează astfel tot felul de dificultăţi pentru capital! Nu ar fi mai bine să facă un schimb cu el, Frankhauser? Să-i dea acţiuni din *Chicago* pentru acţiuni de transport din Pittsburg – în condiţii de paritate – şi după aceea să-l combată pe Cowperwood, în alte domenii, rit i-o plăcea.

Domnul Hand, uimit, nedumerit, scărpinându-se în capul lui ca o minge, loveşte cu mina în masă, zdravăn.

— Niciodată! exclamă el. Niciodată! Pe Dumnezeul meu – atâta timp cât oi fi şi-oi trăi în Chicago! După care, cedează. Viaţa te sileşte să faci unele compromisuri, e nevoit acum să admită, mirat. Niciodată n-ar fi crezut asta! Schryhart, îi spuse el lui Frankhauser, n-o să fie de acord. Nici mort! Bietul Timothy… dacă ar mai trăi… nici el n-ar fi cedat!

— Pentru Dumnezeu, lasă-l în pace pe domnul Schryhart, se rugă domnul Frankhauser, un american de origine germană, jovial. N-am eu destule pe cap?

Domnul Schryhart este furios. Niciodată! Niciodată! Niciodată! mai bine renunţă – se află însă în minoritate, iar domnul Frankhauser, reprezentând pe domnul Fishel sau pe domnul Haeckelheimer, ar fi încântat să-i preia acţiunile.

Şi iată cum, în toamna anului 1897 toate liniile de tramvaie rivale din Chicago sunt aduse pe tavă şi încă pe o tavă de aur, lui Cowperwood.

— Am aranjat toot, declară domnul Gotloeb confidenţial domnului Cowperwood, în timpul unui dineu suculent în incinta sacro-sanctă a clubului *Metropolitan* din New York. Ora: 8, 30. Vinul: Un Bourgogne delicios.

— Am primit chiar az o telegram de la Frankhauser. Ce păiat trăcuţ. Ar trepui să cunooşti. Hant vinde acţiunile lui Frankhauser. Merrill şi Edward Arneel lucrează cu noi. Ne ocupăm de toate afacerile lor. Domnul Fishel o să pună

prietenii lui să strângă toate acţiunile din Chicago care găseşte şi, dacă avem pe ei trei în mină, suntem stăpâni pe situaţie. Schryhart nu mai contează. Pretinde că-şi dă dimisia. Forte bine. Nu cred că asta te deranjează. Acum totul e să poţi căpăta tecret pentru privilej de cincizeci de ani de la Consiliul municipal. Haeckelheimer spune că tumneata eşti cel mai indicat ca să conduci întreaga afacere. El o să lase apsolut tot în mâinile tumitale. Frankhauser e de acord. Haeckelheimer se ţine de vorbă! Poftim! Depinte acum de tumneta. Îţi doresc toate bune. Ce-ţi rămâne de făcut nu-i un fleaac, trepuie să pui ziarele cu potul pe lape, până ce termini cu Schryhart şi cu Hant care-ţi sunt încă tuşmani. Domnul Haeckelheimer m-a ru gât să-ţi transmit complimente şi să te întrep facă n-ai vrea să iei masa cu el săptămâna viitoare, sau să ia el masa cu tumneta – cum îţi convine. Aşa…

Pe atunci, în funcţia de primar al oraşului Chicago se afla un oarecare Walden H. Lucas, în vârstă de treizeci şi opt de ani, un om plin de ambiţii politice. Avea toate însuşirile ca să se bucure de popularitate – darul sau norocul de a atrage atenţia în public. Era un bărbat frumos, voinic, tânăr şi sănătos, abil, energic, un orator cu o inteligenţă practică, dar enigmatic şi visător incorigibil la onoruri politice viitoare. Era atent să-şi joace cărţile cum trebuie, să-şi facă prietenii, dorea să devină fala celor drepţi şi duşmanul nu chiar atât de neînduplecat al celor păcătoşi. Într-un cuvânt, un Machiavelli al vestului, tânăr, plin de speranţe, un Machiavelli care putea, dacă ar fi vrut, să servească foarte bine cauza duşmanilor lui Cowperwood.

Acesta, îngrijorat, făcu o vizită primarului, la el la birou.

— Domnule Lucas, dumneata ce anume ai dori? Cu ce ţi-aş putea fi de folos? Te-ar interesa pentru viitor o carieră politică?

— Domnule Cowperwood, personal nu-mi poţi face niciun serviciu. Nu mă poţi înţelege şi nici eu pe dumneata. Nu mă poţi înţelege fiindcă sunt un om cinstit.

— Dumnezeule! exclamă Cowperwood. Văd că mă aflu în faţa unui monument al autoadmiraţiei şi perspicacităţii! Bună ziua.

Puţin mai târziu, se prezentă la primar un oarecare domn Carker, conducătorul isteţ, rece şi totodată simpatic, al partidului democrat din New York. Domnul Carker îi spuse:

— Vezi, domnule Lucas, lupta de aici din Chicago interesează foarte mult marile bănci din Est. De pildă, *Haeckelheimer, Gotloeb* & Co. ar dori o fuzionare a tuturor liniilor pe o bază care ar face din ele un bun plasament pentru cumpărători, în general şi în acelaşi timp ar fi un lucru echitabil şi drept pentru oraş. Ei consideră un contract pe douăzeci de ani ca fiind un termen mult prea scurt. Termenul minim pe care ei l-ar găsi avantajos ar fi de cincizeci de ani, deşi, evident, ar prefera o sută. Pentru o investiţie atât de serioasă termenul ar fi chiar şi aşa destul de scurt. În virtutea politicii urmărite acum, aici, nu se poate ajunge decât la triumful proprietăţii de stat a serviciilor publice şi asta ar fi o formulă pe care partidul democrat naţional nu o poate accepta sau permite în momentul de faţă. Va stârni ostilitatea finanţei – de la Atlantic la Pacific. Orice om al cărui trecut politic ar avea contingenţe cu această mişcare nici gând să mai fie desemnat pentru un post de stat, cât despre unul federal… să nu mai vorbim. Niciodată nu va avea şanse să fie ales. Cred că ce spun este clar, nu-i aşa?

— Da, foarte clar.

— Este la fel de uşor ca cineva să-şi piardă postul de primar al oraşului Chicago, sau postul de guvernator al statului Illinois, continuă domnul Carker. Domnul Haeckelheimer şi domnul Fishel m-au rugat personal să vin la dumneata. Dacă doreşti să mai fi primar la Chicago pentru următorii doi ani sau guvernator anul viitor, până în momentul alegerii unui candidat la preşedinţie, ai latitudinea să acţionezi cum vei crede de cuviinţă. Între timp însă, dă-mi voie să-ţi spun, ar fi imprudent din partea dumitale să mizezi prea mult pe ideea proprietăţii de stat.

În lupta pe care ziarele o duc împotriva domnului Cowperwood au ridicat o problemă care n-ar fi trebuit să fie niciodată ridicată.

După plecarea domnului Carker veni domnul Edward Arneel, o celebritate locală, apoi domnul Jacob Bethal, liderul partidului democrat din San Francisco, amândoi cu propuneri cărora dacă li s-ar fi dat curs puteau constitui un sprijin şi o înţelegere între ei şi primarul Lucas. Mai sosiră şi importante delegaţii republicane din Minneapolis şi din Philadelphia. Chiar şi preşedintele băncii *Lake City*, preşedintele băncii *Prairie National* – odinioară anti-Cowperwood – veniră să repete ceea ce fusese spus. Şi aşa mai departe. Domnul Lucas era foarte nedumerit. Cât de anevoios se realizează o carieră politică! Ce sens avea să-l urmărească pe Cowperwood, aşa cum hotărâse să facă? O politică dârză în apărarea cauzei poporului putea oare să-l ducă departe? I-ar fi oare poporul recunoscător? îşi va aduce aminte de el? Ce s-ar întâmpla dacă, după cum prevedea domnul Carker, actuala politică a ziarelor s-ar modifica? Ce treabă urâtă şi încurcată mai era şi politica!

— Hei, Bessie, se adresă el într-o seară soţiei lui, o şatenă drăguţă şi robustă, ce-ai face tu dacă ai fi în locul meu?

Bessie avea ochi gri, era veselă, plină de spirit practic, vanitoasă, avea rude influente şi era mândră de situaţia şi viitorul bărbatului ei. El luase obiceiul să discute cu ea despre diferite greutăţi pe care le întâmpina.

— Păi, am să-ţi spun ce cred, Wally, rosti ea. Trebuie să te fixezi la ceva. Am impresia că de astă dată câştigă poporul. Nu prea văd cum ziarele, după tot ce au făcut până acum, ar mai putea da înapoi. Nu-i nevoie să susţii ideea proprietăţii de stat sau mai ştiu eu ce alt lucru nedrept pentru marea finanţă. Totuşi, în locul tău, mi-aş menţine punctul de vedere că un privilegiu de cincizeci de ani e prea mult. Dacă însă se acordă, ar trebui să-i faci pe cei interesaţi să plătească în schimb ceva oraşului; lasă-i să-şi obţină privilegiul fără să recurgă la mituire. Poţi să le ceri măcar atât. Tu trebuie să te menţii pe poziţia pe care

ai avut-o la început. Vezi, Wally, cred că nu-i bine să treci cu vederea poporul. Fără popor nu faci nimic. Trebuie să-l ai de partea ta. Dacă îţi înstrăinezi bunăvoinţa poporului, atunci nici politicienii nu vor putea face mare lucru pentru tine, nici altcineva.

Acum era limpede pentru Lucas că trebuia uneori să ţină seama şi de popor. *N-avea* încotro i

CAPITOLUL LX

Laţul

Furtuna care se dezlănţuise la Springfield la începutul anului 1897 în legătură cu maşinaţiile lui Cowperwood şi care continuase, fără întrerupere, până în toamna următoare, atrăsese în aşa măsură atenţia generală, încât toată presa din est o comenta în cele mai mici amănunte. *Frank Algernon Cowperwood împotriva statului Illinois* – aşa se exprimase un ziar din New York. Ce mare este puterea de atracţie a celebrităţii! Cine oare poate rezista la infinit strălucirii marilor personalităţi, care radiază o lumină deosebită, plină de mister? Chiar şi pentru Berenice această strălucire îşi avea importanţa ei. Într-un ziar din Chicago, uitat de Cowperwood şi găsit de Berenice din întâmplare, era inserat un vast articol de fond care o interesă foarte mult. După expunerea unui lanţ întreg de incriminări, în legătură mai ales du aparatul legislativ, articolul spunea mai departe: *Cowperwood are un dispreţ înnăscut, cronic şi neînduplecat pentru cei din popor. Oamenii, pentru el, nu sunt decât nişte sclavi, înjugaţi la carul triumfului său. Niciodată de-a lungul vieţii lui nu a găsit de cuviinţă să se adreseze direct poporului. La Philadelphia, când încerca să pună mina pe controlul privilegiilor de stat, a căutat, pe sub mână şi prin diverse tertipuri să-şi aranjeze combinaţiile cu ajutorul unui trezorier venal al oraşului. La Chicago, a încercat în permanenţă să mituiască* şi să *acapareze cumpărându-le, frumoasele privilegii ale oraşului, care, de fapt, ar fi trebuit să asigure beneficii pentru toţi. Frank Algernon Cowperwood nu crede în popor. Nu are încredere în popor. Pentru el poporul nu este altceva decât un câmp care*

trebuie însămânţat cu grâu şi apoi secerat. Pentru el poporul reprezintă doar o mulţime cu spinarea încovoiată, cu genunchii şi faţa în mocirlă, peste care el calcă indiferent urcând treptele ca să atingă culmile ambiţiei sale. Nu crede cu adevărat decât în el însuşi. Se închide îndărătul zidurilor gloriei sale ca să nu vadă mizeria şi nevoile mulţimii şi ca fericirea lui egoistă să nu fie cât de cât tulburată. Frank Algernon Cowperwood nu crede în popor.

Acest strigăt de război al presei, lansat în ultimele zile de luptă la Springfield şi reluat de aproape toate ziarele din Chicago şi de aiurea, o interesă foarte mult pe Berenice. Când se gândea la el, îl vedea luptând din răsputeri, făcând naveta de la New York la Chicago, construindu-şi splendidul palat, completându-şi galeria de pictură, certându-se cu Aileen – treptat căpăta pentru ea dimensiunile unui supraom, ale unui semizeu, ale unui demiurg.

Cum puteai oare să te aştepţi ca morala obişnuită sau legile simpliste ale omului de rând să-i poată conduce destinul? Nu era cu putinţă. Şi iată că totuşi pe ea o urmărea, o căuta cu priviri recunoscătoare pentru un zâmbet, îndeplinindu-i, pe cât posibil, cea mai mică dorinţă, cel mai neînsemnat capriciu.

Oricât de bizar ar pare, dorinţa ce se găseşte în adâncul inimii oricărei fete este ca iubitul ei să fie un erou. Unele îşi făuresc idolul chiar dintr-o aşchie de lemn, sau dintr-o piatră, la care se închină, altele cer realitatea implacabilă a măreţiei. Dar, în ambele cazuri, rămâne în ele aceeaşi nevoie arzătoare de cult al eroului.

Berenice nu-l privea pe Cowperwood ca pe un pretendent acceptat, dar se simţea flatată de faptul că adoraţia lui capricioasă reprezenta tributul ce i-l plătea omul asupra căruia o lume întreagă avea ochii aţintiţi în acel moment. Ba mai mult decât atât, de când ziarele din New York se înflăcăraseră în jurul luptei crâncene dusă de el în Middle West şi îl acuzau de mituire, sperjur şi

încercare de a zădărnici voinţa poporului, Cowperwood căuta să-i explice poziţia lui exactă şi să se justifice în ochii ei. În casa familiei Carter – în timpul unor vizite – în antracte, la operă sau la teatru, îi povesti, din fir în păr, toată viaţa lui. Descrise firea lui Hand, Schryhart, Arneel, analiză motivele lor de ură şi invidie, îi dovedi că dorinţa lor de a se răzbuna declanşase lupta împotriva sa la Chicago.

— Nimeni pe lume nu poate obţine ceva gratis de la Consiliul municipal, afirmă el.

Chestiunea e doar cine dă banii. Povesti cum a încercat odată Truman Leslie MacDonald să-i stoarcă cincizeci de mii de dolari şi cum au reuşit ziarele să câştige bani, să-şi mărească tirajul, atacându-l. Recunoscu, sincer, ostracizarea lui pe plan monden, atribuind-o în parte scăderilor lui Aileen, şi, în parte, propriei sale atitudini de sfidare prometeică – un om care până atunci niciodată nu fusese învins.

— Am să-i răpun şi de astă dată, îi spuse grav lui Berenice, într-o zi când luau masa împreună la Piaza, în sala luxoasă, dar aproape goală. Ochii lui cenuşii radiau desăvârşita splendoare a forţei sale enigmatice. Guvernatorul n-a semnat proiectul meu de lege pentru privilegiul de cincizeci de ani. (Asta se petrecea înainte de a fi luat sfârşit evenimentele din Springfield). Dar îl va semna. Pe urmă mă mai aşteaptă o singură luptă. Vreau să unific toate liniile de trafic din Chicago, într-un singur sistem. Sunt unicul om care poate realiza aceasta în mod chibzuit. Mai târziu, dacă va exista vreodată proprietate de stat, oraşul n-are decât să cumpere totul!

— Şi atunci? întrebă cu blândeţe Berenice, măgulită de încrederea pe care i-o arăta.

— Nu ştiu. Cred că am să plec în străinătate. Am impresia că nu te prea interesează ce se întâmplă cu mine. Vreau să-mi completez colecţia de tablouri…

— Dar dacă pierzi?

— Nu admit să pierd, îi răspunse simplu şi sigur de sine. De altfel, orice s-ar întâmpla, am destui bani şi mi s-a

cam făcut lehamite să tot lupt.

Zâmbea, dar Berenice îşi dădu seama că la gândul unei înfrângeri, se întunecase. Nu concepea decât victoria – altceva nimic.

Datorită publicităţii din toate statele pe care, în vremea aceea, o stârniseră disputele lui Cowperwood, efectul pe care această conversaţie a avut-o asupra lui Berenice a fost considerabil. În acelaşi timp, o serie de incidente, cam sinistre, i-au venit în ajutor. Încetul cu încetul, atât Berenice cât şi doamna Carter începură să-şi dea seama că persoanele ultraconservatoare din lumea bună nu mai erau dispuse să le accepte. Berenice devenise, în ultima vreme, o personalitate mult prea marcantă spre a trece neobservată. La un dejun important oferit de familia Harris Haggerty, cam cinci luni după incidentul cu Beales Chadsey, ea fusese prezentată doamnei Haggerty de către un invitat venit din Cincinnati drept o persoană despre care se vorbeşte cam mult. Doamna Haggerty scrise unor prieteni din Louisville cerând informaţii pe care le obţinu imediat. Puţin mai târziu, la o recepţie pentru debutul monden al unei oarecare Géraldine Borga, Berenice, deşi colegă de şcoală cu sora ei, nu primi invitaţia cuvenită – lucru destul de curios. Această omisiune o impresionă. Ceva mai târziu, doamna Haggerty uită, pentru prima oară, să o invite să-şi petreacă vara la ea. Acelaşi lucru se petrecu şi cu familiile Lanman Zeigler şi Lucas Demmig. Nimeni n-o jigni făţiş, dar lumea încetase să o mai invite. Într-o dimineaţă citi în ziarul *Tribune* că doamna Corscaden Batjer plecase într-o croazieră spre Italia. Lui Berenice nu-i spusese nimic şi totuşi doamna Batjer era, chipurile, una din prietenele ei cele mai bune. Cu anumiţi oameni o simplă aluzie face mai mult decât o declaraţie întreagă. Berenice îşi dădu seama foarte bine dincotro bate vântul.

Ce-i drept, unii – cei mai distinşi dintre cei distinşi – protestau. Doamna Patricic Gilhennin, de pildă:

— Ei, nu! Ce spui? Vai ce păcat! Mie mi-e egal, îmi place Bevy şi o să-mi placă totdeauna. E deşteaptă şi poate

veni şi sta la mine cât doreşte. Nu-i vina ei – e doamnă până în vârful unghiilor şi doamnă o să rămână. Viaţa e aşa de nemiloasă.

Sau doamna Augustus Tabreez:

— E posibil? Nu-mi vine a crede! în tot cazul e mult prea drăguţă ca să-i întoarcem spatele. În ce mă priveşte, n-am să ţin seamă de toate bârfelile astea, atâta timp cât pot s-o fac. Dacă n-are unde să se ducă, poate veni la mine!

Sau doamna Pennington Drury.

— Auzi ce se vorbeşte despre Bevy Fleming! Cine spune asta? Eu una nu cred. În tot cazul mie îmi place. Cum a putut familia Haggerty să-i întoarcă spatele! Nişte proşti – nişte plicticoşi! Mi-e egal, va fi invitata mea de câte ori îi va face plăcere, drăguţa de ea! Ca şi cum ce-a făcut maică-sa ar putea să i se reproşeze ei!

Totuşi, în lumea anostă a oamenilor avuţi – a celor care se menţin graţie autorităţii ce le-o conferă proprietatea, conformismul, sobrietatea sumbră, ignoranţa – Bevy Fleming devenise o *persoană non grata*. Dar ea cum a reacţionat? Conştientă de valoarea personalităţii ei, avea certitudinea că niciun neajuns material, dinafară, nu-i putea ştirbi din sentimentul ei de superioritate spirituală. Oamenii excepţionali îşi cunosc valoarea de la început chiar, şi rareori – sau poate niciodată – se îndoiesc de ei înşişi. Viaţa îi ridică şi îi coboară urmându-şi cursul ca o maree năvalnică şi distrugătoare: ei însă rămân ca stâncile, neclintiţi, senini, impasibili. Bevy Fleming se considera atât de superioară oricărei societăţi din care putea face parte, încât i se părea natural să ţină capul sus, chiar dacă lumea întreagă i-ar fi întors spatele.

În tot cazul, acum, singura soluţie ca să poată îndrepta situaţia socotea că ar fi, eventual, o căsătorie avantajoasă pe plan monden, Braxmar se retrăsese definitiv – era undeva în Orient – în China, după cât auzise – pasiunea lui părea să se fi mistuit. Kilmer Duclma dispăruse şi el, acaparat de o familie care nu o mai invita pe Berenice. Totuşi, e drept că în saloanele pe care încă le mai frecventa (şi ce erau aceste saloane decât un loc unde

se aranjau căsătoriile?) se înfiripase un flirt-două, încercări de apropiere făcute de odraslele câtorva familii bogate. Încercări nereuşite însă. Dintre aceşti tineri, Pedro Ricer Marcatio, un brazilian care îşi făcuse studiile la Oxford, avusese aerul unui băiat sentimental şi sincer, până ce află că Bevy nu are niciun fel de avere – şi în afară de asta nu-i şoptise oare cineva ceva la ureche? Mai fusese şi un oarecare William Drake Bowdoin, descendent al unei familii vechi şi ilustre, care locuia în Washington Square, spre nord. După un bal, un concert în matineu, o invită pe Bevy să o prezinte mamei şi surorii sale care se arătaseră încântate.

— O, divinitate senină! îi spuse el o dată în extaz. Nu vrei să te căsătoreşti cu mine? Bevy îl privise şovăitoare.

— Să mai aşteptăm puţin, dragul meu, îl sfătuise ea. Aş vrea să fii sigur că mă iubeşti cu adevărat.

Scurt timp după aceasta, la club, Bowdoin întâlni un fost coleg de clasă care îl întâmpină în felul următor:

— Ascultă Bowdoin, suntem prieteni. Te văd ieşind cu acea domnişoară Fleming. Acum, eu nu ştiu cât de departe au mers lucrurile şi nici nu vreau să mă amestec – dar eşti sigur că cunoşti toate aspectele problemei?

— Ce vrei să spui? îl întrebă Bowdoin. Vorbeşte-mi deschis.

— Iartă-mă, dragul meu, n-am vrut să te supăr, tu mă cunoşti, nici prin gând nu mi-ar trece. Şcoala… şi tot ce ne leagă! Totuşi, vreau să-ţi spun, înainte de a merge prea departe… informează-te. Ai putea afla câte ceva. Trebuie să ştii dacă-i adevărat ce se vorbeşte. Dacă nu, atunci să înceteze bârfelile. Am să-ţi cer scuze dacă greşesc. Am auzit unele lucruri… te-am prevenit. Am cele mai bune intenţii, te rog, crede-mă.

Urmară cercetări care dezlegară limba invidiei şi a geloziei. I se dădu asigurări domnului Bowdoin că va moşteni o avere de trei milioane de dolari. Astfel apăru necesitatea unei călătorii, pe care el nu o putea amina. Berenice se privi în oglindă. Ce se întâmplase? Ce spunea lumea pe socoteala ei? Cele petrecute în ultima vreme i se

păreau ciudate. În tot cazul era tânără şi frumoasă. Mai erau şi alţi băieţi. Poate că ar fi putut să-l iubească pe Bowdoin. Era atât de vesel, de artist, avea atâta naturaleţe. De fapt, îl cam supraestimase.

Aceste incidente n-au avut însă darul să o dezamăgească prea mult. Enigmatică, dispreţuitoare, puţin melancolică şi totuşi veselă şi curajoasă, Berenice desluşea câteodată, dincolo de bucuria de a trăi, rezonanţa amară a deşertăciunii. Viaţa, se gândea ea, este un joc primejdios. Cele mai frumoase flori din lipsă de aer şi de lumină se ofilesc. Greşeala mamei ei nu i se mai părea inexplicabilă acum. Nu reuşise oare, graţie acestei greşeli, să-şi menţină familia la un nivel social superior? Frumuseţea este făcută din aceeaşi plămadă din care sunt făcute visurile şi-i la fel de efemeră. Nu tu însuţi – valoarea ta lăuntrică, splendoarea visurilor tale – ci alte lucruri, numele, averea, prezenţa sau absenţa bârfelilor şi a accidentelor, asta conta. Pe buzele lui Berenice apăru un zâmbet dispreţuitor. Totuşi viaţa poate fi trăită – n-ai decât să minţi lumii întregi. Tinereţea este optimistă, iar Berenice, cu inteligenţa ei sclipitoare, era atât de tânără! Considera existenţa ca un joc, o şansă de care trebuie să profiţi, pe care o poţi exploata în fel şi chip. Începuse să-i placă teoria lui Cowpenvood despre viaţă. Singur trebuie să ţi-o clădeşti, să o modelezi, dacă nu vrei să te scufunzi într-o înspăimântătoare plictiseală sau să fii târât pe urmele lăsate de carul învingătorilor. Dacă lumea bună este atât de exigentă, dacă bărbaţii sunt atât de anoşti, ei bine, rămânea totuşi un lucru pe care îl putea realiza. Voia viaţa – viaţa – iar banii o vor ajuta să o cucerească.

Afară de asta, incontestabil, Cowpenvood, puţin câte puţin, începuse să-i placă. Era incomparabil mai reuşit decât ceilalţi – atât de puternic! Berenice deveni neobişnuit de veselă. Avea aerul să spună: „Oricum, victoria va fi de partea mea!”

CAPITOLUL LXI

Cataclismul

Şi acum oraşul Chicago se afla în sfârşit faţă în faţă

cu lucrul de care se temuse cel mai mult. Un monopol gigantic se întindea ca să-l cuprindă într-o strânsoare de caracatiţă. Iar Cowperwood era ochii, tentaculele şi forţa! Sprijinindu-se pe uriaşa putere şi bunăvoinţa neprecupeţită a lui *Haeckelheimer, Gotloeb* & Co., părea un monument clădit pe o stâncă de neclintit. Deocamdată, singurul lucru potrivnic realizării visurilor sale era dobândirea privilegiului de cincizeci de ani, pe care îl va obţine cu o majoritate de patruzeci şi opt de voturi dintr-un total de şaizeci şi opt de consilieri votanţi (şi asta în cazul când decretul va trebui să treacă peste un veto al primarului). Ce victorie pentru o politică de forţă şi curaj, care nu se pleacă în faţa obstacolelor! Ce strălucit omagiu adus atitudinii sale neînduplecate în faţa vrajbei şi a furtunii! Alţii ar fi părăsit arena de mult, el însă nu. Ce noroc extraordinar că marea finanţă se speriase de la început de ideea municipalizării privilegiilor şi-i încredinţase uriaşul sistem din South Side ca o răsplată pentru hotărârea cu care combătuse toate aceste teorii absurde!

Graţie influenţei acestor susţinători puternici, Cowperwood a fost rugat să vorbească în faţa diferitelor grupări comerciale locale – Consiliul de administraţie al agenţiilor de bunuri imobiliare, Asociaţia proprietarilor, Liga comercianţilor, Uniunea bancherilor ş.a.m.d., unde avu prilejul să-şi expună ideile şi să-şi justifice cauza. Efectul acestor discursuri a fost însă, în mare parte, neutralizat de defăimările ziarelor.

Te poţi aştepta la ceva bun din Nazareth? era veşnica întrebare. Aceleaşi ziare care şi până atunci fuseseră la ordinele lui Hand şi Schryhart se opuneau mai înverşunate ca oricând, iar majoritatea celor care nu aveau nicio obligaţie faţă de capitalul din est găseau de cuviinţă să sprijine omul de rând. Au fost întreprinse calcule matematice şi cele mai amănunţite şi mai riguroase cercetări menite să demonstreze cât vor fi în viitor de fabuloase profiturile trustului tramvaielor. A fost dat în vileag amestecul din culise al băncilor din est, iar scopurile

lor sinistre difuzate pretutindeni.

Milioane fiecărui membru al trustului, dar pentru Chicago – niciun ban! Acesta era felul în care ziarul *Inquirer* rezuma situaţia. În oraş, anumiţi oameni altruişti erau acum atât de indignaţi încât ajunseseră să considere distrugerea lui Cowperwood o datorie a lor faţă de Dumnezeu, umanitate şi democraţie. Din nou cerul îşi deschisese porţile, iar acestor oameni li se arăta marea lumină. Pe de altă parte, politicienii – cei care erau la putere, în afară de primar – formau un fel de bandă de luptători de guerilă, sau filibuetieri – care, ca nişte porci hămesiţi închişi în cocina lor erau gata să combată orice fel de propunere adusă la cunoştinţa lor – şi asta cu un singur scop: să mănânce, să înfulece pe săturate. În vremuri cu mari posibilităţi şi goană după profituri, viaţa se scufundă totdeauna în cel mai abject materialism şi, în acelaşi timp, se înalţă către năzuinţele supremului ideal. Când valurile mării se ridică cel mai sus, abisurile apelor te ameţesc şi te înfricoşează.

Vara trecu în sfârşit, Consiliul se întruni, iar cu prima suflare rece a toamnei se resimţi în atmosfera oraşului o prevestire de luptă. Cowperwood, dezamăgit de rezultatul diferitelor sale eforturi de conciliere, hotărî să recurgă din nou la vechiul său sistem, atât de sigur, al mituirii. Fixă un preţ – pentru fiecare vot favorabil, la început douăzeci de mii de dolari, sau chiar treizeci de mii, ajungând la un total de aproximativ un milion cinci sute mii dolari. Suma nu ar fi fost totuşi mare, în comparaţie cu avantajele finale. Planul lui era ca proiectul de lege să fie prezentat de un consilier municipal, domnul Ballenberg, un om de încredere, şi pe urmă înmânat funcţionarului care îl va citi; imediat după aceasta, un alt acolit se va ridica şi va depune moţiunea, cerând ca proiectul să fie supus unui comitet unit al străzilor şi bulevardelor compus din treizeci şi patru de membri, toţi făcând parte din ansamblul comisiilor permanente. Comitetul va discuta proiectul timp de o săptămână în sala consiliului general în care se vor ţine audienţe publice.

Arborând o atitudine semeaţă, Cowperwood credea că va inspira destulă tărie adepţilor săi ca să-i ajute să reziste atacurilor cumplite, care fără îndoială aveau să urmeze. Consilierii municipali începuseră să fie asediaţi atât în casele lor sau în incinta cluburilor circumscripţiilor ori la locurile de întrunire. Corespondenţa lor era ticsită cu scrisori jignitoare sau pline de ameninţări. Până şi copiii acestora erau luaţi în bătaie de joc şi vecinii îndemnaţi să-i atace. Preoţii le scriau când pe un ton rugător, când ultragiant. Erau spionaţi, iar presa îi ponegrea zilnic. Primarul, combatant vechi şi neobosit, dându-şi seama că avea în mână biciul terorii, stimulat de lupta îndelungată şi de mirosul prafului de puşcă, nu se feri să adopte măsurile cele mai drastice.

— Aşteptaţi să ajungă problema la ordinea zilei, spuse primarul prietenilor săi cu prilejul unei conferinţe la care participau mii de oameni şi care fusese ţinută într-o sală mare de Music Hall. Se discutau mijloacele necesare pentru înfrângerea consilierilor municipali venali. Cred că pe domnul Cowperwood l-am încolţit. Timp de două săptămâni nu va putea face nimic, adică atâta vreme cât proiectul său de lege se află în discuţia Consiliului. Până atunci o să putem organiza un comitet de vigilenţă, întruniri în circumscripţii, manifestaţii în cluburi ş.a.m.d. Ar trebui însă să organizăm şi un mare miting duminică seară, în ajunul zilei în care proiectul de lege va fi discutat pentru ultima dată. Trebuie să aibă loc mitinguri imense simultan, în fiecare circumscripţie. Eu vă previn, domnilor, că deşi sunt sigur că în Consiliul municipal sunt destui votanţi cinstiţi care să împiedice banda lui Cowperwood să treacă proiectul peste capul meu, totuşi nu cred că e bine să lăsăm lucrurile să meargă la voia întâmplării. Nu putem şti de ce sunt capabili aceste canalii dacă li se flutură în faţa ochilor un câştig. de douăzeci de mii sau treizeci de mii de dolari. Cei mai mulţi dintre ei, chiar dacă au noroc, n-ar putea pune mâna, toată viaţa, nici măcar pe jumătate din banii ăştia. Nici nu visează să fie realeşi. Le ajunge o dată. Iar în urma lor sunt şi aşa prea mulţi care îşi

aşteaptă rândul la troacă. Duceţi-vă fiecare la circumscripţiile şi districtele dumneavoastră şi organizaţi întruniri. Fiecare să-şi cheme consilierul lui. Luaţi măsuri ca să nu se eschiveze, să nu recurgă la subterfugii, să-şi invoce drepturile de cetăţean sau de funcţionar public. Ameninţaţi-i – nu umblaţi cu mănuşi. Nu faci nimic cu vorba bună în cazul unor indivizi de teapa lor. Ameninţaţi-i, iar dacă aţi reuşit să obţineţi o promisiune, fiţi cu ochii în patru să nu-şi calce cuvântul. Nu-mi place să fac uz de metode arbitrare, dar nu văd ce altceva am putea face. Duşmanul în momentul de faţă e înarmat şi gata de luptă. Nu aşteaptă decât momentul prielnic. Trebuie să-l împiedicăm să folosească acest moment. Fiţi gata. Luptaţi. Sunt primarul dumneavoastră, dispus să fac tot ce-mi va fi cu putinţă, dar sunt singur şi nu pot conta decât pe un biet drept de veto. Dumneavoastră ajutaţi-mă iar eu, la rândul meu, am să vă ajut. Luptaţi pentru mine şi eu am să lupt pentru dumneavoastră!

Acum, judecaţi situaţia încurcată a domnului Simon Pinski care, la ora nouă seara, două zile după înaintarea proiectului, se afla la Clubul democrat al Circumscripţiei a paisprezecea. Domnul Pinski era dolofan, molâu, stacojiu la faţă; purta o redingotă lungă, neagră şi joben. Domnul Pinski era hărţuit de asociaţi şi vecini. Fusese chemat aici – cu ameninţări – ca să răspundă pentru viitoarele sale crime şi delicte. Începuse să fie clar că toţi consilierii atunci în exerciţiul funcţiunii erau nişte criminali, nişte indivizi venali, şi, în consecinţă, duşmănia dintre partide dispăruse aproape cu desăvârşixe. Nu mai existau democraţi sau republicani, existau doar oameni pentru şi contra lui Cowperwood – majoritatea contra.

Din nenorocire pentru el, domnul Pinski fusese ales de ziarele *Transcript*, *Inquirer* şi *Chronicle* spre a fi interogat în prealabil de către alegătorii lui. Evreu american, născut şi crescut în circumscripţia a paisprezecea, el vorbea cu un pronunţat accent american. Nu era nici scund, nici înalt – avea un păr de culoare spălăcită, privirea omului care nu se uită niciodată în ochii

tăi, viclean şi aproape totdeauna amabil. În momentul acela era cu siguranţă enervat, mânios şi nedumerit – fusese adus contra voinţei sale. Ochii, cam urduroşi – semănau cu ochii unui purcel de lapte – i se lipiseră definitiv şi irevocabil pe ispititoarea sumă de treizeci de mii de dolari, niciun ban mai puţin şi agitaţia locală ameninţa să-l frustreze de acest drept inalienabil. Sulpiciul său a avut loc într-o sală mare, cu tavanul jos, luminată de cinci lămpi de gaz aerian, simple şi subţiri, cu câte două braţe, care spânzurau de plafon. Afişe pentru meciuri de box, tombole, jocuri şi *Asociaţia distracţiilor Simon Pinski* erau lipite peste tot, la întâmplare, pe pereţii soioşi, de mult nevăruiţi. Pinski se afla pe o estradă scundă, în fundul sălii, înconjurat de o şleahtă de peste douăzeci dintre acoliţii săi din circumscripţie, toţi oameni de încredere, mai mult sau mai puţin, toţi în redingotă neagră, sau oriciun în haine de sărbătoare; toţi încruntaţi, nervoşi, în defensivă, congestionaţi, şi cu frica-n sân. Domnul Pinski venise înarmat – vorbele primarului despre pistoale, înânghii, tobe, manifestaţii în cluburi ş.a.m.d. fuseseră larg difuzate; iar lumea din Chicago părea foarte dornică de o serbare în timpul căreia căsăpirea unor consilieri municipali să constituie principala atracţie, ca fiind cea mai gustată de public.

— Hei, Pinski! urlă cineva dintr-un grup mare de oameni vrăjmaşi, se vedea cât de colo. De altfel nu era vorba de o întrunire a grupului Pinski, ci de un val pestriţ de lume înverşunată, oameni hotărâţi să impună, măcar o dată, nişte principii bazate pe onestitatea consilierilor municipali. Erau de faţă chiar şi femei – din congregaţia bisericii locale – precum şi una sau două reformatoare civice, cu idei avansate, membre ale Sindicatului femeilor creştine – care luptau pentru suprimarea cârciumilor. Domnul Pinski fusese convocat de ei sub ameninţarea că dacă nu se va prezenta, nobila adunare va veni să-l caute acasă.

— Ei, Pinski! Traficantule! Cât crezi că ai să scoţi din afacerea asta a transporturilor? strigă o voce din fundul

sălii.

Domnul Pinski (întorcându-se, de parcă îl ciupise ceva de beregată): Cine spune de mine că sunt traficant minte! în viaţa mea n-am câştigat un singur dolar pe care să-mi fie ruşine şi asta o ştie toată circumscripţia a paisprezecea.

Adunarea celor cinci sute de persoane: Ha, ha, ha!

Pinski n-a luat niciun dolar! Ha, ha, ha! Hu, nu, nu!

Domnul Pinski (roşu ca racul la faţă, ridicându-se): Aşa este! Dar de ce stau eu de vorbă cu o şleahtă de pierde-vară, care n-au venit decât fiindcă ziarele le-au dat ordin să mă ponegrească? Sunt de şase ani consilier. Cine nu mă cunoaşte?

O *voce*: Cum ai zis, pierde-vară? Escrocule!

Altă voce (făcând aluzie la declaraţia domnului Pinski că ar fi om cunoscut): Păi da, cine nu te cunoaşte!

Altă voce (a unui instalator, mic şi osos, în salopetă): Ia ascultă, speculantule! Cu cine ai de gând să votezi? Pentru sau contra privilegiului? Care din două?

O *altă voce* (un funcţionar de la asigurări): Da, cu cine votezi?

Domnul Pinski (ridicându-se din nou, pentru că în starea de nervi în care se găsea, mereu se ridica sau dădea să se ridice, apoi se răzgândea): Cred că am dreptul să-mi dau părerea, nu? Am dreptul să judec singur! Altminteri, la ce mai slujeşte că sunt consilier? Constituţia…

Un republican anti-Pinski (un jurist tânăr): S-o ia dracu' de constituţie! Lasă vorbele mari, Pinski. Cum ai de gând să votezi? Pentru sau contra? Da sau nu?

O *voce* (a unui zidar anti-Pinski): N-are curaj să spună. A şi băgat în buzunar o arvună din banii canaliei! Pun rămăşag!

O *voce din fundul sălii* (un om al lui Pinski, un irlandez voinic, tip de bătăuş): Nu te lăsa intimidat, Sim! Fii tare! N-au ce să-ţi facă! Suntem aici.

Pinski (ridicându-se din nou): Sunt victima unui atentat în lege. Nu mi se dă voie să spun ce cred. Orice problemă are două aspecte. Poate să spună ziarele,

Cowperwood…

Un tâmplar zilier (cititor al ziarului *Inquirer*): Te-a mituit, tâlharule! Umbli cu şoalda! Eşti cumpărat!

Instalatorul osos: Da, escrocule! Vrei să pui mâna pe treizeci de mii de dolari! Asta vrei, traficant ordinar!

Domnul Pinski (sfidător şi îmboldit de vocile din spatele lui): Vreau să fiu cinstit, asta e. Vreau să-mi apăr convingerile. Constituţia acordă fiecărui cetăţean dreptul de a-şi exprima părerea – chiar şi mie. Susţin drepturile societăţilor de tramvaie; în acelaşi timp afirm că şi poporul are drepturi.

O voce: Şi care sunt drepturile poporului?

O altă voce: Habar n-are. Ăsta visează cai verzi pe pereţi!

Altă voce: Umblă cu cioara vopsită!

Pinski (foarte sfidător, încurajat de faptul că nu a *fost încă omorât*): Spun că poporul are drepturile lui. Societăţile trebuie să fie obligate să plătească un impozit legal. Găsesc însă că un privilegiu pe un termen de douăzeci de ani este insuficient. Legea Mears le acordă cincizeci de ani şi cred că ar fi…

Cei cinci sute (în cor): Huo, hoţule! Banditule! Traficantule! La spânzurătoare cu el! Huo! Aduceţi ştreangul.

Pinski (bătând în retragere, înconjurat de un cerc de prieteni, în timp ce se apropie diferiţi cetăţeni, cu ochi care azvârlă flăcări, cu un rânjet fioros, cu pumnii încleştaţi): Prieteni, aşteptaţi! Nu m-aţi lăsat să isprăvesc!

O *voce*: Las’ că te isprăvim noi, pungaşule!

Un cetăţean (înaintând, e un polonez cu barbă): Cum ai de gând să votezi, ei? Ia spune! Cum, ei?

Alt cetăţean (un evreu): Eşti o secătură, banditule! Te cunosc de zece ani. M-ai tras pe sfoară când te ocupai cu afaceri de băcănie.

Un al treilea cetăţean (un suedez, cu o voce monotonă): Răspunde la întrebarea asta, domnule Pinski. Dacă majoritatea cetăţenilor din circumscripţia a paisprezecea nu vor să votezi pentru ei, ai să te pui de-a

curmezişul să votezi?

Pinski (ezită).

Cei cinci sute: Huo! Huo! Priviţi, nemernicul! îi e frică să spună. Nu ştie dacă o să facă ce vor oamenii din circumscripţia lui. Omorâţi-l! Spărgeţi-i capul!

O *voce din fundul sălii*: Ah! Scoală-te în picioare, nu te speria!

Pinski (îngrozit, pe când cei cinci sute năvălesc spre platformă): Dacă poporul nu vrea să votez, desigur că nu votez. De ce aş face-o? Nu sunt eu reprezentantul poporului?

O *voce*: Da, eşti, când ţi-e teamă că te tăiem bucăţi!

Altă voce: Ai trage pe sfoară până şi pe mamă-ta, nemernicule! Nu te-ai putea abţine!

Pinski: Dacă jumătate din votanţi mi-ar cere să n-o fac, n-aş face-o.

O voce: Foarte bine, îi punem pe votanţi să-ţi ceară asta! Punem nouăzeci la sută din ei să iscălească, până mâine seară.

Un american-irlandez (douăzeci şi şase de ani, încasator la o societate de gaz aerian, apropiindu-se de Pinski): Dacă nu votezi cinstit, te spânzurăm, şi eu am să fiu de faţă ca să ajut cu mâinile mele să tragem ştreangul.

Unul din oamenii lui Pinski: Ia uite, cine-o mai fi şi obraznicul ăsta? îl aşteptăm la ieşire. Un picior zdravăn, dat unde trebuie, o să-i taie piuitul!

Încasatorul de la gaz aerian: De la tine mă, corci roşcat! Hai afară, şi ai să vezi! (Intervin prietenii).

Mitingul se transformă într-o hărmălaie. Pinski este însoţit până la uşă de prieteni – înconjurat din toate părţile – în mijlocul unor zbierete, huiduieli, invective şi strigăte de „Traficant! Hoţ! Bandit!”

După înaintarea proiectului de lege, mai avură loc multe incidente dramatice de acest fel.

De atunci, pe străzi, în circumscripţii şi sectoarele periierice şi chiar uneori în centrul comercial, apărură grupuri de manifestanţi – sinistre, ici şi colo, înjghebate la cererea primarului – pâlcuri mari de gură-cască, de te miri

cine – funcţionari, muncitori, mici negustori, slujitori modeşti ai religiei şi moralităţii; toţi umblând încoace şi încolo, seara, după orele de muncă, întrunindu-se în săli mizere, în cluburile partidelor – primeau instrucţiuni… dar pentru ce? Numai ca să ştie când şi cum să se adune la primărie, în fatala seară de luni, când vor fi prezentate proiectele de lege pentru tramvaie. Ei vor cere unor legiuitori corupţi să-şi facă datoria.

Într-o dimineaţă, Cowperwood, pe când mergea la birou, chiar cu unul din tramvaiele sale, observă o insignă sau nasture, purtat la rever de unii cetăţeni de rând, neînsemnaţi, citind ziarele fără să-şi dea seama de prezenţa lui, el fiind omul ce simboliza teroarea şi puterea de care toţi se temeau. Pe una din aceste insigne era gravată o spânzurătoare de care atârna un laţ liber; pe alta întrebarea: O *să ne lăsăm oare jefuiţi*?

Pe panouri, pe garduri, pe calcanuri, erau lipite afişe imense, de 4/6, care atrăgeau atenţia trecătorilor:

Împotriva

TRAFICANŢILOR

Cetăţeni din Chicago, prezentaţi-vă la

Primărie

ASTĂZI LUNI 12 DECEMBRIE, SEARA şi apoi în fiecare luni seara cât timp privilegiul pentru tramvaie se află în discuţie, ca să apăraţi interesele oraşului împotriva TRAFICANŢILOR

Cetăţeni, ridicaţi-vă şi înfrângeţi pe traficanţi!

În ziare, erau titluri mari de-o şchioapă; în cluburi, în săli de întrunire, în biserică, se ţineau cuvântări înflăcărate, seară de seară. Oamenii erau cuprinşi de o furie cumplită. Nu voiau să se plece în faţa acestui titan care-i călca în picioare. Nu voiau să fie devoraţi de acest căpcăun al Estului. Trebuia silit să plătească o despăgubire cinstită oraşului său, dacă nu, să-şi ia tălpăşiţa. Nu trebuia să i se acorde niciun privilegiu pe cincizeci de ani. Legea Mears să fie abrogată, iar el să se prezinte în faţa Consiliului municipal, umil şi cu mâinile curate. Orice consilier care îşi va vinde votul, măcar pentru un dolar, de

data asta îşi expune viaţa.

Inutil să mai spunem că în faţa acestei campanii de intimidare, câştigătorul nu putea fi decât un om de mare curaj. Iar consilierii erau doar nişte bieţi oameni. În sala de întruniri a Consiliului municipal, Cowperwood mergea de la unul la altul, explicându-le cât putea mai bine dreptatea cauzei sale, spunându-le clar că, deşi era dispus să-şi cumpere drepturile, nu făcea altceva decât să ceară ceea ce i se cuvenea. Consiliul adoptase trocul ca un sistem permanent, iar el acceptase. Atitudinea lui invincibilă, neînduplecată, dădea mult curaj acoliţilor săi, iar perspectiva celor treizeci de mii de dolari era ca o pavăză împotriva temerilor lor.

În acelaşi timp, mulţi consilieri se gândeau serios la ce ar putea să facă mai târziu şi unde să se ducă o dată votul vândut lui Cowperwood.

În sfârşit, sosi seara de luni în care trebuia să aibă loc ultima încleştare dintre forţe. Imaginaţi-vă o clădire mare, greoaie, din granit negru – pentru construirea căreia se cheltuiseră milioane şi care reamintea într-o oarecare măsură arhitectura somnolentă a vechiului Egipt – această clădire servea în acelaşi timp de primărie şi tribunal al comitatului. În seara aceea, cele patru străzi care o înconjurau erau ticsite cu mii de oameni. Pentru această mulţime, Cowperwood devenise o figură uluitoare. Averea sa fabuloasă, voinţa lui de fier, intenţiile lui sinistre – simbol al cruzimii şi al uneltirilor diabolice.

Chiar în acea zi, ziarul *Chronicle*, profitând de moment şi de împrejurări, umpluse o pagină întreagă cu descrieri amănunţite, deşi exagerate, despre casa lui Cowperwood din New York: curtea orhideelor, camera zorilor, băile din alabastru bleu şi roz – încrustaţiile şi decoraţia de marmură… În acest cadru – Cowperwood tolănit într-un balansoar, înconjurat de teancuri de cărţi, comori de artă şi confort. Se insinua că în orele sale de desfrâu dansau odalisce în faţa lui şi că s-ar fi dedat la excese nemaiauzite.

Tocmai atunci, chiar în sala de Consiliu, se strânsese

o haită de lupi flămânzi şi agresivi, cum nu se mai pomenise vreodată. Sala era spaţioasă, împodobită în partea de sud cu ferestre înalte, un candelabru masiv şi complicat atârna din tavan; cele şaizeci şi şase de mese de lucru ale consilierilor erau dispuse în semicerc, una în spatele celeilalte; lambriurile erau din stejar negru sculptat şi foarte lustruit, iar pereţii de un albastru-cenuşiu închis, decorat cu arabescuri aurite – conferind astfel lucrărilor un aer de demnitate şi grandoare. În dreptul tribunei vorbitorului atârna un imens portret în ulei al unui fost primar – portret prost pictat, plin de colb şi totuşi impresionant. Proporţiile şi aspectul locului dădeau, în împrejurări obişnuite, un fel de rezonanţă vocilor oratorilor. În seara aceea, deşi ferestrele erau închise, se putea auzi răpăitul îndepărtat al tobelor, paşii mulţimii. Pe culoar, de cealaltă parte a uşii, se înghesuiau cel puţin o mie de oameni cu frânghii, bastoane, o fanfară de fluiere şi tobe, care, din când în când începea să cânte: *Ura*! *Columbia*, *Ţară fericită*, *Ţara mea*, *pe tine te chit* şi *Dixie*. Consilierul Schlumbohm, urmărit de mulţime până la uşa Consiliului şi speriat de primejdie, fusese avertizat că va fi aşteptat la ieşire. În consecinţă, era foarte îngrijorat.

— Ce mai e şi asta? îl întrebase pe consilierul Gavegan, vecinul şi cel mai apropiat colaborator, când în sfârşit ajunsese cu bine la fotoliul său. Asta numeşti dumneata o ţară liberă?

— Ştiu şi eu? răspunse compatriotul său, plictisit. În viaţa mea n-am întâlnit o şleahtă de oameni ca cei cu care am de-a face în circumscripţia douăzeci. Doamne, Dumnezeule! Aici uiţi şi cum te cheamă! Am ajuns să ne dicteze ziarele fiecăruia ce să facem!

Consilierii Pinski şi Hoberkorn discutau foarte aprins într-un colţ!

— Ascultă, Joe, spuse Pinski confratelui său, individul ăsta Lucas a asmuţit populaţia. Nu m-am dus acasă aseară de teamă ca indivizii ăia să nu se ia după mine. Am rămas în centru, cu soţia. Dar unul din oamenii mei venit de puţin

aici, la Jake, spunea că la ora şase se şi postaseră vreo cinci sute de indivizi în jurul casei mele. Ce zici de asta?

— La fel şi cu mine. Nu prea cred în linşaj. Dar poţi să ştii? Ce poate să mai facă poliţia? E strigător la cer! Cowperwood propune ceva just. Dar acum ce mai vor?

De afară, se auzea melodia *în marş prin Georgia*.

Intrară apoi consilierul Ziner, Knudson, Revere, Rogers, Tiernan şi Kerrigan. Din toţi consilierii Tieman şi Kerrigan erau poate cei mai cu sânge rece. Totuşi, spectacolul străzilor ticsite de oameni cu torţe în mână şi purtând insigne cu laţul atârnat de o spânzurătoare era destul de îngrijorător.

— Să-ţi spun eu, Pat, rosti „Mike Zâmbăreţul" când în cele din urmă au ajuns la uşă făcându-şi loc prin mulţimea de oameni care îi luau în zeflemea, se cam îngroaşă gluma, ce zici?

— Să-i ia dracul! exclamă Kerrigan, supărat, agresiv, hotărât. N-o să-mi spună ei mie ce am de făcut în circumscripţia mea. Votez pe cine-mi place.

— Şi eu! îi ţinu isonul Tiernan, cutezător, asta-i şi părerea mea. Dar nu-mi miroase a bine, în tot cazul, ei?

— Da, e destul de prost, răspunse Kerrigan, care-l suspecta de laşitate pe tovarăşul său de luptă. Dar asta nu are să mă facă să-mi părăsesc postul.

— Nici pe mine, zise Mike, zâmbind.

Apăru apoi primarul, însoţit de cântecul fanfarei.

— Trăiască şeful!

Se urcă la tribună. Afară pe săli se auzeau uralele mulţimii. Sus la galerie luase loc un auditoriu ales pe sprânceană. De câte ori consilierii îşi înălţau privirile, vedeau o mare de feţe ostile.

— Uite, ăştia-s musafirii primarului, spuneau consilierii unul altuia, cu ironie.

Câteva digresiuni pentru a se câştiga timp; se discută probleme minore, în care timp galeria avu prilejul să facă observaţii despre diferite personalităţi comunale, să recunoască, rând pe rând, somităţile locale.

— Iată-l pe Johnnie Dowling, băiatul ăla înalt, blond şi

cu capul ca o minge; colo-i Pinsky – puiul ăsta de năpârcă, uite-l şi pe Kerrigan – smaraldul. Ei, Pat, cum e cu bijuteriile? S-a zis cu tine diseară, nu mai ai pe cine trage pe sfoară. Adio!

Consilierul Winkler (pro-Cowperwood): Cu permisiunea preşedintelui, cred că ar trebui să facem ceva pentru a restabili ordinea în galerie şi pentru a asigura bunul mers al lucrărilor. Mi se pare scandalos ca într-o ocazie ca asta, când interesele poporului cer atenţia cea mai susţinută…

O *voce*: Interesele poporului!

Altă voce: Stai jos! Te-a cumpărat!

Consilierul Winkler: Cu permisiunea preşedintelui…

Primarul: Trebuie să rog publicul din galerie să păstreze liniştea ca să putem discuta problemele la ordinea zilei. (Aplauze, apoi galeria se linişteşte).

Consilierul Guigler (către consilierul Sumulsky): Bine mai sunt dresaţi, n-am ce zice!

Consilierul Ballenberg (pro-Cowperwood, ridicându-se în picioare – mare, brun, roşu la faţă, calm): înainte de a se discuta un proiect de lege propus de mine, aş vrea să-mi fie îngăduit să fac o declaraţie. Când am prezentat, săptămâna trecută, acest proiect, am spus…

O *voce*: Ştim ce-ai spus.

Consilierul Ballenberg: Am spus că am fost rugat să fac acest lucru. Doresc să explic că am fost rugat de câţiva domni care, de atunci, au apărut în faţa comitetului acestui Consiliu, unde se află acum proiectul de lege…

O *voce*: Foarte bine, Ballenberg! Ştim cine te-a rugat să-l prezinţi! Ai spus ce ai avut de spus!

Consilierul Ballenberg: Cu voia domnului preşedinte…

O voce: Stai jos, Ballenberg! Lasă să mai vorbească şi alţi traficanţi!

Primarul: Rog publicul din galerie să nu mai întrerupă.

Consilierul Hvranek (sărind în picioare): Asta este un adevărat scandal! Galeria e ticsită de oameni veniţi să ne

intimideze! Aici e vorba de o mare societate care de ani de zile serveşte oraşul – şi-l serveşte bine – iar când se prezintă în faţa acestui organ cu o propunere rezonabilă noi nu avem voie nici măcar să ne spunem părerea. Primarul umple galeria cu prietenii lui şi ziarele asmut oamenii să vină aici cu miile, să încerce să ne sperie. Eu personal…

O *voce*: Ce-i cu tine, Biliy? Nu ţi-au luat încă banii?

Consilierul Hvranek (american de origine poloneză, deştept, cu o înfăţişare de artist, ameninţă galeria cu pumnul): N-ai curajul să cobori ca să repeţi asta, aici, laşule!

Cincizeci de voci în cor: Guzgani! (Şi apoi): Billy, îţi mai lipsesc aripile!

Consilierul Tiernan (ridicându-se): Ascultă, domnule primar, nu crezi că lucrurile merg prea departe?

O *voce*: Uite cine s-a găsit! Zău că-i „Mike Zâmbăreţul”!

Altă voce: Câţi mardei te aşteaptă?

Consilierul Tiernan (către galerie): Uite ce, îl snopesc în bătăi pe ăla care are curajul să vină aici şi să-mi spună lucrurile astea în faţă. Nu mi-e frică nici de ştreanguri, nici de pistoale. Aceste societăţi au făcut numai bine pentru oraş.

O *voce*: Zăău!

Consilierul Tiernan: Dacă nu erau societăţile astea, vai de capul oraşului nostru…

Zece *voci*: Zăău!

Consilierul Tiernan (curajos): Vai de capul nostru!

O *voce*: Cred şi eu!

Consilierul Tiernan: Vorbesc despre despăgubirile în schimbul privilegiilor pe care vrem să le oferim…

O voce: Vorbeşti de buzunarul tău!

Consilierul Tiernan: Secăturile şi laşii din galerie nu fac două parale pentru mine! Zic, societăţile astea trebuie menajate. Au contribuit la construirea oraşului.

Cincizeci de voci în cor: Ooo! Vreţi să vă puneţi pielea la adăpost! Astă-seară o să votaţi cinstit, altfel, vai şi

amar!

Între timp, consilierii, cu excepţia numai a celor mai insensibili, erau mai mult sau mai puţin îngroziţi de focul luptei. Nu le-ar fi ajutat la nimic să se ia în colţ cu galeria sau cu mulţimea de afară. Primarul domina sala de la fotoliul său, în faţa consilierilor se aflau ziariştii, stenografiind fiecare expresie, fiecare vorbă.

— Nu prea văd ce putem face! spuse consilierul Pinsid, vecinului său, consilierul Hvranek. Am impresia că cel mai bun lucru ar fi să lăsăm totul baltă.

În momentul acela luă cuvântul consilierul Gilleran. Fusese dinainte stabilit să apară pentru a doua oară – şi de altfel, după cum s-a dovedit, şi pentru ultima.

— Cu voia domnului preşedinte, începu, propun ca votul prin care proiectul de cincizeci de ani care fusese supus de Ballenberg comitetului unit pentru străzi şi bulevarde să fie modificat şi înaintat comitetului municipal!

Până acum acest comitet fusese totdeauna considerat de membrii Consiliului ca fiind de o însemnătate minoră. Îndatoririle lui principale constau în a găsi nume noi pentru străzi şi a fixa orele de muncă oamenilor de serviciu de la primărie. Aici nu se cunoşteau ciubucurile sau mita. În timpul organizării sesiunii actuale, toţi prietenii primarului – reformatorii, cei în care nu se putea avea încredere – fuseseră, şi asta cu o neruşinată sfidare, aduşi anume la acest comitet. Şi iată că acum se propunea să se scoată proiectul din mâini prietene şi să fie trimis acolo unde, indiscutabil, nu se va mai ocupa nimeni de el. Ora marei înfruntări sosise.

Consilierul Hoberkorn (purtătorul de cuvânt al bandei, cel mai abil, în sens parlamentar): Votul nu se poate reconsidera. Începu o lungă explicaţie în văcarmul huiduielilor.

O *voce*: Cât ţi-a dat?

A doua voce: Toată viaţa ai fost un traficant.

Consilierul Hoberkorn (privind spre galerie, în ochi cu o expresie sfidătoare): Aţi venit aici să ne intimidaţi, dar

din nefericire pentru dumneavoastră, n-aţi reuşit. Prea vă dispreţuim ca să vă putem băga în seamă!

O voce: Auzi cum bat tobele, nu?

A doua voce: Hoberkorn, încearcă numai să votezi strâmb şi ai să vezi. Te ştim noi cine eşti!

Consilierul Tiernan (în gând): „Hm! Se îngroaşă rău de tot gluma".

Primarul: Propunerea se respinge, nu face parte din obiectul dezbaterilor.

Consilierul Guigler (ridicându-se în picioare, puţin nedumerit): Ce facem? Votăm rezoluţia Gilleran?

O *voce*: Te cred, şi votezi bine!

Primarul: Da, iar aprodul o să strige lista.

Aprodul (citeşte numele, începând cu litera A): Altvast? (pro-Cowperwood).

Consilierul Altvast: Da. Era topit de frică.

Consilierul Tiernan (adresându-se consilierului Kerrigan): în tot cazul, ăsta-i la pământ.

Consilierul Kerrigan: Da...

Aprodul (continuă): Ballenberg? (pro-Cowperwood, omul care a prezentat proiectul de lege).

— Da.

Consilierul Tiernan: Ia spune, nu cumva se dezumflă şi Ballenberg?

Consilierul Kerrigan: Cam aşa s-ar părea.

Aprodul: Canna?

— Da.

Aprodul: Fogarty?

— Da.

Consilierul Tiernan (nervos): Va să zică, l-am pierdut şi pe Fogarty.

Aprodul: Hvranek?

— Da.

Consilierul Tiernan: Şi pe PIvranek!

Consilierul Kerrigan (despre curajul colegilor săi): Le iese prin piele.

În exact optzeci de secunde, aprodul termină lista celor prezenţi, iar Cowperwood pierdu, obţinând douăzeci

şi cinci de voturi pentru şi patruzeci şi unu contra. Proiectul de lege, fireşte, era ca şi îngropat.

CAPITOLUL LXII

Răsplata

Vi s-a întâmplat poate să întâlniţi vreodată un om cu inima împovărată de o mare durere. V-aţi dat seama că privirea lui se înceţoşează, că sufletul îi e copleşit şi că suflul îngheţat al dezastrului îi paralizează mintea. În acea seară fatală, la ora zece treizeci, Cowperwood se afla singur în biroul casei sale din Michigan Avenue şi înfrunta certitudinea înfrângerii. Mizase aşa de mult pe această singură carte. Inutil să-şi spună că, după o săptămână, va putea înainta Consiliului un proiect cu modificări sau că ar putea să aştepte până ce furtuna se va potoli. Refuza o astfel de mângâiere. Lupta de atâta vreme, cu atâta înverşunare, din răsputeri, punând în joc toată agerimea minţii lui. Toată săptămâna, în diferite ocazii, fusese în sala Consiliului, unde comitetul conducea audierile. Slabă mângâiere să-şi spună că prin procese, somaţii, apeluri şi ordonanţe ale tribunalului va putea stăvili această situaţie vremelnică, care se va menţine de-a lungul anilor, un ciolan de ros pentru avocaţi, o calamitate pentru oraş, un labirint fără ieşire, căruia nu i se va putea da de capăt decât multă vreme după ce toţi vor fi lut de oale. Această luptă se dădea de atâta timp, iar strădania lui fusese totdeauna perfect chibzuită.

Acum, după victorie, duşmanii lui vor prinde curaj. Consilierii săi municipali, puternici, hulpavi, toţi luptători neînfricaţi, ca soldaţii de elită a vechilor împăraţi romani – erau oameni cruzi, fără conştiinţă, gata ca şi el să lupte până în pânzele albe – pierduseră curajul, fuseseră doborâţi, căzuseră, fără să apere ultima redută, reduta avantajelor lor personale. Cum ar putea el acum să le redea încrederea într-o nouă luptă – cum ar putea înfrunta mânia dezlănţuită a unei mulţimi puternice, care învăţase cum să învingă? Alţii ar avea puterea să intervină aici; oameni ca Haeckelheimer, Fishel, sau oricare din grupul giganţilor din Est, ei ar putea linişti apele mării

tumultuoase, a cărei furie înspăimântătoare fusese stârnită de Cowperwood. El însă se simţea obosit, îi era silă de Chicago şi de lupta asta interminabilă. În ultimul timp îşi spusese că dacă va putea câştiga, mizând pe această ultimă carte, atunci niciodată nu o să mai facă o încercare atât de primejdioasă, cu preţul unor strădanii atât de mari. Nici nu ar mai avea nevoie să o facă. Deţinea o avere enormă, orice efort era de prisos. Şi în afară de asta, cu toată vigoarea lui, înainta în vârstă.

De când se înstrăinase de Aileen, rămăsese singur, pierduse contactul cu oamenii de care se legase în anii tinereţii. Berenice, pe care o dorise atât de mult, continua să-l ocolească. Deşi în ultimul timp îi arătase destul de limpede sentimente de caldă simpatie – dar la ce bun? îngăduinţă binevoitoare… poate din obligaţie? Fără îndoială, îşi spunea, nu putea fi ceva profund. Se gândea la viitor şi hotărî cu tristeţe că orice s-ar întâmpla trebuia să ducă lupta mai departe, şi atunci…

În timp ce, abătut, stătea dus pe gânduri, răspunzând din când în când la telefon, auzi soneria de la uşă şi servitorul îi prezentă o carte de vizită, trimisă, spunea el, de o tânără doamnă; zicea că domnul Cowperwood îşi va reaminti de îndată numele ei. Văzând-o, Cowperwood sări în picioare şi coborî repede scara – va fi în sfârşit în prezenţa acelei fiinţe pe care o dorea mai presus de orice.

Există compromisuri sufleteşti, prea trecătoare, prea subtile ca să poată fi urmărite în toată complicaţia sinuozităţilor lor. Din prima zi în care Berenice Fleming îl văzuse pe Cowperwood fusese mişcată de forţa lui şi de personalitatea sa uimitoare, fascinantă. De atunci, încetul cu încetul, Berenice se obişnuise cu ideea libertăţii individuale de acţiune şi cu dispreţul pentru convenienţele sociale acceptate de toţi – idei noi pentru ea şi care înăbuşiseră punctul ei de vedere iniţial, mult mai convenţionalist. Urmărindu-l în timpul luptei duse la Chicago fusese fermecată de visul său. măreţ; promitea să devină unul din magnaţii finanţei pe plan mondial. În perioada călătoriilor sale în Est crezuse uneori că citeşte

limpede pe faţa lui toată intensitatea ambiţiilor sale nemăsurate, al căror ţel final era ea. El îi afirmase şi-i mărturisise aceasta o dată. Întotdeauna se arătase cu ea atât de docil, de stăruitor, de generos.

Iată de ce, în seara cu pricina, aflându-se la Chicago, invitată de un grup de prieteni la restaurantul hotelului Richelieu, îi părăsise. Acum Cowperwood se afla în faţa ei.

— Berenice, dumneata! exclamă el, întinzându-i cordial mâna. Când ai sosit în oraş? Şi ce te aduce aici? Cândva îi ceruse să-i spună dacă sentimentele ei se vor schimba vreodată. Şi iată că venise – în ce scop? remarcă rochia ei de culoare cafenie, din mătase şi catifea, care reuşea să-i sublinieze atât de bine graţia feiină.

— Din cauza *dumitale* am venit, răspunse ea, în voce cu o nuanţă nedesluşită, în acelaşi timp o provocare şi o mărturisire. Din câte am citit am ajuns la concluzia că acum s-ar putea să ai într-adevăr nevoie de mine.

— Vrei să spui că… dar se întrerupse, privind-o cu ochi arzători.

— Că m-am hotărât. Şi afară de asta se cuvine ca până la urmă să-mi plătesc datoria.

— Berenice! exclamă el, dojenitor.

— Nu, nici asta n-am vrut să spun. Îmi pare rău că am vorbit aşa. Acum am impresia că te înţeleg mai bine. Şi, afară de asta… adăugă, cu o veselie neaşteptată în care mai era şi nevoia de a se consola… vreau.

— Berenice! E adevărat ce spui?

— Nu-ţi poţi da singur seama? întrebă ea.

— Ba da, şi-i întinse mâinile, zâmbind; iar ea, spre marea lui uimire, veni către el.

— Nici eu nu pot să-mi explic bine ce s-a întâmplat cu mine, adăugă ea, în şoaptă, dar grăbită şi nerăbdătoare, n-am mai putut să te las singur. Cred că, în tot cazul deocamdată, pentru dumneata partida e pierdută. Însă dacă trebuie să pleci aş vrea să pleci în altă parte – la Londra, sau ia Paris. Lumea n-are să ne înţeleagă… eu însă, da.

— Berenice! îi acoperi obrajii şi părul cu sărutări.

— Dă-mi drumul, te rog. Şi să ştii că eu nu admit şi alte doamne… dacă nu vrei să mă răzgândesc.

— Nu va mai fi niciuna, asta ţi-o jur pe dragostea mea pentru tine. Tot ce am pe lume vom împărţi împreună…

Iată răspunsul…

Ce bizară este realitatea şi ce puţin seamănă cu iluziile noastre 1

EPILOG

Oamenilor li se impun prea multe idei religioase. Viaţa se învaţă din viaţă, iar moralistul de profesie este, şi asta în cel mai bun caz, un fabricant de marfă ieftină. În ultimă analiză, Dumnezeu sau forţa naturii nu este decât o ecuaţie, şi în raportul ei cel mai strâns cu omul – adică în contractul social – rămâne o ecuaţie. Modul de exprimare pare să fie crearea individualităţii cu variantele ei strălucitoare, cu posibilităţile ei de acţiune – iar prin individualitate trece la mase, care îşi au propriile probleme. În cele din urmă se ajunge invariabil la un echilibru prin care masele subjugă individul, sau individul supune masele… desigur doar vremelnic. Gândiţi-vă la marea eternă, ale cărei valuri sau se leagănă liniştit, sau spumegă furioase.

Cu timpul au apărut cuvinte cu înţeles social şi expresii care arată necesitatea echilibrului, a ecuaţiei. Acestea sunt: dreptate, justiţie, adevăr, morală, gând cinstit, inimă curată. Toate aceste cuvinte înseamnă nevoia de a ajunge la un echilibru. Cei puternici nu trebuie să ajungă prea puternici, nici cei slabi prea slabi. Dar cum va putea fi menţinut echilibrul fără variaţii? Nirvāṇa! Nirvāṇa! Şi acum tot ea rămâne ultima ecuaţie.

Lansat pe calea sa de foc ca o cometă imensă spre zenit, Cowperwood rămâne o pildă a groazei şi a uimirii specifică marilor personalităţi. Pentru el ca şi pentru toţi oamenii, ecuaţia rămâne eternă, eternă şi patetică, descoperirea că giganţii nu sunt decât pigmei şi că trebuie în cele din urmă să se ajungă la un echilibru. Ce putem spune despre gândurile ciudate, chinuite, groaznice ale acelor caz-e, prinşi în destinul lor, au fost duşi atât de

departe de normal, de cotidian? Sute de oameni care au făcut legi, care au fost scoşi din viaţa politică şi băgaţi în mormânt; zeci de consilieri municipali din diferite circumscripţii, alungaţi, protestând şi jeluindu-se, uitaţi şi zbătându-se în zădărnicie, în anost! Un guvernator glorios, visând pe de o parte un ideal, iar pe de alta căzând învins de necesităţile materiale, trădând spiritul bun care-l însufleţea, torturat de îndoieli. Un alt guvernator, mai maleabil, primit cu huiduieli de mulţime, silit să se retragă, întristat, umilit şi, în cele din urmă, să-şi curme singur zilele. Schryhart şi Hand, amândoi nişte oameni plini de venin, nu şi-au putut da niciodată seama dacă au triumfat; au murit şi ei cu uxx semn de întrebare. Un primar al cărui apogeu consta în zădărnicirea planxxxilor unui om care-l dispreţuia a putut totuşi să mai spună:

— Un adevărat mister! A fost un om neobişnuit.

Un oraş mare a luptat douăzeci de ani ca să descurce ceea ce păruse aproape imposibil de desexxrcat: nodul gordian, de-a dreptul.

Şi chiar acest titan avântat în noi lupte, în noi greutăţi într-o ţară mai veche, suportând veşnic imboldul unei inimi fără astâmpăr – el nu va cunoaşte niciodată pacea deplină şi nici înţelegerea adevărată; lui i-au fost hărăzite numai foame, sete, nedumerire. Bani, bani, bani! Noi soluţii pentru noi probleme, atâta tot. Mereu setea de viaţă, aceeaşi sete pe care totuşi nu o va putea potoli decât în parte. La Dresda, un palat construit pentru o femeie, la Roma un al doilea pentru alta. La Londra al treilea pentru iubita sa Berenice şi în ochi purtând veşnica amăgire a frumuseţii. Două vieţi de femei distruse, multe victime ruinate de el; Berenice, şi ea, plictisită, obosită, dar încă strălucitoare, cerând de la alţii răsplata pentru tinereţea ei pierdută. Iar el, uneori resemnat, uneori nu – iubind, înţelegând, plin de îndoieli, în cele din urmă prins şi el în mrejele unei personalităţi căreia nu-i putuse rezista.

În ultimă analiză, ce putem spune despre viaţă? Să acceptăm, resemnându-ne? Ori trebuie să luptăm cu dârzenie în numele acelei ecuaţii despre care ştim că va

dăinui fie că vom lupta sau nu – să luptăm ca cei puternici să nu devină prea puternici, iar cei slabi prea slabi? Ori poate, vom spune (scârbiţi de anodinul unei asemenea vieţi): „Destul! Sau o viaţă adevărată sau moartea!” Şi atunci – ce să alegem? Să murim sau să trăim?

Fiecare trăieşte şi acţionează după cum îi e firea – acel ceva care nu depinde de om şi pe care omul nu-l poate supune, acel ceva pe care nici cu ajutorul altora nu-l poate totdeauna supune. Cine oare îndreaptă paşii oamenilor spre glorie, cine îi urmăreşte sau face din viaţa lor o tragedie sumbră, jalnică? Sufletul din noi? Dar de unde vine sufletul? De la Dumnezeu?

Ce gând a zămislit spiritul lui Circe, ce gând a dăruit Elenei harul tragediei? Ce a aprins zidurile Troiei? Sau a pregătit nenorocirea Andromacăi? Ce sfat diabolic a hotărât destinul lui Hamlet? Şi ce a determinat vrăjitoarele să plăsmuiască distrugerea scoţianului ucigaş?

Toarnă-i, toarnă-i, zoru-i mare.
Foc şi clocot la căldare!

În smârcul beznei sunt îngropate rădăcinile unor dureri infinite – şi al unor bucurii infinite. Mai poţi privi lumina dimineţii? Fii bucuros. Iar dacă în cele din urmă te orbeşte, bucură-te iarăşi! Ştii că ai trăit.

Redactor; LINICA MOSCOVICI
Tehnoredactor: AURICA IONESCU
Dat la cules 2S.0C.19CS. Bun de tipar 26.11.1S68. Apărut 1968. Tiraj 60 ISO. Broşate 56 620. Legate U 3.500. Hârtie tipar înalt tip B satinat de 63 g! m! Format Moys40 ll6. Coli ed. 32, 06. Coli tipar 35. A. nr. 11.324. C.Z. pentru bibliotecile mari şi mici 89 – 31 = 50
Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scânteii”, Piaţa Scânteii nr. 1, Bucureşti – Republica Socialistă România, comanda nr. 80 520